DOCUMENT RESUME

ED 025 759 48 AL 001 686

By-Fairbanks, Gordon H.; And Others
Colloquial Sinhalese.
Cornell Univ., Ithaca, N.Y. Southeast Asia Program.
Spons Agency-Office of Education (DHEW), Washington, D.C. Bureau of Research.
Bureau No-BR-7-8322
Pub Date 68
Contract-OEC-1-7-078322-1711
Note-673p.; 2vols.
EDRS Price MF-$2.50 HC-$33.75
Descriptors-Audiolingual Methods, Cultural Context, Grammar, *Instructional Materials, *Language Instruction, Pattern Drills (Language), Phonemic Alphabets, Phonology, Pronunciation, *Singhalese, *Standard Spoken Usage, Writing, Writing Exercises

This two-volume introductory course in Sinhalese (also spelled Singhalese) is based on a standard variety of the official language of Ceylon as spoken by educated speakers of the South-Western coastal regions. Each of the lesson units (24 in Part I and 12 in Part II) has a conversation, a grammar section, and a set of exercises. Every fourth unit is followed by a review unit. The material is designed to be practiced orally and emphasizes developing fluency in manipulating Sinhalese patterns, making use of the vocabulary introduced in the conversations. The Sinhalese script is introduced gradually beginning in Lesson 5, and is used exclusively from Lesson 13 on. The phonology, presented in the Introduction, appears in phonemic transcription. A reference list of inflected forms and cumulative Sinhalese-English and English-Sinhalese glossaries are included in Part II. (AMM)

Title VI NDEA
BR-7-8322 Part I
PA-48
DE-BR

COLLOQUIAL SINHALESE

ED025759

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH, EDUCATION & WELFARE
OFFICE OF EDUCATION

THIS DOCUMENT HAS BEEN REPRODUCED EXACTLY AS RECEIVED FROM THE PERSON OR ORGANIZATION ORIGINATING IT. POINTS OF VIEW OR OPINIONS STATED DO NOT NECESSARILY REPRESENT OFFICIAL OFFICE OF EDUCATION POSITION OR POLICY.

FAIRBANKS
GAIR
DE SILVA

part 1

AL 001 686

COLLOQUIAL SINHALESE

Gordon H. Fairbanks
James W. Gair
M. W. S. De Silva

Part I

Lessons 1 - 24

South Asia Program
Cornell University
Ithaca, N.Y.

1968

This work was prepared under contracts with
the Office of Education,
Department of Health, Education and Welfare,
Washington, D. C.

Preface

Sinhalese is the official language of Ceylon, and the mother tongue of the majority (about 70%) of the population. There are two main varieties: Literary and Spoken, which differ from each other in important ways. Literary Sinhalese is the language of virtually all written materials, not just literature in the narrow sense. It is characteristically written and read, and on those relatively rare occasions when it is heard, it is generally read aloud from a previously prepared text. It is not dealt with in this book. Spoken Sinhalese, setting aside some formal sub-varieties heard primarily in lectures and sermons, is basically the language used by everyone, of all social and educational levels, for all face-to-face discourse, and it is this colloquial variety of Spoken Sinhalese that is represented in the present text. Although there are some dialectal differences in Colloquial Sinhalese, they are not sufficient to impair understanding to any significant extent between speakers from any parts of the island. This text represents primarily a variety spoken by educated speakers of the South-Western coastal regions. Though it differs somewhat from the speech of some other regions, particularly the upcountry region and the South Coast, it will be understood anywhere, and one who learns it can adjust easily to the speech of any area.

Sinhalese belongs to the family of languages usually called Indo-Aryan, the other members of which are found primarily in the north of India and include Hindi, Assamese, Bengali, Marathi, Gujarati, Rajasthani, Panjabi, Kashmiri, Oriya and Sindhi. Another member of the family, Maldivian, is spoken in the Maldive Islands and is closer to Sinhalese than the others. The Indo-Aryan languages form in turn a subgroup of the Indo-European family, so that Sinhalese is ultimately related to languages like English, Russian, and the Romance languages, though the relationship is far too distant to be of any real help in learning it. The other major language of Ceylon, Tamil, spoken by about 20% of the total population, as well as by a much larger group in South India, is not an Indo-European language, but belongs to another family, the Dravidian.

This text appears in two parts, including thirty-six lessons in all; twenty-four in the first part and twelve in the second. Each lesson has a conversation, grammar, and set of exercises, and there is a set of review exercises after every four lessons. The conversations should be drilled until they can be said at normal speed and pronounced in a manner acceptable to a native speaker of

Sinhalese. The grammar section of each lesson is based on the conversation and is intended to help the student to construct new sentences, not to serve as an end in itself. The drill section requires the student to construct new sentences on the analogy of those already learned, with the help of the grammar. Each lesson introduces new vocabulary in the conversation, but not enough that vocabulary learning becomes the major task. The emphasis of the whole is on developing fluency in manipulating Sinhalese patterns, making use of the vocabulary introduced in the conversation. For the first twelve lessons, new Sinhalese material is presented in a phonemic transcription slightly adapted for pedagogical reasons. The Sinhalese script, in a form adequate for writing the colloquial language, is introduced beginning with lesson five, and from lesson thirteen on all new Sinhalese material is written in that script. While some time must naturally be devoted to learning the script, the basic approach should be oral throughout, with all exercises done orally. In lessons 9-12 the conversational sections of all lessons previously given in transcription are given in Sinhalese script at the rate of three per lesson. These may be used for practice. After lesson twelve, when the student has learned to read the script, a few of the exercises may be assigned for writing practice, but they should be done orally first. In any case, the student should not have to do any writing until after he has learned the Sinhalese script.

An appendix that gathers together the inflected forms of Sinhalese in one place for ready reference appears in Part II. Following it, there are cumulative Sinhalese-English and English-Sinhalese glossaries for lessons 1-36. Since the student will need these most after he has gone through enough lessons to have encountered a reasonably large number of forms, the Sinhalese in the glossaries is given only in Sinhalese script.

Thanks are due to many people for help in the preparation of this text. Mr. D. D. de Saram and Mr. W. S. Karunatillake have actively assisted in revising it and have played an indispensable part in bringing it to its present form. It has been used in an earlier mimeographed version both at Cornell and elsewhere, and many students have suggested improvements and corrections. Mr. Gregory Pearson assisted in some of the proofreading and in assembling the glossaries. Special thanks are due to Mrs. Helen Albertson for typing the English portions for reproduction and to Mrs. Trelicia Gunawardana for her typing of the Sinhalese. Mr. A. J. Gunawardana also deserves our gratitude for making many valuable suggestions during the final preparation of the copy. Mrs. Helen Kelley designed the covers. We also wish to thank the Office of Education for the contract funds provided both to prepare and reproduce this text.

G. H. F.
J. W. G.
M. W. S. De S.

Ithaca, New York

July, 1968

CONTENTS

Page

PREFACE v

INTRODUCTION - Notes on Pronunciation xvii

LESSON 1 - At the Bus Depot 1

1. Noun and Pronoun Forms 3
2. The Singular: The Definite and Indefinite Forms . 3
3. The Plural 4
4. Cases 4
5. Noun Citation 6
6. Verb Forms 6
7. Postpositions 7
8. The Question Marker də 8
9. Interrogative Expressions 8

LESSON 2 - Buying Cigarettes 12

1. Address 14
2. Noun Classes 14
3. The Genitive Case 16
4. First Person Pronouns 18
5. New Verbs 19
6. 'Near'. 19
7. Equational Sentences 20
8. The Location Sets 20

LESSON 3 - Buying Fruit 27

1. New Nouns 29
2. New Verbs 30
3. 'Madam' 31
4. The Genitive of Place 31

Contents - Page

5. The Assertion Marker -y 32
6. -y and -də 32
7. ekak 'each' 33
8. The 'Want' Construction 33
9. Some Negative Formations - nææ and epaa 34

LESSON 4 - Getting Directions 38
1. New Nouns 40
2. New Verbs 40
3. The 'Must' or 'Have to' Construction 41
4. The 'Can' Construction - puluwaŋ 41
5. The Question Marker də with Different Sentence Types 42
6. Quantity Phrases 45
7. kiiyak 46
8. Tikak and huŋgak 47
9. Indirect Questions 48
10. The mehee and metənə sets 48

REVIEW 1 52

LESSON 5 - Information About a Journey 57
1. New Nouns 60
2. New Verbs 61
3. The Indefinite in Time Phrases 61
4. Infinitives with Nouns 62
5. The Sinhalese Writing System - I 62

LESSON 6 - Offering a Job 67
1. New Nouns 70
2. Class 5 Nouns 72
3. Differences Between Animate and Inanimate in Agreement 73
4. New Verbs 75
5. Pronouns 76
6. gamə 76

Contents - Page

7. Assertion Marker 77
8. 'From . . . On' 77
9. The mee Set as Adverbs of Place 77
10. More Negative Formations 77
11. næddə 78
12. The Sinhalese Writing System - II 79

LESSON 7 - Hiring a Driver 86
1. New Nouns 89
2. New Verbs 89
3. lamea 90
4. 'Remain, Stay' 90
5. Infinitives 90
6. The Conjunction y . . . y 91
7. Sentences with an Adverbial Expression 91
8. nee and nee də . . . .
9. The Sinhalese Writing System - III . . . .

LESSON 8 - The Mailman Comes 99
1. New Nouns 101
2. New Verbs 102
3. 'Have, Has' 102
4. æti 'Might Be, Might Have' 103
5. The Verbal Adjective Form of the Verb 104
6. Present Temporal Gerund 104
7. The Conjunction -y . . . -y 105
8. witərə 'Only' and witərə 'About' 105
9. Numerals 106
10. The Sinhalese Writing System - IV 107

REVIEW 2 114

LESSON 9 - Borrowing a Book 119
1. New Nouns 122
2. New Verbs 123
3. parakku wenəwa 123

4. Idioms with kamak 123
5. The -mu Form 125
6. The Sinhalese Writing System - V 125

LESSON 10 - Buying a Book 132
1. New Nouns 135
2. New Verbs 135
3. Noun Compounds 135
4. koten də 136
5. koccərə, kiiyak, kiidenek 136
6. Numerals 6-12 137
7. teerenəwa 'Understand' 138
8. madi 138
9. paTaŋ gannəwa 139
10. lañgə 140
11. The Infinitive with Adjectives 140

LESSON 11 - Extending an Invitation 146
1. New Nouns 149
2. New Verbs 150
3. The Third Person Pronoun (meaa) Set 150
4. 'Like, Like to' kæmati 151
5. -t ekkə 'With' 152
6. issərəha 'In Front of' 152
7. 'At What Time' 152
8. kataa kərənəwa 152
9. kiyənəwa 153

LESSON 12 - Calling on a Friend 160
1. New Nouns 163
2. New Verbs 164
3. The -wi Form of the Verb 164
4. The -nnaŋ Form of the Verb 165
5. The Conjunction naŋ 'If' 166
6. (-Tə) . . . bææ 'Cant' 167
7. The 'Am To,' 'Am Supposed To' Construction 167

Contents - Page

8. Telling Time 168
9. wenəwa in Time Expressions 168
10. taamə and tawə 169
11. may 169
12. waaDi wenəwa 170

REVIEW 3 175

LESSON 13 - Arranging a Visit 182
1. New Nouns 185
2. New Verbs 185
3. The Negative Imperative 186
4. Further Notes on බැ : The Form බැරි 186
5. තව 187
6. කං 'Until' 187
7. The Emphatic Particle ම 188
8. 'The Whole': මුළු..ම 188
9. හමාර '(And a) Half' 188
10. කීපෙ 189
11. 'Ask' 189
12. යනවා 189

LESSON 14 - Looking for a Doctor 193
1. New Nouns 196
2. The Third Person Pronoun උන්නැහේ 196
3. The 'Too', 'Also' Construction: -ත් 197
4. The Case Forms of the Basic (මේ) Set 197
5. මෙහේ 197
6. Verbal Nouns 198
7. 'While,' 'During' 198
8. කිට්ටුව 199
9. 'Before' 199
10. අසනීප 199
11. Instrumental Case 199
12. එහා , මෙහා 200
13. නිවාඩු 'on Vacation' 201

Contents - Page

LESSON 15 - A Family Conversation . . . 205
    1. New Nouns . . . 208
    2. New Verbs . . . 209
    3. Past Tense . . . 209
    4. ද As a Conjunction - 'If, Whether' . . . 211
    5. ත් 'Also . . . 212
    6. නිසා 'Because' . . . 212
    7. හිඟ 'Scarce' . . . 214
    8. 'Next, This, Last' . . . 214
    9. Genitive Case Quantity Phrases . . . 214
    10. මොක , මොකක් . . . 215
    11. වත් . . . 216
    12. Instrumental Case . . . 217
    13. 'It's Raining' . . . 217
    14. Numerals 13 - 20 . . . 217

LESSON 16 - Visiting a Friend . . . 222
    1. New Nouns . . . 226
    2. New Verbs . . . 227
    3. Idiomatic Expressions . . . 227
    4. Linking -ත් . . . 228
    5. Ordinal Numerals . . . 228
    6. 'Everybody' . . . 229
    7. ... ද ... ද . . . 229
    8. ම . . . 230
    9. පස්සෙ . . . 230
    10. තේ එක . . . 231
    11. තේ එකක් බොනවා ද? . . . 231
    12. Some Sinhalese Sentence Constructions - A Summary . 231

REVIEW 4 . . . 238

LESSON 17 - Talking to a Workman . . . 243
    1. New Nouns . . . 247
    2. New Verbs . . . 248
    3. Past Tense . . . 248

Page
4. යනවා and එනවා with the Genitive Case 251
5. හම්බ වෙනවා 252
6. Adverbs 252

LESSON 18 - Financial Problems 256
1. New Nouns 259
2. New Verbs 260
3. පුලුවන් වෙනවා, බැරි වෙනවා 260
4. ඕන වෙනවා, එපා වෙනවා 261
5. වේවි 262
6. 'Not Enough' 262
7. Adjectives with උනා 263
8. 'Be Supposed to', 'Have to' 263
9. නම් 263
10. තියෙනවා, ඉන්නවා 264
11. හම්බ වෙනවා 265
12. ලු 'It Seems' 265
13. වෙනවා 265
14. වත් 266
15. හරි 266

LESSON 19 - Visiting Ceylon 270
1. New Nouns 275
2. New Verbs 276
3. Idioms 276
4. Stating Nationality 277
5. Verbal Adjectives 277
6. The මෙච්චර Set 278
7. වැඩියෙ 279
8. වෙන්න ඇති 279
9. නැතුව 280
10. අතරෙ 280
11. පේනවා 281
12. වගේ 281
13. 'All' 281

Contents - Page

14. ගොල්ල 282
15. Plural Noun Inflection 282
16. ගැන 283
17. 'Accustomed to' 283

LESSON 20 - Getting to Know Someone 289
1. New Nouns 293
2. New Verbs 294
3. විතර 294
4. නො දියුණු 295
5. තරම් 295
6. Past Conditional 295
7. Past Participle 296
8. 'Glad, Pleased' 299
9. බලනවා 'Try' 300
10. ඉස්සෙල්ලා 300
11. වැඩියෙ 300
12. ඇති 301
13. නිවාඩුව 301

REVIEW 5 305

LESSON 21 - Festivals of Ceylon 312
1. New Nouns 317
2. New Verbs 318
3. Names of the Months 318
4. Interrogatives 320
5. Present Perfect 321
6. -ට with Time Expressions 321
7. 'Beginning,' 'Middle,' 'End' 321
8. 'From . . . Until' 322
9. ඒ තරම් සෙනග 323
10. 'To Have in Mind,' 'Intend' 323
11. Indirect Object 323
12. 'Bring,' 'Take Away' 323
13. Infinitive 324

Contents - Page

14. 'To Get a Chance to' 324
15. 'Along' 325
16. The Past Temporal Gerund 325
17. 'Four or Five' 326
18. Instrumental Case 326
19. 'Might,' 'Might Not' 327
20. වෙන්න පුලුවනි 328
21. දකිනවා 328

LESSON 22 - In a Restaurant 334
1. New Nouns 339
2. New Verbs 340
3. Past Participles 341
4. Participial Sentences 341
5. The Past Participial Adjective 342
6. කියලා 344
7. වැඩි and මදි 345
8. වැඩියෙ 346
9. ගැන 346
10. 'In Sinhalese' 346
11. 'What Does it Mean?' 347
12. . . . හරි . . . හරි 347
13. A Portion 347
14. The Plurals of the මේක Set 348
15. කාටත් 348
16. ගෙනැත් 348
17. නැත්තං 349

LESSON 23 - Visiting Anuradhapura 353
1. New Nouns 358
2. New Verbs 359
3. Respectful Nouns 359
4. The Pluperfect 359
5. Numerals 360
6. B.C. and A.D. 362
7. ඉස්සර 'Before' 363

8. අයිති 'Belong to' 363
9. 'One,' 'Ones' 364
10. වැඩි හරිය 'The Majority' 364
11. බාරෙ 364
12. තමයි 365
13. Superlative Degree 365
14. Idioms 365
15. 'The Letter 'ක' 366

LESSON 24 - Two University Students 371
1. New Nouns 376
2. New Verbs 377
3. Intimate Expressions 377
4. The Simple Imperative 378
5. 'Hope' 378
6. මතක 'Remember' 379
7. ඇති 'Enough' 379
8. කලින් 380
9. 'That's Why' 381
10. නැති 381
11. Useful Expressions 382

REVIEW 6 386

INTRODUCTION

Pronunciation

GENERAL:

The only satisfactory way to learn the pronunciation of a language is to imitate a native speaker of that language. The notes that follow are intended only as an indication of what to look for and imitate in the speech of a native speaker of Sinhalese and to provide selected material for practice.

For the first twelve lessons, new Sinhalese material will be given in a transcription which represents the sounds of Sinhalese using letters most of which are familiar in shape. Their sound values for Sinhalese are described briefly below. Sinhalese orthography is introduced in lessons 5 through 12, and it will be used for all Sinhalese from lesson 13 on.

VOWELS:

Sinhalese has two sets of vowels, a set of seven short vowels, represented by i, e, æ, ə, a, u, o, and a set of seven corresponding long vowels, represented by doubling the short vowel symbols: ii, ee, ææ, əə, aa, uu, oo. In speaking Sinhalese it is important to maintain carefully the distinction between short and long vowels, for it may signal the difference between entirely different words: ekə 'one' but eekə ' that one,' danə 'burning' but daanə 'putting.'

SHORT VOWELS:

i is a high front vowel, similar to that in English 'bit', very short:

Exercise 1

di	while	itiŋ	so
iDə	room	miniha	man
digə	long	api	we
giyə	gone	madi	too little
kiri	milk	iŋgirisi	English

e is a midfront vowel, about halfway between the vowel sound in English 'bet' and that in 'bait', very short and without the glide that occurs in the latter English word:

Exercise 2

tel	oil	ehenaŋ	if so
ekə	one	aayet	again
kenek	a person	passe	after
ehemə	like that	aawe	came
ridenə	hurting	poteŋ	from the book

æ is a low front vowel, similar to that in English 'hat', very short:

Exercise 3

æpəl	apples	gænə	about
æti	might	hæTi	manner
mædə	middle	nætuwə	without
dæŋ	now	perəhærə	procession
pættə	side	tæpæl	mail

ə is like the last vowel sound in English 'sofa':

də	question marker	gamənə	journey
mə	emphatic	witərə	about
kərənə	doing	ikmənəTə	fast
iwərə	finished	matəkə	remembering

a is a low central vowel, similar to that in English 'far', but shorter. Many speakers of American English use a similar vowel in the word 'hot':

Exercise 5

at	hands	ekak	a one
naŋ	if	dawas	days
adə	today	kamak	a difficulty
darə	firewood	gatta	took

u is a high back rounded vowel, similar to the vowel sound in English 'shoot' but shorter and without the glide that occurs in the English word:

Exercise 6

usə	tall	uturu	northern
durə	far	kukul	poultry
tunə	three	amutu	new
mulu	whole	baDu	goods

o is a mid back rounded vowel, similar to the vowel sound in the English word 'coat', but shorter and without the glide that occurs in English:

Exercise 7

pot	books	uuro	pigs
loku	big	oyə	that
ohomə	like that	koy	which
polos	young jakfruit	daruwo	children

LONG VOWELS:

ii is a high front vowel, similar to the vowel sound in the English word 'deed', long and without the glide that occurs in English:

Exercise 8

iiTə	to that	kiipe	several
iiye	yesterday	siigiriyə	Sigiriya
griismə	summer	asəniipe	illness
biimə	drink	kulii	wages

ee is a mid front vowel, similar to the vowel sound in English 'raid', long and without the glide that occurs in English:

Exercise 9

ee	that	peenəwa	see
gee	house	isTeesəmə	station
eekə	that one	gamee	in the village
deewi	might give	udee	morning

ææ is a low front vowel, like short æ but lengthened:

Exercise 10

ææ	she	kææmə	food
rææ	night	nææDææya	relation
nææ	no	nææwa	bathed
bææ	can't	hæbææ	true

əə is very rare in Sinhalese, and occurs only in English borrowings. It is similar to the vowel sound heard in 'bird' in British and some varieties of American English:

Exercise 11

šəəT	shirts	səəwis	service

Speakers of Sinhalese vary in their pronunciation of such words. Imitate that of your teacher.

aa is a low central vowel, similar to that in English 'father', long:

Exercise 12

daa	day	dihaawə	direction
aapu	came	niwaaDu	vacation
gaanə	amount	epaa	don't
aagəmə	religion	kalpənaa	thought

uu is a high back rounded vowel, similar to the vowel sound in English 'food', long and without the glide that occurs in English:

Exercise 13

huu	hoot	luunu	onion
muu	this animal	asuu	eighty
uura	pig	anuu	ninety

oo is a mid back rounded vowel, similar to the vowel sound in the English word 'load', long and without the glide that occurs in English:

Exercise 14

ookə	that one	iskoolə	schools
koo	where	kantooruwə	office
toorənə	chosen	noona	lady
eloolu	vegetables	winoode	enjoyment

CONSONANTS:

Sinhalese consonants may be subdivided into two groups, which for reference purposes may be called stop consonants and non-stop consonants. The stop consonants occur in two series, as follows:

Voiceless: p, t, T, c, k

Voiced: b, d, D, j, g

STOP CONSONANTS:

p, c, k are pronounced like the underlined consonants in the English words 'pin', 'chin', 'kin', respectively. In English, when voiceless stop consonants such as these begin a word, they are accompanied by a release of breath called aspiration. Such aspiration may also be present in that position in Sinhalese, but if so it will be very slight and much less pronounced than in English.

Exercise 15

paha	five	ruci	liking
palaatə	province	puñci	small
api	we	koo	where
sæpə	comfort	kiipe	several
ciine	China	dakunu	southern
wacəne	word	ekak	a one

t and T are both 't-like' sounds, but are produced with the tongue in different positions. t is produced with the tip of the tongue just behind the upper teeth and with the front flat part of the tongue flat against the tooth ridge. T is produced with the tip of the tongue curled back so that it touches the roof of the mouth back of the tooth ridge, at a point just slightly farther back than is used for English 't'. Since these two sounds are not distinguished in English, the difference between them will be difficult to hear at first, but it is important in Sinhalese and may distinguish different words. An English 't' will sound like T to a speaker of Sinhalese, so that it is particularly important to remember to keep the tongue forward when making Sinhalese t:

Exercise 16

tihə	thirty	Tikə	the few
tawə	still	Tawmə	town
tænə	place	Tæksiyə	taxi
atə	hand	aTə	eight
etənə	there	heTə	tomorrow
ratə	red	raTə	country
æti	enough	wæTə	fence

b, j, and g are pronounced like the underlined consonants in English 'bin', 'jam' and 'gone', respectively:

Exercise 17

bat	rice	koliijiyə	college
babaa	baby	kaju	cashews
hæbææ	true	gamə	village
kaləbəlee	haste, confusion	galə	rock
juuni	June	agə	end
jiiwitee	life	atərəmagə	on the way

d and D are the voiced counterparts of t and T. That is, they are 'd-like' sounds, with D produced with the tongue in the same position as for T, and d produced in the same position as for t. English 'd' will sound to a speaker of Sinhalese like D, so that, as for t, it is particularly important to keep the tongue forward for the Sinhalese d:

Exercise 18

dostərə	doctor	DokTə	Doctor
badu	taxes	baDu	goods
adə	today	aDə	half
mædə	middle	iDə	room
madi	not enough	wæDə	work
padin̆ciyə	residence	poDi	little
nidahasə	independence	paDiyə	salary

NON-STOP CONSONANTS:

The Sinhalese non-stop consonants may be divided for discussion into three groups: spirants, nasals and others.

Spirants: f, s, š, h

Nasals: m, n, ñ, ŋ, m̆, n̆, ŋ̆

Others: y, r, l, w

Spirants

The spirants s, š, h are produced like the corresponding consonants in English, š being like the 'sh' in English 'shin'. Some speakers may not have both s and š but use s only.

f is similar to the underlined consonant in English 'fin', but while the English sound is produced by the passage of air between the lower lip and upper teeth, most speakers of Sinhalese produce f by allowing air to pass between the upper and lower lips. f is quite rare in Sinhalese, occurring mostly in words borrowed from English and some people will regularly substitute p for it.

Exercise 19

siini	sugar	šoo	shows
satə	cent	fiis	fees
rasə	tasty	Tælifoon	telephones
gas	trees	frayd rays	fried rice
paha	five	hayə	six

Nasals:

Sinhalese nasal consonants may be divided into two groups: full nasals (m, n, ŋ, ñ) and half-nasals (m̆, n̆, ŋ̆).

The full nasals m, n, ŋ are produced like the corresponding consonant sounds in English, ŋ being the sound represented by 'ng' in English 'sing'. ñ is unlike any English sound, but like that in Spanish in señor.

Exercise 20

mee	this	noona	lady
mamə	I	gaŋ	villages
maama	uncle	naŋ	names
nææ	no	liŋ	wells
namə	name	ñaanə	wisdom

The half-nasals m̆, n̆, ŋ̆ occur only before the voiced stop consonants b, d, D, g. They are produced in a manner similar to the corresponding full nasals, but they are kept very short and released quickly into the following stop consonant as if the two were to form a single consonant sound. In technical terms, these nasal-stop combinations are "pre-nasalized stops."

Exercise 21

am̆bə	mangoes	lin̆də	well
kan̆du	hills	gaŋ̆gə	river
hon̆də	good	lan̆gə	near

The distinction between full and half-nasals is important in Sinhalese, for since full nasals may also occur before voiced stops, the difference may serve to distinguish words. Practice the following pairs:

Exercise 22

kandə	hill	kan̆də	tree trunk
kambə	cloth book-cover	kam̆bə	ropes
ændə	side	æn̆də	bed
hinda	because	in̆dəla	from
handiyə	corner	han̆də	moon

Other Consonants

The consonant y is produced like the corresponding English sound, but before another consonant or at the end of a word y may be spoken as short i in slow or emphatic speech:

Exercise 23

yanəwa	go	Draywər	driver
yantaŋ	barely	ayse	chum
ayə	people	æy	why
eyaa	he	koy	which
aynə	edge	lokuy	it's big
ayti	belong	lamay	children

The consonant l is similar to that in English 'let'. In some pronunciations of American English the back of the tongue is raised and the tip is in a relaxed position in saying l in some words (try the word 'bowl'). In Sinhalese, the tip of the tongue is always raised and the back never is, so that it may take some practice to produce Sinhalese l properly in all positions:

Exercise 24

lu	it seems	eliyə	light
loku	big	kulii	wages
liyumə	letter	pol	coconuts
lamea	child	mal	flowers
alə	yams	mul	chief
batələ	sweet potatoes	tel	oil

The consonant r is in most positions a voiced sound produced by tapping or very briefly trilling the tip of the tongue against the back of the upper tooth ridge. At the beginning of words it is a voiceless trill or spirant. In either case it is quite unlike any consonant in English and can only be learned by careful imitation:

Exercise 25

raa	toddy	irida	Sunday
rææ	night	amaaru	difficult
rupiyal	rupees	ærəla	opened
rasə	tasty	perəhærə	procession
arə	that	kaar	cars
parənə	old	prəsiddə	famous

The consonant w at the beginning of words or between vowels when the preceding vowel is not u or o, will be produced in a manner much like English w in 'went' or 'away', but it will also be accompanied by some of the friction characteristic of English v, although not as strong. In other positions, Sinhalese w will be produced like English 'w'. (At the end of words or before a consonant, 'w' may be spoken as short u in slow or emphatic speech:)

Exercise 26

wenə	other	duwə	daughter
warədə	fault	oowa	those
witərə	about	pawlə	family
wæDə	work	kawnTəree	counter
kææwa	ate	udaw	help
tawəmə	yet	ow	yes

Doubled Consonants and Combinations

Sinhalese consonants may, like English consonants, occur in various combinations. Some of those with nasals were given above. Others will cause no difficulty:

Exercise 27

isTeesəmə	station	ispiritaale	hospital
antimə	end	lækcər	lectures
dostərə	doctor	oktoobər	October

Unlike consonants in English, Sinhalese consonants may occur doubled. A doubled consonant is produced like its single counterpart, but is held longer before being released into the next vowel. The distinction between single and doubled consonants is important and may signal the difference between different words: eka 'one' but ekkə 'with'.

Exercise 28

parakku	late	koocciyə	train
tæægga	gift	rajjuruwo	king
kiTTuwə	near	awwə	sunshine
poDDə	a little	passe	after
pættə	side	issella	before
awruddə	year	amma	mother
baappa	uncle	mennə	here
ibba	tortoise	pipiññə	cucumber

Exercise 29

atə	hand	wattə	estate
rasə	tasty	issa	shrimp
næTumə	dance	næTTuwa	dancer
leDaa	patient	leDDu	patients
mædə	middle	næddə	isn't it
diwə	tongue	diwwa	ran
kapənəwa	to cut	kappənəwa	to cause to cut
danəwa	to burn	dannəwa	to know
yanə	going	yannə	to go

LESSON 1

Conversation: At the Bus Depot

John Wood, an American, goes to the bus depot to get a bus for Colombo. He approaches the conductor of a waiting bus for help.

JOHN

mehee	here
in̆dəla	from
koləm̆bəTə	to Colombo
bas-ekak	a bus
tiyenəwa	there is
də	question marker
mehee in̆dəla koləm̆bəTə bas-ekak tiyenəwa də?	Is there a bus from here to Colombo?

CONDUCTOR

nææ	no
mahattea	sir
nææ, mahattea.	No, sir.

JOHN

mee	this
bas-ekə	the bus
yanne	is going
kohaaTə	to where
mee bas-ekə yanne kohaaTə də?	Where is this bus going?

CONDUCTOR

meekə	this one
kalutərəTə	to Kalutara
meekə yanne kalutərəTə.	This one is going to Kalutara.

JOHN	
kalutərə	Kalutara
bas	buses
tiyenəwa	there are
kalutərə iñdəla koləm̃bəTə bas tiyenəwa də?	Are there buses from Kalutara to Colombo?
CONDUCTOR	
ow	yes
nitərəmə	always
ow, nitərəmə tiyenəwa.	Yes, (there are) always.
meekeŋ	by this one
yannə	go
meekeŋ kalutərəTə yannə.	Go to Kalutara by this one.
dæŋ	now
yanəwa	is going
meekə dæŋ yanəwa.	This one is going now.
koləm̃bə	Colombo
bas-ekəkiŋ	by a bus
kalutərə iñdəla koləm̃bə bas-ekəkiŋ yannə.	From Kalutara, go by a Colombo bus.
JOHN	
hoñday	fine
hoñday.	Fine.
kiiyə	how much
kiiyə də kalutərəTə?	How much to Kalutara?

CONDUCTOR

rupiyal	rupees
dekay	two
rupiyal dekay.	Two rupees.

JOHN

mennə	here you are
mennə.	Here you are.
TikæT-ekak	a ticket
dennə	give
TikæT-ekak dennə.	Give (me) a ticket.

Grammar

1. NOUN AND PRONOUN FORMS

Sinhalese nouns and pronouns may appear in several forms. They may be DEFINITE or INDEFINITE, SINGULAR or PLURAL, and inflected for any one of four CASES.

2. THE SINGULAR - THE DEFINITE AND INDEFINITE FORMS

2.1 The definite - indefinite distinction occurs only in the singular. bas-ekə 'the bus' and TikæT-ekə ' the ticket' are singular definite forms. The singular indefinite forms are bas-ekak and TikæT-ekak. This type of definite and indefinite, with -ekə and ekak, is often found with nouns such as these, which have been borrowed from English. rupiyələ 'the rupee' has the indefinite form rupiyəlak. Notice that these forms are very similar to those above. The only difference is that there is no -ek- before the -ə definite and -ak indefinite.

Place names like koləm̃bə 'Colombo' and kalutərə 'Kalutara' and pronouns like meekə 'this one' do not have indefinite forms.

2.2 In general, the definite form corresponds to English "the" with a noun, and the indefinite to English "a" with a noun. We say "in general" because this provides only a rough guide for the beginner: the forms do not always appear where the corresponding English translations would lead us to expect them. For example, the definite form appears after mee 'this': mee bas-ekə 'this bus'.

3. THE PLURAL

The plural forms for bas-ekə and TikæT-ekə are bas 'buses' and TikæT 'tickets'. This "no ending" plural is the usual type for nouns with a definite form in -ekə.

The plural of rupiyələ is rupiyal 'rupees'. Notice that there is again no ending. Also, we have -əl- before endings, but -al when final. This is a regular change in Sinhalese; where ə occurs before a consonant when something else follows, it becomes a if that consonant becomes final.

Place names like koləm̃bə and kalutərə do not generally have plurals. The plurals of pronouns like meekə will be taken up as they occur later.

4. CASES

Three of the four Sinhalese cases will be introduced here.

4.1 The Direct Case

The "basic" forms that have been given above and referred to simply as "singular definite," "singular indefinite" or "plural" are in the DIRECT CASE. Thus, bas-ekə, bas-ekak, bas; TikæT-ekə, TikæT-ekak, TikæT; rupiyələ, rupiyəlak; kalutərə, koləm̃bə and meekə are all direct case forms, although some are singular, some plural, some definite and some indefinite.

When new nouns occur, and when they are listed in the glossary, they are always listed under the direct singular definite form.

The subject of most sentences is in the direct case:

bas-ekak tiyenəwa.	There is a bus.
bas-ekə yanəwa.	The bus is going.
meekə yanəwa.	This one is going.

4.2 The Dative Case

4.21 The dative case form of a noun in the definite singular is formed by adding -Tə to the direct case form. The dative definite forms of the nouns and pronouns in this lesson are thus:

Direct Definite	Dative Definite
bas-ekə	bas-ekəTə
TikæT-ekə	TikæT-ekəTə
rupiyələ	rupiyələTə
meekə	meekəTə
kalutərə	kalutərəTə
koləm̃bə	koləm̃bəTə

4.22 The dative case form of a noun in the *indefinite* singular is formed by adding *-əTə* to the direct case form. Notice here, too, we have -ək- before endings but *-ak* where the consonant *k* is final. For the nouns in this lesson that have an indefinite form, the dative indefinite form is as follows:

Direct Indefinite	Dative Indefinite
bas-ekak	bas-ekəkəTə
TikæT-ekak	TikæT-ekəkəTə
rupiyəlak	rupiyələkəTə

4.23 The dative case is used as an equivalent of the English "to a place."

kalutərəTə yannə.	Go to Kalutara.
bas-ekəTə yannə.	Go to the bus.
bas-ekəkəTə yannə.	Go to a bus.

In this connection we might note that the -*Tə* on *kohaaTə* (*də*) 'where to' is this same dative ending.

4.3 The Instrumental Case

4.31 The most frequent ending for *definite* nouns (and pronouns) in the instrumental case is -*eŋ*:

Direct Definite	Instrumental Definite
bas-ekə	bas ekeŋ
TikæT-ekə	TikæT-ekeŋ
rupiyələ	rupiyələŋ
meekə	meekeŋ

However, some nouns take -*iŋ*:

koləm̃bə	koləm̃biŋ
kalutərə	kalutəriŋ

4.32 In the *indefinite*, the instrumental ending is always *iŋ* for the classes of nouns that we will meet for some time. It is added to the direct indefinite form and as always the rule for *ə* - *a* applies:

Direct Indefinite	Instrumental Indefinite
bas-ekak	bas-ekəkiŋ
TikæT-ekak	TikæT-ekəkiŋ
rupiyəlak	rupiyələkiŋ

4.33 The instrumental case is an equivalent of the English "with (a hammer)" or "by (a bus)." Thus:

meekeŋ kalutərəTə yannə.	Go to Kalutara by this one.
bas-ekeŋ koləm̆bəTə yannə.	Go to Colombo by the bus.
koləm̆bə bas-ekəkiŋ yannə.	Go by a Colombo bus.

4.4. Plural Case Forms

The case forms of the plural, except for the direct case forms given in paragraphs 3 and 4.1, will be dealt with in a later lesson.

5. NOUN CITATION

Since the definite - indefinite distinction operates only in the singular, we need specify only:

1. case
2. definite, indefinite or plural

in order to describe a noun form. That is, if we say that a noun form is either definite or indefinite it will automatically be singular as well. We will thus refer to nouns as being "dative definite" (automatically singular), "instrumental indefinite" (automatically singular), "direct plural" (definite - indefinite does not apply), etc.

6. VERB FORMS

6.1 yanəwa and yanne are both present tense forms which we refer to as the SIMPLE PRESENT and EMPHATIC PRESENT respectively.

yannə is the INFINITIVE form of the same verb. These forms all consist of a VERB STEM plus the endings -nəwa, -nne, or -nnə. Whenever a new verb is given, whether in this book or a Sinhalese dictionary, it is given in the simple present form. The verb stem will be that part which precedes the -nəwa, so that the forms for the verbs that occur in this lesson are:

Simple Present	Verb Stem	Emphatic Present	Infinitive
yanəwa - go	ya-	yanne	yannə
denəwa - give	de-	denne	dennə
tiyenəwa - be	tiye-	tiyenne	tiyennə

6.2 Uses of the Forms

6.21 The simple and emphatic present forms are both used in forming present tense sentences. The most common difference between statements formed with these two forms is in emphasis. Generally non-emphatic statement sentences are formed by using the simple present form.

mee bas-ekə kalutərəTə yanəwa.	This bus is going to Kalutara.
meekə dæŋ yanəwa.	This one is going now.

Where special emphasis is to be given like that which might be indicated by translation such as: "It is to Kalutara that this one is going" or "This one is going *to Kalutara*," the emphatic form is commonly used. Frequently, though not invariably, the emphasized part is placed after the verb:

mee bas-ekə yanne kalutərəTə.	It is to Kalutara that this bus is going.
meekə yanne dæŋ!	*Now* this one is going!
koləm̆bəTə yanne meekə.	*This one* is going to Colombo.

Constructions with the simple form of the verb will be referred to as SIMPLE STATEMENTS; those with the emphatic form of the verb as EMPHATIC STATEMENTS.

6.22 One of the most common uses of the INFINITIVE is as an imperative, in giving directions or orders. It usually occurs last in the sentence when so used:

meekeŋ kalutərəTə yannə.	Go to Kalutara by this one.
TikæT-ekak dennə.	Give (me) a ticket.

6.3 Agreement

Note that the verb forms above do *not* change to agree with the singular, plural, definite or indefinite status of nouns. For example:

mehee bas tiyenəwa.	There are buses here.
mehee bas-ekə tiyenəwa.	Here is the bus -or- the bus is here.
mehee bas-ekak tiyenəwa.	There is a bus here.

7. POSTPOSITIONS

in̆dəla 'from' is the first of an important class of POSTPOSITIONS. Although these often have much the same function as English prepositions such as "from," they appear after the word which depends on them.

mehee in̆dəla	from here
koləm̆bə in̆dəla	from Colombo

8. THE QUESTION MARKER də

də, THE QUESTION MARKER, may be added to any statement to change it to a question.

8.1 In a simple statement (i.e. one with the simple form of the verb), də always appears immediately after the verb.

koləm̃bəTə bas-ekak tiyenəwa.	There is a bus to Colombo.
koləm̃bəTə bas-ekak tiyenəwa də?	Is there a bus to Colombo?

8.2 In an emphatic statement (i.e. one with an emphatic form of the verb) də follows the emphasized word, and must not immediately follow the verb.

mee bas-ekə yanne kalutərəTə.	This bus is going to Kalutara.
mee bas-ekə yanne kalutərəTə də?	Is this bus going to Kalutara?

8.3 In all but a few very rare cases, then, the following rule will hold for the position of də:

də always follows a simple verb; it never directly follows an emphatic verb.

9. INTERROGATIVE EXPRESSIONS

kohaaTə 'where to' and kiiyə 'how much, how many' are the first two of a set of interrogative words. In interrogative sentences, these appear with the question marker də. The də usually immediately follows the interrogative word, so that combinations such as kiiyə də, kohaaTə də are most easily learned as idiomatic units. These interrogative expressions composed of interrogative plus an immediately following də never occur with a simple verb.

kohaaTə də may be used without the emphatic form of the verb if the context is sufficiently clear without it.

meekə yanne kohaaTə də? meekə kohaatə də?	Where is this one going?

kiiyə də is the usual expression for asking the price of something:

kalutərəTə kiiyə də?	How much to Kalutara?
TıkæT-ekə kiiyə də?	How much is the ticket?

Exercises

A. Say in Sinhalese:

1. Is there a bus from here to Colombo?
2. No, sir.
3. Where is this bus going?
4. This one goes to Kalutara.
5. Is there a bus from Kalutara to Colombo?
6. Yes.
7. Yes, sir.
8. There are always (buses).
9. Go to Kalutara by this one.
10. This one is going now.
11. From Kalutara, go by a Colombo bus.
12. Fine.
13. How much to Kalutara?
14. Two rupees.
15. Here you are.
16. Give me a ticket.

B. Substitute orally in the sentences below, the Sinhalese equivalent of the English given:

1. .... yanne kalutərəTə.

this one
this bus
buses
these buses

2. mehee in̆dəla .... yannə.

by a bus
by the bus
by this bus
by this one

3. .... tiyenəwa də?

a ticket
tickets
buses
the bus
a bus

4. .... yanəwa.

a bus
buses
this bus
these buses
this one
the Colombo bus
a Colombo bus
Colombo buses

5. meekə .... yanəwa.

always
to Kalutara
to Colombo
from here
from Kalutara
from Colombo
from here to Colombo
from here to Kalutara
from Colombo to Kalutara
from Kalutara to Colombo

6. .... yannə.

by the bus
by a bus
by this bus
by this one
to Colombo
to Kalutara
by a bus to Colombo
by this one to Colombo
by the bus to Kalutara
by this bus to Kalutara

C. Transform the following sentences into questions according to the model:

Model: meekə yanne kalutərəTə ---------meekə yanne kalutərəTə də?

1. mehee iñdəla bas tiyenəwa.
2. mee bas-ekə koləm̃bəTə yanəwa.
3. meekə dæŋ yanəwa.
4. nitərəmə yanəwa.
5. dæŋ bas-ekak tiyenəwa.
6. mee bas-ekə kalutərəTə.
7. mehee iñdəla bas-ekak dæŋ yanəwa.
8. mee bas-ekə yanne koləm̃bəTə.

D. Transform according to the model, changing each sentence into an emphatic sentence emphasizing the underlined item:

Model: meekə koləm̃bəTə yanəwa -------- koləm̃bəTə yanne meekə.

1. mee bas-ekə kalutərəTə yanəwa.
2. dæŋ bas-ekak tiyenəwa.
3. bas-ekə dæŋ yanəwa.
4. kalutərəTə bas-ekak tiyenəwa.
5. mee bas koləm̃bəTə yanəwa.

E. Translate orally:

1. Is this bus going to Kalutara?
2. No, sir.
3. Where is this one going?
4. This bus goes to Colombo.
5. Are there buses from Colombo to Kalutara?
6. Yes, sir.
7. There are always buses.
8. How much to Colombo?
9. Two rupees.
10. Fine, here you are.
11. Give me a ticket.
12. Here you are, sir.

LESSON 2

Conversation: Buying Cigarettes

JOHN

næwikəT	Navy Cuts
mehee næwikəT tiyenəwa də?	Do you have (literally 'are there') Navy Cuts here?

PROPRIETOR

næwikəT nææ, mahattea.	No Navy Cuts, sir.

JOHN

oyə	those
monəwa	what
oyə monəwa də?	What are those?

PROPRIETOR

triiroos	Three Roses
mee triiroos.	These are Three Roses.

JOHN

eekə	that one
hoňdə	good
sigəræT	cigarettes
jaatiyak	a kind
eekə hoňdə sigəræT jaatiyak də?	Is that a good kind of cigarettes?

PROPRIETOR

ow, mahattea	Yes, sir
huŋ̆gak	many
huŋ̆gak denaa	many people
paawicci	use (noun)
kərənəwa	do, make
paawicci kərənəwa	make use of, use
huŋ̆gak denaa triiroos paawicci kərənəwa.	Many people use Three Roses.
suruTTu	cigars
bonəwa	drink, smoke
mahattea suruTTu bonəwa də?	Do you smoke cigars, sir?
api	we, us
laŋ̆gə	near, with
api laŋ̆gə hon̆də suruTTu tiyenəwa.	We have good cigars here.

JOHN

laŋkaawe	of Ceylon, Ceylonese
laŋkaawe suruTTu də?	Ceylonese cigars?

PROPRIETOR

maatəlee	Matale
ow, maatəlee suruTTu.	Yes, Matale cigars.
bohomə	very
rasay	tasty
meekə bohomə rasay.	This one is very tasty.
suwən̆də	aroma
balannə	look, notice, see
mennə, suwən̆də balannə.	Here you are. Notice the aroma.

JOHN

aa	oh
særay	strong
aa, meekə bohomə særay!	Oh, this one is very strong!
maTə	to me
arə	those
pækæT-ekak	a pack
maTə arə sigəræT pækæT-ekak dennə.	Give me a pack of those cigarettes.

Grammar

1. ADDRESS

mahattea is used to address or refer to either (male) strangers or superiors, excluding relations and clergy. Servants use *mahattea* to refer to or address their employers, and thus it is generally translated '(the) master'. Elsewhere, as when used for strangers, it means something like 'the gentleman' or 'sir', although there is no real English equivalent. It is the most commonly used polite form of address, and such terms are mandatory in Sinhalese in many situations in which a term of deference like "sir" would be optional or not used at all in English. Notice that in many situations where English would have the pronoun "you" Sinhalese uses a form like *mahattea*: e.g.: *mahattea suruTTu bonəwa də*? 'Do you smoke cigars?' (Literally: Does the gentleman smoke cigars?).

2. NOUN CLASSES

On the basis of the inflectional form of nouns, they may be grouped into four classes:

1. Those with a direct definite form in -*ekə*
2. Those with a direct definite form in -*ə* and an instrumental definite in -*eŋ*
3. Those with a direct definite in -*ə* and an instrumental in -*iŋ*
4. Those with a direct definite form in -*ee* or -*e*

These classes will be referred to as classes 1, 2, 3 and 4 respectively.

2.1 Class 1

Nouns of this class have an inflection identical with that of bas-ekə. Thus:

	Definite	Indefinite	Plural
Direct	pækæT-ekə	pækæT-ekak	pækæT
Dative	pækæT-ekəTə	pækæT-ekəkəTə	
Instrumental	pækæT-ekeŋ	pækæT-ekəkiŋ	

The new nouns of this class that have occurred so far are:

pækæT-ekə	the pack, package
næwikəT-ekə	the Navy Cut cigarette
triiroos-ekə	the Three Roses cigarette
sigəræT-ekə	the cigarette

In future lessons, in the section for new nouns, nouns of this class will be cited only in the direct definite form, since all other forms are predictable from this one.

2.2 Class 2

Nouns of this class have an inflection in the singular that is identical with that of rupiyələ. The plural form is not predictable from the direct definite and must be learned for each noun. Thus:

	Definite	Indefinite	Plural
Direct	suwəňdə	suwəňdak	suwəňdəwal
Dative	suwəňdəTə	suwəňdəkəTə	
Instrumental	suwəňdeŋ	suwəňdəkiŋ	

Nouns of this type that have occurred so far are:

		Plural
suwəňdə	the aroma	suwəňdəwal
suruTTuwə	the cigar	suruTTu
jaatiyə	the kind, type	jaati
laŋkaawə	Ceylon	(no plural)

The form *meekə* 'this one' has the same definite forms as nouns of this class, but does not have indefinite forms. Thus:

Direct	meekə
Dative	meekəTə
Definite	meekeŋ

2.3 *Class 3*

Nouns of this class have an inflection in the definite singular that is identical with that of *koləm̃bə*. The plural form is not predictable from the direct *definite* and must be learned for each noun. Note that the direct and dative forms are like for Class 2 but the definite instrumental in this class has the ending *-iŋ*. The only nouns of this class that have occurred so far are *koləm̃bə* and *kalutərə*, neither of which has indefinite or plural *forms*. The *definite* inflection is as follows:

Direct	koləm̃bə
Dative	koləm̃bəTə
Instrumental	koləm̃biŋ

2.4 *Class 4*

The only noun of this class that has occurred so far is *maatəlee* 'Matale', which has neither an indefinite nor a plural *form*. Its definite forms are:

Direct	maatəlee
Dative	maatəleeTə
Instrumental	maatəleŋ

3. THE GENITIVE CASE

The fourth and last case of Sinhalese is the GENITIVE.

3.1 *Class 1*

Nouns of Class 1 have a genitive ending in *-ekee* in the definite. The genitive indefinite adds *-ə* to *the* direct indefinite with the regular change of *ak* to *ək*. The plural case form will be learned later for all classes.

	Definite	*Indefinite*
Direct	bas-ekə	bas-ekak
Genitive	bas-ekee	bas-ekəkə

3.2 Class 2

Nouns of Class 2 have a genitive definite ending either in -ee or in -e. The genitive indefinite adds -ə to the direct indefinite with the regular change of ak to ək:

	Definite	Indefinite
Direct	rupiyələ	rupiyəlak
Genitive	rupiyəlee	rupiyələkə

Since it cannot be simply predicted from the direct definite whether the genitive definite will end in -ee or -e, the genitive will regularly be cited for nouns of this class. Thus:

Direct	Genitive (Definite)
rupiyələ	rupiyəlee
suwən̆də	suwən̆de
suruTTuwə	suruTTuwe
jaatiyə	jaatiye
laŋkaawə	laŋkaawe
meekə	meeke

3.3 Class 3

Nouns of this class have a genitive definite ending in -ə and hence identical with the direct definite. The genitive indefinite, like that of the classes above, adds -ə to the direct indefinite with the regular change of ak to ək. However, the only nouns of this class that have occurred so far do not have an indefinite form.

Direct Definite	koləm̆bə
Genitive Definite	koləm̆bə

The characteristics of this class as compared with Class 2 are:

1. The direct definite and the genitive definite both end in -ə for Class 3, but for Class 2 the direct definite ends in -ə, and the genitive is -ee or -e.
2. The instrumental definite for Class 3 ends in -iŋ, but for Class 2 in -eŋ.

3.4 Class 4

Nouns of this class have a genitive definite form identical with the direct definite. Thus:

Direct Definite	maatəlee
Genitive Definite	maatəlee

3.5 Use of the Genitive

1. A noun or pronoun dependent on the postposition *iñdəla* will always precede *iñdəla* and will be in the genitive case:

kalutərə iñdəla	from Kalutara
laŋkaawe iñdəla	from Ceylon
meeke iñdəla	from this one

2. The genitive case may be an equivalent of the English possessive -'*s* construction or "of" construction:

mee suruTTuwe suwañdə	this cigar's aroma, *or* the aroma of this cigar

With place names, it may equate with the English adjectival form of the place name:

maatəlee suruTTu	Matale cigars
laŋkaawe sigəræT	Ceylonese cigarettes

4. FIRST PERSON PRONOUNS

The pronouns of the first person are:

	Singular		Plural	
Direct	mamə	I, me	api	we, us
Dative	maTə		apiTə	

The other case forms will be learned later.

mamə kalutərəTə yanəwa.	I'm going to Kalutara.
maTə pækæT-ekak dennə.	Give me a pack.
api kalutərəTə yanəwa.	We are going to Kalutara.
apiTə pækæT-ekak dennə.	Give us a pack.

Note that the dative form is used as indirect object of *dennə* 'give'.

5. NEW VERBS

The three new verbs in Conversation 2 are:

bonəwa	drink (with tobacco, smoke)
balənəwa	look, observe, see
kərənəwa	do, make

The emphatic and infinitive forms are obtained, as stated in Lesson 1, by adding the ending -*nne* or -*nnə* to the verb stem obtained by removing -*nəwa* from the simple form. However, there is a general rule for verb stems ending in -ə: whenever -*nne* or -*nnə* are added, this stem-final -*ə*- becomes -*a*-. The forms for the three verbs above are thus:

Simple Form	Stem	Emphatic Form	Infinitive
bonəwa	bo-	bonne	bonnə
balənəwa	balə-	balanne	balannə
kərənəwa	kərə-	kəranne	kərannə

paawicci kərənəwa '(make) use (of)' acts like a single verb, and may take both subject and object (both in the direct case) in the same way that a verb such as *bonəwa* does:

mahattea suruTTu bonəwa.	The gentleman smokes cigars.
huŋ̆gak denaa triiroos paawicci kərənəwa.	Many people use Three Roses.

Note that the two parts remain together, no matter what form *kərənəwa* takes. For example:

mahattea paawicci kəranne mee suruTTu.	The gentleman smokes *these cigars*.

6. NEAR

laŋ̆gə 'near, with by (location)' is a postposition taking the noun or pronoun dependent on it in the direct case:

api laŋ̆gə	with us
arə bas-ekə laŋ̆gə	by (near) that bus

Note that a phrase with *laŋ̆gə* together with the verb *tiyenəwa* may have the English equivalent 'have'. Thus:

api laŋ̆gə hon̆də suruTTu tiyenəwa.	We have good cigars (literally 'By us there are good cigars').

7. EQUATIONAL SENTENCES

Equational sentences are those in which one thing is equated with another, e.g. English "x is y." In such a sentence the x may be referred to as subject and y as predicate attribute. In Sinhalese, there is no equivalent of the English "is" and the structure of the sentence depends on whether the predicate attribute is an adjective or noun.

7.1 With an Adjective as Predicate Attribute

Adjectives such as rasə 'tasty', særə 'strong (as of tobacco)' and hoñdə 'good', which end in a vowel, add -y when they appear as predicate attributes (note that ə becomes a before final y):

mee sigəræT hoñday.	These cigarettes are good.
maatəlee suruTTu bohomə særay.	Matale cigars are very strong.

suwəñdə 'aroma, fragrance', which is a noun in suwəñdə balannə 'notice the aroma', is also an adjective of this type, with the meaning 'aromatic, fragrant':

mee suruTTu suwəñday.	These cigars are aromatic.

7.2 With a Noun as Predicate Attribute

When the predicate attribute is a noun, there is no y added. Both subject and predicate attribute are in the direct case:

mee triiroos.	These are Three Roses.
mee bas-ekə koləm̃bə bas-ekak.	This bus is a Colombo bus.

8. THE LOCATION SETS

mee 'this', arə 'that', and meekə 'this one' are representatives of two sets of items that are part of a large and important group of similar sets involving differences in location. Only the first two sets will be given here.

8.1 The 'mee' set

The forms in this set are mee, oyə, arə and ee. There are four distinctions in location where English has two, and these remain the same throughout the rest of the sets, so that this set should be learned thoroughly first. The first three forms in this set involve distinction in location with respect to speaker and hearer; the fourth refers to the topic being discussed.

1. mee 'this, these'; near the speaker
2. oyə 'that, those'; near the hearer
3. arə 'that, those'; away from both speaker and hearer, but in sight. This implies "pointing at" roughly 'that (those) over there'
4. ee 'that, those'; away from both speaker and hearer, out of sight or with no "pointing at" implied; roughly, 'that (those) we are talking about' or 'that (those) in question'

The form mee will be translated as "this" or "these". The other forms will normally all equate with English "that" or "those", but where it is important to indicate which form is meant, e.g. in exercises, oyə will be translated as "that (those near you"; arə as "that (those) over there'; and ee as "that (those)in question". It is important to remember that this distinction is a necessary one in Sinhalese even though the last three forms will all equate with English "that, those".

The members of the mee set never change form, regardless of the case or number of the nouns they precede. They may thus be "this (that)" or "these (those)" depending upon context:

mee bas-ekə	this bus
arə bas-ekəTə	(to) that bus
ee bas	those buses

8.2 The 'meekə' set

The forms belonging to this set are meekə, ookə, arəkə and eekə. The meanings exactly parallel those of the mee set; thus meekə 'this one'; ookə ' that one near you'; arəkə ' that one over there' and eekə ' that one in question'.

These forms are inflected for case in the singular as follows:

Direct	meekə	ookə	arəkə	eekə
Dative	meekəTə	ookəTə	arəkəTə	eekəTə
Genitive	meeke	ooke	arəke	eeke
Instrumental	meekeŋ	ookeŋ	arəkeŋ	eekeŋ

8.3 The Uses of the Sets

8.31 The characteristic use of the mee set is to qualify following nouns:

mee bas-ekə	this bus
arə TikæT-ekə	that ticket
ee pækæT-ekə	that pack

Notice that when the members of this set are used in this way, the noun qualified is always in the definite or the plural, never the indefinite.

8.32 The members of the meekə set are pronouns that substitute for one of the mee set plus definite noun:

mee TikæT-ekə rupiyal dekay.	This ticket is two rupees.
meekə rupiyal dekay	This one is two rupees.
ee bas-ekə maatəleeTə yanəwa.	That bus is going to Matale.
eekə maatəleeTə yanəwa.	That one is going to Matale.

8.33 Members of the mee set may also act as pronouns. As such, however, they may take the place only of a noun or pronoun in the direct case which is the subject of an equational sentence in which the predicate attribute is also a noun or pronoun in the direct case. Thus:

mee hon̆də sigəræT jaatiyak.	This is (or these are) a good kind of cigarettes.

or

meekə hon̆də sigəræT jaatiyak.	This one is a good kind of cigarettes.

mee bas-ekə.	This is the bus.

or

meekə bas-ekə.	This one is the bus.

but, in meekə koləm̆bəTə yanəwa, mee cannot take the place of meekə, since this is not an equational sentence of the required type. Notice that since mee and the rest of the members of its set can be singular or plural in meaning, we may have:

mee bas.	These are buses.
mee bas-ekak.	This is a bus.
mee bas-ekə.	This is the bus.

While meekə can only be singular:

meekə bas-ekə.	This one is the bus.
meekə bas-ekak.	This one is a bus.

Exercises

A. Say in Sinhalese:

1. Do you have Navy Cuts here?
2. No, sir.
3. No Navy Cuts.
4. What are those (near you)?
5. These are Three Roses.
6. Is that one (in question) a good kind of cigarettes?
7. Yes, sir. Many people use Three Roses.
8. Do you smoke cigars, sir?
9. We have (literally, "near us there are") good cigars.
10. Ceylonese cigars?
11. Yes, Matale cigars.
12. This one is tasty.
13. This one is very tasty.
14. Here you are. Notice the aroma.
15. Oh, this one is very strong.
16. Yes, this one is very tasty.
17. Give me a pack of those (over there) cigarettes.
18. Give me those (near you) cigars.

B. Substitute orally:

1. maTə .... dennə.

a cigar
the cigar
a cigarette
this one
the cigarette
cigarettes
a Navy Cut
the Three Roses
a Three Roses
a pack
a Ceylonese cigarette
a ticket

2 .... suwaňdə balannə.

this cigarette's
this Navy Cut's
this one's
this Ceylonese cigarette's
this Matale cigar's
this kind of cigar's

3. .... triiroos.

these are
those (near you) are
those (over there) are
those (in question) are
this one is
that one (in question) is
that one (near you) is
that one (over there) is

4. .... suwən̆day.

this cigar
this one
those (near you) cigars
that (in question) cigar
that one (over there)
that one (near you)
that one (in question)
these Matale cigars
good cigarettes
those (in question) cigarettes

5. .... hon̆day.

that (over there) bus
that (in question) Ceylonese bus
those (over there) buses
that (over there) kind
that (near you) kind of cigarettes

C. Transform according to the model:

mee sigəræT-ekə triiroos. -------meekə triiroos.

1. mee bas-ekə yanne koləm̆bəTə.
2. arə suruTTuwə laŋkaawe suruTTuwak.
3. mee bas-ekə yanne dææŋ.
4. ee TikæT-ekə kalutərəTə.
5. oyə suruTTuwə maTə dennə.
6. ee pækæT-ekə nææwikəT sigəræT.
7. oyə sigəræT jaatiyə triiroos də?
8. mee bas-ekeŋ yannə.
9. oyə suruTTuwe suwən̆də balannə.
10. arə bas-ekəTə yannə.
11. ee sigəræT-ekee suwən̆də hon̆day.

D. Transform according to the model:

mee bas-ekə koləm̆bə bas-ekak. ----- mee koləm̆bə bas-ekak.

1. arə næwikəT-ekə hon̆də sigəræT-ekak.
2. mee suruTTu maatəlee suruTTu.
3. ee sigəræT hon̆də jaatiyak.
4. oyə rupiyələ laŋkaawe rupiyələ.

E. Transform the following emphatic sentences into simple sentences according to the model:

mahattea bonne suruTTu. ----- mahatte suruTTu bonəwa.

1. mehee tiyenne næwikəT.
2. hun̆gak denaa paawicci kəranne triiroos.
3. maatəlee suruTTu bonne mahattea.
4. api lan̆gə tiyenne hon̆də suruTTu.
5. mahattea yanne kalutərəTə.
6. mee mahattea bonne lankaawe suruTTu.
7. særə suruTTu tiyenne mehee.
8. triiroos tiyenne mahattea lan̆gə.
9. mahattea TikæT-ekak denne maTə.

F. Transform into emphatic sentences according to the model. Choose any reasonable item as the one to be emphasized.

mahattea suruTTu bonəwa də? ----- mahattea bonne suruTTu də?

1. mahattea kalutərəTə yanəwa də?
2. mee bas-ekə koləm̆bəTə yanəwa də?
3. mehee hon̆də suruTTu tiyenəwa də?
4. maTə TikæT-ekak denəwa də?

G. Translate orally:

1. Are there Ceylonese cigars here?
2. Yes, sir. We have good cigars.
3. Matale cigars?
4. Yes, sir. These are Matale cigars.
5. Matale cigars are very strong.

6. Yes, sir. Notice the aroma.
7. This aroma is very good.
8. Yes, this one is a good cigar.
9. How much is this kind?
10. Two rupees.
11. Here you are. Give me a packet.
12. Fine, here you are, sir.

13. Is this bus going to Matale?
14. No, sir. That one (over there) is going to Matale.
15. Is that one (in question) going now?
16. Yes, that one (in question) is going now.
17. Are you going to Matale, sir?
18. Yes, to Matale.
19. Go to that (in question) bus.
20. Fine, here you are.
21. Give me a ticket to Matale.

LESSON 3

Conversation: Buying Fruit

Mrs. Perera goes into a shop to buy some fruit. She is then directed to another one.

In the First Shop:

MRS. PERERA

lamea	child, boy, girl
paləturu	fruit
lamea mehee paləturu tiyenəwa də?	Boy, do you have (is there) fruit here?

SHOPKEEPER

noona mahattea	madam, you
allapu	next, adjoining
kaDee	the shop
nææ, noona mahattea.	No, madam.
paləturu tiyenne allapu kaDee.	Fruit is in the adjoining shop.

MRS. PERERA

eloolu	vegetables
witərə	only
mehee tiyenne eloolu witərə də?	Are there only vegetables here?

SHOPKEEPER

ow, eloolu witəray.	Yes, only vegetables.

In the Second Shop:

MRS. PERERA

Tikak	some, a few
gannəwa	buy, get
oonə	want
maTə paləturu Tikak gannə oonə.	I want to buy some fruit.

SECOND SHOPKEEPER

noona mahatteaTə	madam, you (dative)
hoñday. noona mahatteaTə monəwa də oonə?	Fine. What do you want, madam?

MRS. PERERA

keselgeDiyə	the banana
hoñdə keselgeDi tiyenəwa də?	Do you have good bananas?

SECOND SHOPKEEPER

noona	madam, you
tiyenəwa, noona.	Yes we have, madam.
noona mahatteaTə keselgeDi oonə də?	Do you want bananas?
ekak	each
satee	the cent
tunə	three
meekə ekak satə tunay.	This one (the bunch) is three cents each.
hatərə	four
arəkə ekak satə hatəray.	This one is four cents each.

MRS. PERERA

tunak	three, a quantity of three
meekeŋ tunak dennə.	Give me three from this one.
æpəl	apples
æpəl tiyenəwa də?	Do you have (any) apples?

SECOND SHOPKEEPER

æpəl nææ.	No apples.
wenə	else
noona mahatteaTə wenə monəwa də oonə?	What else do you want, madam?

MRS. PERERA

mokut	anything, something
epaa	don't want
wenə mokut epaa.	I don't want anything else.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

keselgeDiyə 'the banana'; gen. *keselgeDiye*; pl. *keselgeDi*.

Class 4

kaDee 'the shop'; pl. *kaDə* or *kaDəwal*

satee 'the cent'; pl. *satə*

Some nouns of this class may have a direct form ending in *-ee*, and some a direct form ending in -e. The genitive is always identical with the direct. The dative will have *-ee* or *-e* before the *-Tə* in agreement with the direct. The instrumental will always have the ending *-eŋ*. Thus the definite forms of *kaDee* are:

Direct	kaDee
Dative	kaDeeTə
Genitive	kaDee
Instrumental	kaDeŋ

Note that the definite forms of kaDee are just like those for maatəlee, the only other noun of this class to occur so far. kaDee and satee are the first nouns of this class to occur that have indefinite and plural forms. The indefinite forms of kaDee are:

Direct	kaDeak
Dative	kaDeekəTə
Genitive	kaDeekə
Instrumental	kaDeekiŋ

The direct indefinite of nouns of this class always ends in -eak, and the other case forms will have either -ee- or -e- before the -k- in agreement with the direct definite.

The plural is not predictable from the direct definite, and will be cited for each new noun of Class 4 in future lessons.

Other Nouns:

The nouns paləturu 'fruit', eloolu 'vegetables' and æpəl 'apples' are all plural forms. These nouns rarely occur in the singular, and hence the singular forms are not given here.

Dative case forms for mahattea 'sir, you', noona mahattea 'madam, you', noona, ' madam, you' and lamea, 'child, boy, girl', may be formed, as with other nouns, by adding -Tə:

mahatteaTə noonaTə
noona mahatteaTə lameaTə

These nouns belong to a separate class, distinct from the four already discussed, and their other forms will be given in a later lesson.

2. NEW VERBS

gannəwa 'get, buy'; gan-; ganne; gannə

Note that when the ending -nəwa is taken from the form gannəwa, the stem that is left is gan-. When an ending beginning with two n's, such as -nne or -nnə, is added to a stem like this one, ending in -n, the result is only two n's.

3. 'MADAM'

noona and noona mahattea, like mahattea, are used either as a term of address or as an equivalent of English 'you', but for women rather than men. Both noona and noona mahattea are respectful terms, and one of them would almost always be used by a servant, shopkeeper, a bus conductor in addressing a lady. However, noona mahattea implies greater respect than just noona, and so would scarcely ever be used where the person addressed was considered to be of equal or inferior status. Simple noona, however, like mahattea, may be used for equals and, if desired, inferiors when they are strangers. In circumstances where greater familiarity exists, equals and inferiors are generally addressed by their proper names.

noona mahatteaTə paləturu oonə də?	Do you want fruit, madam?
noona mee bas-ekeŋ yanəwa də?	Are you going by this bus?

4. THE GENITIVE OF PLACE

One of the characteristic uses of nouns in the genitive case in Sinhalese is adverbial, to indicate location. The sense is generally 'in' or 'at' whatever is referred to by the noun (or pronoun) in the genitive. Thus, in the sentence

paləturu tiyenne alləpu kaDee	Fruit is in the adjoining shop

kaDee is in the genitive case, although with this noun (as with maatəlee) the genitive and direct are the same in form. Compare the following:

sigərææT tiyenne pææk ææT-ekee.	The cigarettes are in the packet.
bas-ekə arəke tiyenəwa.	The bus is in that one (such as a building).
ee kaDee tiyenne kalutərə.	That shop is in Kalutara (genitive).
mahattea paləturu ganne ee kaDee.	The master buys fruit at that shop (genitive).

5. THE ASSERTION MARKER -y

The -y that appears on adjectives used as predicate attributes is the assertion marker. It has a number of important functions; those that have appeared so far are listed here.

1. It appears (as pointed out in Lesson 2) on adjectives used as predicate attributes in equational sentences, provided the adjective ends, as all have so far, in a vowel:

meekə bohomə hoñday.	This one is very good.
mee keselgeDi rasay.	These bananas are tasty.

Compare hoñday and rasay, above, which are predicative, with the forms of the same adjectives in the following sentences, in which they modify a following noun:

mehee hoñdə eloolu tiyenəwa.	Here there are good vegetables.
mee bohomə rasə suruTTu.	These are very tasty cigars.

2. When vowel-final adjectives are used alone, without a subject, the -y also appears. Thus hoñday 'good, fine, all right', as well as

bohomə rasay.	Very tasty.
aa, særay!	Oh, (this one is) strong!

3. The assertion marker is used with numerals in counting and quoting prices. Thus:

rupiyal dekay	two rupees	- compare -	dekə	two
satə tunay	three cents	- compare -	tunə	three
satə hatəray	four cents	- compare -	hatərə	four

4. The assertion marker also forms sentences with witərə 'only'. Thus:

eloolu witəray	vegetables only - or - only vegetables

6. -y and də:

When the question marker də is added to the sentences that take the assertion marker -y, the latter does not appear. Thus we have the corresponding question for each of the types of assertion discussed in the preceding section:

Assertion	Question
mehee eloolu hoňday. Vegetables are good here.	mehee eloolu hoňdə də? Are vegetables good here?
hoňday. Good, fine.	hoňdə də? Good? All right?
rupiyal dekay Two rupees.	rupiyal dekə də? Two rupees?
eloolu witəray Only vegetables.	eloolu witərə də? Only vegetables?

7. ekak 'each' (literally 'a one')

The numeral 'one' is ekə. The indefinite form of ekə 'one' is ekak, literally 'a one'. It is used to mean 'each', as in:

meekə ekak satə tunay.	This one (i.e. 'This bunch') is three cents each.

The indefinite forms of the other numerals may be used in the same way, with the meaning 'for two', 'for three', etc. Thus:

meekə dekak satə tunay.	This one (i.e. 'This bunch') is three cents for two.
meekə tunak satə tunay.	This one is three cents for three.
meekə hatərak satə tunay.	This one is three cents for four.

8. THE 'WANT' CONSTRUCTION

The Sinhalese word oonə is an equivalent of English 'want'. The person who wants something is in the dative case:

maTə............oonə	I want ....
mahatteaTə .....oonə	The gentleman wants...

Like English 'want', oonə may occur with a dependent noun or verb.

1. A dependent noun is in the direct case:

mahatteaTə keselgeDi oonə.	The gentleman wants bananas.

maTə paləturu oonə.	I want fruit.

2. A dependent verb is always in the infinitive form:

mahatteaTə yannə oonə.	The gentleman wants to go.

The infinitive may in turn have its own object or modifiers (as may the equivalent English infinitive). Note the order:

maTə paləturu gannə oonə.	I want to buy fruit.
mahatteaTə kalutərəTə yannə oonə.	The gentleman wants to go to Kalutara.

9. SOME NEGATIVE FORMATIONS: nææ and epaa

9.1 The negative of tiyenəwa 'there is' is nææ, substituted for tiyenəwa.

mehee æpəl tiyenəwa.	There are apples here.
mehee æpəl nææ.	There aren't any (or 'are not') apples here.

9.2 -Tə ..... oonə sentences, with either a noun or a verb, may be negated by adding nææ.

maTə keselgeDi oonə.	I want bananas.
maTə keselgeDi oonə nææ.	I don't want bananas.
maTə paləturu gannə oonə.	I want to buy fruit.
maTə paləturu gannə oonə nææ.	I don't want to buy fruit.

9.3 If the -Tə .....oonə sentence has a dependent noun, it may also be negated in an alternate way: epaa is substituted for oonə:

	maTə keselgeDi oonə.	I want bananas.
	maTə keselgeDi oonə nææ.	I don't want bananas.
or	maTə keselgeDi epaa.	

However, -Tə......oonə sentences with a dependent infinitive cannot be negated with epaa, but only by adding nææ.

2

Exercises

A. Substitute orally:

1. sigəræT tiyenne ....

in the pack
in the shop
with us
in Colombo
here
in the adjoining shop

2. .... ekak satə tunay.

these bananas
Navy Cuts
those (over there) Three Roses
Matale cigars
Three Roses cigarettes
apples

3. mee sigəræT ....

are tasty
are aromatic
are strong
are good
are three cents

4. mamə .... yanəwa.

to Kalutara
to Colombo
to Matale
to the shop
to the bus
to the adjoining shop
to that (over there) bus
to that (in question) shop
to that one (in question)
to that one (over there)

B. Transform according to the model:

mee eloolu hon̆day. ------ mee eloolu hon̆də də?

1. meekə ekak satə tunay.
2. mee næwikəT-ekə rasay.
3. mee keselgeDiyə suwən̆day.
4. oyə paləturu bohomə hon̆day.
5. mee TikæT-ekə rupiyal dekay.
6. kalutərəTə rupiyəl tunay.
7. mehee tiyenne eloolu witəray.

C. Transform according to the model:

mee hon̆də keselgeDi də? ------- mee keselgeDi hon̆day.

1. ee hon̆də kaDə də?
2. arə suwən̆də suruTTu də?
3. mee særə sigəræT də?
4. oyə rasə æpəl də?

D. Transform according to the model:

meekə suwən̆də suruTTuwak də? ---- mee suruTTuwə suwən̆day.

1. arəkə hon̆də kaDeak də?
2. arəkə rasə paləturu jaatiyak də?
3. ookə særə sigəræT-ekak də?
4. eekə hon̆də bas-ekak də?

E. Substitute orally:

1. maTə ....oonə.

vegetables
fruit
bananas
some fruit
some vegetables
some bananas
some apples
a ticket
that (over there) pack
that (in question) kind of cigars

2. maTə .... oonə.

to go
to go to Colombo
to go to Kalutara
to go to the shop
to go by the bus
to buy
to buy vegetables
to buy cigars
to buy Ceylon cigarettes
to smoke a Matale cigar

F. Repeat the sentences in Exercise E. 1., transforming to the negative using first oonə nææ and then epaa.

G. Repeat the sentences in Exercise E. 2., transforming to the negative using oonə nææ.

H. Transform according to the model:

mamə sigəræT bonəwa. ------maTə sigəræT bonnə oonə.

1. mahattea koləm̆bəTə yanəwa.
2. api eloolu gannəwa.
3. api bas-ekeŋ yanəwa.
4. mamə keselgeDi Tikak gannəwa.
5. mahattea allapu kaDeeTə yanəwa.

I. Say in Sinhalese:

1. Do you want cigarettes, sir?
2. I don't want cigarettes. Give me some cigars.
3. These cigars are three cents each.
4. Ceylonese cigars?
5. Yes. These are very aromatic cigars.
6. Fine. Give me a pack.

1. Are there good cigars here?
2. No, sir. Cigars are in the next shop.
3. Do you have (literally 'are there') only cigarettes here?
4. Yes, sir. Only cigarettes.
5. Do you want cigarettes, sir?
6. No. I smoke only cigars.
7. Go to the adjoining shop.
8. Fine.

1. How much are these bananas?
2. This one is two cents each.
3. That one over there is three cents each.
4. That one near you is three cents for two.
5. Are these bananas good?
6. That one over there is very tasty.
7. Buy that one (in question).
8. Fine. Give me three from that one.
9. What else do you want?
10. I don't want anything else.

LESSON 4

Conversation: Getting Directions

John stops a passerby to find the way to the Galle-Face Hotel.

JOHN

gool-fees	Galle-Face
hooTəlee	the hotel
durə	far
gool-fees hooTəlee huŋ̆gak durə də?	Is the Galle-Face Hotel very far?

PASSERBY

tikak duray.	Some distance.

JOHN

hætæpmə	the mile
kiiyak	how many
hætæpmə kiiyak tiyenəwa də?	How many miles is it?

PASSERBY

metənə	here
metənə in̆dəla hætæpmə tunak tiyenəwa.	It is three miles from here.
Tæksiyə	the taxi
oonə	must
Tæksiyəkiŋ yannə oonə.	(You) must go by a taxi.

JOHN

teerune nææ	didn't understand
maTə teerune nææ.	I didn't understand.
aayet kiyənəwa	again say
aayet kiyannə.	Say (it) again.

PASSERBY

metənə iňdəla hætæpmə tunak tiyenəwa.	It is three miles from here.
Tæksiyəkiŋ yannə oonə.	(You) must go by a taxi.
teeruna	understood
teeruna də?	Did you understand?

JOHN

ow, teeruna.	Yes, (I) understood.
kohomə	how
Tæksiyak gannə kohomə də kiyannə.	Tell me how to get a taxi.

PASSERBY

paarə	the road, street
arə paarəTə yannə.	Go to that road.
etəkoTə nawattənəwa puluwəni	then stop (transitive) can
etəkoTə Tæksiyak nawattannə puluwəni	Then (you) can stop a taxi.
nættaŋ handiyə	or, or else the corner
nættaŋ arə handiyəTə yannə.	Or else, go to that corner.

etənə	there
etənə Tæksi tiyenəwa.	There are taxis there.
enəwa	come
arə enne tæksiyak.	There comes a taxi.

JOHN

bohomə istutiy.	Thank you.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

hætæpmə 'the mile'; gen. hætæpme; pl. hætæpmə
paarə 'the street, road'; gen. paare; pl. paarəwal
Tæksiyə 'the taxi'; gen. Tæksiye; pl. Tæksi
handiyə 'the corner'; gen. handiye; pl. handi

Note that nouns of this class with a direct definite in -iyə or -uwə regularly have a plural in -i or -u and a genitive definite in -e (never -ee). So far we have met the following:

jaatiyə 'the kind'; gen. jaatiye; pl. jaati
keselgeDiyə 'the banana'; gen. keselgeDiye; pl. keselgeDi
Tæksiyə 'the taxi'; gen. Tæksiye; pl. Tæksi
handiyə 'the corner'; gen. handiye; pl. handi
suruTTuwə ' the cigar'; gen. suruTTuwe; pl. suruTTu

Class 4

hooTəlee 'the hotel'; pl. hooTələ

2. NEW VERBS

kiyənəwa 'say'; stem kiyə-; kiyanne; kiyannə
nawattənəwa 'stop' (transitive); stem nawattə-; nawattanne; nawattannə
enəwa 'come'; stem e-; enne; ennə

Notice that the stem is obtained, as usual, by removing *-nəwa*, and that the emphatic and infinitive forms are formed by the regular pattern. In future lessons, only the simple form will be cited for each new verb, unless there is some special or unusual feature involved in the formation of the other forms.

3. THE 'MUST' OR 'HAVE TO' CONSTRUCTION: *direct case ... oonə*

3.1 In the previous conversation, *oonə* appeared with the equivalent of the English subject in the dative case and the meaning 'want'. In one of the sentences in the present conversation *oonə* appears in a construction in which it means 'must, have to':

Tæksiyakiŋ yannə onnə.	You must go by a taxi.

This construction differs from the 'want' construction in two principal ways:

1. It occurs with the infinitive of a verb only, never with a dependent noun. Here a comparison with English may help. *Tə......oonə* 'want', like English 'want (to)' may take either a noun or a verb. *oonə* 'must', like English 'must' or 'have to' may take only a verb.
2. When the equivalent of the English subject is expressed, it is in the direct case, not in the dative. Compare the following pairs:

maTə yannə oonə.	I want to go.
mamə yannə oonə!	I must go!
mahatteaTə paləturu gannə oonə.	The gentleman wants to buy fruit.
mahattea paləturu gannə oonə.	The gentleman must buy fruit.

3.2 In either of the two constructions with *oonə*, the equivalent of the English subject may be omitted when the situation makes the meaning clear. Thus:

Tæksiyakiŋ yannə oonə

could mean either '(I, you, he, they) must go by taxi' or '(I, you, he, they) want to go by taxi', depending upon the context or situation.

4. THE 'CAN' CONSTRUCTION - *puluwaŋ*

4.1 *puluwaŋ* 'can' takes the form *puluwəni* when the assertion marker is added, and either form may occur, optionally, at the end of statement sentences. Thus either

maTə puluwaŋ
or maTə puluwəni — I can

As with other forms that take the assertion marker, *-y* is never present when *də* is added to form a question. Thus only

maTə puluwaŋ də? Can I?

4.2 The *puluwaŋ* 'can' construction, except for the possible occurrence of the assertion marker, is parallel in form to the *oonə* 'want' construction:

A. The equivalent of the English subject, when expressed, is in the dative case:

maTə Tæksiyak nawattannə puluwəni (or puluwaŋ).	I can stop a taxi.
mahatteaTə yannə puluwəni (or puluwaŋ).	The gentleman can go!

B. It may occur with a verb in the infinitive, which may have its own object and modifiers:

mahatteaTə sigəræT bonnə puluwəni.	The gentleman can smoke cigarettes.
maTə kalutərəTə yannə puluwəni.	I can go to Kalutara.

C. It may occur with a dependent noun in the direct case, although the nouns that may occur in this fashion are relatively few in number, such as *siŋhələ* 'Sinhalese':

maTə siŋhələ puluwəni.	I know (literally 'can') Sinhalese.

5. THE QUESTION MARKER *də* WITH DIFFERENT SENTENCE TYPES

5.1 As pointed out before, *də* may be added to a simple statement converting it to a question. The simple statement always has the simple form of the verb, commonly occurring at the end, and the *də* is added immediately after the verb form.

Emphatic sentences use the emphatic form of a verb. In this case, *də* occurs immediately after the emphasized item in the sentence.

Most interrogatives will always be the emphasized word in any question in which they appear, and will therefore occur with the emphatic form of the verb and with də immediately following the interrogative.

SIMPLE SENTENCES

Statement:

mahattea kalutərəTə yanəwa.	The gentleman is going to Kalutara.

Question:

mahattea kalutərəTə yanəwa də?	Is the gentleman going to Kalutara?

EMPHATIC SENTENCES

Statement:

mahattea yanne kalutərəTə. or mahattea kalutərəTə yanne.	The gentleman is going to Kalutara.

Question:

mahattea yanne kalutərəTə də? or mahattea kalutərəTə də yanne?	Is the gentleman going to Kalutara?

QUESTIONS WITH INTERROGATIVES

mahattea yanne kohaaTə də? or mahattea kohaaTə də yanne?	Where is the gentleman going?
mahattea ganne monəwa də? or mahattea monəwa də ganne?	What is the gentleman buying?

5.2 Statements with oonə and puluwaŋ may be either simple or emphatic without any change in form except that the emphasized item is likely to occur after oonə or puluwaŋ. Questions with oonə or puluwaŋ will have də in the expected position: i.e. the simple question will have də after oonə or puluwaŋ and the emphatic question will have də after the emphasized item:

SIMPLE SENTENCES

Statement:

mahatteaTə eloolu oonə.	The gentleman wants vegetables.

Question:

mahatteaTə eloolu oonə də?	Does the gentleman want vegetables?

EMPHATIC SENTENCES

Statement:

mahatteaTə eloolu oonə. or mahatteaTə oonə eloolu.	The gentleman wants *vegetables*.

Question:

mahatteaTə eloolu də oonə ? or mahatteaTə oonə eloolu də ?	Does the gentleman want *vegetables*?

QUESTION WITH AN INTERROGATIVE

mahatteaTə monəwa də oonə?	What does the gentleman want?

5.3 In emphatic sentences or questions, *puluwaŋ* will never occur with the assertion marker:

Emphatic Sentence:

mahatteaTə siŋhələ puluwaŋ. or mahatteaTə puluwaŋ siŋhələ.	It is Sinhalese that you can speak.

Emphatic Question:

mahatteaTə siŋhələ də puluwaŋ? or mahatteaTə puluwaŋ siŋhələ də?	Is it Sinhalese that you can speak?

Question with an Interrogative:

mahatteaTə monəwa də puluwaŋ?	What can you do?

6. QUANTITY PHRASES

6.1	hætæpmə tunak (tiyenəwa)	(It is) three miles
	sigəræT pækæT-ekak	a pack of cigarettes
	sigəræT jaatiyak	a kind of cigarettes

all illustrate the QUANTITY PHRASE construction, with this structure:

PLURAL NOUN plus QUANTITY WORD

"Quantity words" include numerals, nouns of measure like *pækæT-ekə*, and *jaatiyə* 'the kind'. The quantity word carries the number, definiteness, and case endings for the entire phrase:

sigəræT pækæT-ekə	the pack of cigarettes
sigəræT pækæT-ekak	a pack of cigarettes
sigəræT pækæT	packs of cigarettes
sigəræT pækæT-ekəTə	to the pack of cigarettes
mee sigəræT pækæT-ekə	this pack of cigarettes

A plural quantity phrase may be followed by another word, usually a numeral, to form a new phrase in which the whole first phrase becomes the "plural noun."

sigəræT pækæT	packs of cigarettes
sigəræT pækæT dekə	The two packs of cigarettes
keselgeDi jaati	kinds of bananas
keselgeDi jaati tunə	the three kinds of bananas

6.2 In quantity phrases, there is a general agreement between the use of the Sinhalese definite form and the English definite article, and the use of the Sinhalese indefinite form and the English form without any article:

hætæpmə tunak ...	three miles ...
hætæpmə tunə ...	the three miles ...

1. When a quantity expression is modified by a form like 'this, that', then the definite form is used:

mee sigəræT tunə ...	these three cigarettes ...
mahattea arə sigəræT pækæT tunə gannəwa.	The gentleman is buying those three packs of cigarettes.

2. Quantity phrases as subjects or objects of simple sentences use the definite form where English uses the definite 'the' and the indefinite form where English uses no article:

bas hatərə yanəwa.	The four buses are going.
bas hatərak yanəwa.	Four buses are going.
mahattea pækæT tunə gannəwa.	The gentleman is buying the four packs.
mahattea pækæT tunak gannəwa.	The gentleman is buying four packs.

3. In emphatic sentences, the definite form of quantity phrases is used where English would use the definite form:

bas hatərə yanne kalutərəTə.	The four buses are going *to Kalutara*.
kalutərəTə yanne bas hatərə.	*The four buses* are going to Kalutara.

However, where English would use the form without an article, in Sinhalese the indefinite is used if it is not the emphasized word, but the definite with -*y* if it is the emphasized word, in final position. In the latter case, since the form in final position is emphasized, it is likely to equate with English '*only* such and such':

bas hatərak yanne kalutərəTə.	Four buses are going *to Kalutara*.
kalutərəTə yanne bas hatəray.	*Only four buses* are going to Kalutara.

4. Each of the types of sentences above has its corresponding question, with *də* following the regular rules:

bas hatərak yanəwa.	Four buses are going.
bas hatərak yanəwa də?	Are four buses going?

7. *kiiyak*

The interrogative word *kiiyak* 'how many' behaves like a quantity word. Note that the form *kiiyak* is the indefinite form of *kiiyə* 'how much, how many'; and also that it is one of the few interrogatives which will not necessarily occur as the emphasized word followed by *də*:

hætæpmə kiiyak tiyenəwa də?	How many miles is it?
æpəl kiiyak oonə də?	How many apples do you want?

8. Tikak and huŋ̆gak

A. Tikak is actually an indefinite form. The definite is Tikə. When it is used as a quantity word, meaning 'some, (a) little, (a) small amount', it acts like a numeral, and takes the same endings:

paləturu Tikak gannə oonə.	I want to buy a little (some) fruit.
mee paləturu Tikə dennə.	Give me this small amount of fruit.
mehee tiyenne paləturu Tikay.	Here there is (only) a little fruit.

(When the assertion marker is used with Tikə, 'only' is usually implied.)

B. huŋ̆gak 'a lot, much' is also used as a quantity word:

mehee paləturu huŋ̆gak tiyenəwa.	There is a lot of fruit here.

However, the definite hun̆gə is not used in sentences parallel to those above where the definite form Tikə is used.

C. Both indefinite forms, Tikak and huŋ̆gak, are used to qualify following adjectives to mean 'somewhat, a little, a bit' and 'very, quite' respectively. Thus:

huŋ̆gak durə də?	(Is it) very far?
Tikak duray.	Somewhat distant.

D. huŋ̆gak and bohomə

Notice that bohomə and huŋ̆gak are commonly used interchangeably to qualify adjectives.

or	bohomə rasə keselgeDi huŋ̆gak rasə keselgeDi	very tasty bananas
or	mee suruTTu bohomə særay. mee suruTTu huŋ̆gak særay.	These cigars are very strong.

9. INDIRECT QUESTIONS

An indirect question can be formed from a direct question by the addition of kiyannə 'tell me'.

Direct	
Tæksiyak ganne kohomə də?	How does one get a taxi?
Indirect	
Tæksiyak ganne kohomə də kiyannə.	Tell me how to get a taxi.
Direct	
mahattea yanne kohaaTə də?	Where is the gentleman going?
Indirect	
mahattea yanne kohaaTə də kiyannə.	Tell me where the gentleman is going.

10. THE mehee and metənə SETS

mehee 'here' and metənə 'here' represent two more subsets of location words. Both sets are inflected for the four case forms, and the same four distinctions of location that were found in the mee set exist:

10.1 The mehee set

	here	there (by you)	(over there)	there (the place in question)
Direct	mehee	ohee	arəhe	ehee
Dative	meheeTə meheTə mehaaTə	oheeTə oheTə ohaaTə	arəheTə arəhəTə arəhaTə	eheeTə, eheTə ehaaTə
Genitive	mehee	ohee	arəhe	ehee
Instrumental	meheŋ	oheŋ	arəheŋ	eheŋ

Notice that these have the same endings as Class 4 nouns and that there are alternate dative case forms.

10.2 The *metənə* set

	here	there (by you)	(over) there	there (the place in question
Direct	metənə	otənə	atənə	etənə
Dative	metenTə	otenTə	atenTə	etenTə
Genitive	metənə	otənə	atənə	etənə
Instrumental	metəniŋ	otəniŋ	atəniŋ	etəniŋ

Notice that these all have -e- before the -n- in the dative, but -ə- in all other cases, and that the endings are the same as those for Class 3 nouns.

10.3 Use of the sets

Both *mehee* and *metənə* specify location. The difference between them is one of specificity of location, *metənə* indicating a more specific or smaller area than *mehee*. The difference does not normally show up in translation, although *metənə* may sometimes be translated as 'this spot':

mehee iñdələ koləmbəTə bas tiyenəwa də?	Is there a bus from here to Colombo?
metənə iñdəla hætæpmə tunak tiyenəwa.	It is three miles from here (this spot).

Exercises

A. Substitute orally:

1. mehee iñdəla koləmbəTə .... tiyenəwa.

two miles
three miles
four miles
a mile

2. maTə .... dennə.

three bananas
the four apples
some fruit
these three apples
two tickets
a pack of Navy Cuts
that (by you) pack of Three Roses
a good kind of cigarettes
two packs of cigars
three kinds of bananas
those (over there) cigarettes
this kind of bananas

3. ....iňdəla hætæpmə tunak tiyenəwa.

this spot
here
that (over there) spot
the shop
that (near you) shop

that road (over there)
that corner (in question)
this hotel
the Galle-Face Hotel
that (in question) spot

4. ....Tæksi tiyenəwa.

here
there (near you)
there (over there)
there (in question)
this spot
that (near you) spot

that (in question) spot
that (over there) spot
in this corner
in that (in question) road
near this hotel
near the next shop

B. Transform according to the model:

mamə yanəwa. ------ mamə yannə oonə ('I must go').

1. api eloolu gannəwa.
2. mahattea bas-ekeŋ yanəwa.
3. mamə suruTTu bonəwa.
4. mamə arə handiyəTə yanəwa.
5. mahattea Tæksiyak nawattənəwa.
6. mamə sigərætT pækæT-ekak gannəwa.

C. Transform according to the model:

mamə yanəwa -----maTə yannə oonə.

1. mamə rasə suruTTə bonəwa.
2. api hoňdə keselgeDi Tikak gannəwa.
3. mahattea koləmbə bas-ekeŋ yanəwa.
4. mamə sigəræt pækæT tunak gannəwa.
5. mahattea dæŋ kaluterəTə yanəwa.
6. noona nitərəmə ee kaDeeTə yanəwa.

D. Transform according to the model:

mamə yanəwa ----- maTə yannə puluwani.

1. mamə bas-ekə nawattənəwa.

2. mahattea arə kaDee hoňdə suruTTu gannəwa.
3. mamə etenTə Tæksiyəkiŋ yanəwa.
4. noona arə handiye kaDee keselgeDi gannəwa.
5. mahattea dæŋ lankaawe sigəræT bonəwa.
6. api alləpu kaDeeTə yanəwa.

E. Transform according to the model, making the quantity phrase the emphasized item:

metənə bas dekak tiyenəwa ------- metənə tiyenne bas dekay.

1. kalutərəTə hætæpmə tunak tiyenəwa.
2. mahattea keselgeDi dekak gannəwa.
3. ee kaDee eloolu Tikak tiyenəwa.
4. mee pækæT-ekee sigəræT hatərak tiyenəwa.
5. maTə rupiyal dekak oonə.

F. Say in Sinhalese:

1. Is it very far from here to Matale?
2. Yes, sir. It is four miles.
3. One must go by a bus.
4. Can I stop a bus here ('in this spot')?
5. No, sir. (You) must go to that corner.
6. Fine. Thank you.

7. Tell me how to get a bus.
8. Buses stop at that corner.
9. Go there ('to that spot').
10. There comes a bus.
11. Where does this bus go?
12. To Colombo.
13. I want to go to Kalutara.
14. Can I go to Kalutara by this one?
15. Yes, sir.
16. Good. Give me a ticket.

17. Do you want to go to Colombo, sir?
18. Yes. Is there a bus now?

19. No buses now. (You) must take a taxi.
20. Taxis stop at that (over there) corner.
21. Go to that (over there) road.
22. Thank you.

23. How many tickets do you want, sir?
24. I can give you four.
25. I don't want four. Give me two.
26. How much are the two tickets?
27. Four rupees, sir.
28. Here you are.

29. Are you going to the Galle-Face Hotel, sir?
30. Yes. Is it very far?
31. Yes. It is four miles.
32. Is the Galle-Face Hotel a good hotel?
33. Yes, sir. It is very good.
34. Tell me how to go there (that spot in question).
35. (You) must get a taxi.
36. Is that (over there) a taxi?
37. No. Taxis are at that (over there) corner.
38. Go there (to that spot). Then you can get a taxi.
39. Thank you.

REVIEW I

A. Substitute orally:

1. .... eloolu tiyenəwa də?

here
in this shop
in that (over there) shop
in Colombo
in this spot
in that one (in question)
in Kalutara
with us
in Ceylon
at the corner
on that (over there) street
in Matale
in the adjoining shop
near the corner

2. suruTTu tiyenne ....

in the adjoining shop
in Matale
in the shop at that
(over there) corner
in that spot (over there)
in this spot
with us

3. .... dennə puluwaŋ də?

this ticket
two tickets
some fruit
a cigar
a pack of Three Roses
two rupees
four cents
three bananas
many bananas
how many cigarettes
three kinds of cigars
an aromatic cigar
some tasty fruit
a good bus
how many rupees

4. mehee tiyenne ....

(only) two cigars
the three bananas
(only) four buses
(only) two kinds of cigarettes
the two packs of Navy Cuts

B. Transform according to the model:

mamə koləm̆bəTə yanəwa ----- mamə yanne koləm̆bəTə.

1. mahattea eloolu gannəwa.
2. allapu kaDee paləturu tiyenəwa.
3. arə handiye kaDeak tiyenəwa.
4. mahattea suruTTuwak bonəwa.
5. mamə meekə balənəwa.
6. api laŋkaawe suruTTu paawicci kərənəwa.

C. Transform according to the model:

mahattea suruTTu bonəwa ----- mahattea suruTTuwak bonəwa.

1. mamə keselgeDi gannəwa.
2. handiye Tæksi tiyenəwa.
3. api kaDə balənəwa.
4. mamə bas nawattənəwa.

5. mahattea sigəræT bonəwa.
6. mahatteaTə TikæT dennə.
7. atənə hooTələ tiyenəwa.
8. mehee paarəwal tiyenəwa də?

D. Transform according to the model:

mamə etenTə yanəwa. ----- maTə etenTə yannə puluwəni.

1. mahattea keselgeDi hatərak gannəwa.
2. api meekeŋ kalutərəTə yanəwa.
3. mamə mee eloolu gannəwa.
4. mahattea arə Tæksiyeŋ yanəwa.
5. mamə handiyəTə Tæksiyeŋ yanəwa.
6. mahattea allapu kaDee paləturu gannəwa.

E. Transform according to the model:

triiroos bonne mahattea də? ---- mahattea bonne triiroos də?

1. eloolu tiyenne mee kaDee də?
2. maatəleeTə yanne arə bas-ekə də?
3. arə handiye tiyenne Tæksi də?
4. laŋkaawe suruTTu tiyenne atənə də?
5. mee sigəræT jaatiyə tiyenne arə kaDee də?

F. Transform according to the model:

mamə etenTə yanəwa ----- maTə etenTə yannə oonə.

1. noona æpəl tunak gannəwa.
2. mamə Tæksiyəkiŋ koləm̆bəTə yanəwa.
3. mamə triiroos sigəræT bonəwa.
4. mahattea hon̆də bas-ekeŋ yanəwa
5. mamə bas-ekak nawattənəwa.
6. mahattea handiye kaDee suruTTu gannəwa.

G. Transform according to the model:

mamə etenTə yanəwa. ----- mamə etenTə yannə oonə.

1. mahattea mehee in̆dəla bas-ekeŋ yanəwa.
2. mamə dæŋ laŋkaawe sigəræT bonəwa.

3. noona allapu kaDee yanəwa.
4. mamə TikæT dekak mahatteaTə denəwa.
5. noona mahattea paləturu gannəwa.
6. mamə eekə aayet kiyənəwa.

H. Say in Sinhalese:

1. Tell me how to get a bus.
2. Where are you going, sir.
3. I want to go to Matale.
4. Matale buses stop over there (in that spot).
5. Or, go to that corner.
6. Then you can get a bus.
7. Is it very far to Matale?
8. Yes. Very far.
9. (You) must go by a bus.
10. There are always buses.
11. Thanks .

12. Boy, are you going to the shop?
13. Yes, sir: what do you want?
14. I want a pack of cigarettes.
15. What do you smoke, sir?
16. Three Roses.
17. How much is a pack of Three Roses?
18. Two rupees.
19. Are there Three Roses in that shop (in question)?
20. Yes. There are.
21. Fine.

I. Conversations:

1. A asks B how to go to the Galle-Face Hotel. B tells him that it is four miles and says that he must get a taxi. A wants to know how to get a taxi. B sends him to a corner which is in sight, saying that he could stop a taxi there. A thanks B.

2. A wants to buy two tickets. B tells him that a ticket is two rupees and asks him if he has four rupees. A says yes and pays the money. B thanks A.

3. A asks a shopkeeper if he has any fruit. The shopkeeper says yes and asks A what he wants. A would like to buy a few bananas and asks how much they are. The shopkeeper says they are four cents each. A asks if there are any apples. The shopkeeper says no and points out a shop and says that they have apples there. A buys four bananas.

4. A goes to buy some Three Roses. The shopkeeper says that they haven't any Three Roses now. There they have only Navy Cuts. But A doesn't want Navy Cuts, and asks if he can get any Ceylon cigars there. They have good Ceylon cigars, very aromatic, at two rupees a pack. A buys a pack.

5. A asks B how to get to Kalutara. B says that he must go by a taxi. Taxis are at the corner. Or he can go by bus. A says he didn't understand, asks B to repeat. B repeats and asks if he understood. A says yes and asks whether any buses stop at this corner. B says no and sends A to a street in sight.

J. Student A asks student B on his right the first of the questions below. B gives an appropriate answer as in the following examples:

A: mee bas-ekə yannə kohaaTə de?

B: meekə yanne kalutərəTə.

B asks the student on his right the next question, and so on:

1. kaDee huŋ̆gak durə də?
2. etenTə yanne kohomə də kiyannə.
3. Tæksiyak ganne kohomə də?
4. ee handiye Tæksi nawattənəwa də?
5. mee kaDee eloolu tiyenəwa də?
6. paləturu tiyenəwa də?

7. mahattea yanne kohaaTə də?
8. mee bas-ekə yanne kohaaTə də?
9. maTə meekeŋ kalutərəTə yannə puluwaŋ də?
10. kalutərə in̆dəla maatəleeTə yanne kohomə də kiyannə.
11. ehee Tæksi tiyenəwa də?

LESSON 5

Conversation: Information about a journey

John wants to visit the ancient ruins in the North Central Province of Ceylon. He wants to find out something about the area from his servant Banda who comes from that region.

JOHN

anuraadəpuree	Anuradhapura
wæssə	(the) rain
dæŋ anuraadəpuree wæssə tiyenəwa də?	Is there rain in Anuradhapura now?

BANDA

pættə	the area, locality
nææ, dæŋ ee pætte wæssə nææ.	No, there is no rain in that area now.
æy	why
æy, mahatteaTə anuraadəpureeTə yannə oonə də?	Why, do you want to go to Anuradhapura?

JOHN

palaatə	the province, part of the country
ow, maTə ee palaatə balannə oonə.	Yes, I want to see that part of the country.
koocciyə	the train
anuraadəpureeTə koocci tiyenəwa də?	Are there trains to Anuradhapura?

BANDA

ow, koocciyeŋ yannə puluwəni.	Yes, (you) can go by train.
kaar-ekə	the automobile, car
anuraadepuree iňdəla kaar-ekak gannə oonə.	From Anuradhapura, (you) must get a car.

JOHN

dawəsə nawətinəwa	the day stop (intransitive), stay
anuraadəpuree dawas kiiyak nawətinnə oonə də?	How many days should one stay in Anuradhapura?

BANDA

dawas dekak nawətinnə.	Stay two days.
tæænə	the place
balannə tææŋ huňgak tiyenəwa.	There are many places to see.

JOHN

anuraadəpuree kaar-ekak gannə puluwaŋ də?	Can one get a car in Anuradhapura?

BANDA

puluwani. ehee Tææksi tiyenəwa.	One can. There are taxis there.
isTeesəmə	the (railroad) station
anuraadəpuree isTeesəmə laňgə hooTəleak tiyenəwa.	There is a hotel near the Anuradhapura railroad station.
etenTə yannə.	Go there.
etənə Tææksi tiyenəwa.	There are taxis there.

JOHN

etənə nawatinnə puluwaŋ də?	Can one stay there?

BANDA

ow, nawətinnə puluwəni.	Yes, one can (stay).

JOHN

siigiriyə	Sigiriya
siigiriye hon̆də hooTələ tiyenəwa də?	Are there good hotels in Sigiriya?

BANDA

nawətinnə də?	To stay (in)?

JOHN

ow.	yes.

BANDA

taanaayəmə	the rest house
siigiriye taanaayəmə huŋ̆gak hon̆day.	The rest house at Sigiriya is very good.
galə	the rock
siigiri galə	Sigiriya Rock
taanaayəmə tiyenne siigiri galə laŋ̆gə.	The rest house is near Sigiriya Rock.

Notes on the Conversation

Anuradhapura was the first capital of the Sinhalese kings, and the period of Sinhalese culture up to about the 10th Century A.D. is known as the "Anuradhapura Period." The ruins of many ancient structures, both secular and religious, remain from this period, and demonstrate the remarkable engineering and organizational skill of those who constructed them. Some religious edifices have been restored, but many of the ancient shrines and great irrigation works remain in ruins, though some of the latter have been restored and are in use today.

Sigiriya is situated about 50 miles to the south of *Anuradhapura*. There, a large rock was transformed into a royal palace during the 5th century. Originally, entrance to the palace was gained by means of a stairway cut inside the rock. The stairway was entered through the mouth of a large sculptured lion--hence the name Sigiriya 'Lion Rock.' The most famous features of attraction at Sigiriya today are the magnificent frescoes depicting beautiful women in a gallery on the rock face. These date from the 5th century, and there are a number of poems commenting upon them which were written on a wall below by admiring visitors of the 8th through 10th centuries.

taanaayəme - 'resthouse': Rest houses are maintained either by the Government Tourist Bureau or by the government of the area in which they are located. They provide food and lodging at a moderate rate, and are found in almost any important town. One may go to a rest house for a meal or for tea even if he is not staying there.

hooTəlee - 'hotel': In Sinhalese or Ceylon English, a hotel is not necessarily a place to stay. The term is extended as well to restaurants of almost any type.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

kaar-ekə 'the automobile, car'

Class 2

isTeesəmə 'the (railroad) station; gen. *isTeesəmee*; pl. *isTeesaŋ*

koocciyə 'the train'; gen. *koocciye*; pl. *koocci*

taanaayəmə 'the rest house'; gen. *taanaayəmee*; pl. *taanaayaŋ*

dawəsə 'the day'; gen. *dawəsə*; pl. *dawas*

palaatə 'the province, region'; gen. *palaate*; pl. *palaat*

pættə 'the area, locality, side'; gen. *pætte*; pl. *pæti*

wæssə '(the) rain'; gen. *wæsse*; pl. *wæhi* (Note the change of -*ss*- to -*h*-.)

Note: Usually the definite is used when English has 'rain'. The indefinite is used for a single instance: wæssak 'a shower, rainstorm'. Similarly, in the plural, wæhi 'showers, rainstorms'.

siigiriyə 'Sigiriya'; gen. siigiriye; (no plural)

galə 'the rock'; gen. galee; pl. gal

siigiri galə 'Sigiriya Rock'; gen. siigiri galee; (no plural)

Note that many nouns of this class have a plural formed by dropping the final -ə of the direct definite. When this -ə is lost an -ə in the final syllable becomes a. Thus rupiyələ, rupiyal; dawəsə, dawas. Also a final -m or -n becomes -ŋ; thus isteesəmə, isteesaŋ.

Class 3

tænə 'the place, spot'; pl. tæŋ

Note that here again a final n becomes ŋ. This is the first noun of this class to occur that has indefinite forms (the rest have been place names or pronouns). The forms are just like those for Class 2. Thus:

Direct	tænak
Dative	tænəkəTə
Genitive	tænəkə
Instrumental	tænəkiŋ

Class 4

anuraadəpuree 'Anuradhapura'; (no plural)

2. NEW VERBS

nawətinəwa 'to stay, stop (intransitive)

3. THE INDEFINITE IN TIME PHRASES

In expressions of periods of time, just as in expressions of distance, price or other quantities, Sinhalese commonly uses the indefinite of a quantity phrase unless a particular stretch of time is referred to, or the form of the sentence is such that the assertion marker is required:

anuraadəpuree dawas kiiyak nawətinnə oonə də?	How many days should (one) stay in Anuradhapura?
dawas dekak nawətinnə.	Stay two days.

or the answer could be:

dawas dekay.	Two days.

4. INFINITIVES WITH NOUNS

In Sinhalese an infinitive form may modify a noun just as an infinitive with 'to' may in English, but the Sinhalese infinitive precedes the noun:

balannə tæŋ	places to see
nawətinnə hooTəleak	a hotel (in which) to stay

Like any other noun, a noun so modified may be used in the plural as part of a quantity phrase:

balannə tæŋ huŋ̆gak	many places to see
nawətinnə hooTələ tunak	three hotels to stay in

5. THE SINHALESE WRITING SYSTEM

The Sinhalese writing system, known as the siŋhələ hooDiyə, 'the Sinhalese alphabet' has 54 basic symbols used in the literary tradition. These 54 include 18 vowel symbols and 36 consonant symbols. For writing spoken Sinhalese, however, only 36 symbols are necessary. These include 24 basic consonant symbols and 12 vowel symbols.

Each symbol is called akurə 'the letter', pl. akuru. There is no modern language other than Sinhalese for which the siŋhələ hooDiyə is used.

5.1 Consonants

In the Sinhalese writing system, a consonant symbol by itself represents a consonant plus a following vowel, which will be called THE INHERENT VOWEL. This inherent vowel will be ə or a depending upon position within the word. The first symbols to be learned are the following:

ක	kə	(or ka)	ද	də	(or da)	හ	hə	(or ha)
ට	Tə	(or Ta)	ම	mə	(or ma)	ර	rə	(or ra)
ඩ	Də	(or Da)	ස	sə	(or sa)	ල	lə	(or la)
ත	tə	(or ta)	ග	gə	(or ga)	ව	wə	(or wa)

Note that some symbols are quite different in form while others such as ට, ම, ව or ශ, හ are similar in their basic shape.

The following rules for the inherent vowel will apply in almost all cases:

1. In words written with a single consonant symbol, the inherent vowel will be ə. Thus the question marker is .
2. A consonant symbol at the beginning of a word will have the inherent vowel a.
3. A consonant symbol at the end of a word will have the inherent vowel ə.

For two-syllable words written with two consonant symbols, then, the effect of rules 2 and 3 together is that the first vowel will be a, the second ə:

රස	rasə	'tasty'	මට	maTə	'I, me' (dative)
මම	mamə	'I'	කඩ	kaDə	'shops'

4. In the middle of words longer than two syllables, the inherent vowel will be ə except under certain regular conditions to be learned later and in some irregular cases:

දවස	dawəsə	'the day'
දවසක	dawəsəkə	'on a day'
හතර	hatərə	'four'

Exercises

A. Substitute orally:

1. .... nawətinnə oonə də?

how many days
two days
three days
a day
four days

2. mehee .... tiyenəwa də?

a hotel to stay (in)
hotels to stay (in)
a place to see
places to see
fruit to buy
some fruit to buy
cigarettes to smoke
a place to go
a place to stay

3. .... kiyannə.

how to get a taxi
how to go to Sigiriya
how much bananas are
where this bus is going
what these are

4. maTə .... puluwəni.

go
see Anuradhapura
get a car
stay three days
stop a bus
go to Sigiriya
buy Three Roses in that (over there) shop
give two rupees

B. Transform according to the model:

mehee æpəl tiyenəwa. ---------- mehee æpəl nææ.

1. mee kaDee suruTTu tiyenəwa.
2. dæŋ bas-ekak tiyenəwa.
3. anuraadəpuree kaar tiyenəwa.
4. api laŋ̆gə hon̆də paləturu tiyenəwa.
5. etənə hon̆də taanaayəmak tiyənəwa.

C. Transform according to the model:

mee eloolu hon̆day. --------- mee eloolu hon̆də də?

1. mee paləturu huŋ̆gak rasay.
2. taanaayəmə Tikak duray.
3. mee pækæT-ekə rupiyal dekay.
4. eekə bohomə særay.
5. siigiriye taanaayəmə huŋ̆gak hon̆day.

D. Transform according to the model:

mamə dæŋ yanəwa. --------- maTə dæŋ yannə puluwəni.

1. mahattea ee taanaayəmə nawətinəwa.
2. api anuraadəpuree balənəwa.
3. mamə siigiriyəTə kaar-ekeŋ yanəwa.
4. mahattea koləm̆bə in̆dəla anuraadəpureeTə koocciyeŋ yanəwa.
5. mamə siigiri galə laŋ̆gə nawətinəwa.

E. Say in Sinhalese:

1. Do you want to go to Sigiriya, sir?
2. Yes. Tell me how to go there (that spot).
3. You must go by car.
4. Or, go to Anuradhapura by the train.
5. From there, get a taxi.
6. Fine. I can go by car.
7. Is Sigiriya very far?
8. Yes, sir. Some distance.

9. Is there a rest house here?
10. No, sir. The rest house is in Anuradhapura.
11. There is a hotel to stay at here.
12. Or, you can go to Anuradhapura.
13. Is there a bus to Anuradhapura?
14. No. You must get a taxi.
15. Tell me how to get a taxi.
16. Taxis are near the hotel.
17. Go there (that spot).
18. Thank you.

19. Are you staying at the rest house, sir.
20. Is the rest house good?
21. Yes. Many people go to the rest house.
22. How many days can (one) stay in a rest house?
23. One can stay three days.
24. Is there any place else (wenə tæænak)?
25. To stay?
26. Yes.
27. You can stay in a hotel.

28. What are you buying?
29. Some bananas.
30. How much are the bananas here?
31. Four cents each.
32. Are these bananas good?
33. Yes.

34. There are very good bananas in the shop over there.

35. There (in question) bananas are three cents each.

36. Go there (that spot). I buy fruit there (that spot in question.

F. Read:

1. රස
2. මම
3. මට
4. ම
5. ද
6. සත
7. ගල
8. දවස
9. ගලට
10. දවසක
11. දවසට
12. ගලක
13. හතර
14. හතරක

LESSON 6

Conversation: Offering a Job

Mr. Perera, an estate owner, meets Banda, a young man from the village whom he hasn't seen for some time.

PERERA

oheege	your
næddə	isn't there
dææŋ oheege kaDee næddə?	Don't you have your shop these days? (Literally: Isn't there your shop now?)

BANDA

maama	maternal uncle
kaDee kərənəwa	tend shop, keep shop
nææ mahattea. dææŋ kaDee kəranne maama.	No, sir. (My) uncle is tending the shop now.

PERERA

ohee	you
ohee?	And you?

BANDA

uDəraTə	the up-country
poDi	small, little
rassaawə	the position, job
mamə uDəraTə poDi rassaawak kərənəwa.	I am working at (literally: doing) a little job in the up-country.

PERERA

pawlə	the family
pawlə inne uDəraTə də?	Is (your) family in the up-country?

BANDA

gamə	at home
nææ. gamə.	No. At home.
balaagannəwa	tend, take care of
taatta	father
pawlə balaaganne taatta.	Father is taking care of the family.

PERERA

lamay	children
kiidenek	how many
innəwa	there is, there are
lamay kiidenek innəwa də?	How many children have you (literally: 'are there')?

BANDA

tuŋ denek	three
tuŋ denek innəwa, mahattea.	I have three, sir.

PERERA

iskoole	the school
iskoole yanəwa	go to school
iskoole yanne næddə?	Aren't they going to school?

BANDA

duwə	the daughter
iskoole yanne duwə witəray.	Only (my) daughter is going to school.

putaa	the son
puttu	sons
denna	the two
puttu denna yanne nææ.	The two sons are not going.

PERERA

oheeTə	you (dative)
gamə	the village
oheeTə gamee rassaawak kərannə puluwaŋ də?	Could you work at a job in the village?

BANDA

puluwəni mahattea.	I can, sir.
rassaawak tiyenəwa də?	Is there a job?

PERERA

waDuwæDə	carpentry
oheeTə waDuwæDə puluwaŋ də?	Can you (do) carpentry?

BANDA

puluwəni.	Yes, I can.
mamə dæŋ kəranne waDuwæDə.	I am doing carpentry now.

PERERA

ehenaŋ	if so, then
magee	my
wattə	the estate
wæDee	the work, the job
ehenaŋ magee watte wæDak dennə puluwəni.	If so, I can give you a job in my estate.
waDuwa	the carpenter
waDuwek	a carpenter
watte waDuwek innəwa.	There is a carpenter in the estate.

namut	but
miniha	the man
minihage	the man's
wæDə	work
namut ee minihage wæDə hoňdə nææ.	But that man's work is not good.

BANDA

bohomə istutiy, mahattea.	Thank you very much, sir.
heTə	tomorrow
maTə həTə iňdəla ennə puluwəni.	I can come from tomorrow on.

PERERA

hoňday, ehenaŋ heTə ennə.	Fine. Then come tomorrow.
wæDəpələ	the workshop
arə tiyenne wæDəpələ.	There is the workshop.
udee	the morning
udee etenTə ennə.	Come there in the morning.

BANDA

hoňday mahattea.	Fine, sir.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

gamə 'the village'; gen. gamee; pl. gaŋ
rassaawə 'the position, job'; gen. rassaawe; pl. rassaawal
wattə 'the estate; gen. watte; pl. watu
waDuwæDə 'carpentry'; gen. waDuwæDee; (no plural)
wæDəpələ 'the workshop; gen. wædəpəlee; pl. wæDəpələwal
pawlə 'the family'; gen. pawle; pl. pawl

Class 3

uDəraTə 'the up-country' (no plural)

heTə 'tomorrow' (no plural)

Class 4

wæDee 'the work' (see notes on meaning below): pl. *wæDə*

udee 'the morning'; pl. *udee*

iskoole 'the school'; pl. *iskoolə*

Nouns of Class 4, as mentioned in Lesson 3, with a direct form in *-e* have this *-e* throughout the definite and indefinite forms, while those with a direct in *-ee* have long *-ee* everywhere except in the instrumental definite and the direct indefinite. Thus:

	with *-e*	with *-ee*
Definite:		
Direct	iskoole	kaDee
Dative	iskooleTə	kaDeeTə
Genitive	iskoole	kaDee
Instrumental	iskooleŋ	kaDeŋ
Indefinite		
Direct	iskooleak	kaDeak
Dative	iskoolekəTə	kaDeekəTə
Genitive	iskoolekə	kaDeekə
Instrumental	iskoolekiŋ	kaDeekiŋ

The noun *wæDee* 'the work' has irregular indefinite forms in that the *-ee-* of the definite is lost in the indefinite:

Direct	wæDak
Dative	wæDəkəTə
Genitive	wæDəkə
Instrumental	wæDəkiŋ

Notes on New Nouns:

The noun *wæDee* and the noun *rassaawə* may both be the equivalent of the English term 'job'. *wæDee* refers to a job generally lasting for a short period of time, whereas *rassaawə* is likely to equate with the English term 'occupation'. The plural of *wæDee* may often equate with the English term 'work'; as in

ee minihage wæDə hoňdə nææ.

Sinhalese has a number of occupational terms like waDuwæDə, 'carpentry', which end in -wæDə. This is the noun wæDee, but note that the direct definite ends in -ə. Nouns compounded with wæDə are all regular members of Class 2 but have no plurals. The indefinite form waDuwæDak means 'a carpentry job', and the indefinites of other similar compounds have similar meanings.

2. CLASS 5 NOUNS

2.1 All nouns in Sinhalese fall into two large divisions: ANIMATE and INANIMATE. Which division a given noun belongs to may be predicted almost without exception from its meaning.

1. INANIMATE: places, non-living things, plants
2. ANIMATE: persons, animals, living things (excluding plants)

There are a very few nouns, referring to such things as groups, or organizations of living things, which do not fit neatly into this classification.

The first four classes of Sinhalese nouns belong to the inanimate division, whereas Class 5 belongs to the animate division. The inflection of Class 5 nouns is illustrated by the following:

	Definite	Indefinite	Plural
Direct	mahattea	mahatteek	mahatturu
Dative	mahatteaTə	mahattekuTə	
Genitive	mahatteage	mahatteekuge	
Instrumental	mahatteageŋ	mahatteekugeŋ	

The dative ending for this class, as for all other classes, is -Tə. The genitive ending is -ge and the instrumental ending is -geŋ. Nouns of this class, in the definite, add the case endings directly to the direct definite. The direct indefinite is formed by replacing the last vowel a, aa, or ə of the direct definite by -ek. Thus mahattea, mahatteek; duwə, duwek. The other forms of the indefinite are formed by adding the regular case endings, but with a preceding -u-, to the direct indefinite. The plural is not predictable from the direct definite, and will be given along with lists of new nouns.

The nouns of this class that have occurred so far are:

mahattea 'the gentleman, master'; pl. mahatturu

lamea 'the child'; pl. lamay

putaa 'the son'; pl. puttu

maama 'the (maternal) uncle'; pl. maamala

taatta 'the father'; pl. taattala

noona	'the lady'; pl. noonala
miniha	'the man'; pl. minissu
waDuwa	'the carpenter'; waDuwo
duwə	'the daughter'; pl. duwəla or duula

2.2 The Respectful Indefinite

Kinship terms specifying older relatives and certain nouns denoting superiors are respectful terms, and take a special indefinite. This is formed by adding kenek:

Definite	maama
Indefinite	maama kenek

In forming the remaining case forms, kenek is treated just like any Class 5 indefinite. Thus:

Dative	maama kenekuTə
Genitive	maama kenekuge
Instrumental	maama kenekugeŋ

Some words like mahattea may take either the regular or the respectful indefinite, depending upon the degree of respect involved. mahattea is also irregular, in that it adds -ŋ before kenek. Thus when mahattea is used very respectfully, the indefinite forms are:

Direct	mahatteaŋ kenek
Dative	mahatteaŋ kenekuTə
Genitive	mahatteaŋ kenekuge
Instrumental	mahatteaŋ kenekugeŋ

In listing Class 5 nouns that take the respectful indefinite, the indefinite form will be cited along with the definite. If the respectful indefinite is optional, the form kenek will be placed in parentheses. The forms that take the respectful indefinite that have occurred so far are:

taatta kenek
maama kenek
mahatteaŋ (kenek)
noona (kenek)

3. DIFFERENCES BETWEEN ANIMATE AND INANIMATE IN AGREEMENT

3.1 tiyenəwa - innəwa

tiyenəwa and its various forms may be used only with inanimate subjects. With animate subjects, the verb innəwa must be used in the same constructions:

bas tiyenəwa.	There are buses.
lamay innəwa.	There are children.
sigəræT tiyenne kaDee.	Cigarettes are in the shop.
lamea inne kaDee.	The child is in the shop.

pawla 'the family' is one of the few words that were mentioned in 3.1 as not falling neatly into the animate-inanimate classification. It is a regular Class 2 noun, and hence inanimate in inflection, but it takes innəwa:

magee pawlə inne gamee.	My family is in the village.

When such nouns occur, the fact that they are inanimate but take innəwa will be stated.

3.2 Agreement of Numerals

Numerals have different forms depending on whether they occur with animate or inanimate nouns. For the numbers 1 - 4 the forms are:

	Inanimate		Animate	
	Definite	Indefinite	Definite	Indefinite
one	ekə	ekak	ekkenaa	ekkenek
two	dekə	dekak	denna	dennek
three	tunə	tunak	tuŋ denaa	tuŋ denek
four	hatərə	hatərak	hatərə denaa	hatərə denek

The definite and indefinite of the animate numbers 'two', 'three' and 'four' are used with animate nouns in the same way that the equivalent forms of the inanimate numbers are used with inanimate nouns, as stated in Lesson 4 (Section 6). Thus:

sigəræT tunə metənə tiyenəwa.	The three cigarettes are here.
lamay tuŋ denaa iskoole innəwa.	The three children are in the school.
sigəræT tunak metənə tiyenəwa.	There are three cigarettes here.
lamay tuŋ denek iskoole innəwa.	There are three children in the school.
sigəræT tunə tiyenne metənə.	The three cigarettes are here.
lamay tuŋ denaa inne iskoole.	The three children are in the school.

sigəræT tunak tiyenne metənə.	Three cigarettes are here.
lamay tuŋ denek inne iskoole.	Three children are in the school.
metənə tiyenne sigəræT tunə.	The three cigarettes are here.
iskoole inne lamay tuŋ denaa.	The three children are in the school.
metənə tiyenne sigəræT tunay.	There are only three cigarettes here.
iskoole inne lamay tuŋ denay.	There are only three children in the school.

The main use of the numeral 'one' is pronominal; that is, it is used without a dependent noun:

heTə ekkenek wæDə kərannə enəwa.	Tomorrow one person is coming to work.
ehenaŋ maTə ekak oonə.	In that case, I want one.

3.3 kiiyak - kiidenek

The animate equivalent of kiiyak 'how many' is kiidenek. Thus:

hætæpmə kiiyak tiyenəwa də?	How many miles are there (is it)?
lamay kiidenek innəwa də?	How many children are there?

Similarly, in speaking of children:

kiidenek iskoole yanəwa də?	How many are going to school?

but of buses:

kiiyak kalutərəTə yanəwa də?	How many are going to Kalutara?

4. NEW VERBS

balaagannəwa	'tend, take care of, look after'
innəwa	'be' (animate)
kaDee kərənəwa	'tend shop, keep shop'

5. PRONOUNS

5.1 First Person Pronouns

The direct and dative case forms of *mamə* 'I' and api *'we'* were given in Lesson 2. The complete set of case forms for these pronouns is as follows:

Direct	mamə 'I'	api 'we'
Dative	maTə	apitə, apətə
Genitive	magee	apee
Instrumental	mageŋ	apeŋ

Note that the forms for *mamə* are like those of a Class 5 noun, those of *api* like a Class 2 noun. The two dative case forms of *api* may be used interchangeably.

5.2 *ohee*

ohee is a second person pronoun 'you'. It is used to equals, or, as a polite form, to inferiors. Friends may call each other *ohee* if they are not close friends, although some individuals may be more formal and use *ohee* even to their close friends. The use of such pronouns may vary with the area of Ceylon. Thus *ohee* is generally not used in this way in the up-country.

The case forms of *ohee* are like those of a Class 5 noun:

Direct	ohee
Dative	oheetə
Genitive	oheege
Instrumental	oheegeŋ

The plural is *oheela*.

6. *gamə*

The form *gamə* is used as an adverb of place equating with the English expression 'at home' when the latter means one's native village or town, but not when it means 'in one's own house.' It thus serves the same function as a genitive of place. Compare:

taatta inne gamə.	Father is at home (in his native village or town).
taatta inne gamee.	Father is in the village (not necessarily his own).

7. ASSERTION MARKER

When adjectives like podi, ending in -i, take the assertion marker, -y, the pronunciation is -ii.

poDi wattak tiyenəwa.	There is a small estate.
mee wattə poDii.	This estate is small.

8. 'FROM . . . . ON'

Note that in̆dəla may be used with time to mean 'from ... on':

maTə heTə in̆dəla enne puluwəni.	I can come from tomorrow on.
udee in̆dəla mamə gamee innəwa.	From the morning on, I will be in the village.

Note also that where a particular time is mentioned, or made clear from context, the present tense may have a future meaning, so that innəwa in the sentence above is translated as 'will be'. Similarly:

heTə udee mamə koləm̆bəTə yanəwa.	Tomorrow morning I am going (or 'will go') to Colombo.

9. THE mee SET AS ADVERBS OF PLACE

The forms mee, oyə, arə, ee can be used adverbially referring to place: 'here, there, over there, there (in question)'. This is most common in emphatic sentences like the following:

arə tiyenne wæDəpələ.	There is the workshop (over there).
arə enne Tæksiyak.	There comes a taxi.
mee inne magee putaa.	Here is my son. or: This is my son here.

10. MORE NEGATIVE FORMATIONS

10. 1 The form nææ serves as the negative of innəwa 'there is, there are' as well as the negative of tiyenəwa 'there is, there are':

mehee eloolu tiyenəwa.	There are vegetables here.
mehee eloolu nææ.	There are no (or 'aren't any') vegetables here.

mehee lamay innəwa.	There are children here.
mehee lamay nææ.	There are no (or 'aren't any') children here.

10.2 The negative of a simple sentence with a verb other than innəwa or tiyenəwa is formed by changing the verb to the emphatic form and adding nææ:

puttu denna iskoole yanəwa.	The two boys are going to school.
puttu denna iskoole yanne nææ.	The two boys don't go to school (or 'aren't going to school').
mamə anuraadəpuree iňdəla kaar-ekak gannəwa.	I'm taking a car from Anuradhapura on.
mamə anuraadəpuree iňdəla kaar-ekak ganne nææ.	I'm not taking a car from Anuradhapura (on).

10.3 Equational sentences with adjectives as predicate attributes may be negated by dropping the assertion marker and adding nææ:

ee minihage wæDə honday.	That man's work is good.
ee minihage wæDə hondə nææ.	That man's work isn't good.

11. næddə

Any negative sentence formed with nææ may be made into a question by adding də, but when də is added to nææ, the result is næddə. Observe the following series:

mehee eloolu tiyenəwa.	There are vegetables here.
mehee eloolu tiyenəwa də?	Are there vegetables here?
mehee eloolu nææ.	There are no vegetables here.
mehee eloolu næddə?	Aren't there (any) vegetables here?
mehee lamay innəwa.	There are children here.
mehee lamay innəwa də?	Are there children here?
mehee lamay nææ.	There are no children here.
mehee lamay næddə?	Aren't there (any) children here?

magee putaaTə siigiriyəTə yannə oonə.	My son wants to go to Sigiriya.
magee putaaTə siigiriyəTə yannə oonə də?	Does my son want to go to Sigiriya?
magee putaaTə siigiriyəTə yanne oonə nææ.	My son doesn't want to go to Sigiriya.
magee putaaTə siigiriyəTə yannə oonə næddə?	Doesn't my son want to go to Sigiriya?
mahattea kalutərəTə kaar-ekak gannəwa.	The gentleman is taking a car to Kalutara.
mahattea kalutərəTə kaar-ekak gannəwa də?	Is the gentleman taking a car to Kalutara?
mahattea kalutərəTə kaar-ekak ganne nææ.	The gentleman isn't taking a car to Kalutara.
mahattea kalutərəTə kaar-ekak ganne næddə?	Isn't the gentleman taking a car to Kalutara?

12. THE SINHALESE WRITING SYSTEM - II

12.1 More Consonant Symbols

The following consonant symbols should be added to those already learned. (In giving new consonant symbols from now on, the inherent vowel will be symbolized simply as ə, and the rules given in the preceding lesson will apply):

බ	bə	ය	yə
ප	pə	න	nə

Note the difference between ය yə, ස sə; and න nə, ත tə.

12.2 Removing the Inherent Vowel

The inherent vowel is removed by adding ’ or ⌐ to a consonant symbol depending on the shape of that symbol:

⌐ is added to ට, බ, ම, ඩ and other consonants yet to be learned of that general ("circular") shape:

ට්	T	ම්	m
බ්	b	ඩ්	D

is added to all other consonant symbols:

ක්	k	ද්	d	ර්	r
ග්	g	ස්	s	ල්	l
ත්	t	ය්	y	ප්	p
න්	n	හ්	h		

When the inherent vowel is removed, the consonant symbol represents the consonant alone. Thus if a word ends in a consonant, the symbol representing that consonant must have the inherent vowel removed:

බස් bas (compare රස rasə)
ගල් gal (compare ගල galə)

Double consonants are indicated by writing a consonant symbol twice and removing the inherent vowel from the first one. The second retains the inherent vowel:

වත්ත	wattə	ගන්න	gannə

12.3 Another rule for the inherent vowel may now be given:

(5) Before a final consonant, a double consonant, or a consonant combination, the vowel -a- may occur but not the vowel -ə-. This implies that the inherent vowel of a consonant symbol that precedes another consonant symbol from which the inherent vowel is removed will always be -a- and not -ə-:

බස්	bas
කඩවල්	kaDəwal
වත්තක්	wattak
නවත්තන්න	nawattannə

12.4 The Symbol ා

The symbol ා following a consonant symbol represents either a or aa instead of the inherent vowel as follows:

1. If the consonant symbol is at the beginning or in the middle of a word, the vowel represented by ා is aa:

පාර	paarə	රස්සාව	rassaawə
පලාත	palaatə	තානායම	taanaayəmə

2. At the end of a word, ා will represent either a or aa as follows:

If the word has two syllables, and the first syllable has a short vowel followed by a single consonant, ා will represent aa:

බලා	balaa

Otherwise, it will represent a, regardless of the number of syllables:

යනවා	yanəwa
මාමා	maama
තාත්තා	taatta

3. When case or plural endings are added to Class 5 nouns spelled with a final ා , that ා will represent the same sound that it did when final. Note that this leads to exceptions to rule #1:

තාත්තාට	taattaTə
මාමාට	maamaTə
මාමාලා	maamala

12.5 The verb kərənəwa is spelled කරනවා . This is an exception to the rule that a consonant symbol at the beginning of a word has the inherent vowel a, and is true for all forms of that verb:

කරන්න	kərənnə

Exercises

A. Substitute orally:

1. .... gamee innəwa.

a gentleman
the child
my son
the two sons
two daughters
three children
two men
four uncles

2. ....ennə puluwəni.

tomorrow
from tomorrow on
from the morning on
in the morning
tomorrow morning
from the up-country
by the Colombo bus
by a taxi
from the village
to my estate
always
to the workshop

3. .... yanəwa də?

two buses
two children
three taxis
how many buses
the two sons
how many men
the four buses
the four gentlemen

B. Transform according to the model, changing the first noun from the definite to the indefinite:

mahattea koləm̃bəTə yanəwa. --- mahatteek koləm̃bəTə yanəwa.

1. waDuwa wææDə kərənəwa.
2. maama kaDee kərənəwa.
3. miniha suruTTuwak bonəwa.
4. duwə iskoole yanəwa.
5. putaa wææDəpəlee innəwa.
6. lamea koocciyeŋ yanəwa.
7. lameaTə rupiyal dekak dennə.
8. mahatteaTə paləturu Tikak oonə.
9. putaaTə iskoole yannə puluwaŋ də?

C. Transform according to the model, emphasizing the quantity phrase:

mehee iskoolə dekak tiyenəwa. --- mehee *tiyenne iskoole* dekay.

1. metenə lamay tuŋ denek innəwa.
2. maTə sigərææT pæækææT dekak oonə.
3. mee minissu hatərə denek koləm̃bəTə yanəwa.
4. minissu denna wææDə kərənəwa.
5. mee kaDee eloolu jaati hatərak tiyenəwa.
6. duwəla tuŋ denaa Tææksiyakiŋ yanəwa.
7. puttu denna iskoole yanəwa.

D. Transform according to the model, substituting the noun given for the first noun in the sentence, and making all necessary changes to agree with the substitution.

bas tunak metənə tiyenəwa (lamay). --- lamay tuŋ denek metənə innəwa.

1. ee gamə tiyenne uDərəTə. (puttu)
2. kaar dekak koləm̃bəTə yanəwa. (minissu)
3. bas kiiyak etənə tiyenəwa də? (noonala)
4. iskoolə dekə tiyenne koləm̃bə. (waDuwo)
5. mee koocci hatərə yanne maatəleeTə. (mahatturu)
6. mahatturu tuŋ denek isteesəmee innəwa. (koocci)
7. bas hatərə wattəTə yanəwa. (lamay)

E. Say in Sinhalese:

1. Does your son go to school?
2. No. The son doesn't go. The two daughters go.
3. Is your son working at (literally: doing) a job?
4. Yes. He works in my workshop.
5. Can that boy do carpentry?
6. Yes. (He) can.
7. Then I can give (him) a good job.
8. In your estate?
9. Yes.
10. Fine. Thank you.

11. Do you have cigarettes (with you)?
12. Yes. Do you want a cigarette?
13. Yes. Give (me) a cigarette.
14. Here you are.
15. Thank you.

16. Isn't the master in the workshop?
17. No. Now the master is in the up-country.
18. Is (he) coming to the workshop tomorrow?
19. No. Tomorrow the master is going to Colombo.
20. Is the master's son at home?
21. Yes. The son is looking after the workshop.

22. Do you want to go to Anuradhapura?
23. Yes. Tell me how to go.
24. (You) can go by the train.
25. Are there trains from this station?
26. Yes. From here (you) must go to Matale by train.

27. From that spot there are trains to Anuradhapura.
28. Aren't there buses?
29. Yes, there are. You can go by a bus.
30. How many daughters have you?
31. There are two.
32. No sons?
33. There are two sons.
34. Going to school?
35. Yes, three are going to school.
36. The little daughter isn't going.
37. Is your father at home now?
38. No, father is in up-country.
39. (He) is doing carpentry in an estate.
40. Are you working now?
41. I am working in a little workshop.

F. Read:

1. ගම
2. ගමක
3. ගමක්
4. පලාත
5. පලාත්
6. පලාතක්
7. ගල
8. ගලක්
9. ගලක
10. යනවා
11. බලනවා
12. ගමට
13. කඩවල්
14. වත්ත
15. වත්තක
16. වත්තක්
17. වත්තකට
18. රස්සාව
19. රස්සාවක්
20. දවසක්
21. දවසක
22. යන්න
23. තාත්තා
24. තාත්තාලා
25. තාත්තාට
26. මාමා
27. මාමාලා
28. මාමාට
29. බලන්න
30. කරනවා
31. කරන්න
32. ගන්න
33. ගන්නවා
34. බලා ගන්නවා
35. රස්සාවක් කරනවා
36. තානායමක

G. Read:

1. පාරට යන්න.
2. පලාත බලන්න.
3. මම ගමට යනවා.
4. තාත්තා කඩවල් බලා ගන්නවා.
5. සත හතරක් ගන්න.
6. බස් වත්තට යනවා ද?
7. බස් හතරක් යනවා.
8. තානායමට යනවා ද?
9. මම ගම රස්සාවක් කරනවා.
10. මාමාලා රස්සාවක් කරනවා ද?

LESSON 7

Conversation: Hiring a Driver

Mr. Perera, needing someone to take care of his car while he is away for a time, speaks to Gunapala, a villager known to him.

PERERA

dæŋ lamea gamə de?	Are you at home these days?

GUNAPALA

ow, mahattea.	Yes, sir.
dæŋ wæDak nææ.	I am not working now.

PERERA

oyə lamea	you (literally: 'that boy by you)
eləwənəwa	drive
nee də	isn't it
oyə lameaTə kaar eləwannə puluwaŋ, nee də?	You can drive a car (literally 'drive cars') can't you?

GUNAPALA

puluwəni, mahattea.	I can, sir.

PERERA

sumaane	the week
sumaaneak magee kaar-ekə eləwannə ennə.	Come to drive my car for a week.
yaapənee	Jaffna
mamə heTə yaapəneeTə yanəwa.	I am going to Jaffna tomorrow.
sumaaneak yaapənee innə oonə.	I must be in Jaffna a week.

kenek	a person
etəkoTə maTə kaar-ekee wæDə kərannə kenek oonə.	Then I need a man to take care of (literally: 'a person to work in the car') my car for a week.

GUNAPALA

ennə puluwəni, mahattea.	I can come, sir.
geniyənəwa	take
kaar-ekə yaapəneeTə geniyənəwa də?	Are you taking the car to Jaffna?

PERERA

nææ. kaar-ekə gamə tiyennə oonə.	No. The car must remain at home.
lamay iskoole yanne kaar-ekeŋ.	The children go to school in the car.

GUNAPALA

nee	isn't it
ehenaŋ yaapəneeTə yanne mahattea witəray, nee.	Then only you are going to Jaffna, eh?

PERERA

ow, mamə witəray	Yes. Only me.
noona	the lady, wife
daruwa	the child
noonay daruwoy	the wife and children
noonay daruwoy gamə nawətinəwa.	(My) wife and children are staying at home.

GUNAPALA

lamay iskoole yanne koləm̃bə də?	Are the children going to school in Colombo?

PERERA

rooyəl koliijiyə	Royal College
ow, puttu denna yanne rooyal koliijiyətə.	Yes, (my) two boys are going to the Royal College.
wisaaka widyaale	Visaka College
duwə wisaaka widyaaleTə.	(My) daughter (goes) to Visaka College.

GUNAPALA

osTin-ekə	the Austin
mahatteage kaar-ekə osTin-ekak, nee də?	Your car is an Austin, isn't it?

PERERA

ow, oheeTə osTin eləwannə puluwaŋ, nee?	Yes, you can drive an Austin, can't you?

GUNAPALA

ow, puluwəni mahattea.	Yes, I can, sir.

PERERA

wæDəTə enəwa	come to work
heTə udee iñdəla wæDəTə ennə puluwaŋ də?	Can you come to work from tomorrow on?

GUNAPALA

puluwəni mahattea.	I can, sir.

PERERA

hoñday, ehenaŋ udee ennə.	Fine. Then come in the morning.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

osTin-ekə	'the Austin'

Class 2

koliijiyə	'the high school'; gen. *koliijiye*; pl. *koliiji*

Class 4

sumaane	'the week'; pl. *sumaanə*
yaapənee	'Jaffna'; (no plural)
widyaale	'the high school'; pl. *widyaalə*

Class 5

daruwa	'the child, offspring'; pl. *daruwo*
noona	'the wife, lady'; indefinite: *noona kenek*; pl. *noonala*
kenaa	'the person'; (no plural)

Notes on New Nouns:

1. The nouns *koliijiyə* and *widyaale* may be roughly translated as 'high school', in that they refer to the school immediately preceding the university. The *iskoole* is the elementary school, attended for seven years, approximately from age five to age twelve, and the *koliijiyə* or *widyaale* is attended for seven years after the *iskoole*. *koliijiyə* is the normal colloquial term and *widyaale* is more literary, although it may be used in a proper name like *wisaaka widyaale*, 'Visaka High School'.

2. *daruwa* generally means 'one's own child', *lamea*, in addition to being a term of address (see below) means 'child' in general.

3. Note that although *wæDee* 'the job, work' has the regular dative form *wæDeeTə*, the form for 'to work' as in 'come to work tomorrow' is *wæDəTə*. Learn this as an idiom.

4. *kenek* 'a person' is the same item that forms the respectful indefinite, but used as 'a person, someone', it has no connotations of respect. The definite form *kenaa* is rarely used.

2. NEW VERBS

eləwənəwa 'drive'

Note that 'drive (a car)' has the plural of the Sinhalese noun: *kaar eləwənəwa*.

geniyənəwa 'take (away)'

3. lamea

The form lamea may be used referring to a person of either sex who is a younger relative or an unrelated younger person of an inferior status.

The term lamea or oyə lamea may be used as an equivalent of English 'you' as follows:

oyə lameaTə kaar eləwannə puluwaŋ, nee də? or lameaTə kaar eləwannə puluwaŋ, nee də?	You can drive a car, can't you?

lamea may be used as a term of address, in which case oyə may not be used with it.

lamea mehee paləturu tiyenəwa də?	Boy (or girl), is there fruit here?

Note that the use of lamea in referring to a younger or inferior person is similar to the use of mahattea in referring to an equal or superior, although oyə is less frequently used with mahattea.

4. 'REMAIN, STAY'

innəwa and tiyenəwa may mean 'stay, remain' as well as 'be':

sumaaneak yaapənee innə oonə.	I must be (or 'stay') in Jaffna a week.
kaar-ekə gamə tiyennə oonə.	The car must remain at home.

5. INFINITIVES

Infinitives may modify verbs as well as nouns (Lesson 5, 4) and again the infinitive precedes the word it modifies:

balannə yannə.	Go to see (or 'go see').

The modifying infinitive may have its own object preceding it:

magee kaar-ekə eləwannə ennə.	Come (to) drive my car.
mahattea waDuwek balannə etenTə yanəwa.	The master is going there to look for a carpenter.

6. THE CONJUNCTION y .... y

In the sentence

noonay daruwoy gamə nawətinəwa.	(My) wife and children are staying home.

the y's are not assertion markers, but together form a conjunction 'and' joining noona 'wife' and daruwo 'children'. When two or more items are joined thus or in a longer series, y is added to each of them. When this y is added to an item ending in a vowel, final ə or aa become a, ee becomes e, and other vowels remain unchanged (as with the assertion marker, -i plus y is pronounced -ii). The y's are added after any other endings that may be present.

keselgeDiy elooluy gannə oonə.	I want to buy bananas and vegetables.
mamay, lameay, mahatteay koləm̃bəTə yanəwa.	I, the child, and the master are going to Colombo.
mamə sumaaneak koləm̃bay, siigiriyay, anuraadəpurey, yaapəney balannə yanəwa.	I am going for a week to see Colombo, Sigiriya, Anuradhapura, and Jaffna.
mehee iñdəla kalutərəTay, koləm̃bəTay bas tiyenəwa.	There are buses from here to Kalutara and Colombo.
mahatteagey, magey TikæT dekə maTə dennə.	Give me the two tickets belonging to the master and me. (Literally: the master's and my two tickets.)

7. SENTENCES WITH AN ADVERBIAL EXPRESSION

Sentences in English that are composed of subject plus verb 'to be' plus an adverbial expression may have an equivalent in Sinhalese either with or without the verb tiyenəwa or innəwa.

taatta gamə.	Father is at home.
taatta gamə innəwa.	Father is (stays, lives, remains) at home.
taatta inne gamə.	Father is at home.

The sentence with the verb innəwa or tiyenəwa indicates a more permanent state of things, and the verb may equate with an English 'stay, remain, live', whereas the sentence without the verb indicates a temporary state of affairs:

paləturu tiyenne alləpu kaDee.	Fruit is in the next shop (where it generally is).
paləturu alləpu kaDee.	Fruit is in the next shop (at the moment, but this is not the ordinary state of affairs).

8. nee AND nee də

The forms nee and nee də may be added to the end of a Sinhalese sentence to form a question where the expected answer is a confirmation of the original statement. It equates with the English 'isn't it, aren't you, doesn't he', etc.

mahattea kalutərəTə yanəwa, nee (də)?	The gentleman is going to Kalutara, isn't he? or You are going to Kalutara, aren't you?
mehee æpəl tiyenəwa, nee (də)?	There are apples here, aren't there?
mehee æpəl nææ, nee (də)?	There are no apples here, are there?
mahattea eloolu ganne arə kaDee, nee (də)?	You buy vegetables at that shop, don't you? or The gentleman buys vegetables at that shop, doesn't he?

9. THE SINHALESE WRITING SYSTEM - III

9.1 VOWELS FOLLOWING CONSONANTS

Vowels other than the inherent vowel following consonants are written by adding symbols as follows:

9.11 æ, ææ

The short vowel æ following a consonant is written by ැ after the consonant symbol:

කැ	kæ	සැ	sæ	ටැ	Tæ	දැ	dæ	නැ	næ

The long vowel ææ following a consonant is written by ෑ after the consonant symbol:

කෑ kææ සෑ sææ ටෑ Tææ දෑ dææ නෑ nææ

The only exceptions are:

æ and ææ following r are written with ැ and ෑ respectively joined to the tip of ර:

රැ ræ රෑ rææ

9.12 i, ii

The short vowel i following a consonant is written with ි over the consonant symbol:

කි ki සි si ටි Ti දි di නි ni

Note that ි is joined to the tip of letters that have a shape like ට . Thus: බි bi, වි wi, ඩි Di, etc.

The long vowel ii following a consonant is written with ී over the consonant symbol:

කී kii සී sii ටී Tii දී dii නී nii

9.13 u, uu

u and uu after consonants are each written in three ways depending upon the consonant as follows:

1. With ක , ග , ත , short u is written with ු and long uu with ූ attached to the consonant symbol. Thus:

කු ku ගු gu තු tu

කූ kuu ගූ guu තූ tuu

2. With ර, u is written with ු and uu with ූ :

රු ru රූ ruu

Note that these are the same symbols used to write æ and ææ with other consonants, and ræ and rææ are distinguished from ru, ruu by the way the symbols are added: රැ ræ, රෑ rææ, but රු ru, රූ ruu.

3. With all other consonants, short u is written with ු and long uu with ූ attached below the consonant as follows:

ටු Tu මු mu සු su නු nu හු hu

ටූ Tuu මූ muu සූ suu නූ nuu හූ huu

Note that when these symbols are added to ද, the lower part of is not written: දු du දූ duu.

9.2 CONSONANT COMBINATIONS

Consonant combinations may be written in the same manner as double consonants, i.e. with the inherent vowel removed from the first consonant symbol:

ක්ෂ	ksə	න්ද	ndə

Vowel symbols are added to the second consonant symbol:

ක්ෂි	ksi	න්දි	ndi

Combinations with w

Where the first consonant in a combination is *w*, it will sometimes be treated like any other consonant and written ව්, but it will also be found written as *wu*, i.e. වු . For many words, these will be alternated. For example, *pawlə* may be written පව්ල or පවුල . In other cases, however, one of these spellings will be regularly used, so that spellings of words with these combinations should be learned as they occur.

9.3 FINAL -*y*

-*y* at the end of a word is written as *yi*, i.e. යි :

ළමයි	lamay

Thus both the assertion marker and the conjunction *y* ... *y* are written යි :

තුනයි	tunay	රුපියලයි	rupiyəlay
රසයි	rasay	මාමයි මමයි	maamay mamay

Note that a preceding consonant symbol will have the inherent vowel *a*.

9.4 FINAL *ea* AND *eak*

Class 5 nouns such as *mahattea*, *lamea* which end in -*ee* are written as if they ended in -*əya*. Hence:

මහත්තයා	mahattea
ළමයා	lamea

The direct case indefinite of Class 4 nouns, -*eak* is written as -əyak:

සුමානයක්	sumaaneak
කඩයක්	kaDeak

Exercises

A. Substitute orally:

1. mahattea .... yanəwa.

by a bus
to a shop
by the Austin
to the adjoining shop
to a rest-house
to a station
by a train
to a high school
from Jaffna
from tomorrow on

2. meekə .... dennə.

to a gentleman
to that man (over there)
to my son
to a child
to my wife
to that lady's son
to your uncle
to the carpenter of the estate (the estate's carpenter)
to a daughter of that gentleman

3. putaa .... yaapənee naẃətinəwa.

two weeks
three days
tomorrow morning
from tomorrow on
four weeks

4. oheeTə .... puluwaŋ də?

drive (a car)
drive my car
go by the train
take my car to Colombo
stay in Sigiriya for a week
come in the morning
work from tomorrow on
take this one to the shop
go there (that spot) tomorrow morning
look after the two children

B. Transform according to the model, substituting the word or phrase given for the first word or phrase in the sentence, making all necessary changes:

bas dekak koləm̆bəTə yanəwa. (mahatturu) ----
mahatturu dennek koləm̆bəTə yanəwa.

1. putaa inne kaDee. (eloolu)
2. duula tuŋ denaa inne gamee. (iskoolə)
3. kocci kiiyak tiyenəwa də? (daruwo)
4. wæDəpələwal hatərə tiyenne mee watte. (waDuwo)
5. gamee inne puttu denna witəray. (watte)
6. eloolu tiyenne mehee də? (ohee)
7. putaa metənə dawas tunak innə oonə. (kaar-ekə)

C. Transform the following into emphatic sentences, emphasizing any appropriate part:

1. mahattea kaar-ekeŋ koləm̆bəTə yanəwa.
2. mahattea siigiriye dawas dekak nawətinəwa.
3. Tæksi tunak arə paare tiyenəwa.
4. eloolu arə handiye kaDee tiyenəwa.
5. ohee lankaawe suruTTu bonəwa də?
6. mahattea heTə in̆dələ ee taanaayəmee nawətinəwa.
7. magee putaa rooyəl koliijiyəTə yanəwa.
8. api laŋ̆gə hon̆də paləturu tiyenəwa.

D. Say in Sinhalese:

1. Is your car an Austin?
2. Yes.
3. I can drive Austins.
4. Do you want a person to drive the car, sir?
5. No. I have a man now (literally: There is a man now).
6. That (in question) man's work is very good.
7. Can you do carpentry?
8. No, sir. (My) uncle can.
9. (My) uncle is at home now.
10. Do you (mahattea) want a carpenter?
11. Yes. Can your uncle come to work?
12. (He) can, sir.

13. Fine. Can (he) come from tomorrow on?
14. (He) can, sir.
15. Fine.

16. Do you (mahattea) want a person to drive a car?
17. We have a good man here.
18. Can that (in question) man come from tomorrow on?
19. Yes, (he) can. That (in question) man's work is very good.
20. Can (he) drive an Austin?
21. Yes. (He) can. Is your (mahattea) car an Austin, sir?
22. Yes.
23. Tell me how to come to your (mahattea) estate.
24. Come by bus to Matale.
25. From there (that place) it is three miles.
26. He must take a taxi.
27. Give the man these four rupees.
28. Thank you, sir.

29. The gentleman and (his) wife are going to Colombo tomorrow.
30. Are they going in the car?
31. No. By train.
32. (They are) not taking the car.
33. The gentleman's son is going to school in the car.
34. Are there trains from here to Colombo?
35. No. From here (they) go to Matale by a bus. From Matale there are trains.
36. There is no station here.

E. Read:

1. නෑ
2. සිය
3. දුර
4. සිගරට්
5. පුරෑවිපුව
6. සැරයි
7. පැකැට්
8. රුපියල
9. පලතුරු

10. විතර
11. පුතා
12. දුරයි
13. හැකැල්ම
14. දුව
15. ටැක්සි
16. වැස්ස
17. ළමයාට
18. ටැක්සිය

19. මහත්තයා
20. ටැක්සියක්
21. මහත්තයාට
22. වත්තට
23. තැනක්
24. තැනක
25. දරුවා
26. දුලා
27. පුත්‍ර

28. හැද්ද
29. පවිල
30. පවුලක්
31. පවුල්
32. අතක්
33. වැව
34. විතක්
35. පුටුවයි
36. කන්දිය

Read:

1. බස් නිතරම යනවා.
2. මහත්තයා සිගරැට් ටිකක් ගන්නවා.
3. මහත්තයාට කලුතරට යන්න පුලුවනි.
4. රස සුරුට්ටු ගන්න!
5. පුත්තු වැඩපලට යනවා.
6. නමුත් මට දවස් තුනක් නවතින්න පුලුවනි.
7. ලමයා වඩුවැඩ කරනවා ද?
8. තාත්තා පව්ලයි කඩයි බලා ගන්නවා.
9. පුත්තුයි දුවයි කලුතර වැඩ කරනවා.
10. දරුවාට සීගිරි ගල බලන්න යන්න පුලුවනි.

11. කලුතරට බස් යනවා ද?
12. කලුතරට බස් නෑ, මහත්තයා.
13. නමුත් ටැක්සියක් ගන්න පුලුවනි.
14. හන්දියට යන්න.
15. කීය ද කලුතරට?
16. රුපියල් තුනයි.

17. ලමයා වැඩපලට යනවා ද?
18. නෑ, මම වත්තට යනවා.
19. වත්තට වැඩ කරන්න යනවා ද?
20. නෑ, පාර බලන්න යනවා.

LESSON 8

Conversation: The Mailman Comes

John comes to the door to meet the mailman.

JOHN

adə	today
liyumə	the letter
maTə adə liyuŋ næddə?	Aren't there any letters for me today?

MAILMAN

liyuŋ nææ, mahattea	No letters, sir.
paarsəlee	the parcel
pooskaaT-ekə	the postcard
paarsəleekuy, pooskaaT-ekəkuy tiyenəwa.	There are a parcel and a postcard.

JOHN

paarsəleekuy, pooskaaT-ekəkuy?	A parcel and a postcard?
rejisTər liyumə	the registered letter
rejisTər liyumak næddə?	Isn't there a registered letter?

MAILMAN

nææ, mahattea. rejisTər liyumak nææ.	No, sir. No registered letter.

JOHN

witərə	about, approximately
balaaporottuwə	the expectation
balaaporottuweŋ	expect
mamə dæŋ sumaaneak witərə rejisTər liyumak balaaporottuweŋ innəwa.	I have been expecting (literally: 'am expecting') a registered letter for about a week now.
nætiwenəwa	get lost
liyuŋ nætiwenəwa də?	Do letters get lost?

MAILMAN

rejisTər liyuŋ nætiwenne nææ.	Registered letters don't get lost.

JOHN

saməharəwiTə	perhaps
æti	might be
saməharəwiTə heTə æti.	Perhaps there might be (some) tomorrow.

MAILMAN

bedənəwa	distribute, deliver (of mail)
heTə liyuŋ bedanne nææ, mahattea.	Tomorrow letters aren't delivered, sir.
irida	Sunday
heTə irida nee?	Tomorrow is Sunday, isn't it?
muddəree	the stamp
mahatteaTə muddərə oonə də?	Do you want stamps?

JOHN

epaa, maTə adə muddərə tiyenəwa.	No. I have stamps today.
saňduda	Monday
enəkoTə	when coming
geenəwa	bring
saňduda enəkoTə rupiyal pahee muddəreak geennə.	When (you) come on Monday, bring a five-rupee stamp.
salli	money
mennə salli.	Here is the money.

MAILMAN

naææ. salli saňduda gannə puluwəni.	No, (I) can get the money on Monday.

ADDITIONAL VOCABULARY - DAYS OF THE WEEK

Monday	saňduda	Friday	sikuraada
Tuesday	aňgəharuwaada	Saturday	senəsuraada
Wednesday	badaada	Sunday	irida
Thursday	brəhaspətinda		

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

pooskaaT-ekə 'the postcard'

Class 2

liyumə 'the letter'; gen. liyume; pl. liyuŋ

rejisTər liyumə 'the registered letter'; gen. rejistər liyume: pl. rejistər liyuŋ

balaaporottuwə 'the expectation'; gen. balaaporottuwe; pl. balaaporottu

Class 3

adə 'today' (no plural)

Some nouns of Class 3 have a direct form in -a instead of the usual -ə. Like other nouns of this class, the genitive is identical with the direct (in the definite). The dative and the instrumental add -Tə and -iŋ to the direct, but unlike the -ə of other Class 3 nouns, the -a of these nouns is not lost before the -iŋ of the instrumental. The names of the days of the week are all of this type. Thus:

Direct	san̆duda	'Monday'
Dative	san̆dudaTə	
Genitive	san̆duda	
Instrumental	san̆dudaiŋ	

These nouns do not have indefinite or plural forms.

Class 4

muddəree 'the stamp'; pl. muddərə

paarsəlee 'the parcel; pl. paarsal (some people may have a plural paarsələ)

Other Nouns:

salli 'money', like eloolu and paləturu, appears only in the plural.

2. NEW VERBS

geenəwa	'bring'
nætiwenəwa	'get lost'
bedənəwa	'distribute, deliver (mail)'

3. 'HAVE, HAS'

3.1 The Sinhalese construction for 'have, has' (possession) is formed with the dative case of the possessor, the direct case of the thing possessed, and the verb tiyenəwa or innəwa. Thus,

maTə sigəræT tiyenəwa.	I have cigarettes.

Literally, this means 'To/for me there are cigarettes'.

Similarly,

mahatteaTə kaar-ekak tiyenəwa.	The gentleman has an automobile.
arə noonaTə putek innəwa.	That lady has a son.

Notice that the choice of innəwa or tiyenəwa depends upon whether the thing possessed is animate or inanimate, regardless of the possessor.

As with other constructions with these verbs, the negative is nææ substituted for the simple form:

maTə sigəræT nææ.	I don't have cigarettes.
mahatteaTə kaar-ekak nææ.	The gentleman does not have a car.
arə noonaTə putek nææ.	That lady doesn't have a son.

This 'have' construction may have its literal meaning also, depending upon context, so that

maTə liyuŋ tiyenəwa.
maTə liyuŋ nææ.

may mean either 'I have letters', 'I don't have letters', or 'There are letters for me', 'There are no letters for me'.

Hence,

maTə adə liyuŋ næddə?	Aren't there any letters for me today?

may also mean 'Haven't I any letters today?'

3.2 Instead of the construction with the dative case and tiyenəwa or innəwa, Sinhalese may use the construction with laŋ̆gə that was met in Lesson 2. This is likely to equate with an English 'with one', 'on one', 'at my place', 'here':

mamə laŋ̆gə sigəræT tiyenəwa.	I have cigarettes on me.
api laŋ̆gə hon̆də suruTTu tiyenəwa.	We have good cigarettes here (i.e. with us, at our place, at our shop).

4. æti 'MIGHT BE, MIGHT HAVE'

There are in Sinhalese constructions identical to those in Section 3, or to 'there is, there are', constructions, but with æti replacing innəwa, tiyenəwa. These constructions imply 'might be, might have', but with the implication that the situation discussed is fairly likely to be true or to come about.

saməharəwiTə heTə æti.	Perhaps there might be some tomorrow.
dæŋ bas æti.	There might be buses now.
maTə sigəræT æti.	I might have cigarettes.
mahatteaTə kaar-ekak æti.	The gentleman might have a car.
arə noonaTə putek æti.	That lady might have a son.
api laňgə sigəræT æti.	We might have cigarettes (on us).

5. THE VERBAL ADJECTIVE FORM OF THE VERB

A new verb form occurs in Conversation 8 - the VERBAL ADJECTIVE. This is made by adding -nə to the stem of the verb. Stem-final -ə is not changed before this ending, although it becomes -a- before the -nnə of the infinitive. This means that the verbal adjective will differ from the infinitive in these ways:

1. The verbal adjective adds -nə and the infinitive adds -nnə.
2. Stem-final -ə- is not changed before the -nə ending, but it becomes a before -nnə.

However, note that when the verb stem ends in -n-, the verbal adjective and the infinitive will be identical. Examples:

Verb	Stem	Infinitive	Verbal Adjective
enəwa	e-	ennə	enə
yanəwa	ya-	yannə	yanə
bonəwa	bo-	bonnə	bonə
tiyenəwa	tiye-	tiyennə	tiyenə
balənəwa	balə	balannə	balənə
kərənəwa	kərə	kərannə	kərənə
innəwa	in-	innə	innə
gannəwa	gan-	gannə	gannə

6. PRESENT TEMPORAL GERUND

Sinhalese forms 'when' clauses by using the verbal adjective with -koTə added to it: The verbal adjective plus koTə is referred to as the PRESENT TEMPORAL GERUND.

sañduda enəkoTə rupiyal pahee muddəreak geennə.	When you come on Monday, bring a five-rupee stamp.

ohee siigiriyəTə yanəkoTə kaar-ekak gannə.	When you go to Sigiriya, take a car.
bas-ekee innəkoTə suruTTu bonnə epaa.	Don't smoke cigars when (you are) on the bus.
mahattea siigiriyəTə yanəkoTə mamə kaar-ekə eləwənəwa.	When the master goes to Sigiriya, I drive the car.

7. THE CONJUNCTION -y ..... -y

When the conjunction -y ..... -y is added to a word that ends in a consonant, -u- is added before the -y:

putekuy duwekuy	a son and daughter
bas-ekəkuy Tæksiyəkuy	a bus and a taxi

When the word to which the -uy is added is the direct indefinite of a Class 4 noun, the result is the same as when a case ending is added. That is, -ea is replaced by -ee- or -e-. Thus:

kaDeak	kaDeekəTə	kaDeekuy
iskooleak	iskoolekəTə	iskoolekuy

When a word to which -uy is added ends in ŋ, the ŋ generally becomes n. Thus liyuŋ 'letters', but liyunuy pooskaaTuy 'letters and postcards.'

8. witərə 'ONLY' AND witərə 'ABOUT'

witərə 'only' contrasts with witərə 'about' in that witərə 'only' will appear in the indefinite form when non-final in a sentence, and will take the assertion marker -y when final in an emphatic sentence, whereas witərə 'about', in both situations, almost always appears without any ending. Both commonly occur with quantity phrases, and follow the entire phrase. The noun or numeral preceding either witərə 'only' and witərə 'about' may be definite, indefinite or plural and in any case that the construction requires:

mamə sumaaneak witərə wæDə kərənəwa.	I have been working for about a week.
mamə sumaaneak witərak wæDə kərənəwa.	I have been working for only a week.
mamə koləm̃bə yanne heTə witərə.	It's about tomorrow that I'm going to Colombo (i.e. 'tomorrow or so').

mamə koləm̃bə yanne heTə witəray.	It's only tomorrow that I'm going to Colombo.
keselgeDi pahak witərə geennə.	Bring about five bananas.
keselgeDi pahak witərak geennə.	Bring only five bananas.
mahattea koləm̃bəTə witərə bas-ekeŋ yanəwa.	The master is going about (as far as) Colombo by bus.
mahattea koləm̃bəTə witərak bas-ekeŋ yanəwa.	The master is going only to Colombo by bus.

9. NUMERALS

9.1 The numeral 5 has the following forms:

	Inanimate	Animate
Definite	paha	pas denaa
Indefinite	pahak	pas denek

9.2 Case Forms of Numerals

Numerals have forms for the same four cases as nouns in both the definite and indefinite. They have no plural forms.

The inanimate forms of the first five numerals have the forms of Class 2 nouns, although *paha* ends in *-a* rather than *-ə*. Thus:

	Definite	Indefinite
Direct	ekə	ekak
Dative	ekəTə	ekakəTə
Genitive	ekee	ekəkə
Instrumental	ekeŋ	ekakiŋ

As with other Class 2 nouns, the genitive definite must be given for each:

		Genitive
ekə	'one'	ekee
dekə	'two'	dekee
tunə	'three'	tunee
hatərə	'four'	hatəre
paha	'five'	pahee

The animate forms of all numerals have the forms of Class 5 nouns:

	Definite	Indefinite
Direct	ekkenaa 'one'	ekkenek
Dative	ekkenaaTə	ekkenekuTə
Genitive	ekkenaage	ekkenekuge
Instrumental	ekkenaageŋ	ekkenekugeŋ
Direct	tuŋ* denaa 'three'	tuŋ denek
Dative	tuŋ denaaTə	tuŋ denekuTə
Genitive	tuŋ denaage	tuŋ denekuge
Instrumental	tuŋ denaageŋ	tuŋ denekugeŋ

9.2 Use of the Genitive Definite of Numerals

The genitive definite form of numerals is used in the construction 'a five-rupee stamp'; literally, 'a stamp of five rupees'.

rupiyal pahee muddəreak	a five-rupee stamp
satə hatəre muddəreak	a four-cent stamp
satə tunee keselgeDi nædde?	No three-cent bananas?
satə dekee suruTTu hoñdə nææ.	Two-cent cigars are not good.

In similar constructions with 'one cent', 'one rupee', etc., the number 'one' is not used, but the word for 'cent' or 'rupee' is in the genitive definite:

rupiyəlee TikæT-ekak dennə.	Give me a (one) rupee ticket.
satee muddəreak oonə.	I want a (one) cent stamp.

10. THE SINHALESE WRITING SYSTEM - IV

10.1 More Vowel Symbols

10.11 e, ee

Short e following a consonant is written with the symbol ෙ placed before the consonant symbol:

දෙ	de	යෙ	ye	ටෙ	Te
මෙ	me	සෙ	se	නෙ	ne

With consonant combinations or double consonants, that is, where the first of two consonant symbols has the inherent vowel removed, a following e is written with ෙ before the second:

---

*The ŋ of tuŋ is commonly pronounced n before denaa.

න්නෙ	nne	යන්නෙ	yanne
ත්තෙ	tte	පැත්තෙ	pætte

Long ee is written by placing ෙ before the consonant symbol and also adding the symbol used to remove the inherent vowel:

දේ	dee	සේ	see
මේ	mee	ටේ	Tee
කේ	kee	ඩේ	Dee

10.12 o, oo

Short o after a consonant is written by placing ෙ before and ා after the consonant symbol. Note that these are the same symbols used to write e and aa, and that it is their combination that indicates o:

කො	ko	හො	ho
පො	po	මො	mo
බො	bo	රො	ro

Long oo is written by writing o and adding ් to the ා symbol. Note that this is the same symbol used for removing the inherent vowel from many consonant symbols as well as for writing long ee but that it is placed differently:

හෝ	hoo	සෝ	soo
පෝ	poo	රෝ	roo
නෝ	noo	මෝ	moo

10.2 More Consonant Symbols

The following consonant symbols should be added to those already learned:

10.21

ච	ca
ජ	ja

10.22 f

f is commonly written by using the symbol for p, ප , preceded by the letter 'f'. The combination fප is treated like a single consonant symbol in adding vowels:

fපේ	fee	ගෝල් fපේස්	gool fees

Occasionally the 'f' will be omitted so that spelling such as ගෝල් පේස් may be met with. Since f is rare in Sinhalese and occurs mostly in words borrowed from English, such spellings will cause no special difficulty.

10.23 r Combinations

r as the second consonant in a consonant combination is generally written with ්‍ර under the first consonant symbol. The result is treated like a single symbol when vowels are added:

ත්‍රී trii ත්‍රීරෝස් trii roos

Such combinations may also be found written with the customary r symbol ර, i.e. ත්රී රෝස් , but the writing with ්‍ර is more common.

10.24 y Combinations

y as the second consonant in a consonant combination is generally written with the symbol ්‍ය . Note that the symbol for removing the inherent vowel is not used on the first consonant symbol and that the combination is treated as a single consonant symbol when vowels are added:

ද්‍යා dyaa විද්‍යාලෙ vidyaale

10.3 The Inherent Vowel With හ

When preceded by ə, a, or aa, i.e. by a plain consonant symbol or one with ා , හ will have the inherent vowel a regardless of position within the word:

මහත්තයා mahattea පහ paha

Exercises

A. Substitute orally:

1. maTə adə .... næddə?

a letter
parcels
postcards
bananas
a registered letter

three letters
a parcel and two postcards
a parcel and a registered letter

2. heTə enəkoTə .... geennə.

a stamp
three stamps
a five-rupee stamp

five-cent cigars
a stamp and a postcard
two stamps and three postcards

some two-rupee stamps
two three-rupee stamps
that (in question) four-rupee stamp
a two-cent stamp
three two-rupee tickets
those four-cent stamps (by you)
the parcel and two stamps
a few stamps and a packet of postcards
only three apples
a few good bananas
four tickets
five rupees

3. heTə .... nee, mahattea.

Tuesday
Monday
Saturday
Wednesday
Friday
Thursday
Sunday

4. mehee liyuŋ ....

get lost
there are
there aren't
don't get lost
are delivered
aren't delivered
aren't there?
are there?

5. lamea liyuŋ ....

delivers
expects
takes (away)
gives
doesn't deliver
doesn't expect
doesn't take (away)
brings
doesn't bring

6. .... liyuŋ tiyenəwa?

I
the boy
the gentleman
the son
the lady
the child

7. mamə ....wæDə kərənəwa.

about a week
only a week
about three days
only four days
only Monday

8. mahattea yanne ....

only to Colombo
about to Colombo
only by bus

only three days
only by this car
only five miles

9. oyə lamea .... magee kaar-ekə eləwannə.

two days
only three days
about a week

about four days
only to Colombo
only up to the corner

B. Transform according to the model, substituting the word or phrase given for the emphasized word or phrase in the sentence, making all necessary changes:

mehee tiyenne liyuŋ. (only postcards)---- mehee tiyenne pooskaaT witəray.

1. api laŋ̆gə tiyenne triiroos. (only Navy Cuts)
2. mamə laŋ̆gə tiyenne eloolu. (only the boy)
3. liyuŋ bedanne mamə. (the boy and me)
4. oyə lameaTə puluwaŋ kaar eləwannə də? (only deliver letters?)

C. Transform to the negative, according to the model.

maTə putek innəwa. ---- maTə putek nææ.

1. mahatteaTə liyumak tiyenəwa.
2. ee lameaTə putek innəwa.
3. noonaTə liyumak tiyenəwa.
4. maamaTə kaar dekak tiyenəwa də?
5. duwəTə keselgeDi tiyenəwa də?

D. Transform according to the model changing the verb 'is, are, have' to 'might be, might have'.

mahattea gamee innəwa. ---- mahattea gamee æti.

1. mahatteaTə liyuŋ dekak tiyenəwa.
2. ee noonaTə lamay innəwa.
3. apee kaDee paləturu tiyenəwa.

4. ee lameaTə kaDeak tiyenəwa.
5. apee taattaTə kaar-ekak tiyenəwa.
6. oyə lameage maamaTə duwek innəwa.
7. mee lameaTə TikæT tiyenəwa.
8. dæŋ bas tiyenəwa.
9. putaa laŋ̃gə rupiyal pahak tiyenəwa.

E. Transform according to the model, changing the given sentence into a 'when clause' modifying kaar-ekeŋ yanne nææ:

mamə koləm̃bəTə yanəwa. ---- mamə koləm̃bəTə yanə koTə kaar-ekeŋ yanne nææ.

1. ee lamea liyuŋ bedənəwa.
2. duwə iskoole yanəwa.
3. mamə eloolu geniyənəwa.
4. putaa keselgeDi geenəwa.
5. maama gaməTə yanəwa.
6. mahattea yaapəneeTə yanəwa.
7. noona kaDeeTə yanəwa.

F. Transform according to the model, substituting the given noun for the noun in the quantity phrase and making all necessary changes:

maTə sigəræT dekak tiyenəwa. (lamay) ---- maTə lamay dennek innəwa.

1. magee kaar dekə koləm̃bə. (puttu)
2. ee lameage TikæT dekə kaDee tiyenəwa. (maamala)
3. magee maamala dennekuTə wæDə æti. (daruwo)
4. oyə lameaTə sigəræT pahak tiyenəwa də? (lamay)

G. Say in Sinhalese:

1. Can you go to Colombo on Wednesday?
2. Wednesday is tomorrow, isn't it?
3. Yes. Tomorrow.
4. I have work tomorrow.
5. Tomorrow, my daughter is coming home.
6. Can you go on Thursday?
7. Yes, I can go on Thursday.
8. Good.

9. When you go to Sigiriya you can stay in the rest house.
10. Is the rest house good?
11. Yes. The rest house at Sigiriya is very good.
12. I must stay in Sigiriya for three days.
13. Are you going by bus?
14. No. I'm taking my car.
15. The children are going to school, aren't they?
16. I have two cars.

H. Read:

1. ලියුම.
2. මේ.
3. මෙන්න.
4. මොනවා.
5. මේක.
6. මෙහේ.
7. සුමානෙ.
8. කෙනෙක්.
9. බෙදනවා.
10. ගේනවා.
11. නෝනා.
12. කොහාට.
13. හෝටලේ.
14. හෙට.
15. ත්‍රී රෝස් .
16. ගෝල් ෆේස්.
17. රෙජිස්ටර් ලියුමක් .
18. පාර්සලේ .
19. සල්ලි.
20. කෝච්චිය.
21. පෝස්කාට්.
22. තියෙනවා.
23. තේරුනෙ නෑ.
24. පාවිච්චි කරනවා.
25. සමහරවිට.
26. තියෙන්නෙ.
27. බදාදා.
28. නැතිවෙනවා.
29. විද්‍යාලෙ.
30. සෙනසුරාදා.
31. බලාපොරොත්තුව.
32. කීදෙනෙක්.
33. බ්‍රහස්පතින්දා.
34. වැඩේට.
35. තානායමේ.
36. කොහොම.

I. Read:

1. සීගිරියෙ තානායම කොහේ ද?
2. ටිකක් දුරයි.
3. හැතැප්ම කීයක් තියෙනවා ද?
4. තානායමට හැතැප්මක් තියෙනවා.
5. මගේ ටැක්සිය තියෙනවා.
6. තානායමට කීයක් ගන්නවා ද?
7. රුපියලක් දෙන්න මහත්තයා.
8. මට ලියුමක් තියෙනවා ද?
9. නෑ, නෝනා මහත්තයා, ලියුමක් නෑ.
10. පාර්සලේකුයි පෝස්කාට් දෙකකුයි තියෙනවා.
11. රෙජිස්ටර් ලියුමක් නැද්ද?

12. නෑ නෝනා මහත්තයා.
13. මේ කඩේ පලතුරු තියෙනවා ද?
14. මෙහේ තියෙන්නෙ කෙසෙල් ගෙඩි විතරයි.
15. වෙන මොකුත් නැද්ද?
16. නෑ නෝනා මහත්තයා, වෙන පලතුරු ගේන්නෙ හෙට.
17. මේ බස් යන්නෙ කොහාට ද?
18. මේක මාතලේට යනවා, මේක කළුතරට යනවා.
19. මේක සීගිරියට යන්නෙ නැද්ද?
20. නෑ, සීගිරියට බස් යන්නෙ නෑ.

REVIEW 2

A. Substitute orally:

1. dæŋ .... wæssə nææ.

- in Anuradhapura
- in Matale
- in Colombo
- in that area (in question)
- in this area
- in the up-country
- in your village
- in my estate
- in Jaffna
- for about a week

2. anuraadəpureeTə .... tiyenəwa də?

- a train
- trains
- a bus
- buses
- a car
- a taxi
- a letter
- letters

3. maTə .... puluwəni.

- go by train
- go by a train
- go to a taxi
- go to the bus
- go to the village
- do a job
- stay at the restaurant
- stay at the rest house
- take the car
- bring five stamps
- bring the two letters
- take the two parcels

4. .... suruTTu bonnə epaa.

- when going by bus
- when going by this train
- when you are here
- when living in Jaffna

when coming to the uplands
when going to Anuradhapura
when staying in the rest house
when living in the Sigiriya rest house
when driving the small Austin
when working
when working in the estate
when delivering letters
when expecting (your) family
when working on this car
when on the bus.

5. oheeTə .... innəwa də?

a son
how many children
five children
two uncles
an uncle
a person to work
a carpenter

6. oheeTə .... tiyenəwa də?

how many cigarettes
two cars
a letter
letters
three parcels
a registered letter

B. Transform according to the model changing the indefinite nouns or numerals to definite:

magee putek koləm̃bə innəwa. ---- magee putaa koləm̃bə innəwa.

1. bas dekak anuraadəpureeTə yanəwa.
2. siigiriyəTə koocciyəkiŋ yannə puluwaŋ də?
3. heTə enəkoTə poDi kaar-ekak geennə.
4. mamə rejisTər liyumak balaaporottuweŋ innəwa.
5. sañduda muddəreak geennə.
6. mahatteaTə pooskaaT-ekəkuy paarsəleekuy oonə də?
7. hætæpmə pahak Tæksiyeŋ yannə.
8. irida magee kaar-ekəkə wæDə kərannə puluwaŋ də?
9. puttu dennek rooyəl koliijiyəTə yanəwa.

C. Transform according to the model to form emphatic sentences, emphasizing the second noun or noun phrase:

mahattea anuraadəpuree nawətinəwa. ----
mahattea nawətinne anuraadəpuree

1. mamə dawas dekak enəwa.
2. ee lamea sumaanə dekak koləm̃bə yanəwa.
3. mee gamee hooTəleak tiyenəwa.
4. maTə puttu hatərə denek innəwa.
5. oheeTə koocciyəkiŋ yannə puluwaŋ də?
6. mamə etənə nawətinnə oonə.
7. maama rassaawak kərənəwa.
8. maTə heTə iñdəla ennə puluwəni.
9. mahatteaTə rejisTər liyumak tiyenəwa.

D. Transform according to the model, forming negative sentences:

maTə kaar-ekak tiyenəwa. ---- maTə kaar-ekak nææ.

1. maTə lamay dennek innəwa.
2. bas tunə handiye tiyenəwa.
3. Tæksiyə paare tiyenəwa də?
4. putaa kaDee innəwa də?
5. mamə siigiriyəTə yannə oonə.
6. maTə suruTTuwak oonə.
7. ee waDuwage wæDə hoñday.
8. ee noona eloolu gannəwa də?
9. ohee yaapəneeTə yanəwa də?

E. Transform according to the model, adding the noun in parenthesis to the subject:

noona kaDee innəwa. (daruwo) ----noonay daruwoy kaDee
innəwa.

1. bas-ekə anuraadəpureeTə yanəwa. (koocciyə)
2. paarsəleak kaDee æti. (pooskaaT-ekak)
3. sañduda liyuŋ bedanne nææ. (aŋ̃gəharuwaada)
4. adə mamə nawətinəwa. (heTə)

F. Say in Sinhalese:

1. Is there a place near here to stay?
2. You can stay in the rest house.
3. Is the rest house here good?
4. Yes. Sigiriya rest house is very good.
5. Is the rest house very far from this place?
6. Yes. It's about three miles.
7. Then I must take a taxi, mustn't I?
8. Yes. Go to that corner.
9. There may be taxis near the hotel.
10. Good. Thank you.

11. Can you come to drive my car for a week?
12. Yes. I don't have (any) work now.
13. Aren't you taking the car to Jaffna?
14. No. My wife and children are not going.
15. The children are going to school now.
16. Are the children going to school by car?
17. Yes. From Monday you must come to work.
18. Can you?
19. Yes. Can (you) stop the car near the school?
20. Yes.

G. Conversations

1. A wants to go to Sigiriya. He asks B if there is a place to stay there. B says that the Sigiriya rest house is very good, and that it is near Sigiriya Rock. A asks whether there are buses to Sigiriya. B says that there are buses from Matale, and that he should go to Matale to get a bus. A asks where he can get a bus to Matale. B says that there are none from there and that he should take a taxi. B says taxis stop at the next corner. A thanks him.

2. A asks B if he is John's uncle. B says yes, and that he is tending John's shop. A says that he wants to get a small job. B says that he can give him a small job in his estate, and asks him if he can drive a car. B says that he can't drive. B asks if he can do carpentry. A says that he can. B says that he has a carpenter in the estate but his work is not good. He asks if A's carpentry is good. A says yes. B asks if he can come to work the following morning. A says he can, and B tells him to come.

3. The mailman comes to A's door, and says that there is a postcard and parcel for A's wife. A says thank you, and asks if the mailman has stamps. The mailman says that he has only ten-cent stamps. A needs a five-rupee stamp. The mailman says that he will bring it the following day. A gives him the five rupees, but the mailman says no, he can get the money when he comes the next day.

H. Read:

1. මේක මගේ ලියුම ද?
2. මට පොතක් දෙන්න.
3. මම සීගිරියට යනවා.
4. මාමා වත්තකට යනවා ද?
5. ගමට යනවා ද?
6. තාත්තා ගමට යන්නෙ නෑ.
7. මට රස්සාවක් දෙන්න.
8. ටැක්සිය නවත්තන්න.
9. මෙහේ බස් නෑ.
10. මම යන්නෙ කෝච්චියෙන්.
11. කෝච්චිය දැන් යනවා.
12. මහත්තයාලා යන්නෙ කලුතරට ද?
13. මට යන්න පුලුවන් ද?
14. මම කලුතරට යනවා.
15. මම කලුතරට යන්නෙ නෑ.
16. මම මෙහේ නවතිනවා.
17. හෝටලේට බස් තියෙනවා.
18. සිගරැට් බොනවා ද?
19. මම බොන්නෙ සුරුට්ටු.
20. සිගරැට් පාවිච්චි කරන්නෙ නෑ.

I. Read:

1. මම හෙට සීගිරියට යනවා.
2. සීගිරියෙ නවතින්නෙ දවස් කීයක් ද?
3. මට දවස් දෙකක් විතර නවතින්න පුලුවනි.
4. සීගිරියෙ නවතින්න තැනක් තියෙනවා ද?
5. තානායමක් තියෙනවා.
6. නමුත් මහත්තයාට මගේ වත්තෙ නවතින්න පුලුවනි.
7. දවස් දෙකක් නවතිනකොට සීගිරිය බලන්න පුලුවනි.

8. ලමයා වඩුවැඩ කරනවා ද?
9. පුලුවනි මහත්තයා.
10. මට ලමයාට රස්සාවක් දෙන්න පුලුවන්.
11. මගේ වත්තෙ වැඩපලක් තියෙනවා. නමුත් වඩුවෙක් නෑ.
12. හෙට වැඩ කරන්න වැඩපලට යන්න.

13. මට ලියුමක් තියෙනවා ද?
14. ලියුමක් නෑ නෝනා, නමුත් පාර්සල් දෙකක් තියෙනවා.
15. රෙජිස්ටර් ලියුමක් නැද්ද?
16. නෑ නෝනා, පාර්සල් විතරයි.

LESSON 9

Conversation: Borrowing a Book

Mr. Wirasekara is chatting with his friend Mr. Perera, whom he has met in town. As the conversation progresses, Mr. Wirasekara remembers that he had intended to borrow a novel from his friend.

MR. WIRASEKARA

nawəkataawə	the novel
potə	the book
nawəkataa potə	the novel (book)
ohee laŋ̆gə hon̆də nawəkataa pot næddə?	Don't you have any good novels?

MR. PERERA

potak dennə puluwəni.	I can give you a book.
hawəsə	the afternoon
gedərə	the house, home
hawəsə apee gedərəTə ennə puluwaŋ də?	Can you come to (my) house in the afternoon?

WIRASEKARA

maTə dæŋ kiyəwannə pot mokut nææ.	I haven't any books to read now.
ee nisaa	therefore, because of that
ee nisaa ennə oonə.	Therefore, I'd better come.

PERERA

mamə laŋ̆gə huŋ̆gak tiyenne iŋgirisi nawəkataa pot.	Mostly, I have English novels.

WIRASEKARA

eekəTə kamak nææ.	That doesn't matter.
wenəwa	become
parakku wenəwa	get late
ohee gedərə yanə koTə parakku wenəwa də?	Will it be (getting) late when you get home?

PERERA

nææ. mamə dææŋ yanəwa.	No. I'm going now.

WIRASEKARA

maTə dææŋ ennə puluwəni.	I can go now.
kamak næddə?	Is that all right?

PERERA

Nææ. ennə.	No. Come.
leesi	easy
eekə leesiy.	That will be easy.
toora gannəwa	choose, select
hoñdə potak toora gannə puluwəni.	(You) can choose a good book.
ikmənəTə	at once, right now, quickly
ikmənəTə ennə.	Come right now.
mamə adə yanne bas-ekeŋ.	Today, I'm going by bus.

WIRASEKARA

Nææ. magee kaar-ekə tiyenəwa.	No. I have my car. (Literally: 'There is my car'.)
ennə. kaar-ekeŋ yannə puluwəni.	Come. We can go by car.

PERERA

ehemə də?	Is that so?
eekə hoňday.	That's fine.
gærej-ekə	the garage
adə magee kaar-ekə gærej-ekee.	Today my car is in the garage.

WIRASEKARA

repeaar-ekə	the repair
æy, repeaar-ekak də?	Why? Is it being repaired? (Literally: 'Why, a repair?')

PERERA

səəwis kərənəwa	service (a car)
nææ. səəwis kərənəwa.	No. They are servicing it.
aapahu	back
aapahu gannə puluwaŋ hawəsə.	I can get it back in the afternoon.

WIRASEKARA

oheeTə tiyenne osTin-ekak, nee?	You have an Austin, haven't you?

PERERA

ow.	Yes.

WIRASEKARA

ehenaŋ	in that case, then, if that is so
wookər gærej-ekə	the Walker Garage
ehenaŋ səəwis kəranne wookər gærej-ekee.	In that case it's being serviced at the Walker Garage.

PERERA

ow.	Yes.

WIRASEKARA

dæŋ yanə koTə gærej-ekee nawətinnə oonə də?	Do you want to stop at the garage when we go now?

PERERA

yamu	let's go
næææ. dæŋ gedərə yamu.	No. Let's go home now.
oheeTe parakku wenəwa, nee?	You'll be late, won't you?
passe	later
maTə passe ennə puluwəni.	I can come (back) later.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

gærej-ekə 'the garage'
repeaar-ekə 'the repair'

Class 2

nawəkataawə 'the novel'; gen. nawəkataawe; pl. nawəkataa
potə 'the book'; gen. potee; pl. pot

Either nawəkataawə or nawəkataa potə (literally: the novel-book') may be used as the equivalent of English 'the novel'.

iŋgirisi 'English' has no -ə in the direct singular, but has the other case forms of a Class 2 noun: Dative: iŋgirisiyəTə; Genitive: iŋgirisiyeŋ; Instrumental: iŋgirisiyeŋ,(no plural). Like "English," iŋgirisi may be used as an adjective in phrases like iŋgirisi pot 'English books.' Some people have iŋgriisi instead.

Class 3

adə	'today'; (no plural)
hawəsə	'the afternoon (roughly from 2 p.m. to 6 p.m.)
gedərə	'the house, home'; pl. gedərəwal

The genitive form gedərə is the usual equivalent of English 'at home' in the sense 'in one's own house' as opposed to gamə 'at home' - in one's own or native village.

2. NEW VERBS

kiyəwənəwa	'read'
toora gannəwa	'choose, select'
səəwis kərənəwa	'service (a car)'
wenəwa	'become'
parakku wenəwa	'get late, be late'

3. parakku wenəwa

parakku wenəwa with no subject expressed has the sense 'it's getting late.' With a subject in the direct case it may imply either voluntary or unavoidable lateness:

mamə parakku wenəwa.	I'll be late (because I must do something).
bas-ekə parakku wenəwa.	The bus is late.

With the equivalent of the English subject in the dative case, parakku wenəwa implies that one will be late for something if he does or does not do a given thing, and that the lateness is thus avoidable:

oheeTə parakku wenəwa, nee?	You'll be late, won't you (if we stop at the garage on the way)?
maTə parakku wenəwa	I'll be late (if I stay here).

4. IDIOMS WITH kamak

kamak nææ is a common idiomatic expression. The English equivalent is usually something like 'there's no need,' 'there's no problem' or 'it's all right.' kamak is actually the indefinite of a Class 2 noun kamə 'business, matter'; but it rarely occurs outside of such idiomatic expressions as kamak nææ. Two expressions in Conversation 9 are built on kamak nææ:

kamak næddə?	Is it all right; does it matter; will it be a problem for you?
eekəTə kamak nææ.	That's all right; that doesn't matter; there's no problem about that.

5. *mokut*

mokut may occur without a preceding noun, usually with an English equivalent 'something' in positive statements, and 'anything' in negative sentences or questions. With *wenə* 'other, else' it means 'something or anything else':

maTə mokut oonə.	I want something.
maTə mokut oonə nææ.	I don't want anything.
mahatteaTə mokut oonə də?	Do you want anything?
maTə wenə mokut oonə.	I want something else.
maTə wenə mokut oonə nææ.	I don't want anything else.
mahatteaTə wenə mokut oonə də?	Do you want anything else?

mokut may also occur after a noun, with the meaning 'some' in positive statements and 'any' in negative statements or questions:

maTə paləturu mokut gannə oonə.	I want to buy some vegetables.
maTə dæŋ kiyəwannə pot mokut nææ.	I don't have any books to read now.
mahatteaTə pot mokut oonə də?	Do you want any books?

Note that *Tikak* often has the English equivalent 'some' when it follows a noun, whether in statements or questions, but unlike *mokut* it generally carries the implication 'a small amount, a little, a few':

maTə paləturu Tikak gannə oonə.	I want to buy some (a little) fruit.
mahatteaTə pot Tikak gannə oone də?	Do you want to buy some (a few) books?

6. THE -*mu* FORM

6.1 *yamu* 'let's go' illustrates a new verb form: the -*mu* form. It is formed by adding -*mu* to the verb stem. Stem final -*ə* does not change to -*a*-:

Verb		Stem	-mu Form
yanəwa	'go'	ya-	yamu
bonəwa	'drink'	bo-	bomu
kərənəwa	'do'	kərə-	kərəmu
eləwənəwa	'drive'	eləwə-	eləwəmu
nawətinəwa	'stop, stay'	nawəti-	nawətimu
geenəwa	'bring'	gee-	geemu

gannəwa 'get, buy' has alternate -*mu* forms *gammu* and *ganimu*. Either may be used. *innəwa* has an irregular -*mu* form *iñdimu*.

6.2 The -*mu* form serves as a first person plural imperative. The usual English equivalent is 'let's' . . . or 'let us' . . .:

yamu	Let's go.
bomu	Let's drink (or smoke).
eekə gammu	Let's buy that one.
metənə nawətimu	Let's stop here.

6.3 We have seen that the simple form of the verb is changed to an emphatic form in emphatic sentences. But when the sentence is emphatic, the -*mu* form of the verb does not change its shape. Thus:

api gaməTə yamu.	Let's go to the village.
api yamu gaməTə.	Let's go to *the village*.
api mee keselgeDi kamu.	Let's eat these bananas.
api kamu mee keselgeDi.	Let's eat *these bananas*.

7. THE SINHALESE WRITING SYSTEM - V

7.1 *Vowel Symbols*

Vowels that begin a word are written with a set of symbols different from those added to consonants:

අ	a	ඉ	i	එ	e
ආ	aa	ඊ	ii	ඒ	ee
ඇ	æ	උ	u	ඔ	o
ඈ	ææ	ඌ	uu	ඕ	oo

Examples:

අතන	atənə	එතකොට	etə koTə
ආයෙත්	aayet	ඒක	eekə
ඇපල්	æpəl	ඔය	oyə
උඩරට	uDə raTə	ඕක	ookə

7.2 Nasals

7.21 Half-nasals m̆, n̆, ŋ̆

m̆ occurs only before b, and m̆b is written with the single symbol ඹ.

කොලඹ	koləm̆bə

n̆ occurs only before d and D and ŋ̆ only before g. Both n̆ and ŋ̆ are written with the symbol ɾ attached to the symbol for the following consonant:

ඳ	n̆d	හොඳ	hon̆də
ඟ	n̆g	ලඟ	lan̆gə

7.22 The Symbol ං

ŋ in combinations in which it precedes k or g is always written with the symbol ං :

ංක	ŋk	ලංකාව	laŋkaawə

n or ŋ preceding T, D, h, or s are often written with ං . The only word in which ං is thus used that has occurred so far is සිංහල siŋhələ.

ං may also be used to write final ŋ, as stated in the next section.

7.23 Final ŋ

At the end of a word, ŋ may be written by න් , ම් or ං :

පොතෙන්	poteŋ
යන්නම්	yannaŋ
නැත්තං	nættaŋ

For the most part, spellings of final ŋ must be memorized for individual words, but some general statements can be made:

1. Final ŋ in the instrumental ending for any class will be written with න්:

බස් එකෙන්	bas ekeŋ	කොළඹින්	koləm̆biŋ
සුරුට්ටුවෙන්	suruTTuweŋ	කඩෙන්	kaDeŋ

2. The -nnaŋ form of the verb is always written with final ම් :

කරන්නම්	kərannaŋ
එන්නම්	ennaŋ

3. If a word which ends in ŋ has some other form with m or n where a vowel follows, ŋ will be written with ම් or න් as the case may be. Thus:

ගම	gamə 'the village	ගම්	gaŋ 'villages'
පුළුවනි	puluwəni	පුළුවන්	puluwaŋ

4. The situations in which ං is used to write final ŋ must be learned as they occur. The only one that has occurred so far is

නැත්තං nættaŋ

Exercises

A. Substitute orally:

1. maTə .... nææ.

any books
any vegetables
anything
any cigarettes
any letters
any postcards
any stamps
any books to read
any cigars to smoke
any bananas to give

2. lameaTə .... ennə puluwəni.

now
tomorrow
in the afternoon
about tomorrow
Friday
only Saturday

3. oheeTə .... puluwaŋ də?

- to choose a book
- to buy bananas
- to drive an Austin
- to read this book
- to read English books
- to read a Sinhalese novel
- to take the car to Jaffna
- to stay in the rest house
- to deliver letters
- to work in a shop

4. mahattea .... adə də?

- go
- come
- go back
- come back
- go to Colombo
- go back to Colombo
- come back from Colombo
- come back from Jaffna
- going back to the shop
- bringing the car back

5. api dæŋ ....

- let's go to the shop
- let's go to deliver letters
- let's go by the car
- let's read a novel
- let's work
- let's service this car
- let's stay here
- let's drink something

B. Transform the following sentences according to the model:

api sigəræT bonəwa. ---- api sigəræT bomu.

1. api koləm̆bəTə bas-ekeŋ yanəwa.
2. api wæDə kərənəwa.
3. api wookər gærej-ekəTə yanəwa.
4. api san̆duda gaməTə enəwa.
5. ohey mamay adə gedərə innəwa.

C. Transform according to the model, adding mokut to the appropriate noun:

maTə potak oonə. ---- maTə pot mokut oonə.

1. putaaTə nawəkataa pot oonə də?
2. maTə kiyəwannə potak dennə.
3. mamə eloolu gannə yanəwa.
4. mehee in̆dəla bas tiyenəwa də?
5. koləm̆bəTə yanə koTə salli oonə də?

D. Transform according to the model changing to a negative question:

mehee suruTTu tiyenəwa də? ---- mehee suruTTu næddə?

1. wookər gærej-ekee kaar repeaar kərənəwa də?
2. lameaTə kiyəwannə mokut oonə də?
3. mahattea koləm̆bəTə yanə koTə handiye nawətinəwa də?
4. lameay mamay heTə wæDə kərənəwa.
5. ee mahattea laŋ̆gə hon̆də pot tiyenəwa.

E. Transform into emphatic sentences emphasizing any appropriate word or phrase:

1. mamə adə iŋgirisi potak kiyəwənəwa.
2. heTə hawəsə api kaar-ekeŋ yaapəneeTə yanəwa.
3. lamay denna wisaaka widyaaleTə yanəwa.
4. noonay daruwoy yaapənee nawətinəwa.
5. api triiroos bomu.
6. adə mee kaar-ekə repeaar kərəmu.

F. Say in Sinhalese:

1. When (I am) going to Jaffna can I stay at Sigiriya for two days?
2. Yes. (You) can.
3. Can you drive an Austin?
4. Yes. It's an Austin that I'm driving now.
5. You can use my car for five days.
6. Aren't you taking the car?
7. No. I'm going by bus.
8. Aren't the children going?
9. No. The children are going to school.
10. Can you read English books?
11. Yes. I can.
12. I don't have Sinhalese novels.
13. That doesn't matter. Give me an English novel.
14. Fine. Come in the afternoon.
15. I can come when I go to the garage.
16. I'm in the shop today. Come to the shop.

G. Reading Practice:

Text of Lesson 1:

1. මෙහේ ඉඳලා කොළඹට බස් තියෙනවා ද?
2. නෑ, මහත්තයා.
3. මේ බස් එක යන්නෙ කොහාට ද?
4. මේක යන්නෙ කළුතරට.
5. කළුතර ඉඳලා කොළඹට බස් තියෙනවා ද?
6. ඔව්. නිතරම තියෙනවා.
7. මේකෙන් කළුතරට යන්න.
8. මේක දැන් යනවා.
9. කළුතර ඉඳලා කොළඹ බස් එකකින් යන්න.
10. හොඳයි. කීයද කළුතරට?
11. රුපියල් දෙකයි.
12. මෙන්න ටිකැට් එකක් දෙන්න.

Text of Lesson 2:

1. මෙහේ නැව්කට් තියෙනවා ද?
2. නැව්කට් නෑ, මහත්තයා.
3. ඔය මොනවා ද?
4. මේ ත්‍රී රෝස්.
5. ඒක හොඳ සිගරැට් ජාතියක් ද?
6. ඔව්, මහත්තයා.
7. හුඟක් දෙනා ත්‍රී රෝස් පාවිච්චි කරනවා.
8. මහත්තයා සුරුට්ටු බොනවා ද?
9. අපි ළඟ හොඳ සුරුට්ටු තියෙනවා.
10. ලංකාවෙ සුරුට්ටු ද?
11. ඔව්, මාතලේ සුරුට්ටු.
12. මේක බොහොම රසයි.
13. මෙන්න සුවඳ බලන්න.
14. ආ, මේක බොහොම සැරයි.
15. මට අර සිගරැට් පැකැට් එකක් දෙන්න.

Text of Lesson 3:

1. ළමයා මෙහේ පලතුරු තියෙනවා ද?
2. නෑ, නෝනා මහත්තයා. පලතුරු තියෙන්නෙ අල්ලපු කඩේ.
3. මෙහේ තියෙන්නෙ එලෝලු විතර ද?
4. ඔවි. එලෝලු ටිතරයි.
5. මට පලතුරු ටිකක් ගන්න ඕන.
6. හොඳයි. නෝනා මහත්තයාට මොනවාද ඕන?
7. හොඳ කෙසෙල් ගෙඩි තියෙනවා ද?
8. තියෙනවා, නෝනා.
9. නෝනා මහත්තයාට කෙසෙල් ගෙඩි ඕන ද?
10. මේක එකක් සත තුනයි.
11. අරක එකක් සත හතරයි.
12. මේකෙන් තුනක් දෙන්න.
13. ඇපල් තියෙනවා ද?
14. ඇපල් නෑ.
15. නෝනා මහත්තයාට වෙන මොනවා ද ඕන?
16. වෙන මොකුත් එපා.

LESSON 10

Conversation: Buying a Book

John enters a bookstore and asks a clerk where the school books are. The clerk directs him to another counter.

JOHN

iskoolə potə	school book
koten	where (what place)
iskoolə pot tiyenne koten də?	Where are the school books?

FIRST CLERK

arə kawnTəree laŋ̆gəTə yannə.	Go to that counter over there.

SECOND CLERK

mahatteaTə pot mokut oonə də?	Did you want any books, sir?

JOHN

siŋhələ	Sinhalese
igənəgannəwa	learn
siŋhələ igənəgannə hondə pot monəwa də?	What are the books good for learning Sinhalese?

CLERK

koccərə	how much, how many
dannəwa	know
mahattea siŋhələ koccərə dannəwa də?	How much Siŋhalese do you know?

JOHN

kataakərənəwa	speak, call
Tikak kataakərannə puluwəni.	I can speak a little.
akurə	the letter of the alphabet
akuru dannəwa.	I know the letters of the alphabet.
maTə ikmənəTə siŋhələ igənəgannə oonə.	I want to learn Sinhalese quickly.

CLERK

pattəree	the newspaper
pattəree kiyəwənəwa də?	Do you read the newspaper?

JOHN

kiyəwənəwa.	I read (them).
namut	but
teerenəwa	understand
namut teerenne bohomə Tikay.	But I understand very little.

CLERK

mee potə kiyəwannə puluwaŋ də?	Can you read this book?

JOHN

madi	not enough, insufficiently
kiyəwannə puluwəni.	I can read (it).
teerenəwa madi.	I don't understand enough.

CLERK

meekə?	This one?

JOHN

tarəmak	somewhat, to some extent
meekə tarəmak teerenəwa.	This one I understand somewhat.

CLERK

ehemə də?	Is that so?
tuŋ weni	third
pantiyə	grade, level
ookə tuŋ weni pantiye potak.	That one is a third grade book.
pataŋ gannəwa	begin, start
mahattea tuŋweni pantiyeŋ paTaŋ gannə.	You (should) start from the third grade.

JOHN

ehenaŋ	in that case, if that is so
ehenaŋ maTə tuŋ weni pantiye pot dekak dennə.	In that case, give me two third grade books.

CLERK

mahatteaTə mee dekə hon̆day.	These two are fine for you.

JOHN

gaanə	the price
kiiyədə gaanə?	What is the price?

CLERK

rupiyal tunak dennə.	(Give me) three rupees.

Additional Vocabulary - Numerals 6 - 12

Inanimate		Animate
hayə	six	hayə denaa
hatə	seven	hat denaa
aTə	eight	aTə denaa
namee	nine	namə denaa
dahee	ten	daha denaa
ekolaha	eleven	ekolos denaa
dolaha	twelve	dolos denaa

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

akurə 'the letter of the alphabet'; gen. akure; pl. akuru
gaanə 'the price'; gen. gaane; pl. ganaŋ (note the change -aa- to -a- in the plural)
pantiyə 'the grade'; gen. pantiye; pl. panti
siŋhələ 'Sinhalese'; gen. siŋhəlee; (no plural)

Class 4

kawnTəree 'the counter'; pl. kawnTərə
pattəree 'the newspaper'; pl. pattərə

2. NEW VERBS

igənəgannəwa 'learn'
dannəwa 'know'
kataakərənəwa 'speak'
kiyəwənəwa 'read'
teerenəwa 'understand'
paTaŋ gannəwa 'begin, start, commence'

3. NOUN COMPOUNDS

iskoolə potə, nawəkataa potə, siigiri galə, and koləm̃bə bas are examples of NOUN COMPOUNDS. Noun compounds of this type consist of two nouns, which together act as a single noun, so that the compound as a whole may take any case, number or definiteness ending. They require mention here because the first noun is in a special form: the uninflected NOUN STEM. The noun stem for many nouns is identical with the direct plural form (thus iskoolə and nawəkataa are both the stem and plural forms of iskoole and nawəkataawə), but for some it is different. Compounds should be learned as units as they occur, since they are commonly idioms with special meanings, and the stem form will not be given for each new noun. One stem that should be learned early is laŋka, the stem form of laŋkaawə, since it is of frequent occurrence in titles.

4. koten də

koten də is an interrogative phrase composed of the interrogative kotənə 'at what place' plus də. kotənə is the corresponding interrogative form of the metənə set and carries the same implication of a specific locality. All of the members change -tənə to -ten- when they occur directly before də just as they do before the dative ending (Lesson 4, 9.2). kotənə takes the same forms as the rest of the set:

Direct	kotənə
Dative	kotenTə
Genitive	kotənə
Instrumental	kotəniŋ

Thus:

paləturu koten də?	Where is the fruit?
atənə.	Over there
or atenTə yannə.	Go over there.

5. koccərə, kiiyak, kiidenek

koccərə (də) means either 'how much' or 'how many'. kiiyak (də) and kiidenek (də) mean only 'how many'. koccərə, like kiiyak and kiidenek, behaves like a quantity word and follows a noun in the plural. While kiiyak is only inanimate, and kiidenek is only animate, koccərə is both animate and inanimate:

lamay koccərə innəwa də? or lamay kiidenek innəwa də?	How many children (have you)?
pot koccərə tiyenəwa də? or pot kiiyak tiyenəwa də?	How many books are there?

Since kiiyak and kiidenek mean only 'how many', they almost never occur with those nouns like salli, paləturu, eloolu, etc., which do not occur in the singular in Sinhalese. koccərə must be used with these nouns, even though the English equivalent may be either 'how much' or 'how many', depending on the particular noun in English:

ohee laŋgə salli koccərə tiyenəwa də?	How much money do you have on you?
arə kaDee tiyenne eloolu koccərə də?	How many vegetables in that shop?

Note that koccərə, kiiyak, and kiidenek, unlike most interrogatives which are used only with the emphatic form of a verb, may be used with the simple or the emphatic form:

mehee pot koccərə tiyenəwa də?	How many books are here?
mehee tiyenne pot koccərə də?	How many books are here?

6. NUMERALS 6 - 12

6.1 The animate forms of the numerals 'nine' and 'ten' have the forms of Class 4 nouns. The rest of the numerals 'six' through 'twelve', like 'one' through 'five' (8, 9.2) have the forms of Class 2 nouns:

six	hayə	gen.	haye
seven	hatə	gen.	hatee
eight	aTə	gen.	aTee
nine	namee		
ten	dahee		
eleven	ekolaha	gen.	ekolahe
twelve	dolaha	gen.	dolahe

namee and dahee have the following forms in the indefinite and with the assertion marker:

	Indefinite	with -y
namee	nameak	nameay
dahee	dahayak	dahayay

Note that nameak is the form we would expect from a Class 4 noun, the rest are not.

6.2 The animate forms of these numerals are:

six	hayə denaa
seven	hat denaa
eight	aTə denaa
nine	namə denaa
ten	daha denaa
eleven	ekolos denaa
twelve	dolos denaa

Note that all of these, like the animate forms of 'three', 'four', and 'five', *tuŋ denaa*, *hatərə denaa*, *pas denaa*, are made with the form *denaa*, which has the case forms of a Class 5 noun: *tuŋ denaaTə*, *tuŋ denaage*, *tuŋ denaageŋ*, etc. All animate numerals in Sinhalese except 'one' and 'two' (*ekkenaa*, *denna*) are formed with *denaa*. The form of the numeral that precedes *denaa* is the NUMERAL STEM. In a few cases, such as *hatərə*, *hayə*, *aTə*, the numeral stem will be identical with the inanimate form, but for most numerals it will be different.

7. *teerenəwa* 'UNDERSTAND'

teerenəwa 'understand' takes a subject in the dative case and an object in the direct case:

maTə ee pattərə tarəmak teerenəwa.	I understand those newspapers to some extent.
lameaTə teerenne mee potə.	The child understands this book.

8. madi 'NOT ENOUGH', 'INSUFFICIENTLY'

madi 'not enough', 'insufficiently' represents a new type of word:

1. It may follow a simple verb, and then means 'not sufficiently,' 'not enough':

maTə teerenəwa madi.	I don't understand sufficiently.
mamə wæDə kərənəwa madi.	I don't work enough.

2. It forms sentences of its own by substituting for *innəwa* or or *tiyenəwa* in 'have' or 'there is' constructions. It then means 'hasn't (haven't) enough' or 'isn't (aren't) enough':

kalutərəTə bas madi.	There aren't enough buses to Kalutara.
mehee paləturu madi.	There isn't enough fruit here.
arə iskoole lamay madi.	There aren't enough children in that school.
maTə nawəkataa pot madi.	I haven't enough novels.
maTə salli madi.	I haven't enough money.
mahatteaTə daruwo madi.	The gentleman hasn't enough children.

Just as the 'have' construction with tiyenəwa or innəwa may have its literal meaning 'there is something for someone', so the construction with madi substituted for innəwa or tiyenəwa may have the sense 'something isn't enough for someone':

maTə pot dekak madi.	Two books aren't enough for me.

3. In all of these constructions, it may occur with or without the assertion marker with no difference in meaning. The assertion marker added to -i gives ii:

maTə teerenəwa madii. or maTə teerenəwa madi.	I don't understand sufficiently.
kalutərəTə bas madii. or kalutərəTə bas madi.	There aren't enough buses to Kalutara.

9. paTaŋ gannəwa

paTaŋ gannəwa 'begin' takes a direct object:

daruwo heTə iskoole paTaŋ gannəwa.	The children begin school tomorrow.

'To begin at' or 'start from' is expressed by using the instrumental case of the noun:

meekeŋ paTaŋ gannə.	Begin with this one.
mahattea tuŋ weni pantiyeŋ paTaŋ gannə.	You (should) begin at (or 'start from') the third grade.

paTaŋ gannəwa may also be used with a dependent infinitive:

mahattea wæDə kərannə paTaŋ gannəwa.	The master is starting to work.

10. lañgə

lañgə in the dative case is used to indicate motion *up to* a place rather than into a place:

ee gaməTə yannə.	Go to that village (into it).
ee gamə lañgəTə yannə.	Go to that village (up to it, near it).
arə kawnTəree lañgəTə yannə.	Go to that counter.
mee kawnTəree lañgəTə ennə.	Come to this counter.

When the destination is a person or persons, the construction with *lañgə* is always used, never that with a dative case noun:

taatta lañgəTə ennə.	Come to father.
arə mahatturu lañgəTə yannə.	Go to those gentlemen.

11. THE INFINITIVE WITH ADJECTIVES

The infinitive has appeared modifying nouns (*balannə tæŋ*) and other verbs (*balannə yannə*). In this conversation it appears modifying an *adjective*:

siŋhələ igənəgannə hoñdə (pot)	(books) good for learning Sinhalese

similarly:

balannə hoñdə (tænak)	(a place) good to see
gannə hoñdə (eloolu)	(vegetables) good to buy - or good for buying
nawətinnə hoñdə (hooTəlee)	(a hotel) good to stay at

Exercises

A. Substitute orally:

1. iskoolə pot tiyenne .... ?

where
here
in the shop
at this counter

over there
there (near you)
at that counter over there
in the next shop

2. .... laňgəTə yannə.

the counter
the gentleman
a shop
a corner
Jaffna
books
the lady
my son
that shop (over there)
that counter (in question)

3. .... pot monəwa də?

good to read
good to buy
good to learn English
good for me
good to give to the boy
good to take home
good to take to Jaffna
good to bring to the school

4. mahattea .... koccərə dannəwa də?

Sinhalese
English
kinds of cars
boys
shops
villages
school books
my children
gentlemen
uncles

5. maTə .... iŋgirisi igənəgannə oonə.

today
quickly
on Monday
in the afternoon
today, quickly
this afternoon
Monday evening
Saturday
tomorrow
tomorrow morning

6. maTə ....muddəreak dennə.

two-rupee
twelve-rupee
five-rupee
four-rupee
seven-rupee
six-rupee

eleven rupee
eight-rupee
ten-rupee
nine-rupee
three-rupee

B. Transform according to the model:

mee potə balannə hoňday. --- meekə balannə hoňdə potak.

1. mee bas-ekə koləm̌bəTə yannə hoňday.
2. arə kaar-ekə yaapəneeTə geniyannə hoňday.
3. mee sigəræT mahatteaTə bonnə hoňday.
4. arə eloolu lameaTə gannə hoňday.

C. Transform according to the model:

metənə pot pahak tiyenəwa. ---- metənə tiyenne pot pahay.

1. mamə kaar dekak geniyənəwa.
2. arə Draiwər bas dekak eləwənəwa.
3. taata sigəræT pækæT hayak gannəwa.
4. mamə maatəlee suruTTu nameak denəwa.
5. ee miniha pot dahayak kiyəwənəwa.

D. Transform according to the model:

mahattea wæDə kərənəwa. ---- mahattea wæDə kərənəwa madi.

1. api pot kiyəwənəwa.
2. lamea akuru dannəwa.
3. noona eloolu gannəwa.
4. maTə siŋhələ teerenəwa.

E. Transform according to the model:

maTə lamay dennek innəwa. ---- maTə lamay dennek madi.

1. apiTə pot tiyenəwa.
2. mee kaDee hoňdə eloolu tiyenəwa.
3. api laŋ̌gə hoňdə suruTTu tiyenəwa.
4. mahatteaTə kaar-ekak tiyenəwa.

F. Say in Sinhalese:

1. Do you know Sinhalese?
2. How much Sinhalese do you understand?
3. I can read books.
4. But I don't understand enough.
5. Do you know the alphabet?
6. Yes. I can read the alphabet.
7. When you come tomorrow, bring your book.
8. I am using two books now.
9. What are they?
10. Are they third grade books?
11. Yes.
12. Are you going to Jaffna tomorrow?
13. Yes. But I am not taking the car.
14. That doesn't matter. You can go in my car.
15. Why? Are you going tomorrow?
16. Yes.
17. Very good. Aren't the children going?
18. No. My wife and children are staying at home.
19. When you are going, call me.

G. Reading Practice

Text of Lesson 4

1. ගෝල්පේස් හෝටලේ හුගක් දුර ද?
2. ටිකක් දුරයි.
3. හැතැප්ම කීයක් තියෙනවා ද?
4. මෙතන ඉඳලා හැතැප්ම තුනක් තියෙනවා.
5. ටැක්සියකින් යන්න ඕන.
6. මට තේරුනේ නෑ.
7. ආයෙත් කියන්න.
8. මෙතන ඉඳලා හැතැප්ම තුනක් තියෙනවා.
9. ටැක්සියකින් යන්න ඕන.
10. තේරුනා ද?
11. ඔව්. තේරුනා.
12. ටැක්සියක් ගන්නෙ කොහොම ද කියන්න.

13. අර පාරට යන්න.
14. එතකොට ටැක්සියක් නවත්තන්න පුළුවනි.
15. නැත්තං අර හන්දියට යන්න. එතන ටැක්සි තියෙනවා.
16. අර එන්නෙ ටැක්සියක්.
17. බොහොම ඉස්තූතියි.

Text of Lesson 5

1. දැන් අනුරාදපුරේ වැස්ස තියෙනවා ද?
2. නෑ. දැන් ඒ පැත්තෙ වැස්ස නෑ.
3. ඇයි? මහත්තයාට අනුරාදපුරේට යන්න ඕන ද?
4. ඔව්. මට ඒ පලාත බලන්න ඕන.
5. අනුරාදපුරේට කෝච්චි තියෙනවා ද?
6. ඔව්. කෝච්චියෙන් යන්න පුළුවනි.
7. අනුරාදපුරේ ඉඳලා කාර් එකක් ගන්න ඕන.
8. අනුරාදපුරේ දවස් කීයක් නවතින්න ඕන ද?
9. දවස් දෙකක් නවතින්න.
10. බලන්න තැන් හුඟක් තියෙනවා.
11. අනුරාදපුරේ කාර් එකක් ගන්න පුළුවන් ද?
12. පුළුවනි. එහේ ටැක්සි තියෙනවා.
13. අනුරාදපුරේ ඉස්ටේසම ළඟ හෝටලයක් තියෙනවා.
14. එතෙන්ට යන්න. එතන ටැක්සි තියෙනවා.
15. එතන නවතින්න පුළුවන් ද?
16. ඔව්. නවතින්න පුළුවනි.
17. සීගිරියෙ හොඳ හෝටල් තියෙනවා ද?
18. නවතින්න ද?
19. ඔව්.
20. සීගිරියෙ තානායම හුඟක් හොඳයි.
21. තානායම තියෙන්නෙ සීගිරි ගල ළඟ.

Text of Lesson 6

1. දැන් ඔහේගෙ කඩේ නැද්ද?
2. නෑ මහත්තයා. දැන් කඩේ කරන්නෙ මාමා.
3. ඔහේ?
4. මම උඩරට පොඩි රස්සාවක් කරනවා.
5. පවුල ඉන්නෙ උඩරට ද?
6. නෑ. ගම.
7. පවුල බලාගන්නෙ තාත්තා.

8. ළමයි කීදෙනෙක් ඉන්නවා ද?
9. තුන් දෙනෙක් ඉන්නවා, මහත්තයා.
10. ඉස්කෝලෙ යන්නෙ නැද්ද?
11. ඉස්කෝලෙ යන්නෙ දුව විතරයි.
12. පුත්තු දෙන්නා යන්නෙ නෑ.
13. ඔහේට ගමේ රස්සාවක් කරන්න පුලුවන් ද?
14. පුලුවනි මහත්තයා.
15. රස්සාවක් තියෙනවා ද?
16. ඔහේට වඩුවැඩ පුලුවන් ද?
17. පුලුවනි. මම දැන් කරන්නෙ වඩුවැඩ.
18. එහෙනම් මගේ වත්තෙ වැඩක් දෙන්න පුලුවනි.
19. වත්තෙ වඩුවෙක් ඉන්නවා.
20. නමුත් ඒ මිනිහාගෙ වැඩ හොඳ නෑ.
21. බොහොම ඉස්තුතියි, මහත්තයා.
22. මට හෙට ඉඳලා එන්න පුලුවනි.
23. හොඳයි, එහෙනම් හෙට එන්න.
24. අර තියෙන්නෙ වැඩපල.
25. උදේ එතෙන්ට එන්න.
26. හොඳයි මහත්තයා.

LESSON 11

Conversation: Extending an Invitation

John is invited by his acquaintance, Mr. Gunasekara, an officer in a tea estate, to see some traditional dances at the latter's village.

GUNASEKARA

næTumə	the dance
kææməti	like (v.)
mahattea uDəraTə næTuŋ balannə kææməti də?	Would you like to see upcountry dances?

JOHN

ow, ow. ææy, mehee næTumak tiyenəwa də?	Yes, yes! Why, is there a dance here?

GUNASEKARA

rææ	the night
adə rææ	tonight
adə rææ apee gamee hoňdə næTumak tiyenəwa.	There is a good dance at our village tonight.
prəsiddə	famous
næTTuwa	the dancer
bohomə prəsiddə næTTuwo enəwa.	(Some) very famous dancers are coming.

JOHN

maTə ennə puluwəni.	I can come.
adə maTə wenə wæDak nææ	I have no other work today.
kiiyəTə	at what time

kiiyəTə də ennə oonə?	At what time should I come?

GUNASEKARA

nameeTə	at nine
nameeTə witərə ennə.	Come (at) about nine.
mahattea paarə dannəwa də?	Do you know the way (literally: 'the road')?

JOHN

nææ, mamə paarə danne nææ.	No, I don't (know the road).

GUNASEKARA

(-t) ekkə	-with
putat ekkə	with the son
ehenaŋ, apee putat ekkə ennə.	In that case, come with our son.

JOHN

eaa	he, she
eaa inne arə kaDəə.	He is in that shop.
eheeTə kaar-ekə geniyannə puluwaŋ də?	Can one take a car there?

GUNASEKARA

amaaru	difficult
apee gedərə laŋ̆gəTə kaar-ekə geniyannə amaaruy.	It is difficult to take a car up to our home.
kaar-ekə watte nawatannə.	Leave the car at the estate.
hæbæy	however
payiŋ	on foot
hæbæy, watte in̆dəla payiŋ yannə oonə.	However, you must go on foot from the estate on.

JOHN

murəkaarea	the watchman
watte murəkaareek innəwa də?	Is there a watchman in the estate?

GUNASEKARA

ow, murəkaareek innəwa.	Yes, there is (a watchman).
geeTTuwə	the gate
issərəha	in front of
kaarekə geeTTuwə issərəha nawattannə puluwəni.	You can leave the car in front of the gate.

JOHN

iwərə	done, finished
iwərə wenəwa	come to an end
rææ wenəwa	be late at night
næTuŋ iwərəwenəkoTə rææ wenəwa də?	Will it be late at night when the dances end?

GUNASEKARA

eli wenəwa	get light, approach dawn
eli wenə kaŋ	until dawn
naTənəwa	dance
ow, eli wenə kaŋ naTənəwa.	Yes, they dance till dawn.
ee nisaa apee gedərə nawətinnə oonə.	Therefore, you had better stay at our home.

JOHN

mokut geennə oonə də?	Should I bring anything?

GUNASEKARA

kæmərаawə	the camera
mahattea laŋgə kæməraawak tiyenəwa, nee?	You have a camera here, haven't you?

JOHN

ow.	Yes.

GUNASEKARA

eekə geennə.	Bring that.
pintuure	the picture
hoňdə pintuurə Tikak gannə puluwəni.	You can take some good pictures.

JOHN

kataa kərənəwa	call
hoňday, lamea yanəkoTə maTə kataa kərannə kiyannə.	Fine. Tell the boy to call me when he goes.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

næTumə 'the dance'; gen. *næTume*; pl. *næTuŋ*
geeTTuwə 'the gate'; gen. *geeTTuwe*; pl. *geeTTu*
kæmərаawə 'the camera'; gen. *kæməraawe*; pl. *kæməra*

Class 3

rææ 'the night' has identical direct and genitive forms, and an instrumental in *-iŋ* and thus belongs to Class 3. The forms are:

	Definite	Indefinite	Plural
Direct	rææ	rææk	rææ
Dative	rææTə	ræækəTə	
Genitive	rææ	ræækə	
Instrumental	ræiŋ	ræækiŋ	

Class 4

pintuure 'the picture'; pl. *pintuurə*

Class 5

næTTuwa 'the dancer'; pl. *næTTuwo*
murəkaarea 'the watchman'; pl. *murəkaareo*

2. NEW VERBS

eli wenəwa 'become light, dawn'
naTənəwa 'dance'
kataa kərənəwa 'call, talk, speak (a language)'
iwərə wenəwa 'to get done, to come to an end' is an idiomatic phrase composed of the adjective *iwərə* 'finished, completed' and *wenəwa*.

3. THE THIRD PERSON PRONOUN (*meaa*) SET

Another set of location words is used as an equivalent of the third person pronoun. This set, with the usual distinction in location, is:

meaa	he, she, this person
oyaa	he, she, that person (near you)
area	he, she, that person (over there)
eaa	he, she, that person (in question)

The plural forms are made by adding *-la*: *meaala*, *oyaala*, *areala*, *eaala* 'they'. *meaa* will serve as a model for the case forms of the entire set:

Direct	meaa
Dative	meaaTə
Genitive	meaage
Instrumental	meaageŋ

Note, however, that the final *-a* in *area* is short and is kept short throughout the inflection. The *plural* case forms will be given later.

All four members of the set are used as third person singular pronouns for equals and inferiors. They are not generally used for superiors. In addition to this use, one of the set, i.e., *oyaa* is also used as a second person pronoun to address intimate equals:

oyaa enəkoTə, kaar-ekeŋ ennə.	When you (intimate) come, come by car.

ohee enəkoTə, kaar-ekeŋ ennə.	When you (more formal) come, come by car.

Here as with other second person pronouns, no simple rule can be given for when it may be used, since such usage differs from group to group and area to area. In general, it is safer not to use oyaa as a second person pronoun unless the person addressed is a very intimate friend.

4. LIKE, LIKE TO - kæməti

With kæməti 'like', the equivalent of the English subject is in the direct case, and the object is in the dative case. kæməti takes the assertion marker, and as with other forms in -i, the result is -ii. Thus the form is kæmətii when it is not followed by an item like də or nææ:

arə mahattea ee pattəreeTə kæmətii.	That gentleman likes that newspaper.
eaa osTin-ekəkəTə kæməti də?	Does he like an Austin?

Note that with oonə 'want' the English subject is in the dative case whereas with kæməti it is in the direct case. The English object with oonə is in the direct case whereas with kæməti it is in the dative case:

mamə mee potəTə kæmətii.	I like this book.
maTə mee potə oonə.	I want this book.

kæməti may have a dependent verb in the infinitive, with or without its own object and modifiers:

mahattea uDəraTə næTuŋ balannə kæməti də?	Do you like to see up-country dances?
siigiriyəTə yanəkoTə mamə ee taanaayəmee nawətinnə kæmətii.	When I go to Sigiriya, I like to stay in that rest house.
ohee arə kaDee eloolu gannə kæməti də?	Do you like to buy vegetables at that shop?

The negative of kæməti is formed by adding nææ. Thus:

mahattea arə potəTə kæməti nææ.	The master doesn't like that book.
mahattea oyə suruTTuwəTə kæməti næddə?	Don't you like that cigar?

5. -t ekkə 'WITH'

'With', indicating accompaniment, is expressed by the postposition -t ekkə. The -t is added to the preceding noun (in the direct case) and ekkə follows:

putaat ekkə	with the son
lameat ekkə	with the child

When the preceding noun ends in a consonant (as when it is in the indefinite) the -t is preceded by -u-:

lameekut ekkə	with a boy
mahatteekut ekkə	with a gentleman

mamə plus -t may appear as maat. Hence: maat ekkə 'with me'.

6. issərəha 'IN FRONT OF'

The postposition issərəha 'in front of' takes the direct case:

geeTTuwə issərəha	in front of the gate
kaDee issərəha	in front of the shop
etənə issərəha	in front of that place

7. 'AT WHAT TIME?'

The Sinhalese expression for 'at what time' is kiiyəTə də? 'At about what time' is kiiyəTə witərə də?

In the corresponding answers ('at nine', etc.), the dative case of the numeral is used:

nameeTə	at nine
nameeTə witərə	at about nine

Similarly:

nameeTə witərə ennə puluwaŋ də?	Can you come at about nine?
mamə enne pahaTə witərə.	I am coming at about five.

(Note that witərə in these expressions takes no assertion marker or indefinite ending since it is witərə 'about', not witərə 'only').

8. kataa kərənəwa

kataa kərənəwa may mean either 'call' or 'speak'. As 'call' it takes the dative case of the person called:

taatta maTə kataa kərənəwa.	Father is calling me.
mahatteaTə heTə rææ kataa kərannə.	Call the master tomorrow night.

As 'speak' it takes the direct case:

mamə dæŋ siŋhələ kataa kərənəwa.	I speak Sinhalese now.
mehee kataa kəranne siŋhələ witəray.	They only speak Sinhalese here (i.e., 'only Sinhalese is spoken here').

It may also be used with -t ekkə in the sense 'talk with':

maTə mahatteat ekkə Tikak kataa kərannə oonə.	I want to talk a bit with the gentleman.
ehenaŋ lameat ekkə kataa kərannə.	If so, talk with the boy.

9. kiyənəwa

kiyənəwa with an infinitive has the sense 'tell (someone) to'. Thus:

lamea yanəkoTə maTə kataa kərannə kiyannə.	Tell the boy to call me when he is going.

This sentence means 'Tell the boy now that he should call me when he is going.' Note that lamea is the subject of yanəkoTə and not the object of kiyannə. When the person told to do something is expressed in Sinhalese, it is in the dative case. Thus:

lameaTə maTə kataa kərannə kiyannə.	Tell the boy to call me.

Similarly:

mahattea siigiriyəTə yanəkoTə ee taanaayəmee nawətinnə kiyannə.	Tell the gentleman to stop at that rest house when he goes to Sigiriya.

Note that mahattea is the subject of yanəkoTə, as in lamea yanəkoTə above. Compare:

mamə lameaTə wæDə kərannə kiyənəwa.	I am telling the boy to work.

Here lameaTə directly expresses the person told, and is not the subject of wæDə kəranne.

Exercises

A. Substitute orally:

1. mahattea koləm̆bə in̆dəla enne ....

at about one
at two
at four
at about six
tonight
at five
at about eight
at what time?
at about twelve

2. mahattea .... kæməti də?

this book
to see a dance
to buy a pack of cigarettes
to deliver letters
this stamp
to buy stamps
the dancer
to come at about nine
to go tonight
the Austin
to go by taxi
to stay at the Galle Face Hotel
to smoke Matale cigars
the next shop
Ceylon

3. oyə lamea yanəkoTə .... yannə.

with my son
with my daughters
with my uncle
with the child
with me
with him (over there)
with him (near you)
with them (over there)
with him (near me)
with him (in question
with them (near me)
with his (in question) son
with them (in question)
with a watchman
with the watchman's son
with a boy
with the two daughters
with an uncle

4. mee kaar-ekə .... nawattannə puluwəni.

in front of the gate
in front of the shop
in front of that place
in front of an estate
near my shop
at Mr. Perera's estate
near our gate
in Matale
near a shop
in front of a rest house
near the Sigiriya rock
at about nine

5. ohee yanəkoTə ....

call me
call the boy
call my two sons
call his uncle
call our uncle's boy
call Mr. Perera
call the three dancers
call the watchman
call the lady
call (your) father

B. Transform according to the model substituting a third person pronoun for the appropriate phrase in each of the following sentences:

kaar-ekə eləwanne arə lamea. ---- kaar-ekə eləwanne area.

1. mee arə mahatteage kaDee.
2. maama yanne ee noonage gedərəTə.
3. mee lameaTə siŋhələ puluwəni.
4. ee lamay iskoole innəwa.
5. mee mahattea næTuŋ balannə kæməTii.
6. mamə arə putaaTə kæməTii.
7. arə daruwaTə salli dennə.
8. arə noonala taanaayəmee nawətinəwa.

C. Transform according to the model adding the verb kiyannə:

lamea maTə kataa kərənəwa. ---- lameaTə maTə kataa kərannə kiyannə.

1. mahattea maTə salli denəwa.
2. noona eloolu gannəwa.
3. lamea magee kaar-ekə seewis kərənəwa.
4. ee mahattea siŋhələ kataa kərənəwa.

5. noona mahattea pot dekak gannəwa.
6. eyaa heTə rææ mehee enəwa.
7. pereera Tæksiyak nawattənəwa.
8. maama kaar-ekə handiyəTə geniyənəwa.
9. taatta maat ekkə koləm̆bə yanəwa.

D. Say in Sinhalese:

1. Have you got any novels?
2. Yes. I can give you a book.
3. What do you want?
4. Can you give me an English book?
5. Yes, I can. Can you come at about eight tonight?
6. Yes. But I don't know the way.
7. Your uncle knows the road. Come with him.
8. Fine.
9. He has a car, hasn't he?
10. Yes.
11. Good.

12. Do you like Banda?
13. Yes. His work is good.
14. But he goes home at about three o'clock.
15. He is a good dancer.
16. He always likes to dance.
17. Doesn't he go to school?
18. Yes, he goes. But he comes home at about one.
19. Ask Banda to come with his son when he comes tomorrow.
20. His dancing is very good.
21. Good.

E. Read:

1. නැටුම
2. ප්‍රසිද්ද
3. නැට්ටුවා
4. ළමයාත් එක්ක
5. ගෙනියනවා
6. අමාරු
7. හැබැයි
8. මුරකාරයාට
9. ඉවරවෙනකොට
10. එළිවෙනකං
11. හොඳ
12. කැමරාවක්
13. පයින් යනවා
14. ගේට්ටුව
15. ඒකින්

16. මහත්තයා උඩරට නැටුම් බලන්න කැමති ද?
17. ඔව් කැමතියි. ඇයි හොඳ නැටුමක් තියෙනවා ද?
18. අද රෑ අපේ වත්තෙ බොහොම හොඳ නැටුමක් තියෙනවා.
19. ඒකට ප්‍රසිද්ද නැට්ටුවො එනවා ද?
20. ඔව්. ඒ නැට්ටුවො බොහොම ප්‍රසිද්දයි.
21. එහෙනම් මට පින්තූර ටිකක් ගන්න ඕන.
22. හොඳ පින්තූර ගන්න පුලුවනි. කැමරාව ගේන්න.
23. හොඳයි. මම එනකොට මගේ කැමරාව ගේනවා.

F. Reading Practice

Text of Lesson 7

1. දැන් ලමයා ගම ද?
2. ඔව්, මහත්තයා. දැන් වැඩක් නෑ.
3. ඔය ලමයාට කාර් එලවන්න පුලුවන්, නේ ද?
4. පුලුවනි, මහත්තයා.
5. සුමානයක් මගේ කාර් එක එලවන්න එන්න.
6. මම හෙට යාපනේට යනවා.
7. සුමානයක් යාපනේ ඉන්න ඕන.
8. එතකොට මට කාර් එකේ වැඩ කරන්න කෙනෙක් ඕන.
9. එන්න පුලුවනි, මහත්තයා. කාර් එක යාපනේට ගෙනියනවා ද?
10. නෑ. කාර් එක ගම තියන්න ඕන.
11. ලමයි ඉස්කෝලෙ යන්නෙ කාර් එකෙන්.
12. එහෙනම් යාපනේට යන්නෙ මහත්තයා විතරයි, නේ?
13. ඔව්. මම විතරයි. නෝනායි දරුවොයි ගම නවතිනවා.
14. ලමයි ඉස්කෝලෙ යන්නෙ කොලඹ ද?
15. ඔව්. පුත්තු දෙන්නා යන්නෙ රෝයල් කොලීජියට. දුව විසාකා විද්‍යාලෙට.
16. මහත්තයාගෙ කාර් එක ඔස්ටින් එකක් නේ ද?
17. ඔව්. ඔහේට ඔස්ටින් එලවන්න පුලුවන්, නේ?
18. ඔව්. පුලුවනි, මහත්තයා.
19. හෙට උදේ ඉඳලා වැඩට එන්න පුලුවන් ද?
20. පුලුවනි, මහත්තයා.
21. හොඳයි. උදේ එන්න.

Text of Lesson 8

1. මට අද ලියුම් නැද්ද?
2. ලියුම් නෑ, මහත්තයා.
3. පෝස් කාට් එකකුයි පාර්සලේකුයි තියෙනවා.
4. පාර්සලේකුයි පෝස් කාට් එකකුයි?
5. රෙජිස්ටර් ලියුමක් නැද්ද?
6. නෑ, මහත්තයා. රෙජිස්ටර් ලියුමක් නෑ.
7. මම දැන් ප්‍රමාණයක් විතර රෙජිස්ටර් ලියුමක් බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්නවා.
8. ලියුම් නැති වෙනවා ද?
9. රෙජිස්ටර් ලියුම් නැති වෙන්නෙ නෑ.
10. සමහරවිට හෙට ඇති.
11. හෙට ලියුම් බෙදන්නෙ නෑ, මහත්තයා.
12. හෙට ඉරිදා, නේ?
13. මහත්තයාට මුද්දර ඕන ද?
14. එපා. මට අද මුද්දර තියෙනවා.
15. සඳුදා එන කොට රුපියල් පහේ මුද්දරයක් ගේන්න.
16. මෙන්න සල්ලි.
17. නෑ. සල්ලි සඳුදා ගන්න පුළුවනි.

Text of Lesson 9

1. ඔහේ ළඟ හොඳ නවකතා පොත් නැද්ද?
2. පොතක් දෙන්න පුළුවනි.
3. හවස අපේ ගෙදරට එන්න පුළුවන් ද?
4. මට දැන් කියවන්න පොත් මොකුත් නෑ.
5. ඒ නිසා එන්න ඕන.
6. මම ළඟ හුඟක් තියෙන්නෙ ඉංගිරිසි නවකතා පොත්.
7. ඒකට කමක් නෑ.
8. ඔහේ ගෙදර යන කොට පරක්කු වෙනවා ද?
9. නෑ. මම දැන් යනවා.
10. මට දැන් එන්න පුළුවනි. කමක් නැද්ද?
11. නෑ. එන්න. ඒක ලේසියි.
12. හොඳ පොතක් තෝරාගන්න පුළුවනි.
13. ඉක්මනට එන්න.
14. මම දැන් යන්නෙ බස් එකෙන්.
15. නෑ. මගේ කාර් එක තියෙනවා.
16. එන්න. කාර් එකෙන් යන්න පුළුවනි.

17. එහෙම ද? ඒක හොඳයි.
18. අද මගේ කාර් එක ගැරේජ් එකේ.
19. ඇයි රෙපයාර් එකක් ද?
20. නෑ. සර්විස් කරනවා. ආපහු ගන්න පුලුවන් හවස.
21. ඔහේට තියෙන්නෙ ඔස්ටින් එකක්, නේ?
22. ඔව්.
23. එහෙනම් සර්විස් කරන්නෙ වෝකර් ගැරේජ් එකේ.
24. දැන් යන කොට ගැරේජ් එකේ නවතින්න ඕන ද?
25. නෑ. දැන් ගෙදර යමු. ඔහේට පරක්කු වෙනවා, නේ?
26. මට පස්සෙ එන්න පුලුවනි.

LESSON 12

Conversation: Calling on a Friend

Mr. Perera, wishing to speak with his friend Mr. Wirasekara, goes to the latter's house. A servant answers the door.

MR. PERERA

mahattea gedərə innəwa də?	Is the master at home?

SERVANT

taamə	still, yet
kantooruwə	the office
nææ. taamə kantooruwe.	No. He is still at the office.

PERERA

gedərə enəwa	come home
kiiyəTə də gedərə enne?	What time is he coming home?

SERVANT

wahanəwa	close
kantooruwə wahanne hatərəTə .	The office closes at four.
eewi	is likely to come
pahaTə witərə gedərə eewi.	He is likely to come home about five.
hambə wenəwa	meet, see (to speak with)
æy, mahattea hambə wennə oonə də?	Why, did you want to see the master?

PERERA

ow, maTə mahattea Tikak hambə wennə oonə.	Yes. I want to see the master for a little (while).
hariyəTə	exactly
hariyəTə mə	exactly (emphatic)
hariyəTə mə pahaTə eewi də?	Is he likely to come exactly at five?

SERVANT

bææ	can't
kiyannə bææ.	I can't say.
rææ wenəwa	be late in the afternoon, towards night
saməharə dawaswələ	on some days
saməharə dawaswələ enəkoTə rææ wenəwa.	On some days, when he comes home it is late in the afternoon.
naŋ	if
hambə wennə oonə naŋ Tikak innə.	If you want to see him, wait a little (while).
waaDi wenəwa	sit
ennə. meheŋ waaDi wennə.	Come. Sit here.
welaawə	the time
dæŋ welaawə tunay.	Now it (the time) is three o'clock.

PERERA

kiiyə də?	What time?

SERVANT

tunay.	Three.

PERERA

tawə	still, yet
welaa	time
tawə huŋ̆gak welaa tiyenəwa, nee də?	There is still a lot of time (left), isn't there?
Tawmə	the town
yannə tiyenəwa	have to go
maTə TawməTə yannə tiyenəwa.	I have to go to (the) town.
passe	later
ennaŋ	will come
mamə passe ennaŋ.	I'll come (back) later.
mamə pahaTə ennaŋ.	I'll come at five.
mahatteaTə kiyannə.	Tell the master.
koheewat	somewhere, anywhere
yaawi	is likely to go
nættaŋ mahattea koheewat yaawi.	Otherwise, the master is likely to go somewhere.

SERVANT

namə	the name
mahatteage namə?	Your name?

PERERA

joon pereera	John Perera

SERVANT

kiyannaŋ	will tell
hon̆day. mamə kiyannaŋ.	All right. I'll tell (him).
hayə wenəkoTə	towards six
may	surely
mahattea hayə wenəkoTə enəwa may.	The master will surely come by six.

kææmə	the food
adə rææ kææməTə koheewat yanne nææ.	Tonight he won't go anywhere to eat (literally, 'for food').
ee nisaa	therefore, because of that
amaaruwə	the difficulty
ee nisaa hambə wennə amaaruwak nææ.	Therefore, it won't be difficult to see (him).

PERERA

Tælifooŋ kərannaŋ	will call (on the telephone)
hon̆day. mamə enəwa naŋ Tælifooŋ kərannaŋ.	Fine. If I am coming, I'll call.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

kantooruwə 'the office'; gen. kantooruwe; pl. kantooru
Tawmə 'the town'; gen. Tawme; pl. Tawŋ
namə 'the name'; gen. namee; pl. naŋ
kææmə 'the food'; gen. kææme; pl. kææmə (or, rarely, kææŋ)

NOTE: The dative kææməTə is a common expression for 'to a meal', 'to eat':

adə rææ kææməTə koheewat yanne nææ.	Tonight he isn't going anywhere for supper (to eat).

welaawə 'the time'; gen. welaawe; pl. welaa

NOTE: The plural form is usually used where English has 'time' without an article, as in 'There is a lot of time left.'

amaaruwə 'the difficulty'; gen. amaaruwe; pl. amaaru

NOTE: The indefinite form occurs in the common idiomatic expression amaaruak nomə 'not difficult', as in

ee nisaa hambə wennə amaaruwak nomə.	Therefore it won't be difficult to see (him).

The same thing may be said using the adjective amaaru 'difficult' with nomə:

ee nisaa hambə wennə amaaru nomə.	Therefore it won't be difficult to see (him).

much as English can say 'It's not difficult to see him' or 'There's no difficulty about seeing him'.

2. NEW VERBS

wahanəwa	'close'
hambə wenəwa	'meet, see (to speak with)'
waaDi wenəwa	'sit'

3. THE -wi FORM OF THE VERB

3.1 The -wi form is made by adding -wi to the verb stem with these stem changes:

1. When the stem ends in a vowel, the vowel is lengthened if possible:

Verb	Stem	-wi Form
yanəwa	ya-	yaawi
enəwa	e-	eewi
wenəwa	we-	weewi
tiyenəwa	tiye-	tiyeewi
nawətinəwa	nawəti	nawətiiwi

2. If the stem-final vowel is -ə or -a, it is lengthened to -aa:

balənəwa	balə-	balaawi
kərənəwa	kərə-	kəraawi
bedənəwa	bedə-	bedaawi
wahanəwa	waha-	wahaawi

3. When the stem ends in -n, -ii is added before -wi:

gannəwa	gan-	ganiiwi
dannəwa	dan-	daniiwi

4. A few stems are irregular:

innəwa	in-	in̆diiwi

If a new verb has an irregular -wi form, that form will be given along with the verb.

3.2 The use of the -wi form is illustrated by:

pahaTə witərə gedərə eewi	(He) is likely to come home about five.
nættaŋ mahattea koheewat yaawi.	Otherwise, the master is likely to go somewhere.
dæŋ mahattea eewi.	The master will probably come now.
lamea irida koləm̆bəTə yaawi.	It is likely that the boy will go to Colombo on Sunday.

The -wi form indicates future time and implies some lack of certainty. There is no single English equivalent that will translate this form under all circumstances, so that it may be variously rendered by such equivalents as 'may, might, will probably, is likely to', depending upon context. In general, the implication of the -wi form is similar to that of English 'it is likely that', or 'will probably'.

The -wi form may be either second or third person, singular or plural, but it occurs as second person only in rare instances. It is never first person.

In questions, də immediately follows the -wi form:

eaa adə rææ næTumak balannə yaawi də?	Is he likely to go to see a dance tonight?

4. THE -nnaŋ FORM OF THE VERB

4.1 The -nnaŋ form is made by adding -nnaŋ to the verb stem with the same stem changes that take place with the -nnə of the infinitive:

Verb	Infinitive	-nnaŋ Form
yanəwa	yannə	yannaŋ
enəwa	ennə	ennaŋ
innəwa	innə	innaŋ
kərənəwa	kərannə	kərannaŋ
nawətinəwa	nawətinnə	nawətinnaŋ

4.2 The -nnaŋ form of a verb refers to an event in the future, and is used only with a first person subject, either singular or plural, implied or stated.

It may be used as a polite way of asking permission:

mamə yannaŋ?	May I go?
api ennaŋ?	May we come?

Another use of this form is as a polite way of agreeing to do something, or saying that you will do something if it is all right with the person you are talking to:

mamə kiyannaŋ.	I'll tell him (if that's what you want me to do).
Tælifoon kərannaŋ.	I'll telephone.
api pahaTə ennaŋ.	We'll come at five (if it's all right with you).

4.3 Sentences with -nnaŋ verbs can never be questions formed with the question marker də. They do not have negatives.

5. THE CONJUNCTION naŋ 'if'

The conjunction naŋ 'if', like the question marker də may, in a simple statement, occur after the simple verb. In an emphatic statement it may occur after the emphasized item, but not after the emphatic form of the verb. Also like də, it may occur after oonə, puluwaŋ and kæməti in sentences with these forms, or after the predicate attribute in equational sentences.

kalutərəTə yanəwa.	(You are) going to Kalutara.
kalutərəTə yanəwa də?	Are you going to Kalutara?
kalutərəTə yanəwa naŋ, meekeŋ yannə.	If you are going to Kalutara, go by this one.

mahattea inne gedərə.	The master is at home.
mahattea inne gedərə də?	Is the master at home?
mahattea inne gedərə naŋ, mamə Tælifooŋ kərannaŋ.	If the master is at home, I'll telephone (him).
hambə wennə oonə.	(You) want to meet (him).
hambə wennə oonə də?	Do you want to meet him?
hambə wennə oonə naŋ Tikak innə.	If you want to meet him, wait for a while.
mee sigəræT hon̆day.	These cigarettes are good.
mee sigəræT hon̆də də?	Are these cigarettes good?
mee sigəræT hon̆də naŋ, pækæt-ekak dennə.	If these cigarettes are good, give me a pack.

6. (-*Tə*) ..... *bææ* 'CAN'T'

The negative of *puluwaŋ* 'can' is *bææ*, as in

kiyannə bææ.	(I) can't say.

The construction with *bææ* is identical to the *puluwaŋ* construction: that is, the subject is in the dative case and a dependent verb is in the infinitive form:

maTə pattəree kiyəwannə puluwəni.	I can read the paper.
maTə pattəree kiyəwannə bææ.	I can't read the paper.
lameaTə siŋhələ puluwəni.	The boy knows Sinhalese.
lameaTə siŋhələ bææ.	The boy doesn't know Sinhalese.

7. THE 'AM TO', 'AM SUPPOSED TO' CONSTRUCTION

The verb *tiyenəwa* (but not *innəwa*) may be used with the subject in the dative case and a dependent verb in the infinitive form with the meaning 'am to', 'am supposed to'. This construction is similar in form to the -*Tə* ... *puluwaŋ* 'can' and -*Tə* ... *oonə* 'want' construction. The dependent verb may have its own subject and modifiers:

maTə TauməTə yannə tiyenəwa.	I am supposed to go to town.
maTə adə ræææ kaDeeTə yannə tiyenəwa.	I am supposed to go to the shop tonight.
oheeTə pahaTə koləm̆bə innə tiyenəwa.	You are to be in Colombo at five.

mahatteaTə eloolu gannə tiyenəwa.	The master is supposed to buy vegetables.
lameaTə mahattea hayəTə hambə wennə tiyenəwa.	The boy is to meet the master at six.

8. TELLING TIME

8.1 In asking the time at any given moment (as opposed to at what time something will occur or has occurred--see Lesson 11) any one of several expressions involving kiiyə də may be used:

welaawə kiiyə də?	What time is it (literally, How much is the time)?
dæŋ welaawə kiiyə də?	What time is it now?
dæŋ kiiyə də?	What time is it now?

The order may be changed with no change in meaning:

kiiyə də welaawə?
kiiyə də dæŋ welaawə?
kiiyə də dæŋ?

8.2 In answering the questions above, the assertion marker is used with the appropriate numeral:

ekay 'one (o'clock)'	or	dæŋ ekay	'It's one (o'clock) now.'
dekay 'two (o'clock)'	or	dæŋ dekay	'It's two (o'clock) now.'

9. wenəwa IN TIME EXPRESSIONS

9.1 When used with a specific hour of the day, wenəwa implies that it will be that time when something else occurs:

mahattea enəkoTə hayə wenəwa.	It will be six when the master comes.
koocciyə yanəkoTə aTə wenəwa.	It will be eight when the train goes.

If wenəkoTə is used with a specific time, it implies that something will happen by that time:

mahattea hayə wenəkoTə enəwa.	The master will come by six.
koocciyə aTə wenəkoTə yanəwa.	The train will go by eight.

9.2 rææ wenəwa means either 'getting towards night' or 'getting well into the night', depending upon context. Thus it may equate with either 'be late in the afternoon' or 'be late at night'.

næTuŋ iwərə wenəkoTə rææ wenəwa də?	Will it be late at night when the dances end?
saməharə dawaswelə enəkoTə rææ wenəwa.	On some days it's late in the afternoon when (he) comes home.

10. taamə AND tawə

While taamə and tawə may both be rendered by English 'still' or sometimes 'yet', there is a clear distinction between them.

taamə	indicates that something is as it has been in the past.
tawə	implies that there is still some left, or still some distance to go. Thus:

mahattea taamə kantooruwe.	The master is still at the office.
lamea taamə koləm̆bəTə yanəwa.	The boy is still going to Colombo ('as he has been' or 'he hasn't reached there yet').

But:

tawə huŋ̆gak welaa tiyenəwa.	There is still much time left.
tawə hætæpmə pahak tiyenəwa.	There are still five miles (to go).

11. may

When may is added to a simple verb, it implies either certainty (English 'certainly, surely') or 'nothing but', depending upon context:

mahattea hayə wenəkoTə enəwa may.	The master will surely come by six.
lamea wæDə kərənəwa may.	The boy is surely working. or The boy does nothing but work.
mamə kalutərəTə yanəwa may.	I am surely going to Kalutara. or I do nothing but go to Kalutara.

mahattea sigəræT bonəwa may.	The master does nothing but smoke cigarettes.

12. waaDi wenəwa

waaDi wenəwa 'sit (down)' takes the instrumental case of the location:

meheŋ waaDi wennə.	Sit here.
arəheŋ waaDi wennə.	Sit down over there.

Exercises

A. Substitute orally:

1. mahattea .... eewi.

by one o'clock
by two o'clock
by four o'clock
by six o'clock
by eight o'clock
by ten o'clock
by eleven o'clock
by nine o'clock
by three o'clock
by seven o'clock
by five o'clock
exactly at twelve

2. noona mahattea .... kantooruwe.

today
on Monday
tomorrow
still
today and tomorrow
by six o'clock
tonight
exactly at five
on some days

3. .... maTə kataa kəranne.

if you are going to Colombo
if he is going to the office
if the master is going to town
if you are going somewhere
if you are coming later
if the master telephones
if Perera is going by car
if you are working

when going to Jaffna
when servicing the car

4. mamə heTə ....

will telephone
will come
will go to Colombo
will work
will go to the shop
will go to the office
will meet the gentleman
will come by six o'clock
will read this book
will give you a novel

B. Transform according to the model, changing the verb to the -wi form, or the -nnaŋ form:

mahattea heTə koləm̆bəTə yanəwa. ---- mahattea heTə koləm̆bəTə yaawi.

1. ee lamea adə rææ wæDə kərənəwa.
2. eaa hayə wenəkoTə koheewat yanəwa.
3. noona kææməTə enəwa.
4. api adə rææ næTuməTə yanəwa.
5. mamə adə kææməTə gedərə yanəwa.
6. api kæməraawə geenəwa.
7. apee putaa hayəTə witərə enəwa.
8. ee lamea adə næTumə balannə yanəwa də?

C. Transform according to the model, changing the 'when' clauses to 'if' clauses:

mamə yanəkoTə oheeTə kataa kərannaŋ. ---- mamə yanəwa naŋ oheeTə kataa kərannaŋ.

1. mahattea yaapəneeTə yanəkoTə lameat ekkə yannə.
2. noona mahattea eloolu gannəkoTə mee kaDeeTə ennə.
3. mamə wæDə kərənəkoTə ohee gaməTə yannə.
4. lamea pot kiyəwənəkoTə Tælifoon kəraawi.

D. Transform into the negative, according to the model:

maTə wæDə kərannə puluwəni. ---- maTə wæDə kərannə bææ.

1. ee lameaTə kaar eləwannə puluwəni.
2. noona mahatteaTə siŋhələ puluwəni.

3. oyaaTə suruTTu bonnə puluwəni.
4. ee mahatteaTə waDuwææDə puluwəni.

E. Transform according to the model using the 'am to', 'supposed to' construction:

mamə kaDeeTə yanəwa. ---- maTə kaDeeTə yannə tiyenəwa.

1. mahattea heTə yaapəneeTə yanəwa.
2. mamə adə rææ næTumak balannə yanəwa.
3. waDuwa heTə koləm̆bəTə yanəwa.
4. murəkaarea adə rææ geeTTuwə laŋ̆gə innəwa.

F. Transform according to the model, implying certainty:

mamə kaDeeTə yanəwa. ---- mamə kaDeeTə yanəwa may.

1. mahattea heTə gedərə enəwa.
2. murəkaarea adə rææ geeTTuwe laŋ̆gə innəwa.
3. lamea taamə wææDapəlee wææDə kərənəwa.
4. mahattea dææŋ kantooruwə wahanəwa.
5. noona adə rææ næTumak balannə yanəwa.

G. Say in Sinhalese:

1. Is the master still in the office?
2. Yes. But (he) will come by five.
3. Do you want to meet the master?
4. Yes.
5. You can't meet him today.
6. Today the master has a lot of work.
7. Isn't the master at home tonight?
8. No. Tonight (he) is going to Colombo for a dinner.
9. Will he be home tomorrow?
10. I can't say.
11. OK. I'll telephone tomorrow.
12. Come, sit down.
13. Do you want to see me?
14. Yes. Can you give me a job, sir?
15. What can you do?

16. My carpentry is good.
17. I have two carpenters now.
18. But I want a good boy to drive my car.
19. Can you drive?
20. Yes, sir.
21. You come later. If I want you, I'll tell you.
22. Can you come tomorrow?
23. Sir, I have to go to see my father tomorrow morning.
24. I can come tomorrow night.
25. OK. Then come.
26. Thank you, sir.

D. Read:

Text of Lesson 10

1. ඉස්කෝල පොත් තියෙන්නෙ කොතෙන් ද?
2. අර කවුන්ටරේ ළඟට යන්න.
3. මහත්තයාට පොත් මොකුත් ඕන ද?
4. සිංහල ඉගනගන්න හොඳ පොත් මොනවා ද?
5. මහත්තයා සිංහල කොච්චර දන්නවා ද?
6. ටිකක් කතා කරන්න පුළුවනි. අකුරු දන්නවා.
7. මට ඉක්මනට සිංහල ඉගනගන්න ඕන.
8. පත්තරේ කියවනවා ද?
9. කියවනවා. නමුත් තේරෙන්නෙ බොහොම ටිකයි.
10. මේ පොත කියවන්න පුළුවන් ද?
11. කියවන්න පුළුවනි. තේරෙනවා මදි.
12. මේක?
13. මේක තරමක් තේරෙනවා.
14. එහෙම ද? ඕක තුන්වෙනි පන්තියෙ පොතක්.
15. මහත්තයා තුන්වෙනි පන්තියෙන් පටන්ගන්න.
16. එහෙනම් මට තුන්වෙනි පන්තියෙ පොත් දෙකක් දෙන්න.
17. මහත්තයාට මේ දෙක හොඳයි.
18. කීයද ගාන?
19. රුපියල් තුනක් දෙන්න.

Text of Lesson 11

1. මහත්තයා උඩරට නැටුම් බලන්න කැමති ද?
2. ඔව්. ඔව්. මෙහේ නැටුමක් තියෙනවා ද?
3. අද රෑ අපේ ගමේ හොඳ නැටුමක් තියෙනවා.
4. බොහොම ප්‍රසිද්ධ නැට්ටුවෝ එනවා.
5. මට එන්න පුළුවනි.
6. අද මට වෙන වැඩක් නෑ. කීයට ද එන්න ඕන?
7. නමේට විතර එන්න. මහත්තයා පාර දන්නවා ද?
8. නෑ. මම පාර දන්නෙ නෑ.
9. එහෙනම් අපේ පුතාත් එක්ක එන්න. එයා ඉන්නෙ අර කඩේ.
10. එහේට කාර් එක ගෙනියන්න පුළුවන් ද?
11. අපේ ගෙදර ළඟට කාර් එක ගෙනියන්න අමාරුයි. කාර් එක වත්තෙ නවත්තන්න.
12. හැබැයි, වත්තෙ ඉඳලා පයින් යන්න ඕන.
13. වත්තෙ මුරකාරයෙක් ඉන්නවා ද?
14. ඔව්. මුරකාරයෙක් ඉන්නවා. කාර් එක ගේට්ටුව ඉස්සරහ නවත්තන්න පුළුවනි.
15. නැටුම් ඉවර වෙන කොට රෑ වෙනවා ද?
16. ඔව්. එළි වෙන කං නටනවා. ඒ නිසා අපේ ගෙදර නවතින්න ඕන.
17. මොකුත් ගේන්න ඕන ද?
18. මහත්තයා ළඟ කැමරාවක් තියෙනවා, නේ?
19. ඔව්.
20. ඒක ගේන්න.
21. හොඳ පින්තූර ටිකක් ගන්න පුළුවනි.
22. හොඳයි. ළමයා යන කොට මට කතා කරන්න කියන්න.

Text of Lesson 12

1. මහත්තයා ගෙදර ඉන්නවා ද?
2. නෑ. තාම කන්තෝරුවෙ.
3. කීයට ද ගෙදර එන්නෙ?
4. පහට විතර ඒවි.
5. ඇයි? මහත්තයා හම්බ වෙන්න ඕන ද?
6. ඔව්. මට මහත්තයා ටිකක් හම්බ වෙන්න ඕන.
7. හරියට ම පහට ඒවි ද?
8. කියන්න බෑ.
9. සමහර දවස්වල එන කොට රෑ වෙනවා.
10. හම්බ වෙන්න ඕන නම් ටිකක් ඉන්න.
11. එන්න මෙහෙන් වාඩිවෙන්න.

12. දැන් වෙලාව තුනයි.
13. කීයද?
14. තුනයි.
15. තව හුඟක් වෙලා තියෙනවා, නේ ද? මට ටවුමට යන්න තියෙනවා.
16. මම පස්සෙ එන්නම්. මම පහට එන්නම්.
17. මහත්තයාට කියන්න. නැත්තං මහත්තයා කොහේ වත් යාවි.
18. මහත්තයාගෙ නම?
19. ජෝන් පෙරේරා.
20. හොඳයි. මම කියන්නම්. මහත්තයා හය වෙන කොට එනවා මයි.
21. අද රෑ කෑමට කොහේ වත් යන්නෙ නෑ.
22. ඒ නිසා හම්බ වෙන්න අමාරුවක් නෑ.
23. හොඳයි. මම එනවා නම් ටැලිපෝන් කරන්නම්.

Review 3

A. Substitute orally:

1. ohee .... maTə kiyannə.

when working
when going by bus
when going to Colombo
when buying cigars
when reading novels

when servicing my car
when buying any books
when going to the garage in the afternoon

2. mamə .... koləm̃bə yanəwa.

with the son
with your daughter
with his uncles
with (my) father

with the boy
with the gentleman
with the lady
with John

3. mamə heTə ....

will go to Colombo
will come here
will go by this car
will buy a novel
will speak a little

will buy some books
will speak a little Sinhalese
will learn the alphabet
will read the newspaper

will come soon
will be late
will service the car
will go by an Austin
will go back to the garage
will read a third grade book
will start from the fourth grade
will give three rupees
will see the upland dances

4. mahaTTea ....

will (probably) go to Colombo
will (probably) see the dance
will (probably) tell a famous dancer
will (probably) do some other work
will (probably) come at about nine
will (probably) tell you the road
will (probably) come with (my) son
will (probably) take the car up to your house
will (probably) stop the car at the estate
will (probably) go on foot
will (probably) stay in front of the gate
will (probably) dance till dawn
will (probably) bring something
will (probably) bring my camera
will (probably) take some pictures
will (probably) come to the office
will (probably) close the office at four
will (probably) meet him
will (probably) work till late in the evening
will (probably) sit down here
will (probably) go to town
will (probably) come later
will (probably) go somewhere
will (probably) come home for dinner (i.e., for the night meal)
will (probably) telephone you

5. adə ....

let's work
let's dance
let's go somewhere
let's stay at home
let's go to eat later
let's meet the master
let's take some pictures
let's work in the afternoon
let's come by six o'clock
let's go by this bus

6. kaar-ekə .... nawattannə.

near the shop
near the gate
near the house
in front of the shop
in front of the gate
in front of the house
in the town
in Mr. Perera's estate
near the office
in front of the office

7. lamea .... gedərə eewi.

by six o'clock
by four o'clock
by eleven o'clock
by ten o'clock
by nine o'clock
by twelve o'clock
by seven o'clock
by five o'clock

8. ee lameaTə ....

can work
wants to work
doesn't want to work
can't work
has to dance
can't dance
has to read the paper
has to go to eat
wants to go to eat
wants to go by car
can dance
can't service cars

9. .... mamə nawətinnaŋ.

if the gentleman is going
if you are coming
if you are going by bus
if you are dancing
if you are going to school
if you are buying any books
if you want to see me
if there is a lot of time yet

10. .... kiyannə.

- a book good to read
- a place good to see
- a town good to go to
- a book good for learning Sinhalese
- a dance good to see
- a bus good to go in
- a garage good to service my car

B. Say the following sentences with kiiyak or kiidenek 'how many' as required by the construction:

1. metənə pot .... tiyenəwa də?
2. lamay .... koləm̆bə yanəwa də?
3. pereera mahatteaTə watu .... tiyenəwa də?
4. mahattea laŋ̆gə nawəkataa pot .... tiyenəwa de?
5. TawməTə yannə hon̆də bas .... tiyenəwa də?
6. wæDə kərannə hon̆də lamay .... innəwa də?
7. oheeTə kaar .... oonə də?
8. ee lameaTə pot .... kiyəwannə puluwaŋ də?
9. putaaTə kantooru .... tiyenəwa də?
10. lamea akuru .... dannəwa də?

C. Say the following sentences with the numeral as required by the construction:

1. mamə laŋ̆gə pot ...... (10) .... tiyenəwa.
2. mee pot ...... (the 12) .... kiiyə də?
3. ee kaDee lamay ...... (7) .... innəwa.
4. ee lamay ...... (7) .... -ge naŋ dannəwa də?
5. putaage kaar ...... (2) .... gæreej ekee.
6. arə bas ...... (4) .... kohaaTə də?
7. oheege puttu ...... (the 8) .... watte innəwa.
8. ohee enə koTə puttu ...... (the 3) .... -t ekkə ennə.
9. mee rupiyal ...... (6) .... mahatteage də?
10. mahattea gedərə enə koTə nawəkataa pot ...... (the 2) geennə.

D. Transform into emphatic sentences, selecting any appropriate form to be the emphasized item.

1. mamə laŋ̆gə siŋhələ nawəkataa potak tiyenəwa.
2. maTə pot dekak dennə puḻuwəni.
3. ee lamea magee kaarekə səəwis kərənəwa.
4. mamə adə bas-ekeŋ yanəwa.
5. oheeTə osTin-ekak tiyenəwa də?
6. magee putaa wookər gæreej-ekee wæDə kərənəwa.
7. dæŋ mamə gæreej-ekee nawətinnə oonə.
8. ee lamea arə kaunTəree laŋ̆gə innəwa.
9. eaa mee poteŋ siŋhələ igənəgannəwa.
10. maTə Tikak kataakərannə puluwəni.
11. ee mahattea akuru dannəwa.
12. maTə tuŋweni pantiye potak oonə.
13. ohee uDəraTə næTuŋ balannə kæməti də?
14. mehee nætumak tiyenəwa də?
15. mamə putat ekkə enəwa.

E. Transform by adding madi 'not enough' to the following sentences:

1. maTə pot tiyenəwa.
2. lamea kaarekə səəwis kərənəwa.
3. taatta gaməTə yanəwa.
4. apee gamee næTuŋ tiyenəwa.
5. maTə wæDə tiyenəwa.
6. ee lamea kantooruwe nawətinəwa.
7. eaa siŋhələ igənəgannəwa.
8. mamə pattəree balənəwa.

F. Transform according to the model by adding paTaŋ gannəwa 'start':

api wæDə kərənəwa. ----- api wæDə kərannə paTaŋ gannəwa.

1. mahattea kantooruwəTə yanəwa.
2. putaa pattəree balənəwa.
3. hatərəTə kantooruwə wahanəwa.
4. eaa heTə siŋhələ igənəgannəwa.

5. pereera mahattea wattəTə yanəwa.
6. ee miniha adə naTənəwa.
7. mamə passe potak kiyəwənəwa.

G. Say in Sinhalese:

1. Now it is two o'clock.
2. Now it is three o'clock.
3. It is four o'clock.
4. What's the time now?
5. What's the time?
6. At what time?
7. At about what time?
8. At three o'clock.
9. At about eleven o'clock.
10. At about twelve o'clock.
11. At ten o'clock.
12. It is nine o'clock.

13. He is still in the office.
14. Come up to the gate.
15. I haven't any books to read.
16. Therefore I must come.
17. Are you getting late?
18. Is that all right?
19. You'll be late, won't you?
20. Where are the school books?
21. What are the books good for learning English?
22. I understand this somewhat.
23. You must walk from near the gate.
24. Do you have a camera?
25. Tell the boy to call me when he is going.
26. I want to see him for a little while.
27. There is still time.
28. Otherwise, he is likely to go somewhere.
29. What's your name?
30. I'll telephone this afternoon.

H. Conversations:

1. A wants to buy a camera and goes to a shop to look at some. The clerk shows him one and tells him that it is very good. A asks the price, the clerk quotes one, and they discuss it. A buys, or does not buy, the camera.

2. A goes to a bookstore to buy a book that a friend has recommended to him for learning Sinhalese. He gets talked into buying ten books. He hasn't enough money, but the clerk tells him that doesn't matter, he can get the money later.

I. Read:

1. මම ළඟ හොඳ පොතක් තියෙනවා. ඔහේ ළඟ මේ ජාතියෙ පොතක් තියෙනවා ද? නැත්තං මේ පොත ගෙනියන්න. පස්සෙ එනකොට ගේන්න. මේකෙ හොඳ නවකතාවක් තියෙනවා. මහත්තයා මේකට හුඟක් කැමතියි. මහත්තයා නවකතා පොත් හුඟක් කියවනවා ද?

2. අපේ තාත්තා මේ දවස්වල කොළඹ. කොළඹ දැන් මේ දවස්වල හුඟක් වැඩ තියෙනවා. තාත්තා දැන් ගමට එනවා මදි. ඒ නිසා අපි හෙට කොළඹ යනවා. එතකොට තාත්තා බලන්න පුළුවනි. තාත්තා හම්බවෙන්න ඕන නම් අපිත් එක්ක එන්න. උදේට අපේ වත්තට එන්න පුළුවන් ද? අපේ කාර් එකෙන් යමු. ඒක ලේසියි.

LESSON 13

Conversation: Arranging a Visit

Mr. Perera's nephew, Sirisena, has arranged to visit his uncle in Kandy during the school vacation. Mr. Perera, who meets him in Colombo, asks about his plans.

MR. PERERA

ඔය ළමයා එන කොට එන්නෙ කෝච්චියෙන්, නේද?	When you are coming, you are coming by train, aren't you?

SIRISENA

ඇක්ස්ප්‍රස් එක	the express (train)
ඔව්. හයට ඇක්ස්ප්‍රස් එකක් තියෙනවා.	Yes, there is an express at six.

PERERA

හයේ කෝච්චිය	six o'clock train
අට හමාර	eight-thirty
නුවර	Kandy
හයේ කෝච්චිය නුවරට යන්නෙ අට හමාරට, නේ ද?	The six o'clock train reaches Kandy at eight-thirty, doesn't it?

SIRISENA

ඔව්. අට හමාරට.	Yes. At eight-thirty.
ඒක බොහොම ඉක්මනට යනවා.	It goes very fast.
ගමන	the journey
මුළු ගමන ම	the whole journey
පැය	the hour

මුලු ගමනට ම ගන්නෙ පැය දෙක හමාරයි.	For the whole journey it takes (only) two and a half hours.
	PERERA
අතර මග	on the way
ඔව්. ඒක අතර මග නවත්තන්නෙ නෑ, නේ.	Yes. It doesn't stop on the way, does it?
මම අට හමාරට ඉස්ටේසමට එන්නම්.	I'll come to the station at eight-thirty.
	SIRISENA
කරදරේ	the trouble
කරදර වෙනවා	go to trouble
එපා	don't
මාමා කරදර වෙන්න එපා.	Don't go to any trouble, uncle.
මට ටැක්සියකින් එන්න පුලුවනි.	I can come by a taxi.
	PERERA
මම කාරෙක ගේන්නම්.	I'll bring the car.
මට හෙට වෙන වැඩක් නෑ.	I have no other work tomorrow.
පරක්කු	late
ම	(emphasis)
ඉස්ටේසමේම	in the station itself
මම පරක්කු නම් ඉස්ටේසමේ ම ඉන්න.	If I am late, stay in the station itself.
ටැක්සියක් ගන්න එපා.	Don't get a taxi.
කොහොම හරි	somehow or other
මම කොහොම හරි අට හමාරට එන්නම්.	I'll come at eight-thirty somehow or other.
බැරි	unable
ඩ්‍රයිවර්	the driver
එවනවා	send (towards)

මට එන්න බැරි නම් ඩ්‍රයිවර් එවන්නම්.	If I can't come, I'll send the driver.
	SIRISENA
හොඳයි.	Fine.
	PERERA
නුවර දවස් කීයක් ඉන්න පුලුවන් ද?	How many days can you stay in Kandy?
	SIRISENA
මාසෙ	the month
තව මාසයක්	still a month, another month
ඉස්කෝලෙ පටන් ගන්න තව මාසයක් තියෙනවා.	There is another month before the school begins.
එතකං	till then
එතකං මට වැඩක් නෑ.	Till then I have no work.
කීපෙ	(the) few
කීපයක්	several, a few
දවස් කීපයක් ඉන්න පුලුවනි.	I can stay a few days.
	PERERA
කං	till, until
පටන් ගන්න කං	until starting
ආපහු	back
ආපහු යනවා	go back, return
ඉස්කෝල පටන් ගන්න කං ආපහු යන්න ඕන නෑ, නේ?	You needn't go back till the schools begin, need you?
නිවාඩුව	the vacation
මුලු නිවාඩුව ම අපේ ගෙදර නවතින්න.	Stay the whole vacation at our house.

SIRISENA

අහනවා	ask
තාත්තාගෙන් අහන්න.	Ask (my) father.
ඉඩ දෙනවා	give permission
තාත්තා ඉඩ දෙනවා නම් නවතින්නම්.	If father allows, I'll stay.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

ඇක්ස්ප්‍රස් එක	'the express train'

Class 2

ඉස්ටේසම	'the railroad station', gen. ඉස්ටේසමේ pl. ඉස්ටේසම්
ගමන	'the journey', gen. ගමනෙ , pl. ගමන්
නිවාඩුව	'the vacation', gen. නිවාඩුවෙ , pl. නිවාඩු
පැය	'the hour', gen. පැයේ, pl. පැය

Class 3

නුවර	'Kandy' (no plural)

Class 4

කරදරේ	'the trouble', pl. කරදර
මාසෙ	'the month', pl. මාස

Class 5

ඩ්‍රයිවර්	'the driver', indef. ඩ්‍රයිවර් කෙනෙක් , pl. ඩ්‍රයිවර්ලා

2. NEW VERBS

එවනවා	'send'
අහනවා	'ask'
කරදර වෙනවා	'go to any trouble'
ගේනවා	'bring'

3. THE NEGATIVE IMPERATIVE

3.1 Negative imperative sentences are formed by adding එපා to an ordinary imperative sentence. Thus:

රුපියල් දෙකක් දෙන්න.	රුපියල් දෙකක් දෙන්න එපා.
Give two rupees.	Don't give two rupees.
මේ බස් එකෙන් යන්න.	මේ බස් එකෙන් යන්න එපා.
Go by this bus.	Don't go by this bus.

3.2 Note: As we have seen earlier (3, 9.3) එපා also functions as the negative of ඕන 'want', with a dependent noun, as an alternative to ඕන නෑ . Thus:

Q.	මහත්තයාට මුද්දර ඕන ද?	Do you want stamps?
A.	මුද්දර එපා , or මුද්දර ඕන නෑ.	I don't want stamps.

However, the answer may simply be (as in Conversation 6):

එපා.	(I) don't (want stamps).

3.3 එපා as the negative of an imperative, like English 'don't', may also be used by itself. Thus:

Q.	හෙට මම ටැක්සියක් ගන්නවා.	I'll get a taxi tomorrow.
A.	එපා. මම ඩ්‍රයිවර් එවන්නම්.	Don't. I'll send the driver.

Thus එපා by itself may be either 'No (I don't want any)' or "Don't', but the context will always make the meaning clear.

4. FURTHER NOTES ON බෑ : THE FORM බැරි

4.1 The form බෑ appears as බැරි before නම් and before ද .

ඔහේට සිංහල බෑ.	You don't know Sinhalese.
ඔහේට සිංහල බැරි ද?	Don't you know Sinhalese?
ඔහේට සිංහල බැරි නම් ලංකාවට යන්න.	If you don't know Sinhalese, go to Ceylon.

තාත්තාට මේ සුරුට්ටු බොන්න බැ.	Father can't smoke these cigars.
තාත්තාට මේ සුරුට්ටු බොන්න බැරි ද?	Can't father smoke these cigars?
තාත්තාට මේ සුරුට්ටු බොන්න බැරි නම් මාතලේ සුරුට්ටුවක් දෙන්න.	If father can't smoke these cigars, give (him) a Matale cigar.

5. තව

5.1 In Lesson 12 it was noted that තව means 'still' or 'yet' in constructions involving time or distance. In such constructions involving time, a clause may be added with the verb in the infinitive form, in which case the clause will equate with an English clause introduced by 'before'.

ඉස්කෝලෙ පටන් ගන්න තව මාසයක් තියෙනවා.	There's still a month before school begins.
මම වඩුවැඩ කරන්න තව සුමානයක් තියෙනවා.	There's still a week before I do carpentry work.
කෝච්චිය මාතලේට යන්න තව පැයක් තියෙනවා.	There's still an hour before the train goes to Matale.

6. කං 'UNTIL'

6.1 කං 'until' is like කොට 'when' in that it is added to a clause with the verb changed to the verbal adjective form (8, 5).

යනවා.	(He) is going.
යන කං මම මෙහේ ඉන්නවා.	Until (he) goes, I will stay here.
යන කොට මම මෙහේ ඉන්නවා.	I will be here when (he) goes.
මම එනවා.	I am coming.
මම එන කං ඔහේ ගෙදර ඉන්න.	Until I come, you stay home.
මම එන කොට ඔහේ ගෙදර ඉන්න.	You be home when I come.

6.2 කොට and කං also appear in the pair:

එතකොට	then
එතකං	until then

although එත- does not occur by itself.

7. THE EMPHATIC PARTICLE ම

7.1 ම is added after nouns to lend emphasis, often of the kind expressed in English by combinations with 'self'.

ඉස්ටේසමේ ම ඉන්න.	Stay (or, 'be') in the station itself.
මම ම යනවා.	I'm going myself.
ළමයාට ම දෙන්න.	Give (it) to the boy himself.

7.2 It may also be added to adverbs to lend emphasis, with the sense depending upon the adverb:

හරියට	exactly	දැන්	now
හරියටම	exactly, precisely	දැන්ම (dæmmə)	right now

8. 'THE WHOLE ....' මුළු ....ම

8.1 With inanimate nouns, to express 'the whole ....' as in 'the whole vacation', etc., Sinhalese puts මුළු and ම around the noun in its appropriate case and definiteness form. Thus:

නිවාඩුව : මුළු නිවාඩුව ම	the whole vacation
ගමනට : මුළු ගමනට ම	for the whole journey
ලංකාවෙ : මුළු ලංකාවෙ ම	in all of Ceylon
සුරුට්ටුවක් : මුළු සුරුට්ටුවක් ම	a whole cigar

9. හමාර '(AND A) HALF'

9.1 හමාර is used after a number to mean 'and a half':

දෙක හමාර	the two and a half
දෙක හමාරක්	(a) two and a half
ඒක පැය හතර හමාරක් ගන්නවා.	That one takes four and a half hours.
මේ කෙසෙල් ගෙඩි එකක් සත තුන හමාරයි.	These bananas are three and a half cents each.

Where හමාර occurs after a numeral ending in -හ , this හ of the numeral is dropped:

පහමාර	five and a half
එකොළහමාර	eleven and a half

9.2 In telling time, number plus හමාර means 'half past':

දැන් වෙලාව දෙක හමාරයි.	Now the time is half past two.
දැන් වෙලාව තුන හමාර ද?	Is it half past three now?
මහත්තයා එන්නෙ අට හමාරට.	The gentleman is coming at half past eight.

10. කීපෙ

'the few' is used as a quantity word. It has the animate form කීප දෙනා :

මේ සිගරැට් කීපෙ මට දෙන්න.	Give me these few cigarettes.
මේ ළමයි කීප දෙනා වැඩ කරන්නෙ නෑ.	These few boys don't work.

The indefinite forms have the meaning 'several':

දවස් කීපයක් ඉන්න පුලුවනි.	(I) can stay several days.
මෙහේ ළමයි කීප දෙනෙක් ඉන්නවා.	There are several boys here.

11. 'ASK'

The verb අහනවා 'ask' takes the instrumental case of the person from whom a thing is asked:

තාත්තාගෙන් අහන්න.	Ask (your) father.

12. යනවා

12.1 When යනවා (in any of its forms) is accompanied by expressed time and destination (both in the dative case) it means 'arrive', not 'go'. Compare these sentences:

මේ කෝච්චිය යන්නෙ අට හමාරට, නේ ද?	This train goes (leaves) at 8:30, doesn't it?
මේ කෝච්චිය යන්නෙ කලුතරට, නේ ද?	This train goes to Kalutara, doesn't it?
මේ කෝච්චිය කලුතරට යන්නෙ අට හමාරට, නේ ද?	This train arrives at Kalutara at 8:30, doesn't it?

12.2 Either destination or time may be replaced with the appropriate interrogative word to form a question:

මේ කෝච්චිය අට හමාරට කොහාට ද යන්නෙ?	Where does this train arrive at 8:30?

මේ කෝච්චිය කලුතරට යන්නෙ කීයට ද?	When does this train arrive at Kalutara?

Exercises

A. Substitute orally:

1. .... ඔහේ මෙතන ඉන්න.

till I come
till the bus comes
till the boy goes to the shop
then
till the driver comes
till I send the car
until then
when I am going to Colombo
till I go to Kalutara
when the master goes to the estate

2. මම .... බලන්නම්.

the whole shop
the whole book
the whole village
in all of Ceylon
in the whole town
in the whole estate
the whole estate
in the whole garage
in my car
that boy's work

3. මහත්තයාට වැඩ කරන්න .... තියෙනවා.

one more day
three more months
still an hour
five more weeks
ten more months

4. .... ආපහු යන්න.

if you can't read this book
if you can't smoke these cigars
if you don't know Sinhalese
if you want to work
if you can work
if you can drive a car

5. කොළඹ යන්න ඕන නම්....................

ask (your) father
ask (your) uncle
tell (your) uncle
tell the master
ask the master
ask the lady
ask the watchman
ask the driver
tell the driver
tell me

B. Transform according to the model, changing the sentences to negative ones:

මහත්තයා කඩේට යන්න.........මහත්තයා කඩේට යන්න එපා.

1. මාමා යන්න.
2. ඔහේ නවතින්න.
3. මේ බස් එකෙන් යන්න.
4. මට මේ වැඩේ පුළුවනි.
5. මට අද කෑම ඕන.
6. ළමයාට සිංහල පුළුවන් ද?
7. මේ පොත කියවන්න.
8. මේක බොන්න.
9. මුරකාරයාට සල්ලි දෙන්න.

C. Transform according to the model, emphasizing a suitable noun or noun phrase, by adding ම .

මම යන්නම්......මම ම යන්නම්.

1. මහත්තයා කොළඹට යන්න.
2. පාරවල් දෙක හදන්නෙ අද ද?
3. බස් එක යන කං කඩේ ඉන්න.
4. මුරකාරයාට දෙන්න.
5. අද රෑ නැටුම් බලන්න යනවා ද?
6. අපි හෙට කළුතරට යනවා.

D. Transform according to the model, making a මුළු....ම phrase out of any suitable noun:

මම සුමානයක් කඩේ නවතිනවා......මම මුළු සුමානයක් ම කඩේ නවතිනවා.

1. මහත්තයා වත්තක් ගන්නවා.
2. ඔය ළමයා ගම දන්නවා ද?
3. මම මාසයක් යාපනේ ඉන්න ඕන.
4. මහත්තයාට හෝටලේ ඕන නම් මට ලියුමක් එවන්න.

E. Transform according to the model, adding 'half' to the numeral word:

මම අටට එන්නම්......මම අට හමාරට එන්නම්.

1. මහත්තයා එන්නෙ අටට විතර.
2. දැන් වෙලාව හතයි.
3. මේ කෝච්චිය යන්නෙ දොළහට.
4. මේ කාර් එක මුලු ගමනට ම ගන්නෙ පැය දෙකයි.
5. මේ ලමයා පාර හදන්න දවස් තුනක් ගන්නවා.
6. මේ කෙසෙල් ගෙඩි සත තුන ද?
7. මහත්තයා ළඟ තියෙනවා නම් මට රුපියල් දෙකක් දෙන්න.
8. රුපියල් දෙකක සත කීයක් තියෙනවා ද?
9. කඩේ ළඟ පැය තුනක් විතර ඉන්න පුලුවන් ද?

F. Say in Sinhalese:

1. Can you drive a car?
2. No, sir.
3. If you can't drive a car, we have no job for you.
   (Literally: 'there is no other job with us'.)
4. For two more months we have no work.
5. Go to Mr. Perera's estate.
6. There is no watchman there.
7. You can get that job.
8. Yes, sir. Thank you.
9. When you are coming, come by bus.
10. Don't bring your car.
11. Here the roads are not good.
12. There is an express bus in the morning.
13. If you don't know the time, ask at the shop.
14. There is a train in the morning, isn't there?
15. Yes. But a lot of people come by that.
16. Some days it stops on the way.
17. The bus comes fast.
18. Come by bus.
19. All right.

LESSON 14

Conversation: Looking for a Doctor

John goes to his neighbor Mr. Gunawardana to find out where he could find a good doctor.

JOHN

කිට්ටුව	near
දොස්තර	the doctor
මේ කිට්ටුව හොඳ දොස්තර කෙනෙක් ඉන්නවා ද?	Is there a good doctor near here?

MR. GUNAWARDANA

එහා	beyond, away
දොස්තර කෙනෙක් ඉන්නෙ හැතැප්ම තුනක් එහා.	There is a doctor three miles away.
එයින්	from that
මෙහා	this way
ඇපොතිකරි	the apothecary
එයින් මෙහා ඉන්නෙ ඇපොතිකරි කෙනෙක් විතරයි.	This way from the doctor's (literally: 'from that') there is only an apothecary.
ඇයි? අසනීපයක් ද?	Why? Is someone sick (literally: 'An illness?')?

JOHN

ඔව්. අපේ ලමයාට ටිකක් අසනීපයි.	Yes. Our son is a bit sick.

GUNAWARDANA

හදිස්සිය	the emergency
හදිස්සියක් නම් ඇපොතිකරි ලඟට යන්න.	If it is an emergency, go to the apothecary.
මෙහේ ඇපොතිකරි හුඟක් හොඳයි.	The apothecary here is very good.

JOHN

ඒත්	even then
යනඑක	the going
ඒත් හොඳ දොස්තර කෙනෙක් ලඟට යන එක හොඳයි, නේ ද?	Even then, it's good to go to a good doctor, isn't it?

GUNAWARDANA

උන්නැහේ	Mr., he
පෙරේරා උන්නැහේ ලඟට යන්න.	Go to Mr. Perera
උන්නැහේ හුඟක් ප්‍රසිද්ද කෙනෙක්.	He is a very famous person

JOHN

ලෙඩා	the patient
උන්නැහේ ලෙඩ්ඩු බලන්නෙ කීයට ද?	When does he see patients?

GUNAWARDANA

ඕන නම්	if necessary
ඉස්සර	before (time)
ඊට ඉස්සර	before that
ගෙදර දි	while at home
නමේට. ඕන නම් ඊට ඉස්සර ගෙදර දි හම්බ වෙන්න පුළුවනි.	At nine. If necessary, (you) can see him at home before that.
මහත්තයාට කාර් එකක් තියෙනවා, නේ?	You have a car, haven't you?

JOHN

ඔව්.	Yes.

GUNAWARDANA

එහෙනම් දැන්ම යන්න.	In that case, go right now.
මහත්තයා ගෙදර ඇති.	He might be at home.
උදව්ව	the help
මාත්	me too
උදව්වක් ඕන නම් මාත් එන්නම්.	If you want help, I'll go too.

JOHN

නෑ. මම යන්නම්.	No. I'll go.
ඔහේට වැඩ ඇති, නේ?	You must have work, mustn't you?

GUNAWARDANA

මට අද නිවාඩු.	I am on vacation today.
ඕන නම් එන්න පුලුවනි.	If you want, I can go.

JOHN

පුලුවන් නම් එන්න.	If you can, come.
මම හරියට පාර දන්නෙ නෑ.	I don't quite know the road.

GUNAWARDANA

මිනිත්තුව	the minute
හොඳයි.	Fine.
මම මිනිත්තුවකින් එන්නම්.	I'll come in a minute.

JOHN

බොහොම ඉස්තුතියි.	Thank you very much.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

උදව්ව	'the help', gen. උදව්වෙ , pl. උදව්
මිනිත්තුව	'the minute', gen. මිනිත්තුවෙ , pl. මිනිත්තු
හදිස්සිය	'the emergency', gen. හදිස්සියෙ pl. හදිස්සි
නිවාඩුව	'the vacation', gen. නිවාඩුවෙ pl. නිවාඩු

Class 4

අසනීපෙ	'the illness', pl. අසනීප

Class 5

ඇපොතිකරි	'the apothecary', indef. ඇපොතිකරි කෙනෙක් pl. ඇපොතිකරිලා
දොස්තර	'the doctor', indef. දොස්තර කෙනෙක් pl. දොස්තරලා
ලෙඩා	'the patient', pl. ලෙඩ්ඩු

2. THE THIRD PERSON PRONOUN උන්නැහේ

උන්නැහේ is used by people of a respectable social level to refer to those (male) of equal status. මහත්තයා , on the other hand, is a polite form that can be used by anyone to refer to a person of equal or higher status. Clergymen and relatives are not referred by either form. උන්නැහේ is also used after personal names as a title like 'Mister' (again by those of equal status). උන්නැහේ is very rarely used in directly addressing someone. As a pronoun (that is, not as 'Mister'), උන්නැහේ is a member of another set of location words, but there is no member corresponding to ඔය .

(මේ)	මුන්නැහේ	this gentleman
(අර)	අරුන්නැහේ	that gentleman (over there
(ඒ)	උන්නැහේ	that gentleman (in question)

The plural is made by adding -ලා: මුන්නැහේලා 'these gentlemen'; අරුන්නැහේලා, උන්නැහේලා 'those gentlemen'.

3. THE 'TOO, ALSO' CONSTRUCTION -ත්

3.1 In Sinhalese, -ත් is added to a noun to express 'too, also', as in 'I too have to go', or 'I can come, too'. Thus:

මම එනවා.	I am coming.
මමත් එනවා.	I am coming, too.

මමත් has a variant මාත් which may be used interchangeably with it, so that in place of the last example, we may have

මාත් එනවා.	I am coming, too.

3.2 If the noun is inflected for case, the -ත් follows the case ending.

මට යන්න තියෙනවා.	I have to go.
මටත් යන්න තියෙනවා.	I have to go, too.
මහත්තයාට දෙන්න.	Give (it) to the gentleman.
මහත්තයාටත් දෙන්න.	Give (it) to the gentleman, too.

3.3 When the word ends in a consonant, vowel -උ is added before ත්:

බස් එකෙන් යන්න.	Go by the bus.
බස් එකෙනුත් යන්න.	Go by the bus, too.
මට පොතක් තියෙනවා.	I have a book.
මට පොතකුත් තියෙනවා.	I have a book, too.

4. THE CASE FORMS OF THE BASIC (මේ) SET

Like the other location sets, the basic (මේ) set of location words has case forms. They are

Direct	මේ	ඔය	අර	ඒ
Dative	මීට	ඔයිට	අරිට	ඊට
Instrumental	මෙයින්	ඔයින්	අරින්	එයින්

There is no genitive form.

5. මෙහේ

Members of the මෙහේ set, in the genitive case (which is identical with the direct case, Lesson 4) may be used before nouns with the sense 'of this (that) place'. Thus:

මෙහේ ඇපොතිකරි	the apothecary here (literally: 'the apothecary of this place')
එහේ තානායම	the rest house there (literally: 'the rest house of that place')

6. VERBAL NOUNS

A verbal noun may be formed by adding එක to the verbal adjective form of the verb. Thus:

යනවා	go	යන එක	(the) going
බලනවා	see, notice	බලන එක	(the) seeing
ගන්නවා	buy, get	ගන්න එක	(the) buying, getting

One of the uses of a verbal noun in Sinhalese is as an equivalent of an English verb form in "-ing" used as the subject of a sentence.

දොස්තර කෙනෙක් ළඟට යන්න.	Go to a doctor.
දොස්තර කෙනෙක් ළඟට යන එක හොඳයි.	Going to a doctor is good.
කෝච්චියෙන් එනවා.	(He is) coming by train.
කෝච්චියෙන් එන එක හොඳයි.	Coming by train is good.

7. WHILE, DURING

දි 'while, during' is a postposition that follows a noun in the genitive case, or an adverb of place like ගම 'at home'.

ගෙදර දි	while at home
වත්තෙ දි	while in the estate
ගම දි	while at home
ගමේ දි	while in the village
ගමනෙ දි	during the journey

Thus:

තාත්තා ගම දි වැඩ කරනවා.	Father works while (he is) at home.
බස් එකේ දි සුරුට්ටු බොන්න එපා.	Don't smoke cigars while in the bus.

8. කිට්ටුව

කිට්ටුව 'near, in the vicinity of' is a postposition taking a noun or pronoun in the direct case:

ගම කිට්ටුව	in the vicinity of the village
ගෝල්ෆේස් හෝටලේ කිට්ටුව	near the Galle-Face Hotel

Members of the මේ set, in the direct case, may occur before කිට්ටුව:

මේ කිට්ටුව	in this vicinity
ඒ කිට්ටුව	in that (in question) vicinity

9. 'BEFORE'

ඉස්සර 'before' (of time) takes a dependent noun or pronoun in the dative case:

ඊට ඉස්සර	before that
පහට ඉස්සර	before five

10. අසනීප

The form අසනීප 'sick' is an adjective which takes its subject in the dative case and is used with the assertion marker:

අපේ ළමයාට අසනීපයි.	Our child is sick.

අසනීප may be qualified by හුඟක් or ටිකක් :

අපේ ළමයාට ටිකක් අසනීපයි.	Our boy is a bit (or 'somewhat') sick.
මහත්තයාට හුඟක් අසනීපයි.	The gentleman is very sick.

11. INSTRUMENTAL CASE

The instrumental case is used to express 'in' with time expressions:

මිනිත්තුවකින්	in a minute
පැයකින්	in an hour
දවසකින්	in a day
පැය තුනකින්	in three hours

12. එහා, මෙහා

12.1 The word එහා 'that way' and මෙහා 'this way' have the forms of a Class 3 noun, but occur only in the definite singular. Thus:

Direct	එහා	මෙහා
Dative	එහාට	මෙහාට
Genitive	එහා	මෙහා
Instrumental	එහායින්	මෙහායින්

12.2 The form එහා may equate with English 'away' when there is no point of reference specifying direction.

දොස්තර කෙනෙක් ඉන්නෙ හැතැප්ම තුනක් එහා.	There is a doctor three miles away.

12.3 Another use of එහා and මෙහා contrasts the directions 'this way' and 'that way'.

ටිකක් එහා	a little distance that way
හුඟක් මෙහා	a good distance this way
එහාට යන්න.	Go that way.
ටිකක් මෙහාට එන්න.	Come a little this way.

12.4 When point of reference is specified, එහා means 'beyond', 'on the other side of' and මෙහා means 'on this side of'. The point of reference will be in the instrumental case:

හෝටලේ තියෙන්නෙ කඩෙන් හැතැප්ම තුනක් එහා.	The hotel is three miles on the other side of the shop.
දොස්තර ඉන්නෙ වත්තෙන් හැතැප්ම කීපයක් මෙහා.	The doctor is several miles this side of the estate.
ගෝල්ෆේස් හෝටලෙන් ටිකක් එහාට යන්න.	Go a little distance beyond the Galle-Face Hotel.

When location rather than motion is indicated, as in some of the sentences in sections 3 and 4, the forms එහා , මෙහා are in the genitive case (although of course for a noun of this type, the direct and genitive are identical).

13. නිවාඩු 'ON VACATION'

නිවාඩු , the plural of the noun නිවාඩුව is used to equate with English 'on vacation'. In this use its subject is in the dative case:

මට නිවාඩු.	I am on vacation.

Exercises

A. Substitute orally:

1. මේ කිට්ටුව ....?

is there a good doctor
is there an uncle of yours
is there a school book
are there good shops
are there good apothecaries
are there any vegetable shops
are there Sinhalese hotels
is there a famous dancer
are there good watchmen
is there a well-known garage

2. ඒ හෝටලේ තියෙන්නෙ ....

beyond the shop
three miles beyond that estate
five miles this side of my house
A little this side of that (spot)
very far from there
a little beyond Mr. Perera's estate
beyond the office
in the up-country
near the apothecary's house
beyond Colombo

3. .... ටිකක් අසනීපයි.

my son
my uncle
my uncle's son
the doctor
the watchman of this estate
the driver of this bus
the watchman's father
this gentleman
that gentleman (in question)
this patient

4. .... දොස්තර ළඟට යන්න.

if an emergency
if an illness
if the child is ill
if the apothecary is very far
if your uncle is not coming
if the patient is ill
if he is not famous
if you have a car
if the apothecary isn't good
if you want (some) help
if you are on vacation
if you can come

5. මම .... එන්නම්.

in a minute
in five minutes
in a day
in three days
in a month
in two months
in three more months
(for) a month
(for) five more days

6. ඔය ළමයා ....

go a little that way
stop beyond the corner
go to the doctor
come this way
drive this car a little
work a lot
come here for the vacation
go by bus when going to Colombo
work, while at home
come here before that

B. Transform according to the model, adding 'too, also' to a suitable noun:

මම කොළඹ යනවා......මමත් කොළඹ යනවා.

1. අපේ මාමා දැන් වැඩ කරනවා.
2. අපේ වත්තෙ මුරකාරයෙක් නෑ.
3. මට පොතක් තියෙනවා.
4. උන්නැහේ හෙට යන්නෙ නැද්ද?
5. ඔහේගෙ පුතාට අසනීප ද?
6. සඳුදා හවස නැටුමක් තියෙනවා, නේද?
7. ඔය ළමයාට මොකුත් ඕන නම් මට කියන්න.
8. කොළඹ යනකොට බස් එකෙන් යන්න පුළුවනි.
9. හෝටලේ තියෙන්නෙ හන්දියෙන් එහා ද?

C. Transform according to the model, changing the verb to a verbal noun and adding a suitable adjective as predicate:

මම දොස්තර ළඟට යනවා......මම දොස්තර ළඟට යන එක හොඳයි.

1. උන්නැහේ පොත් බලනවා.
2. නෝනා එලෝලු ගන්නවා.
3. පුතා කෝච්චියෙන් එනවා.
4. මුරකාරයා කඩේ නවතිනවා.
5. මහත්තයා ඊට ඉස්සර කෑම කනවා.
6. වත්තෙ දි මම තේ බොනවා.
7. එයා කාර් එක එලවනවා.
8. ළමයා ගැරේජ් එකේ නවතිනවා.
9. ඔහේ කොලඹින් එහාට කෝච්චියෙන් යනවා.

D. Transform according to the model, using ඇති to give the meaning 'might be':

මහත්තයා ගෙදර......මහත්තයා ගෙදර ඇති.

1. මහත්තයාට වැඩ තියෙනවා.
2. හැතැප්ම තුනක් එහා දොස්තර කෙනෙක් ඉන්නවා.
3. කොලඹට හැතැප්ම තුනක් තියෙනවා.
4. මෙතන ප්‍රසිද්ද දොස්තර කෙනෙක් ඉන්නවා.
5. මුන්නැහේට කාර් එකක් තියෙනවා.

E. Say in Sinhalese:

1. Where is this bus going?
2. This goes to town.
3. Does this go beyond the corner?
4. Yes.
5. The doctor is near the corner, isn't he?
6. Yes, there is a doctor near the corner.
7. There is an apothecary, too.
8. If it is an emergency, you can go to the apothecary.
9. There is no emergency.
10. I'll go to the doctor.
11. Come, you can go by this bus.

12. Is Mr. Perera a good doctor?
13. I don't know. But, people go to him.
14. Isn't there a well-known doctor here?
15. Yes, there is. Mr. Gunasekera is a good doctor.
16. Go to him.
17. Does he see patients in the night?
18. If necessary, you can see him in the night, too.
19. Why? Is it an emergency?
20. Yes, my uncle is very ill.
21. If so, go right now.
22. The doctor must be home now.
23. Can I get there before nine?
24. Yes, you can.
25. I'll telephone for a taxi.

LESSON 15

Conversation: A Family Conversation

Karolis comes home from the estate at which he is employed, and his nephew, a shopkeeper, inquires as to the whereabouts of Gunapala who owes him some money.

NEPHEW

බාප්පා	(the paternal) uncle
ආවෙ	came
මොකද	why
බාප්පා ගමට ආවෙ මොකද?	Why did you come home, uncle?

KAROLIS

දැන් වත්තෙ වැඩ නෑ.	There is no work in the estate now.
ආයෙත්	again
ලබන	next
ආයෙත් වැඩ පටන් ගන්නෙ ලබන මාසෙ.	Work will begin again next month.
වහිනවා	rain (v.)
මේ දවස්වල එහේට වහිනවා.	It is raining there these days.
වරුසාව	rain (n.)
නිසා	because, due to
වරුසාව නිසා වැඩ කරන්න අමාරුයි.	It is hard to work because of the rain.

NEPHEW

ගුනපාල ඉන්නෙත් ඒ වත්තෙ ම ද?	Is Gunapala in that same estate, too?

KAROLIS

ඔව්.	Yes.

NEPHEW

උන්නා	(there) was (animate)
බාප්පා එන කොට ගුනපාල වත්තෙ උන්නා ද?	When you came was Gunapala in the estate?

KAROLIS

ගිය	past
මිනිහා ගිය සුමානෙ වත්තෙ උන්නා.	He was in the estate last week.
නමුත් මම එන කොට උන්නෙ නෑ.	But when I left he wasn't there.

NEPHEW

එයාත් ගමට එනවා ද දන්නෙ නෑ.	I don't know if he is coming home, too.

KAROLIS

නැති	there isn't
වැඩ නැති නිසා සමහරවිට ඒවි.	Since there is no work, he may come.
සේරම	all, everyone
ගියා	went
සේරම මේ සුමානෙ ගමට ගියා.	Everyone went home this week.
ඇයි. ගුනපාල හම්බවෙන්න ඕන ද?	Why, do you want to see Gunapala?

NEPHEW

බඩුව	the item, piece of merchandise
වගයක්	some
ගත්තා	bought

ගුනපාල ගිය මාසෙ අපේ කඩෙන් බඩු වගයක් ගත්තා.	Gunapala bought some good from our shop last month
දුන්නෙ	gave
සල්ලි තාම දුන්නෙ නෑ.	He still hasn't paid the money.
මට මිනිහා හම්බවෙන්න ඕන.	I want to see that fellow.

KAROLIS

මිනිහාගෙන් හුඟක් එන්න තියෙනවා ද?	Does he owe you much?

NEPHEW

විස්ස	twenty
ඔව්. රුපියල් විස්සක විතර බඩු ගත්තා.	Yes, he bought about twenty rupees worth of goods.
හිඟ	scarce
මට මේ දවස්වල සල්ලි හිඟයි.	I'm short of money these days.
කඩේට බඩු ගේන්නත් තියෙනවා.	And I have to buy (literally: 'bring') goods for the shop.
මොකක් වත්	anything whatsoever
නමුත් මොකක් වත් කරන්න බෑ.	But I can't do anything at all.

KAROLIS

කවදාවත්	any day
නය	credit
කවදාවත් නයට බඩු දෙන්න හොඳ නෑ.	It's never good to give goods on credit.
සල්ලි හිඟ නම් මට සල්ලි ටිකක් දෙන්න පුලුවනි.	If you are short of money, I can give you a little.
ගුනපාල හම්බවෙන කං ඉන්න බෑ, නේ?	You can't wait until you see Gunapala, can you?

ADDITIONAL VOCABULARY - NUMERALS 13 - 20

Inanimate		Stem
දහතුන	thirteen	දහතුන්
දාහතර	fourteen	දාහතර
පාලහ, පහලොහ	fifteen	පාලොස්
දහසය	sixteen	දහසය
දාහත	seventeen	දාහත්
දහඅට	eighteen	දහඅට
දහනමේ	nineteen	දහනම
විස්ස	twenty	විසි

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

වරුසාව	'the rain'; gen. වරුසාවෙ pl. වැහි වරුසාව can be used alternatively for වැස්ස
බඩුව	'the piece', 'item (of goods)'; gen. බඩුවෙ pl. බඩු
නය	'the credit'; gen. නයේ no plural

Class 5

බාප්පා	'the paternal uncle'; indef. බාප්පා කෙනෙක් pl. බාප්පාලා
මිනිහා	'the man'; pl. මිනිස්සු , was introduced in Lesson 6. Like English 'man', මිනිහා may be used in the sense of 'the chap, the fellow':

මට මිනිහා හම්බවෙන්න ඕන. 'I want to see that fellow'.

The plural is often used in the general sense 'people':

මිනිස්සු ඒ කඩේට කැමතියි. 'People like that shop.'

2. NEW VERBS

වහිනවා	'rain'

3. PAST TENSE

3.1 Forms

In the past tense there is a simple past and an emphatic past which act as past equivalents of the simple and emphatic presents which have already been learned. The simple form of both the present and the past tense ends in -a or -aa and the emphatic form of both the present and the past tense ends in -e or -ee.

The emphatic past may be formed from the simple past by changing the -a or -aa of the simple form to -e or -ee respectively. The simple past is at this stage not predictable from the present forms and should be learned separately. Rules for the formation of the simple past from the simple present will be given later, since many of the verbs that have been met so far have an irregular past.

The verbs that have been met so far are:

Simple Form		Emphatic Form	
Present	Past	Present	Past
තියෙනවා	තිඋනා	තියෙන්නෙ	තිඋනෙ
යනවා	ගියා	යන්නෙ	ගියේ
දෙනවා	දුන්නා	දෙන්නෙ	දුන්නෙ
කරනවා	කෙරුවා	කරන්නෙ	කෙරුවෙ
බොනවා	බිව්වා	බොන්නෙ	බිව්වෙ
බලනවා	බැලුවා	බලන්නෙ	බැලුවෙ
ගන්නවා	ගත්තා	ගන්නෙ	ගත්තෙ
තේරෙනවා	තේරුනා	තේරෙන්නෙ	තේරුනෙ
කියනවා	කිව්වා	කියන්නෙ	කිව්වෙ
නවත්තනවා	නැවැත්තුවා	නවත්තන්නෙ	නැවැත්තුවෙ
එනවා	ආවා	එන්නෙ	ආවෙ
නවතිනවා	නැවතුනා	නවතින්නෙ	නැවතුනෙ
බලාගන්නවා	බලාගත්තා	බලාගන්නෙ	බලාගත්තෙ
ඉන්නවා	උන්නා	ඉන්නෙ	උන්නෙ
එලවනවා	එලෙව්වා	එලවන්නෙ	එලෙව්වෙ
ගෙනියනවා	ගෙනිව්වා	ගෙනියන්නෙ	ගෙනිව්වෙ

Simple Form		Emphatic Form	
Present	**Past**	**Present**	**Past**
නැති වෙනවා	නැති උනා	නැති වෙන්නෙ	නැති උනේ
ගේනවා	ගෙනාවා	ගේන්නෙ	ගෙනාවෙ
වෙනවා	උනා	වෙන්නෙ	උනේ
තෝරාගන්නවා	තෝරාගත්තා	තෝරාගන්නෙ	තෝරාගත්තෙ
ඉගනගන්නවා	ඉගනගත්තා	ඉගනගන්නෙ	ඉගනගත්තෙ
කියවනවා	කියෙව්වා	කියවන්නෙ	කියෙව්වෙ
පටන්ගන්නවා	පටන්ගත්තා	පටන්ගන්නෙ	පටන්ගත්තෙ
එලි වෙනවා	එලි උනා	එලි වෙන්නෙ	එලි උනේ
නටනවා	නැටුවා	නටන්නෙ	නැටුවෙ
කතා කරනවා	කතා කෙරුවා	කතා කරන්නෙ	කතා කෙරුවෙ
වහනවා	වැහුවා	වහන්නෙ	වැහුවෙ
වාඩී වෙනවා	වාඩී උනා	වාඩී වෙන්නෙ	වාඩී උනේ
එවනවා	එව්වා	එවන්නෙ	එව්වෙ
අහනවා	ඇහුවා	අහන්නෙ	ඇහුවෙ
හම්බ වෙනවා	හම්බ උනා	හම්බ වෙන්නෙ	හම්බ උනේ
වහිනවා	වැස්සා	වහින්නෙ	වැස්සෙ

The verb දන්නවා 'know' has no past tense form. The past of another verb to be learned later is used instead.

Note that verbs which are formed with වෙනවා , ගන්නවා and කරනවා as the second element have the inflection of වෙනවා, ගන්නවා and කරනවා respectively. Thus:

හම්බ වෙනවා : හම්බ උනා; ඉගන ගන්නවා : ඉගන ගත්තා; කතා කරනවා : කතා කෙරුවා.

3.2 Uses

The simple past tense is used in the same types of sentences as the simple present tense, but with past meaning, and the emphatic past is used in the same types of sentences as the emphatic present, but with past meaning.

Simple Present

මේ බස් එක කොළඹට යනවා.	This bus is going to Colombo.

Simple Past

මේ බස් එක කොළඹට ගියා.	This bus went to Colombo.

Emphatic Present

තාත්තා ඉන්නෙ ඒ වත්තෙ.	Father is in that estate.

Emphatic Past

තාත්තා උන්නෙ ඒ වත්තෙ.	Father was in that estate.

Other examples are:

මහත්තයා එලෝළු ගන්නෙ නෑ.	The gentleman isn't buying vegetables.
මහත්තයා එලෝළු ගත්තෙ නෑ.	The gentleman didn't buy vegetables.
බාප්පා ගමට එන්නෙ මොකද?	Why is uncle coming home?
බාප්පා ගමට ආවෙ මොකද?	Why did uncle come home?
දැන් ගුනපාල වත්තෙ ඉන්නවා ද?	Is Gunapala in the estate now?
බාප්පා එනකොට ගුනපාල වත්තෙ උන්නා ද?	When uncle came was Gunapala in the estate?

4. ද AS A CONJUNCTION - 'IF, WHETHER'

A sentence with ද may become the object of a verb like දන්නවා 'know', බලනවා 'see, notice' or කියනවා 'tell'. ද then means 'if' or 'whether', and the ද sentence becomes the equivalent of an English 'if' or 'whether' clause. The ද clause usually precedes the verb.

එයාත් ගමට එනවා ද?	Is he coming home, too?
එයාත් ගමට එනවා ද දන්නෙ නෑ.	I don't know if (whether) he is coming home, too.

Similarly,

මහත්තයා වැඩ කරනවා ද කියන්න.	Tell me if (whether) the master is working.
තාත්තා ගෙදර ද බලන්න.	See if (whether) father is at home.
මේ කෑම හොඳ ද බලන්න.	See if (whether) this food is good.

Note that when English 'if' may be replaced by 'whether', it is a ද construction in Sinhalese, but when English 'if' may not be replaced by 'whether' it is a නම් construction in Sinhalese.

මහත්තයා ගෙදර ඉන්නවා නම් ඔහේ මෙහේ එන්න.	You come here if the master is at home.
මහත්තයා ගෙදර ඉන්නවා ද දන්නෙ නෑ.	I don't know if (whether) the master is at home.

5. -ත් 'ALSO'

Whenever ත් 'too, also' is added to -ee or -aa, these vowels shorten to -e- or -a- in pronunciation.

එයා	(eaa)	'he, she'	එයාත්	(eat)	'he too, she too
කඩේ	(kaDee)	'the shop'	කඩේත්	(kaDet)	'the shop, too

Only words of one syllable are exceptions to this rule. In these, the vowel remains long:

මේත් (meet) 'this, too)

6. නිසා 'BECAUSE'

නිසා 'because' is used to form both phrases and clauses.

6.1 It forms phrases with a preceding noun or pronoun in the direct case:

වරුසාව නිසා	because of the rain
වැඩ නිසා	because of the work
ඒ නිසා	because of that, thus

6.2 It forms clauses as follows:

1. If the sentence has a verb in the simple present form, when නිසා is added the verb is put in the verbal adjective form:

ගුනපාල නයට ගන්න නිසා මට සල්ලි හිඟයි.	Because Gunapala buys on credit I am short of money.
කාර් එක සර්විස් කරන නිසා මම බස් එකෙන් යනවා.	Because the car is being serviced, I am going by bus.

2. If a sentence is a negative one with නෑ , when නිසා is added නෑ is replaced by නැති.

ගුනපාල එන්නෙ නැති නිසා සල්ලි හිඟයි.	Because Gunapala doesn't come, (I'm) short of money.
වහින්නෙ නැති නිසා අද වැඩ කරන්න පුළුවනි.	Since it isn't raining, (we) can work today.

3. If the sentence is an equational one, or one with ඕන, පුළුවන්, or කැමති; නිසා may be added, but if the original statement had the assertion marker, this is dropped when නිසා is added:

මේ කෑම හොඳ නිසා කන්නම්.	Because this food is good, I'll eat.
මිනිහා හොඳ වඩුවෙක් නිසා රස්සාවක් දෙන්න පුළුවනි.	Since he is a good carpenter (we) can give him a job.
මහත්තයා ඉක්මනට යන්න ඕන නිසා කාර් එක ඉක්මනට ගේන්න.	Bring the car quickly, because the master wants to go right away.
එයාට වැඩ පුළුවන් නිසා රස්සාව දෙන්න ඕන.	Since he can do the work, (we) should give him the job.
මහත්තයා ඒකට කැමති නිසා මම ගන්නම්.	Since the master likes that one, I'll buy (it).

4. If the sentence is a negative one with බැ , බැරි replaces බැ when නිසා is added:

දොස්තර හම්බවෙන්න බැරි නිසා ඇපොතිකරි ළඟට යන්න ඕන.	Because we can't see the doctor, (we) must go to the apothecary.

7. හිග 'SCARCE'

The expression for 'I am short of money' is actually an equational sentence with හිග 'scarce' and මට 'for me' added:

සල්ලි හිගයි.	Money is scarce.
සල්ලි හිග නම්	If money is scarce - or - If (you are) short of money.
මට සල්ලි හිගයි.	I'm short of money (literally: 'money is scarce for me').
අපිට සිගරට් හිගයි.	We are short of cigarettes.

Some speakers of Sinhalese have හිඟ rather than හිග :

සල්ලි හිඟයි.	Money is scarce.

8. 'NEXT, THIS, LAST'

With expressions of time ලබන means 'the coming' or 'next'; මේ 'this, the present' and ගිය 'the past' or 'last'.

ලබන මාසෙ	the coming (next) month
මේ මාසෙ	this month
ගිය මාසෙ	the past (last) month

Similarly:

ලබන සුමානෙ	'next week', etc.

9. GENITIVE CASE QUANTITY PHRASES

9.1 In Lesson 8, we met quantity phrases in the genitive definite preceding nouns in expressions like 'a five-rupee ticket':

රුපියල් පහේ ටිකැට් එකක්	a five-rupee ticket
රුපියල් තුනේ මුද්දර	three-rupee stamps
රුපියල් විස්සෙ බඩුවක්	a twenty-rupee piece of goods

If the quantity phrase is placed in the genitive indefinite, the sense is 'tickets worth five rupees' or 'five rupees worth of tickets, etc.:

රුපියල් පහක ටිකැට්	five rupees worth of tickets
රුපියල් තුනක මුද්දර	three rupees worth of stamps
රුපියල් විස්සක බඩු	goods worth twenty rupees

9.2 In either of the constructions in 9.1, විතර 'about' may be used between the quantity phrase, which remains in the genitive, and the noun:

රුපියල් විස්සක බඩු	goods worth twenty rupees
රුපියල් විස්සක විතර බඩු	goods worth about twenty rupees
රුපියල් පහේ විතර ටිකැට් එකක්	a five-rupee ticket about a five-rupee ticket

10. මොක, මොකක්.

The interrogative word මොක 'what, why' has the indefinite form මොකක්.

10.1 The definite form මොක is usually an equivalent for English 'why':

බාප්පා ගමට ආවෙ මොකද?	Why did you come home, uncle?
අද වැඩ කරන්නෙ මොකද?	Why are you working today?

මොක and the question marker ද are frequently written together as a single word: මොකද.

10.2 The indefinite form මොකක් is an equivalent for English 'what':

නෝනා ගන්නෙ මොකක් ද?	What is the lady buying?
මොකක් ද කරන්නෙ?	What are you doing?

Note that **මොනවා** (Lesson 2) is also 'what'. But **මොකක්** implies a single thing or action and මොනවා implies more than one:

නෝනා ගන්නෙ මොනවා ද?	What (things) is the lady buying?

The definite form මොක is infrequently used as an equivalent of 'what'. When so used it generally has the implication that one is at a loss, i.e., 'what on earth', 'what the dickens':

දැන් කරන්නෙ මොකද?	What (on earth) do (we) do now?

Compare:

දැන් කරන්නෙ මොකක් ද?	What are you (we) doing now?

11. වත්

Whenever වත් is added to an interrogative word, it has a generalizing sense, like that of English 'any'. Thus:

මොකක් වත්	anything
කීයක් වත්	any number
කීදෙනෙක් වත්	any number (of people)

Thus කවදා වත් 'any day' or 'any time' is කවදා 'when' plus වත්. කවදා වත් used in negative or interrogative sentences, and then usually equates with English 'never' and 'ever' respectively.

කවදා වත් නයට බඩු දෙන්න හොඳ නෑ.	It's never good to sell goods on credit.
කවදා වත් යන්න එපා.	Don't ever go.
කවදා වත් යනවා ද?	Are you going any day?

12. INSTRUMENTAL CASE

The instrumental case may be used with the sense 'from' as in 'to get something from' someone or somewhere:

අර කඩෙන් එළෝලු ගන්න.	Get vegetables from that shop.
මහත්තයාගෙන් සල්ලි ගන්න පුළුවනි.	(You) can get money from the master.
මිනිහාගෙන් සල්ලි හුඟක් එන්න තියෙනවා ද?	Does he owe you much money (literally: Is there much money to come from him)?

Note that movement from a place is generally expressed by the ඉඳලා construction that you have been using since Lesson 1; and not by the instrumental case:

මෙහේ ඉඳලා බස් එකෙන් යන්න.	Go by bus from here:

13. 'IT'S RAINING'

'It's raining' is expressed in Sinhalese by the verb වහිනවා without a subject. The place where it is raining is in the dative case:

දැන් එහාට වහිනවා.	It's raining there now.
මේ දවස්වල ඒ පැත්තට වහිනවා.	These days it is raining in that area.

14. NUMERALS 13 - 20

The inanimate numeral දහනමේ is a Class 4 noun. Other inanimate numerals from 'thirteen' to 'twenty' belong to Class 2.

Inanimate		Genitive	Stem
දහතුන	thirteen	දහතුනේ	දහ තුන්
දාහතර	fourteen	දාහතරේ	දාහතර
පාලහ, පහලොහ	fifteen	පාලහේ, පහලොහේ	පාලොස්, පහලොස්
දහ සය	sixteen	දහ සයේ	දහ සය
දා හත	seventeen	දා හතේ	දා හත්
දහ අට	eighteen	දහ අටේ	දහ අට

		Genitive	Stem
දහනමේ	nineteen	දහනමේ	දහ නම
විස්ස	twenty	විස්සෙ	විසි

The animate forms are, as usual, made by adding දෙනා to the stem:

දහතුන් දෙනා	thirteen	දාහත් දෙනා	seventeen
දාහතර දෙනා	fourteen	දහඅට දෙනා	eighteen
පාලොස් දෙනා	fifteen	දහනම දෙනා	nineteen
or පහලොස් දෙනා		විසි දෙනා	twenty
දහසය දෙනා	sixteen		

Exercises

A. Substitute orally:

1. .... දන්නෙ නෑ.

If Gunapala is coming home
If Mr. Perera is in the estate
If he is a good doctor
If there is work in the estate
If it is raining there now
If the lady is in that same estate
If this food is good
If the (paternal) uncle came home
If father is short of money these days
If Gunapala can do carpentry

2. මහත්තයා ගෙදර ද ....

see
tell me
I don't know
do (you) know?
can (you) tell me?

3. .... මට වැඩට යන්න අමාරුයි.

Because of the rain
Therefore
Because the car is being serviced
Because Gunapala is coming
Because money is scarce
Because there are no buses today
Because he still hasn't paid the money
Because the shop is very far
Because the car is not good
Because my wife is not home today
Because the boy is sick
Because the driver is on vacation
Because the daughter must go to school
Because the watchman hasn't come
Because father is still here
Because the boy can't drive a car
Because Gunapala is in that same estate

4. .... ඔහේ අපේ ගෙදර ඉන්න.

Until father comes home
Until the bus goes
If it rains
If there is no work
Before that
Until the work starts
If it is difficult to work
If the boy isn't home
If (you) don't want to meet the gentleman

B. Transform according to the model, changing the verbs to the past tense:

බාප්පා ගමට යනවා......බාප්පා ගමට ගියා.

1. අපි ළග ත්‍රී රෝස් තියෙනවා.
2. ගුනපාල වැඩ කරනවා.

3. ඔය ළමයා සිගරට් බොනවා ද?
4. මට තේරෙනවා.
5. තාත්තා මට කතා කරනවා.
6. නෝනා එලෝලු ගෙනියනවා.
7. මගේ පොත නැති වෙනවා.
8. තාත්තා මට සල්ලි එවනවා.
9. ඔහේ ටැක්සියක් නවත්තනවා.

C. Transform according to the model, changing the verbs to the past tense:

මහත්තයා යන්නෙ මොක ද?......මහත්තයා ගියේ මොක ද?

1. වැඩ පටන්ගන්නෙ අද ද?
2. පුතාට මේක තේරෙන්නෙ නැද්ද?
3. තාත්තා කතා කරන්නෙ මට.
4. ඔය ළමයා කියවන්නෙ මේ පොත ද?
5. ඒ ළමයා එලවන්නෙ ඔස්ටින් එකක්, නේ?
6. මම තෝරාගන්නෙ නවකතා පොතක්.
7. මම මෙහේ නවතින්නෙ නෑ.
8. බඩු ගේන්නෙ ළමයා.
9. මෙහේ බඩු නැති වෙන්නෙ නෑ.

D. Transform according to the model, adding විතර 'about' to a suitable noun:

මම රුපියලක බඩු ගත්තා......මම රුපියලක විතර බඩු ගත්තා.

1. මට ටිකැට් හතරක් දෙන්න.
2. ළමයා දවස් තුනක් මෙහේ උන්නා.
3. අපි ළඟ සිගරට් පැකැට් විස්සක් ඇති.
4. අද වැඩට ළමයි පස් දෙනෙක් එවන්න.
5. රුපියල් දෙකේ ටිකැට් නැද්ද?
6. සඳුදා එන්න පුලුවන් ද?
7. හවස පහට වැඩ පටන්ගන්නවා.
8. මෙතන බස් පහක් නවත්තන්න පුලුවනි, නේ ද?
9. මට නයට රුපියල් පහක් දෙන්න.

E. Say in Sinhalese:

1. Is it next month that you are getting money?
2. No. This month. But I must give a lot of money to (my) father.
3. Therefore I can't give you any money.
4. Can't you get some money from the master?
5. Master, too, is short of money these days.
6. If you are short of money, don't start work until next month.

7. Last month I gave him lots of goods on credit.
8. It is not good to give goods on credit any time.
9. Does he owe you much?
10. Yes, he owes me about twenty rupees.
11. When is he coming home?
12. Next month. But I want some money before that.
13. I have to bring some goods for the shop.
14. Now I don't have anything in the shop.
15. I'll give you some money.
16. I can give you about twenty rupees.
17. Give it back next month.

18. Is there a lot of rain in your village these days?
19. Yes. Because of the rain we can't do any work.
20. When it rains we stop work in the estate.
21. Last week all the men went home.
22. We are starting work again next month.
23. I don't know if it will rain next month, too.
24. (One) can't say. Perhaps it might rain.
25. Still there is a lot of work.
26. There is work for about two more months.

LESSON 16

Conversation: Visiting a Friend

Mr. Gunasekera calls on his friend Mr. Perera to invite him to come to his housewarming.

MR. PERERA

ආය්බෝ	hello
ආය්බෝ! එන්න, එන්න.	Hello. Come. Come
වාඩිවෙන්න.	Sit down.
සැප සනීප	comfort and health
කොහොම ද සැප සනීප?	How are you?

MR. GUNASEKERA

වරද	the fault
වරදක් නෑ.	Not too bad.
ඉතින්	so
ඉතින් කොහොම ද?	So how (are you)?
කාලෙ	the time
පස්සෙ	after
හුඟක් කාලෙකට පස්සෙ, නේ ද?	It's been a long time, hasn't it?

PERERA

ඒක නේන්නං.	that's certain
ඒක නේන්නං.	That's certain.

අවුරුද්ද	the year
දැන් අවුරුද්දක් විතර මේ පැත්තෙ ආවෙ නෑ.	I haven't been here for about a year now.

GUNASEKERA

බබා	the baby, child
කෝ බබාලා?	Where are the children?

PERERA

දෙන්නා ම	both
දෙන්නා ම ඉස්කෝලෙ.	Both are at school.
සාප්පුව	the shop
නෝනාත් සාප්පු ගියා.	And (my) wife went shopping.

GUNASEKERA

තාම නිවාඩු නැද්ද?	Isn't it vacation yet?

PERERA

මෙහේ ඉස්කෝලෙ තාම නිවාඩු දුන්නෙ නෑ.	They haven't given vacation in the school over here yet.
අන්තිම	the end
නිවාඩු දෙන්නෙ මාසෙ අන්තිමේ.	Vacation will be given at the end of the month.
තොරතුරු	news
කොහොම ද දැන් ඒ පලාතෙ තොරතුරු?	What news of your area?

GUNASEKERA

අලුත්	new
අලුත් තොරතුරු මොකුත් නෑ.	There's nothing new.
ගේ	the house
හදනවා	make

අපි අලුත් ගෙයක් හැදුවා.	We built a new house.

PERERA

හැබෑ	true, so
හැබෑ ද?	Is that so?
පදිංචිය	residence, occupancy
පදිංචියට ගියා ද?	Have you moved into it?

GUNASEKERA

ගෙවදිනවා	move into a new house
නෑ. ගෙවදින්නෙ ලබන මාසෙ.	No. We will move in next month.
මම ආවෙ ඒක කියන්න.	That's what I came to say.
තුන්වෙනි දා	the third (day)
ලබන මාසෙ තුන්වෙනි දා.	Third of next month.
කවුරුත්	everybody
කවුරුත් එන්න ඕන.	All of you must come.

PERERA

ඔව්. ඔව්.	Yes.
බොන්න මොකුත් ගේන්නම්.	I'll bring you something to drink.
මොනවා ද හොඳ?	What will you have?
තේ	tea
කෝපි	coffee
තේ ද? කෝපි ද?	Tea or coffee?

GUNASEKERA

කරදරේ	the trouble
නෑ. කරදර වෙන්න එපා.	No. Don't bother.

PERERA

කරදරයක් නෑ.	It's no trouble.
තේ එකක්	a cup of tea
තේ එකක් හදන්නම්.	I'll make a cup of tea.
බීර	beer
වීදුරුව	the glass
නැත්තං බීර වීදුරුවක් බොනවා ද?	Or will you drink a glass of beer?

GUNASEKERA

නෑ. තේ එකක් හොඳයි.	No. A cup of tea will be fine.

PERERA

කිරි	milk
දානවා	put
කිරි දානවා ද?	You take milk?

GUNASEKERA

නෑ. කිරි එපා.	No. No milk.

PERERA

සීනි	sugar
සීනි?	Sugar?

GUNASEKERA

හැන්ද	the spoon
හැන්දක් දාන්න.	(Put) one spoon.
දැන් පේරාදෙනියට බස් ඇති නේ ද?	There are probably buses to Peradeniya now, aren't there?
මට පේරාදෙනියටත් යන්න තියෙනවා.	I have to go to Peradeniya, too.
නෑදෑයා	relative

එහේ ඉන්නවා අපේ නෑදෑයො වගයක්.	Some of our relatives live there.

PERERA

ඔව්. දැන් බස් එකක් ඇති.	Yes. There must be a bus now.
ඇයි, දැන්ම යන්න ඕන ද?	Why? Must you go right now?

GUNASEKERA

ඔව්. නැත්තං පරක්කු වෙනවා.	Yes. Otherwise I'll be late.
මම යන්නම්.	I'll go.
බබාලා ත් එක්ක තුන්වෙනි දා එන්න.	Come on the third with the children.

PERERA

හොඳයි. ආය්බෝ!	Fine. Goodbye!

GUNASEKERA

ආය්බෝ!	Goodbye!

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2:

වරද	'the fault'; gen. වරදෙ ; pl. වැරදි, වරදවල්
අවුරුද්ද	'the year'; gen. අවුරුද්දෙ ; pl. අවුරුදු
අන්තිම	'the end'; gen. අන්තිමේ ; no plural
තොරතුර	'the bit of news, information'; gen. තොරතුරේ pl. තොරතුරු
පදිංචිය	'the residence, occupancy: occupying a place'; gen. පදිංචියෙ ; pl. පදිංචි
වීදුරුව	'the glass'; gen. වීදුරුවෙ ; pl. වීදුරු
හැන්ද	'the spoon'; gen. හැන්දෙ ; pl. හැඳි

Class 4:

කාලෙ	'the time'; no plural
මාසෙ	'the month'; pl. මාස
ගේ	'the house' has an irregular genitive ගෙයි pl. ගෙවල්. Note the shortening of -ee to -e in the plural.
කරදරේ	'the trouble'; pl. කරදර

Class 5:

බබා	'the child, baby'; pl. බබාලා
නෑදෑයා	'the relative'; pl. නෑදෑයෝ

The following nouns are plural only (but see Section 11 in the Grammar):

කිරි	'milk'	තේ	'tea'
සීනි	'sugar'	කෝපි	'coffee'
		බීර	'beer'

2. NEW VERBS

හදනවා	'make'
දානවා	'put'
ගෙවදිනවා	'enter a new house, settle down'

3. IDIOMATIC EXPRESSIONS

3.1 This conversation introduces a number of idiomatic expressions which are common in everyday social situations. The general tone here is that which would exist in an informal conversation between friends of comparatively equal social status. All of the expressions commented upon below may therefore be treated as units and used as such in similarly informal conversations.

3.11 ආය්බෝ 'Hello': A term of greeting used by friends on meeting as well as on taking leave, irrespective of the time of day involved.

3.12	කොහොම ද සැප සනීප?	How are you?
	කොහොම ද?	How?

Either of these expressions may be used to mean 'how are you' by the person starting the conversation. සැප and සනීප are plural forms of the Class 4 nouns සැපේ 'the comfort' and සනීපෙ 'the health', but these nouns are used only in special contexts such as the present one.

3.13 ඉතින් කොහොම ද? 'So how?' is an expression that can be used in response to the first participant as illustrated in the conversation above. කොහොම ද expressions are used by friends only.

3.2 Other Idioms

The following idioms are not restricted to the type of conversation discussed above.

ඒක නේන්නං.	That's certain.
වරදක් නෑ.	Not too bad.

4. LINKING -ත්

The linking -ත් which has been learned with the meaning 'too' (14.3) may also be used as an equivalent of the English 'and' in connecting one statement with a preceding one.

බබාලා ඉස්කෝලෙ.	The children are at school.
නෝනාත් සාප්පු ගියා.	And my wife went shopping.

5. ORDINAL NUMERALS

The ordinals for the first twenty numerals are the following:

පලවෙනි	first	නමවෙනි	ninth
දෙවෙනි	second	දහවෙනි	tenth
තුන්වෙනි	third	එකොලොස්වෙනි	eleventh
හතරවෙනි	fourth	දොලොස්වෙනි	twelfth
පස්වෙනි	fifth	දහතුන්වෙනි	thirteenth
හයවෙනි	sixth	දාහතරවෙනි	fourteenth
හත්වෙනි	seventh	පාලොස්වෙනි	fifteenth
අටවෙනි	eighth	දහසයවෙනි	sixteenth

දාහත්වෙනි	seventeenth	දහනමවෙනි	nineteenth
දහඅටවෙනි	eighteenth	විසිවෙනි	twentieth

Note that in all cases except for 'first' and 'second' the form -වෙනි is added to the same numeral stem that is used in making animate numerals (10, 6.2)

5.1 Ordinal numerals may be used with either animate or inanimate nouns with no change in form:

තුන්වෙනි පන්තිය	the third grade
තුන්වෙනි මහත්තයා	the third gentleman

5.2 Note that the form දා may be added to all these ordinals to express dates:

තුන්වෙනිදා	the third day
අටවෙනිදා	the eighth day

This is the same දා which occurs at the end of the names for the days of the week: e.g.:

ඉරිදා	Sunday
සඳුදා	Monday
අඟහරුවාදා	Tuesday, etc.

6. 'EVERYBODY'

The word කවුරුත් 'everybody' refers to people only, whereas සේරම 'everybody', 'everything', 'all' may refer to people or things:

කවුරුත් එන්න ඕන.	Everybody must come.
සේරම ගමට ගියා.	Everybody went home.
සේරම හන්දියෙ තියෙනවා.	Everything is at the corner.

7. ...ද ...ද

In questions involving an alternative, Sinhalese uses ...ද ...ද where English uses 'or'.

මොනවා ද හොඳ? තේ ද? කෝපි ද?	What is good? Tea or coffee?
මහත්තයා යන්නෙ කොළඹට ද? කලුතරට ද?	Is the master going to Colombo or to Kalutara?

8. ම

When ම is added to the definite form of the numeral 'two' (either animate දෙන්නා or inanimate දෙක) it equates with English 'both'. When added to the definite form of other numerals it equates with English 'all' as in:

තුන්දෙනා ම	all three (persons)
තුන ම	all three (things)

Thus:

දෙන්නා ම ඉස්කෝලෙ.	Both are at school.

9. පස්සෙ

The postposition පස්සෙ may equate with English 'after', contrasting with ඉස්සර 'before' (14,9). Like ඉස්සර it may be used with the dependent noun in the dative case.

මම හයට පස්සෙ එන්නම්.	I'll come after six o'clock.
මම හයට ඉස්සර එන්නම්.	I'll come before six o'clock.
මහත්තයා ඊට ඉස්සර කොළඹට යාවි.	The master might go to Colombo before that.
මහත්තයා ඊට පස්සෙ කොළඹට යාවි.	The master might go to Colombo after that.

The postposition පස්සෙ may also equate with English 'in' meaning 'at the end of', stating a period of time. This usage contrasts with ඉස්සර meaning 'before the end of a period of time':

මාසෙකට පස්සෙ කොළඹට යන්නම්.	I'll go to Colombo after a month.
සුමානෙකට ඉස්සර ආපහු එන්න.	Come back before the end of the week.

The expression

හුඟක් කාලෙකට පස්සෙ, නේද?	I haven't seen you for a long time

is literally 'after a long time'.

10. තේ එක

තේ 'tea', බීර 'beer', කෝපි 'coffee' and other names of beverages may be used in quantity phrases with the numeral 'one' or other numerals implying "so many glasses or cups," just as English may say 'a beer, two coffees, etc.':

තේ එකක් හදන්නම්.	I'll make a (cup of) tea.
බීර දෙකක් ගේන්න.	Bring two beers.

11. තේ එකක් බොනවා ද?

When in offering somebody something in English it is customary to say 'do you want such and such'; in Sinhalese in a similar situation it is not customary to use ඕන but rather the verb which is proper to that situation:

තේ එකක් බොනවා ද?	Do you want a cup of tea?
බීර එකක් බොනවා ද?	Do you want a beer?

Another way of offering somebody something in Sinhalese is to use the -මු form of the verb:

කෝපි එකක් බොමු.	Let's have a cup of coffee.

This is a more friendly expression.

12. SOME SINHALESE SENTENCE CONSTRUCTIONS -- A SUMMARY

Some Sinhalese sentence constructions are different from their English equivalents in that they (1) are formed with words like පුලුවන් , ඕන , or කැමති rather than verbs, or (2) involve special cases of subjects and objects. Those that have been met so far are summarized in the following sentences. Two new points are illustrated by the negative emphatic sentences: (1) බැ appears as බැරි (13,4) in emphatic sentences, and (2) නැති has an emphatic form නැත්තෙ . The latter form has not been met before.

12.1 පුලුවන් and ඕන constructions:

1. With Dative Case Subjects:

Simple sentences:

Positive	Negative
මට සිංහල පුලුවනි. I can (speak) Sinhalese.	මට සිංහල බෑ. I can't (speak) Sinhalese.
මට පොත් ඕන. I want books.	මට පොත් එපා/ඕන නෑ. I don't want books.
මට යන්න පුලුවනි. I can go.	මට යන්න බෑ. I can't go.
මට යන්න ඕන. I want to go.	මට යන්න ඕන නෑ. I don't want to go.

Emphatic sentences:

මට පුලුවන් සිංහල. It is Sinhalese that I can (speak).	මට බැරි සිංහල. It is Sinhalese that I can't (speak).
මට ඕන පොත්. It is books that I want.	මට එපා පොත්. It is books that I don't want. or මට ඕන නැත්තෙ පොත්. It is books that I don't want.
මට පුලුවන් යන්න. What I can do is go.	මට බැරි යන්න. What I can't do is go.
මට ඕන යන්න. What I want to do is go.	මට ඕන නැත්තෙ යන්න. What I don't want to do is go.

2. With Direct Case Subjects:

Simple sentences:

Positive	Negative
මම යන්න ඕන.	මම යන්න ඕන නෑ.
I must go.	I needn't go.

Emphatic sentences:

යන්න ඕන මම.	යන්න ඕන නැත්තෙ මම.
It is I who must go.	It is I who needn't go.

12.2 කැමති Constructions

Simple sentences:

Positive	Negative
මම පොතට කැමතියි.	මම පොතට කැමති නෑ.
I like the book.	I don't like the book.
මම යන්න කැමතියි.	මම යන්න කැමති නෑ.
I like to go.	I don't like to go.

Emphatic sentences:

මම කැමති පොතට.	මම කැමති නැත්තෙ පොතට.
It is the book that I like.	What I don't like is the book.
මම කැමති යන්න.	මම කැමති නැත්තෙ යන්න.
What I like to do is go.	What I don't like to do is go.

12.3 ඉන්නවා and තියෙනවා Constructions

1. With Dative Case Subjects:

Simple sentences:

Positive	Negative
මට පුතෙක් ඉන්නවා.	මට පුතෙක් නෑ.
I have a son.	I don't have a son.
මට පොතක් තියෙනවා.	මට පොතක් නෑ.
I have a book	I don't have a book.

Emphatic sentences:

Positive	Negative
මට ඉන්නෙ පුතෙක්. It is a son that I have.	මට නැත්තෙ පුතෙක්. It is a son that I don't have.
මට තියෙන්නෙ පොතක්. It is a book that I have.	මට නැත්තෙ පොතක්. It is a book that I don't have.

2. With Direct Case Subjects:

Simple sentences:

Positive	Negative
ළමයා ගෙදර ඉන්නවා. The child is home.	ළමයා ගෙදර නෑ. The child isn't home.
පොත මෙතන තියෙනවා. The book is here.	පොත මෙතන නෑ. The book isn't here.

Emphatic sentences:

ළමයා ඉන්නෙ ගෙදර. The child is home.	ළමයා නැත්තෙ ගෙදර. Where the child isn't, is home.
පොත තියෙන්නෙ මෙතන. The book is here.	පොත නැත්තෙ මෙතන. Where the book isn't, is here.

Exercises

A. Substitute orally:

1. මේක .... පන්තියෙ පොතක් ද?

second	fourth
sixth	third
first	twelfth

tenth
eleventh
ninth
seventh
eighth
fifth

2. අද .... ද?

third (day)
fifth
seventh
twelfth
eleventh
second
fourth
Tuesday
Friday
Wednesday

3. මොනවා ද බොන්නෙ? ....?

tea or coffee
beer or tea
cigarettes or cigars
these cigarettes or those cigarettes over there
a Navy Cut or a Three Rose

4. .... කඩේ.

all three books
all three (persons)
all three children
both uncles
all four school books
both watchmen
all five drivers
everybody
everyone

5. මහත්තයා .... කොළඹට යාවි.

after a month
before three days
before a week
after a long time
after six o'clock
after Monday
before that
after that
after this work
before the meal
in a month
in about a year
with the son
on the third day of next month
for settling down

B. Transform according to the model, emphasizing the numeral to mean 'all, whole':

ළමයි දෙන්නා ඉස්කෝලෙ.......ළමයි දෙන්නා ම ඉස්කෝලෙ.

1. පොත් දෙක මෙතන තියෙනවා.
2. පුත්තු තුන්දෙනා ගම.
3. මාමාලා දෙන්නා පේරාදෙනියෙ.
4. ළමයි හතර දෙනා මේ අවුරුද්දෙ ඉස්කෝලෙ යනවා.
5. මගේ ගෙවල් හත කොළඹ.
6. මේ මාස දෙකේ මට හුඟක් වැඩ තියෙනවා.
7. මහත්තයා දවස් දෙකක් කෑමට එන්නෙ නෑ.
8. ඒ පන්ති දෙකේ පොත් මට දෙන්න.
9. මහත්තයා තේ වීදුරු දෙකක් බිව්වා.

C. Transform according to the model to form negative sentences:

මට සිංහල පුළුවනි......මට සිංහල බෑ.

1. මට පොත් දෙකක් ඕන.
2. මහත්තයාට අද යන්න පුළුවනි.
3. මටත් යන්න ඕන.
4. ඔහේට සිංහල පුළුවනි ද?
5. ඔහේට පුළුවන් සිංහල ද?
6. මට ඕන පොත්.
7. එයාට පුළුවන් වැඩ කරන්න විතරයි.
8. යන්න ඕන මම ද?
9. මට පුත්තු දෙන්නෙක් ඉන්නවා.
10. මට පොතක් තියෙනවා.
11. මේ ළමයාට තියෙන්නෙ තුන්වෙනි පන්තියෙ පොතක්.
12. සිගරැට් තියෙන්නෙ අර කඩේ ද?
13. මම පොත් මහත්තයාට දුන්නා.
14. මුරකාරයා බඩු ගත්තා ද?
15. බාප්පා ගමට ආවා ද?

D. Say in Sinhalese:

1. It's been a long time, hasn't it?
2. Yes. I haven't been here for about two months.
3. Did the children come?

4. No. The children are at home.
5. My son is a little sick.
6. So my wife is looking after him at home.
7. The two daughters are in school.
8. How are your children?
9. Not bad.
10. Is there any news?
11. Come. Sit down. Have a cup of tea.

12. Will you eat some food?
13. Yes, let's eat something.
14. There are good vegetables here, aren't there?
15. That's true. If one wants to eat good food one must come here.
16. In our village we don't have good vegetables.
17. Therefore my daughter is ill.
18. My son doesn't come home these days.
19. I'm going to Jaffna to see him in a month.

20. Good morning!
21. Good morning! How are you?
22. Not too bad. So how are you?
23. Come. Sit down. Will you have a cup of tea?
24. Fine. Don't put milk in.
25. Sugar?
26. Yes. Put in two spoons of sugar.
27. I need lots of sugar.
28. Where is (your) wife?
29. She went shopping.
30. Thank you.
31. Next week come to our house with the children.
32. I'll tell my wife. Thanks.
33. Fine.
34. I must go now. Goodbye!
35. Goodbye!

REVIEW 4

A. Substitute orally:

1. .... ඇක්ස්ප්‍රස් එකක් තියෙනවා.

at six
at six-thirty
at seven
at seven-thirty
at twelve
at twelve-thirty
at nine
at nine-thirty
at about eight
at about eight-thirty
at about five-thirty
at one-thirty

2. .... යන්නෙ නුවරට.

the 6:00 o'clock train
the 5:30 bus
the 4:30 bus
the 7:00 o'clock train
the 3:00 o'clock train
the 2:00 o'clock express

3. ඒ මහත්තයා .... වැඩ කරනවා.

the whole month
the whole week
the whole year
the whole day
the whole hour
in the whole village
in the whole town
in the whole estate

4. මම .... මෙහේ නවතින්නම්.

until the master comes
until the express goes
until the 6:00 o'clock train leaves
until the bus stops
until you go to the station
until the taxi comes
until (my) father brings the car
until it is 5:00 o'clock
until the driver comes
until the school starts
until the uncle returns
until the father gives permission

until the apothecary comes
until (you) go to a doctor
until a famous doctor comes
until he sees the patient
until the work starts in the estate
until (my) uncle goes to the estate
until I meet Gunapala
until I get the money

5. ඔහේට අසනීප නම් .... හොඳ නෑ.

reading the paper
going by bus
working in the estate
coming by the express
going fast
stopping on the way
bringing the car
getting late
coming at 8:30
drinking something
staying a few days
going to school
returning
staying at home
going to the apothecary
going to the patient
starting work
going to the village
moving into the house
drinking beer

6. .... ගෙදර යන්න.

if you can't work
if you can't read the book
if you can't see the patient
if you can't drink tea
if you can't stop on the way
if you can't delay
if you can't bring the car
if you can't stay several days
if you can't go to school
if you can't go fast

7. මම කොළඹ යන්නෙ...........

on the first
on the second
on the third
on the fourth
on the fifth
on the sixth
on the seventh
on the eighth
on the ninth
on the tenth
on the eleventh
on the twelfth
on the fifth of next month
on the sixth of next month
on the eleventh of this month

8. පෙරේරා උන්නැහේ............පදිංචියට ඒවි.

before that
after that
after a long time
before a week
after the third of next month
before two weeks
after this
before this
after two months
before 5:00 o'clock
after 6:00 o'clock

9. මට වැඩ පටන්ගන්න ....තියෙනවා.

one more month
two more weeks
three more days
five more years
one more day
several more days
several more weeks
several more months

10. ....දොස්තර කෙනෙක් ඉඃ.

this side of Galle-Face Hotel
this side of the corner
this side of the shop
this side of the office
that side of the Galle-Face Hotel
that side of the corner
that side of the shop
that side of the office

11. මම .... එන්නම්.

in a week
in two weeks
in a month
in three months
in three more months
in five days
in five more days
in eight hours
in nine days
in ten more minutes

12. අපි .... ආපහු ගියා.

because of the rain
because there is no work
because there is no rain
because the master is driving the car
because the doctor is not good
because the school is on vacation
because my son is late
because the relatives are not at home
because there is no rain
because Peradeniya is very far

B. Transform to past tense sentences, according to the model:

මට පොතක් තියෙනවා.........මට පොතක් තිබුනා.

1. මම ගමට යනවා.
2. මහත්තයා මට සල්ලි දෙනවා.
3. පුතා වැඩ කරනවා.
4. එයා බීර එකක් බොනවා.
5. නෝනා එලෝලු ගන්නවා.
6. මට ඒ පොත තේරෙනවා.
7. මම තාත්තාට කියනවා.
8. මම නවත්තන්නෙ ඇක්ස්ප්‍රස් එක.
9. එයා එන්නෙ අද.
10. මම නවතින්නෙ කඩේ.
11. එයා එලවන්නෙ ටැක්සියක්.
12. ළමයා ගේන්නෙ ඔස්ටින් එකක්.
13. පන්තිය පටන්ගන්නෙ අද ද?
14. මම පොතක් තෝරාගන්නවා.

15. පුතා කන්තෝරුව වහන්නෙ පහට විතර.
16. මහත්තයා වාඩිවෙන්නෙ මෙතන ද?
17. මට අද සල්ලි හම්බවෙන්නෙ නෑ.
18. තාත්තා කෑම කන්නෙ නැද්ද?
19. යාපනේට ගෙනියන්නෙ මේ කාර් එක ද?

C. Say in Sinhalese:

1. Do you know if he is home?
2. Tell me if the master gave you the money.
3. The apothecary here is very good.
4. You can see the doctor while at home.
5. I am on leave today.
6. My boy is sick.
7. Ask your father.
8. These few people don't work enough.
9. I don't understand these few books enough.
10. He bought goods worth about twenty rupees.
11. Don't give anything on credit.
12. What do you want? Vegetables or fruit?

D. Conversation:

1. A plans to spend the vacation with B. They make arrangements for A to go by train, discussing the times of the trains, etc., and the route taken to get to the destination. B will send his car to meet him at the station.

2. A's child is sick. He consults B for advice as to getting a good doctor.

3. A visits B. He arrives late because the train was late. They discuss the problems of transportation. B offers A a beer. A doesn't drink beer. B offers him tea, and A accepts.

LESSON 17

Conversation: Talking to a Workman

Mr. Mendis is talking to Banda who attends to various odd jobs on his estate.

MR. MENDIS

බංඩා දැන් ගෙදර යන්න. රෑ වෙනවා, නේ?	Banda, you go home now. It's getting late, isn't it?

BANDA

හොඳයි, මහත්තයා.	Yes, sir.

MENDIS

කෙරුවෙ	did, make
මොනවා ද අද කෙරුවෙ?	What did you do today?

BANDA

සුද්ද කරනවා	clean up
වත්ත සුද්ද කෙරුවා.	I cleaned up the estate.
දර	firewood
කපනවා	cut
කැපුවා	cut (past)
දර ටිකක් කැපුවා.	I cut some firewood.
පොල්	coconuts
කඩනවා	pick, break
කැඩුවා	picked, broke
පොල් ටිකක් කැඩුවා.	I picked some coconuts.

වැට	the fence
බඳිනවා	tie up, build
බැන්දා	tied up, built
වැට බැන්දා.	I built the fence.
සෝදනවා	wash
සේදුවා	washed
කාර් එකත් සේදුවා.	I also washed the car.

MENDIS

ගග	the river
අයින	the edge, the bank
ගග අයිනෙත් වැටක් බඳින්න ඕන.	You must erect a fence on the river bank also.
හම්බ වෙනවා	meet, get
හම්බ උනා	met, got
නෝනාගෙන් මේ සුමානෙ සල්ලි හම්බ උනා ද?	Did you get this week's money from my wife?

BANDA

නැ, මහත්තයා.	No, sir.
බංගලාව	the bungalow
අද උදේ	this morning
මම අද උදේ බංගලාවට ගියේ නැ.	I didn't go to the bungalow this morning.

MENDIS

එහෙනම් ගෙදර යන කොට බංගලාවට යන්න.	Then go to the bungalow on your way home.
නෝනා සල්ලි දේවි.	Madam will give the money.

BANDA

හොඳයි.	Fine.

MENDIS

අදිනවා	draw, fetch
ඇද්දා	drew, fetched
දර ඇද්දෙ නැද්ද?	Didn't you fetch the firewood?

BANDA

නෑ මහත්තයා.	No, sir.
හෙට අදින්නම්.	I'll fetch it tomorrow.

MENDIS

ගහ	the tree
වැටෙනවා	fall
වැටුනා	fell
අර ගහ වැටුනෙ කවදා ද?	When did that tree fall?

BANDA

ඊයෙ	yesterday
ඊයෙ උදේ.	Yesterday morning.

MENDIS

පොල් හුඟක් කැඩුවා ද?	Did you pick many coconuts?

BANDA

ගෙඩිය	the nut, fruit
පනහ	fifty
ගෙඩි පනහක් විතර කැඩුවා.	I picked about fifty nuts.

MENDIS

හෙට කීදෙනෙක් වැඩට එනවා ද?	How many are coming to work tomorrow?

BANDA

පස් දෙනෙක් එනවා.	Five are coming.

MENDIS

ඉවර කරනවා	complete, finish (verb)
එහෙනම් පාරෙ වැඩ ඉවර කරන්න පුලුවනි, නේ ද?	Then you can finish the work on the road, can't you?

BANDA

පරන	old
ඔව්. මම අද පරන පාර වැහුවා.	Yes. Today I closed the old road.
හෙට අලුත් පාර ඉවර කරන්න පුලුවනි.	Tomorrow I can finish the new road.

MENDIS

බංඩාට සල්ලි හිඟ නම් කියන්න ඕන.	You must tell (us) if you are short of money, Banda.
සුමානෙ ඉවර වෙන කං ඉන්න ඕන නෑ.	You needn't wait till the week is over.
ඇඩ්වාන්ස් එක	the advance
ඕන නම් ඇඩ්වාන්ස් එකක් දෙන්න පුලුවනි.	If necessary I can give you an advance.

BANDA

හොඳය්, මහත්තයා.	Yes, sir.

MENDIS

අලුත් පාරට ගල් ඕන නම් අතනින් ගන්න.	If you need stones for the new road take (them) from there.
හොඳට	well
පාර හොඳට හදන්න ඕන.	You must make the road well
ලොරිය	the truck
ලොරිය ගෙනියන්න තියෙනවා, නේ.	We have to take the truck (on it), don't we?

ඇහෙනවා	hear
ඇහුනා	heard
ඇහුනා ද?	Okay? (Did you hear?)

BANDA

හොඳයි, මහත්තයා.	Yes, sir.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

ඇඩ්වාන්ස් එක	'the advance'

Class 2

බංගලාව	'the bungalow'; gen. බංගලාවෙ ; pl. බංගලා, is the residence of a well-to-do person. This word is used for much larger structures than the English "bungalow."
ගෙඩිය	'the fruit, nut'; gen. ගෙඩියෙ ; pl. ගෙඩි
ලොරිය	'the truck'; gen. ලොරියෙ ; pl. ලොරි
ගහ	'the tree'; gen. ගහේ ; pl. ගස්
ගඟ	'the river'; gen. ගඟේ ; pl. ගඟවල් or ගංගා
වැට	'the fence'; gen. වැටේ ; pl. වැටවල්
අයින	'the edge, bank'; gen. අයිනෙ ; pl. අයින්

Class 4

ඊයෙ	'yesterday' (no plural)

Other Nouns

පොල්	'coconuts' (plural only)
දර	'firewood' (plural only)

2. NEW VERBS

ශුද්ධ කරනවා	'clean, clean up'
කපනවා	'cut'
කඩනවා	'pick, break (in two)'
සෝදනවා	'wash' Some people may say හෝදනවා
අදිනවා	'draw'
බඳිනවා	'tie up, build'
වැටෙනවා	'fall'
ඇහෙනවා	'hear'

3. PAST TENSE

Verbs can be divided into three regular classes depending on the formation of the past tense. These classes may be recognized on the basis of the last vowel in the present tense stem. Those verbs with a stem ending in -ə or -a will be called Class 1, those with a stem ending in -ī, Class 2, and those with a stem ending in -e, Class 3.

There is a change in the stem of the past by comparison with the present stem that applies to all the regular classes. If certain vowels occur in non-final position in the present stem, then these are replaced by other vowels in the past stem for all three classes, as follows:

In the present stem:		Replacement in the past stem:
a	is replaced by	æ
o	is replaced by	e
ə	is replaced by	e
u	is replaced by	i

If the vowel of the present stem is long, the vowel of the past stem will be the same replacement as above, but also long.

Any other vowel that occurs in the present stem will remain in the past stem.

3.1 Class 1

Class 1 verbs are characterized by their stems ending in vowel -ə, or in -a if h precedes: wahanəwa 'close'. Besides the vowel replacement mentioned above, Class 1 verbs change the final -ə to -uw to form the past stem. Thus the present stem බල- (balə-) has the past stem බැලුව්- (bæluw-). To this past stem -a is added to form the simple past and -e to form the emphatic past. Thus, බැලුවා, බැලුවෙ . Those verbs which end in -yə or -wə, such as කියනවා, කියවනවා are an exception. They change -yə- or -wə- to -ww-. Thus, present stem කිය- (kiyə-), past stem කිව්ව්- (kiww-); present stem කියව- (kiyəwə-); past stem කියෙව්ව්- (kiyeww-).

The verbs of Class 1 that you have met so far are:

Simple		Emphatic	
Present	Past	Present	Past
කියනවා	කිව්වා	කියන්නෙ	කිව්වෙ
නවත්තනවා	නැවැත්තුවා	නවත්තන්නෙ	නැවැත්තුවෙ
එලවනවා	එලෙව්වා	එලවන්නෙ	එලෙව්වෙ
කරනවා	කෙරුවා	කරන්නෙ	කෙරුවෙ
කියවනවා	කියෙව්වා	කියවන්නෙ	කියෙව්වෙ
නටනවා	නැටුවා	නටන්නෙ	නැටුවෙ
බලනවා	බැලුවා	බලන්නෙ	බැලුවෙ
එවනවා	එව්වා	එවන්නෙ	එව්වෙ
අහනවා	ඇහුවා	අහන්නෙ	ඇහුවෙ
වහනවා	වැහුවා	වහන්නෙ	වැහුවෙ

3.2 Class 2

Verbs of Class 2 are characterized by a stem ending in -i. The only verb of this class that has occurred earlier is වහිනවා 'rain'. Two others occur for the first time in this lesson: අදිනවා 'draw, pull', බඳිනවා 'tie up, build'.

Class 2 verbs form their -wi, -nnaŋ and verbal adjective forms in the same way as the verbs of the other classes we have met. That is:

1. The stem-final vowel is lengthened for the -wi form: අදීවි, බඳීවි, වහීවි.
2. The -nnaŋ ending is added to the present tense stem: අදින්නම්, බඳින්නම්.
3. The verbal adjective ending -nə is added to the present tense stem: අදින, බඳින, වහින.

Class 2 verbs form the past tense stem as follows: The non-final stem vowels are replaced as for Class 1, the -i of the present stem is dropped, and the resulting final consonant is doubled. Hence අදි (adi-) becomes ඇද්ද (ædd-). When the final consonant is -m̆b, -n̆d, -n̆D or -n̆g, it becomes -mb, -nd, -nD, or-ng respectively. -h doubles as -ss. Thus:

Simple		Emphatic	
Present	Past	Present	Past
අදිනවා	ඇද්දා	අදින්නෙ	ඇද්දෙ
බඳිනවා	බැන්දා	බඳින්නෙ	බැන්දෙ
වහිනවා	වැස්සා	වහින්නෙ	වැස්සෙ

3.3. Class 3

Class 3 is characterized by the present stem ending in -e. Besides the vowel replacement discussed above, the -e of the present stem is changed to -un to produce the past stem: තේරෙ (teere-) becomes තේරුන් (teerun-). To this stem -a and -e are added to form the simple past and emphatic past respectively.

The verbs of this class you have met so far are:

Simple		Emphatic	
Present	Past	Present	Past
තේරෙනවා	තේරුනා	තේරෙන්නෙ	තේරුනෙ
වැටෙනවා	වැටුනා	වැටෙන්නෙ	වැටුනෙ
ඇහෙනවා	ඇහුනා	ඇහෙන්නෙ	ඇහුනෙ

3.4 The past tense forms of irregular verbs have to be learned as they occur. Those which have occurred so far are:

Simple		Emphatic	
Present	Past	Present	Past
ඉන්නවා	උන්නා	ඉන්නෙ	උන්නෙ
එනවා	ආවා	එන්නෙ	ආවෙ
ගන්නවා	ගත්තා	ගන්නෙ	ගත්තෙ
ගෙනියනවා	ගෙනිච්චා	ගෙනියන්නෙ	ගෙනිච්චෙ

ගෙවදිනවා	ගෙවදුනා	ගෙවද්න්නෙ	ගෙවදුනේ
ගේනවා	ගෙනාවා	ගේන්නෙ	ගෙනාවෙ
ත්යෙනවා	ත්උනා	ත්යෙන්නෙ	තිඋනෙ
දෙනවා	දුන්නා	දෙන්නෙ	දුන්නෙ
නවතිනවා	නැවතුනා	නවතින්නෙ	නැවතුනෙ
බොනවා	බීව්වා	බොන්නෙ	බීව්වෙ
යනවා	ගියා	යන්නෙ	ග්යේ
වෙනවා	උනා	වෙන්නෙ	උනේ
වහිනවා	වැස්සා	වහින්නෙ	වැස්සෙ
දානවා	දැම්මා	දාන්නෙ	දැම්මෙ

3.5 As mentioned in Lesson 15, verbs formed with වෙනවා , කරනවා and ගන්නවා have the same past tense (and other) forms as the basic verbs themselves. Thus:

Simple		Emphatic	
Present	Past	Present	Past
සුද්ද කරනවා	සුද්ද කෙරුවා	සුද්ද කරන්නෙ	සුද්ද කෙරුවෙ
බලා ගන්නවා	බලා ගත්තා	බලා ගන්නෙ	බලා ගත්තෙ
හම්බ වෙනවා	හම්බ උනා	හම්බ වෙන්නෙ	හම්බ උනේ

Note that whatever precedes වෙනවා , කරනවා or ගන්නවා does not change in form. When new verbs of this kind are introduced, they will be listed under the class of the verb on which they are formed. Although those with වෙනවා and ගන්නවා are thus irregular, tense forms will not be given for them, since they will be predictable from the forms of වෙනවා and ගන්නවා

4. යනවා AND එනවා WITH THE GENITIVE CASE

Place names that are not formed with -එක and a small number of specific expressions such as ගෙදර and ඉස්කෝලෙ are used in the genitive case with the verbs යනවා and එනවා . When so used, the implication is that the person intends to stay for some period of time although the period may be relatively short. When these expressions are used with the dative case the implication is that the person is going to the place for some specific purpose that does not involve staying there. With other expressions, only the dative case may be used and there is no contrast of this sort.

මේ බස් එක කොළඹට යනවා.	This bus is going to Colombo.
මම කොළඹ යනවා.	I am going to Colombo.
මම ඉස්කෝලෙ යනවා	I am going to school.
මම ඉස්කෝලෙට යනවා.	I am going to school (to pick up my brother).

5. හම්බ වෙනවා

5.1 හම්බ වෙනවා may be an equivalent of the English verb 'to meet'. It may have the subject in the direct or the dative case. With the subject in the dative case it implies accidental or unplanned meeting, and with the subject in the direct case it implies that the meeting is arranged or for some particular person.

මට සඳුදා මහත්තයා හම්බ උනා.	I met the master on Monday (without planning to do so).
මම සඳුදා මහත්තයා හම්බ උනා.	I met the master on Monday (either by previous arrangement or intention).

5.2 හම්බ වෙනවා may also be an equivalent of the English 'to get, receive'. It then has the subject in the dative case and the object in the direct case.

මට සල්ලි හම්බ උනා.	I got (received) (some) money.

5.3 හම්බ වෙනවා has the same form as වෙනවා . Hence
හම්බ උනා 'met, got,' etc.

6. ADVERBS

Some adjectives form adverbs by the addition of -ට. Those that you have met so far are:

Adjective		Adverb	
හොඳ	good	හොඳට	well
සැර	strong	සැරට	strongly
රස	tasty	රසට	tastily
සුවඳ	fragrant	සුවඳට	fragrantly

Note that those that end in -i and -u take ය and ව respectively before -ට.

පොඩි	small	පොඩියට	in a small way
ලේසි	easy	ලේසියට	easily, in an easy manner
අමාරු	difficult	අමාරුවට	in a difficult manner, with difficulty

Exercises

A. Substitute orally:

1. ගල් ඕන නම් ....ගේන්න.

from Colombo
from that place over there
from Matale
from the estate
from Kandy

2. සල්ලි හිග නම් ....කියන්න.

the lady
the master
me
him
that gentleman over there
Banda

3. මම අද ....

built the fence
picked coconuts
cleaned up the bungalow
worked
looked after the estate
closed the road
drove the car
learned some Sinhalese
washed the car
went to the bungalow

4. මම අද ....

didn't go to the bungalow
didn't go home
didn't work
didn't give the money
didn't finish the work on the road
didn't build the fence
didn't wash the car
didn't cut the firewood
didn't fetch the firewood
didn't go to the station

5. නෝනා ....

will give the money
will work in the bungalow
will give me a book
will build the fence
will buy vegetables

B. Transform according to the model, changing the verb to the past tense:

මම ගමට යනවා......මම ගමට ගියා.

1. නෝනාත් එනවා ද?
2. ඔහේ වැඩ කරනවා ද?
3. මම දර කපන්නෙ නෑ.
4. කාර් එක සෝදන්නෙ බංඩා ද?
5. සල්ලි දෙන්නෙ මහත්තයා.
6. මේ සුමානෙ සල්ලි හම්බ වෙනවා.
7. මම වැට බඳින්නම්.
8. පොල් කඩන්නෙ නැද්ද?
9. මම කාර් එක එලවනවා.
10. මම කියවන්නෙ නව කතාවක්.
11. මට මහත්තයා හම්බ වේවි.
12. මම ඉස්කෝලෙ යනවා.
13. පුතා අද යාපනේ යනවා.
14. මොනවා ද අද කරන්නෙ?
15. මේ වත්තෙ පොල් කඩන්නෙ ඔය ලමයා ද?
16. අපි වැටක් බඳිමු.
17. මම ඉස්ටේසමට මුරකාරයා එවන්නම්.
18. ඔහේ සිංහල කියවනවා ද?
19. බස් එක නවත්තන්නෙ මෙතෙන් ද?

C. Say in Sinhalese:

1. Did you see upland dances yesterday?
2. No, I didn't go.
3. Yesterday I took the car to the garage.
4. So I stayed at home.
5. I went. Several very famous dancers came.
6. They danced very well.
7. Do you like to see dances?
8. Yes. Upcountry dances are not too bad.
9. I like them.
10. Five dancers came from Kandy yesterday.
11. Those five danced very well.
12. Is that so?
13. Yes. I took some good pictures, too.
14. I must see some dances one day.

15. When are you cleaning up the estate?
16. Tomorrow morning.
17. Can't you do it before that?
18. I can't, sir. I have a lot of work today.
19. I must finish the road before six o'clock.
20. I'll send two more men.
21. Then you can clean up the estate, can't you?
22. If you can send some men I can finish it.
23. Fine. I'll send two men.
24. Didn't you go to the bungalow this morning?
25. No, sir. I'll come in the afternoon.
26. If you can come, I can give you this week's money.
27. Yes, sir. I'll come at about seven o'clock.

LESSON 18

Conversation: Financial Problems

Sirisena comes back wearily after going to his employer looking for a loan, and discusses it with his friend Gunasena, with whom he wants to go into business.

GUNASENA

පුලුවන් වෙනවා	become possible
බස් එක ගන්න පුලුවන් වුනා ද?	Were you able to get the bus?

SIRISENA

බැරි වෙනවා	become impossible
බැරි උනා.	I couldn't.
ඕන වෙනවා	want, become necessary
මට කඩේ ටිකක් නවතින්න ඕන උනා.	I wanted to stop a while at the shop.
ඒ නිසා බස් එකට පරක්කු උනා.	Therefore I was late for the bus.

GUNASENA

ඉතින් කොහොම ද ගියේ?	So how did you go?

SIRISENA

පයින්.	On foot.

GUNASENA

කුලිය	the wage
කුලී කාර් එක	taxi (hiring car)
කුලී කාර් එකක් ගන්න තිඋනෙ නැද්ද?	Wasn't there a taxi to be had?

SIRISENA

වෙනදඃ	other days
නම්	of course
සොයා ගන්නවා	find
එහේ වෙනදා නම් කාර් එකක් සොයා ගන්න තියෙනවා.	Other days, of course, you can find a car there.
නමුත් අද තිඋනෙ නෑ.	But there wasn't one today.
හැතැප්ම හයක් විතර පයින් යන්න උනා.	I had to go on foot for about six miles.
එපා වෙනවා	get fed up
මට ඊට පස්සෙ ගමනක් යන්න එපා උනා.	After that, I got fed up with traveling around.

GUNASENA

මහත්තයා හම්බ උනා ද?	Did you see the boss?

SIRISENA

යන්තම්	barely, just
ඔව්. යන්තම් හම්බ උනා.	Yes, I just managed to see him.
අල්ලාගන්නවා	catch
තව ටිකක් පරක්කු උනා නම් මහත්තයා අල්ලාගන්න හම්බවෙන්නෙ නෑ.	If I had been a bit later, I wouldn't have been able to catch him.

GUNASENA

ගනුදෙනුව	the transaction, loan
ගනුදෙනුවට මොකද උනේ?	What happened about the loan?

SIRISENA

ඉල්ලාගන්නවා	borrow
සේරම ඉල්ලාගන්න බැරි උනා.	I wasn't able to borrow all of it.
බාගයක්	a half
යන්තම් බාගයක් හම්බ උනා.	I barely got half of it.
ලු	it seems
මහත්තයා ලග දැන් සල්ලි හිග ලු.	It seems that the boss is short of cash now.
ගාන	the amount
බර	heavy
වියදම් වෙනවා	gets spent
වත්තෙ ගෙවල් වගයක් හදන්න බර ගානක් වියදම් උනා ලු.	It seems he spent a large amount to build some houses on the estate.

GUNASENA

අනිත්	the other
හරිය	portion
අනිත් හරිය සොයාගන්නෙ කොහොම ද?	How are we going to get the rest of it?
ලොකු	big
ලොකු මහත්තයා ලග තියෙනවාද දන්නෙ නෑ.	I wonder if the big boss has it.

SIRISENA

මම ලොකු මහත්තයා බලන්න ගියා.	I went to see the big boss.
මදි වෙනවා	become insufficient
නමුත් වෙලා මදි උනා.	But I didn't have enough time.*
මම යන කොට මහත්තයා උන්නෙ නෑ.	When I got there, he wasn't there.

---

*The meaning here can be either "I didn't have enough time," or, idiomatically, "I was too late."

GUNASENA

හෙට වත් ලොකු මහත්තයා හම්බවෙන්න පුලුවන් වේවි ද?	Will you at least be able to see the big boss tomorrow?
කොහොම හරි	somehow
කොහොම හරි ගනුදෙනුව ඉක්මනට සොයාගන්න ඕන, නේ?	Somehow we'll have to find the money, won't we?

SIRISENA

ඒක නේන්නං.	That's so.
උදෙන් ම	early in the morning
මම හෙට උදෙන් ම ලොකු මහත්තයා හම්බවෙන්න යන්නම්.	I'll go to see the big boss early in the morning tomorrow.

GUNASENA

පඩිය	salary
ටික ටික	little by little
ගෙවනවා	pay
පඩියෙන් ටික ටික ගෙවන්න පුලුවන්, නේ?	(We) can pay (it back) little by little out of your salary, can't we?

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

කුලී කාර් එක	'the taxi, hiring car' කුලී කාර් එක refers to a car which will take one somewhere for an agreed-upon price. ටැක්සිය commonly refers to a cab with a meter.
ගනුදෙනුව	'the transaction, loan'; gen. ගනුදෙනුවෙ ; pl. ගනුදෙනු

ගාන	'the sum' (no plural): gen. ගානෙ
පඩිය	'the salary'; gen. පඩියෙ ; pl. පඩි
කුලිය	'the wage'; gen. කුලියෙ ; pl. කුලි

Class 2

හරිය	'the portion, part'; gen. හරියෙ ; pl. හරියවල්

Class 4

බාගෙ	'the half'

2. NEW VERBS

Irregular

සොයාගන්නවා	'find (for oneself)'
අල්ලාගන්නවා	'catch'
ඉල්ලාගන්නවා	'borrow'
වියදම් වෙනවා	'get spent'

Class 1

ගෙවනවා	'pay'

3. පුලුවන් වෙනවා, බැරි වෙනවා

The forms පුලුවන් and බැ may be used in combination with the verb වෙනවා implying future time. බැ appears as බැරි . Thus, පුලුවන් වෙනවා 'It will be possible' or 'I will be able; බැරි වෙනවා 'It will not be possible' or 'I will not be able'. The past forms of වෙනවා , i.e., උනා and උනේ when used in combination with පුලුවන් or බැ imply past time. Thus පුලුවන් උනා 'I could', 'It was possible'; බැරි උනා 'I couldn't', 'It was not possible'.

මහත්තයාට යන්න පුලුවනි.	The gentleman can go.
මහත්තයාට යන්න පුලුවන් වෙනවා.	The gentleman will be able to go.
මහත්තයාට යන්න පුලුවන් උනා.	The gentleman was able to go.

මහත්තයාට යන්න බෑ.	The gentleman can't go.
මහත්තයාට යන්න බැරි වෙනවා.	The gentleman will not be able to go.
මහත්තයාට යන්න බැරි උනා.	The gentleman couldn't go.

4. ඕන වෙනවා, එපා වෙනවා

The forms වෙනවා and උනා may also be used in combination with ඕන implying future and past respectively.

මට පොත් ඕන.	I want books.
මට පොත් ඕන වෙනවා.	I will want books.
මට පොත් ඕන උනා.	I wanted books.
මට යන්න ඕන.	I want to go.
මට යන්න ඕන වෙනවා.	I will want to go.
මට යන්න ඕන උනා.	I wanted to go.

As learned before, the form ඕන may have the negative ඕන නෑ when used with an infinitive or when used with a noun as direct object. Or, it may have a negative එපා but only when used with a noun as direct object:

මට පොත් එපා.	I don't want (or need) books.
මට පොත් ඕන නෑ.	I don't want (or need) books.
මට යන්න ඕන නෑ.	I don't want (or need) to go.

When ඕන is used with වෙනවා the negative is ඕන වෙන්නෙ නෑ and when used with උනා the negative is ඕන උනේ නෑ.

මට පොත් ඕන වෙන්නෙ නෑ.	I won't need books.
මට යන්න ඕන වෙන්නෙ නෑ.	I won't want to go.
මට පොත් ඕන උනේ නෑ.	I didn't need books.
මට යන්න ඕන උනේ නෑ.	I didn't want to go.

When එපා is used with වෙනවා or උනා it is not a negative of ඕන but has the special meaning 'to be fed up with.'

මට පොත් එපා වෙනවා.	I get fed up with books.
මට යන්න එපා වෙනවා.	I get fed up with going.
මට පොත් එපා උනා.	I got fed up with books.
මට යන්න එපා උනා.	I got fed up with going.

This last construction has its own negative එපා වෙන්නෙ නෑ and එපා උනේ නෑ.For example:

මට පොත් එපා වෙන්නෙ නෑ.	I won't get fed up with books.
මට පොත් එපා උනේ නෑ.	I didn't get fed up with books.
මට යන්න එපා වෙන්නෙ නෑ.	I won't get fed up with going.
මට යන්න එපා උනේ නෑ.	I didn't get fed up with going.

Note that there is no past equivalent of the construction මම යන්න ඕන 'I must go.' වෙනවා and උනා are used with ඕන only when the equivalent of the English subject is in the dative case.

5. වේවි

In all of the constructions discussed in Sections 3 and 4, the form වේවි may be used instead of වෙනවා , with the same implications of futurity and uncertainty discussed in Lesson 12, 3:

මහත්තයාට යන්න පුලුවන් වේවි.	The gentleman might be able to go.
මහත්තයාට යන්න බැරි වේවි.	The gentleman might not be able to go.
මට පොත් ඕන වේවි.	I might want books.
මට යන්න එපා වේවි.	I might get fed up with going.

6. NOT ENOUGH

මදි 'not enough' may be used following a verb, or in place of ඉන්නවා , or තියෙනවා . When it is used with a verb, the past is formed by using the past simple form of the verb:

මහත්තයා වැඩ කරනවා මදි.	He doesn't work enough.
මහත්තයා වැඩ කෙරුවා මදි.	He didn't work enough.

When it replaces ඉන්නවා or තියෙනවා , the past is formed by adding උනා :

මට වෙලා මදි.	I don't have enough time.
මට වෙලා මදි උනා.	I didn't have enough time.

7. ADJECTIVES WITH උනා

The form උනා when used with some adjectives can serve as a past tense 'was' where the present would not have any verb, or as a past tense 'became, got' where the present would have වෙනවා 'become, get'.

මම පරක්කුයි.	I'm late.
මම පරක්කු වෙනවා.	I'm delaying.
මම පරක්කු උනා.	I got late.
ඒ නිසා මම බස් එකට පරක්කු උනා.	Therefore I was late for the bus.

The student should avoid using උනා as a past tense in the meaning 'was' with adjectives except for those specifically mentioned.

8. 'BE SUPPOSED TO','HAVE TO'

The construction with තියෙනවා 'be supposed to' with an infinitive and the subject in the dative case has already been learned.

මට යන්න තියෙනවා.	I am supposed to go.

The past of this is formed with the past of තියෙනවා :

මට යන්න තිඋනා.	I was supposed to go.

A similar construction occurs with the verb වෙනවා 'to become'. With the form වෙනවා the implication is future, 'I will have to' and with the form උනා the implication is past, 'I had to' or 'it became necessary for me to'.

මට පයින් යන්න උනා.	I had to go on foot.
මහත්තයා එනවා නම් මට වැඩ කරන්න වෙනවා.	If the boss comes, I'll have to work.

9. නම්

9.1 When නම් occurs as a conjunction 'if' at the end of a clause with a present tense verb (12,5), the implication may be either present or future, and the verb of the other ("then") clause will be in the form demanded by the sense:

මහත්තයා කලුතරට යනවා නම්, මාත් යන්නම්.	If the master is going to Kalutara, I'll go too.
මහත්තයා ඉන්නෙ ගෙදර නම්, මම ටැලිපෝන් කරන්නම්.	If the master is at home, I'll telephone him.

When the verb of a නම් 'if' clause is in the simple past tense, the implication is generally past contrary to fact ('If he had gone . . .'). The verb of the other clause will commonly be in the present tense:

තව ටිකක් පරක්කු උනා නම්, මහත්තයා අල්ලාගන්න හම්බ වෙන්නෙ නෑ.	If I had been a bit later, I wouldn't have been able to catch him.
එයා කන්තෝරුවට ගියා නම්, ලොකු මහත්තයා හම්බ වෙනවා.	If he had gone to the office, he would have met the big boss.

9.2 Besides meaning 'if', නම් may sometimes be an equivalent of English 'of course'. In this usage it does not follow a clause but occurs immediately following the item that 'of course' applies to:

එහේ වෙනදා නම් කාර් එකක් සොයාගන්න තියෙනවා.	Other days, of course, a car is available there.
මම නම් යන්න ඕන.	I, of course, must go. (If I must go, you stay.)

10. තියෙනවා, ඉන්නවා

It has been noted (Chapter 6, 3) that නෑ serves as the negative of තියෙනවා and ඉන්නවා .

මහත්තයා ගෙදර ඉන්නවා.	The master is at home
පොත ගෙදර තියෙනවා.	The book is at home.
මහත්තයා ගෙදර නෑ.	The master is not at home.
පොත ගෙදර නෑ.	The book is not at home.

In the past tense the negative is තිබුනෙ නෑ, and උන්නෙ නෑ .

මහත්තයා ගෙදර උන්නා.	The master was at home.
පොත ගෙදර තිබුනා.	The book was at home.

මහත්තයා ගෙදර උන්නෙ නෑ.	The master wasn't at home.
පොත ගෙදර තිබුනෙ නෑ.	The book wasn't at home.

11. හම්බ වෙනවා

The verb හම්බ වෙනවා besides having the meaning 'meet' may have the meaning 'to have a chance to', 'to have an opportunity to' when used with a dependent infinitive. In this construction the subject is in the dative case:

මෙහේ මට සිංහල කතා කරන්න හම්බ වෙනවා.	Here I get the chance to speak Sinhalese.
මෙහේ මට සිංහල කතා කරන්න හම්බ වෙන්නෙ නෑ.	Here I don't get a chance to speak Sinhalese.
මට මහත්තයා අල්ලාගන්න හම්බ උනේ නෑ.	I didn't get the chance to catch the gentleman.

12. ලු *'IT SEEMS'*

The form ලු has the meaning 'it seems that' and is added at the end of any clause dependent upon it. When added to නෑ and බෑ they take the form නැති and බැරි respectively.

මහත්තයා ගෙදර.	The master is home.
මහත්තයා ගෙදර ලු.	It seems that the master is home.
ළමයා කඩේ උන්නා.	The boy was in the shop.
ළමයා කඩේ උන්නා ලු.	It seems that the boy was in the shop.
ළමයාට යන්න බෑ.	The boy can't go.
ළමයාට යන්න බැරි ලු.	It seems that the boy can't go.

13. වෙනවා

The verb වෙනවා may have the meaning 'to happen'. In this usage 'what' is usually expressed by මොකද .

මොකද වෙන්නෙ?	What's happening?
මොකද උනේ?	What happened?

14. වත්

වත් is a form used to intensify the item immediately preceding it and is thus likely to be the equivalent of English 'at least', 'even':

හෙට වත් ලොකු මහත්තයා හම්බ වෙන්න පුළුවන් වේවි ද?	Will it be possible to see the big boss at least tomorrow?
මට වත් හම්බ උනේ නෑ.	Even I didn't get (it).
පුතාට වත් පොත් නෑ.	Even the son doesn't have books.

15. හරි

The form හරි is used in combination with interrogatives to form an indefinite:

කොහොම හරි එන්න.	Come somehow or other.
මම කොහේ හරි යන්න ඕන.	I must go somewhere or other.

Exercises

A. Substitute orally:

1. මට බස් එකක් ගන්න ....

couldn't
became possible
wanted
got fed up
want
can't
can
won't be necessary

didn't become necessary
don't get fed up
might become impossible
might be necessary
don't want
didn't get fed up
didn't become impossible

2. මේ මහත්තයාට ....

doesn't understand
doesn't understand enough
didn't understand enough

hasn't enough time
didn't have enough time
became late
hasn't enough books

3. මට ....

am supposed to go
was supposed to eat
had to work
didn't have to walk
might have to work
had to go to school

4. පොත ....

is at home
is in the shop
is with me
was at home
was in the shop
was with me
isn't at home
isn't in the shop
isn't with me
wasn't with me
wasn't in the shop
wasn't at home

5. .... ලොකු මහත්තයා හම්බ වේවි ද?

at least tomorrow
at least next week
even the son
even (my) uncle
even father
at least tonight
at least tomorrow morning

B. Transform according to the model, changing the verb or its equivalent to the past tense:

මට වැඩ කරන්න එපා වෙනවා.....මට වැඩ කරන්න එපා උනා.

1. මට කොලඹ යන්න වෙනවා.
2. මට වැඩ කරන්න තියෙනවා.
3. බස් එක ගන්න පුලුවන් වේවි ද?
4. ඔහේට මේ පොත් ඕන වෙන්නෙ නැද්ද?
5. කුලී කාර් එකක් ගන්න බෑ.
6. ඔහේට පරක්කු වෙනවා ද?
7. යන්න ඕන ද?
8. සල්ලි ඉල්ලා ගන්න බැරි වේවි ද?
9. මහත්තයා අල්ලාගන්න පුලුවන් වෙන්නෙ කීයට විතර ද?
10. මට වෙලා මදි.
11. මට පයින් යන්න වේවි.
12. මෙහේ මට සිංහල කතා කරන්න හම්බ වෙන්නෙ නෑ.
13. පොත ගෙදර තියෙනවා.
14. මහත්තයා ගෙදර නෑ.
15. ගනුදෙනුවට මොකද වෙන්නෙ?

C. Transform according to the model, adding ලු 'it seems':

මහත්තයා ගෙදර.....මහත්තයා ගෙදර ලු.

1. ළමයා කඩේ උන්නා.
2. පොත් ගෙදර නෑ.
3. මහත්තයාට වැඩ කරන්න බෑ.
4. බංඩා වැඩ කරන්න යනවා.
5. ඒ මහත්තයා සිංහල දන්නෙ නෑ.
6. ළමයි පොත් ගත්තා.
7. ගනුදෙනුව හම්බ උනා.

D. Transform according to the model, adding වත් 'at least, even', to a suitable noun:

මට පොත් නෑ.....මට පොත් වත් නෑ.

1. මට මහත්තයා හම්බ වේවි ද?
2. ඔය ළමයාට හෙට කොළඹ යන්න පුලුවන් ද?
3. ගනුදෙනුවෙන් බාගයක් හම්බ උනා.
4. හෙට පඩි ගෙවනවා ද දන්නෙ නෑ.
5. ඒ ඉස්කෝල පොත් මට කියවන්න අමාරුයි.
6. මුරකාරයා උඩරට නැටුම් බලන්න ගියේ නෑ.
7. කුලී කාර් එකෙන් යන්න පුලුවන් ද?
8. එයාට සල්ලි හම්බ වේවි ද?
9. ලොකු මහත්තයා ළග සල්ලි තියෙනවා ද?

E. Say in Sinhalese:

1. Is your house very far?
2. Yes. It's about seven miles from here.
3. Then it is very far. Will I be able to go by bus?
4. Yes, you can. There is a bus at about three in the afternoon.
5. Somehow or other I'll come tomorrow, at least.
6. If I want to go somewhere or other I must wait till (my) son comes home.
7. I don't know if he will come even tomorrow.
8. It seems that he has a lot of work now.
9. Therefore it seems he doesn't get a chance to come home always.

10. My son, too, works the whole day now.
11. He goes to work at about six o'clock in the morning.
12. When he comes home, it's very late.

13. Is the big boss home these days?
14. No, he went to the estate.
15. The master has to pay people (their) wages.
16. I wonder (I don't know) if I can get a loan from the big boss.
17. Last month he built some houses.
18. I wonder if all the money is gone (i.e., finished).
19. Come tomorrow afternoon.
20. You might be able to see him there.
21. I can't come tomorrow.
22. I can come on Monday, of course.
23. He might be home on Monday afternoon.
24. It gets late when the master comes home these days.
25. If so, I'll come on Monday night.
26. Fine. I'll tell the master.
27. If I can come I'll telephone.

LESSON 19

Conversation: Visiting Ceylon

John is introduced to the headmaster of a village school in Ceylon by his friend Silva.

SILVA

මිස්ට	Mr.
මුල්	chief
ගුරුවරයා	teacher

මේ මහත්තයා මිස්ට ජෝන් වුඩ්.	This is Mr. John Wood.
මේ මේ ඉස්කෝලෙ මුල් ගුරුවරයා.	This is the headmaster of this school.

HEADMASTER

ආය්බෝවන්	hello
මහත්මයා	sir

ආය්බෝවන්, මහත්මයා.	How do you do, sir.

JOHN

ආය්බෝවන්.	How do you do.

HEADMASTER

එංගලන්තෙ	England
වෙන්න ඇති	might be

මහත්මයා එංගලන්තෙ වෙන්න ඇති.	You must be English.

JOHN

ඇමෙරිකාව	America

නෑ. මම ඇමෙරිකාවෙ.	No. I'm American.

HEADMASTER

මහත්වරු	gentlemen
දෙගොල්ල	the two groups
දැනගන්නවා	get to know
එංගලන්තෙ මහත්වරුයි ඇමෙරිකාවෙ මහත්වරුයි දෙගොල්ල දැනගන්න අමාරුයි.	It is difficult to get to know (the difference between) the two groups--Englishmen and Americans.
සුදු	white
පේනවා	see
එක වගෙයි	alike
අපට	to us
සුදු මහත්වරු කවුරුත් අපට පේන්නෙ එක වගෙයි.	All white men we see alike.

JOHN

ඇත්ත	the truth
ඒක ඇත්ත.	That's true.
ඉන්දියාව	India
අතරෙ	between
වෙනස	the difference
අපටත් ලංකාවෙ මහත්වරුයි ඉන්දියාවෙ මහත්වරුයි අතරෙ වෙනස කියන්න අමාරුයි.	We too find it difficult to tell the difference between the Ceylonese and Indians.

HEADMASTER

නැතුව	without
හොඳට දැනගන්නෙ නැතුව අමාරුයි.	It is difficult without getting to know them properly.
ළඟදි	recently
මහත්මයා ලංකාවට ආවෙ ළඟදි ද?	Did you come to Ceylon recently?

JOHN

මාසෙකට වැඩියෙ	more than a month
ඔව්. දැන් මාසෙකට වැඩියෙ නැ.	Yes. Not more than a month now.

HEADMASTER

මහත්මයා හොඳට සිංහල දන්නවා, නේ?	You know Sinhalese well, don't you?
ඔච්චර	that much
මාසෙකින් කොහොම ද ඔච්චර සිංහල ඉගනගත්තෙ?	How did you learn that much Sinhalese in a month?

JOHN

ඇමෙරිකාවෙ දි	while in America
මම ඇමෙරිකාවෙදිත් සිංහල ටිකක් ඉගනගත්තා.	I learned some Sinhalese while in America also.
ඒ නිසායි	that's why
මෙච්චර	this much
ඒ නිසායි මට මෙච්චර වත් පුලුවන්.	That's why I know even this much.

HEADMASTER

හා	oh
උගන්නනවා	teach
හා, ඇමෙරිකාවෙ සිංහල උගන්නනවා ද?	Oh, so they teach Sinhalese in America?

JOHN

ඔව්.	Yes.

HEADMASTER

සන්තෝස	pleased
ඒක අහන්න බොහොම සන්තෝසයි.	I am pleased to hear that.
ජීවත් වෙනවා	live
ජීවත් වෙන	living
විදිය	the way
බාසාවල්	languages
මිනිස්සු ජීවත් වෙන විදිය දැනගන්න ඕන නම් මිනිස්සුන්ගෙ බාසාවල් දැනගන්න ඕන.	If one wants to get to know the way the people live, one must get to know the people's language.
මහත්මයා ලංකාවෙ මොකුත් වැඩක් කරනවා ද?	Are you doing any job in Ceylon?

JOHN

රටතොට	country and surroundings
නෑ. මම ආවෙ ටිකක් රටතොට බලන්න.	No. I came to see the country for a while.

HEADMASTER

පිටිසර	countryside, rural area
ජීවිතේ	the life
ගැන	about
සුමානයක් හමාරක්	a week or so
මහත්මයාට පිටිසර ජීවිතේ ගැන දැනගන්න ඕන නම් සුමානයක් හමාරක් මෙහේ නවතින්න එන්න.	If you want to know (something) about the country life come to stay here for a week or so.
පුරුදු	accustomed
කෑම් බීම්	foods and drinks
නම්	of course
මහත්මයාට පුරුදු කෑම් බීම් නම් මෙහේ නෑ.	We don't have the foods and drinks you are used to, of course.

නමුත් ඉගනගන්න බොහොම දේවල් තියෙනවා.	But there are many things to learn.

JOHN

බාදාව	the hindrance
ඕන දෙයක්	anything
කෑමෙන් බාදාවක් නෑ.	There is no problem about food.
කනවා	eat
ඕන දෙයක් කන්න පුලුවනි.	I can eat anything.
කට	mouth
දනවා	burn (intransitive)
කට දනවා	to be hot (spicy)
කට දන කෑම පුරුදුයි.	I am used to hot food.
ඉඩ	space, time to spare
ඉඩ තියෙන කොට මම එන්නම් මෙහේ ටිකක් බලන්න.	When there's time I'll come to look around here a while.

HEADMASTER

මහත්තයාලා අපි තේ ටිකක් බොමු ද?	Gentlemen, let's have some tea, shall we?

JOHN

බෑ. අපි යන්න ඕන.	No. We must go now.
පස්සෙ	later
තේ පස්සෙ බොන්න පුලුවනි.	We can drink tea some other time.

HEADMASTER

එහෙම ද? හොඳයි.	Is that so? Fine.
එහෙනම් මහත්මයා වෙලාවක මේ පැත්තෙ එන්න.	Then you come this way some time.

JOHN

අපි ගිහින් එන්නම්.	we had better go
බොහොම ඉස්තූතියි.	Thank you very much.
අපි ගිහින් එන්නම්.	We had better go.

HEADMASTER

ආය්බෝ!	Good bye.

JOHN

ආය්බෝ!	Good bye.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

ඇමෙරිකාව	'America' (no pl.); gen. ඇමෙරිකාවෙ
ඉන්දියාව	'India' (no. pl.); gen. ඉන්දියාවෙ
වෙනස	'the difference'; gen. වෙනසෙ ; pl. වෙනස්
බාසාව	'the language'; gen. බාසාවෙ ; pl. බාසා , බාසාවල්
කෑම බීම	'the food and drink'; gen. කෑමෙ බීමෙ ; pl. කෑම් බීම්
බාදාව	'the hindrance'; gen. බාදාවෙ ; pl. බාදාවල්
ඉඩ	'the space'; gen. ඉඩේ ; pl. ඉඩ
ඇත්ත	'the truth'; (no pl.); gen. ඇත්තෙ
රටතොට	'the country'; gen. රටතොටේ ; pl. රටතොටවල්
කට	'the mouth'; gen. කටේ ; pl. කටවල්
විදිය	'the way'; pl. විදි

Class 3

පිටිසර	'countryside, rural area'; pl. පිටිසරවල්

Class 4

එංගලන්තෙ	'England' (no pl.)
ජීවිතේ	'the life'; pl. ජීවිත

Class 5

ගුරුවරයා	'the teacher; pl. ගුරුවරු
මහත්මයා	'the gentleman'; pl. මහත්වරු (See 3.1 in the grammar)

2. NEW VERBS

Class 1

උගන්නනවා	'teach'; past ඉගැන්නුවා

Irregular:

පේනවා	'be seen'; past පෙනුනා , -wi form පෙනේවි
කනවා	'eat'; past කෑවා
දනවා	'burn' (intransitive); past දැවා
කට දනවා	'be hot, spicy' (i.e., mouth-burning)
දැනගන්නවා	'get to know'

3. IDIOMS

In this conversation there are some variants of items learned earlier as well as some new idiomatic expressions.

3.1 ආයුබෝවන් is a variant of the greeting ආයුබෝ 'Hello', 'how do you do?' It is a slightly more formal and literary version and may be used when first meeting someone, as in this conversation, or may be used as a term of respect where ආයුබෝ would imply more familiarity. Note that at the end of the conversation the form ආයුබෝ is used since the participants have become acquainted with each other and have been chatting informally.

3.2 මහත්මයා is a more formal variant of මහත්තයා . It has two plural forms මහත්වරු and මහත්මයාලා. මහත්මයාලා is used more frequently as a term of address or equivalent of 'you (pl.)' and මහත්වරු generally as an equivalent of 'gentlemen'.

3.3 අපට is a variant of අපිට , the dative of අපි. Either may be used with no change in meaning.

3.4 අපි ගිහින් එන්නම් is a polite expression used on parting by the person who is leaving. It means, literally, 'we, having gone, will come' and is a rough equivalent of English 'I, we, had better go', 'I have to go'. Note that although අපි 'we' is a plural form, this expression may be used by a single individual although it is also permissible to use the singular form අපි ගිහින් එන්නම්.

4. STATING NATIONALITY

The Sinhalese equivalent of English expressions like 'I'm an American', 'I'm an Indian', etc., is literally 'I'm of America', 'I'm of India', etc., expressed by the genitive case of the name of the country.

මම ඇමෙරිකාවෙ.	I'm an American.
අපි එංගලන්තෙ	We are English.
මේ මහත්තයා ඉන්දියාවෙ ද?	Is this gentleman an Indian?
අර මහත්වරු ලංකාවෙ ද?	Are those gentlemen Ceylonese?

Note that the same form may be used in qualifying a word like මහත්තයා, මහත්මයා or මිනිහා

ලංකාවෙ මහත්මයා	the Ceylonese gentleman
ඇමෙරිකාවෙ මහත්මයා	the American gentleman
ලංකාවෙ මිනිස්සු	the people of Ceylon

5. VERBAL ADJECTIVES

The verbal adjective form of a verb (8.5) may be used as an adjective qualifying a following noun.

වැඩ කරන මිනිස්සු	working men, men who are working

The verbal adjective form may have its own subject or object and modifiers. The English equivalent is likely to be a noun modified by a following clause.

සුරුට්ටු බොන මහත්තයා	the gentleman who is smoking cigars
මහත්තයා බොන සුරුට්ටු	the cigars that the gentleman is smoking
බස් එකෙන් යන ලමයා	the child who is going by the bus
මිනිස්සු ජීවත්වෙන විදිය	the way in which people live
කට දන කැම	food that burns the mouth

6. THE මෙච්චර SET

6.1 මෙච්චර 'this much' is one of another set of location words:

මෙච්චර	this much, as much as this
ඔච්චර	that much (by you), as much as that (by you)
අච්චර	that much (over there), as much as that (over there)
එච්චර	that much (in question), as much as that (in question)

These have no case forms.

6.2 Members of the මෙච්චර set may modify nouns, and then may either precede or follow the noun they qualify:

මට කෑම මෙච්චර එපා.	I don't want this much food.
එච්චර සල්ලි වියදම් උනා ද?	Did that much money get spent?
මාසෙකින් කොහොම ද ඔච්චර සිංහල ඉගනගත්තෙ?	How did you learn that much Sinhalese in a month?

6.3 They may also act as nouns:

මහත්තයාට ඔච්චර බොන්න පුළුවන් ද?	Can you drink that much?

6.4 They may modify adjectives or verbs:

මේ සුරුට්ටු එච්චර රස නෑ.	These cigars aren't that tasty.
ඒ ළමයාගෙ වැඩ මෙච්චර හොඳ නෑ.	That boy's work isn't this good.
ඇමෙරිකාවෙ කෑම ඔච්චර කට දනවා ද?	Is American food that hot (Does American food burn the mouth as much as that near you)?

6.5 කොච්චර 'how much' is the corresponding interrogative to the මෙච්චර set and acts like a member of that set in interrogative sentences. Thus:

මහත්තයාට තේ කොච්චර බොන්න පුළුවන් ද?	How much tea can you drink?
මහත්තයාට කොච්චර බොන්න පුළුවන් ද?	How much can you drink?
මේ සුරුට්ටු කොච්චර රස ද?	How tasty are these cigars?

7. වැඩියෙ

7.1 වැඩියෙ 'more than' requires a preceding noun or noun phrase in the dative case:

මාසෙකට වැඩියෙ නෑ.	not more than a month
මම ළඟ රුපියල් දෙකකට වැඩියෙ නෑ.	I haven't got more than two rupees.

7.2 වැඩියෙ may equate with English 'more than'. The lesser of the two things compared precedes වැඩියෙ and is in the dative case:

මම කොළඹට වැඩියෙ නුවරට කැමතියි.	I like Kandy more than Colombo.
මම සිංහලට වැඩියෙ ඉංගිරිසි දන්නවා.	I know English more than (I know Sinhalese.

7.3 වැඩියෙ may also equate with '-er than' in English comparative adjective constructions. In an expression such as 'bigger than X', the Sinhalese equivalent of X will be in the dative case and will precede වැඩියෙ . Thus 'bigger than Kalutara' is කළුතරට වැඩියෙ ලොකු . Note that the adjective takes no special form but behaves as usual with respect to the assertion marker:

කළුතරට වැඩියෙ කොළඹ ලොකුයි.	Colombo is bigger than Kalutara.
මේ සුරුට්ටු ජාතියට වැඩියෙ අර සුරුට්ටු ජාතිය රසයි.	That kind of cigars is tastier than this kind of cigars.
මේ පොතට වැඩියෙ අරක හොඳයි.	That book is better than this one.

7.4 As in English, the item with which something is being compared may be left unexpressed where context makes it clear:

මේ පොත වැඩියෙ හොඳයි.	This book is better.
අරක වැඩියෙ ලොකුයි.	That one is larger.

8. වෙන්න ඇති

8.1 The phrase වෙන්න ඇති may be used alone to mean 'perhaps', 'may be so'. It may be added to a sentence with the implication 'maybe', 'might be', 'perhaps':

වෙන්න ඇති.	Maybe so.
මහත්තයා එංගලන්තෙ වෙන්න ඇති.	Perhaps you are English.
මහත්තයා ගෙදර යනවා වෙන්න ඇති.	Perhaps you are going home.
පුතා ඉස්කෝලෙ නෑ වෙන්න ඇති.	Maybe the boy isn't in school.
ගුනපාල කැඩුවෙ පොල් වෙන්න ඇති.	Maybe Gunapala picked coconuts.

8.2 In a sentence in which one presumes something about another, such as මහත්තයා එංගලන්තෙ 'You are English', වෙන්න ඇති is likely to be added in Sinhalese as a mark of politeness.

9. නැතුව

9.1 නැතුව is a form that replaces නෑ in a subordinate clause. It will therefore appear in the same constructions in which may occur, but will form a subordinate clause and is likely to equate with the English clause introduced by 'without':

මහත්තයා හම්බ උනේ නෑ.	I didn't meet the gentleman.
මහත්තයා හම්බ වෙන්නෙ නැතුව මොකුත් කරන්න බෑ.	I can't do anything without having met the gentleman.
පොත් නෑ.	no books
පොත් නැතුව ඉගනගන්නෙ කොහොම ද?	How can you learn without books?
හොඳට දැනගන්නෙ නෑ.	One doesn't get to know (them) well.
හොඳට දැනගන්නෙ නැතුව අමාරුයි.	Without getting to know (them) well it's difficult.

10. අතරෙ

අතරෙ is the genitive case of a Class 2 noun අතර meaning 'between'. The direct form is not used as frequently as the genitive. The genitive serves as an equivalent of English 'between', 'among' and nouns or pronouns dependent upon it are in the direct case:

මේ මහත්තුරු අතරෙ හුඟක් සල්ලි තියෙනවා.	There's a lot of money among these men.
ලංකාවෙ මිනිස්සුයි ඉන්දියාවෙ මිනිස්සුයි අතරෙ වෙනස කියන්න.	Tell me the difference between the Ceylonese people and the Indian people.

ගෙවල් දෙක අතරෙ ගඟක් තියෙනවා ද?	Is there a river between the two houses?

Note that the -යි at the end of the word මිනිස්සුයි in each of its occurrences in the second sentence is the conjunction -යි 'and'.

11. පේනවා

පේනවා 'to see', 'to be able to see', like තේරෙනවා 'to understand' takes a subject in the dative case and an object in the direct case.

මට පේනවා.	I see; I can see.
මට ඒ දෙක අතරෙ වෙනස පේනවා.	I can see the difference between those two.
මට අර අකුරු පේන්නෙ නෑ.	I can't see those letters of the alphabet.

12. වගේ

12.1 The form වගේ is a postposition equating with English 'like'. Phrases with වගේ and a dependent noun or pronoun in the direct case may occur as predicate attributes in equational sentences. In simple sentences, the assertion marker is optional for වගේ.

මේ පොත ඒක වගේ.	This book is like that one.
මේ පොත ඒක වගෙයි.	This book is like that one.

12.2 The construction එක වගේ is an equivalent of the English 'alike' in the same way:

මේ පොත් දෙක එක වගේ.	These two books are alike.
මේ පොත් දෙක එක වගෙයි.	These two books are alike.
සුදු මහත්වරු කවුරුත් අපට පේන්නෙ එක වගෙයි.	All white men we see alike.

13. ALL

The forms කවුරුත් and සේරම , besides being used as pronouns, can be used as quantity words with nouns. In both these uses කවුරුත් is human only, whereas සේරම can be either animate or inanimate:

මිනිස්සු කවුරුත් : මිනිස්සු සේරම	all men
පොත් සේරම	all books

14. ගොල්ල

The form දෙගොල්ල is a combination of the forms දෙ- 'two' and ගොල්ල 'group of people'. In the conversation, the sentence එංගලන්තෙ මහත්වරුයි ඇමෙරිකාවෙ මහත්වරුයි දෙගොල්ල දැනගන්න අමාරුයි is literally 'It is difficult to get to know the two groups of people--English gentlemen and American gentlemen'.

15. PLURAL NOUN INFLECTION

15.1 Classes 1-4

The direct plural form, as discussed earlier, is not predictable from the singular. The other plural case forms have an oblique stem formed by the addition of the suffix -වල්- to the direct form. (The term oblique includes all the case forms except the direct form). To this stem are added the same regular case endings as added to the singular indefinite, i.e., genitive -ə, dative -əTə, instrumental -iŋ. Note that all nouns of these classes, even those with a direct plural ending in -වල්, add the -වල්- suffix to form the oblique plural stem. Those nouns that have alternative direct plural forms with or without -වල්- such as කඩේ with the alternative plurals කඩ, කඩවල් usually use the form with the -වල්- in the formation of the oblique stem.

	Direct	Genitive	Dative	Instrumental
cigars	සුරුට්ටු	සුරුට්ටුවල	සුරුට්ටුවලට	සුරුට්ටුවලින්
houses	ගෙවල්	ගෙවල්වල	ගෙවල්වලට	ගෙවල්වලින්
buses	බස්	බස්වල	බස්වලට	බස්වලින්
shops	කඩ, කඩවල්	කඩවල්වල	කඩවල්වලට	කඩවල්වලින්

15.2 Class 5

As for the other classes, the direct plural form is not predictable from the singular. In the formation of plural forms, nouns of Class 5 fall into two groups:

1. Those nouns with a direct plural in -ලා simply add the regular animate case endings--dative -ට, genitive -ගෙ,

instrumental -ගෙන්--to the direct plural form:

	Direct	Genitive	Dative	Instrumental
uncles	බාප්පාලා	බාප්පාලාගෙ	බාප්පාලාට	බාප්පාලාගෙන්

2. Other nouns of Class 5 add -න් to the direct plural to form an oblique stem to which the regular animate case endings are added. If the direct plural ends in -o, it is changed to -a- when -න is added to form the oblique stem:

	Direct	Genitive	Dative	Instrumental
men	මිනිස්සු	මිනිස්සුන්ගෙ	මිනිස්සුන්ට	මිනිස්සුන්ගෙන්
children	දරුවෝ	දරුවන්ගෙ	දරුවන්ට	දරුවන්ගෙන්

16. ගැන

The postposition ගැන 'about' takes a dependent noun in the direct case:

ළමයා ගැන මම දන්නවා.	I know about the boy.
ලංකාව ගැන මට කියන්න.	Tell me about Ceylon.

17. 'ACCUSTOMED TO'

පුරුදු 'accustomed to' may appear with a dependent noun and the equivalent of the English subject in the dative case. It takes the assertion marker:

මට සිංහල කෑම පුරුදුයි.	I am used to Sinhalese food.

Exercises

A. Substitute orally:

1. මේ මහත්තයා ....

Mr. Gunasena
the headmaster
the watchman of this estate
a driver
my driver

my uncle's son
is from England
an American gentleman
a Sinhalese teacher
is from Ceylon

2. .... දෙගොල්ල දැනගන්න අමාරුයි.

Englishmen and Americans
Indians and Ceylonese
watchmen and drivers
these people and Indians
people of the rural areas and people of Colombo

3. මහත්මයා ලංකාවට ආවෙ ....?

when
recently
today
yesterday
last month
before that
after that
why

4. මෙහේ .... ඉන්නවා ද?

people who drive cars
people who work
children who know Sinhalese
gentlemen who go to America
people who eat Indian food
white people from England
people who pick coconuts
daughters who go to school
boys who live in the country
people who smoke Matale cigars

5. .... බොහොම දේවල් තියෙනවා.

to learn
to buy
to teach
to teach this man
to do
to finish tomorrow
for me to do
to eat when at home

6. මහත්මයාට .... දැනගන්න ඕන ද?

about these vegetables
about the work we do
about the headmaster of this school
about the driver
about the Americans
about the people of England

about the difference between the Indians and the Ceylonese
about the job I am doing
about the way people live here
about spicy food
about Ceylon money
about those bananas over there

7. මම .... කැමතියි.

Kandy more than Colombo
Sinhalese more than English
cigarettes more than cigars
Ceylon more than England
Colombo more than Kalutara
this book more than that one over there
the watchman more than the driver
this doctor more than the apothecary

8. .... වැඩ කරන්නෙ කොහොම ද?

without money
without people
without books
without reading books
without studying
without going to the estate
without a vacation
without Gunapala
without my car and truck
without my uncle and the watchman

9. .... හුඟක් පොත් තියෙනවා.

between these two boys
among these men
between these two counters
between the gentleman and (his) wife
among the boys who go to school

10. .... වෙනස දන්නවා ද?

between Ceylonese men and Englishmen
between this man and my son
between my two uncles
between these two houses
between my estate and Mr. Perera's estate

B. Transform according to the model, changing the sentences to comparative degree (to mean 'more than') by using the noun in parenthesis as the noun compared:

කලුතර ලොකුයි. (කොලඹ).....කලුතරට වැඩියෙ කොලඹ ලොකුයි.

1. මම මහත්තයාට කැමතියි. (නෝනා)
2. මහත්තයා කාර් එකට කැමත්යි. (ඩ්‍රයිවර්)
3. සල්ලි හොඳයි. (පොත්)
4. සුරුට්ටු රසයි. (සිගරට්)
5. මේ බත් රසයි. (අර බත්)
6. මේ බස් එක ඉක්මන්. (කෝච්චිය)
7. ඇමෙරිකාවෙ මහත්තුරු දැනගන්න අමාරුයි. (එංගලන්තෙ මහත්තුරු)
8. මම සිංහලට කැමතියි. (ඉංගිරිසි)
9. පිටිසර ජීවිතේ හොඳයි. (නුවර ජීවිතේ)
10. මම සිංහල දන්නවා. (ඉංගිරිසි)

C. Transform according to the model by adding 'maybe':

මහත්තයා ගෙදර.......මහත්තයා ගෙදර වෙන්න ඇති.

1. ලමයා ලබන මාසෙ එංගලන්තෙට යනවා.
2. ගුනපාල කැඩුවෙ පොල්.
3. මහත්තයා එංගලන්තෙ.
4. පුතා ගම නෑ.
5. තාත්තා ගමට ආවෙ නෑ.
6. දොස්තර මහත්තයා හම්බ උනා.
7. එයා පොත් ගන්නවා.

D. Say in Sinhalese:

1. All men in this estate went home last week.
2. We are starting work again next week.
3. If you can come then, I can give you a job.
4. Do you pay much wages, sir?
5. We pay two rupees a day.
6. Two rupees is not enough.
7. But I'll come.
8. If the wages aren't enough, don't come.
9. All these men are alike.
10. They want money, but they don't work.
11. If your work is good, I'll give you three rupees.
12. But if your work is not good, don't stay here.

13. Are you from America?
14. Yes. I am from America.
15. Maybe you came here to see the country.
16. No. I came to learn Sinhalese.
17. Tell me, is there a good school here?
18. Or, is there a good teacher close by?
19. I can stay in Ceylon for about a year.
20. I want to learn Sinhalese soon.
21. Is Sinhalese taught in America?
22. Yes. Recently we started to teach Sinhalese.
23. But we don't have teachers.
24. That's very good. If you want to get to know people, you must learn the language the people speak.
25. Aren't you doing any job in Ceylon?
26. No. I want to stay a week or so in the countryside.
27. There are things to learn in the countryside. But foods and drinks are not good enough.
28. Food is no trouble. I can eat anything.
29. Then you stay here for two weeks.
30. Fine. I'll come next week.
31. I had better go. Good bye.
32. Good bye.

E. Conversations:

In the following conversations, A is an American visiting Ceylon:

1. A visits a village in the upcountry and talks with the head of the local school. They discuss A's plans for a visit to that area. He is particularly interested in seeing some upcountry dances.
2. A talks with his friend Perera about a visit A just made to Anuradhapura and Sigiriya.

LESSON 20

Conversation: Getting to Know Someone

Sirisena meets a schoolteacher from southern Ceylon who teaches in the eastern part of the country.

SIRISENA

දකුන	the south
මහත්මයා දකුනෙ වෙන්න ඇති.	You must be from the South.

GUNASENA

නැගෙනහිර	the east, eastern
ඔව්. මම දකුනෙ. නමුත් රස්සාව කරන්නෙ නැගෙනහිර පළාතෙ.	Yes, I am from the South. But I work in the eastern province.

SIRISENA

උගන්නනවා වෙන්න ඇති.	You must be teaching.

GUNASENA

මම සිංහල ගුරුවරයෙක්.	I'm a Sinhalese teacher.

SIRISENA

දකුනු	southern
කොහොම ද? නැගෙනහිර පළාත දකුනු පළාතට වැඩියෙ වෙනස් ඇති, නේ ද?	How? The eastern province must be different from the southern province, isn't it?

GUNASENA

විතර	as much as
දියුනු	developed
ඔව්. වෙනස්. ඒ පලාත දකුන විතර දියුනු නෑ.	Yes. It is different. That province isn't as developed as the South.
තරමක් දුරට	to some extent
බාසාව තරමක් දුරට වෙනස්.	The language is somewhat different, too.
ඒ උනත්	even then
නොදියුනු	undeveloped
ඒ උනත් මම නොදියුනු පලාත්වල රස්සාව කරන්න කැමතියි.	Even then, I like to work in undeveloped areas.

SIRISENA

එහේ ජීවත් වෙන්න අමාරු නැද්ද?	Isn't it difficult to live there?

GUNASENA

ඒ තරම්	that much
දිහාව	area
සරුසාරෙට	elegantly, elaborately
ඒ තරම් අමාරුවක් නෑ.	It isn't that difficult.
කෑම බීම කොළඹ දිහාවෙ වගේ සරුසාරෙට නෑ.	Food isn't as elegant as in the Colombo area.
අල	yams
බතල	sweet potatoes
අල බතල	various kinds of yams
කොච්චර වත්	any amount
නමුත් අල බතල ජාති කොච්චර වත් තියෙනවා.	But there are all kinds of yams.
බඩගින්න	hunger
සිද්ද වෙනවා	happen

කවදාවත් බඩගින්නෙ ඉන්න සිද්දවෙන්නෙ නෑ.	You will never have to starve.

SIRISENA

හරිය	area, part
මමත් දවසක ඔය හරිය බලන්න යන්න ඕන.	One day I too must go to see that area (you are talking about).

GUNASENA

ඔව්. ඒක හුඟක් හොඳයි.	Yes. That's very good.
අමුතු	strange, new
අමුතු පලාතක්, නේ?	It's a new area, isn't it?
ආවොත්	if you come
ඒ පැත්තෙ ආවොත් අපේ ඉස්කෝලෙ තියෙන දිහාවටත් එන්න.	If you come that way, also come to the area where our school is, too.
මහ ඔය	Maha Oya
මම උගන්නන්නෙ මහ ඔය.	I teach in Maha Oya.

SIRISENA

වැද්දා	the Vedda
හා, වැද්දො ඉන්නෙත් ඒ කිට්ටුව, නේ ද?	Oh, Veddas live near there, don't they?

GUNASENA

ඔව්. මහත්තයා කැමති නම් වැද්දො බලන්න යන්න පුලුවනි.	Yes. If you like we can go and see the Veddas.
කාලෙ	the time, period
එහෙම නම් ඉස්කෝලෙ නිවාඩු කාලෙක එන්න.	If that is so, come at a time the school is on vacation.
දඹාන	Dambana
ගිහිල්ලා	having gone

ටික දවසක්	a few days
ගත කරනවා	spend (time)
එතකොට අපට දඹානට ගිහිල්ලා ටික දවසක් ගත කරන්න පුළුවනි.	Then we can go to Dambana and spend a few days (there).
දඹානට යන්න මහ ඔය ඉඳලා හැතැප්ම දොලහක් විතර යන්න තියෙනවා.	To go to Dambana one has to go about 12 miles from Maha Oya.

SIRISENA

උනොත්	if it happens
එන්න බලන්නම්	I'll try to come
හොඳයි, පුළුවන් උනොත් මම එන්න බලන්නම්.	Fine. If possible, I'll try to come.

GUNASENA

ඉස්සෙල්ලා	before
කල් තියා	early, in advance
එන්න ඉස්සෙල්ලා කල් තියා ලියුමක් දාන්න.	Before coming, send me a letter in advance.
ඇඩ්‍රස් එක	the address
මෙන්න ඇඩ්‍රස් එක.	Here's the address.

SIRISENA

හොඳයි. මහත්තයා හම්බ උනාට බොහොම සන්තෝසයි.	Good. I am very pleased to have met you.
ආවොත්	if coming
ආයෙත් කොළඹ ආවොත් හම්බ වෙන්න.	If you come to Colombo again, meet (me).

GUNASENA

මුනගැහෙනවා	meet, see
ඔව්. මම ආවොත් මුනගැහෙන්නම්.	Yes. If I happen to come, I'll see you.

Additional Vocabulary

නැගෙනහිර	east, eastern
බස්නාහිර	west, western
දකුන	south
දකුනු	southern
උතුර	north
උතුරු	northern

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

ඇඩ්‍රස් එක	'the address'

Class 2

දකුන	'the south'; gen. දකුනෙ ;(no plural)
උතුර	'the north'; gen. උතුරෙ ;(no plural)
දිහාව	'the area'; gen. දිහාවෙ ; pl. දිහා, දිහාවල්
බඩගින්න	'the hunger'; gen. බඩගින්නෙ ; pl. බඩගිනි
හරිය	'the area, part'; gen. හරියෙ ; pl. හරියවල්
දඹාන	'Dambana'; gen. දඹානෙ ; (no plural)

Class 3

නැගෙනහිර	'the east'; (no plural)
බස්නාහිර	'the west'; (no plural)

(Note that the words for 'east' and 'west' are also the adjectives 'eastern' and 'western'.

මහ ඔය	'Maha Oya'; (no plural)

Class 4

කාලෙ	'the time, period of time'; pl. කාලවල්

Class 5

වැද්දා	'the Vedda'; pl. වැද්දො

Other Nouns

අල	'yams' (pl. only); gen. අලවල
බතල	'sweet potatoes' (pl. only); gen. බතලවල

2. NEW VERBS

Class 1

ගත කරනවා	'spend (time)'

Irregular

සිද්ද වෙනවා	'happen'; past සිද්ද උනා
මුන ගැහෙනවා	'meet'; past මුන ගැහුනා

3. විතර

3.1 The form විතර may equate with the English 'as much as', 'as many as', 'as well as'. This use of විතර is confined to questions or negative sentences. The two forms being compared will appear in the same case, as the sentence requires:

මට මේ ලමයාට විතර සිංහල බෑ.	I don't know Sinhalese as well as this boy.

In the sentence above the form මට is in the dative case as subject of බෑ, and ලමයාට in the expression ලමයාට විතර is dative because මට is dative. Note also the cases in the following:

මේකෙ අර පොතේ විතර පින්තූර නෑ.	In this book there aren't as many pictures as in that one.
මම මේකට විතර අරකට කැමති නෑ.	I don't like that as much as this.

As the last sentence shows, the construction with විතර that is මේකට විතර, may either precede or follow the item with which it is being compared, that is අරකට.

3.2 In construction with adjectives, විතර may equate with English 'as . . . . as . . . . '.

සිංහල ඉංගිරිසි විතර අමාරු නෑ.	Sinhalese isn't as hard as English.
මහත්තයා ළමයා විතර හොඳ නෑ.	The gentleman isn't as good as the boy.

4. නො දියුණු

Some adjectives may form a negative by adding a prefix නො . Thus:

දියුණු	'developed'	නො දියුණු	'undeveloped'

This is the only adjective which has occurred so far that takes නො.

Although දියුණු may occur in predicative position, නො දියුණු may not occur in predicative position, but may only precede nouns:

නො දියුණු පළාත්වල	in undeveloped areas

An alternative is to negate the adjective with නෑ as usual, which then takes the form නැති when preceding nouns:

දියුණු නැති පළාත්වල	in undeveloped areas

This works with adjectives whether or not they may take නො . Hence:

හොඳ නැති මිනිස්සු	people who are not good

5. තරම්

The form තරම් may be used with the මේ set of location words as an equivalent in meaning and use of the මෙච්චර set.

මේ තරම්, මෙච්චර	this much
ඔය තරම්, ඔච්චර	that much
අර තරම්, අච්චර	that much
ඒ තරම්, එච්චර	that much

6. PAST CONDITIONAL

The past conditional form is formed from the simple past form of the verb by replacing the final -a or -aa by -ot:

Simple Present		Simple Past	Conditional
එනවා	come	ආවා	ආවොත්
යනවා	go	ගියා	ගියොත්
වෙනවා	become	උනා	උනොත්
බලනවා	see, look	බැලුවා	බැලුවොත්

This verb form is used in the 'if' clause of a conditional sentence. This construction implies that the action of the conditional form should precede in time the action of the main verb of the sentence. It is likely to imply a future condition. Note that in the Sinhalese sentence only the form of the verb signals English 'if'. In the main clause the verb form is any reasonable form to fit the situation:

මහත්තයා ආවොත් ඔහේ කොලඹ යන්න.	If the master comes, you go to Colombo (i.e., after he comes).
කඩේට ගියොත් මම සිගරැට් පැකැට් එකක් ගේන්නම්.	If I go to the shop I will bring a pack of cigarettes (when I return).

Compare:

මම කඩේට ගියා නම් සිගරැට් පැකැට් එකක් ගේනවා.	If I had gone to the shop, I would have brought a pack of cigarettes.

7. PAST PARTICIPLE

The past participle form of a verb is formed as follows:

Class 1

Class 1 verbs add -ලා to the verb stem.

Simple Present		Past Participle
බලනවා	look	බලලා
කපනවා	cut	කපලා
කරනවා	do	කරලා

An alternative form of the past participle for Class 1 verbs adds ා to the stem before adding ලා:

Simple Present		Past Participle
බලනවා	look	බලාලා
කපනවා	cut	කපාලා
නවත්තනවා	stop (transitive)	නවත්තාලා

This alternative form is used widely in some dialects of Sinhalese, so the student should be prepared to meet it. Both forms are acceptable Sinhalese.

Class 2

Class 2 verbs change the stem vowel a to æ, u to i, o to e; replace the final vowel -i of the stem by ə and add ලා.

Simple Present		Past Participle
බඳිනවා	tie	බැඳලා
අඳිනවා	draw	ඇඳලා

Class 3

Class 3 verbs replace the final -e of the stem by -i and add ලා.

වැටෙනවා	fall	වැටිලා
තේරෙනවා	understand	තේරිලා

An alternative form of the past participle for Class 3 verbs has a long -ii instead of the short -i if the stem is two syllables and the first syllable is not long. Thus:

	වැටෙනවා		වැටිලා, වැටීලා
but	තේරෙනවා	only	තේරිලා

The people who use this version of the Class 3 past participle are those who use the alternative version of Class 1.

Irregular Verbs:

Of the verbs that have occurred so far, the following have irregular past participles:

Simple Present		Past Participle
යනවා	go	ගිහිල්ලා, ගිහින්
එනවා	come	ඇවිල්ලා, ඇවිත්
දෙනවා	give	දීලා
දානවා	put	දාලා
බොනවා	drink	බීලා
ගන්නවා	take, buy	අරගන, අරන්
තියෙනවා	be (inanimate)	තීලා, තිබීලා
ඉන්නවා	be (animate)	ඉඳලා
වෙනවා	become	වෙලා
ගෙවදිනවා	move into a new house	ගෙවදිලා
දනවා	burn	දාලා
පේනවා	be seen	පෙනීලා
නවතිනවා	stop, stay	නැවතිලා
කනවා	eat	කාලා
ගෙනියනවා	take away	ගෙනිහිල්ලා
ගේනවා	bring	ගෙනැල්ලා

In addition to the alternate forms of the past participle given for ගන්නවා above, that is අරගන and අරන් , ගන්නවා has another past participle ගන gənə that is used to make the past participle of verbs such as බලා ගන්නවා or දැන ගන්නවා that are formed with ගන්නවා . Thus:

Simple Present	Past Participle
බලා ගන්නවා	බලාගන
දැන ගන්නවා	දැනගන

Verbs formed with කරනවා or වෙනවා form their past participles with the usual past participles of those verbs:

පාවිච්චි කරනවා	පාවිච්චි කරලා
හම්බ වෙනවා	හම්බ වෙලා

A common construction in which the Sinhalese past participle is used is the equivalent of two verbs joined by 'and'. Thus, the English expression 'I will go and see' will appear in Sinhalese with the 'go' verb in the form of the past participle and the 'see' verb in the -න්නම් form or, literally, the Sinhalese would be 'Having gone, I will see': මම ගිහින් බලන්නම් .

Note particularly that in this construction the subject of both verbs must be identical:

අපට දඹානට ගිහිල්ලා ටික දවසක් ගත කරන්න පුලුවනි.	We can go to Dambana and spend a few days (there).
මම ඊයෙ කොලඹ ගිහිල්ලා පොත් ගෙනාවා.	Yesterday I went to Colombo and brought books.
බංඩා පොල් කඩලා ගෙදර ගියා.	Banda picked coconuts and went home.

8. 'GLAD, PLEASED'

8.1 Expressions such as සන්තෝස 'glad' or 'pleased' and කැමති 'glad', 'like' may be used with a dependent noun or pronoun in the dative case:

මම නැටුම්වලට කැමතියි.	I like dances.
මම ඒකට සන්තෝසයි.	I am pleased about it.

8.2 The same forms may be used with a dependent infinitive equivalent to English 'glad to', 'pleased to', although this construction may only be used if the subject of සන්තෝස or කැමති is identical with the subject of the infinitive.

මම ඒ පලාතට යන්න කැමතියි.	I like to go to that area.

In this construction, the student is advised to use only කැමති, because සන්තෝස is more rarely used.

8.3 Likewise, the same expressions may take a simple present or simple past tense in the dative case (i.e., with -ට added to the simple present or past). In this usage the subject of කැමති or සන්තෝස may or may not be the same as the subject of the dependent verb. If they are the same, the construction may equate with the English 'glad to', 'pleased to', or 'glad that', 'pleased that', and is an alternative to the construction with an infinitive. In this construction, the student is advised to use only සන්තෝස , since කැමති is more rarely used. If the subject of සන්තෝස or කැමති is different from the subject of the dependent verb, then the construction will equate with English 'glad that', 'pleased that' and in this case only this construction and not the one with the infinitive is used:

මම මහත්තයා හම්බ උනාට සන්තෝසයි.	I'm glad to have met you. or I'm glad that I met you.
මම මහත්තයා එනවාට කැමතියි.	I'm glad that you are coming.

9. බලනවා 'TRY'

බලනවා 'to see' when used with a dependent infinitive has the meaning 'to try'.

මම හෙට එන්න බලන්නම්.	I'll try to come tomorrow.
මේ වැඩේ අද ඉවර කරන්න බලන්න.	Try to finish this work today.

10. ඉස්සෙල්ලා

The form ඉස්සෙල්ලා 'before' is used with a dependent noun in the dative case (like ඉස්සර --14,9) or with a dependent verb in the infinitive.

කෑමට ඉස්සෙල්ලා බීර එකක් බොමු ද?	Shall we have a beer before eating?
එන්න ඉස්සෙල්ලා ලියුමක් දාන්න.	Write to me before coming.

11. වැඩියෙ

වැඩියෙ used with most adjectives equates with the English comparative, i.e., වැඩියෙ හොඳ 'is better than', වැඩියෙ අමාරු 'more difficult than', as stated in 19, 7.3. When used with the adjective වෙනස් 'different' this combination equates with English 'different from'.

මහත්තයා ළමයාට වැඩියෙ හොඳයි.	The master is better than the boy.
මේ එළෝළු අර එළෝළුවලට වැඩියෙ හොඳ ද?	Are those vegetables better than those?
පුතා මට වැඩියෙ වෙනස්.	The son is different from me.

12. ඇති

12.1 The form ඇති 'might be', 'must be' may be used with adjectives:

මේක හොඳ ඇති.	This might be good.
මේ වැඩේ අමාරු ඇති.	This work must be difficult.

12.2 ඇති may also be added to a sentence with the verb in the simple present form:

මහත්තයා දකුණු පලාතෙ වැඩ කරනවා ඇති.	The master must be working in the southern province.
මුරකාරයා අද ඉක්මනට එනවා ඇති.	The watchman might be coming early today.

13. නිවාඩුව

Note that the direct plural form නිවාඩු may be used as an adjective, as in the expression ඉස්කෝලෙ නිවාඩු කාලෙක 'at a time the school is on vacation'.

Exercises

A. Substitute orally:

1. මෙතන .... බඩු නෑ.

as much as in our village
as much as in the shop
as much as in Colombo
as much as there
as much as in my house
as much as in the eastern province
as much as in the South
as much as in the North
as much as in the West
as much as in our school area

2. .... කොලඹ විතර මිනිස්සු නෑ.

in the eastern province
in undeveloped areas
in Jaffna
in our village
in the villages of the rural area

3. .... මට කියන්න.

if the master comes
if the big boss goes
if you build the fence
if the train gets late
if you do the work
if uncle goes for a job
if the vacation starts in the school
if Banda fetches the firewood
if the child understands this book
if the child falls

4. මහත්තයා .... ආපහු ගියා.

came here and
brought the car and
did the work and
ate the food and
wrote the book and
saw the patient and
bought the goods and
gave me some money and
drank a beer and
came to the station and

5. මම .... කැමතියි.

dances
Sinhalese food
the rural area
the Ceylonese people
to live in Ceylon
to learn English
to work
to travel by bus
people who live in the country
children who learn well

6. මම .... බොහොම සන්තෝසයි.

that I met you
that you went to Colombo
that you are coming here
that you gave the money
that you paid the wages

7. අද මේ වැඩේ ....

try to do
try to finish
try to start
try to stop
try to do to some extent
try to finish today

8. ඒ වැඩේ ....

must be good
must be difficult
must be different
must be finished
must be strange
must be good?

9. බංඩා අද ....

may be working
must be going to the workshop
may be asking for his salary
may be bringing the books
must be coming to work in the estate

10. .... බලන්න එන්න.

the house I am building
the book I am writing
the taxi he is driving
the hotel where my teacher stays
the area where the Veddas live
the train that comes from Colombo
the men who are building that road
the dance which is in our village tonight
the garage where my car is repaired
the way in which Sinhalese is taught in this school

B. Transform according to the model, combining the two sentences with the past participial form of the first verb:

මහත්තයා කෑම කාවි. කොලඹ යාවි...මහත්තයා කෑම කාලා කොලඹ යාවි.

1. මම වැඩ කරනවා. ගෙදර එන්නම්.
2. ඔහේ පොල් කඩන්න. බංගලාවට එන්න.
3. බංඩා වැට බැන්දා. ගෙදර ගියා.
4. දොස්තර මෙහේට ආවා. ලෙඩා බැලුවා.

5. ළමයා දර ඇද්දා. සල්ලි ගත්තා.
6. මම වැස්සියක් නවත්තන්නම්. මහත්තයාට කියන්නම්.
7. ඩ්‍රයිවර් කාර් එක ගෙදර ගෙනාවා. යාපනේට යනවා.
8. පුතා ඉස්කෝලෙ ගියා. ආපහු ආවෙ නෑ.
9. මහත්තයා ගැරේජ් එකට ගියා. ආපහු එන්නෙ හවස.

C. Transform according to the model by substituting the conditional form for the verb plus 'if'.

මම ගෙදර යනවා නම් පොත් ගේන්නම්...මම ගෙදර ගියොත් පොත් ගේන්නම්.

1. බංඩා වැඩ කරනවා නම් පඩි දෙන්න.
2. මහත්තයා ගෙදර එනවා නම් මගේ ආපහු යන්න.
3. ළමයා ලියුමක් එවනවා නම් මට එන්න පුළුවනි.
4. කඩේ කවසිනවා නම් තැපුම් බලන්න යන්න බෑ.
5. වැඩ කල්ලියා ඉවර වෙනවා නම් වැට බඳින්න.
6. මහ ඔය යනවා නම් වැද්දො බලන්න පුළුවනි.
7. ළමයා දුක ගැහෙනවා නම් කතා කරන්නම්.
8. අල බතල තියෙනවා නම් කෑමෙන් බාදාවක් නෑ.
9. භාෂාව ඉගෙනගන්නවා නම් ලංකාවට යන්න පුළුවනි.

D. Transform according to the model, combining the two sentences:

මම කොළඹ යනවා. ඊට ඉස්සෙල්ලා ගමට එනවා. මම කොළඹ යන්න ඉස්සෙල්ලා ගමට එනවා.

1. අද මම වැට බැන්දා. ඊට ඉස්සෙල්ලා පොල් කැඩුවා.
2. මහත්තයා වැඩ කෙරුවා. ඊට ඉස්සෙල්ලා ලියුමක් ලිව්වා.
3. පුතා ඉස්කෝලෙ ගියා. ඊට ඉස්සෙල්ලා පොත් කියෙව්වා.
4. නෝනා එලෝලු ගන්නවා. ඊට ඉස්සෙල්ලා මෙහේ එයි.
5. දොස්තර ආපහු එයි. ඊට ඉස්සෙල්ලා ලෙඩා බලාවි.
6. ඇපොතිකරි දකුණු පලාතට යාවි. ඊට ඉස්සෙල්ලා කාර් එකක් ගනීවි.
7. මම ඩ්‍රයිවර් ඉස්ටේසමට එවන්නම්. ඊට ඉස්සෙල්ලා ටැලිපෝන් කරන්නම්.

E. Say in Sinhalese:

1. Maybe you are a southerner.
2. No. I am from the eastern province.
3. Is the eastern province as developed as the South?
4. No. But there are all kinds of yams.

5. Therefore there is no problem about food.
6. Do you like to live there?
7. Yes. I prefer country life to Colombo life.
8. One day I must go to see that area.
9. Do the Veddas live near there?
10. No. The Veddas live in Dambana.
11. Dambana is about twenty miles from my village.

12. Is the Sinhalese language different from the English language?
13. Yes. But English isn't difficult to learn.
14. I know several languages. But I don't know English.
15. I'd like to learn Sinhalese.
16. Can you teach me Sinhalese?
17. If you teach me Sinhalese, I'll teach you English.
18. That's good. Let's start tomorrow.

Review 5

A. Substitute orally:

1. ඒ ලමයාට ....

had to work
had to go to Colombo
had to go home
had to clean up the estate
had to cut some firewood
had to pick some coconuts
had to wash the car
had to build a fence
had to go to the bungalow
had to give the money
had to fetch the firewood
had to go to work
had to finish the work on the road
had to close the old road

2. බංඩාට ....

is to take the truck
is supposed to take the bus
is supposed to stop a while
is supposed to get a taxi
is to go on foot
is supposed to borrow money
is supposed to build some houses
is to go to see the boss
is to find the money
is to pay the wages

3. මාමාට ඊයෙ ....

was supposed to work
was supposed to go to Colombo
was supposed to go home
was supposed to clean up the estate
was supposed to pick fifty coconuts
was supposed to take the car
was supposed to build a fence
was supposed to borrow money
was supposed to see the boss

4. මට අද වැඩ කරන්න ....

want
can
cannot
don't want
will be able
will want
will not be able
didn't want
couldn't
was able
will get fed up
didn't get fed up

5. මේ ළමයා .... ලොකුයි.

more than my son
more than my daughter
more than Banda
more than our children
more than my sons
more than Indian children
more than American childrer
more than my uncle's son

6. .... හොඳ මදි.

The food that I'm eating
The work that Banda is doing
The coconuts that he is picking
The book you are reading
The bus in which you are going
The shop in which my son is
The taxi you are taking
The school in which I teach
The way in which these people live
The food that is in the rural area

The things there are to learn
The food that burns the mouth
The tea that the lady is drinking
The area in which the school is
The books that I am reading now

7. මම .... කැමතියි.

to learn Sinhalese
to go to Ceylon
to live in America
to go by train
to go to England
Sinhalese food
American people
English books
this gentleman
to eat hot food
this gentleman's books

8. මම .... සන්තෝසයි.

that you went to Colombo
that I met you
that he came here
that you are dancing
that you are going to America
that you came this way
that you are teaching Sinhalese here
that you are staying in the southern province
that you eat all kinds of yams
that you went to see the Veddas

9. මේක ....

is like my car
is like the Colombo bus
is like my book
is like (my) father's estate
is like our fence
is like Mr. Perera's bungalow
is like our truck
is like a new road
is like an advance
is like a stone
is like a taxi
is like the house in the estate

10. .... ඉගනගන්න අමාරුයි.

without books
without money
without reading
without reading Sinhalese
without knowing English
without buying the books
without going to school
without knowing the script
without going to Ceylon
without living in the rural area
without getting to know the teacher
without staying here

11. මම .... අරකට කැමති නෑ.

as much as this
as much as this book
as much as these cigars
as much as this car
as much as this road
as much as the Austin
as much as the express train
as much as this paper

12. මේ .... මම දන්නවා.

all the men
all the books
all the headmasters
all the buses
all the trucks
all the roads
all the American gentlemen
all the English people

B. Transform according to the model by adding 'try to'.

මම හෙට එන්නම්.....මම හෙට එන්න බලන්නම්.

1. මහත්තයා ගනුදෙනුවක් ඉල්ලාගනීවි.
2. උන්නැහේ බස් එකෙන් යනවා.
3. මොනවා ද අද කෙරුවෙ.
4. බංඩා දර කපනවා.
5. එයා ගඟ අයිනෙන් වැටක් බඳිනවා.

6. මම කාර් දෙකම සෝදන්නම්.
7. නෝනා සල්ලි දේවි.
8. ඩ්‍රය්වර් වත්තට ලොරිය ගෙනියනවා.
9. සල්ලි හිඟ නම් මට කියන්න.
10. ඒ ලමයා ගහ අදිනවා.
11. හෙට එනකොට කුලී කාර් එකක් ගන්න.
12. ගනුදෙනුව ඉක්මනට සොයාගන්න.
13. මහත්තයා තව ටිකක් පරක්කු වේවි.
14. උන්නැහේ එංගලන්තෙ පදිංචියට යනවා ද?
15. මේ දෙගොල්ල අතරෙ වෙනස කියන්න.
16. මම ඇමෙරිකාවෙදිත් සිංහල ටිකක් ඉගනගත්තා.
17. පිටිසර ජීවිතේ ගැන දැනගන්න ඕන නම් මෙහේ නවතින්න.
18. මම මහත්තයාට පුරුදු කෑම් බීම් හදන්නම්.
19. ඉඩ තියෙනවා නම් මේ පැත්තෙ එන්න.
20. මම තේ එකක් බොනවා.
21. මේ මහත්තයා කට දන කෑම කනවා.
22. ඒ ලමයා ඕන දෙයක් කනවා.
23. අපි හෙට කොලඹ යන්නම්.

C. Transform by changing the singular nouns into plurals:

1. මේ මිනිහාගෙ වැඩ හොඳ මදි.
2. මේ පොතේ පින්තූර නැද්ද?
3. මේ පොතට කීයක් ඕන ද?
4. මේ බස් එකේ හුඟක් මිනිස්සු ඉන්නවා.
5. ලමයා ලඟ සල්ලි නෑ.
6. මම ඉස්කෝලෙන් පොත් දෙකක් ගෙනාවා.
7. අර පුතාගෙන් සල්ලි ඉල්ලාගන්න.
8. මහත්තයා වත්ත වඩුවාට දුන්නා.
9. මම නොදියුනු පලාතක රස්සාවක් කරන්න යනවා.
10. එංගලන්තෙ මහත්තයායි ඇමෙරිකාවෙ මහත්තයායි අද ලංකාවට ආවා.

D. Transform according to the model by combining the sentences with past participles:

මම ගමට ගියා. මම කෑම කෑවා...මම ගමට ගිහිල්ලා කෑම කෑවා.

1. ඒ මහත්තයා ලංකාවට ආවා. එයා ලංකාවෙදි සිංහල ඉගෙනගත්තා.
2. මම වත්ත සුද්ද කෙරුවා. බංඩාට සල්ලි දුන්නා. ආපහු ආවා.
3. බංඩා පොල් කැඩුවා. දර ඇද්දා. ගෙදර ගියා.
4. ඒ මිනිහා වැඩට ඒවි. බංගලාව සුද්ද කරාවි.
5. ඩ්‍රයිවර් පාර හදනවා. හෙට ලොරිය ගෙනියාවි.
6. මම මහත්තයාට කියන්නම්. ඇඩ්වාන්ස් එකක් ඉල්ලාගන්නම්.
7. සුමානෙ ඉවරවෙන කං ඉන්න. සල්ලි ඉල්ලාගන්න බලන්න.

E. Transform into 'maybe' sentences by adding වෙන්න ඇති.

1. බංඩා ගෙදර යනවා.
2. එයා වත්ත සුද්ද කෙරුවා.
3. ජෝන් අද සල්ලි දෙනවා.
4. ඩ්‍රයිවර් දඹාසට යනවා.
5. මහත්තයා අද පරක්කු වෙනවා.
6. ඒ මහත්තයා ඇමෙරිකාවෙ.
7. උන්නැහේ වැඩ කරන්නෙ නෑ.
8. මහත්තයා ආවෙ රටතොට බලන්න.
9. මට පුරුදු කෑම මෙහේ නෑ.
10. සිංහල අමාරු බාසාවක්.

F. Say in Sinhalese:

1. This is Mr. Gunasekera, (and) this is my teacher.
2. Perhaps you are an American.
3. It is difficult to know the difference between Americans and English people.
4. It isn't more than a month now.
5. Did you come here recently?
6. I'm glad to hear that.
7. Are you doing any work in this area?
8. What are the foods (and drinks) you are used to?
9. Food is no problem.
10. Try to come here sometime.

11. We'd better go now.
12. Maybe you are from the South.
13. I'm an American teacher.
14. The language is rather different, too.
15. It isn't that difficult.
16. There are all kinds of foods and drink
17. You will never have to starve.
18. To go to Kalutara you must go about twelve miles from Colombo.
19. If you are coming, write to me early.
20. Can I meet the big boss?

D. Conversations:

1. B is a foreigner who plans to spend a week or so in a rural area. He discusses his plans with A, who lives there. Problems of food and drink, places to live, differences in language, people etc., are discussed.

2. A has been to see the headmaster of a school in Dambana, and is discussing his trip with B. The nature of the country, difficulties in transportation, and the school are the topics discussed.

3. An American visits an estate with his friend Mr. Perera. He is introduced to the owner, Mr. Mendis. The three of them chat about America and about John's plans for the remainder of his stay in Ceylon. Mr. Mendis invites him and Perera to spend some time on his estate.

LESSON 21

Conversation: Festivals of Ceylon

John Wood asks Gunapala for some details on Sinhalese festivals.

JOHN

නුවර	Kandy
පෙරහැර	the procession, Perahera
පවත්තනවා	conduct, hold
කොයි	which
නුවර පෙරහැර පවත්තන්නෙ කොයි කාලෙ ද?	When is the Kandy Perahera held?

GUNAPALA

ජූලි	July
අග දි	at the end
ජූලි මාසෙ අග දි.	At the end of July.
දකිනවා	see
දැකලා නෑ	hasn't seen
මහත්තයා නුවර පෙරහැර දැකලා නැද්ද?	Haven't you seen the Kandy Perahera?

JOHN

මේ පාර	this time
නෑ. මම මේ පාර වත් බලන්න ඕන.	No. I must see it at least this time.
සෙනග	the crowd
පෙරහැර බලන්න හුඟක් සෙනග එනවා ඇති, නේ ද?	Many people must come to see the Perahera, mustn't they?

GUNAPALA

කාලෙට	at the time
ඇඟිල්ල	the finger
ගහනවා	poke, hit, strike
ඔව්. පෙරහැර කාලෙට නුවර ඇඟිල්ලක් ගහන්න බෑ.	Yes. During the Perahera, Kandy is packed.
ඒ තරමට	that much
ඒ තරමට සෙනඟ.	There's that much of a crowd!

JOHN

පෙරහැර කාලෙට ඉස්කෝලවල නිවාඩු ඇති, නේ ද?	During Perahera time the schools must be on vacation, mustn't they?

GUNAPALA

අගෝස්තු	August
මැද	middle
මැද හරිය	about the middle
ග්‍රීස්ම	hot (weather)
ඔව්. ජූලි මාසෙ අග ඉඳලා අගෝස්තු මැද හරිය වෙන කං ඉස්කෝලවල ග්‍රීස්ම නිවාඩුව.	Yes. From the end of July till about the middle of August schools are on summer vacation.
එක්ක එනවා	bring (a person)
ඇයි? බබාලාත් එක්ක එන්න ද?	Why, do you want to bring the children also?

JOHN

පෙන්නනවා	show
හිත	the mind
හිතේ තියෙනවා	intend

ඔව්. ළමයින්ටත් පෙරහැර පෙන්නන්න හිතේ තියෙනවා.	Yes. I intend to show the Perahera to the children, also.
හම්බ වෙනවා	get a chance
මේ පාර බලන්න බැරි උනොත් බලන්න හම්බ වෙන්නෙ නෑ.	If we aren't able to see it this time, we won't get a chance to see it.
ජූලි වල	in July
අපි ලබන ජූලි වල ආපහු යනවා.	We are going back next July.

GUNAPALA

කොහොම හරි	somehow or other
වෙසක් එක	the Vesak (a Buddhist festival)
උත්සවේ	the festival, function
එහෙම ද?	Is that so?
එහෙනම් යන්න ඉස්සෙල්ලා කොහොම හරි බබාලාට වෙසක් උත්සවෙත් පෙන්නන්න ඕන.	Then, somehow or other you must show the children the Vesak celebrations also before you go.

JOHN

මැයි වල	in May
වෙසක් තියෙන්නෙ මැයි වල, නේ ද?	Vesak is in May, isn't it?

GUNAPALA

වෙසක් එකට	for Vesak, at Vesak
ඔව්. වෙසක් එකට කොළඹ ඉඳලා දකුණු පලාතට කාර් එකෙන් යන්න ඕන.	Yes. At Vesak time you must go by car from Colombo to the southern province.

u

දිගටම	all along
නොයෙක්	various
සැරසිලි	decorations
එතකොට පාර දිගටම නොයෙක් සැරසිලි බලන්න පුලුවනි.	Then you can see various decorations all along the road.
වියදම් කරනවා	spend (money)
මිනිස්සු වෙසක් සැරසිලිවලට හුඟක් වියදම් කරනවා.	People spend a lot on Vesak decorations.
තරඟෙ	the competition
තරඟෙට	in competition
හුඟක් සැරසිලි කරන්නෙ තරඟෙට.	Most decorations are done in competition.
අප්රියෙල්	April
පටන්ගත්තාම	when started
හතරක් පහක්	four or five
අප්රියෙල් මාසෙන් පටන්ගත්තාම මාස හතරක් පහක් ම ලංකාවෙ උත්සව කාලෙ.	Beginning in April, for four or five months it is the festival time in Ceylon.

JOHN

අප්රියෙල් වල මොකක් ද තියෙන්නෙ?	What do you have in April?

GUNAPALA

සිංහල අවුරුද්ද	Sinhalese New Year
ඇයි? සිංහල අවුරුද්ද?	Oh! (How about) the Sinhalese New Year?
සිංහල අවුරුද්ද අප්රියෙල් දහතුන්වෙනිදා.	The Sinhalese New Year is on the 13th of April.

JOHN

ඔය උත්සවවලට වියදම් කරන්නෙ ආඬුවෙන් වෙන්න ඇති.	It must be the government that pays for those festivals.

මහජනයා	the public
පුද්ගලික	private
මුදල්	the money, funds
නෑ. නෑ. සේරම කරන්නෙ මහජනයාගෙ පුද්ගලික මුදලෙන්.	No, no. Everything is done with the people's private funds.
නිදහස් උත්සවේ	the Independence Festival
ආංඩුවෙන් වියදම් කරන්නෙ නිදහස් උත්සවේට විතරයි.	The government pays only for the Independence Festival.
පෙබරවාරි	February
ඒක පෙබරවාරි හතරවෙනිදා.	That is on the 4th of February.

JOHN

ඔව්. ගිය පාර නිදහස් උත්සවේ බලන්න අපිත් ගියා.	Yes. Last time we too went to see the Independence festival.
නැතුව ඇති	maybe not
ලංකාවෙ විතර නිවාඩු දවස් වෙන කොහේ වත් නැතුව ඇති, නේ ද?	There's probably no other place with as many holidays as Ceylon, don't you think?

GUNAPALA

වෙන්න පුලුවනි	it may be (so)
ඇත්ත වෙන්න පුලුවනි.	May be true.
ආගම	the religion
ලංකාවෙ නොයෙක් ආගම්වල මිනිස්සු ඉන්නවා, නේ?	In Ceylon there are people of various religions, aren't there?
හේතුව	the reason
ඒකයි හේතුව.	That's the reason.

Extra Vocabulary

මුල	'the beginning'

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

වෙසක් එක	'the Vesak festival'

Class 2

ජනවාරිය	'January'; gen. ජනවාරියෙ ; pl. ජනවාරි
පෙබරවාරිය	'February'; gen. පෙබරවාරියෙ ; pl. පෙබරවාරි
මාර්තුව	'March'; gen. මාර්තුවෙ ; pl. මාර්තු
අගෝස්තුව	'August; gen. අගෝස්තුවෙ ; pl. අගෝස්තු
පෙරහැර	'the procession'; gen. පෙරහැරේ ; pl. පෙරහැරවල්
සෙනග	'the crowd'; gen. සෙනගෙ (no plural)
ඇඟිල්ල	'the finger'; gen. ඇඟිල්ලෙ ; pl. ඇඟිලි
හිත	'the mind'; gen. හිතේ ; pl. හිත්
සැරසිල්ල	'the decoration'; gen. සැරසිල්ලෙ pl. සැරසිලි
මුදල	'the money, funds'; gen. මුදලෙ ; pl. මුදල්
ආගම	'the religion'; gen. ආගමේ ; pl. ආගම්
හේතුව	'the reason'; gen. හේතුවෙ ; pl. හේතු

Class 3

නුවර	'Kandy' (no plural)
අග	'the end' (no plural)
මැද	'the middle' (no plural)
මුල	'the beginning' (no plural)

Class 4

කාලෙ	'the time'
උත්සවේ	'the festival, function'
තරගෙ	'the competition'

Class 5

මහජනයා	'the public' (no plural)

Other Nouns

The following are plural only:

අප්රියෙල්	'April'
මැයි	'May'
ජූනි	'June'
ජූලි	'July'
සැප්තැම්බර්	'September'
ඔක්තෝබර්	'October'
නොවැම්බර්	'November'
දෙසැම්බර්	'December'

2. NEW VERBS

Class 1

පවත්තනවා	'conduct, hold'
ගහනවා	'hit, poke, strike'

Class 2

දකිනවා	'see'

3. NAMES OF THE MONTHS

3.1 Four of the months--January, February, March and August--occur in both singular and plural forms, and the other eight occur only in plural forms. They are the following:

Singular	Plural	
ජනවාරිය	ජනවාරි	'January'
පෙබරවාරිය	පෙබරවාරි	'February'
මාර්තුව	මාර්තු	'March'
අගෝස්තුව	අගෝස්තු	'August'
	Plural only	
	අප්රියෙල්	'April'
	මැයි	'May'
	ජූනි	'June'
	ජූලි	'July'
	සැප්තැම්බර්	'September'

Plural only

ඔක්තෝබර්	'October'
නොවැම්බර්	'November'
දෙසැම්බර්	'December'

3.2 When used in the direct form, e.g., as the subject of a sentence, a month with two forms may be used in the direct singular or direct plural, or in the direct plural with මාසෙ (also direct form). The months with a single form are used in the direct plural, or in the direct plural with මාසෙ . Thus:

ජනවාරිය අවුරුද්දෙ පලවෙනි මාසෙ.	January is the first month of the year.
ජනවාරි අවුරුද්දෙ පලවෙනි මාසෙ.	January is the first month of the year.
ජනවාරි මාසෙ අවුරුද්දෙ පලවෙනි මාසෙ.	January is the first month of the year.
අප්‍රියෙල් අවුරුද්දෙ හතරවෙනි මාසෙ.	April is the fourth month of the year.
අප්‍රියෙල් මාසෙ අවුරුද්දෙ හතරවෙනි මාසෙ.	April is the fourth month of the year.

3.3 To express 'in January', etc., the alternatives are to use a genitive singular (for those months with a singular form), or genitive plural or the direct plural with මාසෙ (which is also a genitive form).

මම ජනවාරියෙ ගමට යනවා.	I'm going home in January.
මම ජනවාරි වල ගමට යනවා.	I'm going home in January.
මම ජනවාරි මාසෙ ගමට යනවා.	I'm going home in January.
මම අප්‍රියෙල් වල මෙහේ එන්නම්.	I'll come here in April.
මම අප්‍රියෙල් මාසෙ මෙහේ එන්නම්.	I'll come here in April.

3.4 To express 'a date of a month' the ordinal numeral plus දා is used following the name of the month in the direct plural or in this form with මාසෙ :

ජනවාරි දෙවෙනිදා	January 2nd
ජනවාරි මාසෙ දෙවෙනිදා	January 2nd
අප්‍රියෙල් පස්වෙනිදා	April 5th
අප්‍රියෙල් මාසෙ පස්වෙනිදා	April 5th

4. INTERROGATIVES

4.1 Most of the location sets have a parallel interrogative form that makes up part of the set. They are the following:

The Location Set		Parallel Interrogative	
මේ	'this'	කොයි	'which'
මේක	'this one'	කෝක	'which one'
මෙහේ	'here'	කොහේ	'where'
මෙතන	'here (this spot)	කොතන	'where (which spot)'
මෙච්චර	'this much'	කොච්චර	'how much'

මුන්නැහේ has no parallel interrogative form. Only කොයි and කෝක are new in this lesson.

4.2 The inflection of මෙහේ and කොහේ are similar:

Direct	මෙහේ	කොහේ
Instrumental	මෙහෙන්	කොහෙන්
Dative	මෙහාට, මෙහෙට, මෙහේට	කොහාට, කොහෙට, කොහේට
Genitive	මෙහේ	කොහේ

4.3 Like the members of the මේක set, කෝක 'which one' is used as a pronoun referring to inanimate things, and like most interrogatives it will be the emphasized item in the sentence, immediately followed by ද :

මහත්තයා ගත්තෙ කෝක ද?	Which one did the master buy?
ඔහෙට කෝක ද ඕන?	Which one do you want?
නෝනා කෝකට ද කැමති?	Which one does the lady like?

4.4 කොයි 'which,' like the members of the මේ set, occurs before animate or inanimate, singular or plural nouns. The combination කොයි plus a following noun acts like a single interrogative word, and will be the emphasized item immediately followed by ද :

මහත්තයා කොයි පොත ද ගත්තෙ?	Which book did the master buy?
කොයි නැට්ටුවන්ට ද කැමති?	Which dancers do you like?

5. PRESENT PERFECT

Sinhalese has a present perfect form of the verb composed of the past participle of the verb plus the verb තියෙනවා and equating with the English present perfect 'have gone', 'have seen', etc. The verb තියෙනවා may occur in the simple form තියෙනවා , the emphatic form තියෙන්නෙ ,the negative form නෑ or the negative emphatic form නැත්තෙ .

මම සිංහල කෑම කාලා තියෙනවා.	I have eaten Sinhalese food.
මම කාලා තියෙන්නෙ සිංහල කෑම.	It is Sinhalese food that I have eaten.
මම සිංහල කෑම කාලා නෑ.	I haven't eaten Sinhalese food.
මම කාලා නැත්තෙ සිංහල කෑම.	It is Sinhalese food that I haven't eaten.

6. -ට WITH TIME EXPRESSIONS

-ට is added to expressions of time as an equivalent of English 'at' a time. Compare the same with numbers indicating time (11, 7):

පෙරහැර කාලෙට	at the time of the procession
උදේ හයට	at six o'clock in the morning
මහත්තයා එන වෙලාවට	at the time the master is coming

7. 'BEGINNING,' 'MIDDLE,' 'END'

7.1 With the names of months, මුල 'the beginning (of)', මැද 'the middle (of)' and අග 'the end (of)' customarily follow the name of the month in the direct plural form or in the direct plural form with මාසෙ :

ජනවාරි අග ජනවාරි මාසෙ අග	the end of January
මාර්තු මැද මාර්තු මාසෙ මැද	the middle of March
අගෝස්තු මුල අගෝස්තු මාසෙ මුල	the beginning of August

7.2 With nouns referring to periods of time such as සුමානෙ 'the week,' මාසෙ 'the month', and අවුරුද්ද 'the year', මුල, මැද and අග will ordinarily follow the direct singular form.

මාසෙ මුල	the beginning of the month
සුමානෙ මැද	the middle of the week
අවුරුද්ද අග	the end of the year

7.3 The expressions above, in 7.1 and 7.2, besides meaning 'the end of . . .' may be used to mean 'at the end of . . .' In this meaning, the time expression may, optionally, be followed by දී 'while, during':

ජූලි මාසෙ අග නුවර එන්න. ජූලි මාසෙ අගදී නුවර එන්න.	Come to Kandy at the end of July.

8. 'FROM . . . UNTIL'

As stated earlier(6, 9), ඉඳලා may be used with time expressions in the sense 'from':

ජූලි මාසෙ අග ඉඳලා	from the end of July

In expressing 'from a given time until a given time', 'until' is expressed with වෙනකං :

ජූලි මාසෙ අග ඉඳලා අගෝස්තු මාසෙ මැද වෙනකං ඉස්කෝලෙ නිවාඩු.	From the end of July until the middle of August, the school is on vacation.

9. ඒ තරමට සෙනග

ඒ තරමට equates with English 'There was so much, there were so many'. තරමට is the dative case of the noun තරම 'amount, quantity'.

ඇඟිල්ලක් ගහන්න බෑ. ඒ තරමට සෙනග.	You can't poke a finger, there is so much of a crowd.
වාඩිවෙලා ඉන්න වත් බෑ. ඒ තරමට අසනීපයි.	He can't even keep sitting down, he is so ill.
මොකක් වත් සොයාගන්න බෑ. ඒ තරමට බඩු.	There is so much stuff, I can't find anything.

10. 'TO HAVE IN MIND', 'INTEND'

The expression හිතේ තියෙනවා is an equivalent of the English 'to have in mind', 'to intend'. හිතේ is the genitive case of the noun හිත 'mind', so the expression is, literally, 'There is in mind'. This expression is used with a subject in the dative case and a dependent infinitive.

මට වැඩ කරන්න හිතේ තියෙනවා.	I intend to work.
මට පොතක් ලියන්න හිතේ තියෙනවා.	I intend to write a book.
ඒ මහත්තයාට කාර් එකක් ගන්න හිතේ තිඋනා ලු.	It seems he intended to buy a car.
කොළඹ යන්න හිතේ නැද්ද?	Don't you intend to go to Colombo?

11. INDIRECT OBJECT

The verb පෙන්නනවා 'to show' takes the indirect object in the dative case and the direct object in the direct case.

මම මහත්තයාට පොතක් පෙන්නන්නම්.	I'll show you a book.
ළමයා මට කාර් එක පෙන්නුවා.	The boy showed me the car.

12. 'BRING', 'TAKE AWAY'

The form එක්ක used with එනවා and යනවා may have the meaning 'bring', and 'take away' respectively. This expression is restricted to bringing and taking away people, and may not be used for things or animals. The construction differs from the construction 'to come with' (11,5) since 'to come with' requires the noun dependent on එක්ක to have ත් suffixed to it, whereas the එක්ක in 'to bring', 'to take away' does not require this ත් . In the 'bring' and 'take away' construction a noun may have ත් suffixed to it, but in this case it is ත් meaning 'also', not a ත් required by the construction:

නෝනා එක්ක එන්න.	Bring (your) wife.
මහත්තයා බබාලාත් එක්ක එනවා ද?	Are you bringing the children, too?
පුතා එක්ක යන්න එපා.	Don't take the son.

13. INFINITIVE

The infinitive may be used in a question to ask if the hearer is about to or intends to do something:

බබාලාත් එක්ක යන්න ද?	Do you intend to take the children, too?
දැන් ඉස්කෝලෙට යන්න ද?	Are you about to go to the school now?

It is also commonly used in questions in the first person to ask 'should I', 'may I', or 'am I supposed to':

මම මේ පොල් සේරම කඩන්න ද?	Should I pick all these coconuts?
මම කාර් එක ටිකක් එලවන්න ද?	May I drive the car for a while?

14. 'TO GET A CHANCE TO'

හම්බ වෙනවා may be used with a dependent infinitive in the meaning 'to get a chance to', 'to be able to'. The subject of හම්බ වෙනවා is in the dative case.

මට අද යන්න හම්බ වෙන්නෙ නෑ.	I won't get a chance to go today.
මහත්තයාට වැඩ කරන්න හම්බ උනා ද?	Did you get a chance to work?

15. 'ALONG'

The adjective දිග 'long' may add -ට to produce the equivalent of English 'along'. This form may be used as a postposition with a dependent noun in the direct case. The emphatic ම may be added to දිගට to mean 'all along', 'non-stop', 'straight ahead'.

ළමයා පාර දිගට වැටක් බඳිනවා.	The boy is building a fence along the road.
මම දිගටම වැඩ කරන්න කැමතියි.	I like to work non-stop.
ඔය පාර දිගේ දිගටම යන්න.	Go straight ahead along that road.

16. THE PAST TEMPORAL GERUND

The past temporal gerund is formed from the simple past tense form of the verb by adding ම . Thus:

Simple Past		Past Temporal Gerund
පටන්ගත්තා	started	පටන්ගත්තාම
ගියා	went	ගියාම
කැපුවා	cut	කැපුවාම
ඇද්දා	drew	ඇද්දාම
වැටුනා	fell	වැටුනාම

Note that the vowel before -mə is always pronounced as long aa, whether the final vowel of the simple past is long or short: giyaa, giyaamə, kæpuwa, kæpuwaamə.

This form is used to introduce a subordinate temporal clause the time of which is previous to the time of the main clause. Its use parallels that of the present temopral gerund which introduces a subordinate clause, the time of which is either contemporaneous with or future to the time of the main clause. Thus:

මහත්තයා එනකොට මම වැඩ කරන්නම්.	I'll work when (at the time) the master comes (or I'll be working when he comes).
මහත්තයා ඇවාම මම වැඩ කරන්නම්.	I'll work when (after) the master comes.
වැඩ පටන්ගන්නකොට ගුනපාල ගියා.	Gunapala went away when (at the time) the work was starting.
වැඩ පටන්ගත්තාම ගුනපාල ගියා.	Gunapala went away when (after) the work started.

Both these gerunds are likely to equate with an English 'when' clause.

17. 'FOUR OR FIVE'

The Sinhalese equivalent 'three or four'. 'four or five', etc., may be expressed without a conjunction. If the form required is an indefinite, both numerals will be indefinite for inanimate expressions, but for animates only the last one will be indefinite, and the first one will be the stem form:

මට රුපියල් දෙකක් තුනක් දෙන්න.	Give me two or three rupees.
මෙහේ මිනිස්සු තුන් හතර දෙනෙක් ඉන්නවා.	Here there are three or four people.

When the intensive particle ම is added to such an expression, the meaning is 'as much as', 'as many as':

මට පොත් හතරක් පහක් ම තියෙනවා.	I have (as many as) four or five books.
මට ලමයි දෙතුන් දෙනෙක් ම ඉන්නවා.	I have (as many as) two or three boys.

18. INSTRUMENTAL CASE

When something is given, dispersed or distributed to people generally by an organization or institution, the organization or institution is in the instrumental case:

වියදම් කරන්නෙ ආංඩුවෙන්.	The government incurs the expenses.
මේ පාර ආංඩුවෙන් හදනවා.	This road the government builds.

19. 'MIGHT, MIGHT BE"

As learned earlier, 'might be' is expressed in Sinhalese by replacing ඉන්නවා or තියෙනවා by ඇති. The negative of this construction, i.e.,'might not be' is expressed by replacing ඉන්නවා or තියෙනවා by නැතුව ඇති:

කාර් එක ගැරේජ් එකේ තියෙනවා.	The car is in the garage.
කාර් එක ගැරේජ් එකේ ඇති.	The car might be in the garage.
කාර් එක ගැරේජ් එකේ නැතුව ඇති.	The car might not be in the garage.

With other verbs, 'might' is expressed by adding ඇති to the simple present form:

මහත්තයා හෙට ඒ කාර් එක ගන්නවා ඇති.	The master might buy that car tomorrow.
උන්නැහේ හෙට කන්තෝරුවෙ නවතිනවා ඇති.	Tomorrow he might stay in the office.

The negative of this construction is expressed by changing the simple present to the emphatic form and adding නැතුව ඇති.

මහත්තයා හෙට ඒ කාර් එක ගන්නෙ නැතුව ඇති.	The master might not buy that car tomorrow.
උන්නැහේ හෙට කන්තෝරුවෙ නවතින්නෙ නැතුව ඇති.	Tomorrow he might not stay in the office.

ඇති may also be added to adjective predicate attributes. The assertion marker will be dropped:

මේ පොත හොඳයි.	This book is good.
මේ පොත හොඳ ඇති.	This book might be good.

The negative of such sentences is formed by substituting නැතුව ඇති for ඇති.

මේ පොත හොඳ නැතුව ඇති.	This book might not be good.

20. වෙන්න පුළුවනි

වෙන්න පුළුවනි 'likely, it can be' may be added to any complete statement to indicate a reasonable degree of likelihood that the statement might be true:

ඒක ඇත්ත.	It's true.
ඒක ඇත්ත වෙන්න පුළුවනි.	It might be true.
මහත්තයා වැඩ කරනවා.	The gentleman is working.
මහත්තයා වැඩ කරනවා වෙන්න පුළුවනි.	The gentleman might be working.

21. දකිනවා

The verb දකිනවා 'see' is seldom used in the present tense, but generally appears in either the past or perfect forms:

මහත්තයා පෙරහැර දැක්කෙ නෑ.	He didn't see the Perahera.
මම මේ පලාත දැකලා තියෙනවා.	I have seen this area.

22. IDIOMS

ඇඟිල්ලක් ගහන්න බෑ is literally 'Can't poke a finger.' This expression means 'It is very crowded.'

Exercises

A. Substitute orally:

1. නුවර පෙරහැර පවත්තන්නෙ ....

in July
in August
in January
in March
at the end of April
at the end of December
at the beginning of November
at the beginning of the week
at the end of the year
at the beginning of October
in the middle of May
in the middle of February
about the middle of June
about the end of September

2. මම .... බලන්න ඕන.

at least this time
at least this month
at least next month
at least at the end of next month
at least about the end of next month
at least in July
at least in the middle of July
at least about the middle of July
at least while in Ceylon
at least while in Kandy

3. .... නුවර හුඟක් සෙනඟ ඉන්නවා.

at the time of the Perahera
at the Vesak time
at the time of the Independence celebrations
in summer (i.e., the hot) time
at the end of July
at the time the procession is held
in the rainy season (i.e., time)
during the festival time

4. ජූලි මාසෙ ඉඳලා .... ඉස්කෝලෙ නිවාඩු.

till August
till the middle of August
till about the middle of August
till the summertime
till the end of August
till about the end of August
till the beginning of September
till about the beginning of September

5. .... හිතේ තියෙනවා.
to show the procession to the children
to bring (my) wife
to see the festival

to see the Vesak festival
to return
to see rural areas
to make decorations
to live in Ceylon all along
to see the Independence festival
to spend a lot

6. මම ආපහු යන්නෙ ....

on the fourth of July
on the fifth of May
on the first of January
on the twentieth of February
on the tenth of June
on the eleventh of August
on the ninth of September
on the eighth of October
on the sixth of November
on the fourteenth of March
on the nineteenth of April
on the twenty-fifth of December

7. මේකට වියදම් කරන්නෙ ....

the gentleman
we
my uncle
the government
the public
the people of Ceylon

8. මෙහේ .... නිවාඩු දවස් නෑ.

as much as in Ceylon
as much as in India
as much as in Colombo
as much as in your province
as much as in England
as much as in America
as much as in my country

9. මෙහේ තියෙන්නෙ ....?

which one
which goods
which vegetables
which Sinhalese books
which famous festivals
how many
how much firewood
how much

10. උන්නැහෙ කැමති .... ?

which one
which festivals
how many kinds of decorations
which trees
which large shops
which old houses
which road
which province in Ceylon
which resthouses in the upcountry
how much sugar

B. Transform according to the model by changing the verb to present perfect:

මම සිංහල කෑම කෑවා......මම සිංහල කෑම කාලා තියෙනවා.

1. අද මහත්තයා ආවා.
2. ඩ්‍රයිවර් කොළඹ ගියා.
3. දොස්තර ලෙඩා බැලුවා ද?
4. එයා කෑම කෑවෙ නෑ.
5. ගිය අවුරුද්දෙ පෙරහැර පැවැත්තුවෙ නුවර.
6. නෝනා කාර් එකේ වාඩිවුනා.
7. මුරකාරයා වැට බැන්දා.
8. බංඩා කැඩුවෙ මේ පොල් ද?
9. මම බීව්වෙ යාපනේ සුරුට්ටු.

C. Transform according to the model by using හිතේ තියෙනවා 'to have in mind':

මම වැඩ කරනවා......මට වැඩ කරන්න හිතේ තියෙනවා.

1. මහත්තයා කාර් එකක් ගන්නවා.
2. මම කොළඹ යනවා.
3. ගුනපාල පොතක් ලියනවා.
4. මුරකාරයා වැට බඳිනවා.
5. ඩ්‍රයිවර් යාපනේට යනවා.
6. මම ලබන මාසෙ නුවර යනවා.
7. ළමයා කෝච්චියෙන් යනවා ලු.
8. ඔහේ රස්සාවකට යනවා ද?
9. උන්නැහේ පෙරහැර බලන්න යනවා.

D. Transform according to the model, using හම්බ වෙනවා 'get a chance to' in the appropriate tense:

මම වැඩ කරනවා......මට වැඩ කරන්න හම්බ වෙනවා.

1. මහත්තයා පෙරහැර බලනවා.
2. මම මෙහේ සිගරැට් ගන්නවා.
3. ගුනපාල කාර් එකක් ගනීවි.
4. නෝනා මහත්තයා පොත් ටිකක් කියෙව්වා.
5. බංඩා අද වැටක් බැන්දා.
6. ළමයා කෝච්චියෙන් යනවා.
7. මම ලබන මාසෙ සීගිරියට යනවා.
8. ළමයි මේ දවස්වල හුඟක් ඉගනගන්නවා.

E. Transform according to the model, changing the present temporal gerund to the past temporal gerund:

මම යන කොට ඔහේ නවතින්න......මම ගියාම ඔහේ නවතින්න.

1. මහත්තයා කොළඹ යන කොට මම යාපනේ යනවා.
2. වැඩ පටන්ගන්න කොට මට ලියුමක් එවන්න.
3. මම කාර් එක එළවන කොට ඔහේට කියන්නම්.
4. දර අදින කොට සල්ලි දෙන්න පුළුවන් ද?
5. මුරකාරයා වැඩ පටන්ගන්න කොට බංඩාට ටවුමට යන්න පුළුවනි.
6. උත්සවේ පවත්තන කොට මම නුවර එන්නම්.
7. සැරසිලි කරන කොට හුඟක් වියදම් වෙනවා.
8. ඔහේ කොළඹ ඉන්න කොට මම වැඩ කරන්නෙ කොහොම ද?
9. සල්ලි ගන්න කොට ලියුමක් දෙන්න.

F. Transform to the negative, according to the model:

මහත්තයා යනවා ඇති......මහත්තයා යන්නෙ නැතුව ඇති.

1. ළමයාට පොත් ඇති.
2. උන්නැහේ වියදම් කරනවා ඇති.
3. මේ පාර ආංඩුවෙන් හදනවා ඇති.
4. මෙහේ ළමයි වැඩ කරනවා ඇති.
5. මට පොත් පහක් ඇති.
6. කොළඹ යන කොට පුතාත් යනවා ඇති.
7. උන්නැහේ වැඩ කරනවා ඇති.

G. Say in Sinhalese:

1. Do you have a lot of work these days?
2. Yes! These days I can't even eat my food.
3. Because of the festivals, a lot of crowds are coming to this area.
4. There is so much work in the shop!
5. I am on vacation this week.
6. If you need help, tell me.
7. I have to bring some goods for the shop from Colombo.
8. Could you go to get those goods?
9. You can take my car.
10. No, I can go in my car.
11. I have some books to buy in Colombo.
12. Therefore it's no trouble.
13. Fine. I'll send the money to buy the goods (with) tonight.

14. This time, you come to our house for Vesak.
15. I intend to make a lot of decorations.
16. You want a lot of money for decorations, don't you?
17. No. I don't need that much money.
18. I have thirty rupees to spend.
19. That's good. I'll bring the children.
20. Are the children home now?
21. Yes. Now it is the summer vacation in the school.
22. Good. Bring the children. Bring (your) wife also.
23. Fine. Thanks.

H. Conversations:

1. A and B discuss plans to see the Kandy Perahera. A wants to take his children, since they haven't seen it before. B has an uncle who lives in Kandy who can put them up. However, he might not have room for both of them and their families.
2. A is a teacher from America who wants to see some schools in Ceylon. He discusses it with B. They talk about means of travel, places to stay, food, and some of the sights that A can see while in Ceylon.

LESSON 22

Conversation: In a Restaurant

John Wood goes to a Sinhalese restaurant for a meal.

JOHN

වැඩිය	too much, a lot
මම මේ කෑම ජාති ගැන වැඩිය දන්නෙ නෑ.	I don't know much about these kinds of food.
මොනවා ද අද හොඳ?	What's good today?

WAITER

කෑම එකක්	a meal
හදලා දෙනවා	prepare (for someone else)
මහත්තයා මීට ඉස්සර සිංහල කෑම කාලා නැත්තං ඉංගිරිසි කෑම එකක් හදලා දෙන්න පුලුවනි.	If you haven't eaten Sinhalese food before this, I can make you an English meal.

JOHN

නෑ. මම සිංහල කෑම කාලා තියෙනවා.	No. I have eaten Sinhalese food.
කට දන්න කාලා පුරුදුයි.	I'm used to eating hot food.
නමුත් මේ නම්වලින් කෑමවල විදිය දැනගන්න අමාරුයි.	But it is difficult to learn the nature of the foods from these names.

WAITER

මස්	meat
කරිය	the curry
ෆ්‍රයිඩ් රයිස්	fried rice
එකක්	one portion
මහත්තයා හොඳ මස් කරියකුයි ෆ්‍රයිඩ් රයිස් එකකුයි ගන්න.	Take a good meat curry and a portion of fried rice.

JOHN

ෆ්‍රයිඩ් රයිස් කියන්නෙ මොනවා ද?	What is 'fried rice'?

WAITER

ඒක බොහොම රසයි.	It's very tasty.
කලවම් කරනවා	mix
දුන්තෙල්	'duntel,' clarified butter made from buffalo milk
බදිනවා	fry
බත්	cooked rice
එලෝලුයි මසුයි බත් එක්ක කලවම් කරලා දුන්තෙලෙන් බැදලා.	Vegetables and meat are mixed with rice, and fried in 'duntel.'
ඉස්සා	the shrimp
මස් එපා නම් ඉස්සො දාලා හදන්න පුලුවනි.	If you don't want meat, I can make it with shrimp.

JOHN

සිංහලෙන්	in Sinhalese
ඒකට සිංහලෙන් කියන්නෙ මොකක් ද?	What do you call it in Sinhalese?

WAITER

සිංහලෙන් නමක් නෑ, මහත්තයා.	There is no name in Sinhalese, sir.
කියලා	quotation marker
කාටත්	everybody (dative case)
නමුත් ෆ්‍රයිඩ් රයිස් කියලා කිව්වාම කාටත් තේරෙනවා.	But when you say 'fried rice', everybody understands (it).

JOHN

තෙල	the oil
බර	heavy
වැඩි	too much
තෙලෙන් බැදපු කෑම බර වැඩියි, නේ ද?	Food fried in fat is too heavy, isn't it?

WAITER

එහෙම නම්	if that is so
නිකං	plain, simple
එහෙම නම් මහත්තයා මස් කරියකුයි එලෝලු කරියකුයි නිකං බත් එකකුයි ගන්න.	If so, you get a meat curry, a vegetable curry, and a portion of plain (boiled) rice.

JOHN

නිකං බත් කියන්නෙ මොනවා ද?	What is 'plain rice'?

WAITER

තම්බනවා	boil (solids)
මොකුත් දාන්නෙ නැතුව තම්බාපු බත්.	Rice cooked with nothing added.

JOHN

මොනවා ද හොඳ මස්?	What meat is good?

WAITER

ඌරා	the pig
ඌරු මස්	pork
මහත්තයා ඌරු මස් කනවා ද?	Do you eat pork?

JOHN

හරකා	the cow
හරක් මස්	beef
කුකුලා	the fowl
කුකුල් මස්	chicken (meat)
හරි	or
එපා. හරක් මස් හරි කුකුල් මස් හරි නැද්ද?	I don't want (it). Don't you have beef or chicken?

WAITER

තියෙනවා. මහත්තයාට කුකුල් මස් කරියක් හදලා දෙන්නම්.	We have. I'll make you a chicken curry.
මීරිස්	red pepper
අඩු කරනවා	reduce
මීරිස් අඩු කරලා හදන්න ද?	Shall I make it with less red pepper?

JOHN

ඔව්. මීරිස් වැඩිය දාන්නෙ නැතුව හදන්න.	Yes. Make it without putting in too much red pepper.

WAITER

එලෝලුව	the vegetable curry
හොඳයි, මහත්තයා. හදලා දෙන්නම්.	Yes, sir. I'll make it for you.
එලෝලුවකුත් ගේන්න ද?	Shall I bring a vegetable curry also?

	JOHN
ඔව්. හොඳ එලෝලුවකුත් ගේන්න.	Yes. Bring a good vegetable curry, too.
තක්කාලි ගෙඩිය	the tomato
සම්බෝලෙ	the salad
තක්කාලි සම්බෝලෙකුත් හදලා දෙන්න පුලුවන් ද?	Can you make me a tomato salad, also?
	WAITER
බීම	the drink, drinking
පුලුවනි, මහත්තයා. මහත්තයාට බීමට මොකුත් ගේන්න ද?	Yes, sir. Shall I bring you something to drink?
	JOHN
මෙහේ බීර දෙනවා ද?	Do you serve beer here?
	WAITER
පිට	outside
පිටින්	from outside
බීර මෙහේ නෑ. පිටින් ගෙනැත් දෙන්න පුලුවනි.	We don't have beer here. I can bring it from outside.
	JOHN
නුවරඑලිය	Nuwara Eliya
පයින්ට් එක	the pint
හොඳයි. නුවරඑලිය පයින්ට් එකක් ගේන්න.	Fine. Bring a pint of Nuwara Eliya beer.
	WAITER
හොඳයි, මහත්තයා.	Yes, sir.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

පයින්ට් එක	'the pint'

Class 2

කෑම	'the food'; gen. කෑමෙ (no plural)
කරිය	'the curry'; gen. කරියෙ ; pl. කරි
තක්කාලි ගෙඩිය	'the tomato'; gen. තක්කාලි ගෙඩියෙ ; pl. තක්කාලි
තෙල	'the oil'; gen. තෙලේ ; pl. තෙල්
එලෝලුව	'the vegetable curry'; gen. එලෝලුවෙ ; pl. එලෝලු
බීම	'the drink'; gen. බීමෙ ; pl. බීම්
නුවර එලිය	'Nuwara Eliya'; gen. නුවර එලියෙ (no plural)

Class 3

පිට	'outside' (no plural)

Class 4

සම්බෝලෙ	'the salad'; pl. සම්බෝල

Class 5

ඉස්සා	'the shrimp'; pl. ඉස්සො
ඌරා	'the pig'; pl. ඌරො
හරකා	'the cow'; pl. හරක් (oblique හරකුන්)
කුකුලා	'the fowl'; pl. කුකුල්ලු

Other Nouns

Note that the names for kinds of meat above are compounds formed with the stem form of the animal name followed by මස් 'meat.'

දුන්තෙල්	'duntel' (plural only)
බත්	'cooked rice' (plural only)
f ප්‍රයිඩ් රයිස්	'fried rice' (plural only)
මිරිස්	'red pepper' (plural only)
මස්	'meat' (plural only)
ඌරු මස්	'pork' (plural only)
හරක් මස්	'beef' (plural only)
කුකුල් මස්	'chicken' (plural only)

2. NEW VERBS

Class 1

කලවම් කරනවා	'mix'
තම්බනවා	'boil' (solids)
අඩු කරනවා	'reduce'

Class 2

බදිනවා	'fry'

Irregular

දානවා	'put'; past දැම්මා

3. PAST PARTICIPLES

3.1 Complex Verbs

The past participle may occur immediately preceding another verb to form a COMPLEX VERB. Complex verbs commonly take on special meanings, and one formed with a past participle plus a form of දෙනවා 'give' frequently has the meaning 'perform the action of the past participle for someone else'. Thus හදලා දෙනවා 'make something for someone else'. The person for whom the action is performed, if expressed, is in the dative. The whole complex verb acts as a single verb, with දෙනවා in whatever form the sentence requires.

මම කරියක් හදලා දෙන්නම්.	I'll make (you) a curry.
ඔහේ මහත්තයාට වැටක් බැඳලා දුන්නා ද?	Did you build the fence for the master?
මට ඔහේට හොඳ මස් කරියක් හදලා දෙන්න පුලුවනි.	I can make you a good meat curry.

3.2 Manner of an Action

Sometimes the past participle of a verb occurring in a sentence or clause with a main verb may indicate the manner in which the action of the main verb is performed.

මස් එපා නම් ඉස්සො දාලා හදන්න පුලුවනි.	If you don't want meat, I can make it with (literally:

	'having put) shrimp.
මිරිස් අඩු කරලා හදන්න ද?	Should I make it reducing the pepper?

The main verb and the past participle may each have its own objects and modifiers, but the subject of both must be the same.

ඉස්සො දාලා කරියක් හදන්න.	Make a curry with (having put) shrimp.

3.3 The past participle of a verb may occur dependent upon පුරුදු 'accustomed to, used to'. As with පුරුදු with a dependent noun, the subject is in the dative case:

මට කට දන්න කාලා පුරුදුයි.	I am used to eating hot food (literally: 'eating to burn the mouth').
මහත්තයාට බස් එකෙන් ගිහිල්ලා පුරුදු ද?	Are you used to going by the bus?

4. PARTICIPIAL SENTENCES

4.1 A past participle without another verb may form the predicate of a sentence. The implication is generally that the action has been completed, so that the usual English equivalent is the perfect (i.e., 'has gone'):

මහත්තයා ගිහිල්ලා.	The master has (or 'is'.) gone.
එලෝලුයි මසුයි බත් එක්ක කලවම් කරලා දුන්තෙලෙන් බැදලා.	Vegetables and meat mixed together with rice have been fried in duntel.

In this usage, the subject of the participial sentence will be in the third person. Where this completive sense is required with the first person, the simple past is used:

මම ඒ වැඩ කෙරුවා.	I did that work.

4.2 With a කොට 'when' clause expressed or implied, a past participial sentence implies an action completed prior to that of the කොට clause, and thus equates with an English pluperfect (i.e., 'had gone'). In this usage, the subject may be any person, first, second, or third:

ඔහේ එනකොට මම කොළඹ ගිහිල්ලා.	When you came, I had gone to Colombo.

4.3 Participial vs. Perfect Sentences

4.31 The Sinhalese present perfect (21,5) may have a completive sense like that of the past participle given in 4.1 implying that the action has been completed in the recent past:

මහත්තයා ගිහිල්ලා තියෙනවා.	The master has gone.
බංඩා පොල් ටිකක් කඩලා තියෙනවා.	Banda has picked some coconuts.

In this sense, the subject will be third person, as with the participle alone.

4.32 The present perfect may indicate that one has had the experience of doing something at some time in the past. In this usage, the subject may be first, second, or third person:

මම කොළඹ ගිහිල්ලා තියෙනවා.	I have gone to Colombo (I've been there).
බංඩා පොල් කඩලා තියෙනවා.	Banda has picked coconuts (he has had the experience).

Sentences with the particple alone are not used in this sense.

5. THE PAST PARTICIPIAL ADJECTIVE

5.1 The regular past participial adjective is formed as follows:

For the first two classes of verbs the -ලා of the past participle is replaced by -පු . Note that there are alternative forms corresponding to those of the past participle:

	Present Simple	Past Participle	Past Participial Adjective
Class 1:			
boil (solids)	තම්බනවා	තම්බලා, තම්බාලා	තම්බපු, තම්බාපු
look, see	බලනවා	බලලා, බලාලා	බලපු, බලාපු
Class 2:			
fry	බදිනවා	බැදලා	බැදපු
fetch, draw	අදිනවා	ඇදලා	ඇදපු

For verbs of Class 3, -ලා is replaced by -ච්ච . For Class 3 verbs there are no alternative forms of the past participial adjective, even if there are for the past participle. Only the form with (short) -i- occurs in the adjective:

	Present Simple	Past Participle	Past Participial Adjective
fall	වැටෙනවා	වැටිලා, වැටීලා	වැටිච්ච
understand	තේරෙනවා	තේරිලා	තේරිච්ච

The verbs with irregular past participial adjectives that have occurred so far are:

	Present Simple	Past Participle	Past Participial Adjective
come	එනවා	ඇවිල්ලා, ඇවිත්	ආපු
take away	ගෙනියනවා	ගෙනිහිල්ලා, ගෙනිහින්	ගෙනියපු
take	ගන්නවා	අරගන, අරන්	අරගත්ත
bring	ගේනවා	ගෙනැල්ලා	ගෙනාපු
burn	දනවා	දාලා	දාච්ච
drink	බොනවා	බීලා	බීපු
go	යනවා	ගිහිල්ලා	ගියපු
be (inan.)	තියෙනවා	තිලා	තිච්ච
give	දෙනවා	දීලා	දීපු
become	වෙනවා	වෙලා	වෙච්ච
move in	ගෙවදිනවා	ගෙවදිලා	ගෙවදිච්ච
put, place	දානවා	දාලා	දාපු
eat	කනවා	කාලා	කාපු
be seen	පේනවා	පෙනිලා	පෙනිච්ච

5.2 The past participial adjective modifies following nouns. The meaning may be either that whatever is expressed by the noun has performed the action or that the action has been performed upon it, depending upon context. The most common English equivalent is a relative clause, usually with a verb in the perfect, modifying a noun. In the following pairs, the first sentence of each is a sentence formed with a past participle and the second contains a noun modified by a past participial adjective:

බංඩා පොල් කඩලා.	Banda has picked coconuts.
බංඩා කඩපු පොල් අදින්න.	Fetch the coconuts that Banda has picked.
මේ කැම තෙලෙන් බැදලා.	This food has been fried in oil.
තෙලෙන් බැදපු බත් බර වැඩියි, නේ ද?	Food fried in oil is too heavy, isn't it?
පොල් වැටිලා.	The coconuts have fallen.
වැටිච්ච පොල් මෙතෙන්ට දාන්න.	Put the fallen coconuts (or 'the coconuts that have fallen') here.

6. කියලා

කියලා the past participle of කියනවා 'tell, call', has some special uses not shared by other past participles. One use is in repeating what someone else has said. Here it is used along with කියනවා and follows the repeated statement:

නෝනා මට සල්ලි දුන්නා කියලා කිව්වා.	The lady said (she) gave me the money.

Another use of කියලා is in indicating the name of something. Here again it is used with the verb කියනවා and the name of the thing in question precedes .

ඒකට කියන්නෙ සීගිරි ගල කියලා.	That is called 'Sigiriya Rock'.
හුගක් දෙනා මේ බත්වලට කියන්නෙ ෆ්‍රයිඩ් රයිස් කියලා.	Many people call that 'fried rice.'

In these sentences it is permissible to leave out කියලා although it is more customary to use it:

නෝනා මට සල්ලි දුන්නා කිව්වා.
ඒකට කියන්නෙ සීගිරි ගල.
හුඟක් දෙනා මේ බත්වලට කියන්නෙ fප්‍රයිඩ් රයිස්.

7. වැඩි and මදි

වැඩි 'too much', and මදි 'not enough' (10,8) are used in a number of ways, with English equivalents depending on their use. Both may occur with or without the assertion marker when final in simple sentences.

7.1 In constructions with තියෙනවා or ඉන්නවා either meaning 'there is, there are' or 'have', වැඩි and මදි may replace තියෙනවා, ඉන්නවා meaning 'there are too many, I have too many' or 'there aren't enough, I haven't enough', respectively:

මෙහේ එළෝලු වැඩියි.	There are too many vegetables here.
මෙහේ එළෝලු මදියි.	There aren't enough vegetables here.
මට සල්ලි වැඩියි.	I have too much money.
මට සල්ලි මදියි.	I haven't enough money.

7.2 These forms may be used with other verbs in the meaning 'too much', 'not enough':

මහත්තයා වැඩ කරනවා මදියි.	The master doesn't work enough.
මහත්තයා වැඩ කරනවා වැඩියි.	The master works too much.

7.3 Following adjectives, they mean 'too . . .' or 'not . . . enough':

මේ ගේ ලොකු මදියි.	This house isn't big enough.
මේ ගේ ලොකු වැඩියි.	This house is too big.
ලොකු වැඩි ගෙවල් හොඳ නෑ.	Too large houses aren't good.
ලොකු මදි ගෙවල් කඩන්න.	Demolish the houses that are not big enough.

7.4 Used as adjectives preceding nouns, the mean 'the extra or excess amount', 'the number, amount that is lacking':

වැඩි පොල් අතෙන්ට දාන්න.	Put the extra coconuts there.
මදි පොල් ගේන්න යන්න.	Go get the (number of) coconuts that are lacking.

8. වැඩියෙ

වැඩියෙ , in addition to having the meaning 'more than' (19,8), has the meaning 'much' when used in negative sentences:

මම සිංහල කෑම වැඩියෙ කන්නෙ නෑ.	I don't eat much Sinhalese food.
මම මේ කෑම ජාති ගැන වැඩියෙ දන්නෙ නෑ.	I don't know much about these kinds of food.
මහත්තයා වැඩියෙ ගෙදර නෑ.	The master isn't at home much.

9. ගැන

ගැන 'about, concerning' takes a dependent noun in the direct case:

වඩුවැඩ ගැන මොකුත් දන්නෙ නෑ.	I don't know anything about carpentry.
ළමයා ගැන මොකද කරන්නෙ?	What are you going to do about the boy?

10. 'IN SINHALESE'

'In a language' is expressed with the instrumental case of the language name:

සිංහලෙන් නමක් නෑ, මහත්තයා.	There isn't a name (for that) in Sinhalese, sir.
ඒකට සිංහලෙන් කියන්නෙ මොකක් ද?	What is that called in Sinhalese?
මේකට සිංහලෙන් කියන්නෙ මොකක් ද?	What is this called in Sinhalese?

Note that in the sentences above the word for 'this, that' is in the dative case.

11. 'WHAT DOES IT MEAN?'

The common Sinhalese expression for 'what does it mean' is කියන්නෙ මොකක් ද? or කියන්නෙ මොනවා ද , preceded by the (Sinhalese) word or phrase for which the meaning is being asked. මොනවා ද may always be used in such a construction, but මොකක් ද only in the singular:

ෆ්‍රයිඩ් රයිස් කියන්නෙ මොනවා ද?	What does 'fraid rais' mean?
පොල් ගෙඩිය කියන්නෙ මොකක් ද?	What does 'pol geDiyə' mean?

12. ...හරි...හරි

. . . හරි. . . .හරි is a conjunction with the English equivalent 'either . . . or'. හරි follows each of the two or more items listed:

එලෝලු හරි මස් හරි ගේන්න.	Bring (me) either vegetables or meat.
එලෝලු කරියක් හරි මස් කරියක් හරි ඉස්සො දාලා කරියක් හරි හදලා දෙන්න පුලුවනි.	(I) can make either a vegetable curry, a meat curry, or a curry with shrimp.

. . .හරි . . .හරි does not occur in negative statements, but may occur in negative questions:

කුකුල් මස් හරි හරක් මස් හරි නැද්ද?	Don't you have chicken or beef?

13. A PORTION

With names of foods, as with drinks (16, 11), quantity expressions occur implying portions or servings of the food. These follow the normal quantity phrase construction, that is, the noun is plural and the forms දෙක , තුන , etc., are used:

එලෝලු දෙක	the two (servings of) vegetables
බත් දෙකක්	two (servings of) rice
කරි තුන	the three portions of curry

Parallel to these constructions the form එක may be used with the plural form of the name of a food, implying a single portion or serving:

එලෝලු එක	the serving of vegetables
බත් එකක්	a portion of rice
කෑම එකක්	a meal
කරි එක	the portion of curry

14. THE PLURALS OF THE මේක SET

The plurals of මේක 'this one', අරක , ඕක , ඒක 'that one', are මේවා 'these', අරවා , ඕවා , ඒවා 'those'. The case forms are:

Direct:	මේවා	අරවා	ඕවා	ඒවා
Dative:	මේවාට	අරවාට	ඕවාට	ඒවාට
Genitive:	මේවායෙ	අරවායෙ	ඕවායෙ	ඒවායෙ
Instrumental:	මේවායින්	අරවායින්	ඕවායින්	ඒවායින්

15. කාටත්

The dative form of කවුරුත් 'everybody, everyone' is කාටත් . Hence:

කවුරුත් යනවා.	Everyone is going.
කාටත් තේරෙනවා.	Everyone understands.

16. ගෙනැත්

ගේනවා 'bring' has the alternative past participle forms ගෙනැල්ලා and ගෙනැත් . Hence either:

පිටින් ගෙනැත් දෙන්න පුලුවනි. or
පිටින් ගෙනැල්ලා දෙන්න පුලුවනි.

17. නැත්තං

When නම් 'if' is added to නෑ , the result is නැත්තං :

මේ කෑම කට දන්නෙ නෑ.	This food isn't hot.
මේ කෑම කට දන්නෙ නැත්තං, තව ටිකක් කන්න.	If this food isn't hot, eat a bit more.
මහත්තයා සිංහල කෑම කාලා නෑ.	You haven't eaten Sinhalese food.
මහත්තයා සිංහල කෑම කාලා නැත්තං, අද වත් කන්න.	If you haven't eaten Sinhalese food, eat it today at least.

Exercises

A. Substitute orally:

1. මම .... වැඩියෙ දන්නෙ නෑ.

about buses
about Colombo trains
about the work of the estate
about Sinhalese curries
about Indian people
about pork
about hot food
about English food
about the names of the Sinhalese people
about food fried in duntel

2. මහත්තයාට මොකුත් .... පුලුවනි.

bring (for you)
prepare (for you)
fry (for you)
cut (for you)
pick (for you)
mix (for you)
boil (for you)
make (for you)

3. මට .... පුරුදුයි.

going to Colombo
eating Sinhalese curries
eating hot food
traveling by bus
picking coconuts
eating fried rice
drinking beer
English food
these kinds of food
vegetable curries

4. .... හොඳ නෑ.

fried food
boiled vegetables
fallen coconuts
the firewood that has been fetched
the book I have read
the curries that have been mixed
the beer you have drunk
the pork you have eaten

5. ඒකට .... මොකක් ද?

call in Sinhalese
call in English
call in your language
call in our language
called by you
called by everybody

6. මට .... ගෙනැත් දෙන්න.

beef or pork
a book or a newspaper
a cigar or a cigarette
this vegetable or some other vegetable
a cup of tea or a glass of beer
a cow or a pig
a pint of beer or a pack of cigars
cooked rice or fried vegetables

B. Transform according to the model, changing the first of the two sentences into into an 'if' clause:

මහත්තයා ගිහිල්ලා නෑ. මට යන්න පුළුවනි... මහත්තයා ගිහිල්ලා නැත්තං මට යන්න පුළුවනි.

1. එයා ඒවා කාලා නෑ. වෙන මොකුත් දෙන්න.
2. කට දන කෑම කන්න බෑ. ඉංගිරිසි කෑම ටිකක් කමු.
3. මේ නම් දැනගන්න අමාරුයි. පොතේ බලන්න.
4. ඔහේ f ප්‍රයිඩ් රයිස් කියන්නෙ මොනවා ද දන්නෙ නෑ. ළමයාගෙන් අහන්න.
5. මහත්තයා නැටුම් බලන්න කැමති ද? හවස අපේ ගෙදරට එන්න.
6. නෝනාට ඌරු මස් එපා ද? කුකුල් මස් එකක් හදලා දෙන්න පුළුවනි.
7. උන්නැහේ සිංහල කෑම කාලා තියෙනවා. අපට කෑම දෙන්න පුළුවනි.

C. Transform according to the model, changing the verbal adjectives to past participial verbal adjectives.

ළමයා බදින බත් රස නෑ... ළමයා බැදපු බත් රස නෑ.

1. මම කියවන පොත ඔහේ ළඟ තියෙනවා ද?
2. මේ වැට කඩන ළමයාට එන්න කියන්න.
3. දූව කඩන එලෝලු මට එපා.
4. මම හදන ගේ අර බලන්න.
5. මම කන ජාතියෙ මස් හොඳයි.

D. Say in Sinhalese:

1. Do you like to eat fried rice?
2. Yes. I like it. But I don't like eating shrimp.
3. I can make it for you with chicken.
4. Is it good when fried with chicken?
5. Yes, sir. Many people like eating rice fried with chicken.
6. I haven't eaten it before this.
7. Fine. Give me a portion of that.
8. Do you want anything else, sir?
9. Yes. Can you make me a tomato salad?
10. Yes, sir. Do you want any vegetables?
11. No, I don't. A fried rice and a tomato salad are enough.

12. Have you eaten English food?
13. Yes. But English food isn't as tasty as Sinhalese food.
14. English food isn't hot: but some people can cook English food very well.
15. If food isn't hot, I don't like to eat (it).
16. Sinhalese people eat a lot of red pepper, don't they?
17. Yes. They like hot food very much.
18. Can I make you a meat curry with red pepper?
19. No. Don't bother. I can eat this food.
20. Yes. Eat food that isn't spicy now.
21. You can eat hot food when you get home in the evening.

LESSON 23

Conversation: Visiting Anuradhapura

John Wood visits Anuradhapura with his friend and guide, Gunasena.

JOHN

අග	chief
නුවර	the city
අග නුවර	the capital
වෙලා තිඋනා	had become
අනුරාදපුරේ ලංකාවෙ අග නුවර වෙලා තිඋනෙ කොයි කාලෙ ද?	When was Anuradhapura the capital of Ceylon?

GUNASENA

ලංකාවෙ පලවෙනි අග නුවර අනුරාදපුරේ.	Ceylon's first capital was Anuradhapura.
සතවර්සෙ	the century
සිංහල මිනිස්සු ලංකාවට ආපු කාලෙ ඉඳලා දහවෙනි සතවර්සෙ විතර වෙනකං අග නුවර තිඋනෙ අනුරාදපුරේ.	From the time the Sinhalese came to Ceylon, until about the Tenth Century, the capital was in Anuradhapura.

JOHN

සිංහලයා	the Sinhalese (man)
ක්‍රිස්තු වර්සෙ	the Christian Era
සිංහලයො ආවෙ ක්‍රිස්තු වර්සෙන් ඉස්සර, නේ ද?	The Sinhalese came before the Christian Era, didn't they?

GUNASENA

ඔව්. ක්‍රිස්තු වර්සෙන් ඉස්සර පන්සිය හතලිස් හතරෙදි.	Yes, in 544 B.C.

JOHN

වැව	the tank, reservoir
ඒවා	things
මේ වැව් සේරම ඒ කාලෙ කරපු ඒවා ද?	Are all these tanks ones built at that time?

GUNASENA

වැඩි හරිය	the majority
පුරාන	ancient
ඔව්. වැව්වලින් වැඩි හරිය බොහොම පුරාන කාලෙ කරපු ඒවා.	Yes. The majority of these tanks were built in very ancient times.
අනුරාදපුර කාලෙ	the Anuradhapura Period
ඉතාම	most
තමයි	indeed
අනුරාදපුර කාලෙ තමයි ලංකාවෙ ඉතාම දියුනු කාලෙ.	The Anuradhapura Period was the most developed period in Ceylon.
අර පේන	that over there
දාගැබ	stupa
අර පේන දාගැබ බලන්න.	Look at that stupa over there.
රුවන්වැලි සෑය	Ruwanweliseya
ඒක තමයි රුවන්වැලි සෑය.	That is the Ruwanweliseya.
රජ්ජුරුවො	the king
දුටුගැමුනු	Dutugemunu
ඒක හැදුවෙ දුටුගැමුනු රජ්ජුරුවො.	It was built by King Dutugemunu.

JOHN

ඒ කොයි කාලෙ ද?	When was that?

GUNASENA

ක්‍රිස්තු වර්ෂෙන් ඉස්සර දෙවෙනි සතවර්ෂෙ.	In the Second Century, B.C.

JOHN

සිරිමහ බෝදිය	the sacred Bodhi tree
සිරිමහ බෝදිය තියෙන්නෙ කොතෙන්ද?	Where is the sacred Bodhi tree?

GUNASENA

හැරෙනවා	turn
දකුනට	to the right
අර හන්දියෙන් දකුනට හැරිලා ටිකක් දුර යන්න ඕන.	You must turn right from that corner and go a little distance.
ඉස්සෙල්ලා	first, before everything else
අපි ඉස්සෙල්ලා මේ දාගැබ බලමු.	First, let's look at this dagoba.
ඇතුල් වෙනවා	enter
සපත්තුව	the shoe
ගලවනවා	remove, undo
එතෙන්ට ඇතුල්වෙන කොට සපත්තු ගලවන්න ඕන.	When entering that place, you must remove your shoes.

JOHN

හොඳයි.	All right.
විහාරෙ	the temple
අර පේන විහාරෙත් පුරාන එකක් ද?	Is that temple over there an ancient one, too?

GUNASENA

නෑ. ඒක අලුත් විහාරයක්.	No. It's a new temple.
හාමුදුරුවො	the monk
සිද්දස්ථානෙ	the holy place
පදිංචි වෙනවා	settle down
හදා ගන්නවා	build, make (for oneself)
හාමුදුරුවරු පුරාන සිද්දස්ථානවල පන්සල් හදාගන පදිංචිවෙලා ඉන්නවා.	Monks have built temples in ancient holy places and settled down there.

JOHN

අයිති	belong to
ඒ සිද්දස්ථාන අයිති හාමුදුරුවරුන්ට ද?	Do those holy places belong to the monks?

GUNASENA

සමහරක් හාමුදුරුවරුන්ට අයිතියි.	Some belong to the monks.
පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව	the Department of Archaeology
බාරෙ	in the custody of
නමුත් වැඩි හරිය තියෙන්නෙ පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව බාරෙ.	But the majority are in the c care of the Department of Archaeology.

JOHN

සෙල්ලිපිය	the inscription
අර සෙල්ලිපිය සිංහල සෙල්ලිපියක් ද?	Is that inscription a Sinhalese inscription?

GUNASENA

ඔව්. ඒක සිංහල.	Yes. It is Sinhalese.
කෝ බලන්න.	let's see

කෝ බලන්න.	Let's see.
මේක දෙවෙනි සතවර්සෙට අයිති සෙල්ලිපියක්.	This is an inscription belonging to the Second Century.
ඒ කාලෙ සිංහල අකුරු දැන් සිංහල අකුරුවලට වැඩියෙ හුඟක් වෙනස්.	The Sinhalese script of that time was much different from the modern Sinhalese script.
ක යන්න	the letter ක
බලන්න මේ කයන්න ලියලා තියෙන හැටි.	See how this ක is written.

Additional Vocabulary

Numerals

	Numeral	Stem
20	විස්ස	විසි-
30	තිහ	තිස්-
40	හතලිහ	හතලිස්-
50	පනහ	පනස්-
60	හැට	හැට-
70	හැත්තෑව	හැත්තෑ-
80	අසූව	අසූ-
90	අනූව	අනූ-
100	සිය	සිය-
1000	දාහ	දාස්-

Directions

දකුන	'right'
වම	'left'

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

වැව	'the tank'; gen. වැවේ ; pl. වැව්

Note: Tanks are large reservoirs built in ancient times for irrigation purposes. Sometimes these are many acres in extent.

දකුන	'right'; gen. දකුනෙ ; no plural
වම	'left'; gen. වමේ ; no plural
දාගැබ	'the stupa'; gen. දාගැබේ ; pl. දාගැබ්, දාගැප්
රුවන්වැලි සෑය	'the Ruwanweliseya'; gen. රුවන්වැලි සෑයෙ
සිරිමහ බෝදිය	'the sacred Bodhi tree'; gen. සිරිමහ බෝදියෙ
සපත්තුව	'the shoe'; gen. සපත්තුවෙ ; pl. සපත්තු
පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව	'the Department of Archaeology'; gen. පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවෙ
සෙල්ලිපිය	'the inscription'; gen. සෙල්ලිපියෙ ; pl. සෙල්ලිපි
ක යන්න	'the letter ක '; gen. ක යන්නෙ ; pl. ක යනු (See Grammar 15)

Class 3

නුවර	'the city'; pl. නුවරවල්

Note: නුවර may be used as a general term in reference to any city. It is also the name of one particular city, Kandy (Lesson 13), sometimes called මහනුවර.

Class 4

සතවර්සෙ	'the century'; pl. සතවර්ස
ක්‍රිස්තු වර්සෙ	'the Christian Era'
විහාරෙ	'the temple'; pl. විහාර
සිද්දස්තානෙ	'the holy place'; pl. සිද්දස්තාන

Class 5

සිංහලයා	'the Sinhalese man'; pl. සිංහලයො
හාමුදුරුවො	'the monk'; pl. හාමුදුරුවරු ; indef. හාමුදුරු නමක් (See 3 in the Grammar)
රජ්ජුරුවො	'the king'; pl. රජවරු ; indef. රජ්ජුරු කෙනෙක්

2. NEW VERBS

Class 1

ගලවනවා	'remove, take off'

Class 3

හැරෙනවා	'turn'

Irregular

ඇතුල් වෙනවා	'enter'
පදිංචි වෙනවා	'settle down'

3. RESPECTFUL NOUNS

Some nouns referring to people of highly respected status, such as හාමුදුරුවො 'the monk', රජ්ජුරුවො 'the king', end in -o in the singular and have a plural in -වරු . They take plural case inflection in both singular and plural (i.e., have an oblique stem in -න් in both):

	Singular	Plural
Direct	හාමුදුරුවො	හාමුදුරුවරු
Dative	හාමුදුරුවන්ට	හාමුදුරුවරුන්ට
Genitive	හාමුදුරුවන්ගෙ	හාමුදුරුවරුන්ගෙ
Instrumental	හාමුදුරුවන්ගෙන්	හාමුදුරුවරුන්ගෙන්

රජ්ජුරුවො has the respectful indefinite රජ්ජුරු කෙනෙක් and හාමුදුරුවො has a special respectful indefinite හාමුදුරු නමක් , implying even greater respect. Note that the final - වො of both nouns is lost in the indefinite.

4. THE PLUPERFECT

4.1 The pluperfect is formed with the past participle and the past tense of තියෙනවා . The most common English equivalent is the pluperfect ("had" plus past participle). The pluperfect usually signifies that something took place prior to some other stated action in the past:

ඔහේ එන කොට මම ගිහිල්ලා තිඋනා.	When you came, I had gone.
මහත්තයා ගෙදර එන කොට බංඩා වත්ත සුද්දකරලා තිඋනා.	When the master came home, Banda had cleaned the estate.

4.2 The pluperfect of වෙනවා namely වෙලා තිඋනා is literally 'had become', but it may equate with English 'was' in equational sentences which imply that some state of affairs had come into being and continued to exist up to the time involved.

ඒ කාලෙ ලංකාවෙ අග නුවර වෙලා තිඋනෙ අනුරාදපුරේ.	In that period, Anuradhapura was the capital of Ceylon.
අනුරාදපුරේ ලංකාවෙ අග නුවර වෙලා තිඋනෙ කොයි කාලෙ ද?	At what period was Anuradhapura the capital of Ceylon?

5. NUMERALS

5.1 Numerals 20-99

5.11 The numerals 'twenty', 'thirty', 'forty', etc., up to 'ninety' have the forms of Class 2 nouns:

	Numeral	Genitive	Stem
20	විස්ස	විස්සෙ	විසි-
30	තිහ	තිහේ	තිස්-
40	හතලිහ	හතලිහේ	හතලිස්-
50	පනහ	පනහෙ	පනස්-
60	හැට	හැටේ	හැට-
70	හැත්තෑව	හැත්තෑවෙ	හැත්තෑ-
80	අසූව	අසූවෙ	අසූ-
90	අනූව	අනූවෙ	අනූ-

5.12 Numerals between the "tens", i.e., 'twenty-one', 'twenty-two', 'twenty-three', etc., are formed by adding the numerals 'one', 'two', 'three', etc., to the stem forms of the numerals in 5.11. Thus the numerals 20-29 are:

20	විස්ස
21	විසි එක
22	විසි දෙක
23	විසි තුන
24	විසි හතර
25	විසි පහ
26	විසි හය
27	විසි හත
28	විසි අට
29	විසි නමේ

Similarly:

32	තිස් දෙක	75	හැත්තෑ පහ
46	හතලිස් හය	83	අසූ තුන
58	පනස් අට	94	අනූ හතර
61	හැට එක		

5.2 Counting Hundreds and Thousands

5.21 The Sinhalese words for 'hundred' and 'thousand' have the forms of Class 2 nouns:

	Numeral	Genitive	Stem
100	සිය	සියෙ	සිය-
1000	දාහ	දාහෙ	දාස්-

Numerals for hundreds and thousands up to 90,000 are formed by adding සිය and දාහ to the numeral stem. Note that the stems for 'four' and 'five' have special forms when they precede and

100	සිය, එක සිය	2000	දෙ දාහ
200	දෙ සිය	3000	තුන් දාහ
300	තුන් සිය	4000	හාර දාහ
400	හාර සිය	5000	පන් දාහ
500	පන් සිය	6000	හය දාහ
600	හය සිය	7000	හත් දාහ
700	හත් සිය	8000	අට දාහ
800	අට සිය	9000	නම දාහ
900	නම සිය	10,000	දහ දාහ
1000	දාහ, එක් දාහ	20,000	විසි දාහ
		etc.	

3.22 As with other numerals, the stem forms of සිය and දාහ, i.e., සිය and දාස් , are used when another numeral follows. Although one may say either එක සිය or just සිය for 'one hundred' and එක් දාහ or just දාහ for 'one thousand', the 'one' must be expressed, either by එක or the stem form එක්, when another numeral follows:

105	එක සිය පහ
303	තුන් සිය තුන
508	පන් සිය අට
182	එක සිය අසූ දෙක
343	තුන් සිය හතලිස් තුන
1005	එක් දාස් පහ or එක දාස් පහ
1962	එක් දාස් නමසිය හැට දෙක or එක දාස් නමසිය හැට දෙක
2835	දෙ දාස් අට සිය තිස් පහ
99,999	අනූ නම දාස් නමසිය අනූ නමේ

Note that Sinhalese never says the equivalent of "nineteen hundred and sixty-one", but always 'one thousand,nine hundred (and) sixty-one.'

5.3 Animate and Ordinal Numerals

For all the numerals in the preceding sections, the animate and ordinal forms are made, as usual, by adding දෙනා and වෙනි respectively to the stem form of the numeral. Note that although 'first' is පලවෙනි , the numeral 'one' elsewhere has the stem form එක්.

Animate		Ordinal	
තිස් දෙනා	thirty	තිස් වෙනි	thirtieth
පනස් දෙනා	fifty	පනස් වෙනි	fiftieth
හතලිස් එක් දෙනා	forty-one	හතලිස් එක් වෙනි	forty-first
හැත්තෑ පස් දෙනා	seventy-five	හැත්තෑ පස් වෙනි	seventy-fifth
දෙසිය හැට අට දෙනා	two hundred and sixty-eight	දෙසිය හැට අට වෙනි	two hundred and sixty-eighth
තුන් දාස් දොලොස් දෙනා	three thousand and twelve	තුන් දාස් දොලොස් වෙනි	three thousand and twelfth

6. B.C. AND A.D.

6.1 The Sinhalese term for 'the Christian Era' is ක්‍රිස්තු වර්ෂය , stem form ක්‍රිස්තු වර්ෂ . In stating the equivalent of 'A.D.', Sinhalese places either the stem or instrumental form before the numeral. Thus:

ක්‍රිස්තු වර්ස එක් දාස් නමසිය හැට දෙක	or	1962 A.D.
ක්‍රිස්තු වර්සෙන් එක් දාස් නමසිය හැට දෙක		1962 A.D.
ක්‍රිස්තු වර්ස තුන් සිය හතලිස් පහ	or	345 A.D.
ක්‍රිස්තු වර්සෙන් තුන් සිය හතලිස් පහ		345 A.D.

6.2 B.C. is expressed by ක්‍රිස්තු වර්සෙන් ඉස්සර preceding the numeral:

ක්‍රිස්තු වර්සෙන් ඉස්සර තුන් සිය හතලිස් තුන	343 B.C.
ක්‍රිස්තු වර්සෙන් ඉස්සර දෙදාහ	2000 B.C.

6.3 'In a year' is expressed by placing දී after the numeral in the genitive case:

පන්සිය හතලිස් හතරෙ දී	in 544

7. 'BEFORE'

ඉස්සර 'before' in time expressions may take a dependent noun in the dative case (14.9). The dependent noun may, alternatively, be in the instrumental case. Note that the word ක්‍රිස්තු වර්සෙ is always in the instrumental when used with ඉස්සර . Thus:

ගිය මාසෙට ඉස්සර	or	before last month
ගිය මාසෙන් ඉස්සර		before last month
ලබන සුමානෙට ඉස්සර	or	before next week
ලබන සුමානෙන් ඉස්සර		before next week
ක්‍රිස්තු වර්සෙන් ඉස්සර		before the Christian Era

8. අයිති 'BELONG TO'

අයිති 'belong to' occurs with the direct case of the thing possessed and the dative case of the possessor. In simple sentences අයිති takes the assertion marker:

අර ගේ මට අයිතියි.	That house belongs to me.
ඒ වත්ත පෙරේරා මහත්තයාට අයිතියි.	That estate belongs to Mr. Perera.

In emphatic sentences, or preceding nouns, the assertion marker, as usual, does not occur:

ඒ සිද්දස්තානෙ අයිති ඒ හාමුදුරුවන්ට ද?	Does that holy place belong to that monk?
මේක දෙවෙනි සතවර්සෙට අයිති සෙල්ලිපියක්.	This one is an inscription belonging to the Second Century.

9. 'ONE', 'ONES'

එක 'one' may be used as an inanimate indefinite pronoun similar to English "one" in phrases such as "an old one," "one from that period," etc.:

පුරාන එකක්	an ancient one
හොඳ එක	the good one
දූව කරපු එක	the one that the daughter did
බංඩා අදින එකක්	one that Banda is fetching

The plural, 'ones', is expressed by ඒවා:

පුරාන ඒවා	ancient ones
දුටුගැමුණු කාලෙ ඒවා	ones from the period of Dutugemunu
මම ලියපු ඒවා	the ones I wrote

10. වැඩි හරිය 'THE MAJORITY'

වැඩි හරිය 'the majority' follows a plural dependent noun in the instrumental case:

මේ කඩවල්වලින් වැඩි හරිය හොඳයි.	The majority of these shops are good.
වැව්වලින් වැඩි හරිය බොහොම පුරානයි.	The majority of the tanks are very old.

11. බාරෙ

බාරෙ 'in care of', 'in the custody of' follows a noun in the direct case:

වැඩි හරිය තියෙන්නෙ පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව බාරෙ.	The majority are in the care of the Department of Archaeology.
මට එවන සේරම ලියුම් පෙරේරා බාරෙ එවන්න ඕන.	All letters sent to me must be sent in care of Perera.

12. තමයි

තමයි is a particle which emphasizes the preceding word. It will be the equivalent of English 'too, indeed, certainly so', etc., depending upon context. When this is added to predicate adjectives, the assertion marker is dropped:

මම යනවා තමයි.	I am so going!
මේ මහත්තයා තමයි ලොකු මහත්තයා.	This gentleman is the big boss.
මම කතා කරන්නෙ සිංහල තමයි.	It is Sinhalese that I'm speaking.
මේවා හොඳ තමයි.	These are good.

13. SUPERLATIVE DEGREE

The Sinhalese equivalent of the English superlative degree is formed by placing ඉතාම 'most, extremely' before the adjective. Thus: ඉතාම හොඳ 'best'. This construction may also be used to mean 'extremely good', etc., depending upon the context. Thus:

මේ පොත ඉතාම හොඳයි.	This book is best. or This book is extremely good.
මට ඉතාම ලොකු පැකැට් එක ඕන.	I want the biggest pack. or I want the extremely big pack.

14. IDIOMS

14.1 අර පේන

අර පේන is අර plus the verbal adjective form of පේනවා 'to see'. It is used as a set expression modifying nouns to mean 'visible over there', 'that can be seen yonder':

අර පේන දාගැබ බලන්න.	Look at that stupa that we can see over there.

අර පේන හෝටලේ ළඟට යන්න. එතනින් දකුණට හැරෙන්න.	Go up to that hotel, and turn right from there.

14.2 කෝ බලන්න

කෝ බලන්න is an idiom meaning 'let's see', 'let me see', 'let's have a look'.

15. "THE LETTER ක"

The names of the letters in the Sinhalese writing system are formed by adding යන්න . Thus ක යන්න 'the letter ක', බ යන්න 'the letter බ', අ යන්න 'the letter අ', etc.

Exercises

A. Substitute orally:

1. මහත්තයා ඊයෙ ....

had gone
had eaten
had read the paper
had delivered the letter
had repaired the car
had brought the coconuts
had broken the fence
had given a job
had bought vegetables
had gone to Jaffna

2. ඒ මිනිස්සු මේ රටට ආවෙ ....

in the tenth century
in the first century
in the twelfth century
before the Christian Era
in 192 B.C.
in 343 B.C.
in 596 B.C.
in 871 A.D.
in 1962 A.D.
in very ancient times

3. .... අයිති මට.

the majority of these estates
the majority of these books
the majority of the cars
the majority of the inscriptions
the majority of the temples
the majority of those buses

4. ඒ බඩු ....

belong to monks
belong to me
belong to the master
belong to Mr. Perera
belong to the driver
belong to the watchman of this estate
belong to the lady in that car
belong to the Department of Archaeology

5. මේ .... ලියලා තියෙන හැටි බලන්න.

the letter 'ක'
the letter 'ග'
the letter 'ම'
the letter 'ස'
these two letters 'ක'
those three letters 'බ'

6. .... පුරාණ එකක් ද?

that temple seen over there
that inscription seen over there
that tank seen over there
that sacred Bodhi tree seen over there
that shrine house seen over there
that stupa seen over there

7. .... එන්න පුළුවන් ද?

before next week
before next month
before the thirteenth
after the Independence festival
before the master comes
before the first of May
before the Vesak Festival is held
before we start our journey
after July fourth
before the Sinhalese New Year
after the Kandy Rerahera
after the dances

8. .... කොයි පොත ද?

better
older
more ancient

more beautiful
newer
bigger

9. .... ලියුම් එවන්න එපා.

care of Mr. Perera
care of this gentleman
care of the big boss
care of me
care of the estate
care of the driver

care of my uncle
care of the Department of Archaeology
care of Gunapala
care of the garage

10. මම ....

will get the car and go home
will clean up the estate and wash the car
will service the car and bring it to you
bought some vegetables and made a curry
went to the corner and barely caught the bus

11. මහත්තයා ....

will go to Colombo and work in the office
will get the money and give it to us on Monday
will drink a beer, eat some curry, and come back
picked a good novel and went home to read
finished the paper and gave it to me

B. Transform into pluperfect, according to the model:

මහත්තයා ගිහිල්ලා තියෙනවා....මහත්තයා ගිහිල්ලා තිබුනා.

1. උන්නැහේ වැඩ කරලා තියෙනවා.
2. ඒ ළමයා කාර් එලවාලා තියෙනවා.
3. මම කෑම කාලා තියෙනවා.
4. අපේ පුතා කොළඹ ගිහිල්ලා තියෙනවා.
5. ළමයා ඒ කතාව අහලා තියෙනවා.
6. අනුරාදපුරේ අග නුවර වෙලා තියෙනවා.
7. මේ බෝදිය වැටිලා තියෙනවා.

C. Transform into emphatic sentences, according to the model:

මේ පන්සල මට අයිතියි....මේ පන්සල අයිති මට.

1. මේ වත්ත පෙරේරාට අයිතියි.
2. වැව්වලින් වැඩි හරිය ආංඩුවට අයිතියි.
3. මේවා සේරම මාමාට අයිතියි.
4. මේ කඩවල් ලොකු මහත්තයාට අයිතියි.
5. මේ සිද්දස්තාන හාමුදුරුවන්ට අයිති ද?
6. මේ සෙල්ලිපිය දෙවෙනි සතවර්සෙට අයිති ද?
7. මේ පොත අපේ ඉස්කෝලෙ මුල් ගුරුවරයාට අයිති ද?

D. Transform according to the model, emphasizing with තමයි :

මේවා මගේ....මේවා මගේ තමයි.

1. මේ වත්ත අයිති අපට.
2. මම කතා කරන්නෙ සිංහල.
3. උන්නැහේ බොන්නෙ මාතලේ සුරුට්ටු.
4. වත්තෙ වැඩ කරන්නෙ බංඩා.
5. මම අද පොල් කැඩුවා.
6. ලමයා කාර් එලවාලා තියෙනවා.
7. ඒ දොස්තර බොහොම ප්‍රසිද්දයි.

E. Translate orally:

1. For learning Sinhalese, this book is better than that book.
2. This car is better than the master's old Austin.
3. This temple is much older than the temple in our village.
4. This stupa is much more famous than those tanks.
5. This kind of bananas is tastier than the kind in that shop.
6. The people in this village are different from the people in Colombo.
7. These sacred places are more than ten centuries old.
8. People like this tank more than that tank.
9. The way people speak here is different from the way people speak in the upcountry.

F. Say in Sinhalese:

1. Look at the stupa seen over there.
2. Is it very old?
3. Yes. The majority of these stupas are ones built in the Third Century B.C.
4. When the English (people) came, these stupas had been built.
5. When did the English come?
6. In 1815 A.D.
7. What was the capital of Ceylon at that time?
8. Anuradhapura.
9. When was Anuradhapura the capital of Ceylon?
10. From the third century B.C. to the tenth century A.D., Anuradhapura was the capital of Ceylon.
11. Did the people of Ceylon speak Sinhalese at that time?
12. Yes. But the Sinhalese of that time was much different from the Sinhalese spoken now.
13. I understand that. The script is different, too, isn't it?
14. Yes. Look at that inscription. Can you read it?
15. No. I can't even read a letter.
16. Look at that letter 'ම'.
17. It is similar to the modern letter 'ම', isn't it?
18. Yes.

LESSON 24

Conversation: Two University Students

Gunasena is trying to peruade Siripala to go to a lecture given by a visitor at a meeting of the University Sinhalese Association.

GUNASENA

සමිතිය	the association
රැස්වීම	the meeting
ඔයා සිංහල සමිතියෙ රැස්වීමට යනවා ද?	Are you going to the meeting of the Sinhalese Association?

SIRIPALA

යන්න බලාපොරොත්තුවක් නම් නෑ.	I have no intention of going, of course.

GUNASENA

හිතාගන ඉන්නවා	intend, resolve
මම නම් යන්න හිතාගන ඉන්නවා.	I am hoping to go.
යමු.	Let's go.

SIRIPALA

මොකක් ද අද තියෙන්නෙ?	What's on today?

GUNASENA

කතාව	the speech, talk
මාපිටිගම උන්නැහේ කතාවකට එනවා.	Mr. Mapitigama is coming to give a talk.

දැක්කා	saw
දැන්වීම	the notice
ඇයි? දැක්කෙ නැද්ද දැන්වීම?	Why? Didn't you see the notice?

SIRIPALA

මතක	remember
ඔව්. ඔව්. මට දැන් මතකයි.	Yes, I remember now.
කලින්	earlier
අහනවා	listen to
මම මිනිහාගෙ කතාවක් මීට කලිනුත් අහලා තියෙනවා.	I have listened to a speech by him before, too.
සවුත්තු	hopeless, useless
මිනිහාගෙ කතාවල් නම් බොහොම සවුත්තුයි.	His speeches are really useless.
දේ	the thing
මිනිහා දන්න දේකුත් නෑ.	There isn't anything he knows either.

GUNASENA

විබාගෙ	the examination
ප්‍රයෝජනවත්	useful
විබාගෙට ප්‍රයෝජනවත් දෙයක් කියාවි ද දන්නෙ නෑ.	I don't know if he will say anything useful for the examination.
ඒකයි	that's why
කල්පනා කරනවා	think
ඒකයි මම යන්න කල්පනා කෙරුවෙ.	That's why I thought of going.

SIRIPALA

මාත්‍රෘකාව	the topic
මොකක් ද මිනිහාගෙ කතාවෙ මාත්‍රෘකාව?	What's the topic of his talk?

අලුත් සිංහල නවකතා ගැන, නේ ද?	Isn't it on modern Sinhalese novels?

GUNASENA

ප්‍රශ්නෙ	the question
ඔව්. ඒකෙන් ප්‍රශ්නයක් එනව මයි.	We are sure to get a question on that.
හැම ...ම	every
සාහිත්‍යය	the literature
හැම අවුරුද්දෙ ම අලුත් සාහිත්‍යයෙන් ප්‍රශ්නයක් දෙකක් දීලා තියෙනවා.	A question or two on modern literature has been given every year.

SIRIPALA

ඩොක්ට	Doctor (Dr.)
අයිසෙ	friend
ඒකට ඩොක්ට වීරසිංහගෙ පොත කියෙව්වාම ඇති, අයිසෙ.	For that, it is enough to read Dr. Weerasinghe's book, my friend.
පැත්තකට දානවා	put aside
රවුම	the stroll, round
ගහනවා	hit
රවුමක් ගහනවා	go for a stroll
කතාව පැත්තකට දාලා රවුමක් ගහන්න යන්න එනවා.	Let the talk go, and let's go for a stroll.

GUNASENA

තමුසෙ	you
හරි	real, true, correct
රස්තියාදුව	the loafing
රස්තියාදුකාරයා	loafer
තමුසෙ හරි රස්තියාදුකාරයා, අයිසෙ.	You are a real loafer, friend.

රස්තියාදු ගහනවා	loaf
පාස් කරනවා	to pass
රස්තියාදු ගහලා විභාග පාස් කරන්නෙ කොහොම ද?	How can you pass exams by loafing about (literally: having loafed about)?

SIRIPALA

හැමදාම	every day
ලෙක්චර් එක	the lecture
හැමදාම ප්‍රශ්න දීලා තියෙන්නෙ වීරසිංහ උන්නැහේගෙ පොතෙනුයි ලෙක්චර්වලිනුයි.	Every time, questions have been given from Mr. Weerasinghe's book and from the lectures.
පල්	dry, useless, boring
ඔය පල් කතාව අහන්න යන්න ඕන නෑ.	You needn't go to listen to that dry talk.

GUNASENA

නිකං ඉන්නවා	just stay (without doing anything)
තමුසෙට බැරි නම් තමුසෙ නිකං ඉන්නවා.	If you can't, you just stay away.
මම නම් යනවා.	I am going.
තමුසෙ යන්නෙ නැති එක වැඩියෙ හොඳයි.	It's better that you are not going.
හූ කියනවා	boo
තමුසෙ රැස්වීමකට ගියොත් කරන්නෙ හූ කියන එක විතරයි, නේ?	If you go to a meeting, all you do is boo, eh?

SIRIPALA

හොඳයි. තමුසෙ යනවා.	All right, you go.

පල්හැල්ල	the useless talk
අහගන ඉන්නවා	remain listening
ගිහිල්ලා මිනිහාගෙ පල්හැල්ල අහගන ඉඳලා එනවා.	Go, listen to his useless talk, and come.
සිංහල නවකතා ගැන ඒ මිනිහාට වැඩියෙ හොඳ ලැක්චර් එකක් මම කරන්නම්.	On Sinhalese novels I will give you a better lecture than he (can).

GUNASENA

දේසපාලනේ	politics
දේසපාලන	political
දේසපාලන සමිතියෙ රැස්වීමක් නම් තමුසෙ යනවා, නේ ද?	If it were a meeting of the Political Association, you would go, wouldn't you?

SIRIPALA

ලස්සන	beautiful
ඔව්. ඒ රැස්වීම්වලට එන මිනිස්සු කතා කරන විදිය අහගන ඉන්න ලස්සනයි, නේ.	Yes. The way the people who come to those meetings talk is nice to listen to, isn't it?

GUNASENA

විනෝදෙ	the enjoyment
විනෝද වෙනවා	enjoy
එහෙනම් තමුසෙ රැස්වීම්වලට යන්නෙ විනෝද වෙන්න විතරයි, නේ?	Then you go to meetings only for enjoyment?

SIRIPALA

නැතුව?	What else?

GUNASENA

එහෙනම් තමුසෙ විනෝද වෙන්න යනවා.	Then you go and enjoy yourself.
යාලුවා	the friend
හැබැයි, යාලුවා, මගෙන් අහන්න එපා කතාවට කියාපු දේවල්.	But, friend, don't ask me the things said in the talk.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

ලෙක්චර් එක	'the lecture'

Class 2

සමිතිය	'the society, association'; gen. සමිතියෙ pl. සමිති
රැස්වීම	'the meeting'; gen. රැස්වීමෙ ; pl. රැස්වීම්
කතාව	'the talk, lecture'; gen. කතාවෙ ; pl. කතා
දැන්වීම	'the notice'; gen. දැන්වීමෙ ; pl. දැන්වීම්
මාත්‍රෘකාව	'the topic'; gen. මාත්‍රෘකාවෙ ; pl. මාත්‍රෘකා
සාහිත්‍යය	'the literature'; gen. සාහිත්‍යයෙ ; pl. සාහිත්‍ය
රවුම	'the round, stroll'; gen. රවුමෙ ; pl. රවුම්
රස්තියාදුව	'the loafing'; gen. රස්තියාදුවෙ ; pl. රස්තියාදු
පල්හෑල්ල	'the useless talk'; gen. පල්හෑල්ලෙ ; pl. පල්හෑලි

Class 4

විභාගෙ	'the examination'; pl. විභාග
ප්‍රශ්නෙ	'the question'; pl. ප්‍රශ්න
දේ	'the thing'; pl. දේවල්
දේශපාලනේ	'politics'; (no plural)
විනෝදෙ	'enjoyment'; (no plural)

Class 5

රස්තියාදුකාරයා	'the loafer'; pl. රස්තියාදුකාරයෝ
යාලුවා	'the friend'; pl. යාලුවෝ

2. NEW VERBS

Class 1

ගහනවා	'hit'
කල්පනා කරනවා	'think'
පාස් කරනවා	'pass'
රස්තියාදු වෙනවා	'loaf'
හූ කියනවා	'boo'
අහනවා	'listen to' (or 'ask' - 13,11)

Irregular

හිතා ගන්නවා	'have, have in mind, intend'
හිතං ඉන්නවා	'stay without doing anything'
විනෝද වෙනවා	'enjoy'

3. INTIMATE EXPRESSIONS

Conversation 24, a very informal discussion between two student friends, contains a number of expressions which are suitable for such a situation, but very rarely used in more formal circumstances. Thus, while the user of the book might wish to know them, he should avoid using them unless he is sure that such informality is allowable.

3.1 අඩිසෙ is used primarily by young people to equals, either as a term of address or as a form meaning 'you'. It is very common among male college students and school boys. Older people use it infrequently, and girls and women very rarely.

අඩිසෙ යනවා ද?	Are you going?
අඩිසෙත් එනවා ද?	Are you coming, too?
පොත් කියෙව්වාම ඇති, අඩිසෙ.	It's enough if you read the books, chum.

3.2 තමුසෙ is a 'you' form used for equals, or sometimes by a superior to an inferior (except within the family group). Different people have different reactions to it, and its use and implications vary from area to area of Ceylon. Some speakers use it freely while others studiously avoid it. Like අඩිසෙ it is used mostly by men. The safest rule is not to use it, but not to be offended if others do.

3.3 ඔයා is one of the members of the මෙයා set, and thus may mean 'that person by you'. It is also used as an equivalent to 'you'. As such it is primarily restricted to close friends, and is less formal than ඔහේ, more so than තමුසෙ. There is some individual variation in the extent to which people use ඔයා just as there is with ඔහේ (6.6). Just as some will use ඔහේ where others would continue to use මහත්තයා, some will use ඔයා, where others would continue to use ඔහේ. As always, it is safest to lean toward greater formality and use මහත්තයා, unless one is sure of the intimacy permitted by the situation, and the implication of the other forms in the particular area and group concerned.

4. THE SIMPLE IMPERATIVE

The simple form of the verb may be used as an imperative in those social situations in which the word තමුසෙ would be used for 'you'.

හොඳයි. තමුසෙ යනවා.	Fine, you go.

5. 'HOPE'

5.1 බලාපොරොත්තුව

'I hope, I expect' may be expressed in Sinhalese by
මම බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්නවා (8,1).
This expression may be used with a noun as object, in which case it equates with the English 'I expect, I hope to get', or with an infinitive as object equating with English 'I expect, I hope':

මම ලියුමක් බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්නවා.	I am expecting a letter.
මම යන්න බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්නවා.	I expect to go.

In the negative of the present, නෑ is substituted for ඉන්නවා as usual, but the instrumental form බලාපොරොත්තුවෙන් is replaced by the indefinite direct form බලාපොරොත්තුවක්:

මම යන්න බලාපොරොත්තුවක් නෑ.	I don't expect to go.
මම ලියුමක් බලාපොරොත්තුවක් නෑ.	I don't expect a letter.

The past tense and its negative are formed regularly:

මම යන්න බලාපොරොත්තුවෙන් උන්නා.	I expected to go.
මම ලියුමක් බලාපොරොත්තුවෙන් උන්නා.	I expected a letter.
මම යන්න බලාපොරොත්තුවෙන් උන්නෙ නැ.	I didn't expect to go.
මම ලියුමක් බලාපොරොත්තුවෙන් උන්නෙ නැ.	I didn't expect a letter.

5.2 හිතාගන ඉන්නවා

හිතාගන is the past participle of a verb හිතාගන්නවා 'to have in mind'. The forms of this verb other than හිතාගන occur only rarely in certain special situations. The complex verb හිතාගන ඉන්නවා may take a dependent infinitive, but not a dependent noun object and may have the same meaning as බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්නවා:

මම නම් යන්න හිතාගන ඉන්නවා.	I, of course, intend to go.
මම මේ සුමානෙ පාර ඉවර කරන්න හිතාගන ඉන්නවා.	I hope to finish the road this week.

6. මතක 'REMEMBER'

මතක 'remember' takes its subject in the dative case and the assertion marker in simple sentences. Thus:

මට මතකයි.	I remember.
මට ඒ කතාව මතකයි.	I remember that story.
මට මොකුත් මතක නැ.	I don't remember anything.

7. ඇති 'ENOUGH'

ඇති 'enough' is like මදි 'not enough' වැඩි 'too much' (22,8).

1. It replaces තියෙනවා, ඉන්නවා :

මට පොත් තියෙනවා.	I have some books.
මට පොත් ඇති.	I have enough books.

2. With verbs:

මහත්තයා වැඩ කරනවා ඇති.	The master works enough.

3. Following adjectives:

මේ ගේ ලොකු ඇති.	This house is big enough.
ලොකු ඇති ගෙවල් තියෙනවා නම් මට කියන්න.	If there are big enough houses, let me know.

4. As an adjective:

ඇති පොල් අරගෙන අනිත් හරිය මෙතනින් දාන්න.	Take enough coconuts (i.e., as many as you need) and put the rest here.

5. ඇති also occurs in a construction with the past temporal gerund. මදි and වැඩි also occur in this construction, but very rarely. The usual English equivalent is 'it's enough if . . .':

මම ගියාම ඇති	It's enough if I go.
ඔහේ මට සල්ලි දුන්නාම ඇති.	It's enough if you give me money.
දවසක් වැඩ කෙරුවාම ඇති.	If you work one day, it's enough.
ඩොක්ට වීරසිංහගෙ පොත කියෙව්වාම ඇති.	It's enough if you read Dr. Weerasinghe's book.
වැට බැන්දාම මදි.	It's not enough building the fence.

8. කලින්

8.1 කලින් may have as English equivalents 'before', 'earlier' or 'early'. As a postposition meaning 'before' it is an alternative to ඉස්සර (14,9) or ඉස්සෙල්ලා (20, 10) 'before', and like ඉස්සර or ඉස්සෙල්ලා takes a noun in the dative case:

මීට කලින් මීට ඉස්සර	before this
ලමයාට කලින් මම යන්න ඕන. ලමයාට ඉස්සර මම යන්න ඕන.	I must go before the boy.

8.2 කලින් may also follow a verb in the infinitive to form the Sinhalese equivalent of English 'before' clauses; and is an alternative for ඉස්සෙල්ලා in these constructions (20, 10):

මහත්තයා ගෙදර එන්න කලින් මම අර පොල් කඩන්න ඕන.	I must pick those coconuts before the master comes home.

8.3 As an adverb, කලින් may have the English equivalent 'earlier' or 'early'; ඉස්සෙල්ලා can also be used in this way:

කලින් එන්න පුලුවන් නම් හොඳයි. ඉස්සෙල්ලා එන්න පුලුවන් නම් හොඳයි.	It will be good if you can come earlier (early).

9. 'THAT'S WHY'

ඒක plus the assertion marker may mean 'that's why'. It is used with the emphatic form of the verb:

ඒකයි මම ආවෙ.	That's why I came.
අද කොලඹ උත්සවයක් තියෙනවා.	There is a festival in Colombo today.
මහත්තයා කොලඹ යන්නෙ ඒකයි.	That's why the master is going.

10. නැති

Some uses of the නැති form of නෑ are parallel to the verbal adjective form of verbs.

10.1 නැති may modify a following noun, and may be accompanied by other elements that accompany it in sentences to form the Sinhalese equivalent of an English negative relative clause (compare the verbal adjectives in 19, 5):

ළමයා ඉස්කෝලෙ යන්නෙ නෑ.	The child doesn't go to school.
ඉස්කෝලෙ යන්නෙ නැති ළමයා	The child who doesn't go to school
නෝනා පොත් කියවන්නෙ නෑ.	The mistress doesn't read books.
නෝනා කියවන්නෙ නැති පොත්	The books the mistress doesn't read

මම තානායමේ නවතින්නෙ නෑ.	I'm not staying in the resthouse.
මම නවතින්නෙ නැති තානායම	The resthouse that I am not staying in

10.2 From the verbal adjective a verbal noun is formed by adding එක to it (14, 6). In the same way, a verbal noun may be formed by adding එක to නැති producing නැති එක . Like the verbal noun of 14, 6, this is the equivalent of the English verbal noun in "-ing" or an English clause introduced by "that."

තමුසෙ හූ කියන්නෙ නෑ.	You don't hoot.
තමුසෙ හූ කියන්නෙ නැති එක වැඩියෙ හොඳයි.	It's better that you don't hoot. (Your not hooting is better.)

11. USEFUL EXPRESSIONS

1. නැතුව is often used to mean 'otherwise', 'if not', or 'if you don't, if one doesn't', 'why else':

නැතුව?	Otherwise? Why else?
නැතුව මම මොකද කරන්නෙ?	Otherwise, what can I do?
නැතුව ඉගනගන්නෙ කොහොම ද?	If not, how can one learn?

2. නිකං ඉන්නවා 'stay without doing anything' is commonly used in the imperative to stop or discourage someone from doing somethin As such, it may have numerous English equivalents:

මහත්තයා නිකං ඉන්න.	Don't do it.
එහෙනම් තමුසෙ නිකං ඉන්නවා.	All right, stay then!
ළමයා, නිකං ඉන්න.	Don't bother me, child.

Exercises

A. Substitute orally:

1. උන්නැහේ .... යනවා.

for a talk
for an upcountry dance
for a carpentry job
for a job
for a vacation
to make a speech
to dance
to do carpentry
to spend a vacation
to see a new car

2. මිනිහාගෙ කතාව ....

very beautiful
really useless
useful
not good enough
not useful enough
not useful for the exam
is about ancient capitals in Ceylon
is a very useless one

3. ඒ පොත ....

useful for the exam
new to me
difficult for my son
not new to the doctor
very new to this boy
the one that I brought
the one the master gave
not easy to read

4. එයා කතා කරන්නෙ .... ද?

about Sinhalese
about England
about American schools
about political questions
about Mr. Perera's novel
about the new literature
about a loafer
about what

5. මම .... ගමට යනවා.

every year
every day
every week
every month
by every bus
every Saturday
the whole year
the whole week
by the train that goes to Jaffna
by hiring a car

6. .... ඇති.

if you read his book
if you pick fifty coconuts
if you build this fence
if you service this car
if you repair these two buses
if you go for a stroll
if you give a question from modern literature
if you read these five novels

7. .... රවුමක් ගහන්න යමු.

having finished this work
having built the fence
having read the paper
having delivered the letters
having learned the book
having given two questions
having put the talk aside
having put the work aside

8. .... වැඩියෙ හොඳයි.

that you are going
that you are not going
that you are eating this food
that you don't eat Sinhalese food
that you don't remember the speech
that you don't pass the exam
that you don't drive cars
that you can't go to hear that useless talk
that the master doesn't know that book

9. .... මිරිස් වැඩියි.

In the salad that Banda made
In the curry that he gave me
In the tomato salad that Sirisena brought
In the food that Banda is preparing now

7

In the fried beef
In the vegetables boiled here

B. Transform according to the model, by changing 'every' to 'the whole':

මම හැම ප්‍රස්නෙ ම දන්නවා.....මම මුළු ප්‍රස්නෙ ම දන්නවා.

1. මම හැම පොත ම කියෙව්වා.
2. උන්නැහේ හැම වත්තක් ම ගත්තා.
3. මෙහෙට හැම මාසෙ ම වහිනවා.
4. තාත්තාට හැම සුමානෙ ම ගමට යන්න බෑ.
5. ඒ ලමයා හැම අවුරුද්දෙ ම විබාගෙට යනවා.
6. ඩොක්ට වීරසිංහගෙ පොත කියෙව්වාම හැම විබාගෙ ම පාස් කරන්න පුළුවනි.

C. Transform according to the model by adding ඇති:

මට පොත් තියෙනවා.....මට පොත් ඇති.

1. මෙතන නවකතාවක් තියෙනවා.
2. ඒ කඩේ ලමයි ඉන්නවා.
3. උන්නැහේ වැඩ කරනවා.
4. මහත්තයා සුරුට්ටු බොනවා.
5. මේ ගේ ලොකුයි.
6. මේ කෑම රසයි.
7. උන්නැහේ පත්තරේ බැලුවා.

D. Say in Sinhalese:

1. Do you go to work every day?
2. What else? I go to work on Sunday also.
3. Does the boss pay you wages every day?
4. No. He pays the whole week's wages on Monday.
5. People buy things from shops on Tuesday.
6. That's why he pays wages on Monday.
7. That's true. How can you buy goods without money?

8. Aren't you going to the meeting?
9. Which meeting: the political meeting?
10. Yes. The meeting is at 4 o'clock.

11. I can't go, friend. You go.
12. Who is coming to talk?
13. Mr. Gunasekera and Mr. Jayasena.
14. Mr. Gunasekera's talks are dry, aren't they?
15. Yes. But Jayasena's talks are nice to listen to.
16. He doesn't know a thing about politics.
17. Do you know the topic of his talk?
18. I don't know. Every talk of his his useless.
19. So you are not going?
20. No.
21. Then you stay. I'm going.
22. Fine.

REVIEW 6

A. Substitute orally:

1. මෙහේ පෙරහැර පවත්තන්නෙ..............

in April
at the end of May
before August
after July
in the middle of January
in October

in September this year
in March
at the end of February
after June
on the 5th of September
on the 14th of November

2. අම්මා කැම..............

has eaten
has bought
has brought
has taken to Colombo
has prepared

had eaten
had bought
had brought
had taken to Colombo
had prepared

3. ....මෙහේ පෙරහැරක් නෑ.

on Thursday
at this time
on the 15th
on Wednesday
at the time of the Kandy procession

4. ....කොලඹ යන්න හිතේ තියෙනවා.

the gentleman
I
my father
my uncle and brother
my wife
his wife
that watchman
any driver

5. මම..............පෙරහැර පෙන්නන්න ඕන.

to my son
to my mother
to my uncle
to my children
to these people
to my daughters

6. මම ලඟ පොත් ....තියෙනවා.

two or three
three or four
five or six
ten or twelve
ten or fifteen
twenty or thirty

7. සිරිසේන ඒවා ගත්තෙ..............?

from which shop
from which villages
from which one
from where (what spot?)
from which uncle
from which city
from which houses
from which teacher
from which doctor
from which books

8. ....රස නෑ.

vegetables fried in oil
the food I've eaten in that hotel
the cigars that my father has brought
the curry that my daughter made
the food I make
the cigars I smoke these days

the curry that my daughter makes
the curry that my daughter made
the cigar that I smoked yesterday
the vegetables that I fried
the salad prepared with shrimp
food fried without red pepper

9. තාත්තා.............. කිව්වා.

that my work is good
that I am late
that he is going to Colombo
that the bus is late
that the driver has gone to Jaffna
that my work is not good
that Gunapala didn't give the money
that my wife paid the wages

10. මට .... හදලා දෙන්න.

a vegetable or a meat curry
a house or a bungalow
shrimp or beef
chicken curry or a fried rice
a curry or a portion of plain rice

11. ඒ මිනිස්සු ලංකාවට ආවෙ ....

before the Christian Era
in 6th Century B.C.
in 5th Century B.C.
in 543 B.C.
in 483 B.C.
after the Christian Era
in 394 A.D.
in 756 A.D.
in the 12th Century A.D.
in the 18th Century A.D.
before that
before the English people

B. Transform according to the model, changing the verb to the pluperfect:

මහත්තයා කොලඹ ගිහිල්ලා තියෙනවා .....මහත්තයා කොලඹ ගිහිල්ලා තිඋණා.

1. අම්මා හොඳ කෑම ජාතියක් හදලා තියෙනවා.
2. මහත්තයා ඊට ඉස්සර සිංහල කෑම කාලා තියෙනවා.
3. මසුයි එලෝලුයි කලවම් කරලා තියෙනවා.
4. ඒ බත් තෙලෙන් බැදලා තියෙනවා.
5. ලමයා මස් කරි දෙකක් කාලා තියෙනවා ද?
6. ඒ එලෝලුවට මිරිස් වැඩියෙ දාලා තියෙනවා.
7. මුරකාරයා යාපනේ ඉඳලා තියෙනවා.

C. Transform according to the model, changing to the negative:

මම කොලඹ ගිහිල්ලා තියෙනවා.....මම කොලඹ ගිහිල්ලා නෑ.

1. අම්මා කෑම හදලා තියෙනවා.
2. මහත්තයා සිංහල කෑම කාලා තියෙනවා.
3. ඒ බත් තෙලෙන් බැදලා තියෙනවා.
4. මුරකාරයා යාපනේට ගිහිල්ලා තිඋනා.
5. ලමයා මස් කරියක් කෑලා තිඋනා.
6. මසුයි එලෝලුයි කලවම් කරලා තිඋනා.
7. පුතා වැඩ කරලා තිඋනා.

D. Transform according to the model, changing the present temporal gerund to the past temporal gerund:

මහත්තයා යනකොට මට යන්න පුලුවනි...මහත්තයා ගියාම මට යන්න පුලුවනි.

1. වැඩ කරන කොට සල්ලි දෙන්නම්.
2. සම්බෝලෙ හදන කොට මට කියන්න.
3. බීර ගේන කොට සල්ලි ඉල්ලාගන්න.
4. අනුරාදපුරේට යන කොට මහත්තයා හම්බවෙන්න පුලුවනි.
5. ඒ මිනිස්සු එන කොට අපි කඩේ උන්නා.
6. සිංහල මිනිස්සු ලංකාවට එන කොට නැවතුනේ කොහේ ද?
7. රුවන්වැලි සෑය ලඟට යන කොට සපත්තු ගලවන්න.

E. Transform according to the model, by changing the sentences into 'should I' questions:

මම අද යනවා....මම අද යන්න ද ?

1. අනුරාදපුරේට ගියාම තානායමේ නවතිනවා.
2. සිරිමහ බෝදිය ළඟට යනකොට සපත්තු ගලවන්නම්.
3. මම හන්දියෙන් එහාට යන්නම්.
4. මහත්තයාට තේ එකක් ගේන්නම්.
5. නෝනා මහත්තයාට මස් කරියක් හදලා දෙන්නම්.
6. බොන්න මොකුත් ගේන්නම්.
7. විහාරෙ ළඟ ටිකක් නවතින්නම්.

F. Transform according to the model by adding ඇති 'maybe':

මහත්තයා යනවා....මහත්තයා යනවා ඇති.

1. උන්නැහේ සිංහල කෑම කාලා තියෙනවා.
2. ඒ සිද්දස්තානෙ හාමුදුරුවන්ට අයිතියි.
3. ඒ සෙල්ලිපිය කියවන්න අමාරුයි.
4. මහත්තයා සිංහල අකුරු තිහක් විතර දන්නවා.
5. මේ පොතෙන් ප්‍රස්න දීලා.
6. ඒ මිනිහා අද රැස්වීමට යනවා.
7. ගුනපාල ඒ මිනිහාගෙ පල්හැල්ල අහගන ඉන්නවා.

G. Conversations

1. Gunapala is getting his summer vacation in the middle of July. He wants to visit ancient capitals of Ceylon. He talks to Mr. Gunasekera from the Department of Archaeology to get some idea of Anuradhapura. Gunasekera describes Anuradhapura.

2. Mr. Wood goes to a Sinhalese restaurant in Kandy. Sinhalese food is entirely new to him. He talks to the waiter about Sinhalese food and what he should order.

3. Gunapala and Sirisena disagree on a lecture given by a visitor to the University. Gunapala thinks that it might be useful for the exam they will take next week. But Sirisena thinks that it was an utter waste of time.

4. John arrives at the Anuradhapura station. He talks with a hiring-car driver about going to see the ancient temples and tanks. They discuss the time it is likely to take, the distance to be covered, the fare, and whether the driver can show John about so that he can take pictures.

Title VI NDEA

BR-7-8322 Part II

~~1911~~

PA-48

OE-BR [redacted]

COLLOQUIAL SINHALESE

ED025759

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH, EDUCATION & WELFARE
OFFICE OF EDUCATION

THIS DOCUMENT HAS BEEN REPRODUCED EXACTLY AS RECEIVED FROM THE PERSON OR ORGANIZATION ORIGINATING IT. POINTS OF VIEW OR OPINIONS STATED DO NOT NECESSARILY REPRESENT OFFICIAL OFFICE OF EDUCATION POSITION OR POLICY.

FAIRBANKS
GAIR
DE SILVA

part II

AL 001 686

[redacted]

COLLOQUIAL SINHALESE

G. H. Fairbanks
J. W. Gair
M. W. S. De Silva

Part 2

Lessons 25 - 36
Appendix
Glossary

South Asia Program
Cornell University

1968

This work was prepared under contracts with
the Office of Education,
Department of Health, Education and Welfare,
Washington, D. C.

CONTENTS

Page

LESSON 25 - Running for Office 1
   1. New Nouns 5
   2. New Verbs 5
   3. Negative Formation නෙවි 6
   4. The මෙහෙම Set 7
   5. Complex Verbs 8
   6. Exclamatory Sentences 9
   7. වත් 10
   8. තිඋනාට මදි 10
   9. පුලුවන්කම 11
   10. ගානෙ 11
   11. කිසිම 'any . . . at all' 12
   12. හිතවත් 12
   13. වගේ 13
   14. 'Bad for' 13
   15. දැනට 14
   16. ඒ උනාට 14
   17. 'Throughout' 14
   18. 'Time' 14

LESSON 26 - Building Houses 18
   1. New Nouns 22
   2. New Verbs 24
   3. 'Built of Brick' 24
   4. 'As well as' 24
   5. 'Not only . . . but' 25
   6. 'Might' 26
   7. Superlatives 27

Page

8. Age 27
9. 'Up' and 'Down' 27
10. 'Lacking' 28
11. 'To roof, thatch' 29
LESSON 27 - Visit to a Buddhist Temple 32
1. New Nouns 35
2. New Verbs 36
3. කවුරු 'Who' 36
4. වත් 38
5. නො කෙරුවොත් 38
6. තුන් පලක් 40
7. 'Every, all' 41
8. ආසා 42
9. Instrumental Case 42
10. Emphatic Sentences 42
11. අර 42
12. Buddhist Monks 43
LESSON 28 - About an Author 46
1. New Nouns 49
2. New Verbs 50
3. ඇත්තෙ 50
4. Past Tense Verbal Adjective 51
5. Verbal Nouns 52
6. Repetition of Adjectives 55
7. 'From Day to Day' 56
8. 'Two-fifty' 57
9. 'Before, After' 58
10. 'Way, Manner' 58
11. 'As' 58
12. Negative 59
13. මං 59
14. 'I think . . .' 59
15. Respectful Forms 59
REVIEW 7 63

Contents Page

LESSON 29 - Finding Out About Doctors 66
1. New Nouns 69
2. New Verbs 70
3. Infinitive 71
4. 'Have to' 71
5. 'From . . . to . . ." 72
6. කලේ 72
7. Emphatic Equational Sentences 73
8. Adverbs in -ව. 73
9. Third Person Pronouns 73
10. රිදෙනවා 74
11. යටතෙ 74
12. සම්බන්දව 75
13. තරම් 75

LESSON 30 - Visiting a Friend 79
1. New Nouns 85
2. New Verbs 86
3. Idioms 86
4. හා 86
5. බෑ, පුලුවන් with Past Participle 87
6. 'Ill' 87
7. කම්මැලි 88
8. Past Tense Verbal Adjective 89
9. Past Participle 90
10. 'Take, Bring' 91
11. එක්ක 91
12. ම 91
13. අපේ 92
14. හිටිනවා 92
15. Simple Past 92

LESSON 31 - An Automobile Accident 96
1. New Nouns 101
2. New Verbs 102
3. Dative Case 102
4. Telling Time 104

5. 'Must Have' 107
6. 'Completely Ruined' 107
7. හදනවා 108
8. ආරංචි 108

LESSON 32 - Toddy Tapping 111
1. New Nouns 115
2. New Verbs 116
3. Past Participial Clauses 116
4. Numeral Expressions 117
5. 'Similar to' 118
6. ඊ, මී 118
7. 'Get a Chance to' 119
8. 'Climb, Descend' 119
9. බලනවා 119
10. 'See' 120
11. 'False' 120

REVIEW 8 122

LESSON 33 - The Government of Ceylon 126
1. New Nouns 131
2. New Verbs 132
3. The Object Marker - 132
4. 'Two or Three' 132
5. Other 134
6. Comparative Degree 135
7. 'Except' 135
8. Reflexive Pronoun 136
9. වෙනුවෙන් 136
10. 'What For' 137
11. අය 137
12. 'Intend' 137
13. 'All' 137
14. Terms of Respect 138
15. Adjectives 138

Contents Page

LESSON 34 - Going to a Movie 142
1. New Nouns 146
2. New Verbs 146
3. The Past Concessive Form 147
4. 'to Begin' 148
5. 'Inside' and 'Outside' 148
6. 'Half' 149
7. 'to Feel' 149
8. හින්දා 149
9. The -ඩ Form 150
10. Idioms 150
11. Writing System -ෂ. 151

LESSON 35 - Planning a Party 154
1. New Nouns 157
2. New Verbs 158
3. Reduplicated Form 158
4. Negative Past Participle 160
5. 'to Let' 160
6. 'Doesn't Appeal to' 161
7. වැඩියෙ 161
8. -ලා 'And Company' 162
9. කො 162
10. වෙන්න 163
11. Idioms 163

LESSON 36 - Agricultural Development 168
1. New Nouns 172
2. New Verbs 173
3. 'Despite the Fact that, Though' 173
4. මිසක් 175
5. Active and Passive Verbs 176
6. Use of the Active and Passive Verbs 176
7. තම තමන් 178

REVIEW 9 182

APPENDIX 186

GLOSSARIES - Lessons 1 - 36 196

LESSON 25

Conversation: Running for Office

Perera tries to talk Gunapala into running for Parliament in the next election.

PERERA

පාර්ලිමේන්තුව	Parliament
ඉදිරිපත් වෙනවා	come forward
නරක	bad
මහත්තයාටත් නරක ද මේ පාර පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් උනොත්?	Why don't you run for Parliament this time?

GUNAPALA

දැනට	right now
එහෙම	like that
කල්	time
දැනට නම් එහෙම බලාපොරොත්තුවක් නෑ.	Right now, I don't have any such intention.
නමුත් තව කල් තියෙනවා, නේ?	But there's still time, isn't there?

PERERA

පුළුවන්කම	possibility
සලකලා බලනවා	consider
පුළුවන්කමක් තියෙනවා නම් සලකලා බලන්න.	If there is a possibility, do consider it.
ඕන කරන	become necessary
ගම්මු	villagers
බලාපොරොත්තු වෙනවා	expect

ඕන කරන උදව්වක් ගම්මුන්ගෙන් බලාපොරොත්තු වෙන්න පුළුවනි. ඇහුනා ද?	You can expect any help you need from the villagers. All right? (Literally: Did you hear?)

GUNAPALA

ඒ උනාට	nevertheless
මහ	great, big
ඒ උනාට ඒක මහ කරදර වැඩේ, නේ.	Nevertheless, that's a very tedious job, isn't it?

රෑ දවල්	day and night
ගෙයක් ගානෙ	house to house
ඇවිදිනවා	walk
මහන්සි වෙනවා	exert oneself, tire oneself
රෑ දවල් ගෙයක් ගානෙ ඇවිදින්නයි කතා කරන්නයි කොව්වර මහන්සි වෙන්න ඕන ද?	How much must one tire oneself to walk from house to house day and night and to make speeches!

සමහරු	some people
ආසනේ	seat
දිනනවා	win
දිනා ගන්නවා	win for oneself
හිතනවා	think
එහෙම කරලාත් සමහරුන්ට ආසනයක් දිනාගන්න හිතන්න වත් බෑ!	Even having done all that some people can't even think of winning a seat!

PERERA

චන්දෙ	vote
නෙවි	not
චන්දයක් දිනන එක ලේසි වැඩක් නෙවි.	Winning an election is not an easy thing.

ඒක හැබෑව.	That's true.
ආදාරෙ	support
ලබනවා	obtain
ලබාගන්නවා	obtain for oneself
කිසිම	any, whatsoever
ඈමුත් මහත්තයා වගේ කෙනෙකුට මහජනයාගෙ ආදාරෙ ලබාගන්න කිසිම අමාරුවක් නෑ, නේ.	But, for a man like you there's no difficulty in getting people's support, is there?
මහත්තයා ඉදිරිපත් වෙන්න.	You come forward.
ඕන හරිය	whatever is necessary
ඕන හරිය අපි බලාගන්නම්.	We shall see to whatever is necessary.
යවනවා	send
හිතවත්	well-wishing
අපට පාර්ලිමේන්තුවට යවන්න ඕන මහජනයාට හිතවත් කෙනෙක්.	We want to send to Parliament someone who has the people's interest at heart.

GUNAPALA

එකඟ වෙනවා	agree
කටයුතු	activities
හිතවත්කම	friendship understanding
ඒකට මම එකඟ වෙන්නෙ නෑ.	I don't agree with that.
පාර්ලිමේන්තුවෙ කටයුතු කරන්න මහජනයාට හිතවත්කම තිබුනාට මදි.	To work in Parliament, being friendly to the people is not enough.
දේසපාලන කටයුතු ගැන අවබෝදෙකුත් තියෙන්න ඕන.	You must also have an understanding of political work.

PERERA

දැනීම	knowledge
ඉතින් මහත්තයාට එහෙම දැනීමක් නැද්ද?	So, don't you have such a knowledge?
තිස්සෙ	throughout
ගං සබාව	Village Council
දැන් අවුරුදු තුනක් හතරක් තිස්සෙ ගං සබාවෙ කටයුතු කරලා තියෙනවා, නේ ද?	For three or four years now you have worked in the Village Council, haven't you?
එකක් කියන්නම්	I'll tell one thing
මහත්තයාට එකක් කියන්නම්.	I'll tell you one thing.
මන්ත්‍රී තුමා	Member of Parliament
දැන් ඉන්න මන්ත්‍රී තුමාගෙන් අපට මොකක් ද වෙලා තියෙන ප්‍රයෝජනේ?	What benefit has come to us from the present M.P.?
මහත්තයා ඉදිරිපත් වෙනවා නම් දිනන එක අපි බලාගන්නම්.	If you'll come forward we'll see to the winning.

GUNAPALA

කල්පනා කරනවා	think, consider
පස්සෙ කල්පනා කරලා බලමු.	We'll consider it later and see.
අදහස	intention
දැන් නම් මගේ අදහසක් නෑ.	Right now I have no such intension.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

පාර්ලිමේන්තුව	'parliament'; gen. පාර්ලිමේන්තුවෙ ; pl. පාර්ලිමේන්තු
පුලුවන් කම	'possibility'; gen. පුලුවන් කමේ ; pl. පුලුවන් කම්
ගං සබාව	'village council'; gen. ගං සබාවෙ ; pl. ගං සබා
හිතවත් කම	'friendship'; gen. හිතවත් කමේ ; pl. හිතවත් කම්

Class 3

ප්‍රයෝජනේ	'the use, benefit'; pl. ප්‍රයෝජන

Class 4

අවබෝදෙ	'understanding'; pl. අවබෝද
ආදාරෙ	'support'; pl. ආදාර
ආසනේ	'seat'; pl. ආසන
චන්දෙ	'vote, election'; pl. චන්ද

Class 5

මන්ත්‍රී තුමා	'Member of Parliament'; pl. මන්ත්‍රී තුමාලා

Plural only:

ගම්මු	'villagers'
සමහරු	'some people'

2. NEW VERBS

Class 1

යවනවා	'send'
සලකලා බලනවා	'consider'
දිනනවා	'win'
හිතනවා	'think'
ලබනවා	'obtain'

Class 2

ඇවිදිනවා	'walk'

Irregular:

ඉදිරිපත් වෙනවා	'come forward'
එකඟ වෙනවා	'agree'
බලාපොරොත්තු වෙනවා	'expect, anticipate'

3. NEGATIVE FORMATION --නෙවි

Up to this point, negative sentences or clauses, except those with එපා and බෑ have been formed with නෑ or one of its forms (නැති, නැත්තෙ, නැතුව , and the interrogative නැද්ද). In this conversation, the other major Sinhalese negative word, නෙවි , occurs for the first time. නෙවි forms the negative of some important sentence types for which නෑ may not be used, and hence for which negative forms have not been given so far.

3.1 Equational sentences with a noun or noun phrase as predicate attribute regularly form the negative by adding නෙවි :

මේක හොඳ සිගරැට් ජාතියක් නෙවි.	This is not a good kind of cigarette.
අර කවුන්ටරේ පොත් නවකතා පොත් නෙවි.	The books on that counter are not novels.
ඒක හැබෑව නෙවි.	That's not so.
චන්දය දිනන එක ලේසි වැඩක් නෙවි.	Winning a vote isn't an easy job.

3.2 Emphatic sentences form the negative by adding නෙවි:

මහත්තයා යන්නෙ කලුතරට නෙවි.	It's not to Kalutara that the master is going.
මම කිව්වෙ ඒක නෙවි.	That isn't what I said!
අර දොස්තර එලවන්නෙ ඔස්ටින් එකක් නෙවි.	It isn't an Austin that that doctor drives.
මට ඕන මස් කරියක් නෙවි.	It isn't a meat curry I want.

Note that a negative sentence with නෙවි usually implies that the speaker, in denying something, has another alternative in mind. Hence the alternative may be expressed:

මේක මගේ පොත නෙවි, මහත්තයාගෙ පොත.	This isn't my book. It's the gentleman's book.
චන්දයක් දිනන එක ලේසි වැඩක් නෙවි, බොහොම අමාරු වැඩක්.	Winning a vote isn't an easy job, it's very hard.
මහත්තයා යන්නෙ අනුරාදපුරේට නෙවි, සීගිරියට.	The master isn't going to Anuradhapura, but to Sigiriya.
මට ඕන හරක් මස් නෙවි, කුකුල් මස්.	It isn't a beef curry I want, but a chicken (curry).

3.3 In some dialects of Sinhalese, නෙවි occurs as නෙමෙ , but there is no difference in use:

මේක හොඳ සිගරැට් ජාතියක් නෙමෙ.	This is not a good kind of cigarette.
මහත්තයා යන්නෙ කලුතරට නෙමෙ.	It's not to Kalutara that the master is going.

4. THE මෙහෙම SET

4.1 එහෙම 'like that' is one of another set of four location words:

මෙහෙම	like this
ඔහොම	like that (which you are doing, or which involves you)
අරහෙම	like that (over there)
එහෙම	like that (in question)

In previous lessons, එහෙම has occurred in such expressions as:

එහෙම ද?	(Is it) like that? Is that so?
එහෙම නම්	If it's like that . . ., if that's so . . .

The other members of the set occur in similar expressions. For example:

මෙහෙම ද?	Like this? Is it like this?
මෙහෙම නම්	If it's like this . . ., if this is so . . .

4.2 The members of the set occur adverbially, with the meaning 'like this, like that', or 'in this, that way', 'so':

ඔහොම ලියන්න එපා; මෙහෙම ලියන්න.	Don't write like that (as you are), write like this!
තාත්තාට ඔහොම කතා කරන්න එපා!	Don't talk to your father that way!
චන්ද එහෙම දිනන්න බෑ.	You can't win votes like that (in that way).
එහෙම කරලාත් මට චන්ද දිනාගන්න බෑ.	Even having done so, I can't win those votes.

4.3 They may also act as adjectives modifying following nouns, and may have English equivalents 'like this/that' or 'of this/that sort'.

මෙහෙම කෑම මම කවදාවත් කාලා නෑ.	I've never eaten food like this.
අරහෙම පොත් කියවන්න ඔහේට පුලුවන් ද?	Can you read books of that sort?

4.4 කොහොම 'how, in what way' is the corresponding interrogative word to the මෙහෙම set:

මෙහෙම ද?	Like this?
කොහොම ද?	How?
මේ වැඩ කරන්නෙ මෙහෙම ද?	Is this work done in this way?
මේ වැඩ කරන්නෙ කොහොම ද?	How is this work done?

5. COMPLEX VERBS

5.1 In Lesson 22, we met complex verbs formed with a past participle plus දෙනවා. As noted there, these complex verbs usually have the sense 'to do something for someone'. Thus:

මට කරියක් හදලා දෙන්න.	Make me a curry.
මට ටැක්සියක් නවත්තලා දෙන්න.	Stop a taxi for me.
අපිට වැටක් බැඳලා දුන්නා.	(He) built us a fence.

These complex verbs with දෙනවා, if they are formed with the past participles of Class 1 or Class 2 verbs, have alternative forms which may occur with no change of meaning. These alternate forms have the PAST PARTICIPLE STEM rather than the past participle. The past participle stem is that to which either the -ලා of the past participle or the -පු of the past participial adjective is added. Thus, instead of the sentences above, we may have:

මට කරියක් හදා දෙන්න.	Make me a curry.
මට ටැක්සියක් නවත්තා දෙන්න.	Stop a taxi for me.
අපිට වැටක් බැඳ දුන්නා.	(He) built us a fence.

It will be remembered that Class 1 verbs have alternate past participle forms with either ə or aa, a so that හදනවා has either හදලා or හදාලා ; නවත්තනවා either නවත්තලා or නවත්තාලා . They thus have alternate forms of the past participle stem. However, only the form with -a- or -aa- occurs as the first member of complex verbs, never the form with -ə.

Class 3 verbs do not occur in complex verb constructions.

5.2 Complex verbs may also be formed with ගන්නවා , but these always have the form past participial stem plus ගන්නවා . There is no alternative form with the past participle. The meaning is most commonly 'to do for oneself'. Thus:

මම කරියක් හදාගන්නවා.	I'm making myself a curry.
මම ටැක්සියක් නවත්තාගන්නම්.	I'll stop a taxi (for myself).
මේ මිනිස්සුන්ගෙ චන්ද ලබාගන්න අමාරුයි.	It's hard to get these people's votes.

6. EXCLAMATORY SENTENCES

Sentences with an interrogative word and ද may be exclamatory as well as interrogative:

මේ බඩුවලට කොච්චර සල්ලි ඕන ද?	How much money do I need for these goods?
මේ බඩුවලට කොච්චර සල්ලි ඕන ද!	How much money I need for these goods!

පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් වෙන්න කොච්චර මහන්සි වෙන්න ඕන ද?	How much effort must one expend to run for Parliament?
පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් වෙන්න කොච්චර මහන්සි වෙන්න ඕන ද!	How much effort one must expend to run for Parliament!

7. වත්

වත් 'even, at least' commonly has the English equivalent 'at least' in positive and 'even' in negative sentences.

7.1 වත් may follow a noun:

මට හෙට වත් යන්න ඕන.	I want to go tomorrow, at least.
මට හෙට වත් යන්න ඕන නෑ.	Even tomorrow, I don't want to go.
එහේ හෝටලේ බත් වත් තියෙනවා.	In the hotel there there's rice at least.
එහේ හෝටලේ බත් වත් නෑ.	In the hotel there there's not even rice.

7.2 වත් may occur after an infinitive accompanying පුලුවන් or බෑ.

මට පයින් වත් යන්න පුලුවනි.	I can at least go on foot.
මට පයින් වත් යන්න බෑ.	I can't even go on foot.

හිතන්න වත් බෑ 'can't even think, imagine' is an example of this construction, but with an infinitive dependent on හිතන්න it takes on the idiomatic sense 'haven't the slightest chance of':

එහෙම කරලත් සමහරුන්ට ආසනයක් දිනාගන්න හිතන්න වත් බෑ.	And even having done so, some haven't the slightest chance of winning a seat.

8. තිඋනාට මදි.

In Lesson 24 we met a construction with the past temporal gerund and ඇති (and rarely මදි or වැඩි) as in:

පොත් කියෙව්වාම ඇති.	Reading books is enough.

In this conversation a similar construction occurs, in which the simple past tense of the verb inflected for dative case is used rather than the gerund; in this construction only මදි is used.

මහජනයාට හිතවත්කම තිඋනාට මදි.	Having the public's interest at heart isn't enough.
ගං සබාවෙ කටයුතු කෙරුවාට මදි.	Having carried out village committee duties isn't enough.

9. පුලුවන් කම

කම may be added to forms like පුලුවන්, බෑ (in the form බැරි), ඕන , එපා , නෑ (in the form නැති), as well as to a number of adjectives to form nouns with a related meaning.

පුලුවන් කම	the possibility
බැරි කම	the impossibility
ඕන කම	the necessity
එපා කම	the lack of interest
නැති කම	the lack

පුලුවන්කමක් තියෙනවා නම් සලකලා බලන්න.	If there is a possibility, think it over.
යන්න ඕනකම නිසා මම කුලී කාර් එකක් ගත්තා.	Because of my desire to go, I got a taxi.

These nouns inflect like Class 2 nouns:

එයාට කාර් එක එලවන්න බැරිකමෙන් ගමන පරක්කු උනා.	The trip was delayed (i.e., it took longer) because he couldn't drive a car.

10. ගානෙ

ගානෙ preceded by a noun in the direct indefinite forms the Sinhalese equivalent of such expressions as 'from house to house', 'from village to village', 'day after day'.

ගෙයක් ගානෙ යන්න ඕන.	We must go from house to house.
උන්නැහේ දවසක් ගානෙ ලැක්චර් කරනවා.	He lectures day after day.

අපි ගමක් ගානෙ ගියා.	We went from village to village.

Optionally, the noun in the indefinite may be repeated with no change in meaning:

ගෙයක් ගෙයක් ගානෙ	from house to house
දවසක් දවසක් ගානෙ	day after day
ගමක් ගමක් ගානෙ	from village to village

In all the above expressions, the word ගානෙ may be replaced by පායා with no change in meaning:

ගෙයක් පායා ගෙයක් ගෙයක් පායා	from house to house

11. කිසිම 'any . . . at all'

කිසිම modifies following nouns in the indefinite, and the resulting phrase may occur only in a negative sentence. The sense is 'any . . . at all' or 'a single . . . ':

මේ ළමයාට කිසිම පොතක් නෑ.	The boy doesn't have a single book.
වත්තෙ කිසිම මිනිහෙක් නෑ.	There aren't any men at all in the estate.
අපි ළඟ කිසිම සිගරැට් ජාතියක් නෑ.	We don't have any kinds of cigarettes at all.
මෙහේ කිසිම කෙනෙක් නෑ.	There's nobody here at all.

12. හිතවත්

හිතවත් is an adjective with the meaning 'thinking of someone's or something's interest', or 'having it at heart'. The beneficiary is in the dative case:

ඒ මහජනයාට හිතවත් කෙනෙක්.	That's a man who has the public's interest at heart!

කම may be added to හිතවත් to form a related noun හිතවත්කම 'the having of X's interest at heart'.

මහජනයාට හිතවත්කම තිඋනාට මදි.	Having the public's interest at heart isn't enough.
ඔහේට හිතවත්කම තියෙන කෙනෙකුට කියන්න.	Tell (it) to a person who has your interest at heart.

13. වගේ

13.1 In Lesson 19, phrases with වගේ 'like' and a dependent noun in the direct case occurred as predicate attributes. The assertion marker is optional:

ඒ මිනිහා මහත්තයා වගේ.	That man is like the master.

Such phrases may, like adjectives, modify following nouns and, as with adjectives, the assertion marker does not appear:

මහත්තයා වගේ කෙනෙක් ඕන.	We want a man like you.

13.2 වගේ may be used with a preceding dependent noun or pronoun to form an adverbial construction. The case of the dependent noun or pronoun will depend on the construction in which it is used:

අර මහත්තයාට වගේ මටත් සිංහල පුලුවනි.	I can speak Sinhalese like that gentleman.
මිහත්තයාගෙ වගේ පොතක් මටත් තියෙනවා.	I have a book like yours.

14. 'BAD FOR'

In Sinhalese, the equivalent of the English 'bad for somebody' is expressed by the dative case of the person plus the adjective නරක 'bad'. Equivalent expression may be formed with many adjectives:

මහත්තයාට නරක ද?	Would (it) be bad for you?
මේ කෑම මට හොඳ නෑ.	This food isn't good for me.
මේ වැඩ මට අමාරුයි.	This work is hard for me.
මේ වැඩ මට පහසුයි.	This work is easy for me.
මේ පොත මට ප්‍රයෝජනවත්.	This book is useful to me.

15. දැනට

දැනට is the word දැන් 'now' with the dative case ending added to it, and has the meaning 'right now', 'at this time'.

දැනට එහෙම බලාපොරොත්තුවක් නෑ.	At this time, I have no such intention.

16. ඒ උනාට

ඒ උනාට 'nevertheless, but' is used like නමුත්, but the latter can have only the meaning 'but, not, nevertheless':

ඒ උනාට මට යන්න පුලුවනි.	But I can go.
නමුත් මට යන්න පුලුවනි.	But I can go.

17. 'THROUGHOUT'

The post position තිස්සෙ takes a noun in the direct case and has the meaning 'throughout'. It has a variant form මුලුල්ලෙ :

මම මාසයක් තිස්සෙ මෙහෙ උන්නා.	I stayed here (throughout) a month.
මම මාසයක් මුලුල්ලෙ මෙහෙ උන්නා.	I stayed here (throughout) a month.

18. 'TIME'

The words කල් and වෙලා both may equate with English 'time' in expressions such as 'a lot of time'. වෙලා usually means a short period of time, something less than a day, and කල් a longer stretch:

මට වැඩ කරන්න කල් මදි.	I don't have enough time to work.
මට වැඩ කරන්න වෙලා මදි.	I don't have enough time to work.

කල් is actually the plural form of the Class 3 noun කල 'the time', but the latter is used only in some special situations, to be learned as they occur.

Exercises

A. Substitute orally:

1. මහත්තයාට නරක ද ....

if you would run for Parliament
if you would go to Colombo
if you would drive my car
if you would teach Sinhalese
if you would eat a Ceylon curry
if you would go to Ceylon
if you would consider
if you would exert yourself

2. මම හෙට ....

make a curry for someone
build a fence for someone
pick coconuts for someone
stop the bus for someone
get the votes for someone
do that work for someone
service the car for someone

3. මම අද ....

am making a curry for myself
am building a fence for myself
am picking coconuts for my own use
will stop a taxi for myself
will win the votes

4. උන්නැහෙ .... කොළඹ යනවා.

every day
every week
every month
every year

5. මහත්තයා .... ඇවිදිනවා.

from village to village
from town to town
from shop to shop
from house to house
from school to school

6. මේ කඩේ .... නෑ.

any kind of cigarettes
any body
any book
any kind of vegetables
any boy whatsoever
any thing whatsoever

B. Transform by changing to the negative, according to the model:

ඒක ලේසි වැඩක්.....ඒක ලේසි වැඩක් නෙවි.
1. මහත්තයා යන්නෙ කලුතරට.
2. මම එලවන්නෙ බස් එක.
3. මේක මස් කරියක්.
4. මම වත්තට යනවා.
5. මම යන්නෙ පාර්ලිමේන්තුවට.
6. මම කියෙව්වෙ අර පොත.
7. වන්දෙ දිනුවෙ පෙරේරා මහත්තයා.
8. අර කවුන්ටරේ තියෙන්නෙ නවකතා පොත්.
9. මම සිංහල දන්නවා.

C. Transform according to the model by using වත් 'at least, even':

මම හෙට යන්න ඕන.....මම හෙට වත් යන්න ඕන.

1. මම කලුතර නවතින්නම්.
2. එහේ හෝටලයක් නෑ.
3. අපේ කඩේ කෝපි නෑ.
4. ඔහේ ලග සුරුට්ටු තියෙනවා ද?
5. මහත්තයා වැඩ කරන්න යනවා ද?
6. මට ඒක හිතන්න බෑ.
7. ඒ ලමයාට කාර් එලවන්න පුලුවන් ද?

D. Say in Sinhalese:

1. If there is a possibility, try to go to Colombo tomorrow.
2. Tomorrow there is a famous festival in Colombo.
3. Our M.P. is going there, too.
4. If you go to Colombo, go and see the Parliament also.
5. It is near the Galle Face Hotel.
6. You know the place where the Galle Face Hotel is, don't you?

7. I get a lot of support from the villagers.
8. Here the villagers are very friendly.
9. When I walk in the village, the villagers give me tea.
10. Some people give me food also.
11. They come to my house day and night.
12. I like talking to them.
13. The people of this village take a lot of effort to work.

LESSON 26

Conversation: Building Houses

John and Perera are discussing the methods of building houses in Ceylon.

JOHN

ගොඩනැගිල්ල	building
ගඩොල	the brick
මෙහේ ගොඩනැගිලි සේරම හදන්නෙ ගඩොල්වලින් ද?	Are all buildings here built of bricks?

PERERA

කලුගල්	black granite
ගඩොලෙනුත් බඳිනවා, කලුගලෙනුත් බඳිනවා.	They are built of bricks as well as black granite.
සමහර පලාත්වල කබුක් ගලුත් පාවිච්චි කරනවා.	In some areas they also use *kabuk*.
දුප්පත්	poor
වරිච්චිය	wattle and daub
දුප්පත් මිනිස්සු නම් ගෙවල් හදන්නෙ වරිච්චියෙන් තමයි.	Poor people, of course, build houses out of wattle and daub.
ගම්බද	village area
අය	persons
බිත්තිය	the wall
හුනු	plaster, lime
කපලාරු කරනවා	plaster (verb)

ගම්බද හුඟක් අය බිත්ති වරිච්චියෙන් බැඳලා හුනු කපලාරු කරනවා.	Many people in villages build their walls out of wattle and daub and plaster them.

JOHN

වහල	roof
හෙවිලි කරනවා	thatch
රට උලු	factory-made tile
වහලවල්වල වැඩියෙ හෙවිලි කරන්නෙ රට උලු ද?	Do they mostly roof their houses with factory-made tiles?

PERERA

කොලඹ පලාතෙ නම් වැඩියෙ හෙවිලි කරන්නෙ රට උලු තමයි.	In Colombo area, of course, they mostly use factory-made tiles.
ගං උලු	village tile, locally-made tiles
ගම්බද පලාත්වල හෙවිලි කරන්නෙ ගං උලු.	In village areas they roof with village tiles
දුප්පත් ම	poorest
පොල් අත්ත	the coconut leaf
පිදුරු	straw
දුප්පත් ම ගෙවල්වල පොල් අතු හරි පිදුරු හරි තමයි හෙවිලි කරන්නෙ.	On the poorest houses they thatch their roofs with coconut leaves or straw.
ඇයි, මහත්තයා දැකලා ඇති නේ අතු හෙවිලි කරපු ගෙවල්.	Why, you must have seen houses thatched with leaves.

JOHN

පවතිනවා	last
කලුගලෙන් හරි ගඩොලෙන් හරි බැන්දොත් ගෙවල් හුඟක් කල් පවතිනවා ඇති, නේ ද?	Houses must last a long time if they are built with black granite or bricks, eh?

PERERA

ඔව්. මේ ගෙට දැන් අවුරුදු සීයක් විතර වෙනවා.	Yes. This house is now about 100 years old.
බාගයක් උසට	halfway in height
මේකෙ බිත්ති බාගයක් උසට බැඳලා තියෙන්නෙ කළුගලෙන්.	The walls of this one are built out of black granite halfway up.
ඉහල	above
එතනින් ඉහලට ගඩොල්.	Above that it is bricks.
ලී	timber, wood
කොස්	jak, a kind of tree
වහලෙ සේරම ලී කොස්.	All the wood in the roof is jak.
වේයා	the white ant
හොඳ කොස් ලී කවදාවත් වේයො කන්නෙ නෑ.	Good jak wood is never eaten by white ants.
පුච්චනවා	burn, fire, bake
වහලෙ උළු ගමේ පුච්චාපු ඒවා.	Tiles on the roof are those fired in the village.

JOHN

පොලව	earth
මෙහේ පොලවෙ වේයො ඉන්නවා ද?	Are there white ants in the earth here?

PERERA

ඉඳලා හිටලා	occasionally
මතුවෙනවා	appear, surface (verb)
ඔව්. ඉඳලා හිටලා වේයො මතුවෙනවා.	Yes. Occasionally white ants come to the surface.
අත්තිවාරම	foundation
ඉඩ තියෙනවා	there is a possibility

අත්තිවාරම ගලෙන් බැන්දෙ නැත්තං වේයො බිත්ති දිගේ මතුවෙන්න ඉඩ තියෙනවා.	If the foundation isn't built of stones, white ants can come up along the walls.

JOHN

අපේ රටේ නම්, වේයන්ගෙන් කරදරයක් නෑ.	In our country there's no trouble with white ants.
එහේ ගෙවල් හුඟක් හරියක බිත්ති බැඳලා තියෙන්නෙ ලීයෙන්.	In most houses there the walls are made of wood.
ඒත් සමහර දිහාවල්වල වේයො ඉන්නවා.	But in some areas there are white ants.
අඩු	less
ඒ පලාත්වල ලීවලින් ගෙවල් බඳිනවා අඩුයි.	In those areas they rarely build houses out of wood.
සොල්දරේ	the upstairs
සොල්දර ගේ	the two-story house
මෙහේ සොල්දර ගෙවල් අඩුයි, නේ ද?	Here two-story houses are rare, aren't they?

PERERA

වියදම	expenditure, cost
ඔව්. ගම්බද සොල්දර ගෙවල් හදනවා අඩු වියදම වැඩි නිසායි.	Yes. In villages they rarely build two-story houses because the cost is too high.
කොන්ක්‍රීට්	concrete
සොල්දර ගෙවල්වලට හුඟක් කොන්ක්‍රීට් ඕන, නේ?	You need a lot of concrete for two-story houses, don't you?

JOHN

යකඩෙ	the piece of iron
කොන්ක්‍රීට් විතරක් නෙවි, යකඩත් ඕන කරනවා, නේ ද?	Not only concrete, but you need iron, too, don't you?

PERERA

මද්‍යම	middle
පන්තිය	class, level
ඔව්. මද්‍යම පන්තියෙ මිනිස්සුන්ට ගෙවල් හදන්න එච්චර වියදම් කරන්න අමාරුයි, නේ.	Yes. It is difficult for middle class people to spend that much on building houses, isn't it?

JOHN

ඒක ඇත්ත.	That's true.

Additional Vocabulary

පහල	down

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1:

කොන්ක්‍රීට් එක	'concrete'

Class 2:

අත්තිවාරම	'the foundation'; gen. අත්තිවාරමේ ; pl. අත්තිවාරම්
කබුක් ගල	'the piece of kabuk'; gen. කබුක් ගලේ ; pl. කබුක් ගල්
කලු ගල	'the piece of black granite; gen. කලු ගලේ ; pl. කලු ගල්
ගඩොල	'the brick'; gen. ගඩොලෙ ; pl. ගඩොල්

Note: for some speakers, the singular is Class 4: ගඩොලෙ

ගොඩනැගිල්ල	'the building'; gen. ගොඩනැගිල්ලෙ; pl. ගොඩනැගිලි
පන්තිය	'the class, level'; gen. පන්තියෙ ; pl. පන්ති
පොලව	'the earth'; gen. පොලවෙ ;
පොල් අත්ත	'the coconut leaf'; gen. පොල් අත්තෙ ; pl. පොල් අතු
බිත්තිය	'the wall'; gen. බිත්තියෙ ; pl. බිත්ති

ලීය	'the piece of wood'; gen. ලීයෙ ; pl. ලී
වරිච්චිය	'wattle and daub'; gen. වරිච්චියෙ ; pl. වරිච්චි
වහල	'the roof'; gen. වහලෙ ; pl. වහලවල්
වියදම	'expenditure; gen. වියදමේ ; pl. වියදම්

Class 3:

ගම්බද	'the village area'; no plural

Class 4:

යකඩෙ	'the piece of iron; pl. යකඩ
සොල්දරේ	'the upstairs'; pl. සොල්දරවල්

Class 5:

වේයා	'white ant'; pl. වේයො
අය	'people'

Note: අය never occurs by itself, but is always qualified by something preceding it. Though it is plural in meaning, the inflection is always definite singular:

හුඟක් අය	many, most people
හොඳ අය	good people
මේ අය	these people
සමහර අය	some people
සේරම අය	everybody

Other Nouns:

Plural only:

ගං උළු	tiles made in villages
රට උළු	tiles made in factories
පිදුරු	straw
හුනු	lime, plaster
කොස්	jak (wood or fruit)

2. NEW VERBS

Class 1:

කපරාරු කරනවා	'plaster'
සෙවිලි කරනවා	'thatch'
පුච්චනවා	'burn, fire, bake'

Irregular:

පවතිනවා	'last'; past පැවතුනා ; past participle පැවතිලා
මතුවෙනවා	'appear, surface'; past මතුඋනා ; past participle මතුවෙලා

3. 'BUILT OF BRICK'

The singular forms of the nouns ගඩොල , කලු ගල , කබුක් ගල refer to single units, i.e., 'the brick', 'the piece of black granite', the piece of kabuk. The plural forms ගඩොල් , කලු ගල් , කබුක් ගල් , are used in referring to a number of such units, or to the substance rather tnan the unit. Thus ගඩොල් may be either 'bricks':

ගඩොල් එතෙන්ට දාන්න!	Put the bricks there!

or 'brick':

බිත්ති බඳින්න ගඩොල් හොඳයි.	Brick is good for building walls.

In saying that something is made of that substance, however, the instrumental case of either the singular or the plural may be used with no difference in meaning:

මෙහේ ගෙවල් හදන්නෙ ගඩොල්වලින්. මෙහේ ගෙවල් හදන්නෙ ගඩොලෙන්.	Here houses are built of brick.
බිත්ති බඳින්නෙ කලුගල්වලින්. බිත්ති බඳින්නෙ කලුගලෙන්.	The walls are built of black granite.

4. 'AS WELL AS'

One means of expressing 'as well as' in Sinhalese is to add -ත් (or -උත් to a form ending in a consonant) to each of the two things being compared. If there is only one verb involved it must be repeated:

ගඩොලෙනුත් බඳිනවා, කලුගලෙනුත් බඳිනවා.	(They) build (them) of bricks as well as of black granite.
මම කඩේටත් යනවා, වැඩත් කරනවා.	I go to the shop as well as work.
මහත්තයාටත් යන්න තියෙනවා, නෝනාටත් යන්න තියෙනවා.	The master, as well as the mistress, has to go.
මහත්තයාටත් දෙන්න, මටත් දෙන්න.	Give it to the master as well as to me.

The -ත් (-උත්) is usually added to noun or pronoun forms, as in the preceding sentences. It may be added to some verb forms, but never to the simple form, either present or past:

කඩේට යන්නෙත් මම, වැඩ කරන්නෙත් මම.	It is I who go to the shop as well as work.
මහත්තයාට ලියන්නත් පුලුවනි, කියවන්නත් පුලුවනි.	The gentleman can write as well as read.

5. 'NOT ONLY . . . BUT'

Sinhalese can express 'not only . . . but' or 'not just . . . but . . . too' by adding විතරක් නෙවි to the first and -ත් (-උත්) to the second of the items in question. විතරක් නෙවි and -ත් are used in the same positions as . . .ත් . . .ත් in the 'as well as' construction, but while the same verb must be repeated in the 'as well as' construction, it is not repeated in the 'not only . . but' construction. Compare:

ගඩොලෙනුත් බඳිනවා, කලුගලෙනුත් බඳිනවා.	(They) build (them) of brick as well as of black granite.
ගඩොලෙන් විතරක් නෙවි, කලුගලෙනුත් බඳිනවා.	(They) build (them) not only of brick, but of black granite, too.

Further examples of this construction are:

කොන්ක්‍රීට් විතරක් නෙවී, යකඩත් ඕන කරනවා, නේ ද?	Not only concrete, but steel becomes necessary, doesn't it?
එලෝලු විතරක් නෙවී, පලතුරුත් ගන්න.	Don't just get vegetables, but fruit, too.

Again, the -ත් (-උත්) can be added to verb forms, but never to the simple form:

මට කාර් එක එලවන්න විතරක් නෙවි, වත්තෙ වැඩ කරන්නත් පුලුවනි.	I cannot only drive the car, but work on the estate, too.
නෝනා කඩේට යනවා විතරක් නෙවි, බඩුත් ගන්නවා.	The mistress is not only going to the shop, but buying goods, too.

Note that in the last example, -ත් is added to the object of the verb, since it cannot be added to the simple verb, and there is no other verb present.

6. 'MIGHT'

By changing the verb of a simple sentence to the infinitive and adding ඉඩ තියෙනවා , a sentence may be obtained which is the equivalent of one in English with 'might':

මම ගෙදර යනවා.	I am going home.
මම ගෙදර යන්න ඉඩ තියෙනවා.	I might (It might happen that I) go home.
අත්තිවාරම ගලෙන් බැන්දෙ නැත්තං වේයො බීත්ති දිගේ මතුවෙනවා.	If you don't build the foundation of stone, the white ants come to the surface along the wall.
අත්තිවාරම ගලෙන් බැන්දෙ නැත්තං වේයො බීත්ති දිගේ මතුවෙන්න ඉඩ තියෙනවා.	If you don't build the foundation of stone, the white ants might come to the surface along the wall.

7. SUPERLATIVES

In Lesson 23, the superlative of adjectives was given as ඉතා ම plus the adjective. Thus ඉතා ම හොඳ 'best', ඉතා ම ලොකු 'biggest'. An alternative way of forming the superlative is to add ම to the adjective, thus:

හොඳ ම පොත	the best book
ලොකු ම කඩේ	the biggest shop
දුප්පත් ම ගෙවල්	the poorest houses

8. AGE

In stating age, the Sinhalese construction is literally 'to me are twenty years', for the English 'I am twenty years old':

මට අවුරුදු විස්සයි.	I am twenty years old.
මගේ පුතාට අවුරුදු තුනයි.	My son is three years old.
මේ ගෙට අවුරුදු සීයයි.	This house is a hundred years old.
මේ ලමයාට අවුරුදු තුනයි මාස දෙකයි.	This boy is three years and two months old.

A similar construction with the time in the indefinite form and with the verb වෙනවා implies that something is older than expected:

මට දැන් අවුරුදු විස්සක් වෙනවා.	I am (already) twenty years old.
මේ ගෙට දැන් අවුරුදු සීයක් විතර වෙනවා.	The house is (already) about a hundred years old.
මගේ පුතාට අදට අවුරුදු තුනක් වෙනවා.	My son is three years old today!

9. 'UP' AND 'DOWN'

9.1 ඉහල 'up' and පහල 'down' inflect like singular Class 3 nouns. In the dative case they take on the meaning 'upwards', 'downwards':

එතනින් ඉහලට ගඩොල්.	From there upwards (they are) brick.

ඉහලට යන්න.	Go upwards.
මෙතනින් පහලට පාරක් හදන්න.	From here downwards, make a road.
පහලට එන්න.	Come down!

9.2 The forms පහල and ඉහල may be used as postpositions with the meanings 'below' and 'above' respectively. In this usage they may occur in their instrumental forms පහලින් , ඉහලින් with no change in meaning. A dependent noun or pronoun is in either the dative case or the instrumental, except that if the postposition is in the instrumental, the dependent noun may not also be in the instrumental:

වත්තට පහල ගමක් තියෙනවා. වත්තෙන් පහල ගමක් තියෙනවා. වත්තට පහලින් ගමක් තියෙනවා.	Below the estate there is a village.
ගල්වලට ඉහල ගඩොල් තියෙනවා. ගල්වලින් ඉහල ගඩොල් තියෙනවා. ගල්වලට ඉහලින් ගඩොල් තියෙනවා.	Above the rocks there are bricks.

If the sentence requires the postposition to be in the dative case, however, (as when motion toward some point is involved) the dependent noun is in the instrumental case:

වත්තෙන් පහලට යන්න.	Go (to a point) below the estate.
මේ ගෙයින් ඉහලට වැටක් බඳින්න.	Build a fence (to some point) above the house.

10. අඩු 'LACKING'

අඩු 'lacking, scarce' belongs to the same set as වැඩි 'too much', ඇති 'enough', මදි 'not enough', and occurs in the same types of constructions. It takes the assertion marker in simple sentences. With verbs, it commonly means '(is) scarce, rare', and otherwise may mean either 'rare' or 'short of, lacking'.

ඒ පලාත්වල ලීවලින් ගෙවල් හදනවා අඩුයි.	In those areas, building houses of wood is rare.
මට පොත් අඩුයි.	I am short of books.
මෙහේ සොල්දර ගෙවල් අඩුයි, නේ ද?	Here two-story houses are rare, aren't they?
ගම්බද සොල්දර ගෙවල් හදනවා අඩු වියදම වැඩි නිසායි.	In village areas, two-story houses are rare because it's too expensive.
මට අඩු පොත් ගන්න වත් බෑ.	I can't even buy the books I lack.

11. 'TO ROOF, THATCH'

හෙවිලි කරනවා 'to roof, thatch' may take as direct object the material with which something is roofed, and that to which the roof is applied is then in the genitive case:

මම මගේ අලුත් ගෙයි රට උලු හෙවිලි කරනවා.	I am going to roof my new house with imported tiles.

When the material is not expressed, the place to which the roof is applied will be the direct object:

මහත්තයාට ඒ වැඩපල හෙවිලි කරන්න ඕන ද?	Do you want to roof that workshop today?

Exercises

A. Substitute orally:

1. මම ගන්නෙ ....
   - the best books
   - the best cigarettes in that shop
   - the biggest cars
   - the smallest car that Banda can drive
   - the strongest cigars
   - the biggest estate
   - the most beautiful picture
   - the oldest house in the village

2. .... පාරක් නැද්ද?

below the estate
beyond the estate
this side of the estate
above the estate
near the estate
in the middle of the estate
to the estate
from the estate
to the other estate
below the other estate
between these two estates
near these two estates
above the other estate

3. මහත්තයා .... අර පලතුරුත් ගත්තා.

not only vegetables
not only bananas
not only cigarettes
not only tea
not only tea and coffee
not only these things

4. නෝනා .... පොතුත් කියවනවා.

not only teaches
not only prepares food
not only drives her car
not only dances
not only writes letters

B. Say in Sinhalese:

1. I go to the shop as well as prepare the food.
2. So I don't have enough time to read for the exam.
3. I have to read many books.
4. Most of the books are very hard.
5. This is the most difficult book.
6. I have to learn this one today, too.
7. I read it five times.
8. But still I don't understand it.
9. Who can understand it?

10. Here houses are built out of stone as well as bricks.
11. Houses built out of bricks are big.
12. Poor people have no money.
13. So they build houses out of wattle and daub.
14. Houses built out of wattle and daub are very small.

15. Are there many two-story houses in your village?
16. Here there are only five two-story houses.
17. The majority of the people in this village are poor.
18. So they have no money to build two-story houses.
19. They have to spend money on building the foundations.
20. The foundations must be built of stone.
21. If they are not built of stone, white ants might come to the surface.

22. Do you know how to plaster walls?
23. I know how to make wattle and daub walls, but I don't know how to plaster them.
24. People in rural areas don't plaster their walls too much.
25. Only brick walls are plastered.
26. It seems they build houses out of wood in America.
27. Is that true?
28. Yes. Most of the houses are made of wood.
29. Brick walls are rare.
30. We have no trouble with white ants.

LESSON 27

Conversation: Visit to a Buddhist Temple

John visits a Buddhist temple with Gunapala, who acts as his guide.

GUNAPALA

වැඳුම් පිදුම්	offerings
තුන් පලක්	three places
විහාර ගේ	Shrine House
හැම පන්සලක ම වැඳුම් පිදුම් කරන්න තුන් පලක් තියෙනවා.	Every temple has three places for making offerings.
දාගැබයි, බෝදියයි, විහාර ගේයි.	The Stupa, Bodhi tree,and Shrine House.
අර තියෙන්නෙ දාගැබ.	Over there is the Stupa.
අනිත්	the other
බෝදිය අනිත් පැත්තෙ.	The Bodhi tree is on the other side.
මේ පන්සලේ විහාර ගේ බොහොම ලස්සනයි.	The Shrine House of this temple is very pretty.

JOHN

පුස්තකාලෙ	the library
මේ පන්සලේ හොඳ පුස්තකාලයක් නැද්ද?	Isn't there a good library in this temple?

GUNAPALA

එහායින්	over there
පොත්ගුල	the temple library

ඔව්. තියෙනවා.	Yes, there is.
අර එහායින් තියෙන ගොඩනැගිල්ල තමයි පොත්ගුල.	The building over there is the library.
සාමාන්‍යයෙන්	generally
පන්සල්වල පුස්තකාලවලට සාමාන්‍යයෙන් කියන්නෙ පොත්ගුල කියලා යි.	Libraries in temples are generally called "Potgul."
එකම	the same
පොත්ගුල කියන්නෙයි පුස්තකාලෙ කියන්නෙයි එකම යි.	"Potgula" and "Pustakale" are the same thing.
නමුත් ඒ නම් පාවිච්චි කරන විදිය වෙනස්.	But the way these names are used is different.
පුස්කොල පොත	the palm leaf manuscript
මහත්තයා පුස්කොල පොත් දැකලා තියෙනවා ද?	Have you seen palm leaf manuscripts?

JOHN

ආසා	eager
නෑ. මම ආසායි පුස්කොල පොතක් බලන්න.	No. I am eager to see a palm leaf manuscript.

GUNAPALA

නායක	chief
නායක හාමුදුරුවො ඉන්නවා ද දන්නෙ නෑ.	I wonder if the High Priest is here.
වඩිනවා	go (for monks)
දොර	the door
අරවා ගන්නවා	get opened
හාමුදුරුවො කොහාට වත් වැඩලා නැත්තං දොර අරවාගන පොත් ටිකක් බලන්න පුලුවනි.	If the priest hasn't gone anywhere, we can get the door opened and see some books.
යතුර	the key

හාමුදුරුවො කොහාට වත් වඩින කොට කාට වත් යතුර දීලා වඩින්නෙ නැ.	When the priest goes somewhere he doesn't leave the keys with anyone.
නිදානෙ	the treasure
පරිස්සම් කරනවා	to take care of
පොත්ගුල නිදානයක් වගේ පරිස්සම් කරනවා.	He takes care of the library as a treasure.
වැදගත්	respectable, important
හැබැයි, ඕන කරන වැදගත් කෙනෙක් ආවොත් පොත් බලන්න ඉඩ දෙනවා.	But, if someone respectable comes, he gives permission to read books.

JOHN

නො කෙරුවොත්	if not done
දුර්ලබ	scarce
නැති වෙනවා	get lost
එහෙම පරිස්සම් නො කෙරුවොත් පරන දුර්ලබ පොත් නැතිවෙන්න ඉඩ තියෙනවා, නේ.	If they are not taken care of that way old scarce books could get lost, couldn't they?
ආරස්සා කරනවා	to protect
ඒක වෙන්න ඇති හාමුදුරුවො ඒවා ඒ තරම් ආරස්සා කරන්නෙ.	That may be why the priest protects them so much.
ලිඳ	the well
මොකක් ද අර අතන තියෙන්නෙ, ලිඳක් ද?	What's that over there, a well?

GUNAPALA

ඔව්. ඒකෙන් තමයි පන්සලට වතුර ගන්නෙ.	Yes, it is from that that they get water for the temple.
නානවා	bathe, take a bath
නාන පොකුන	bathing pond
අර පැත්තෙ අර තියෙන්නෙ නාන පොකුන.	On that side is the bathing

	pond.
පෝයදා	Poya day
පෝයදාට පන්සල බොහොම ලස්සනයි.	On Poya days the temple is very beautiful.
සිය ගානක්	a hundred or so
සිල් ගන්නවා	take vows
සිය ගානක් විතර මේ පන්සලේ සිල් ගන්නවා.	About a hundred people take vows in this temple.
පූජා කරනවා	make a (religious) offering
මල	flower
පැතිරෙනවා	spread
පූජා කරපු මල්වල සුවඳ හැම තැන ම පැතිරෙනවා.	The fragrance of the offered flowers spreads all over.
පාලොස්සකදා	full moon day
සඳ	moon
එළිය	light
ඈත	distance
පාලොස්සකදාට හඳ එළියට මේ දාගැබ හුඟක් ඈතට පේනවා.	On full moon days this Stupa can be seen a great distance.

JOHN

එහෙනම් බලන්න ලස්සන ඇති, නේ ද?	Then it must be beautiful to look at, eh?

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

එළිය	'the light'; gen. එළියෙ ; pl. එළි
දොර	'the door'; gen. දොරේ ; pl. දොරවල්
පුස්කොළ පොත	'the palm leaf book'; gen. පුස්කොළ පොතේ pl. පුස්කොළ පොත්

පොකුන	'the pond'; gen. පොකුනෙ ; pl. පොකුණු
පොත්ගුල	'the library'; gen. පොත්ගුලේ ; pl. පොත්ගුල්
මල	'the flower'; gen. මලේ ; pl. මල්
යතුර	'the key'; gen. යතුරෙ ; pl. යතුරු
ළිඳ	'the well'; gen. ළිඳේ ; pl. ළිං
හඳ	'the moon'; gen. හඳේ ; pl. හඳවල්

Class 3

පාලොස්සකදා	'the full moon day'; pl. පාලොස්සක දවස්
පෝයදා	'the Poya day'; pl. පෝය දවස්

Class 4

නිදානෙ	'the treasure'; pl. නිදාන
පුස්තකාලෙ	'the library'; pl. පුස්තකාල
විහාර ගේ	'the Shrine House'; pl. විහාර ගෙවල්

2. NEW VERBS

Irregular

නානවා	'bathe, take a bath'; pt. නෑවා
සිල් ගන්නවා	'take vows'
අරවාගන්නවා	'get opened'
නැතිවෙනවා	'get lost'
වඩිනවා	'go' (for Buddhist monks); pt. වැඩියා

Class 1

ආරස්සා කරනවා	'protect'
පරිස්සම් කරනවා	'take care of'

Class 3

පැතිරෙනවා	'spread' (intr.)

3. කවුරු 'WHO'

3.1 කවුරු 'who' has a number of forms. The regular direct case form is කවුරු . Before oblique case endings, the form is කා- . Thus the case forms of කවුරු are:

Direct: කවුරු
Dative: කාට
Genitive: කාගෙ
Instrumental: කාගෙන්

Since කවුරු is an interrogative word, it will commonly occur in interrogative sentences with ද. When the ද immediately follows the direct case form, as it will in most instances, the -රු is lost. Thus:

කවුද යන්නෙ?	Who's going?
මෙහේ ඉන්නෙ කවුද?	Who's here?

The other case forms retain their regular forms whether or not they immediately precede ද :

මේක කාටද දෙන්නෙ?	Whom shall I give this to?
මේ පොත කාගෙද?	Whose book is this?
මට සල්ලි හම්බවෙන්නෙ කාගෙන් ද?	From whom shall I get the money?

Note that කාගෙ, like other genitive case forms with possessive meaning, may also occur preceding the noun:

මේක කාගෙ පොත ද?	Whose book is this?

3.2 කවුරුත් 'everybody' (16, 6) is formed from කවුරු plus -ත් and has a dative form කාටත් (22, 15). Similarly, the -ත් may be added to the other case forms of කවුරු , so that the four case forms of are:

Direct:	කවුරුත්	everybody
Dative:	කාටත්	to everybody
Genitive:	කාගෙත්	everybody's
Instrumental:	කාගෙනුත්	from everybody

කෑම කන කොට කවුරුත් හම්බ වේවි.	You will probably meet everybody at meal time.
සඳුදාට කාටත් සල්ලි හම්බ වෙනවා.	Everybody gets money on Monday.

මේ වැඩපලේ කාගෙත් වැඩ හොඳ මදි.	In this workshop, nobody's work is good enough!
ඒ මිනිහා කාගෙනුත් සල්ලි ඉල්ලා ගන්නවා.	That man borrows money from everybody.

4. වත්

The form වත් combines with interrogative words, including කවුරු to form indefinites. The වත් may be added to an interrogative in any of its case forms:

කවුරු වත්	somebody
කොහේ වත්	somewhere
මොනවා වත්	something
මොකක් වත්	something
කාට වත්	to somebody
කාගෙන් වත්	from somewhere

5. නො කෙරුවොත්

5.1 නො may be prefixed to certain verbal forms to form a negative:

නො කෙරුවොත්	if not done
නො ගියොත්	if (he) didn't go
නො ගිහිල්ලා	not having gone

When නො is added to a verb form beginning in a vowel, it becomes simply න- and the vowel is lengthened if short. For example:

නො - එන්න gives නේන්න
නො - ආවොත් gives නාවොත්
නො - ඉන්න gives නීන්න

When නො is added to a past participle, the past participle of almost all verbs appears in the stem form, without -ලා :

Past participle		Past Participle Stem	Negative
කපාලා	cut	කපා	නො කපා
බලාලා	seen	බලා	නො බලා
නැවතිලා	stayed	නැවති	නො නැවති

However, both past participle forms of යනවා remain unchanged when නො is added:

Participle	Negative
ගිහිල්ලා	නො ගිහිල්ලා
ගිහින්	නො ගිහින්

and the past participle of වෙනවා has an irregular form with නො

Participle:	Negative:
වෙලා	නොවී

5.2 නො may be added to the main verb in a sentence only if that verb is in the emphatic form:

මම නො කන්නෙ හරක් මස් විතරයි.	It's only beef that I don't eat.
මහත්තයා නො යන්නෙ මොකද?	Why aren't you going?

5.3 The form නො may be added to the past participle, simple present and past and the -වී form of the verb only when they occur in a subordinate clause:

පොත් නො කියවා ඉගනගන්නෙ කොහොම ද?	How can you learn without reading books?
මම නො යනවා නම් ඔහේට ලියුමක් එවන්නම්.	If I don't go, I'll send you a letter.
පෙරේරා නො ගියා නම් ඔහේ ගියේ නැත්තෙ මොකද?	If Perera didn't go, why didn't you go?
මහත්තයා තෙලෙන් බැදපු කැම නො කාවි ද දන්නෙ නෑ.	I don't know if the master won't eat food fried in oil.

5.4 නො is also used with those verbal forms which occur only in a subordinate clause, such as the verbal adjective (present or past), the past participial adjective, and the present and past temporal gerunds:

මහත්තයා නො යන තැනක් නෑ.	There's no place the master doesn't go.
හොඳම පුස්කොල පොත් තියෙන්නෙ මහත්තයා නො ගිය පන්සලේ තමයි.	The best ola leaf books are in the temple you didn't go to.
ඒ මිනිහා නො කරපු හරිය තමුසෙ කරනවා.	You do the part that that man hasn't done.
වැඩට නො ගියාම සල්ලි හම්බ වේන්නෙ කොහොම ද?	How will you get money when you didn't go to work?
එහෙම පරිස්සම් නො කෙරුවොත් පරන දුර්ලබ පොත් නැතිවෙන්න ඉඩ තියෙනවා, නේ?	If one doesn't take care of them that way, valuable old books could get lost, couldn't they?
මහත්තයා නේන කොට මම යන්නෙ කොහොම ද?	When the master doesn't come, how can I go?

6. තුන් පලක්

One way in which Sinhalese may express 'two of something', 'three of something', etc., is to form a quantity phrase with a plural noun followed by a numeral (4, 6). In this construction the noun must be plural and the numeral may be either definite or indefinite. Sinhalese has an alternative way of expressing the same thing with the noun following the numeral. In this case the numeral is in the stem form and the noun may be either definite or indefinite according to meaning, but may not be plural.

This construction with the noun following the numeral occurs only with a limited number of nouns, and therefore the student should avoid it unless he is sure that the particular expression occurs. The construction with the numeral following is the common one, and this is the one that should be used by the student in forming new expressions:

තුන් පලක්	or	පලවල් තුනක්	three places
හතර ජාතියක්	or	ජාති හතරක්	four kinds
පස් අවුරුද්දක්	or	අවුරුදු පහක්	five years

but only පොල් ගෙඩි පහක් . . . . . five coconuts.

7. 'EVERY', 'ALL'

'Every' or 'all' may be expressed by a noun in the singular or plural preceded by හැම and followed by ම . The noun may be definite, indefinite or plural in form without any change of meaning:

හැමදාම	every day
හැම පොත ම හැම පොත් ම	every book, all the books
හැම ගමක් ම හැම ගම් ම	every village, all the villages

The noun may occur in any case, as required by the construction:

හැම පන්සලක ම පොත්ගුලක් තියෙනවා.	There is a library in every temple.
මම හැම ගමකට ම පයින් ගියා.	I went to every village on foot.
මහත්තයා ගැම ලමයින්ට ම හොඳට උගන්නනවා.	The master teaches every child well.
මහත්තයා මේ පුස්තකාලෙ හැම පොතක් ම කියවාලා තියෙනවා.	The master has read every book in this library.

Since collective nouns occur only in the plural in Sinhalese, only that form can be used with හැම..ම :

හැම කිරි ම	all the milk
හැම එළෝලු ම	all the vegetables

Note that when Sinhalese and English both have a collective noun, a Sinhalese construction with හැම equates with English 'all', but a Sinhalese construction with සේරම equates with English 'all the':

හැම කිරි ම	all milk (all kinds of milk)
සේරම කිරි	all the milk

8. ආසා

ආසා may be used with the subject in the direct case and with either an object in the dative case or with a dependent infinitive. In these constructions it means 'to like to', 'to be fond of'.

මම හරක් මස්වලට ආසායි.	I am fond of beef.
මම කොළඹ යන්න ආසායි.	I like going to Colombo.

ආසා may also be used with the subject in the dative case. In this construction it may only be used with a dependent infinitive and means 'to feel like':

මට කොළඹ යන්න ආසායි.	I feel like going to Colombo.

9. INSTRUMENTAL CASE

The instrumental case of a noun or pronoun may be used along with verbs of putting, placing or being, to indicate location:

එහායින් තියෙන ගොඩනැගිල්ල තමයි පොත්ගුල.	The building over there is the library.
මහත්තයා මෙතනින් ඉන්න.	Stay here (in this place).

10. EMPHATIC SENTENCES

In emphatic sentences, the emphasized word or phrase may be further emphasized by adding -y (-uy) to it:

කොළඹ යන්නෙ මමයි.	I am the one who is going to Colombo.
පන්සල්වල පුස්තකාලවලට සාමාන්‍යයෙන් කියන්නෙ පොත්ගුල් කියලායි.	Libraries in temples are generally called potgul.

11. අර

Besides being used in the meaning 'that', the form අර is used to point out something, somewhat like the English (over) there:

අර! මහත්තයා අතන ඉන්නවා.	There he is over there.
අර! මහත්තයා යනවා.	There goes the master.

මොකක් ද අර අතන තියෙන්නෙ, ළිඳක් ද? What's that over there, a well?

12. BUDDHIST MONKS

When speaking to or referring to Buddhist monks, special forms of the pronouns are used. Instead of using මහත්තයා for 'you', the form ඔබ වහන්සෙ is used, and instead of using මහත්තයා for 'he' the form ස්වාමින් වහන්සෙ (pl. ස්වාමින් වහන්සේලා) is used.

Also, when referring to Buddhist monks, it is customary to use special verbs. Of these, it is worth nothing that instead of යනවා 'go' the verb වඩිනවා is used: instead of කනවා 'eat' the verb වලඳනවා (Class 1, past වැලඳුවා) is used: and instead of ඉන්නවා 'be', වැඩ ඉන්නවා is used:

ඔබ වහන්සෙ පන්සලේ වැඩ ඉන්න.	You remain in the temple.
ස්වාමින් වහන්සෙ වැලඳුවා ද?	Has he eaten?
ඒ ස්වාමින් වහන්සෙ විහාර ගෙට වැඩියා.	That monk went to the Shrine House.

Exercises

A. Substitute orally:

1. .... මම යන්නම්.

if the master doesn't come
even if the master doesn't go
if he doesn't work
if the son doesn't eat
if he doesn't work

2. මහත්තයා .... ගෙදර ගියා.

without working
without shopping
without eating the food
without delaying
without going to the shop
without reading the books

3. .... පොත් මෙතන තියෙනවා.

every boy's
of every shop
of every teacher
of every class
all the boys

4. නායක හාමුදුරුවො ....

is going to the village
is in the temple
has eaten
has gone to the temple

B. Transform to the negative, according to the model:

මම කෑම කාලා ගියා...මම කෑම නොකා ගියා.

1. ළමයා වැඩ කරලා ගියේ නෑ.
2. පුතා පොත කියවාලා ඉස්කෝලෙ ගියා.
3. මම එතන නැවතිලා එන්න බලන්නම්.
4. ඒ ළමයා ආවෙ මොකද?

C. Say in Sinhalese:

1. There is a festival in Colombo this week.
2. I don't know if someone is going from here.
3. If nobody is going I can go.
4. But I am not taking my car.
5. If I don't go to Colombo, I shall go to the library.
6. The high priest has given me the keys.
7. I have to read some palm leaf manuscripts before the end of this month.

8. Is this the temple you go to to make offerings?
9. Yes. I like this temple.
10. The Stupa is very beautiful.
11. And the library is very big.
12. Have you ever taken vows?
13. Yes. Every Poya day I take vows.
14. On full moon days hundreds of people come to this temple to take vows.
15. The temple must be beautiful to look at on full moon days, eh?

16. Yes, because of the moonlight the Stupa can be seen in distance.

17. Is this a well?
18. Yes. It is the well we use for taking baths.
19. Do the monks take baths here also?
20. No. They have a pond.
21. It is over there, on the other side of the library.
22. Where is the high priest?
23. At this time he must be in the Shrine House.
24. At 11 o'clock he goes to the Shrine House to make offerings.

LESSON 28

Conversation: About an Author

Gunapala and Perera are discussing Gunasinha, an author.

GUNAPALA

ගුණසිංහගෙ රස්සාව පොත් ලියන එක, නේ ද?	Gunasinha's occupation is writing books, isn't it?

PERERA

මිනිහා නවකතා කීපයක් ලියලා තියෙනවා.	He has written several novels.
ලිවීම	the writing
ඉගැන්වීම	the teaching
නමුත් රස්සාවට කරන්නෙ පොත් ලිවීම නෙවි, ඉගැන්වීම.	But as his occupation he doesn't write books; he teaches.
හැටියට	as
මිනිහා ගුරුවරයෙක් හැටියට තමයි වැඩියෙ ප්‍රසිද්ද.	He is more famous as a teacher.
තදේට	strongly, heavily
විවේචනේ කරනවා	criticize
මිනිහා ලියන පොත් මිනිස්සු තදේට විවේචනේ කරනවා.	People strongly criticize the books he writes.
ලියන ලියන පොත	every book (he) writes
විකිණෙනවා	sell (intr.), be sold

GUNAPALA

නමුත් මිනිහා ලියන ලියන පොත බොහොම ඉක්මනට විකිණෙනවා.	But every book he writes sells very fast.

මං හිතන්නෙ	I think that . . .
කල්පනාව	idea
ටිකින් ටික	little by little
අත අරිනවා	give up
බහිනවා	descend, get down to
මං හිතන්නෙ මිනිහාගෙ කල්පනාව ටිකින් ටික ඉගැන්නීම අත ඇරලා පොත් ලිවීමට ම බහින්නයි.	I think his idea is to give up teaching little by little and get down to writing only.

PERERA

වෙන්න පුළුවනි.	(That) may be so.
දවසින් දවස	from day to day
වෙනස් කරනවා	change
පිලිගන්නවා	accept, believe
ගුනසිංහ දවසින් දවස අදහස් වෙනස් කරන නිසා මිනිහා කියන දේවල් පිලිගන්න අමාරුයි.	Because Gunasinha changes his ideas from day to day, it is difficult to believe the things he says.
ගහින් ගහට	from tree to tree
පනිනවා	jump
කුරුල්ලා	the bird
මාරු වෙනවා	cross over, change
මාරු වෙන එක	changing
සිරිත	the habit, nature
ගහින් ගහට පනින කුරුල්ලා වගේ රස්සාවෙන් රස්සාවට මාරුවෙන එක මිනිහාගේ සිරිත, නේ.	Changing from job to job like a bird jumping from tree to tree is his nature, isn't it?
අඳුනා ගන්නවා	get acquainted with
මම අඳුනාගත්තාට පස්සෙ මිනිහා දැනට රස්සාවල් හතරක් කරලා තියෙනවා.	Since I've gotten acquainted with him he has had four jobs.

GUNAPALA

කත්රූවරයා	author
ඉගැන්නීම අත ඇරලා පොත් කත්රූවරයෙක් හැටියට රස්සාව පටන්ගත්තොත් මිනිහාට හොඳයි.	It is good for him if he gives up teaching and starts working as an author.
පොත් ලියන එක වෙන රස්සාවල් වගේ නෙවි.	Writing books is not like other jobs.
වෙනස් වෙනස්	various, different
විදිය	way
ප්‍රකාස කරනවා	express, publish
පොත් ලියන කොට වෙනස් වෙනස් අදහස් වෙනස් වෙනස් විදිවලට ප්‍රකාස කරන්න පුලුවන්, නේ?	When you write books you can express different ideas in different ways, can't you?
ඒ නිසා මිනිහාට ඒක එපා වෙන්නෙ නෑ.	Therefore, he won't get tired of it.

PERERA

ඔහේගෙ කතාව ඇත්ත වෙන්න පුලුවන්.	You may be right.
හැමදාම	every day
අකමැති	dislike
මිනිහා රස්සාවෙන් රස්සාවට මාරු වෙනවා ඇත්තෙ හැමදාම එකම විදියට වැඩ කරන්න අකමැති නිසා තමයි.	It must be because he dislikes working in the same way every day that he changes from job to job.

GUNAPALA

ඔහේ දැක්කා ද ගුනසිංහගෙ අලුත් ම පොත 'පිටිසර ගම'?	Did you see Gunasinha's latest book "Pitisara Gama?"

PERERA

පිට වෙනවා	come out, be published
නෑ. ඒක පිට වෙලා ද?	No. Has it come out?
ලිව්ව වග	the fact that he wrote

මම දන්නවා මිනිහා අලුත් පොතක් ලිව්ව වග.	I knew he wrote a new book.
පිට වෙච්ච වග	the fact that it has come out
නමුත් ඒක පිට වෙච්ච වග දන්නෙ නෑ.	But I didn't know that it had been published.

GUNAPALA

පෙරේදා	day before yesterday
ඒක පිට උනේ පෙරේදා.	It came out the day before yesterday.
එදා ම	right on that day
මම එදා ම ගිහිල්ලා පොතක් ගත්තා.	I went and bought a book that same day.
දෙකයි පනහ	two fifty
දෙකයි පනහයි.	It's two fifty.
ඔහේට ඕන නම් මගේ පොත දෙන්න පුලුවන් ලබන සුමානෙ.	If you want I can give you my book next week.

PERERA

කොපිය	copy
නෑ. මම කොපියක් ගන්නම්.	No. I'll buy a copy

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

උගැන්නීම	'the teaching';	gen. උගැන්නීමෙ	; pl. උගැන්නීම්
කල්පනාව	'the idea';	gen. කල්පනාවෙ	; pl. කල්පනාවල්
කොපිය	'the copy';	gen. කොපියෙ	; pl. කොපි
ලිවීම	'the writing';	gen. ලිවීමෙ	; pl. ලිවීම්
විදිය	'the way';	gen. විදියෙ	; pl. විදි
සිරිත	'the habit', 'nature';	gen. සිරිතෙ	; pl. සිරිත්

Class 3

කර්තෘවරයා	'the author'; pl. කර්තෘවරු
කුරුල්ලා	'the bird'; pl. කුරුල්ලො

2. NEW VERBS

Class 1

ප්‍රකාශ කරනවා	'express'
විවේචනේ කරනවා	'criticize'
වෙනස් කරනවා	'change' (trans.)

Class 2

පනිනවා	'jump'
බහිනවා	'descend, get down to'; past

Class 3

විකිනෙනවා	'be sold, sell'(intr.)

Irregular

අත අරිනවා	'give up'; past අත ඇරියා
අඳුනාගන්නවා	'get acquainted with'
පිට වෙනවා	'come out, be published'
පිලිගන්නවා	'accept'
මාරු වෙනවා	'cross over'

3. ඇත්තෙ

ඇති 'might be' has an emphatic form ඇත්තෙ , which must be used in emphatic sentences. Compare the following pairs:

Simple:	
මහත්තයා යනවා ඇති.	The master might go.
Emphatic:	
යනවා ඇත්තෙ මහත්තයා.	It is the master who might be going.
Simple:	
මම ළඟ ත්‍රීරෝස් සිගරැට් ඇති.	I might have Three Roses cigarettes (in my shop).

Emphatic

මම ළඟ ඇත්තෙ ත්‍රීරෝස් සිගරට්.	Three Roses cigarettes are the ones I might have (in my shop).

4. PAST TENSE VERBAL ADJECTIVE

4.1 Sinhalese has a past tense verbal adjective formed for all classes by substituting -ə for -a in the past tense simple form; that is, in terms of Sinhalese writing, removing the ා from the past tense simple form:

Verb		Past Simple Form	Past Verbal Adjective
Class 1			
කපනවා	cut	කැපුවා	කැපුව
බලනවා	look, see	බැලුවා	බැලුව
Class 2			
අදිනවා	draw, pull	ඇද්දා	ඇද්ද
බදිනවා	fry	බැද්දා	බැද්ද
Class 3			
තේරෙනවා	understand	තේරුනා	තේරුන
හැරෙනවා	turn	හැරුනා	හැරුන
Irregular			
යනවා	go	ගියා	ගිය
එනවා	come	ආවා	ආව

4.2 The past tense verbal adjective is used to modify a following noun with the same implication as the past participial adjective (22, 5):

බංඩා ඊයෙ කඩපු පොල් ගේන්න. බංඩා ඊයෙ කැඩුව පොල් ගේන්න.	Bring the coconuts that Banda picked yesterday.

Other examples are:

සඳුදා ගිය මහත්තයා මම දන්නවා.	I know the man who went on Monday.

ගුනසිංහ ලිව්ව පොත පිට වෙලා තියෙනවා.	The book Gunasinha wrote has come out.
මම ඒ මිනිහාට දුන්න සල්ලි දැක්කා ද?	Did you see the money I gave that man?

5. VERBAL NOUNS

Sinhalese has three types of verbal nouns:

5.1 Verbal Nouns in -iimə or -illə:

A verbal noun is formed from the past tense stem of Classes 1 and 3 by dropping the final -u- or -un- of the past tense stem and adding the suffix -iimə or -illə. From verbs of Class 2 a verbal noun is formed by adding the same suffix -iimə or illə to the past tense stem, but without the doubling of the last consonant of the stem.

Verb		Past Tense	Past Tense Stem	Verbal Noun
Class 1				
කපනවා	cut	කැපුවා	කැපු-	කැපීම, කැපිල්ල the cutting
හදනවා	make	හැදුවා	හැදු-	හැදීම, හැදිල්ල the making
උගන්නනවා	teach	ඉගැන්නුවා	ඉගැන්නු-	ඉගැන්නීම, ඉගැන්නිල්ල the teaching
Class 2				
අදිනවා	pull, draw	ඇද්දා	ඇද්ද්-	ඇදීම, ඇදිල්ල the pulling
බඳිනවා	bind, erect	බැන්දා	බැන්ද්-	බැඳීම, බැඳිල්ල the binding
Class 3				
තේරෙනවා	under-stand	තේරුනා	තේරු-	තේරීම, තේරිල්ල the under-standing
වැටෙනවා	fall	වැටුනා	වැටු-	වැටීම, වැටිල්ල the falling

For the irregular verbs that have occurred so far, the verbal noun forms are:

Verb	Past Tense	Verbal Noun	
ඉන්නවා	උන්නා	ඉඳීම, ඉඳිල්ල	the being
එනවා	ආවා	ඒම	the coming
කනවා	කෑවා	කෑම, කැවිල්ල	the eating
ගන්නවා	ගත්තා	ගැනීම, ගැනිල්ල	the taking, buying
ගෙනියනවා	ගෙනිච්චා	ගෙනයෑම	the taking
ගෙවදිනවා	ගෙවදුනා	ගෙවදීම, ගෙවදිල්ල	the settling down
ගේනවා	ගෙනාවා	ගෙනීම, ගෙනිල්ල	the bringing
තියෙනවා	තිඋනා	තීම, තිබීම	the being
දනවා	දෑවා	දෑම, දැවිල්ල	the burning
දෙනවා	දුන්නා	දීම, දෙවිල්ල	the giving
යනවා	ගියා	යෑම, යැවිල්ල	the going
නවතිනවා	නැවතුනා	නැවතීම, නැවතිල්ල	the staying
පේනවා	පෙනුනා	පෙනීම, පෙනිල්ල	the seeing
බොනවා	බීච්චා	බීම	the drinking

The verbal noun in -iimə or -illə frequently equates with an English verbal noun in -ing:

මිනිහාගෙ ලිවීම හොඳ නෑ.	His (hand) writing is no good.
බස් එලවිල්ලට කීදෙනෙක් ඕන ද?	How many people do you want for driving buses?

5.2 Verbal Nouns with වග or බව

A verbal noun may be formed by following the present verbal adjective, the past verbal adjective, or the past participial adjective with either of the forms වග or බව :

With the Present Verbal Adjective:

	Verb	Verbal Noun		
කනවා	eat	කන වග	or	කන බව
බදිනවා	fry	බදින වග	or	බදින බව
තේරෙනවා	understand	තේරෙන වග	or	තේරෙන බව

With the Past Verbal Adjective:

	Verb	Verbal Noun		
කනවා	eat	කෑව වග	or	කෑව බව
බදිනවා	fry	බැද්ද වග	or	බැද්ද බව
තේරෙනවා	understand	තේරුන වග	or	තේරුන බව

With the Past Participial Adjective:

කනවා	eat	කාපු වග, කාපු බව
බදිනවා	fry	බැදපු වග, බැදපු බව
තේරෙනවා	understand	තේරිච්ච වග, තේරිච්ච බව

The verbal noun in වග or බව is used mostly as the object of a verb, and is likely to equate with an English 'that' clause or with an English clause introduced by 'the fact that':

මිනිහා පොත් ලියන බව දන්නවා. මිනිහා පොත් ලියන වග දන්නවා.	(I) know that he writes books.
එයා වැඩ කරපු බව මහත්තයා කිව්වා. එයා වැඩ කරපු වග මහත්තයා කිව්වා.	The master said that he worked.

Note that the form referring to the person performing the action of a verb noun in -iimə, illə is in the genitive case, whereas one referring to a person performing the action of a verbal noun in වග or බව is in the case normally required as subject by the verb being used:

මගේ ලිවීම	my writing
මම ලියන වග	that I am writing, or the fact that I am writing
මට තේරෙන වග	the fact that I understand.

5.3 A verbal noun may be formed by adding එක to the present, past, or past participial verbal adjective.

With the Present Verbal Adjective:

	Verb	Verbal Noun
කනවා	eat	කන එක
බදිනවා	fry	බදින එක
තේරෙනවා	understand	තේරෙන එක

With the Past Verbal Adjective:

කනවා	eat	කෑ එක
බදිනවා	fry	බැද්ද එක
තේරෙනවා	understand	තේරුන එක

With the Past Participial Verbal Adjective:

කනවා	eat	කාපු එක
බදිනවා	fry	බැදපු එක
තේරෙනවා	understand	තේරිච්ච එක

The verbal noun in එක can usually be used in either of the constructions mentioned above. That is, යන එක may mean 'the going' or 'that he is going, the fact that he is going'. However, the form referring to the person who performs the action of the verbal noun must, as in the case of බව , වග be in the case required as subject of the verb:

ඒ මිනිහා පොත් ලියන එක හොඳ නෑ.	It isn't good that he writes books. (The fact that he writes books isn't good.)
ගුනසිංහ රස්සාවෙන් රස්සාවට මාරුවෙන එකට කැමති නෑ.	(I) don't like Gunasinha's going from job to job.
උන්නැහේ ලිව්ව එක හරි නෑ.	It's not proper that he wrote.
අසනීප නම් පයින් යන එක හොඳ නෑ.	If you are ill it's bad to walk.
මිනිහා පොත් ගෙනාපු එක හොඳ නෑ.	It isn't good that the man brought books.

6. REPETITION OF ADJECTIVES

6.1 Adjectives preceding a noun may be repeated ('reduplicated') to give a sense like that of English 'various' plus adjective.

The noun must be plural:

හොඳ හොඳ පොත්	various good books
රස රස කෑම	various tasty foods
පුරාන පුරාන සිද්දස්තාන	various ancient holy places
පොත් ලියන කොට වෙනස් වෙනස් අදහස් වෙනස් වෙනස් විදිවලට ප්‍රකාස කරන්න පුලුවන්, නේ?	When you are writing books, various different ideas can be expressed in various different ways, can't they?

Predicate adjectives are never reduplicated.

6.2 Verbal adjectives, in any tense, may also be reduplicated. The usual English equivalent is 'every . . .'. The noun may be either singular definite or plural with no change in meaning:

මිනිහා ලියන ලියන පොත හොඳයි.	Every book he writes is good.
ඒ ලමයා කරන කරන වැඩ මටත් කරන්න පුලුවනි.	Every job that boy does I can do, too.
මම බැලුව බැලුව තැන ලස්සනයි.	Every place I saw was beautiful.
නෝනා හදපු හදපු කරිය කට දැවා.	Every curry she made was hot.

7. 'FROM DAY TO DAY'

'From day to day', 'house to house', etc., may be expressed in Sinhalese with the indefinite of the noun plus ගානෙ (25,10).

දවසක් ගානෙ	from day to day
ගෙයක් ගානෙ	from house to house

Sinhalese has another way of expressing this. A noun in the instrumental case is followed by the dative case form of the same noun:

ගෙයින් ගෙට	from house to house
හන්දියෙන් හන්දියට	from corner to corner
ගහින් ගහට	from tree to tree
පැයෙන් පැයට	from hour to hour

However, if the noun involved refers to a period of time of a day or longer, the instrumental form of the noun is followed by the direct form:

දවසින් දවස	from day to day
සුමානෙන් සුමානෙ	from week to week
අවුරුද්දෙන් අවුරුද්ද	from year to year

8. 'TWO FIFTY'

The Sinhalese equivalent of 'two fifty', 'three forty' etc., in counting money, quoting prices and telling time is expressed by adding යි to the first numeral:

දෙකයි පනහ	two fifty (two rupees and fifty cents or 2:50 o'clock
තුනයි හතලිහ	three forty

These phrases take case and definiteness endings and the assertion marker in the same way as single numerals:

දාහතරයි දහයයි.	Its (price is) fourteen ten.
දැන් තුනයි හතලිහයි.	It's now 3:40 o'clock.
දෙකයි පනහට එන්න.	Come at 2:50.
මහත්තයා හතරයි විසි පහක් දුන්නා.	The master gave me four (rupees and) twenty-five (cents).

When it is necessary to specify the units of money involved, quantity phrases with the appropriate noun may be joined in the same way as numerals alone:

රුපියල් දෙකයි සත පනහක් දෙන්න.	Give two rupees and fifty cents.
මේක රුපියල් හතරයි සත දහයයි.	This one is four rupees and ten cents.
ගුනසිංහ රුපියල් දාහතරයි සත පනහක බඩු ගත්තා.	Gunasinha bought fourteen rupees and fifteen cents worth of goods.

9. 'BEFORE, AFTER'

The postpositions ඉස්සෙල්ලා 'before' and පස්සෙ 'after' are used with a dependent noun or pronoun in the dative case (14, 9; 16, 9; 20, 10; 23, 7):

වැස්සට ඉස්සර ගෙදර යන්න.	Go home before the rain.
ලිවීමට ඉස්සෙල්ලා කල්පනා කරන්න.	Think (about it) before you write.
මම ගියේ මහත්තයාට පස්සෙ.	I went after you.
වැට බැඳිල්ලට පස්සෙ මම වැඩ කරන්න ගියා.	After building the fence, I went to work.

While පස්සෙ may be used with a verbal noun, as above, it is more customary to use it with the dative case of the simple past tense of a verb, with no difference in meaning:

වැට බැන්දාට පස්සෙ මම වැඩ කරන්න ගියා.	After building the fence, I went to work.

Similarly, ඉස්සෙල්ලා and ඉස්සර are more commonly used with a dependent infinitive than they are with a verbal noun:

ලියන්න ඉස්සෙල්ලා කල්පනා කරන්න.	Think (about it) before you write.
ලංකාවට යන්න ඉස්සර සිංහල ටිකක් ඉගන ගන්න ඕන.	You should learn some Sinhalese before going to Ceylon.

10. 'WAY, MANNER'

The form විදිය 'the way, manner' is used in the dative case where English uses 'in a way':

මේ විදියට වැඩ කරන්න එපා.	Don't work in this way.
මම ලියන විදියට ලියන්න බැරි ද?	Can't you write the way I write?

11. 'AS'

හැටියට equates with English 'as, in the capacity of':

මිනිහා ගුරුවරයෙක් හැටියට වැඩියෙ ප්‍රසිද්දයි.	He is more famous as a teacher.

ඩ්‍රයිවර් කෙනෙක් හැටියට වැඩ කරන්න පුලුවන් ද?	Can you work as a driver?

12. NEGATIVE

For some adjectives a negative form is made by prefixing අ. There are sometimes changes in the stem when this prefix is added:

කැමති	like	අකමැති	don't like, dislike
සන්තෝස	pleased	අසන්තෝස	not pleased
ප්‍රයෝජනවත්	useful	අප්‍රයෝජනවත්	not useful

13. මං

මං is an alternative form for මම 'I'. It generally implies greater informality:

මම යනවා. මං යනවා.	I am going.

14. 'I THINK . . .'

In Sinhalese, both මං හිතන්නෙ (or මම හිතන්නෙ) and මගේ කල්පනාව equate with English 'I think (that); my idea is that . . .'. The subordinate clause may follow these expressions without any introductory conjunction:

මං හිතන්නෙ උන්නැහෙ ගුරුවරයෙක්.	I think he's a teacher.
මිනිහාගෙ කල්පනාව වැඩ නොකර ගෙදර යන්න.	His idea is to go home without doing work.

15. RESPECTFUL FORMS

The form වරයා (plural වරු) may be added to many nouns to make a term of respect. When this is added to a noun, it is the වරයා that is in inflected, and not the form to which it is added. Some nouns never occur without this suffix; for example, ගුරුවරයා 'teacher', since this is always used as a term of respect. In other cases, the plural වරු may be added to a noun to form an alternative respectful plural even though it is not customary to use වරයා in the singular; for example දොස්තර 'doctor'

දොස්තරලා or දොස්තරවරු . The noun හාමුදුරුවො 'monk' always has the plural form හාමුදුරුවරු .

Exercises

A. Substitute orally:

1. සනීප නැත්තං .... හොඳ ද?

working
staying in the shop
talking
going by bus
writing books
eating food
thinking
teaching
walking
dancing

2. ඒ මහත්තයා .... මම දන්නවා.

every book (he) writes
every place (he) goes
every letter (he) writes
every shop (he) goes to
every work (he) does
every car (he) drives
every bus (he) goes in
every office (he) works in

3. මිනිහා වැඩියෙ හොඳ ...., නේ ද?

as a driver
as a watchman
as an author
as a teacher
as a carpenter
as a friend

4. එයා .... මම දන්නවා.

the fact that (he) wrote books
the fact that (he) drank beer
the fact that (he) gave up teaching
the fact that (he) criticized my book
the fact that (he) accepted my idea
the fact that (he) got to know the master
the fact that (he) makes hot curries
the fact that (he) changes his jobs every day

5. අපි ළඟ .... තියෙනවා.

various good books
various kinds of good cigars
various tasty curries
various beautiful things
various new pictures
various old books
various different kinds of foods

6. ඒ ගෑනි .... ගියා.

from house to house
from corner to corner
from shop to shop
from bus to bus
from village to village
from town to town

7. .... මහත්තයාට නරක ද?

if (you) come forward for elections
if (you) write a book
if (you) drive an Austin
if (you) go to see a dance
if (you) give up teaching and start writing books
if (you) give up spicy food and start eating English food
if (you) get to know the doctor
if (you) accept my idea
if (you) change over to some other job
if (you) get down to carpentry as an occupation

8. .... සල්ලි හිඟ නිසා තමයි.

he changes from job to job
he must change from job to job
he goes by bus every day
he must go by bus every day
he did carpentry
he must do carpentry
he published the book
he must publish that book

B. Transform according to the model, combining the two sentences given:

මහත්තයා යනවා. ඒක මම දන්නවා. ...මහත්තයා යන වග මම දන්නවා.

1. එයා පොතක් ලිව්වා. ඒක මම දන්නවා.
2. උන්නැහේ ගමට ගියා. ඒක මම දන්නවා.
3. මේ වැට කැඩිලා. ඒක මම දන්නවා.
4. බංඩා වැට බැඳලා. ඒක මම දන්නවා.
5. පුතා පොත් කියවනවා. ඒක මම දන්නවා.
6. එයාට පාඩම තේරුනා. ඒක මම දන්නවා.
7. ළමයාට යන්න එපා උනා. ඒක මම දන්නවා.

C. Transform the sentences of B. 1. according to the following model:

මහත්තයා යනවා. ඒක මම දන්නවා....මහත්තයා යන බව මම දන්නවා.

D. Transform according to the model, changing the expression with විදිය to a verbal noun:

මහත්තයා ලියන විදිය හොඳයි....මහත්තයාගෙ ලිවීම හොඳයි.

1. උන්නැහේ උගන්නන විදිය හොඳ නැ.
2. ළමයා කෑම කන විදිය හොඳ මදි.
3. මේ පොත විකිනෙන විදිය වරදක් නැ.
4. මිනිහා නටන විදිය දැක්කා ද?
5. නෝනා වැඩ කරන විදිය මම දන්නවා.
6. මම එයා පොත් ලියන විදිය විවේචනේ කෙරුවා.
7. මම විවේචනේ කරන විදිය එයා දන්නවා.

E. Say in Sinhalese:

1. Every book he writes sells very fast.
2. If they sell fast, why do you criticize them?
3. His books aren't good enough. Some books he writes are novels.
4. Aren't novels good?
5. Novels are good: but his novels are not good.

6. If they are bad, how do they sell fast?
7. People like to read his novels, don't they?
8. Yes. But most people like bad books.

9. My idea is to start a new job.
10. What do you want to do?
11. Now I am fed up with teaching.
12. I'd like to start work as an author.
13. Have you written any books before this?
14. No. But I have written to the papers.
15. Writing to the papers is not enough; if you want to become a good author you must write a book or two before giving up teaching.

Review 7

A. Substitute orally, making necessary alterations in the sentence:

1. මම .... කරියක් හදාගන්නවා.

for myself
for the master
for my son
for him
for his father
for us
for my family
for this gentleman

2. .... මදි, වැඩ කරන්නත් ඕන.

going to Colombo
having money
reading books
having the necessity
having friendship
going from village to village
eating food
driving the car

3. මට .... නෑ.

any book
any food
any letter
any parcel
any estate
any friend

4. අපේ ගමේ වැඩ කරන්න .... තියෙනවා.

three places
three persons
three kinds of estates
four places
four women
nine days

5. අපේ පන්සල .... පන්සල, නේ ද?

best
most beautiful
biggest
smallest
oldest
most ancient

B. Transform according to the model by negating the first verbal form in the sentence:

මම ගිය තැනක් නෑ....මම නො ගිය තැනක් නෑ.

1. වැඩ කරන මිනිස්සුන්ට සල්ලි දෙන්න ද?
2. කෑම කාපු ලමයි කවුද?
3. මම බලාපු පොත් මහත්තයා ලඟ ඇති.
4. මම ගියත් ඔහේ යන්න.
5. මහත්තයා ගියොත් අපි එන්නම්.
6. අපි කරන්නෙ වඩු වැඩ විතරයි.
7. මේ ලමයි කෙරුවෙ රා මැදිම විතරයි.

C. Answer the following questions according to the model:

කවුද යන්නෙ?....කවුරුවත් යන්නෙ නෑ.

1. කාටද සල්ලි දුන්නෙ?
2. කාගෙන් ද බඩු ගත්තෙ?
3. කවුරු ලඟ ද සල්ලි තියෙන්නෙ?
4. කාට ද කොලඹ යන්න පුලුවන්?

D. Conversations:

1. X wants to become a doctor. Y tries to dissuade him from changing his present job, which is teaching in the University. Y emphasizes the virtues of university teaching and the difficulties that a doctor has to go through in his work.

2. X and Y discuss the different ways of building houses in different countries. Y is anxious to know in detail the methods of building in America.

3. X visits a Buddhist temple. Y acts as his guide. X gets a chance to talk to the High Priest.

4. X tries to talk Y into running for Parliament. Y is not very eager to do so.

LESSON 29

Conversation: Finding Out About Doctors

John asks Mr. Perera about doctors and hospitals in Ceylon.

JOHN

යටතෙ	under the jurisdiction of
ලංකාවෙ දොස්තරවරු සේරම ආංඩුව යටතෙ වැඩ කරන අය ද?	Do all doctors in Ceylon work for the government?

PERERA

පුද්ගලිකව	privately
ඉස්පිරිතාලෙ	hospital
නෑ. පුද්ගලිකව වැඩ කරන අයත් ඉන්නවා.	No. There are private practitioners also.
ආංඩුවෙ දොස්තරලාත් දවසට පැය කීපයක් පුද්ගලිකවත් ලෙඩ්ඩු බලනවා.	Even the government doctors examine patients privately, too, several hours a day.
ඒ ගොල්ල ආංඩුව යටතෙ වැඩ කරන්නෙ ඉස්පිරිතාලවල විතරයි.	They work for the government only in hospitals.

JOHN

මට හොඳ දොස්තර කෙනෙක් හම්බවෙන්න ඕන කරලා තියෙනවා.	It has become necessary for me to see a good doctor.
වැඩියෙ හොඳ ඉස්පිරිතාලෙට යන එක ද, පුද්ගලිකව දොස්තර කෙනෙක් ළඟට යන එක ද?	Which is better, going to the hospital or going to a doctor privately?

PERERA

සතුට	pleasure
ඒක මහත්තයාගෙ සතුටක්.	That is up to you.
විසේසඥයා *	specialist
විසේසඥයෙක් හම්බ වෙන්ඩ ඕන නම් ඉස්පිරිතාලෙදිත් පුලුවනි.	If you want to see a specialist, you can do so at the hospital, too.
දවල්	afternoon, noon (about 12-2)
හැබැයි, හැම විසේසඥයෙක් ම දවල් දොලහෙ ඉඳලා එක වෙනකනුයි හවස පහේ ඉඳලා හය වෙනකනුයි ගෙදරදි පුද්ගලිව ලෙඩ්ඩු බලනවා.	But every specialist examines patients at home privately from 12 to 1 p.m. and from 5 to 6 p.m.
ගෙවනවා	pay
ඇඟ	body
පරික්සා කරවා ගන්නවා	get examined
ගෙදරට ගිහිල්ලා ගෙවලා ඇඟ පරික්සා කරවාගන්න එක මහත්තයාට වැඩියෙ හොඳයි.	It is better for you to go to his house and get yourself examined for a fee.
වාට්ටුව	ward
ඇතුල් වෙනවා	enter
වාට්ටුවකට ඇතුල්වෙන්ඩ ඕන නම් මහත්තයා ලියුමක් දේවි.	If you have to enter a ward he will give you a letter.
නර්සිං හෝම් එක	nursing home
එතකොට ඉස්පිරිතාලෙ ගෙවන වාට්ටුවකට හරි පුද්ගලික නර්සිං හෝම් එකකට හරි යන්ඩ පුලුවනි.	Then you can go either to a paying ward in the hospital or to a private nursing home.

JOHN

තරම්	as much as
නෑ. මට වාට්ටුවකට ඇතුල්වෙන්න තරම් අසනිපයක් නෑ.	No. I am not sick enough to enter a ward.

---

* ඥ represents the sound jñ. Therefore විසේසඥයා is to be pronounced as wiseesajñəya.

පපුව	chest
ටික ටික	somewhat
රිදෙනවා	ache
දැන් දවස් කීපයක් මගේ පපුව ටික ටික රිදෙනවා.	Now for a few days my chest has been aching a bit.
කල්පනා කරනවා	think
කලේ	= කෙරුවෙ
හොඳ දොස්තර කෙනෙක් ලඟට යන්න කල්පනා කලේ ඒ නිසායි.	That's why I thought of seeing a good doctor.

PERERA

අමාරුව	ailment
සම්බන්දව	concerning
පපුවෙ අමාරු සම්බන්දව හොඳම දොස්තර තමයි ඩොක්ට හැන්ඩි.	The best doctor for chest ailments is Dr. Handy.
ඇපොයින්ට්මන්ට් එකක් දානවා	make an appointment
ටැලිපෝන් කරලා ඇපොයින්ට්මන්ට් එකක් දාලා ගිහින් හම්බ වෙන්න.	Telephone him, make an appointment and go and see him.
මල්ලි	younger brother
හැදෙනවා	get, catch (an ailment)
බේත් කරනවා	give medical treatment
අපේ මල්ලිගෙ පපුවෙ අමාරුවක් හැදිලා උන්නැහෙ තමයි බේත් කෙරුවෙ.	My younger brother had a chest ailment, and he treated him.

JOHN

උන්නැහේ ඉස්පිරිතාලෙත් වැඩ කරනවා ද?	Does he work in the hospital, too?

PERERA

ඔව්. නමුත් ඉස්පිරිතාලෙට යන්ඩ එපා.	Yes, but don't go to the hospital.
ඉස්පිරිතාලෙ හුඟක් සෙනග වැඩියි.	There's too much of a crowd in the hospital.

රස්තියාදු වෙනවා	waste time
හුඟක් වෙලා රස්තියෑදු වෙන්ඩත් වෙනවා.	You'll have to waste a lot of time, too.
ඉස්පිරිතාලෙදි හම්බ වෙන්ඩ ඇපොයින්ට්මන්ට් එකක් දාන්ඩ බෑ.	You can't make an appointment to see him in the hospital.
අනිත් එක	the other thing
නොමිලෙ	free of charge
අනිත් එක, ඉස්පිරිතාලෙ බේත් කරන්නෙ නොමිලෙ.	The other thing is, hospital treatment is free.
සාමාන්‍යයෙන්	generally
ඒක සාමාන්‍යයෙන් දුප්පත් මිනිස්සුන්ටයි.	Generally it is for the poor people.
මහත්තයා ගෙදරට ගිහින් හම්බවෙන එක තමයි වැඩියෙ හොඳ.	It is better if you go to his house and see him.

JOHN

හොඳයි. මම එහෙම කරන්නම්.	Well, I'll do that.

Additional Vocabulary

අම්මා	mother
අයියා	older brother
අක්කා	older sister
නංගි	younger sister

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

නර්සිංහෝම් එක	'nursing home'
ඇපොයින්ට්මන්ට් එක	'appointment'

Class 2

අමාරුව	'ailment',	gen.	අමාරුවෙ	, pl. අමාරු
ඇඟ	'body',	gen.	ඇඟේ	, pl. ඇඟවල්
පපුව	'chest',	gen.	පපුවෙ	, pl. පපු
වාට්ටුව	'ward',	gen.	වාට්ටුවෙ	, pl. වාට්ටු
සතුට	'pleasure,	gen.	සතුටෙ	, no pl.

Class 4

ඉස්පිරිතාලෙ	'hospital',	pl. ඉස්පිරිතාල

Class 5

අම්මා	'mother'; indef.	අම්මා කෙනෙක්	pl. අම්මාලා
අයියා	'older brother';	අයියා කෙනෙක්	pl. අයියාලා
මල්ලි	'younger brother';	මල්ලි කෙනෙක්	pl. මල්ලිලා
අක්කා	'older sister';	අක්කා කෙනෙක්	pl. අක්කාලා
නංගි	'younger sister';	නංගි කෙනෙක්	pl. නංගිලා
විශේෂඥයා	'specialist',	pl. විශේෂඥයෝ	

2. NEW VERBS

Class 1

ගෙවනවා	'pay'
කල්පනා කරනවා	'think'
බේත් කරනවා	'give medical treatment'

Class 3

රිදෙනවා	'ache'
හැදෙනවා	'get (diseases)'

Irregular

ඇතුල් වෙනවා	'enter', past ඇතුල් උනා
පරීක්ෂා කරවාගන්නවා	'get onself examined', past පරීක්ෂා කරවාගත්තා
රස්තියාදු වෙනවා	'waste time', past රස්තියාදු උනා

3. INFINITIVE

Some speakers of Sinhalese, like Perera in this lesson, have an alternate form of the infinitive with -න්ඩ rather than -න්න . Thus යන්ඩ , වෙන්ඩ , කන්ඩ rather than යන්න, වෙන්න, කන්න. This is especially common in the Colombo area.

In other areas, particularly the upcountry, one may encounter -න්ට rather than -න්ඩ . Hence යන්ට, වෙන්ට, කන්ට.

Note that in either case, other verb forms with -න්න , such as the emphatic and -න්නම් forms, are not affected and will have -න්න even if the infinitive has -න්ඩ or -න්ට.

4. 'HAVE TO'

වෙනවා may be used with a dependent infinitive and dative case subject with the meaning 'have to'. වෙනවා may appear in most of its inflected forms. When it is in the simple form, the meaning is future: 'will have to'.

මට හෙට කොළඹ යන්න වෙනවා.	I will have to go to Colombo tomorrow.
පෙරේරා උන්නැහේ එන්නෙ නැත්තං මට ඒ වැඩ කරන්ඩ වෙනවා.	If Mr. Perera doesn't come, I'll have to do the work.

With other inflected forms of වෙනවා, the meaning will depend on the particular form involved:

මට ඊයෙ ගමට යන්න උනා.	I had to go to the village yesterday.
මිස්ට ගුනසේකරට වත්තක් ගන්න වේවි.	Mister Gunasekara might have to buy an estate.
මට ඉස්පිරිතාලෙට ඇතුල්වෙන්ඩ උනොත් පවුලට සල්ලි හම්බවෙන්නෙ කොහෙන් ද?	If I have to go to the hospital, where will (my) family get money from?
මහත්තයාට රස්සාවට යන්න උනාම මම පවුල බලාගන්න ගෙදර නැවතුනා.	When the master had to go to work, I stayed home to take care of the family.

This construction generally differs in meaning from the similar one with a dependent infinitive plus තියෙනවා (12,7) in that the construction with වෙනවා implies that the situation involved comes about without prior arrangement, or involuntarily, while that with තියෙනවා suggests that the situation has been prearranged or is settled:

මට ඊයෙ කොළඹ ඉන්ඩ තිඋනා.	I was supposed to be in Colombo yesterday.
මහත්තයා ආ නිසා මට ඊයෙ කොළඹ ඉන්න උනා.	Because the master came, I had to go to Colombo yesterday.

5. 'FROM . . . TO . . ."

The English 'from . . . to . . .' with time expressions is expressed in Sinhalese by . . . ඉඳලා . . . වෙන කං . The form dependent upon ඉඳලා is in the genitive case as learned earlier, and the form dependent upon වෙන කං is in the direct case, since වෙන කං means literally 'till it gets to be'.

දවල් දොළහෙ ඉඳලා එක වෙන කං	From twelve noon to one.
හවස පහේ ඉඳලා හය වෙන කං	From five in the afternoon until six.
රෑ දෙකේ ඉඳලා එළි වෙන කං	From two a.m. (literally two at night) until dawn.

The English 'from . . . to . . . with place expressions is stated in Sinhalese, as learned in the first lesson, by putting the place to which in the dative case:

මෙහේ ඉඳලා කළුතරට	From here to Kalutara.

6. කළේ

Some of the past tense forms of කරනවා have alternate forms with a past tense stem කළ්- rather than කෙරු-. There is no difference in usage or meaning. The alternate forms are:

කලා = කෙරුවා (simple past)
කලේ = කෙරුවෙ (emphatic past)
කල = කෙරුව (past tense verbal adjective)
කලොත් = කෙරුවොත් (conditional)

7. EMPHATIC EQUATIONAL SENTENCES

When an equational sentence with an adjective as predicate attribute is transformed to the emphatic form, the assertion marker is removed from the adjective. As with other emphatic sentences, the emphasized item is frequently put last in the sentence but need not be:

Simple:	මේ පොත හොඳයි.	This book is good.
Emphatic:	හොඳ මේ පොත.	It is this book which is good.

As in other types of emphatic sentences, the emphasized form may be further emphasized by adding to it an item such as තමයි or යි :

Simple:	මහත්තයා ගෙදරට ගිහින් හම්බවෙන එක වැඩියෙ හොඳයි.	Your going to (his) house and meeting (him) is better.
Emphatic:	මහත්තයා ගෙදරට ගිහින් හම්බවෙන එක තමයි වැඩියෙ හොඳ.	It is better that you go to his house and meet him.

8. ADVERBS IN -ව

A few adjectives in Sinhalese may add -ව to form an adverb. They must be learned as they occur. The only one that has occurred so far is පුද්ගලික 'private'; thus පුද්ගලිකව 'privately'.

නැ. පුද්ගලිකව වැඩ කරන අයත් ඉන්නවා.	No, there are also people who work privately.

9. THIRD PERSON PRONOUNS

The plural of the third person pronouns මෙයා , ඔයා , අරයා , එයා 'he, she' has been given as මෙයාලා, ඔයාලා, අරයාලා, එයාලා 'they' (11, 3). Another set of third person plural pronouns, with no difference in meaning, may be formed by adding ගොල්ල directly to the members of the මේ set. Thus:

මේ ගොල්ල	they (by me)	=	මෙයාලා
ඔය ගොල්ල	they (by you)	=	ඔයාලා
අර ගොල්ල	they (over there)	=	අරයාලා
ඒ ගොල්ල	they (in question)	=	එයාලා

Class 5 case endings are added to the ගොල්ල forms. Either singular or plural case forms may be used with no difference in meaning. Thus:

Direct: මේ ගොල්ල
Dative: මේ ගොල්ලට, මේ ගොල්ලන්ට
Genitive: මේ ගොල්ලගෙ, මේ ගොල්ලන්ගෙ
Instrumental: මේ ගොල්ලගෙන්, මේ ගොල්ලන්ගෙන්

10. රිදෙනවා

When the subject of රිදෙනවා 'to hurt, ache' is in the direct case, it expresses that which hurts or aches (usually a part of the body):

මගේ පපුව රිදෙනවා.	My chest hurts.
මගේ ඇඟ සේරම රිදෙනවා.	My whole body aches.

රිදෙනවා may also mean 'to be hurt, to get hurt', but only in the sense 'to (be caused to) feel pain', not 'to be wounded or injured'. The subject will then be a noun in the dative case referring to the person who is hurt:

වැටෙන්ඩ එපා! වැටුනොත් ඔය ළමයාට රිදේවි.	Don't fall! If you fall, it'll hurt you.

11. යටතෙ

යටතෙ is a post position with the meaning 'under, for' in the sense of 'under the jurisdiction of, subordinate to'. It requires a dependent noun or pronoun in the direct case:

මම ආංඩුව යටතෙ වැඩ කරනවා.	I work for the government.

ළමයා දැන් ඉන්නෙ මම යටතෙ.	The boy is under my jurisdiction now.

යටතෙ has a dative form යටතට which is used with verbs involving a change of state, as in 'taken under (the jurisdiction of)'.

ගිය අවුරුද්දෙ ලංකාවෙ ඉස්කෝල සේරම ආංඩුව යටතට ගත්තා.	Last year, all schools in Ceylon were taken under the jurisdiction of the government.

12. සම්බන්දව

සම්බන්දව 'concerning, about' is a synonym for ගැන. Another synonym, which has not yet occurred, is පිළිබඳව. All three take a dependent noun in the direct case and may be used in the same situations:

පපුවෙ අමාරු ගැන හොඳම දොස්තර තමයි ඩොක්ට හැන්ඩි. පපුවෙ අමාරු සම්බන්දව හොඳම දොස්තර තමයි ඩොක්ට හැන්ඩි. පපුවෙ අමාරු පිළිබඳව හොඳම දොස්තර තමයි ඩොක්ට හැන්ඩි.	The best doctor for chest ailments is Doctor Handy.

13. තරම්

තරම් 'as much as', in addition to occurring in expressions such as ඒ තරම් 'that much' may take either a dependent infinitive or a dependent noun in whatever case is required by the construction in which the phrase occurs:

නෑ. මට වාට්ටුවකට ඇතුල්වෙන්න තරම් අසනීපයක් නෑ.	No, I'm not sick enough to go into a ward.
මේ පොත් සේරම කියවන්ඩ තරම් දැන් වෙලා නෑ.	There isn't time to read all these books now.
මහත්තයාට තරම් මට සල්ලි නෑ.	I don't have as much money as the master (has).
කොළඹ පලාතෙ තරම් හොඳ කෑම මේ පැත්තෙ නෑ.	There isn't as much good food here as there is in the Colombo area.

Exercises

A. Substitute orally:

1. ඒ දොස්තර .... ලෙඩ්ඩු බලනවා.

from twelve to one
from five to six
from six-thirty to nine
from eight-fifteen to nine-ten
from twelve noon till five p.m.
from seven a.m. till twelve noon
from eight p.m. till ten p.m.
from today till tomorrow evening
from the fifteenth till the twentieth
from June first till September tenth
from this month till the middle of next month
from this year.

2. මේ ලමයා වැඩ කරන්නෙ ....

for the government
for me
for Mr. Gunasekara
for this gentleman
for my uncle
for his younger brother

3. මහත්තයා හෙට ....

has to go to Colombo
will have to go to Colombo
might have to work
might have to work?
might have to stay home
is supposed to go to Jaffna

4. ගිය අවුරුද්දෙ මේ කඩේ ....

was taken under the jurisdiction of the government
was taken over by us
was taken into his charge
was taken under that department
was taken over by my uncle

5. මට .... සල්ලි නෑ.

as much as to go to Colombo
as much as to go to see a dance
as much as to eat in a good hotel
as much as to pay the watchman
as much as to stay at the rest house
as much as to visit ancient holy places
as much as to study Sinhalese
as much as to build a new house

6. .... මහත්තයා ගෙදර නැවතුනා.

because (he) had to do a job
because (his) father came home
when (he) had to enter the hospital
after his uncle came to the estate
when the watchman began to work
when I had to go to work

B. Transform into 'has to' constructions, according to the model:

මම වැඩ කරනවා.....මට වැඩ කරන්න වෙනවා.

1. මහත්තයා කොළඹ යාවි.
2. උන්නැහේ නවතීවි ද?
3. බාප්පා කඩේ ලඟ උන්නා.
4. ලොකු මහත්තයා ඉස්පිරිතාලෙට ඇතුල් උනා.
5. මීස්ට ගුනසේකර වත්තක් ගත්තා ලු.
6. ලොකු මහත්තයා ඊයෙ කොළඹ උන්නා.
7. ඒ ළමයා දවල් දොළහ වෙන කං මෙතන නැවතුනා.

C. Transform into emphatic sentences, emphasizing any suitable item:

1. උන්නැහේ කන්තෝරුවෙදි හම්බවෙන එක වැඩියෙ හොඳයි.
2. හඳ පාලොස්සක දාට හුඟක් ලස්සනයි.
3. මාතලේ පුරුට්ටු හුඟක් සැරයි.
4. මේවායින් ලංකාවෙ එලෝලු වැඩියෙ හොඳයි.
5. ඒ මහත්තයා රස්සාවකට යනවා ඇති.
6. මේ දොස්තර පුද්ගලිව වැඩ කරනවා ද?

C. Say in Sinhalese:

1. You mustn't go to the hospital.
2. If you go to the hospital, you'll have to waste a lot of time.
3. These days the doctor is at home.
4. So you can see him if you go there at about 12 o'clock.
5. Yes. I must see a doctor soon.
6. My body is aching all over.
7. Perhaps I might have to stay in the hospital.
8. That doesn't matter.
9. Do as the doctor says.

10. How much do you want to send a letter to England?
11. I think you need about fifty cents.
12. Then you go to the office and bring me a stamp.
13. I don't have any money now.
14. I'll pay you later.
15. If there aren't any stamps in the office you can bring one tomorrow when you come, can't you?
16. Tomorrow I am supposed to go to Jaffna.
17. Is that so?
18. Then I might have to go, too, eh?

LESSON 30

Conversation: Visiting a Friend

Gunapala drops in to see his old friends the Pereras.

PERERA

එන්න, එන්න. වාඩිවෙන්න.	Come, come. Sit down.

GUNAPALA

හා	ah
නැතුව ඇතියි කියලා	that (you) might not be
බයෙන් බයෙන්	worriedly, in fear
හා, ගෙදර ඉන්නවා, නේ ද?	Oh, you are home.
අද ගෙදර නැතුව ඇතියි කියලා හිතාගන මම ආවෙ බයෙන් බයෙන්.	I came in fear that you wouldn't be home today.

PERERA

මම මේ දවස්වල කොහේවත් යන්නෙ නෑ.	These days I don't go anywhere.
අස්වෙනවා	leave, vacate
කන්තෝරුවෙන් අස්උනාට පස්සෙ මම ගෙදර ම තමයි.	Since leaving the office I'm always at home.
ගිහින් එන්න යනවා	go to visit
ඉඳලා හිටලා සාප්පුවට ගිහින් එන්න යනවා.	Occasionally I visit the shop.
බෑනා	the son-in-law, nephew
බාර දෙනවා	hand over
සාප්පුවෙ වැඩත් සේරම අපේ බෑනාට බාර දුන්නා.	I have even handed over the work of the shop to my son-in-law.

දුවයි බැනායි දෙන්නා දැන් කොළඹ.	My daughter and son-in-law are in Colombo now.

GUNAPALA

එහෙනම් ඒ ගොල්ල දැන් මේ පැත්තෙ එන්නෙම නැතුව ඇති, නේ ද?	Then I suppose that they don't come here at all, eh?

PERERA

ඇවිත් යන්න එනවා.	They come to visit us.
නිතර නිතර	often, frequently
නමුත් නිතර නිතර එන්නෙ නෑ.	But not frequently.
ඉස්පාසුව	the rest, peace
ඒ ළමයාට දැන් ඉස්පාසුවක් නෑ.	That boy has no rest now.
සාප්පුවෙ හරියට වැඩ.	There is really work in the shop.

GUNAPALA

බිස්නස් එක	the business
බිස්නස් හොඳ ද මේ දවස්වල?	Is business good these days?

PERERA

තොග වෙළඳාම	the wholesale trade
හොඳයි. අපි දැන් තොග වෙළඳාමක් පටන් අරන් තියෙනවා.	Yes. We have started a wholesale business now.
ඒකයි එයාට දැන් හුඟක් කරදර.	That's why he has so much to do now.
සිල්ලර වෙළඳාම	the retail trade
ලාබෙ	the profit
සිල්ලර වෙළඳාමෙන් වැඩි ලාබයක් නෑ.	There isn't much of a profit from retail trade.

කොහොම ද දැන් ඒ පලාතෙ තොරතුරු?	How are things in your area now?

GUNAPALA

අමුතු	new, strange
එහේ අමුතු දෙයක් නෑ.	There's nothing new there.
මම ගංසබා චන්දෙට ඉදිරිපත් උනා.	I came forward for Village Council elections.
හරි යනවා	go well
නමුත් හරි ගියේ නෑ.	But it didn't turn out so well.

PERERA

ඔව්. ඕවා ඔහොම තමයි.	Yes. Those things are like that.
සමාජ වැඩ	the public service
කම්මැලි	lazy, disinclined
මම නම් සමාජ වැඩවලට බහින්න කම්මැලියි.	I, of course, don't like entering public service.
අමුත්තා	visitor, stranger
සීතා, සීතා, මෙන්න අමුත්තෙක් ඇවිල්ලා.	Sita, Sita, we have a visitor.

SITA

ඕ, ආය්බෝ!	Oh, hello.
මදැයි දැකපු කල්!	It's been a long time, hasn't it?
බබා	the baby
කොහොම ද දැන් බබාලා?	How are the children now?
එක්ක එනවා	bring along
මේ පැත්තෙ එන කොට නෝනාත් එක්ක එන්න නරක ද?	Would it be bad to bring your wife along when you come this way?

එයාට මේ පැත්ත එපා වෙලා වෙන්න ඇති.	Maybe she is tired of this place?

GUNAPALA

එයාට එන්න විදියක් නැ.	She has no way of coming.
හාදයා	the fellow
පොඩි හාදයා දැන් මාසයක් විතර අසනීපෙන්.	The little fellow has been ill for about a month now.
ලොකු දෙන්නා ඉස්කෝලෙ යනවා.	The two big ones are going to school.
ගෑනි	the woman
උන්නු	=උන්න
ගෙදර වැඩට උන්නු ගෑනි ගිහිල්ලා දැන් ගෙදර සේරම වැඩ කරන්නෙ එයා.	With the woman who worked at home gone, she does all the work in the house herself.

SITA

වැඩකාරයා	the servant
සොයාගන්නවා	find (for oneself)
වැඩකාරයෙක් සොයාගන්න අමාරු ද?	Is it difficult to find oneself a servant?

GUNAPALA

සොයනවා	look for, search
ඔව්. සෙව්වා, සෙව්වා. හොඳ කවුරුවත් සොයාගන්න බැරි උනා.	Yes. I looked and looked. I couldn't find anyone good.

SITA

කුස්සි අම්මා	the (female) cook
අපට කිව්වා නම් කුස්සි අම්මා කෙනෙක් සොයා දෙන්න තිඋනා, නේ.	If you had told us we could have found a cook for you.

කුස්සිය	the kitchen
කුස්සියෙ වැඩට කවුරුවත් උන්නාම ඇති, නේ?	It would be enough if you had someone to work in the kitchen, wouldn't it?
හිටිනවා	be (animate)
හිටියා	there was
බොහොම හොඳ ගෑනියෙක් හිටියා.	There was a very good woman.
නමුත් මේ ගිය සුමානෙ තැනකට බාරදුන්නා.	But last week we handed her over to someone (literally: 'to a place').

GUNAPALA

ශග්	Ah, heck
ශග්. දැනගත්තා නම් මම ඇවිත් එක්ක යනවා.	Ah! If I had known I would have come and taken her.
ගෙදර දැන් හරියට වැඩ.	There's really work at home now.

PERERA

සීතා, අපි මොකුත් බොමු, නේ ද?	Sita, shall we drink something?

SITA

ලෑස්ති කරනවා	to get ready
නෑ. නෑ. කෑම ලෑස්ති කරනවා.	No. I am getting the meal ready.
දැන් තේ බිව්වොත් කෑම කන්න බැරි වෙනවා.	If you drink tea now, you won't be able to eat.
පහු වෙනවා	be past (of time), fall behind

දැන් දොලහත් පහු වෙලා, නේ?	Now it's after 12 already, isn't it?
කෑම කමු.	Let's eat.

GUNAPALA

මටත් එක්ක	for me as well
මටත් එක්ක කෑම හැදුවෙ නෑ, නේ?	You didn't prepare food for me, too, did you?

SITA

ඕ, කෑම තියෙනවා.	Oh, there's food.
දවල්ට	for lunch
කවදාත්	every day
කවදාත් දවල්ට අමුත්තෙක් දෙන්නෙක් ඉන්නවා	Every day we get a visitor or two for lunch.
මාලුව	the fish curry
අච්චාරුව	the pickle
අද හොඳ මාලුවකුයි අච්චාරුවකුයි තියෙනවා.	Today we have a good fish curry and a pickle.

PERERA

හය මාසෙකින් විතර පස්සෙ ඇවිත් කෑම ටිකක් නොකා පුලුවන් ද?	Now that you have come after about six months, can you go without eating a little something?

GUNAPALA

බල කරනවා	force
හොඳයි. ඉතින් බල කරනවා නම් කමු.	Well, if you force me, let's eat.
අච්චාරුක් තියෙනවා නම් නොකා බෑ.	If there's pickle I must eat some.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

බිස්නස් එක	'the business'

Class 2

අච්චාරුව	'the pickle'; gen. අච්චාරුවෙ ; pl. අච්චාරු
ඉස්පාසුව	'the rest, peace'; gen. ඉස්පාසුවෙ ; pl. ඉස්පාසු
කුස්සිය	'the kitchen'; gen. කුස්සියෙ ; pl. කුස්සි
තොග වෙළඳාම	'the wholesale trade; gen. තොග වෙළඳාමෙ ; pl. තොග වෙළඳාම්
මාලුව	'the fish curry'; gen. මාලුවෙ ; pl. මාලු

Note: In some areas මාලුව means simply 'curry'; not necessarily fish.

සිල්ලර වෙළඳාම	'the retail trade'; gen. සිල්ලර වෙළඳාමෙ; pl. සිල්ලර වෙළඳාම්

Class 4

ලාබෙ	'the profit'; pl. ලාබ
සමාජ වැඩේ	'the social work'; pl. සමාජ වැඩ

Class 5

අමුත්තා	'the visitor, stranger'; pl. අමුත්තො
කුස්සි අම්මා	'the female cook'; indef. කුස්සි අම්මා කෙනෙක් pl. කුස්සි අම්මාලා
බබා	'the baby, child'; pl. බබාලා
බැනා	'the nephew, son-in-law'; indef. බැනා කෙනෙක් pl. බැනාලා
ගැනි	'the woman'; pl. ගැනු
වැඩකාරයා	'the servant'; pl. වැඩකාරයො
හාදයා	'the fellow'; pl. හාදයො

2. NEW VERBS

Class 1

බල කරනවා	'force'
ලෑස්ති කරනවා	'make ready, prepare
සොයනවා	(or හොයනවා) 'look for, search'

Irregular

හිටිනවා	'be' (animate = ඉන්නවා); past හිටියා ; ppl. හිටලා
එක්ක එනවා	'bring (a person)'; past එක්ක ආවා
බාර දෙනවා	'hand over'; past බාර දුන්නා

3 IDIOMS

නිතර	'frequently'
ඉඳලා හිටලා	'now and then'
බයෙන් බයෙන්	'worriedly, in fear'
ඉස්පාසුවක් නෑ	(with dative case subject) 'doesn't get a minute's peace'
අමුතු දෙයක්	'something new'

Note: අමුතු is also used with 'news': අමුතු තොරතුරු

මදැයි දැකපු කල්	'Hasn't it been a long time!'
ගිහින් එන්න යනවා	'go to visit'
ඇවිත් යන්න එනවා	'come to visit'

4. හා

The vowel in හා is pronounced with nasalization. හා may be used like English 'oh' or ah' as an expression of surprise:

හා, ගෙදර ඉන්නවා, නේ ද?	Ah, you are home, aren't you!

හා is also an equivalent of English 'yes' or 'all right', in response to commands or requests, and is the common way of answering them affirmatively. It is not used as an affirmative answer to questions, which are answered with ඔව් , with or without repetition of the verb (or item like පුළුවන් , ඕන) of the question. Compare the following:

බංඩා, මෙහ්ට එන්න.	Banda, come here.
හා, මහත්තයා.	Yes, sir.
බංඩා කොලඹ යනවා ද?	Are you going to Colombo, Banda?
ඔව්. මහත්තයා (යනවා).	Yes, I am (going), sir.
බංඩාට කාර් එලවන්න පුළුවන්, නේ ද?	You can drive a car, can't you, Banda?
ඔව්. මහත්තයා (පුළුවනි).	Yes, sir (I can).

5. බෑ, පුළුවන් WITH PAST PARTICIPLE

The form බෑ may be used with a dependent past participle either in the negative or positive form. In this construction, the negative participle plus බෑ means 'must' and the positive participle with බෑ means 'mustn't':

නොකා බෑ.	(You) must eat.
කාලා බෑ.	(You) mustn't eat.

In questions a similar construction occurs with පුළුවන් , again with the negative participle plus පුළුවන් meaning 'must' and the positive participle plus පුළුවන් meaning 'mustn't. The question form serves as an emphatic type of statement rather than a question. Compare English 'How can I drink tea?' meaning 'I certainly can't drink tea.'

තේ බීලා පුළුවන් ද?	(I) mustn't drink tea, how can I drink tea?
තේ නොබී පුළුවන් ද?	(I) must drink tea, how can (I) not drink tea?

6. 'ILL'

'Someone is ill' may be expressed in Sinhalese in either of two ways: with the adjective අසනීප as predicate and the dative case of the person who is ill as subject, or with the instrumental case of the noun අසනීපෙ as predicate and a direct case subject. There is no difference in meaning:

මහත්තයාට අසනීපයි. මහත්තයා අසනීපෙන්.	The master is sick.
පොඩි හාදයාට දැන් මාසයක් විතර අසනීපයි. පොඩි හාදයා දැන් මාසයක් විතර අසනීපෙන්.	The little fellow has been sick for about a month now.

The same can be done with the adjective සනීප 'healthy, well' and the noun සනීපෙ 'good health':

පුතාට දැන් සනීපයි. පුතා දැන් සනීපෙන්.	(My) son is well now.

7. කම්මැලි

The form කම්මැලි 'not to like, not to feel like' is used with the assertion marker in simple sentences:

7.1 When කම්මැලි is used with a dative subject it has the meaning 'not to feel like (temporarily)' or 'to be too lazy to'. It may be used with or without a dependent infinitive:

මට කම්මැලියි.	I don't feel like doing anything.
මට කොහේවත් යන්න කම්මැලියි.	I'm too lazy to go anywhere.

7.2 When කම්මැලි is used with a subject in the direct case it means 'not to like' or 'to dislike'. In this construction it may have either a dependent infinitive or a dependent noun in the dative case as object:

මහත්තයා ඒ කඩේට යන්න කම්මැලියි.	The master doesn't like to go to that shop.
මම නම් සමාජ වැඩවලට කම්මැලියි.	As for me, I'm not interested in public service.

7.3 As a predicate adjective, or adjective preceding a noun, කම්මැලි means 'lazy'.

ඒ රස්තියාදුකාරයා බොහොම කම්මැලියි.	That loafer is very lazy!
අයිසෙ, තමුසෙ හරි කම්මැලි මිනිහෙක්.	Friend, you are a real lazy fellow!

7.4 Note that the constructions in which කම්මැලි occurs are like those in which ආසා does (4, 8) and that කම්මැලි is in a sense the opposite of ආසා :

මට කොලඹ යන්ඩ ආසායි.	I feel like going to Colombo.
මට කොලඹ යන්ඩ කම්මැලියි.	I don't feel like going to Colombo.
මම කොලඹ යන්ඩ ආසායි.	I like going to Colombo.
මම කොලඹ යන්ඩ කම්මැලියි.	I don't like going to Colombo.

8. PAST TENSE VERBAL ADJECTIVE

In Lesson 28 the formation of the past tense verbal adjective was given. For example:

	Verb	Past Tense Verbal Adjective
Class 1	බලනවා	බැලුව
Class 2	අදිනවා	ඇද්ද
Class 3	තේරෙනවා	තේරුන

Class 1 and 3 verbal adjectives have alternate forms as follows. Class 2 verbal adjectives do not have alternate forms.

Class 1. Instead of ending in -ə, the past tense verbal adjective may end in -u or -ū. If the stem has two syllables and the first syllable is short as in කපනවා , බලනවා , the ending will be ū. Otherwise it is u:

Verb	Past Tense Verbal Adjective		
බලනවා	බැලුව	or	බැලූ
කපනවා	කැපුව	or	කැපූ
නවත්තනවා	නැවැත්තුව	or	නැවැත්තු

Class 3. Instead of ending in න , the verbal adjective may end in නු :

තේරෙනවා	තේරුන	or	තේරුනු
වැටෙනවා	වැටුන	or	වැටුනු

Irregular Verbs: Some irregular verbs have alternate forms ending in -u instead of -ə. Those that have occurred so far are:

ඉන්නවා	උන්න	or	උන්නු
ගන්නවා	ගත්ත	or	ගත්තු
ගෙවදිනවා	ගෙවදුන	or	ගෙවදුනු
තියෙනවා	තිඋන	or	තිඋනු
දෙනවා	දුන්න	or	දුන්නු
නවතිනවා	නැවතුන	or	නැවතුනු
පේනවා	පෙනුන	or	පෙනුනු
වෙනවා	උන	or	උනු

9. PAST PARTICIPLE

A past participle, when used in a subordinate clause, may have as subject either the subject of the main verb or a different subject. In the latter construction, the subject of the past participle is in the case required by the verb that is used as past participle:

මහත්තයා ගිහිල්ලා මට මොකුත් කරන්න බැරි උනා.	With the master gone, I couldn't do a thing.
ගෙදර වැඩට උන්නු ගැනි ගිහිල්ලා දැන් ගෙදර සේරම වැඩ කරන්නෙ එයා.	With the woman who did the housework gone, she does all the work in the house herself.
බංඩාට සල්ලි හම්බ වෙලා මිනිහා අද කොළඹ ගියා.	Having gotten his money, Banda went to Colombo today.

10. 'TAKE, BRING'

The verbs එක්ක යනවා 'take along' and එක්ක එනවා 'bring along' (21, 12) are used only with a person as object, and the object is in the direct case:

මම පුතා එක්ක එන්න කොළඹට යනවා.	I'm going to Colombo to bring (my) son (home).
සීගිරියට යන කොට නෝනා එක්ක යනවා.	When I go to Sigiriya, I'm taking my wife.

The verbs අරන් යනවා 'take' and අරන් එනවා 'bring' are used with animals or things as direct object and are alternatives to the verbs ගෙනියනවා 'take' and ගේනවා 'bring'. All of these also take objects in the direct case:

මම හෙට පොතක් ගේන්නම්. මම හෙට පොතක් අරන් එන්නම්.	I'll bring a book tomorrow.
මම හෙට පොතක් ගෙනියන්නම්. මම හෙට පොතක් අරන් යන්නම්.	I'll take a book tomorrow.

11. එක්ක

The postposition එක්ක may be used with a noun or pronoun in the dative case meaning 'also for'. It may be used either with or without -ත් added to the dependent noun or pronoun (compare the use of එක්ක with a noun or pronoun in the direct case meaning 'with' (11, 5):

මට එක්ක කෑම හදන්න. මටත් එක්ක කෑම හදන්න.	Prepare food for me, too.
මහත්තයා මටත් එක්ක බඩු ගත්තා ද?	Did he buy goods for me, too?
මම දූවටත් එක්ක ඇඳුම් ගන්න ඕන.	I must buy clothes for the daughter as well.

12. ම

The emphatic particle ම may be used in sentences with the negative නෑ , or with එපා as the negative of an imperative, equating with the English 'not at all':

මහත්තයා යන්නෙ ම නෑ.	He doesn't go at all.
ඔහේ යන්න ම එපා.	You don't go at all.
උන්නැහේ වැඩක් කරන්නෙ ම නෑ.	He doesn't do any work at all.

13. අපේ

The form අපේ , which usually equates with English 'our', is sometimes used in Sinhalese where English uses 'my'. It is very common when speaking of relations or family property:

අපේ පුතාට ටිකක් අසනීපයි.	My son is a little sick.
අපේ වත්ත දැක්කා ද?	Did you see my estate?

14. හිටිනවා

The verb හිටිනවා 'to be' (animate) will replace the verb ඉන්නවා (but not තියෙනවා) in some constructions. Since the verb ඉන්නවා may be used wherever හිටිනවා may be, the student should avoid හිටිනවා but be prepared to recognize it when it occurs:

උන්නැහේට දුවෙක් හිටියා, නේ ද? උන්නැහේට දුවෙක් උන්නා, නේ ද?	He had a daughter, didn't he?
මේ කඩේ හිටිය ළමයා කෝ? මේ කඩේ උන්න ළමයා කෝ?	Where is the boy who was in this shop?

15. SIMPLE PAST

There are a small number of Class 2 verbs which, instead of forming the simple past and the past tense verbal adjective by doubling the final consonant of the stem, form it by adding -y- to the stem, with the usual vowel change where possible. Of these, two are worth nothing:

Verb		Simple Past	Past Tense Verbal Adjective
හිටිනවා	'to be'	හිටියා	හිටිය
අරිනවා	'to open, send'	ඇරියා	ඇරිය

The past participles of these are like other Class 2 verbs: හිටලා, ඇරලා.

Exercises

A. Substitute orally:

1. අපේ මාමා ....

   might stay in the office
   might not go
   might go for a walk
   might not be in the garage
   is in the garage
   might not go anywhere
   must be going to the shop
   might start a wholesale trade

2. අපි දැන් ....

   have started a business
   have started the vacation
   have started a shop
   have entered public service
   have found a servant
   have started work in the estate
   have prepared food
   have made a pickle

3. ළමයාට .... බැ.

   must eat food
   mustn't eat food
   mustn't go home
   must see the picture
   mustn't drink food
   mustn't go to the shop
   mustn't go to their house
   must come frequently

4. .... මට දෙන්න.

   the book you bought
   the pickles you ate
   the money you got
   the food you prepared
   the fruit that fell yesterday
   the book you understood

5 .... මට එන්න විදියක් නෑ.

with the master gone
with my wife gone shopping
with my children gone to school
with my driver gone to the hospital
with my servant gone
with his office given over to me

6. කොලඹ යන කොට ....

I'll take my wife
I'll take my cattle
I'll take my books
I'll take my two sons
I'll take the little fellow
I'll take my watchman
I'll take some vegetables
I'll take the money

7. ඒ දරුවා ....
doesn't work at all
doesn't read books at all
doesn't go to school at all
doesn't eat at all
doesn't smoke at all
doesn't write (letters) to me at all
doesn't prepare food at all

B. Transform into negative, according to the model:

මට කෑම කාලා බෑ.....මට කෑම නොකා බෑ.

1. උන්නැහේට වැඩ කරලා බෑ.
2. පුතාට ඉස්කෝලෙ ගිහිල්ලා බෑ.
3. ලමයාට පොල් කඩලා පුලුවන් ද?
4. මුල් ගුරුවරයාට ඉස්කෝලෙ නැවතිලා පුලුවන් ද?
5. බෑනාට සාප්පුවෙ වැඩ බාර දීලා බෑ.
6. මිස්ට පෙරේරාට වත්ත විකුනලා පුලුවන් ද?
7. මට හවසට ඇවිදින්න පුලුවන් ද?

C. Transform into 'feel like' sentences, according to the model:

මම වැඩ කරන්න ආසායි.....මට වැඩ කරන්න ආසායි.

1. උන්නැහේ වැඩ කරන්න ආසා ලු.
2. මුරකාරයා වත්ත බලන්න ආසා ලු.
3. ළමයා කඩේට යන්න ආසායි කිව්වා.
4. දරුවා ඉස්කෝලෙ යන්න කම්මැලියි කිව්වා.
5. මම පොත් ලියන්න කම්මැලියි.
6. මම කාර් එක පාරෙ නවත්තන්න කම්මැලියි.
7. මෙහේ මිනිස්සු නරක නිසා මම මේ පැත්තෙ වැඩ කරන්න කම්මැලියි.

D. Say in Sinhalese:

1. The master doesn't come to eat at all.
2. Therefore generally I don't prepare food for him.
3. I prepare something for myself.
4. I go to a restaurant for lunch.
5. I think the master must eat with his friends in the office.
6. Mr. Perera works in the same office, too.
7. Mr. Perera doesn't take his car these days. He goes with our master.
8. When the master goes to work the little fellow goes to the adjoining house to play.
9. Because my son is sick I'm mostly at home.
10. If the son is ill, I don't feel like going anywhere.

11. It's been a long time!
12. Where were you all these days?
13. Because of the election I'm going from house to house in order to ask for votes.
14. Do you think you will be able to win?
15. I think so. But this is a very bothersome job.
16. I have no peace at all.
17. That's not something new.
18. Everybody who came forward for elections goes from house to house worriedly.
19. One must go like that. Otherwise one can't get any votes.

LESSON 31

Conversation: An Automobile Accident

Gunapala goes to see Jinasena, but finds out from his wife Sita that he has been taken to the hospital after an automobile accident.

GUNAPALA

කෝ, ජිනසේන ගෙදර ද?	Is Jinasena at home?

SITA

ඉස්පිරිතාලෙ.	(He's) in the hospital.
හැන්දෑව	evening
ඇක්සිඩන්ට් එක	accident
ඊයෙ හැන්දෑවෙ ඇක්සිඩන්ට් එකක් වෙලා ඉස්පිරිතාලෙට යන්න උනා.	Yesterday evening he met with an accident, and had to go to the hospital.

GUNAPALA

කොහේදි ද?	Where?
හුඟක් අමාරු ද?	Is he very ill?

SITA

ඒ තරම් ම	that much
නෑ. ඒ තරම් ම අමාරු නෑ.	No. He isn't that ill.
ඊයෙ කොළඹ යන කොට.	(It happened) when he was going to Colombo yesterday.
හතට කාලක් තියා	at quarter to seven

ඊයෙ හවස හතට කාලක් තියා එයාට කොලඹ ඉන්න තිඋනා.	Yesterday he was supposed to be in Colombo at 6:45 p.m.
මෙහෙන් යන කොට පහට විතර ඇති.	It must have been about five when he left here.
හයියෙන්	fast
පරක්කු නිසා ටිකක් හයියෙන් ගිහිල්ලා තියෙනවා.	Because it was late, he went a little fast.

GUNAPALA

කවදත්	every day, generally
එයා කවදත් ටිකක් හයියෙන් එලවනවා, නේ ද?	He generally drives a little too fast, doesn't he?

SITA

ඒක හැබැව.	That's true.
පරිස්සමෙන්	carefully
ඒ උනත් එයා බොහොම පරිස්සමෙන් එලවනවා.	But he drives very carefully.
කලබලේ	the haste, hurry, confusion
ඊයෙ නම් යන්න ඇත්තෙ ටිකක් කලබලෙන්.	Yesterday, of course, he must have gone somewhat hurriedly.
පනහට විතර යන්න ඇති මං හිතන්නෙ.	I suppose he must have gone at about fifty.
කඩුගන්නාව	Kadugannawa
කන්ද	the hill
කන්ද බහිනවා	go down hill
වංගුව	the curve
ඉස්සරහින්	in front
හැපෙනවා	collide, smash
කඩුගන්නාව කන්ද බැහැලා වංගුව ගන්න කොට ඉස්සරහින් කාර් එකක් ඇවිල්ලා හැපුනා ලු.	It seems that when he was taking the curve after going down Kadugannawa hill, a car came and collided (with him).

GUNAPALA

තුවාල	injured
කොච්චර තුවාල ද?	How badly hurt (is he)?

SITA

ඒ තරම් තුවාල නෑ.	He isn't that much injured.
ඔලුව	head
පැලෙනවා	get split, cracked
ඔලුව පැලිලා තියෙනවා.	(His) head is injured.
අත	hand, arm
අතක් ටිකක් තුවාලයි.	An arm is a little injured.
සීරෙනවා	get scratched, bruised
ඇඟ කීප පලක් සීරිලා තියෙනවා.	(His) body is bruised in several places.
ටිකැට් කපනවා	discharge (from the hospital)
හෙට විතර ටිකැට් කපාවි.	He will be discharged from the hospital about tomorrow.

GUNAPALA

කාර් එකට හුඟක් තුවාල ද?	Is the car damaged much?

SITA

ගන්න දෙයක් නෑ	totally damaged
කාර් එකෙන් නම් ගන්න දෙයක් නෑ.	The car is completely damaged.
පොඩි වෙනවා	get crushed, smashed
ඉස්සරහ සේරම පොඩි වෙලා.	The front is completely smashed.
වීදුරුව	the glass
බිඳෙනවා	get broken
වීදුරු බිඳිලා.	The glass is broken.

තාමත්	still
තාමත් කාර් එක එතන.	Still the car is there.
	GUNAPALA
අනිත් කාර් එකටත් හුඟක් තුවාල ද දන්නෙ නෑ.	I wonder if the other car is also damaged very much.
	SITA
ඒකට නම් එච්චර තුවාල නෑ.	That is not so damaged.
ඒකෙ හිටපු මහත්තයාට නම් හුඟක් තුවාල වෙලා තියෙනවා.	The gentleman who was in it was seriously injured.
තැලෙනවා	get dented, banged
කාර් එකේ දොර තැලිලා තියෙනවා.	The door of the car has got dented.
එයා කොලඹ ගෙනිච්චා ලු.	It seems he was taken to Colombo.
වැඩි තුවාලයක් නැති නිසා මෙයා නුවර ගෙනැත් තියෙනවා.	Because he isn't too badly hurt, this one (i.e., Jinasena) has been brought to Kandy.
	GUNAPALA
වරද	the mistake, fault
කාගෙ ද වරද?	Whose mistake is it?
	SITA
කියන්න බෑ.	It is hard to say.
නඩු දානවා	file an action
පොලීසිය	the police
පොලීසියෙන් නඩු දාවි.	The police will file an action.
ආරංචි	heard
මට ආරංචියි වරද අනිත් මහත්තයාගෙයි කියලා.	I heard that the other man was at fault.

ඒත් බලන්න ඕන කොහොම ද කියලා.	But we must see how it is.

GUNAPALA

ඉන්ෂුවර් කරනවා	insure
කාර් එක ඉන්ෂුවර් කරලා, නේ?	The car is insured, isn't it?

SITA

දන්නනවා	inform
කොම්පැනිය	the company
ඔව්. මම ඉන්ෂුවර් කොම්පැනියට දැන්නුවා.	Yes. I informed the insurance company.

GUNAPALA

ටයර් එක	tire
බ්‍රේක් එක	brake
එහෙම	et cetera
ටයර්, බ්‍රේක් එහෙම හොඳයි, නේ?	Tires, brakes, etc., are good, aren't they?

SITA

ඔව්.	Yes.

GUNAPALA

මම ආවෙ ජිනසේන හම්බවෙන්න හිතාගන.	I came with the idea of seeing Jinasena.
ඉස්පිරිතාලෙ ලෙඩ්ඩු බලන්නෙ කීයට ද?	At what time are the patients visited in the hospital?

SITA

ඕන වෙලාවක බලන්න පුලුවනි.	You can visit any time.
එයා ඉන්නෙ ගෙවන වාට්ටුවක.	He is in a paying ward.

GUNAPALA

එහෙනම් මම යන්න ඕන එයා බලන්න.	Then I must go to see him.

SITA

මාත් මේ යන්නයි හදන්නෙ.	I'm getting ready to go myself.
පොඩ්ඩක්	a bit
පොඩ්ඩක් ඉන්න.	Wait a bit.
මාත් එන්නම්.	I'll come, too.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

ඇක්සිඩන්ට් එක	'accident'
ටයර් එක	'tire'
බ්‍රේක් එක	'brake'

Class 2

ඔලුව	'the head'; gen. ඔලුවෙ ; pl. ඔලු
කන්ද	'the hill'; gen. කන්දෙ ; pl. කඳු
කඩුගන්නාව	'Kadugannawa'; gen. කඩුගන්නාවෙ ; no pl.
කොම්පැනිය	'the company'; gen. කොම්පැනියෙ ; pl. කොම්පැනි
පොලීසිය	'the police'; gen. පොලීසියෙ ; pl. පොලීසි
වංගුව	'the curve'; gen. වංගුවෙ ; pl. වංගු
වරද	'the mistake'; gen. වරදෙ ; pl. වරදවල්
වීදුරුව	'the glass'; gen. වීදුරුවෙ ; pl. වීදුරු
හැන්දෑව	'the evening'; gen. හැන්දෑවෙ ;
අත	'the hand, arm'; gen. අතේ ; pl. අත්
	අත has the irregular instrumental අතින්
පරිස්සම	'the care, caution'; gen. පරිස්සමේ ; no pl.

Class 4

කලබලේ	'haste, trouble'; pl. කලබල
තුවාලෙ	'wound, injury'; pl. තුවාල

2. NEW VERBS

Class 1

ඉන්ෂුවර් කරනවා	'insure'
ටිකැට් කපනවා	'discharge from hospital'
	'care, caution'; gen. ; no pl.

Class 2

කන්ද බහිනවා	'go down hill'

Class 3

හැපෙනවා	'collide'
පැලෙනවා	'get split, cracked'
සීරෙනවා	'get bruised'
බිඳෙනවා	'get smashed, shattered (of glass)'
තැලෙනවා	'get dented'

Irregular

නඩු දානවා	'file action'
පොඩි වෙනවා	'get smashed'

3. DATIVE CASE

3.1 අමාරු has the meaning 'difficult' when used with a subject in the direct case, but the meaning 'very ill' when used with a subject in the dative case:

මේ පොත අමාරුයි.	This book is difficult.
මහත්තයාට අමාරුයි.	The master is very ill.

තුවාල means that someone or something is injured when the subject is in the dative case. It means that a part of something is injured with a subject in the direct case:

මහත්තයාට තුවාලයි.	He is injured.
කාර් එකට තුවාලයි.	The car is damaged.
අතක් තුවාලයි.	A hand (i.e., one of his hands) was injured.
දොරක් තුවාලයි.	A door was damaged.

3.2 In many sentences with adjectives like the following referring to health or feelings, the subject is in the dative case:

මට මහන්සියි.	I'm tired.
මට සීතලයි.	I'm cold.
මට නිදිමතයි.	I'm sleepy.
මට බඩගිනියි.	I'm hungry.
මට වතුර තිබහයි.	I'm thirsty.

3.3 The same construction is used with nouns like the following referring to physical conditions:

මට හෙම්බිරිස්සාව.	I have a cold.
මට ඉසරදේ.	I have a headache.
මට මැලේරියාව.	I have malaria.

3.4 Getting an Illness

The names of illnesses (nouns) may occur with the Class 3 verb හැදෙනවා 'get (an illness)' and a subject in the dative case. When the verb is in the simple present, the sense is future; when it is in any past tense form, the sense is past:

දැන් ඇවිදින්න එපා, හෙම්බිරිස්සාව හැදෙනවා.	Don't go walking now, you'll get a cold.
මහත්තයාට හෙම්බිරිස්සාවක් හැදිලා.	The master has caught a cold.
මට ගිය සුමානෙ උන හැදුනා.	Last week I got a fever.
මහත්තයාට හැදුනෙ මැලේරියාව ලු.	It seems that it was malaria that the master got.

3.5 'Getting Ill'

The constructions in 3.1 and 3.2 with adjectives referring to bodily states or feelings and a subject in the dative case may occur with වෙනවා in the sense of 'to get, become'. Here, too, the simple present implies future:

මහත්තයාට හුඟක් අමාරු උනා.	The master became very ill.

දැන් බීර බිව්වොත් නිදිමත වෙනවා.	If I drink beer now, I'll get sleepy.
ළමයාට හුඟක් තුවාල වෙලා ද?	Has the boy been badly injured?

3.6 'To Have an Accident'

'To have an accident' is expressed by the verbal phrase ඇක්සිඩන්ට් වෙනවා . If the subject is stated, it is in the dative case:

මහත්තයාට ඇක්සිඩන්ට් එකක් උනා.	The master had an accident.
හයියෙන් එලවන්න එපා; ඇක්සිඩන්ට් වෙනවා.	Don't go fast, you'll have an accident.

4. TELLING TIME

So far, a number of expressions for asking and telling time have occurred. They are summarized below and some new expressions are added:

4.1 'What time is it?' is expressed by වෙලාව කීය ද? etc. (12,8).

4.11. The answer to the question 'What time is it?' is expressed as follows:

4.12. Even hours are expressed by a numeral in the direct case with the assertion marker added:

දෙකයි.	two (o'clock)
හතරයි.	four (o'clock)
දොළහයි.	twelve (o'clock)

4.13. The half hours may be expressed in either one of two ways. First, it may be expressed in a manner similar to English 'one thirty', with the assertion marker added to both numerals:

එකයි තිහයි.	one thirty
පහයි තිහයි.	five thirty

Second, the half hour may be expressed in a manner similar to the English 'half past one', using the form හමාර half' following the numeral. The numeral is in the definite form, and හමාර has the assertion marker added:

එක හමාරයි.	half past one
හය හමාරයි.	half past six
පහමාරයි.	half past five
දොලහමාරයි.	half past twelve
එකොලහමාරයි.	half past eleven

Note that in the last three examples, where the numeral ends in -ha, this -ha is dropped before the ha- of හමාරයි.

4.14 The quarter hour may also be expressed in two ways. The first is similar to the English 'two fifteen':

දෙකයි පාලහයි.	two fifteen
හයයි පාලහයි.	six fifteen

The second way is to use the form කාල 'quarter' following the numeral. Both the numeral and කාල take the assertion marker:

දෙකයි කාලයි.	quarter past two
හයයි කාලයි.	quarter past six

4.15 The three-quarter hour may also be expressed in two ways. First, it may be expressed like the English 'three forty-five':

තුනයි හතලිස් පහයි.	three forty-five
හතයි හතලිස් පහයි.	seven forty-five

Secondly, it may be expressed in a manner similar to the English 'quarter to seven' with the numeral in the dative case and the assertion market on කාල :

එකට කාලයි.	quarter to one
හතට කාලයි.	quarter to seven

4.16 For time after the hour, other than those mentioned above, there is only one way of stating the time. The expression used is similar to those above like 'one thirty':

දෙකයි පහයි.	2:05
එකොලහයි දහයයි.	11:10
තුනයි තිස් පහයි.	3:35

4.17. Odd times after the half hour may be expressed in a manner similar to English 'five to six'. As with 'quarter to', the first numeral is in the dative case and the second has the assertion marker:

හයට පහයි.	five (minutes) to six
දොලහට විසි පහයි.	twenty-five (minutes) to twelve

4.2 'At what time?' is expressed as follows:

කීයට ද?

4.21. In answering this question, if the time is a time to the following hour (that is, those expressions in which the first numeral is in the dative) the expression is similar to the one mentioned in the preceding section, except that the last form is in the indefinite and is followed by the word තියා.

එකට පහක් තියා.	at five to one
තුනට කාලක් තියා.	at quarter to three
හතරට විසි පහක් තියා.	at twenty-five to four

4.22. All other answers to the question 'at what time?' are similar to those mentioned in section 4.1 except that the last form is in the dative:

දෙකට.	at two
එකයි තිහට.	at 1:30
දෙකයි පහට.	at 2:05
එකයි කාලට.	at quarter past one
තුනයි කාලට.	at quarter past three
එක හමාරට.	at half past one
තුන හමාරට.	at half past three

Note that it is only with the form හමාර that the numeral preceding is in the definite form without the assertion marker.

4.3. When the time is stated vaguely, as an equivalent of the English 'about', the Sinhalese expression uses විතර for 'about'. To express 'at about a time', විතර is added to the expressions for 'at a time', with no other change in the expression:

එකට පහක් තියා විතර.	at about five to one
දෙකට විතර.	at about two
එකයි තිහට විතර.	at about 1:30
දෙකට පහට විතර.	at about 2:05
තුනයි කාලට විතර.	at quarter past three
එක හමාරට.	at half past one

To express 'It is about such and such a time (now)', විතර ඇති is added to the expressions for times given above. However, when විතර is added the numeral preceding is in the dative case, with one exception. This exception is the situation where time to a certain hour is involved. In this case, the numeral preceding විතර is in the indefinite:

එකට විතර ඇති.	It's about one.
එකයි කාලට විතර ඇති.	It's about quarter past one.
දෙක හමාරට විතර ඇති.	It's about half past two.

but

එකට පහක් විතර ඇති.	It's about five to one.
දෙකට කාලක් විතර ඇති.	It's about quarter to two.

The expression for 'at about what time?' is කීයට විතර ද? The expression for 'about what time is it?' is කීයට විතර ඇද්ද?

5. 'MUST HAVE'

'Must have' is expressed in Sinhalese by ඇති plus a dependent infinitive and a subject in the direct case:

ජිනසේන පනහට විතර යන්න ඇති.	Jinasena must have been going about 50.
ඊයෙ නම් යන්න ඇත්තෙ ටිකක් කලබලෙන්.	Yesterday, of course, he must have been going a little fast.

6. 'COMPLETELY RUINED'

The expression ගන්න දෙයක් නෑ means 'completely ruined', 'no good at all'. The item so described is usually in the genitive case, but may be in the instrumental:

කාර් එකේ නම් ගන්න දෙයක් නෑ.	The car, of course, was completely ruined.
මේ පොතේ ගන්න දෙයක් නෑ. මේ පොතෙන් ගන්න දෙයක් නෑ.	This book is no good at all.

7. හදනවා

The verb හදනවා used with a dependent infinitive has the meaning 'get ready to', 'try to', 'pretend to'. The present form is likely to have the meaning 'get ready to', the past 'to try to', and the future 'to pretend to':

මාත් මේ යන්නයි හදන්නෙ.	(Here) I am ready to go.
මහත්තයා වැඩ කරන්න හැදුවා.	He tried to work.
මහත්තයා යන්න හදාවි.	He might pretend to go.

8. ආරංචි

ආරංචි, which takes the assertion marker in simple sentences, means 'hear, get to know'. It is used with a subject in the dative case and with an object that is either a noun or pronoun in the direct case or a clause with (-යි) කියලා:

මට ආරංචියි වරද අනිත් මහත්තයාගෙයි කියලා.	I hear that the fault was the other man's.
ඒ කතාව මට ආරංචි උනා .	I heard that story.

Note that, as in the last example, ආරංචි may occur with උනා and past meaning.

Exercises

A. Substitute orally:

1. .... තුවාලයි.

the car
the bus
the gentleman
his hand
his head
this lady's son

2. පුතාට ....

tired
cold
sleepy
hungry
thirsty

injured
very ill
has fever
has malaria
has a headache

3. මහත්තයාට ....

has a cold
will catch a cold
has caught a cold

got a fever
got malaria
got a disease

B. Say in Sinhalese:

1. one o'clock
one thirty
five twenty-five
quarter past twelve
half past one

half past five
half past twelve
quarter past two
three forty-five
five thirty

2. quarter to one
seven (minutes) to five
twenty to six
five to nine

ten to seven
quarter to twelve
twenty-three minutes to eleven
four minutes to three

3. at five to one
at quarter to nine
at twenty to three
at five ten
at five past two

at two thirty
at half past ten
at five to six
at quarter to twelve
at ten to five

4. at about ten to five in the evening
at about quarter to twelve tomorrow
at about five to six
at about half past ten
at about two thirty yesterday

5. It's about one.
It's about three.
It's about eleven.
It's about nine.
It's about twelve.
It's about half past two.
It's about quarter past three.
It's about three ten.
It's about five to one.
It's about ten to three.

C. Transform into emphatic sentences, according to the model:

මහත්තයා ගෙදර ඇති.....මහත්තයා ඇත්තෙ ගෙදර.

1. උන්නැහේ කොළඹ යනවා ඇති.
2. මුරකාරයා වත්තට යනවා ඇති.
3. ඩ්‍රයිවර් හයියෙන් යනවා ඇති.
4. ළමයා පොත කියවනවා ඇති.
5. පුතා වැඩ කරනවා ඇති.
6. පෙරේරා මේ වත්ත ගන්නවා ඇති.
7. මේ දවස්වල පත්තරේ හොඳට විකිනෙනවා ඇති.

D. Transform into 'must have' sentences, according to the model:

උන්නැහේ කොළඹ යනවා ඇති.....උන්නැහේ කොළඹ යන්න ඇති.

1. මුරකාරයා වත්තට යනවා ඇති.
2. ඩ්‍රයිවර් හයියෙන් යනවා ඇති.
3. ළමයා පොත කියවනවා ඇති.
4. පුතා වැඩ කරනවා ඇති.
5. පෙරේරා මේ වත්ත ගන්නවා ඇති.
6. ඒ පත්තරේ හොඳට විකිනෙනවා ඇති.
7. ළමයා ඉස්කෝලෙ යනවා ඇති.

LESSON 32

Conversation: Toddy Tapping

Gunapala is giving John a description of toddy tapping.

GUNAPALA

රා	toddy
මදිනවා	tap
මහත්තයා දන්නෙ නැද්ද රා මදින හැටි?	Don't you know how toddy is tapped?
මූදුබඩ	coastal
දන්නෙ නැත්තං මූදුබඩ පලාත්වල පොල් ගස් මදින හැටි බලන්න දවසක යමු.	If you don't know, let's go one day to see how coconut palms are tapped in the coastal areas.

JOHN

නෑ. මම දැකලා නෑ.	No. I haven't seen.

GUNAPALA

අපි දවසක ගිහිල්ලා බලමු.	Let's go and see some day.
මෙහේ රා ජාති දෙකක් තියෙනවා.	Here there are two kinds of toddy.
පොල් රා	coconut toddy
කිතුල් රා	kitul toddy
පොල් රායි කිතුල් රායි.	Coconut toddy and kitul toddy.
තරමක් දුරට	somewhat, to some extent
සමාන	similar

රා තරමක් දුරට බීරවලට සමානයි.	Toddy is somewhat like beer.
විටමින්	vitamins
රාවල බී විටමින් හුඟක් තියෙනවායි කියලා බොහොම දෙනා කියනවා මම අහලා තියෙනවා.	I have heard many people say that toddy contains a lot of vitamin B.
බොරුව	the lie
ඇත්ත ද බොරු ද මම දන්නෙ නෑ.	I don't know if it is true or not.

JOHN

ගස්වලින් රා ගන්නෙ කොහොම ද?	How is toddy obtained from trees?

GUNAPALA

මල	the flower
ගස්වල මල්වලින්.	From the flowers of the trees.
මුට්ටිය	the pot
එල්ලනවා	hang
දෙසැරයක්	twice
දවසට දෙසැරයක් මදින මිනිහා ගහට නැගලා මල අග ටිකක් කපලා මුට්ටියක් එල්ලනවා.	The tapper climbs the tree twice a day, cuts the end of the flower a little and hangs a pot.
තෙලිජ්ජ	telijja
වෑහෙනවා	drip
ඒ මුට්ටියට මලෙන් තෙලිජ්ජ වෑහෙනවා.	The sap drips from the flower into that pot.
යුස	juice
පොල් මලෙනුයි කිතුල් මලෙනුයි වෑහෙන යුසවලට කියන්නෙ තෙලිජ්ජ.	The juice dropping from the coconut flower and kitul flower is called "telijja."
මංඩි	sediment (yeast-like)

පැහෙනවා	ferment
තියනවා	put, place, leave
තෙලිජ්ජවලට මංඩී දාලා පැහෙන්න තියනවා.	(They) add sediment to the sap and leave it to ferment.
දවසකින් දෙකකින් ඒක හොඳ ගානට පැහෙනවා.	In a day or two it ferments properly.
පැහුනාම ඒකට රා කියලා කියනවා.	When fermented it is called toddy.
සමහරු	some people
පැනි	syrup, treacle
සමහරු තෙලිජ්ජවලින් රා හදන්නෙ නැතුව පැනි හදනවා.	Some people don't make toddy out of sap, but make syrup.
මහත්තයා පැනි කාලා තියෙනවා ද?	Have you eaten syrup?

JOHN

මුදවනවා	freeze, solidify
කිරි	milk
මුදවාපු කිරි	yoghurt, curds
ඔව්. මම දවසක් මුදවාපු කිරිත් එක්ක පැනි කැවා.	Yes. One day I ate syrup with yoghurt.
ඒක හුඟක් රසයි.	It's very tasty.
ගස්වලට නගින්නෙ කොහොම ද?	How do they climb trees?

GUNAPALA

හැර ගහනවා	make a temporary ladder
මදින කොට ගස් හැර ගහනවා.	When tapping, temporary ladders are built on the trees.
ඉනිමග	the ladder
හැර ගැහුවාම ඉනිමගක් දිගේ වගේ යන්න පුලුවනි.	When temporary ladders are built one can climb as if along a (regular) ladder.

කඹේ	the rope
ගස් පුහක් මදින්න තියෙනවා නම් ගහින් ගහට කඹ දානවා.	If there are many trees to tap they put ropes from tree to tree.
කෙලවර	the end
ඊ ලඟ	next
ඔය වීදියට	in that way
කෙලවරේ එක ගහකට නැග්ගාම ඒ ගහේ ඉඳලා ඊලඟ ගහටයි ඒකෙ ඉඳලා ඊලඟ ගහටයි ඔය වීදියට කඹ දිගේ යන්න පුලුවනි.	When one climbs a tree at one end (of the grove) he can go to the next tree, from that to the next, and so on.
සේරම ගස් මැදලා ඉවර කරලා අනිත් කෙලවරේ ගහෙන් බහිනවා.	Having finished tapping all the trees one comes down from the tree at the other end.
ඒ ගහත් බහින්න පහසු වෙන්න හැර ගහනවා.	In order to facilitate coming down, a temporary ladder is built on that tree, too.

JOHN

බය	the fear
පුරුදු වෙනවා	get practice
එහෙනම් මදින මීනිහා බය නැතුව කඹ දිගේ යන්න පුරුදු වෙන්න ඕන ඇති, නේ?	Then the tapper must get used to walking along ropes without fear.
ඉඳලා හිටලා	occasionally
ඉඳලා හිටලා මීනිස්සු කඹෙන් වැටෙනවා අහන්නත් හම්බවෙනවා ඇති.	Now and then you might hear that people fall from the ropes.
බේරුවල	Beruwala
මීගමුව	Negombo
අපි දවසක බේරුවල හරි මීගමු හරි ගිහිල්ලා ගස් මදින හැටි බලමු.	Let's go one day to Beruwala or Negombo and see how trees are tapped.

GUNAPALA

හොඳයි. ඕන දවසක කියන්න.	Good. Tell me when you want me.
මට එන්න පුළුවනි.	I can come.
ආ	oh
අමතක වෙනවා	forget
ආ, මට එකක් කියන්න අමතක උනා.	Oh, I forgot to say one thing.
හකුරු	hakuru, jaggery
මහත්තයා හකුරු කාලා නෑ, නේ ද?	You haven't eaten hakuru, have you?
ඒ නිසා අපි පිටිසර පලාතට යමු.	So let's go to the countryside.
එතකොට අපිට හකුරු හදනවාත් බලන්න පුළුවනි.	Then we can also see them make hakuru.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

බොරුව	'the lie'; gen. බොරුවෙ ; pl. බොරු
මල	'the flower'; gen. මලේ ; pl. මල්
මුට්ටිය	'the pot'; gen. මුට්ටියෙ ; pl. මුට්ටි
කෙලවර	'the end'; gen. කෙලවරේ ; pl. කෙලවරවල්

Singular only:

බය	'the fear'; gen. බයේ
මීගමුව	'Negombo'; gen. මීගමුවේ

Class 3

බේරුවල	'Beruwala'; no pl.

Class 4

කඹේ	'the rope'; pl. කඹ
සැරේ	'time, instance'; no pl.

Class 5

සමහරු	'some people'; pl. only

Other Nouns

Plural only:

රා	'toddy'
ගෙලිපීර	'sap'
යුෂ	'juice'
මංඩි	'sediment'
පැණි	'syrup'
මුදවාපු කිරි	'yoghurt'
හකුරු	'hakuru'

2. NEW VERBS

Class 1

එල්ලනවා	'hang'
කැර ගහනවා	'make a temporary ladder attached to a tree'
තියනවා	'put, place, leave'

Class 2

මදිනවා	'tap'

Class 3

වැහෙනවා	'drip'
පැහෙනවා	'ferment'

Irregular

අමතක වෙනවා	'forget'

3. PAST PARTICIPIAL CLAUSES

More than one past participial clause may occur with a single main verb. Usually a sequence of actions is involved, and common English equivalents are such sentences as 'I go home, eat dinner and go to bed' or 'after going home and eating dinner, I'll go to bed'.

මදින මිනිහා ගහට නැගලා මල අග ටිකක් කපලා මුට්ටියක් එල්ලනවා.	The man who is tapping climbs the tree, cuts the flower, and hangs a pot.

මම ගෙදර ගිහිල්ලා කෑම කාලා ආපහු එන්නම්.	I'll come back after going home and eating dinner.
බංඩා වත්තට ගිහිල්ලා පොල් කඩලා වැටක් බැඳලා ගෙදර ගියා.	Banda went to the estate, picked coconuts, built a fence, and went home.

4. NUMERAL EXPRESSIONS

4.1 සැරේ and පාර are synonyms meaning 'time, occasion, instance'. They both occur in the construction "Numeral stem plus indefinite noun" (27, 6) to express 'two times', 'three times', etc.

දවසට දෙසැරයක් හැම ගහකටම නගින්න ඕන. දවසට දෙපාරක් හැම ගහකටම නගින්න ඕන.	Twice a day you have to climb each tree.
මේ බේත දවසට තුන් සැරයක් කෑමට පස්සෙ බොන්න. මේ බේත දවසට තුන් පාරක් කෑමට පස්සෙ බොන්න.	Take this medicine three times a day after meals.

4.2 Although only a limited number of nouns may occur in the construction "Numeral stem plus indefinite noun," as pointed out in Lesson 27, almost all nouns can occur in a similar construction with the numeral 1, එක , and an indefinite noun. Note that the indefinite noun මිනිහෙක් means 'a man' and when used with එක , that is එක මිනිහෙක් , means 'one man':

එක මිනිහෙක්	one man
එක ගහක්	one tree
එක පාරක්	one time, one instance

In emphatic sentences, when the indefinite noun with or without එක is emphasized, the assertion marker replaces the indefinite ending and the meaning is 'only':

මට ඕන රුපියලයි.	I want (only) a rupee.
මට ඕන එක රුපියලයි.	I want only one rupee.

5. 'SIMILAR TO'

සමාන is used as a postposition with a dependent noun in the dative case meaning 'similar to, like'. The phrases formed in this way act as adjectives:

රා බීරවලට සමානයි.	Toddy is similar to beer.
මේ ගෑනි අපේ අම්මාට සමානයි.	This woman is like my mother.
අරකට සමාන පොතක් ඕන.	I want a book similar to that one.
මට අපේ මාමාට සමාන මහත්තයෙක් හම්බ උනා.	I met a gentleman like my uncle.

The phrase එක , like එක වගේ means the same as 'identical,' 'alike'. Both phrases may act as adjectives:

මේ ළමයි දෙන්නා එක සමානයි. මේ ළමයි දෙන්නා එක වගෙයි.	These two boys are alike.
ඇමෙරිකාවෙ මිනිස්සුයි ඉංගිරිසි මිනිස්සුයි එක සමානයි. ඇමෙරිකාවෙ මිනිස්සුයි ඉංගිරිසි මිනිස්සුයි එක වගෙයි.	Americans and Englishmen are alike.

However, only එක වගේ , not එක සමාන may be used with a verb:

මේ පොත් දෙක මට පේන්නෙ එක වගෙයි.	These two books look alike to me.
මේ ළමයි දෙන්නාට එක වගේ වැඩ කරන්න බෑ.	These two boys can't work alike.

6. ඊ, මී

When මේ 'this' and ඒ 'that' occur before the postposition ළඟ 'near', they take the forms ඊ and මී respectively. These phrases have the meaning 'next to this', 'next to that':

මී ළඟ සුමානෙ මම පවුල බලන්න යන්නම්.	Next week I'm going to see my family.
මී ළඟ හෝටලේට යන්න.	Go to the hotel next to this one.

මාමාගෙ කඩේට යන්න එපා. ඊ ළඟ කඩේට යන්න.	Don't go to (your) uncle's shop. Go to the one next to it.

In the dative case, these expressions are used as adverbs meaning 'next' (after this, after that).

ඊ ළඟට මම ගෙදර ගියා.	Next (after that) I went home.
මී ළඟට පස්වෙනි පාඩම කියවමු.	Next (after this) let's read the fifth lesson.

7. 'GET A CHANCE TO'

හම්බ වෙනවා 'meet', with a dependent infinitive and a subject in the dative case, has the usual English equivalent 'get a chance to', 'have the opportunity to':

මට මේ සුමානෙ කොහේවත් යන්න හම්බ වෙන්නෙ නෑ.	This week I won't get a chance to go anywhere.
ඔහේට පැණි කන්න හම්බ උනා, නේ?	You have had a chance to eat treacle, haven't you?

8. 'CLIMB, DESCEND'

නගිනවා 'climb up', 'ascend', and බහිනවා 'climb down', 'descend' frequently imply a point to which or from which and hence usually occur with a noun or pronoun in either the dative or instrumental case:

ඔහේ ගහෙන් බහින්න.	You come down from the tree!
ඔහේ මෙහෙන්ට බහින්න.	Come down here!
ඔහේ බස් එකට නගින්න.	You get into the bus.
මෙතනින් නගින්න පටන්ගන්න.	Begin climbing from here.

9. බලනවා

බලනවා 'to see' may have as object a clause with the verb in the simple form:

මම බංඩා වැටක් බඳිනවා බැලුවා.	I saw Banda build a fence.
එතකොට හකුරු හදනවාත් බලන්න පුලුවනි.	Then you can watch them make hakuru, too.

10. 'SEE'

The present tense simple and emphatic forms of the verb දකිනවා 'to see' are used only in a few fixed idiomatic expressions. Instead, Sinhalese uses the verb පේනවා to express 'to see' in the present tense. In forms other than the present simple and present emphatic, either දකිනවා or පේනවා may be used with no difference in meaning. Note that පේනවා always takes a dative case and දකිනවා a direct case subject; but either verb may take a direct case noun or pronoun or a simple verb clause as object:

මට මිනිහෙක් එනවා පේනවා.	I see a man coming.
ඔහේට පේන්නෙ කොයි පන්සල ද?	Which temple do you see?
මම හකුරු හදනවා දැක්කා. මට හකුරු හදනවා පෙනුනා.	I saw hakuru being made.

11. 'FALSE'

The noun බොරුව means 'the lie'. However, Sinhalese commonly uses the plural බොරු in situations where English would use the adjective 'false', as in the idiom ඇත්තද, බොරු ද ? 'true or false?'; literally 'the truth or lies?':

ඒ කතාව බොරු.	That story is false.
ඒක බොරු කතාවක්.	That is a false story.

Exercises

A. Substitute orally:

1. ඔහේ දන්නවා ද ....?

how trees are tapped
how the estate is cleaned
how the car is serviced
how beer is made
how hakuru is eaten
how trees are climbed
how coconuts are picked
how money is paid

2. මහත්තයා .... ආපහු ගියා.

kept the car in the garage and
ate good and
drank beer and
told lies and
came to my house and
saw how coconut trees are tapped and
bought coconut toddy and
ate syrup with yoghurt and

3. මම .... ගහට නගිනවා.

twice a day
once a day
three times a day
four times a day
five times a day
six times a day
eight times a day
twelve times a week

4. .... මටත් තියෙනවා.

a cook similar to yours
a dress similar to your son's
an estate similar to my uncle's
a shop like yours
a building like that hotel
a fence similar to this

5. මහත්තයාට .... බලන්න පුලුවනි.

Banda building a fence
them make toddy
the bus being stopped
the train arriving at the station
the gentleman reading the paper
the car being serviced
one driving the train
trees being tapped

B. Transform according to the model, combining the given sentences with past participles

මම ගමට ගියා. වැඩ කෙරුවා.....මම ගමට ගිහිල්ලා වැඩ කෙරුවා.

1. බන්ඩා වැට බැන්දා. පොල් කැඩුවා. කාර් එක සේදුවා.
2. මිනිහා ගහට නැග්ගා. මල කැපුවා. මුට්ටියක් එල්ලුවා.
3. මහත්තයා කෑම කනවා. නිදාගන්නවා.
4. ගුණපාල කොළඹ යනවා. කඩේට බඩු ගේනවා. ලාභෙට විකුණනවා.
5. අපි කිරි මුදවනවා. පැණිත් එක්ක කනවා.
6. උන්නැහේ බේරුවල යාවි. ගේ මදින හැටි බලාවි.
7. මම ඊකට සමාන පොතක් ගත්තා. ඒක ඉස්කෝලෙට ගෙනිච්චා.

C. Conversations:

1. Explain to someone in Sinhalese how coconut trees are tapped in coastal areas.

2. Say in Sinhalese how a cup of tea is made.

3. Imagine that you saw an automobile accident and describe it in Sinhalese.

Review 8

A. Substitute orally:

1. මගේට කරන ද......................?

if you go to a job
if you thatch this roof with coconut leaves
if you come by bus every day
if you think of writing a new book
if you start work in the office
if you treat this patient if you have a possibility
if you see a good doctor in Colombo
if you come to dinner with us today

2. මම .... කොලඹ යනවා.

once a month
frequently
twice a week
every day
occasionally
every month
every week
the whole week
every morning
every day at 5:15 p.m.

3. ළමයාට ....

is injured
is sick
is cold
is sleepy
is tired
is hungry
might get sick
might get a fever
caught a cold
might get injured
became very ill
got badly hurt

4. ....මහත්තයා දන්නෙ නැද්ද?

how toddy is tapped
how doctors work in the hospital
how roofs are thatched in villages
how poor people live in this area
how people drink beer in America
how curry is made with red pepper
how the toddy tapper climbs the tree and hangs a pot
how Jinasena drives the estate truck

5. මීගමු යන කොට ....

we saw them making hakuru
we saw the Vesak decorations that were made in competition
the child might see the men climbing trees and tapping toddy
we can see them cutting the flowers and hanging pots
we might get to see a Perahera
we might get a chance to stop at that famous temple a bit
we might get to see how the people in the seacoast area work
father might get to drive the big boss's Austin

B. Transform to 'not only . . . but also . . . sentences, according to the model:

මේවා ගඩොලෙනුත් බඳිනවා, කලු ගලෙනුත් බඳිනවා.....මේවා ගඩොලෙන් විතරක් නෙවි, කලු ගලෙනුත් බඳිනවා.

1. මහත්තයා කාර් එකත් එලවනවා, කන්තෝරුවෙ වැඩත් කරනවා.
2. උන්නැහේ වත්තත් බලාගන්නවා, ගෙදර වැඩත් බලාගන්නවා.
3. ගුනසිංහ පොතුත් ලියනවා, ඉගැන්වීමත් කරනවා.
4. මට වැඩකාරයෙකුත් නෑ, උයන්න කෙනෙකුත් නෑ.
5. මගේ කාර් එකත් කැඩිලා, උන්නැහේගෙ කාර් එකත් කැඩිලා.
6. පයින් ගියොත් රස්තියාදු වෙන්නත් වෙනවා, මහන්සි වෙන්නත් වෙනවා.
7. ඉස්පිරිතාලෙට නොගියොත් දොස්තර හම්බ වෙන්නත් බෑ, බේත් ගන්නත් බෑ.

C. Transform to 'too' sentences, according to the model:

මට සිංහල කෑම විතරක් නෙවි, ඉන්දියාවෙ කෑමත් කන්න පුලුවනි.....
මට සිංහල කෑමත් කන්න පුලුවනි, ඉන්දියාවෙ කෑමත් කන්න පුලුවනි.

1. මෙහේ ගෙවල්වල පොල් අතු විතරක් නෙවි උලුත් හෙවිලි කරනවා.
2. ගුනසිංහට විතරක් නෙවි මටත් පොත් ලියන්න පුලුවනි.
3. මගේ පුතාට විතරක් නෙවි දුවටත් අවුරුදු විස්සක් විතර වෙනවා.
4. ඒ ලමයා විතරක් නෙවි එයාගෙ යාලුවොත් ගමත් ගානෙ ඇවිදිනවා.
5. ඉඩ තියෙනවා නම් තේ වලට විතරක් නෙවි කෑමටත් එන්න.
6. පුලුවන්කමක් නැත්තං මේ වැඩේ විතරක් නෙවි අනිත් වැඩත් කරන්න එපා.
7. ඕන කමක් තියෙනවා නම් මේ වැඩේ විතරක් නෙවි මීට වැඩියෙ ලොකු වැඩත් කරන්න පුලුවනි.

D. Transform to 'get ready' sentences, according to the model:

මම දැන් කොලඹට යනවා.....මම දැන් කොලඹට යන්න හදනවා.

1. ලමයා ඉස්කෝලෙ වැඩ කරනවා.
2. මදින මිනිහා ගහට නගිනවා.
3. දොස්තර උන්නැහේ ලෙඩ්ඩු බලනවා.
4. අර මිනිස්සු හකුරු හදනවා.
5. අම්මා ගෙදර වැඩ කරනවා.
6. වීරසිංහ කතාවක් කියනවා.

E. Transform to 'must have' sentences, according to the model:

ජිනසේන පනහට විතර ගියා.....ජිනසේන පනහට විතර යන්න ඇති.

1. මහත්තයා වත්තෙ වැඩ ඉවර කෙරුවා.
2. අම්මා මේ බඩු නයට ගත්තා.
3. එයා අලුත් නවකතා පොතක් ලිව්වා.
4. බංඩා අද උදේ රා මැද්දා.
5. මිනිහා රා සේරම බිව්වා.
6. මේ ලී වේයො කැවා.
7. බාප්පා ඒ වැඩපල හෙවිලි කෙරුවා.
8. මහත්තයා වන්දෙ දිනුවා.

F. Conversations:

1. X wants to run for office in the forthcoming village council elections. Y dislikes politics and tries to dissuade him from doing so. X says that he has the interest of the people at heart, and gives it as the reason for his decision. But Y challenges X's knowledge of politics.

2. X wants to see a doctor about an ailment of his. Y gives him all the information on a couple of good doctors in the city, but persuades him to enter the hospital. Hospital service is free, and the medicine and care are as good as in private nursing homes. X, however, decides to see a doctor privately and enter a private nursing home for treatment.

3. X visits Y. Y and his wife give him tea. X stays to lunch, and leaves at about 2:30 in the afternoon to catch a bus to Kandy. He has some relatives in Kandy. They discuss their business and children's education.

4. X is in need of a cook. He interviews several people and finally chooses one who seems good at making Sinhalese food.

5. Someone comes to see Mr. Perera at his house. He has an appointment to see him, but Perera is away and won't be back before lunch. Perhaps he might even stay out to lunch. He must have forgotten about the appointment. Mrs. Perera gets all this information from the stranger and fixes a new appointment.

6. John has never seen the coastal area. Gunasinha is writing a book about that area and now lives there, so he knows all about it. He will take John there and show him about. John can stay at his house. He tells John about toddy tapping and the other activities that they will see there.

7. Weerasinghe tries to explain to a policeman how the accident happened.

LESSON 33

Conversation: The Government of Ceylon

John asks his friend Gunapala about the system of government in Ceylon.

JOHN

මන්ත්‍රීවරයා	Member of Parliament
ලංකාවෙ පාර්ලිමේන්තුවෙ මන්ත්‍රීවරු කීදෙනෙක් ඉන්නවා ද?	How many representatives are there in the Ceylon Parliament?

GUNAPALA

එකසිය පනස් එක් දෙනෙක් ඉන්නවා.	There are 151.
මහජන	public (adj.)
තෝරනවා	choose, select
එයින් එකසිය හතලිස්පස් දෙනෙක් මහජන චන්දෙන් තෝරන මන්ත්‍රීවරු.	Of these 145 are representatives chosen by public election
අගමැතිතුමා	Prime Minister
කැමැත්ත	wish, desire
අග්‍රාංඩුකාරතුමා	Governor General
පත්කරනවා	appoint
අනිත් හයදෙනා අගමැතිතුමාගෙ කැමැත්තෙ හැටියට අග්‍රාංඩුකාරතුමා පත්කරන මන්ත්‍රීවරු.	The other six are representatives appointed by the Governor General according to the desire of the Prime Minister.

JOHN

පාර්ලිමේන්තු	Parliament (stem)
කොට්ඨාසෙ	district, constituency
එහෙනම් ලංකාවෙ පාර්ලිමේන්තු කොට්ඨාස එකසිය හතලිස්පහක් තියෙනවා?	Then there are 145 Parliamentary districts in Ceylon?

GUNAPALA

මන්ත්‍රී	Member of Parliament (stem)
දෙතුන් දෙනෙක්	two or three (animate)
නෑ. නෑ. සමහර මන්ත්‍රී කොට්ඨාසවල මන්ත්‍රීවරු දෙතුන් දෙනෙක් තෝරනවා.	No. There are two or three M.P.'s chosen for some representative districts.
ගනන, ගාන	number, quantity
ඒක නිසා කොට්ඨාස ගනන ඊට ටිකක් අඩුයි.	Therefore the number of districts is somewhat less than that.

JOHN

ඇරෙන්න	besides
ඇමතිවරයා	minister
අගමැතිතුමා ඇරෙන්න තව ඇමතිවරු කීදෙනෙක් ඉන්නවා ද?	Besides the Prime Minister, how many more ministers are there?

GUNAPALA

නියම	fixed
නියමයක් නෑ	not fixed
ඒ ගාන නියමයක් නෑ. සාමාන්‍යයෙන් දොලොස් දෙනෙක් දහතුන් දෙනෙක් විතර පත්කරනවා.	That number is not fixed. Generally about twelve or thirteen are appointed.

JOHN

ඔක්කොම	all

ඒ ඔක්කොම තෝරන්නෙ අගමැතිතුමා වෙන්න ඇති.	Probably they are all chosen by the Prime Minister, eh?

GUNAPALA

තමන්ගෙ	one's own
පක්සෙ	party
ඔව්. අගමැතිතුමා තමන්ගෙ පක්සෙට අයිති මන්ත්‍රීවරුන්ගෙන් තමයි ඇමතිවරු තෝරාගන්නෙ.	Yes. The Prime Minister chooses ministers from members of Parliament belonging to his own party.

JOHN

අගමැතිතුමා තෝරන්නෙ කවුද?	Who chooses the Prime Minister?

GUNAPALA

අග්‍රාංඩුකාරතුමා	The Governor General
නායකයා	leader
උන්නැහේ වැඩි මන්ත්‍රීවරු ගනනක් ඉන්න පක්සෙ නායකයා අගමැති හැටියට පත්කරනවා.	He appoints the leader of the party with the most M.P.'s Prime Minister.

JOHN

අග්‍රාංඩුකාරතුමා පත්කරන්නෙත් මහජන චන්දෙන් ද?	Is the Governor General chosen by public election, too?

GUNAPALA

මහරැජින	queen
නෑ. අග්‍රාංඩුකාරතුමා පත්කරන්නෙ මහරැජින.	No. It's the Queen who appoints the Governor General.
උපදෙස්	advice, counsel
මහරැජිනට ඒකට උපදෙස් දෙන්නෙ අගමැතිතුමා.	The Prime Minister advises the queen on that.
නියෝජිතයා	representative

අග්‍රාංඩුකාරතුමා මහරැජිනගෙ නියෝජිතයා.	The Governor General is the queen's representative.
වෙනුවෙන්	on behalf of
මහරැජින වෙනුවෙන් කටයුතු කරන්නෙ අග්‍රාංඩුකාරතුමා තමයි.	It is the Governor who carries out duties on behalf of the queen.

JOHN

මොකටද	why, what for
අග්‍රාංඩුකාරතුමා මන්ත්‍රීවරු හයදෙනෙක් තෝරන්නෙ මොකට ද?	Why does the Governor General choose six representatives?

GUNAPALA

සුළුජාතිය	minority community
ඒ තෝරන්නෙ සුළුජාතිවලට අයිති මිනිස්සුන්ගෙ නියෝජිතයො හැටියට.	They are chosen as representatives of the people belonging to minority communities.
ලංකාවෙ සුළුජාති කීපෙක මිනිස්සු ඉන්නවා.	There are people of several minority communities in Ceylon.
ලංසි	Burghers
මැලේ	Malays
වෙනම	separately
ලංසි මැලේ වගේ ජාතිවල මිනිස්සුන්ට වෙනම ආසන නෑ.	There aren't seats separately for people of communities such as Burghers and Malays.
ඒක නිසා, ඒ අයට මන්ත්‍රීවරු චන්දෙන් පත්කරන්න විදියක් නෑ.	Therefore those people have no way of electing their own representatives.

JOHN

සැනේට්	Senate (stem)
සැනේට් මන්ත්‍රීවරුන්ව පත්කරන්නෙ කවුද?	Who chooses the members of the Senate?

GUNAPALA

සැනේට් සබාව	the Senate
සැනේට් සබාවෙ මන්ත්‍රීවරු තිස්දෙනෙක් ඉන්නවා.	In the Senate there are thirty members.
එයින් පාලොස්දෙනෙක් පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්ගෙ චන්දෙන් පත්කරන අය.	Of those fifteen are people chosen by vote of the M.P.'s.
අනිත් පාලොස්දෙනාව පත්කරන්නෙ අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමා.	The other fifteen are appointed by the Governor General.

JOHN

මට ආසයි මෙහේ පාර්ලිමේන්තු රැස්වීමක් බලන්න.	I'd like to see a meeting of the Parliament here.

GUNAPALA

විවෘත කරනවා	declare open
මහත්තයා තව මාස දෙකක් විතර ඉන්නවා නම් පාර්ලිමේන්තුව විවෘතකරන උත්සවේ බලන්න යන්න පුලුවනි.	If you are going to be here for about two more months you can go to see the ceremony of the opening of Parliament.

JOHN

අදහස් කරනවා	intend
මම තව මාස හතරක් පහක් ම මෙහේ ඉන්න අදහස් කරනවා. ඒක නිසා බලන්න පුලුවනි.	I intend to be here as many as four or five more months. Therefore I can see it.

GUNAPALA

එහෙනම් මහත්තයාට නිදහස් උත්සවෙත් බලන්න පුලුවනි.	Then you can see the independence celebrations also.
ජයට	in a grand manner
පවත්තනවා	hold, conduct

මේ පාර නිදහස් උත්සවේ බොහොම ජයට පවත්තන්න යනවා ලු.	It seems that they are going to hold this year's independence celebrations on a grand scale.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

අයිතිවාසිකම	right; gen. අයිතිවාසිකමේ pl. අයිතිවාසිකම්
කැමැත්ත	wish; gen. කැමැත්තෙ pl. කැමති
ගනන	number; gen. ගනනෙ pl. ගනන්
සැනේට් සබාව	the Senate; gen. සැනේට් සබාවෙ pl. සැනේට් සබා
සුලුජාතිය	minority community; gen. සුලුජාතියෙ pl. සුලුජාති

Class 4

කොට්ඨාසෙ	district, constituency; pl. කොට්ඨාස
පක්සෙ	party; pl. පක්ස

Class 5

අගමැතිතුමා	Prime Minister; pl. අගමැතිතුමාලා, අගමැතිවරු
අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමා	Governor General; pl. අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමාලා
ඇමතිවරයා	Minister; pl. ඇමතිවරු
නායකයා	leader; pl. නායකයො
නියෝජිතයා	representative; pl. නියෝජිතයො
මන්ත්‍රීවරයා	member (of Parliament); pl. මන්ත්‍රීවරු
මහරැජින	Queen; pl. මහරැජිනියො
උපදෙස්	advice (plural only)

2. NEW VERBS

Class 1

අදහස් කරනවා	intend
තෝරනවා	select
පත්කරනවා	appoint
පවත්තනවා	hold, conduct
විවෘත කරනවා	declare open

3. THE OBJECT MARKER -ව

The direct object of a verb in Colloquial Sinhalese is generally in the direct case. However, if the direct object is an animate noun or pronoun, some speakers may mark it by adding a form -ව . In the singular, -ව is added to the direct case form, and in the plural it is usually added to the stem with -න් that precedes case endings.

Singular Object		Plural Object
මිනිහාව	man	මිනිස්සුන්ව
හරකාව	one head of cattle	හරකුන්ව
ගුරුවරයාව	teacher	ගුරුවරුන්ව

When -ව is added to the first person pronouns මම and අපි, the results are මාව and අපව.

Some speakers use -ව more frequently than others. It is always an alternate for the direct case form, but only in the direct object position, and only with animate forms:

මම මිනිහාව දැක්කා.	I saw the fellow.
මිනිහා මාව දැක්කා.	The fellow saw me.

4. 'TWO OR THREE'

In Lesson 21 expressions for 'two or three,' 'three or four,' etc., were introduced. These were formed with both numerals in the indefinite form and could be made with either inanimate or animate numerals:

එකක් දෙකක්
එක්කෙනෙක් දෙන්නෙක්

For these expressions there are alternatives which occur for certain numerals as follows:

1. For inanimate numerals there is an alternative with the first numeral in the definite form and the second numeral either definite or indefinite depending on sense. This alternative is for the most part limited to the following numeral combinations:

දෙක තුන	two or three	දෙක තුනක්	(a) two or three
තුන හතර	three or four	තුන හතරක්	(a) three or four
හත අට	seven or eight	හත අටක්	(a) seven or eight

මේ පොත් තුන හතර කඩේ තියන්න.
Put these three or four books in the shop.

මට සිගරැට් තුන හතරක් ගන්න ඕන.

I want to get three or four cigarettes.

2. For animate numerals there is an alternative with the first numeral in the stem form and the second numeral either definite or indefinite depending on sense. This alternative is largely limited to the following combinations:

දෙ තුන් දෙනා	two or three	දෙ තුන් දෙනෙක්	(a) two or three
තුන් හතර දෙනා	three or four	තුන් හතර දෙනෙක්	(a) three or four
හතර පස් දෙනා	four or five	හතර පස් දෙනෙක්	(a) four or five
හත් අට දෙනා	seven or eight	හත් අට දෙනෙක්	(a) seven or eight
දහ දොලොස්දෙනා	ten or twelve	දහ දොලොස් දෙනෙක්	(a) ten or twelve
විසි තිස් දෙනා	twenty or thirty	විසි තිස් දෙනෙක්	(a) twenty or thirty

මේ ලමයි දෙ තුන් දෙනාට වඩුවැඩ උගන්නන්න.
Teach these two or three boys carpentry.

මිනිස්සු දෙ තුන් දෙනෙකුට වැඩියෙ යවන්න එපා.

Don't send more than two or three men.

5. OTHER

In positive statements the form තව when used with a singular indefinite noun, equates with English 'another (an additional one)' and වෙන equates with English 'another (a different one)'. These forms may be used with plural nouns with the same distinction in meaning; that is 'other (additional)' and 'other (different)'.

මට තව පොතක් දෙන්න.
Give me another book (This one isn't enough).

මෙහෙ තව පොත් තියෙනවා ද?
Are there other (i.e., more) books here?

මට වෙන පොතක් දෙන්න.
Give me another book (I don't like this one).

මෙහෙ වෙන පොත් තියෙනවා ද?
Are there other books here? (These won't do.)

In negative sentences only වෙන is used, and it may have either meaning:

මට වෙන පොතක් එපා.

I don't want another book (either one more or one instead of this one!).

මෙහෙ වෙන පොත් නැද්ද?

Aren't there other books here? (Either any more or others to replace these.)

The form අයිති equates with the English 'the other' either singular or plural:

මට අනිත් පොත දෙන්න.
Give me the other book.

අනිත් බඩු ගෙනාවෙ නැද්ද?
Didn't you bring the other goods?

The emphatic particle ම when added to වෙන 'other' produces an adverbial expression equating with English 'separately':

මම වෙනම වැඩ කරන්නම්.
I'll work separately.

ඒ මිනිස්සුන්ට වෙනම ආසනයක් නෑ.
Those people don't have a separate representative (lit. They don't have a seat separately).

6. COMPARATIVE DEGREE

It has already been noted that there is a comparative construction with the form වැඩියෙ plus a dependent noun in the dative case:

මේ පොත අරකට වැඩියෙ හොඳයි.
This book is better than that one.

For many adjectives the වැඩියෙ may be omitted with no change in meaning. The student should note these when he meets them. Thus:

මේ පොත අරකට වැඩියෙ ලොකුයි. or මේ පොත අරකට ලොකුයි.
This book is bigger than that one.

මේ පොත අරකට වැඩියෙ පොඩියි. or මේ පොත අරකට පොඩියි.
This book is smaller than that one.

Other examples are:

කොට්ඨාස ගාන ඊට අඩුයි.
The number of districts is smaller than that.

මගේ චන්ද ගාන ඊට වැඩියි.
The number of votes I got is greater than that.

7. 'EXCEPT'

The form ඇරෙන්න 'except,' 'with the exception of,' 'besides,' is used with a dependent noun, the case of which depends on the construction:

මහත්තයා ඇරෙන්න තව හයදෙනෙක් ඉන්නවා.

There are six besides the master.

මට ඇරෙන්න වෙන කාටවත් සිංහල බෑ.

No one knows Sinhalese except me.

8. REFLEXIVE PRONOUN

The reflexive pronoun in Sinhalese is තමන් (with an alternate form තමුන්). It is usually used in the third person; 'he himself,' 'they themselves,' etc. It is occasionally used in the first or second person, but the student should avoid this, since it is so used only in special circumstances. තමන් (තමුන්) has the usual case forms:

DIRECT	තමන්	(or තමුන්)
DATIVE	තමන්ට	(or තමුන්ට)
GENITIVE	තමන්ගෙ	(or තමුන්ගෙ)
INSTRUMENTAL	තමන්ගෙන්	(or තමුන්ගෙන්)

It may be used as a pronoun referring to the same person as the subject, but it is not obligatory:

ඒ මිනිස්සු එයාලාගෙ කාර්වලින් යාවි.

ඒ මිනිස්සු තමන්ගෙ (තමුන්ගෙ) කාර්වලින් යාවි.

Those men will go in their (own) cars.

ඔය ලමයි ඔය ලමයින්ට ඕන පොත් අර සාප්පුවෙන් ගන්න.

ඔය ලමයි තමන්ට (තමුන්ට) ඕන පොත් අර සාප්පුවෙන් ගන්න.

You (boys) get the books you want from that shop.

9. වෙනුවෙන්

The form වෙනුවෙන් is used with a dependent noun in the direct case and means 'for, on behalf of.' The form වෙනුවට is also used with a dependent noun in the direct case and means 'for, in place of.'

මම මහත්තයා වෙනුවෙන් රැස්වීමට යනවා.
I will go to the meeting for the master.

අම්මා සල්ලි වෙනුවට පොල් දුන්නා.
Mother gave coconuts in place of money.

10. 'WHAT FOR'

The form මොකටද means 'what for?,' 'for what purpose?'

මම ඒ පල් කතාව අහන්නෙ මොකට ද?
What should I listen to that dry talk for?

11. අය

අය 'they,' 'those people' is used only with some preceding form qualifying it:

මේ අය	these people
වැඩ කරන අය	working people
හුගක් අය	many people

12. 'INTEND'

The verb අදහස්කරනවා 'intend to' takes a subject in the direct case and a dependent infinitive.

ඒ අය සිංහල ඉගනගන්න අදහස් කරනවා.
Those people intend to learn Sinhalese.

මම ලබන සුමානෙ මේක ඉවර කරන්න අදහස් කරනවා.
I intend to finish this one next week.

13. 'ALL'

The form ඔක්කොම 'all,' 'everybody' may be used as an alternative for සේරම . Like සේරම , ඔක්කොම may go either before or after the plural noun that it qualifies:

මේ ඔක්කොම පොත් අලුත්.
මේ සේරම පොත් අලුත්.
All of these books are new.

මට මේ පොත් ඔක්කොම ඕන උනා.
මට මේ පොත් සේරම ඕන උනා.

I needed all of these books.

14. TERMS OF RESPECT

To form terms of respect for people in high ranking positions, the forms වරයා or තුමා are added to noun stems. The plurals are වරු and තුමාලා:

ඇමතිතුමා	or	ඇමතිවරයා	the minister
ඇමතිතුමාලා	or	ඇමතිවරු	the ministers

ඇමතිතුමාලාත් රැස්වීමට එනවා ද?
ඇමතිවරුත් රැස්වීමට එනවා ද?
Are the ministers coming to the meeting, too?

15. ADJECTIVES

Adjectives may have an indefinite form. This form, like the indefinite of nouns, shows certain stem variations:

Adjective		Indefinite Form
හොඳ	good	හොඳක්
නරක	bad	නරකක්
නියම	fixed	නියමයක්
ලොකු	big	ලොකුවක්
පොඩි	small	පොඩියක්
අලුත්	new	අලුතක්
කැමති	like	කැමැත්තක්

The indefinite form is used in negative construction like the following, implying 'not particularly.'

ඒක හොඳක් නෑ.
That isn't very good.

ඒ ගාන නියමයක් නෑ.
That number isn't particularly fixed.

Exercises

A. Substitute orally.

1. .... මන්ත්‍රීවරු කීදෙනෙක් ඉන්නවා ද?

In Ceylon Parliament
In the Ceylon government
In Ceylon
In the Indian Parliament
In our parliament
In your country
In this parliamentary district
In your representative district

2. මේ අය .... පත්කරන මන්ත්‍රීවරු.

by the Governor General
by the Prime Minister
by the Parliament
by public vote
by the public
from minority communities
from the Senate
from the Malay people
from our party
from the Prime Minister's party

3. අද වැඩට ලමයි .... එවන්න.

two or three
three or four
seven or eight
four or five
ten or twelve
one or two

4. මට .... දෙන්න.

another book (in addition to this)
some other book
the other book
100 bricks more
the other 200 rupees
another five or six books (in addition)

5. මේ වත්ත ....

better than that
bigger than that
newer than my estate
more expensive than Mr. Perera's estate
smaller than the other estates
like the M.P.'s estate
like a coconut estate
not good enough
not as good as my estate

6. .... කාටවත් කියන්න එපා.

except the master
except Mr. Perera
except the doctor
except him
except the driver
except the M.P.
except Governor General
except the Prime Minister
except the Sinhalese people

7. .... කවුරුවත් යන්නෙ නෑ.

except the master
except Mr. Perera
except the doctor
except him
except the driver
except the M.P.
except the Governor General
except the Prime Minister
except the Sinhalese people

8. .... කාගෙන්වත් සල්ලි ගන්න එපා.

except the master
except Mr. Perera
except the doctor
except him
except the Sinhalese people
except the dancers
except the M.P.'s
except the driver

9. උන්නැහෙ .... රැස්වීමට ගියා ලු.

on behalf of the big boss
on behalf of the Prime Minister
on behalf of the Governor General
on behalf of the ministers
on behalf of the M.P. of this area
on behalf of the Head Teacher
on behalf of his father
on behalf of the teachers

10. අපි .... එලෝලු ගත්තා.

in place of money
in place of rice
in place of meat
in place of fruit
in place of tea
in place of milk

B. Transform according to the model by changing the numeral phrase to the indefinite:

ළමයාට මේ පොත් දෙක තුන දෙන්න...ළමයාට මේ පොත් දෙක තුනක් දෙන්න.

1. මිනිස්සු දෙතුන් දෙනා වැඩට ගියා.
2. සිගරැට් හතර පහ මේසෙ උඩින් තියන්න.
3. පොත් හත අට ළමයාට දුන්නා.
4. පොල් ගෙඩි දහේ දොළහ වත්තට දාන්න.
5. රෑ කෑමට මිනිස්සු හතර පස් දෙනා තානායමට ගියා ලු.

C. Transform according to the model by using the indefinite form of the adjective to mean 'not particularly . . . .'

ඒක හොඳ නෑ...ඒක හොඳක් නෑ.

1. ඒ ගාන නියම නෑ.
2. ළමයා ලොකු නෑ.
3. මේ කෑම නරක නෑ.
4. වත්ත පොඩි නෑ.
5. උන්නැහෙගෙ කාර් එක අලුත් නෑ.
6. ඒ පොත අමාරු නෑ.
7. උන්නැහෙ සිංහල කෑමට කැමති නෑ.

D. Conversations

1. X and Y discuss the structure of the Ceylon Government. X knows that Ceylon has a parliamentary system of government, with a Governor General to represent the queen, but he doesn't know the exact number of M.P.'s and Ministers. Y, who knows facts and figures accurately, corrects X's statements.

2. X is a visitor to Ceylon. Y gives him some information about the public holidays in Ceylon and the significance of some of them, such as the Sinhalese New Year, the Vesak Festival, the Independence Celebrations, etc. He also describes the Kandy Perahera in which many elephants and dancers participate.

LESSON 34

Conversation: Going to a Movie

Since it is so hot, Gunapala and Jinasena decide to go to the movies.

GUNAPALA

අව්ව	sunshine
හින්දා	because, since
චිත්‍රපටිය	the movie
අව්ව සැර හින්දා අපි චිත්‍රපටියක් බලන්න යමු.	Since the sunshine is so strong, let's go and see a movie.
මේ අව්වෙ ඇව්දින එක හරි අමාරුයි.	It's really hard to walk in this sun.
ඉක්මන් කරනවා	hurry
ෂෝ එක	the show
ඇතුල් වෙනවා	enter
ඉක්මන් කලොත් තුනේ ෂෝ එක බලන්න ඇතුල් වෙන්න පුලුවනි.	If we hurry, we can get in to see the three o'clock show.

JINASENA

ගින්දර	the fire
ඒක හොඳයි. අව්ව ගින්දර වගෙයි නේද?	That's fine. The sunshine is like fire, isn't it?
පායනවා	clear up, become hot and dry
පායන කොට දිගටම පායනවා.	When it gets hot and dry it keeps right on.

වහින්න ගන්නවා	start to rain
වහින්න පටන්ගත්තාම දිගටම වහිනවා.	When it starts to rain it keeps right on raining.
දේසගුනේ පුදුම	weather, climate amazing
මේ දවස්වල දේසගුනේ පුදුමයි.	The weather these days is amazing.
fපිල්ම් එක	the film
මොකද්ද බලන්න කැමති පිල්ම් එක?	What film would you like to see?
සිංහල fපිල්ම් එකක් බලමු ද?	Shall we see a Sinhalese film?

GUNAPALA

හින්දි සින්දුව	Hindi the song
හින්දි fපිල්ම් එකකට ගියොත් සින්දු ටිකක් අහන්න පුලුවනි නේද?	If we go to a Hindi film we can hear some songs, can't we?
වෙම්බ්ලි එක	the Wembley
දැන් වෙම්බ්ලි එකේ හොඳ පින්තූරයක් පෙන්නනවා.	They are showing a good picture at the Wembley now.

JINASENA

හෝල් එක රස්නෙ	the hall, theater hot, heat
එහෙනම් ඒක බලමු.	Then let's see that.
හෝල් එකෙත් මේ වගේම රස්නෙද දන්නෙ නෑ.	I wonder if it's as hot in the theater.

GUNAPALA

ඇතුල	inside
නෑ. හෝල් එක ඇතුලෙ රස්නෙ නැතුව ඇති.	It probably isn't as hot inside the theater.

වටේට	around
දැනෙනවා	feel
ඒ වටේට ගස් තියෙන හින්දා රස්නෙ දැනෙනවා අඩුයි.	Since there are trees around it, you feel the heat less.
පික්චර් එක	movie
ඔහේ මීට ඉස්සර හින්දි පික්චර් දැකලා තියෙනවා ද?	Have you seen Hindi movies before?

JINASENA

ගාල්ල	Galle
දැන් මාස හතරකට පහකට විතර ඉස්සර හින්දි පික්චර් එකක් දැක්කා ගාල්ලෙදි.	About four or five months ago I saw a Hindi film in Galle.
එච්චරයි	that's all
එච්චරයි මම දැකලා තියෙන්නෙ.	That's all I've seen.
අල්ලනවා	catch, appeal
ඒක නම් මගෙ හිතට ඇල්ලුවෙ නෑ.	But it didn't appeal to me.
නමුත් වෙම්බ්ලි එකේ තියෙන චිත්‍රපටිය හොඳයි කියලා පත්තරේ තිඋනා.	But it said in the paper that the picture at the Wembley is very good.
තිඋනාත්	even if there are, were
කතාව	story, plot
වැදගැම්මක් නෑ	useless, hopeless
සින්දු තිඋනාත් සමහර පින්තූරවල කතාව වැදගැම්මක් නෑ.	Even if there are songs, the plot of some pictures is hopeless.

GUNAPALA

ඔහේ අකමැති නම් ඉංගිරිසි පිල්ම් එකකට යමු.	If you don't like (Hindi films), we'll go to see an English film.
ආසාව	desire
කූල්ඩ්‍රින්ක් එක	cool drink

ෆිල්ම් එකක් බලන්න ආසාවක් නැත්නම් ඇලිෆන්ට් හවුස් එකට ගිහිල්ලා කූල්ඩ්‍රින්ක් එකක් බොමු.	If you don't feel like seeing a movie, let's go to the Elephant House and have a cool drink.

JINASENA

නෑ. පික්චර් එකකට යමු.	No, let's go to the movie.
හෝල් එකේදි මොකුත් බොන්න පුලුවනි.	We can drink something in the theater.
නතරවෙනවා	stop, tarry
ඇලිෆන්ට් හවුස් එකේ නතර උනොත් පරක්කු වෙනවා.	If we stop at the Elephant House we will be late.
බාගෙ	half
ෆිල්ම් එකට තව තියෙන්නෙ පැය බාගයයි.	There's only a half hour before the film.
හින්දි පින්තූර පැය තුනක් විතර ගන්නවා නේද?	Hindi films take about three hours, don't they?

GUNAPALA

ඔව්.	Yes.

JINASENA

වෙයි	might be, will be
එහෙනම් ඉවර වෙනකොට අව්ව බැහැලා රස්නෙ ටිකක් අඩුවෙයි නේද?	Then by the time it is over the sun will have set and it will be less hot, eh?

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

කූල්ඩ්‍රින්ක් එක	the cool drink; pl. කූල්ඩ්‍රින්ක්ස්
පික්චර් එක	the picture, movie
වෙම්බ්ලි එක	the Wembley
ෂෝ එක	the show
ෆිල්ම් එක	the film
හෝල් එක	the hall

Class 2

අව්ව	the sunshine; gen. අව්වෙ ; no pl.
ආසාව	the desire; gen. ආසාවෙ ; pl. ආසාවල්
ගින්දර	the fire; gen. ගින්දරේ ; no pl.
ගාල්ල	Galle; gen. ගාල්ලෙ ; no pl.
චිත්‍රපටිය	the movie; gen. චිත්‍රපටියෙ ; pl. චිත්‍රපටි
හිත	the mind; gen. හිතේ ; pl. හිත්
සින්දුව	the song; gen. සින්දුවෙ ; pl. සින්දු

Class 4

දේසගුනේ	the climate; no pl.
රස්නෙ	the heat; no pl.

Other Nouns:

හින්දි	Hindi; no pl.

2. NEW VERBS

අල්ලනවා	catch, appeal to
ඉක්මන් කරනවා	hurry
දැනෙනවා	feel, perceive
නතරවෙනවා	stop, tarry
පායනවා	clear up, become dry and hot
පෙන්නනවා	show
බහිනවා	go down, descend

3. THE PAST CONCESSIVE FORM

Sinhalese has a past concessive form of the verb made by dropping the final ා from the past tense form of the verb and adding -ත් :

Verb		Simple Past	Past Concessive
කපනවා	cut	කැපුවා	කැපුවත්
කරනවා	do, make	කෙරුවා	කෙරුවත්
වෙනවා	be, become	උනා	උනත්
ඉන්නවා	be	උන්නා	උන්නත්
තියෙනවා	be	තිඋනා	තිඋනත්
බදිනවා	fry	බැද්දා	බැද්දත්
වැටෙනවා	fall	වැටුනා	වැටුනත්

The concessive form is used to form clauses which are equivalent to those in English introduced by 'even if,' 'even though':

මහත්තයා ගියත් මට යන්න විදියක් නෑ.
Even if the master goes, I have no way of going.

ටැක්සියකින් ගියත් පරක්කු වේවි.
Even if he goes by taxi he'll be late.

මේ මස් බැද්දත් රස නෑ.
Even if this meat is fried it is not tasty.

A negative concessive clause may be formed by adding නො- before the concessive verb:

ඔහේ නොගියත් මම යනවා.
Even if you don't go, I'll go.

වැඩ නොකෙරුවත් සල්ලි හම්බවෙනවා.
Even if I don't work, I'll get money.

4. 'TO BEGIN'

Besides using පටන් ගන්නවා with a dependent infinitive in the meaning 'to begin' (Lesson 10), the verb ගන්නවා may be used by itself with the same meaning. The verb when used by itself in this construction is likely to imply a certain amount of disapproval or dislike for the action involved:

වහින්න ගත්තාම දිගටම වහිනවා.
When it starts raining, it keeps right on.

මිනිහා එහෙම කතාකරන්න ගත්තාම, කවුරුවත් කට අරින්නෙ නෑ.
When he begins to talk like that, no one else opens his mouth.

5. 'INSIDE' AND 'OUTSIDE'

The form ඇතුල 'inside,' a noun of Class 2, functions as a postposition with a dependent noun in the direct case. Since it is a noun, the form ඇතුල will appear in whatever case is required by the construction in which it appears:

ගේ ඇතුලට යන්න!
Go inside the house!

එයා හොල් එක ඇතුලෙන් පොත් වගයක් ගෙනාවා.
He brought some books out of the hall.

The form පිට 'outside,' a noun of Class 3, also functions as a postposition. Like ඇතුල , පිට will appear in the case required by the construction in which it appears. A noun dependent on පිට is in the instrumental case unless පිට itself is in the instrumental case, in which event the dependent noun will be in the dative case:

හෝල් එකෙන් පිට ඒ මිනිස්සු හූ කිව්වා.
Those people hooted outside the hall.

වත්තට පිටින් ඒ ගොල්ල පාරක් හැදුවා.
Those people built a road along the outside of the estate.

Note that the expressions 'to look inside' or 'to look outside' require ඇතුල and පිට to be in the genitive case:

හෝල් එක ඇතුලෙ බලන්න.
Look inside the hall.

මම ගෙයින් පිට බැලුවා.
I looked outside the house.

6. 'HALF'

With expressions of quantity, but not numerals, the form බාගෙ means 'half.' The noun dependent on බාගෙ is in the plural form:

fපිල්ම් එකට තියෙන්නෙ තව පැය බාගයයි.
There is still a half hour before the film starts.

මේ වැඩ කරන්න තව දවස් බාගයක් ඕන.
We still need a half day to finish this work.

7. 'TO FEEL'

The verb දැනෙනවා 'feel' takes a subject in the dative case and an object in the direct case. In many instances in which English uses an adjective with the verb 'feel,' Sinhalese uses a noun:

මට අද රස්නෙ දැනෙනවා.
I feel the heat today.

8. හින්දා

හින්දා 'because, since' may replace නිසා 'because, since' in any construction in which the latter occurs (15,6).

අව්ව සැර හින්දා අපි චිත්‍රපටියක් බලන්න යමු.
අව්ව සැර නිසා අපි චිත්‍රපටියක් බලන්න යමු.
Since the sun is so hot, let's go see a movie.

පෙරේරා යාපනේට ගිය හින්දා මම කාර් එක මෙහෙට ගෙනාවා.
පෙරේරා යාපනේට ගිය නිසා මම කාර් එක මෙහෙට ගෙනාවා.
Because Perera went to Jaffna, I brought the car here.

වත්තෙ වැඩ නැති හින්දා මම ගමට ආවා.
වත්තෙ වැඩ නැති නිසා මම ගමට ආවා.
Since there is no work in the estate, I came home.

9. THE -යි FORM

The -වි form of the verb (Lesson 10) has an alternate form which may be used in place of it with no difference in meaning. It is formed by substituting -යි for -වි and shortening the preceding vowel:

Verb		-වි Form	-යි Form
කනවා	eat	කාවි	කයි
බලනවා	see	බලාවි	බලයි
ඉන්නවා	be	ඉදිවි	ඉදියි
බදිනවා	fry	බදිවි	බදියි
තේරෙනවා	understand	තේරේවි	තේරෙයි

පහට විතර ගෙදර ඒවි.
පහට විතර ගෙදර එයි.
He will probably come home at about five.

ඒ චිත්‍රපටිය අද පෙන්නාවි.
ඒ චිත්‍රපටිය අද පෙන්නයි.
They might show that picture today.

10. IDIOMS

10.1 වැදගැම්මක් නෑ means 'to be no good, to be useless.'

එයාගෙ කතාව වැදගැම්මක් නෑ.
His talk was useless.

10.2 The expression අව්ව බහිනවා means 'the sunshine is decreasing, it is getting less sunny.'

මේ දවස්වල හය වෙන්න ඉස්සෙල්ලා අව්ව බැස්සා.
These days even before six the sunshine has decreased.

10.3 The expression හිතට අල්ලනවා means 'to appeal to': The person involved is in the genitive case preceding හිතට : That which doesn't appeal may be a noun or a verbal noun.

ඒ චිත්‍රපටිය මගේ හිතට ඇල්ලුවෙ නෑ.

That picture didn't appeal to me.

වැඩ කරන එක බංඩාගේ හිතට අල්ලන්නේ නෑ.

Working doesn't appeal to Banda

11. WRITING SYSTEM

The letter ෂ , like ශ (Lesson 30) represents the sound represented as š and sounded like the sh in English show. The words that these letters occur in must be learned as they occur, and the student may encounter some fluctuation in spelling.

A. Substitute orally:

1. මේ දවස්වල .... මගේ හිතට අල්ලන්නෙ නෑ.

the climate
Hindi film
going to the movies
the movies in Colombo
the movies they are showing at Kandy
the food and drinks in this restaurant
the way the driver speaks
the songs in Hindi movies
walking about in the sun
eating hot foods

2. .... මේ තරම් රස්නෙ දැනෙන්නෙ නෑ.

inside the hall
outside the hall
if it rains now and then
if the sunshine decreases
when it becomes night
near the bathing pool
inside the shrine house
outside the University camp
if we didn't go for a walk
if there were some trees near the house

3. .... කාටවත් මේ වැඩ කරන්න බෑ.

except for me
except for Mr. Perera
except for the Prime Minister
except for people in Hindi movies
except for people who live in villages
except for people who win elections
except for women who like to spend money

4. .... කාටවත් කියන්න එපා

outside the village
while inside the office
while outside this country
inside the hall
before the movie is shown
after you tell Perera
after you meet the headmaster
before you visit that area
if you are buying tickets for that movie
if you are not going to the meeting

5. .... පත්තරේ තිඋනා.

That the new road is good
That the food in that area is tasty
That Hindi films are shown in that theater
That the teacher in this school is good
That he is going to see the opening of Parliament
That he might win the elections this time
That the Prime Minister is a bit sick
That clothing is likely to become scarce

B. Transform according to the model, forming a හින්දා clause from the first sentence and adding it to the second.

මම යනවා. ඒ පැත්තෙ නවතින්න බෑ......
මම යන හින්දා ඒ පැත්තෙ නවතින්න බෑ.

1. අද වහිනවා. පොල් කඩන්න බෑ.
2. අද අව්ව සැරයි. පයින් යන එක අමාරුයි.
3. මහත්තයාට අසනීපයි. අද කන්තෝරුවෙ වැඩ පරක්කුයි.
4. කුස්සි අම්මා ගමට ගියා. මේ දවස්වල කෑම රස මදියි.
5. මේ පැත්තට වැස්ස නෑ. එලෝලු හිඟයි.
6. පාර්ලිමේන්තුව විවුර්ත කරන්නෙ අද. අගමැතිතුමා හම්බවෙන්න බෑ.
7. එයා ඒ හින්දි චිත්‍රපටිය බැලුවා. මේ සින්දු දන්නවා.
8. බංඩා ඊයෙ සල්ලි ගත්තා. අද වැඩට ආවෙ නෑ.

C. Transform according to the model, making a past concessive clause of the first sentence in each pair, and join it to the second clause given.

මහත්තයා ඒ වැඩ කරනවා.   අපිට ප්‍රයෝජනයක් නෑ.
මහත්තයා ඒ වැඩ කෙරුවට අපිට ප්‍රයෝජනයක් නෑ.

1. අපි ඉක්මනට යනවා.   මහත්තයා පරක්කු වෙනවා.
2. පියදාස කාර් එලවනවා.   පාර හරියට දන්නෙ නෑ.
3. අපි සිංහල ඉගනගන්නවා.   පත්තරේ කියවන්න අමාරුයි.
4. මහත්තයා වන්දෙ දිනනවා.   ගමට ඉස්කෝලයක් නෑ.
5. බංඩා දර අදිනවා.   කෑම හදන්න කවුරුවත් නෑ.
6. සිංහල ඉගනගන්න මිනිස්සු ඉන්නවා.   හොඳ පොත් නෑ.
7. මේ හෝටලේ රස කෑම තියෙනවා.   අපි ලඟ සල්ලි නෑ.
8. බංඩා මාලුවට මිරිස් හුඟක් දානවා.   මහත්තයාට කට දනවා මදියි.
9. ඒ මිනිස්සුන්ට සල්ලි දෙනවා.   හරියට වැඩට එන්නෙ නෑ.
10. අව්ව බහිනවා.   රස්නෙ අඩු උනේ නෑ.

D. Say in Sinhalese:

1. Have you seen any Hindi films?
2. Yes. I saw one a few months ago.
3. But I didn't like the songs in that one.
4. I like Sinhalese films better than Hindi ones.
5. There's a new Hindi film coming to the Wembley this week.
6. I read in the paper that there aren't songs in that one.
7. Is that so? I have never seen a Hindi film without songs.

8. It's hot today, isn't it?
9. Yes, let's go to the Galle Face Hotel for a cool drink.
10. No. I can't go now, because I have some work to do in the office.
11. Is that so? Even if you go to the office now, you won't be able to do anything.
12. Why don't you wait until the sunshine decreases?
13. If I do that, I might not be able to finish the work.
14. All right. We can have a drink later.

LESSON 35

Conversation: Planning a Party

Jayapala and Sirisena are planning to invite a few people for a party.

JAYAPALA

ආරාදනා කරනවා	invite
පාටිය	the party
පාටියක් දානවා	throw a party
අපි දහදොලොස් දෙනෙකුට ආරාදනා කරලා ලබන සුමානෙ දවසක පොඩි පාටියක් දාමු.	Let's invite ten or twelve people and throw a party some day next week.

SIRISENA

විනෝදෙට	for fun
ඔව්, හුඟක් කලකින් විනෝදෙට මොකුත් කරන්න බැරි උනා, නේ.	Yes, we haven't been able to do anything for fun for a long time, have we?
කාටද ආරාදනා කරන්න ඕන?	Whom should we invite?

JAYAPALA

විලීලා	Willy "and company"
විලීලාටයි ගුනේලාටයි එන්න කියමු, නේ.	Let's ask Willy, Gune, and company to come, eh?

SIRISENA

නොකියා ඉඳිමු	let's not ask
මේ පාර ගුනේලාට නොකියා ඉඳිමු.	Let's not ask Gune this time.

හපන්කම	the clever deed
කතාකරකර	while talking
වචනෙ	the word
කියන්න දෙනවා	allow to say
ඒ හාදයා ආවොත් එයාගෙ හපන්කං ගැනම කතාකරකර වෙන කෙනෙකුට වචනයක් වත් කියන්න දෙන්නෙ නෑ.	If that fellow comes, he'll just talk about his cleverness and won't give anyone else a chance to say a word.

JAYAPALA

ඒක හැබෑව. මටත් අල්ලන්නෙ නෑ පැත්තකට වෙලා වැඩ ගැනම කතාකරකර ඉන්න පාටි.	That's so. Parties at which (everyone) gets to the side and talks about work don't appeal to me, either.
ඒ උනත් මොනවාද කතා කරන්න පුළුවන්?	Still, what can you talk about?
මුල්ල	the corner
පිරිමියා	the man
මේසෙ	the table
වටකර ගන්නවා	get around, surround
හෙල්ලෙනවා	move, budge
ගැනු සේරම එක මුල්ලකට වෙනවා; පිරිමි බීම මේසෙ වටකර ගෙන එතනින් හෙල්ලෙන්නෙ නෑ.	All the women go to one corner, and the men get around the drink table and don't budge from there.

SIRISENA

ආවාවෙ	let (him) come
හැසිරෙනවා	behave, act
විලී ආවාවෙ. මිනිහා පාටියක හැසිරෙන හැටි දන්නවා.	Let Willy come. He knows how to act at a party.
විහිළුකාරයා	the jokester
විනෝද කරනවා	liven up
අපි සේනටත් එන්න කියමු.	Let's invite Sena, too.
මිනිහා විහිළුකාරයා නිසා මිනිහාට පාටිය විනෝද කරන්න පුළුවනි.	He's a jokester, so he knows how to liven up a party.

JAYAPALA

මේ ගමන	this time
මේ ගමන පිට රටින් ආපු කිපදෙනෙකුටත් එන්න කියමුකෝ.	This time, let's invite a few foreigners, too.

SIRISENA

ඔව්, ඔව්, මොනවාද කෑමට හදන්න හොඳ?	Sure. What's good to make to eat?
ඕඩරේ	the order
සිල්වර් ඩේල් එක	the Silver Dale
සැන්ඩ්විච් එක	the sandwich
පැටිස් එක	the patty
හොඳ වෙන්න	so that it's good
මස්රෝල් එක	the meat roll
හදනවාට ලේසියි හෝටලේකට ඕඩරයක් දුන්නාම.	Giving an order to a hotel is easier than making it.
සිල්වර් ඩේල් එකට කියලා සැන්ඩ්විච් ටිකකුයි පැටිස් ටිකකුයි හොඳ වෙන්න මස්රෝල් පනහක් විතරයි හදවා ගනිමු.	Let's get the Silver Dale to make a few sandwiches, a few patties, and about fifty good meat rolls.

JAYAPALA

තේ දෙන්නද කල්පනාව?	Are you thinking of serving tea?
බෝතලේ	the bottle
හවසට බෝතල කීපයක් ගෙනැල්ලා එළිවෙනකං බීම පාටියක් දාමු.	Let's get a few bottles in the afternoon and throw a drinking party until dawn.
කකා	while eating
මූන	the face
බල බල	while looking
අඩියක් ගහනවා	the drink, shot have a drink

පැටිස් කකා මූන බල බල ඉන්නවාට වැඩිය නරක ද අඩියක් ගහන එක?	Isn't it better to have a drink than (just) eat patties and look at people?

SIRISENA

ඔව්, එහෙනම් පිරිමින්ට විතරක් එන්න කියමු.	Yes. In that case, let's just invite men.
තමුසෙ මිනිස්සුන්ට කියනවා.	You invite the people.
දොලොස් දෙනෙකුට කිව්වාම ඇති.	If you ask twelve, that's enough.
මම බීම ලෑස්ති කරන්නම්.	I'll get the drinks ready.
ඒත් අපි පැටිසුයි මස්රෝලුයි හදවා ගන්න ඕන.	Even then we must get patties and meat rolls made.
අඟහරුවාදා හොඳ ද?	Is Tuesday O.K.?

JAYAPALA

හොඳයි. මිනිස්සුන්ට කියලා බලමුකො.	Fine. Let's ask the people and see.

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 1

පැටිස් එක	the patty
සැන්ඩ්විච් එක	the sandwich
මස්රෝල් එක	the meat roll
සිල්වර් ඩේල් එක	the Silver Dale

Class 2

පාටිය	the party; gen. පාටියෙ pl. පාටි
මුල්ල	the corner; gen. මුල්ලෙ pl. මුලු
ගමන	the time, occasion; gen. ගමනෙ ; no pl.
මුන	the face; gen. මුනෙ pl. මූනු
අඩිය	the drink; gen. අඩියෙ pl. අඩි
හපන්කම	the cleverness; gen. හපන්කමේ pl. හපන්කම්

Class 3

පිටරට	the foreign country; pl. පිටරටවල්
බෝතලේ	the bottle; pl. බෝතල

Class 4

විනෝදෙ	the enjoyment, pleasure; pl. විනෝද
වචනෙ	the word; pl. වචන
මේසෙ	the table; pl. මේස
ඕඩරේ	the order; pl. ඕඩර

Class 5

පිරිමියා	the man; pl. පිරිමි
විහිලුකාරයා	the jokester; pl. විහිලුකාරයෝ

2. NEW VERBS

ආරාදනා කරනවා	invite
වටකරනවා	surround, stand around
හෙල්ලෙනවා	move
හැසිරෙනවා	behave
විනෝද කරනවා	liven up, make (others) enjoy

3. THE REDUPLICATED FORM

The reduplicated form of the verb is regularly made by repeating the past participial stem:

	Verb		Past Participle	Reduplicated Form
Class 1	කපනවා	cut	කපලා, කපාලා	කප කප
Class 2	බදිනවා	fry	බැදලා	බැද බැද
Class 3	වැටෙනවා	fall	වැටිලා, වැටීලා	වැටි වැටි

If the verb is one of those Class 1 or Class 3 verbs that has alternate past participle forms with long and short vowels (such as කපනවා and වැටෙනවා above), only the alternative with the short vowel is used in forming the reduplicated form.

Irregular:

කනවා	eat	කාලා	කකා
ගහනවා	hit	ගහලා, ගහාලා	ගගහා
වෙනවා	become	වෙලා	වෙවී
පේනවා	see	පෙනිලා	පෙනි පෙනි
ඉන්නවා	be	ඉඳලා	ඉඳ ඉඳ
දෙනවා	give	දීලා	දිදී
දානවා	put	දාලා	දදා
දනවා	burn	දාලා	දදා

The verbs එනවා 'come,' යනවා 'go' and ගන්නවා 'take' do not have a reduplicated form.

The reduplicated form indicates action which is simultaneous with the action expressed by the main verb. The common English equivalent is a clause or verbal phrase introduced by 'while':

අර මහත්තයා පොතක් බල බල කෑම කනවා.
That gentleman is eating while reading a book.

කෑම කකා කතා කරන්න එපා.
Don't talk while eating!

When the main verb is ඉන්නවා, the construction with the reduplicated verb usually implies that an action is in process or going on. The English equivalent is likely to vary considerably with the situation:

කතා කර කර ඉන්න පාටි මට අල්ලන්නෙ නෑ.
I don't like a party where people just talk.

මහත්තයගෙ වැඩේ සිගරට් බිබී ඉන්න එක.
The master does nothing but smoke. (The master's occupation is smoking.)

අපි එන කොට ඒ ගොල්ල කතා කර කර උන්නා.
When we came they were talking.

4. NEGATIVE PAST PARTICIPLE

When the negative past participle of a verb is used with the main verb ඉන්නවා the implication is that the action is not going on.

එයා කෑම නොකා ඉන්නවා.
He isn't eating.

ඔහේ නොගිහින් ඉන්න.
Don't go.

When this construction is used with the first person imperative form of ඉන්නවා, it serves as a negative imperative of the first person:

අපි ඒ ෂෝ එකට යමු.
Let's go to that show.

අපි ඒ ෂෝ එකට නොගිහින් ඉඳිමු.
Let's not go to that show.

අපි අද බීර බොමු.
Let's have beer today.

අපි අද බීර නොබී ඉඳිමු.
Let's not have beer today.

5. 'TO LET'

5.1 The verb දෙනවා with a dependent infinitive has the meaning 'to allow, permit, let.' The person or thing involved is in the dative case:

එයාට පොත් කියවන්න දෙන්න.
Let him read the book.

ළමයාට ඇවිදින්න යන්න දෙන්න එපා.
Don't allow the boy to go for a walk.

දැන් බස් එකට යන්න දෙන්න.
Now let the bus go.

5.2 The Sinhalese equivalent of English constructions implying 'I don't care, I don't mind,' or 'I can't do anything about it anyway' is expressed with a special form of the verb. This form is made for all verbs by adding -වෙ to the simple past form:

Verb	Simple Past	-වෙ Form
කපනවා	කැපුවා	කැපුවාවෙ
අදිනවා	ඇද්දා	ඇද්දාවෙ
වැටෙනවා	වැටුනා	වැටුනාවෙ
යනවා	ගියා	ගියාවෙ
කරනවා	කෙරුවා	කෙරුවාවෙ

This form of the verb occurs only with the third person subjects either singular or plural.

ඒ ගොල්ල ආවාවෙ.
Let them come (I don't care).

බංඩා වැඩ කෙරුවාවෙ.
Let Banda work, then (It's all right with me).

ළමයාට පෙනුනාවෙ.
Let the boy see (What do I care?).

6. 'DOESN'T APPEAL TO'

The verb අල්ලනවා 'catch' may be used in the negative with the meaning 'not to appeal to.' The person involved is in the dative case:

ඒක මට අල්ලන්නෙ නෑ.
That doesn't appeal to me.

7. වැඩියෙ

7.1 The form වැඩියෙ 'more than' may be used with the simple form of the verb inflected for dative case. This is the equivalent of English 'than' plus a verb in the '-ing' form or the infinitive form. As with other වැඩියෙ constructions, the වැඩියෙ may be dropped.

කෝච්චියෙන් යන එක බස් එකෙන් යනවාට වැඩියෙ අමාරුයි.
Going by train is more difficult than going by bus.

මම යනවාට වැඩියෙ හොඳයි තමුසෙ යන එක.
It's better for you to go than for me.

හදනවාට ලේසියි හෝටලේකට ඕඩරයක් දුන්නාම.
Giving an order to a hotel is easier than making them.

7.2 The expression වැඩියෙ නරක නෑ, literally 'is it worse?', is used in the meaning 'isn't it better?':

පොත් ලියනවාට වැඩියෙ නරක ද උගන්නන එක?
Isn't teaching better than writing books?

8. -ලා 'AND COMPANY'

The animate plural suffix -ලා , in addition to having plural meaning may have the meaning 'and others, and company.' The others are usually a recognizable group such as a family or a group of friends:

ගුනේලාට නොකියා ඉඳිමු.
Let's not invite Gune and his family.

අම්මලා කොලඹට ගියා.
Mother and the rest went to Colombo.

9. කො

Certain people add කො to an imperative to indicate intimacy or friendliness. However, it is not only difficult to state the conditions under which its use is permissible, but it may in some contexts have other connotations such as anger or scorn. Hence the student should be prepared to recognize it, but not attempt to use it himself.

පිටරටින් ආපු කිපදෙනෙකුටත් එන්න කියමුකො.
Let's invite a few people who have come from abroad.

දැන් ඉතින් කැම ටිකක් කමුකො.
So let's eat a little now.

10. වෙන්න

The infinitive of වෙනවා with a dependent adjective may be used adverbially with the meaning 'such that, so that.'

හොඳ වෙන්න මස් කරියක් හදන්න.
Make a good meat curry (such that it may be good).

අකුරු ලොකු වෙන්න ලියන්න.
Write so that the letters are big.

මට සීනි අඩු වෙන්න තේ එකක් හදන්න.
Make me a cup of tea without too much sugar.

11. IDIOMS

11.1 The verb ගහනවා 'hit, strike' is used idiomatically in the expression අඩියක් ගහනවා 'to drink,' 'have a drink.'

11.2 'To invite, ask someone here' may be expressed by ආරාදනා කරනවා with the person or people invited in the dative case, but note that it may also be expressed, where the context is clear, in other ways, such as එන්න කියනවා, or occasionally just කියනවා, also with the person or people invited in the dative case:

අපි දහදොලොස් දෙනෙකුට ආරාදනා කරමු.
Let's invite ten or twelve people.

විලීලාට එන්න කියමු.
Let's ask Willy and company, eh?

මිනිස්සුන්ට කියලා බලමු.
Let's ask people and see.

Exercises

A. Substitute orally:

1. .... මට අල්ලන්නෙ නෑ.

going to parties every evening
the way they make sandwiches in this shop
eating patties and talking to people
how the children behave in this class
how the women dance in that film
getting a few bottles and drinking until dawn
inviting those people to this party
the way those men go to a corner and talk about business

2. .... නරක ද නිකං ඉන්න එක?

rather than going to parties all the time
rather than walking around in this sunshine
rather than going to listen to that dull speech
rather than eating hot food
rather than gathering around the table and talking
rather than wasting time in the hospital
rather than coming forward for the election
rather than doing this retail trade
rather than going from house to house night and day
rather than spending money in political work

3. .... මෙහෙ වැඩ කර කර ඉන්න කැමතියි.

more than going to drinking parties
more than teaching in a school in the Eastern Province
more than working in an up-country estate
more than wasting three hours looking at that film
more than going to the village and doing carpentry
more than looking after that vegetable shop
more than eating the food in that restaurant
more than staying at home smoking cigars and drinking beer every day.

4. .... කේක හදන්න.

so that it is good
so that it is strong
so that it is useful
so that it is easy to use
so that it is enough for the boy
so that the curry is tasty
so that the decorations are beautiful
so that the fish and pickle are somewhat strong

5. මහත්තයා .... සුරුට්ටු බොනවා.

while working
while reading the papers
while speaking to friends
while writing the book
while looking at the cattle
while eating patties and sandwiches
while livening up the party
while taking a drink

B. Transform to negative imperative according to the model:

අපි තේ බොමු.....අපි තේ නොබී ඉඳිමු.

1. අපි පාටියක් දාමු.
2. අපි අඩියක් ගහමු.
3. අපි හෝල් එකට ගිහිල්ලා හූ කියමු.
4. අපි කතාව අහන්න යමු.
5. අපි ඒ තානායමේ නවතිමු.
6. අපි දෙන්නාම කාර් එක එලවමු.
7. අපි ඒකට ටිකැට් ගනිමු.
8. අපි බඩුවලට සල්ලි දෙමු.

C. Transform the first clause to a 'while' clause with the reduplicated form and add it to the second, making whatever other changes are necessary:

මහත්තයා පොත් ලියනවා. මහත්තයා කතා කරනවා.....
මහත්තයා පොත් ලිය ලිය කතා කරනවා.

1. මහත්තයා පාටියක් දානවා. මහත්තයා විනෝද වෙනවා.
2. සීතා කෑම හදනවා. සීතා අමුත්තන්ට කන්න දෙනවා.
3. ගුනපාල පොල් කඩනවා. ගුනපාල පොල් විකුනනවා.
4. පියදාස සල්ලි වියදම් කරනවා. පියදාස රස්තියාදු වෙනවා.
5. ඒ ගොල්ල එලිවෙනකං අඩි ගහනවා. ඒ ගොල්ල නටනවා.
6. ඒ දොස්තර ඇඟ පරීක්සා කරනවා. ඒ දොස්තර සැර සුරුට්ටු බොනවා.

D. Transform to 'allow, let' sentences according to the model:

ලමයා fපිල්ම් එක බලන්න යනවා...ලමයාට fපිල්ම් එක බලන්න යන්න දෙන්න.

1. එයා විබාගෙ ගන්නවා.
2. එයා කාර් එක ටිකක් එලවනවා.
3. ලමයා අලුත් සාහිත්‍යය කියවනවා.
4. ගුනපාල අද රෑ රැස්වීමට එනවා.
5. අපේ යාලුවො රැස්වීමෙ හූ කියනවා.
6. ලමයි මෙහෙ ඉන්නවා.
7. ඒ ගොල්ල මේ මාසෙ පෙරහැර පවත්වනවා.
8. ඒ ඉස්කෝලෙ ගුරුවරු හෙට නිවාඩු ගන්නවා.

E. Say in Sinhalese:

1. Let's throw a party tonight.
2. Yes, but let's not bring drinks.
3. We'll just place an order and get patties and sandwiches.
4. Why, friend! Who will come to a party like that?
5. Why, Gunapala and the rest will come.
6. Yes, that man comes to every party where there is food.
7. But he doesn't know how to act at parties.
8. He just eats and talks about his cleverness.
9. In that case, let's not invite him.
10. Friend, let's not have a party.

11. There's no profit in the retail trade these days.
12. Can't we start a wholesale trade?
13. Yes, but we don't have enough money to begin such a business.
14. Can't we borrow some money from your uncle?

15. We can make an effort, but I know that uncle's business is bad these days.
16. Is that so. I thought that his tea business was good.
17. No. It seems that he had to spend a lot of money to put up his new buildings.
18. In that case, we might have to go to Gunapala.
19. No. You can never borrow anything from Gunapala.
20. That man doesn't give even a cent to anyone.

LESSON 36

Conversation: Agricultural Development

John and Gunapala are discussing agriculture in Ceylon.

JOHN

වී	unhusked rice, paddy
මිසක්	but, except
තිරිඟු	wheat
නැතුව ඇති	might not be
ලංකාවෙ දේසගුනේ වී ගොවිතැනට මිසක් තිරිඟු ගොවිතැනට හරි නැතුව ඇති.	The climate in Ceylon must be good for rice but not for wheat.

GUNAPALA

ඇයි එහෙම කියන්නෙ?	Why do you say that?

JOHN

තෙතමනේ	wetness
අවුරුද්දෙන් වැඩිහරිය තෙතමනේ තියෙන පලාත්වල තිරිඟු වවන්න බෑ.	In areas where it is wet most of the year you can't grow wheat.
අඟල	inch
ලංකාවෙ සමහර පලාත්වල අවුරුද්දට අඟල් පනහක් හැටක් වහිනවා, නේ?	In some areas in Ceylon, there are fifty or sixty inches of rain a year, aren't there?

GUNAPALA

වරුසාව අඩු තැනුත් තියෙනවා.	There are areas without much rain.

වයඹ	Northwest
ගිනිකොන	Southeast
මෝසම	the monsoon
හුලඟ	the wind, storm
වයඹ පලාතෙයි ගිනිකොන පලාතෙයි සමහර පලාත්වලට මෝසම් හුලඟෙන් වැස්ස හම්බවෙන්නෙ නෑ.	Some areas in the Northwest and Southeast don't get rain from the monsoon winds.
වීයලි	dry
ඒවා වීයලි ප්‍රදේස.	Those are dry areas.

JOHN

ප්‍රදාන	chief, main
ආහාර	the food
උනන්දු වෙනවා	become enthusiastic, interested
රටේ ප්‍රදාන ආහාරෙ බත් නිසා මීනිස්සුන්ට තිරිඟු වගේ දේවල් වවන්න උනන්දු වෙන්න ඕනකමකුත් නෑ, නේ.	Since the staple diet of the country is rice, people have no necessity to get interested in growing things like wheat, have they?

GUNAPALA

උනාට මොකද	although it is
හාල්	husked, uncooked rice
පුංචි කොටස	small, minor portion
නිපදවනවා	produce
ලංකාව වී ගොවීතැනට හොඳ උනාට මොකද රටට ඕන කරන හාල්වලින් බොහොම පුංචි කොටසයි ලංකාවෙ නිපදවන්නෙ.	Although Ceylon is good for rice cultivation, only a small portion of the rice necessary for the country is grown in Ceylon.
චීනෙ	China
බුරුමෙ	Burma
ගෙන්නනවා	import, have brought

චීනෙන්, බුරුමෙන්, ඉන්දියාවෙන්, හාල් හොඳ ගානක් ගෙන්නනවා.	A good quantity of rice is imported from China, Burma and India.

JOHN

හේතුව	the reason
ඒකට හේතු කීපයක් තියෙනවා.	There are several reasons for that.
තම තමන්ගෙ	one's own
වෙල් යාය	the stretch of fields, plot
අස්වැන්න	the harvest
වැඩි කරගන්නවා	increase (transitive) for oneself
ක්‍රමේ	the method
කල්පනා කරනවා	think, consider
ගොවියො තැනින් තැන තම තමන්ගෙ වෙල් යායවල් ගොවිතැන් කරගෙන ජීවත්වෙනවා මිසක් අස්වැන්න වැඩි කරගන්න ක්‍රම ගැන කල්පනා කරන්නෙ නෑ.	Although here and there the farmers live by cultivating their own plots, they don't think about methods of increasing their harvest.
එක්කාසු කරනවා	amalgamate, unite
ලබා ගන්නවා	obtain
ඒ වෙල් යායවල් එකට එක්කාසු කරලා අලුත් ක්‍රමවලට ගොවිතැන් කරනවා නම් හුඟක් අස්වැන්න ලබාගන්න පුලුවනි.	If they amalgamated those fields and cultivated by new methods they could get a large crop.

GUNAPALA

ඇත්ත, මිනිස්සු උනන්දු වෙනවා නම් මොකක් ද කරන්න බැරි?	True, if people get interested what can't they do?
මාලුවා	the fish
කර්මාන්තෙ	the industry
මාලු කර්මාන්තෙ	the fishing industry

මාළු කර්මාන්තෙ කොච්චර දියුනු කරන්න පුළුවන් ද?	Look how much the fishing industry could be improved!
වටේටම	all around
මූද, මුහුද	the sea
වටේටම මූද තියෙන නිසා මාළු කර්මාන්තෙන් හුඟක් ලාබ ගන්න පුළුවනි.	Since the sea is all around, a lot of profit could be gotten from the fishing industry.
ඔරුව	the canoe
හුඟක් මිනිස්සු මාළු අල්ලන්නෙ පොඩි ඔරුවලින් ගිහිල්ලා.	Many people catch fish from canoes.
ආදාර කරනවා	to support
බලන් ඉන්නවා	to wait, stand around looking
ආන්ඩුවෙන් කර්මාන්තවලට ආදාර කරනවා.	The government supports industries.
ඒත් ආන්ඩුව කරනකං බලන් ඉන්න එක හරි නෑ.	But it isn't right to wait until the government does (something).

JOHN

හිටිහැටියෙ	all at once, suddenly
රටක් හිටිහැටියෙ දියුනු කරන්න බෑ නෙ?	You can't develop a country all at once, can you?
කෙරෙනවා	get done
ක්‍රමක්‍රමෙන්	gradually
ඕවා ක්‍රමක්‍රමෙන් කෙරෙනවා.	Those things will get done gradually.
දැන් ආන්ඩුව කර්මාන්ත කිපයක්ම පටන් අරන් තියෙනවා, නේ?	Now the government has started several industries, hasn't it?

Additional Vocabulary

අඩිය	the foot
යාරෙ	the yard
ඊසාන	the Northeast
නිරිත	the Southwest

Grammar

1. NEW NOUNS

Class 2

අඩිය	the foot; gen. අඩියෙ pl. අඩි
අස්වැන්න	the harvest; gen. අස්වැන්නෙ no pl.
අඟල	the inch; gen. අඟලෙ pl. අඟල්
ඊසාන	Northeast; gen. ඊසානෙ no pl.
ඔරුව	the canoe; gen. ඔරුවෙ pl. ඔරු
ගිනිකොන	Southeast; gen. ගිනිකොනේ no pl.
නිරිත	Southwest; gen. නිරිතෙ no pl.
මුද, මුහුද	the sea; gen. මුදෙ, මුහුදෙ pl. මුදු, මුහුදු
මෝසම	the monsoon; gen. මෝසමේ pl. මෝසම්
වයඹ	Northwest; gen. වයඹෙ no pl.
වෙල් යාය	(stretch of) fields; gen. වෙල් යායෙ pl. වෙල් යායවල්
හුලඟ	the wind; gen. හුලඟෙ pl. හුලං

Class 4

ආහාරෙ	the food; pl. ආහාර
කර්මාන්තෙ	the industry; pl. කර්මාන්ත
ක්‍රමේ	the method; pl. ක්‍රම
චීනෙ	China; no pl.
තෙතමනේ	wetness; no pl.
ප්‍රදේසෙ	the district, locality; pl. ප්‍රදේස
බුරුමෙ	Burma; no pl.
මාලු කර්මාන්තෙ	the fishing industry; pl. මාලු කර්මාන්ත
යාරෙ	the yard; pl. යාර

Class 5

මාලුවා	the fish; pl. මාලුවො, මාලු

Other Nouns

තිරිඟු	wheat; pl. only
වී	paddy (unhusked rice); pl. only
හාල්	uncooked, husked rice; pl. only

2. NEW VERBS

Class 1

ආධාර කරනවා	support
ගෙන්නනවා	have something brought, import
එක්කාසු කරනවා	collect, put together

Irregular

උනන්දු වෙනවා	be interested
බලන් ඉන්නවා	wait

3. 'DESPITE THE FACT THAT, THOUGH'

The simple form of the verb, inflected for dative case, may have the English equivalent 'despite the fact that or although.' The dative case form may optionally be followed by මොකද with no change in meaning. Generally, the past tense simple form occurs in this construction, with either past or present meaning depending upon context. The present tense simple form is also used, but infrequently, and has only present meaning.

මහත්තයා ගියාට සල්ලි හම්බවෙන්නෙ නෑ.
මහත්තයා ගියාට මොකද සල්ලි හම්බවෙන්නෙ නෑ.
Although you are going, you won't get the money.

මහත්තයා නැවතුනාට අපි යනවා.
මහත්තයා නැවතුනාට මොකද අපි යනවා.
Despite the fact that you are staying, we are going.

වැඩ කෙරුවාට සල්ලි නෑ.
වැඩ කෙරුවාට මොකද සල්ලි නෑ.
Although I work, I don't have any money!

ඒ ළමයා පත්තරේ බැලුවාට ආරංචි මොකුත් දන්නෙ නෑ.
ඒ ළමයා පත්තරේ බැලුවාට මොකද ආරංචි මොකුත් දන්නෙ නෑ.
Although that boy reads the papers, he doesn't know any news.

Where the English has the verb 'to be' in the "although" clause, Sinhalese uses the simple past form of වෙනවා inflected for dative case:

ලංකාව වී ගොවිතැනට හොඳ උනාට මොකද තිරිඟු ගොවිතැනට හොඳ නෑ.
Although Ceylon is good for rice cultivation, it is not good for wheat cultivation.

ඒ මිනිහා වඩුවෙක් උනාට මොකද වැඩ හොඳ නෑ.
Although he is a carpenter, his work isn't good.

The negative of this construction for any verb may be formed by adding -නො to the verb in the dative case. (Note that when the verb begins with a vowel, the rule given in Lesson 27, 5.1 applies):

මහත්තයා නොගියාට මොකද සල්ලි හම්බවෙනවා.
Although you aren't going, you're still getting money.

මේ ලමයාගෙ වැඩ හොඳ නුනාට මොකද අපි හුඟක් ගෙවනවා.
Although the boy's work isn't good, we pay him well.

ඒ මිනිහා වඩුවෙක් නුනාට මොකද වඩුවැඩ දන්නවා.
Although he isn't a carpenter, he can do carpentry.

If the verb in the "although" clause is වෙනවා , there is an alternative negative:

1. With a predicate adjective, the negative may be නැතිඋනාට or, as above, නුනාට :

මේ ලමයාගෙ වැඩ හොඳ නැති උනාට අපි හුඟක් ගෙවනවා.
Although the boy's work isn't good, we pay him well.

2. With a predicate noun, the negative may be either නෙවීඋනාට or, as above, නුනාට :

ඒ මිනිහා වඩුවෙක් නෙවී උනාට, වඩුවැඩ දන්නවා.
Although he isn't a carpenter, he can do carpentry.

4. මිසක්

මිසක් 'but, except' occurs in constructions that present alternatives which are usually expressed in English by " . . . but not . . ." The emphasis is on the second alternative and this is usually in the negative form:

මට මිසක් මහත්තයාට ඒ වැඩේ බැ.
I can do that work, but the master can't.

මහත්තයා වැඩ කරනවා මිසක් කෑම කන්නෙ නෑ.
The master works, but he doesn't eat.

මම ඇවිදින්න මිසක් වැඩ කරන්න කැමති නෑ.
I like to walk, but not to work.

5. ACTIVE AND PASSIVE VERBS

In earlier lessons, Sinhalese verbs have been classified as members of Class 1, Class 2, Class 3 or irregular verbs on the basis of the form of the present stem and the form of the past stem as follows:

	Verb	Present Stem	Past Stem
Class 1	කපනවා	කප-	කැපු-
Class 2	අදිනවා	අදි-	ඇද්ද-
Class 3	තේරෙනවා	තේරෙ-	තේරුන-

Besides this classification, a verb may be classified as being either a passive verb, an active verb, or a causative verb. Generally, the verbs of Class 3 are passive verbs, the verbs of Class 2 are active verbs, and the verbs of Class 1 are either active or causative. An active verb will usually have a corresponding passive verb, which may be formed as follows:

1. If the active verb is a verb of Class 1 with a stem ending in -yə- , the passive may be formed by adding -we- and then changing other vowels of the stem to those of the past tense.

Active (Class 1)	Passive (Class 3)
ලියනවා	ලියවෙනවා
කියනවා	කියවෙනවා

2. Other active verbs of Class 1 or 2 form the passive by replacing the final -ə- or -i- of the present stem by -e- and changing other vowels of the stem to those of the past tense. Note that verbs of Class 2 do not double the final consonant of the stem:

	Active	Passive (Class 3)
Class 1	කපනවා	කැපෙනවා
	කඩනවා	කැඩෙනවා
Class 2	අදිනවා	ඇදෙනවා
	බදිනවා	බැදෙනවා

3. Some verbs of Class 3 have an identical form for passive and active: වැටෙනවා, හැරෙනවා.

4. The irregular active verbs that have occurred so far, with their corresponding passive forms, are:

ඇවිදිනවා	walk	ඇවිදවෙනවා, ඇවිදෙනවා
ඉන්නවා	be	ඉඳෙනවා
එනවා	come	එවෙනවා
කනවා	eat	කැවෙනවා
කියනවා	say	කියවෙනවා
ගන්නවා	take	ගැනෙනවා
ගෙනියනවා	take away	ගෙනියවෙනවා
ගේනවා	bring	ගෙන්නෙනවා
දනවා	burn	දැවෙනවා
දන්නවා	know	දැනෙනවා
දානවා	put	දැමෙනවා
දෙනවා	give	දෙවෙනවා
බොනවා	drink	පෙවෙනවා
යනවා	go	යැවෙනවා
ලියනවා	write	ලියවෙනවා

Note that several of these involve the addition of another syllable, - වෙ -, to the stem.

6. USE OF THE ACTIVE AND PASSIVE VERBS

The relationship between the active and corresponding passive verb, both in meaning and use, is not always consistent. Some active verbs are transitive and some are intransitive. Some passive verbs are passive in meaning and some are not. Sometimes the meaning of a given active verb and its corresponding passive are not related in any easily identifiable manner. However, the following general remarks may be useful to the student:

6.1 If the active verb is intransitive (that is, if it may not have a direct object in the direct case) the passive verb is likely to appear with a subject in the dative case and to imply that the action takes place involuntarily, unconsciously, or automatically.

Active:	මම නටනවා.	I'm dancing.
Passive:	හොඳ නැටුම් බලනකොට මට නැටෙනවා.	When I see good dancing, I get to dancing myself.
Active:	එලුවා හැරෙනවා.	The goat turns.
Passive:	ගෙදර ලඟට ආවාම එලුවාට හැරවෙනවා.	(When we) get near the house, the goat turns (automatically).

6.2 If the active verb is transitive, the object of the active verb appears as the subject of the passive verb, and the meaning is passive. Usually the subject of the active verb does not appear in any form in the passive sentence. That is, where English uses a passive construction with the agent stated, Sinhalese will usually avoid this construction and replaces it by an active one.

Active:	මහත්තයා ඒ වැඩේ කරාවි.	The master will do that work.
Passive:	මහත්තයා ආවොත් ඒ වැඩේ කෙරේවි.	If the master comes, that work will get done.
Active:	ලමයා මාලු බදින්නෙ නෑ.	The boy is not frying the fish.
Passive:	තෙල් හොඳ නැති නිසා, මේ මාලු හොඳට බැදෙන්නෙ නෑ.	Because the fat isn't good, this fish isn't getting fried well.
Active:	බංඩා පොල් කඩනවා.	Banda is picking coconuts.
Passive:	මේ ගස්වලින් පොල් සීයක් විතර කැඩෙනවා.	About a hundred coconuts will be picked from these trees.

Active:	අද වඩුවා වැටක් බඳිනවා.	The carpenter is building a fence today.
Passive:	ලී නැතුව වැට බැඳෙන්නෙ කොහොම ද?	How will the fence get built when there isn't any wood?
Active:	ඊයෙ මම කැඩුවෙ පොල් ටිකක් විතරයි.	Yesterday I picked only a few coconuts.
Passive:	ඊයෙ කැඩුනෙ පොල් ටිකක් විතරයි.	Yesterday only a few coconuts got picked.

6.3 In some cases, if the active verb is transitive, the passive verb, like the passive verbs of intransitives, has a subject in the dative case but the meaning of the active verb and the passive verb are radically different and must be learned separately for each. Usually, for verbs of this type, the passive verb will have a meaning related to the senses such as hearing, understanding, perceiving, etc. The ones that have occurred so far are:

Active		Passive	
අහනවා	ask, listen	ඇහෙනවා	hear
තෝරනවා	explain	තේරෙනවා	understand
දන්නවා	know	දැනෙනවා	feel

Active:	ගුරුවරයා පාඩම තෝරනවා.	The teacher is explaining the lesson.
Passive:	මට දැන් සිංහල පොත් තේරෙනවා.	I understand the Sinhalese books now.
Active:	මම ඒ කතාව දන්නවා.	I know that story.
Passive:	මට අද රස්නෙ දැනෙනවා.	I really feel the heat today.
Active:	ලමයා තාත්තාගෙ කතාව ඇහුවා.	The boy listened to (his) father's story.
Passive:	මට මහත්තයාගෙ කතාව ඇහුනා.	I heard the master's talk

7. තමතමන්

තමතමන් is a reduplicated form of the reflexive pronoun තමන් 'one's self,' and takes the same case endings:

Direct:	තමතමන්
Dative:	තමතමන්ට
Genitive:	තමතමන්ගෙ
Instrumental:	තමතමන්ගෙන්

The reduplication adds the sense 'each.'

තමතමන් කියවාපු පොත් මොනවා ද?
What are the books that each of you has read (i.e., 'for yourselves, individually')?

ඒ මිනිස්සු තමතමන්ට පුලුවන් වැඩ කරාවි.
These men will do the work that each himself can do.

තමතමන්ගෙ පොත් තමතමන් ළඟ තියෙනවා ද බලන්න.
See if each of you has his books with him.

Exercises

A. Substitute orally:

1. .... අපි වැඩ කරන්නෙ නෑ.

Although the master told us (to)
Although the rain stopped
Although he paid us wages yesterday
Although the mistress returned home
Although the Perahera is finished
Although the food is made well
Although we received ten rupees yesterday
Although he bought us new books

2. .... එයාට මොකුත් කරන්න බෑ.

Although the new road is good
Although the workshop is new
Although Gunapala is a carpenter
Although Sirisena's salary is good
Although the ground is good for rice growing
Although he is a member of Parliament
Although the area is beautiful to see
Although his speeches are easy to understand

Although his father is a good doctor
Although Gunapala is a famous newspaper writer

3. .... අපි සල්ලි ගෙවනවා.

Although he doesn't work well
Although the food isn't generally good
Although the book is not finished
Although the movie is useless
Although he doesn't come every day to work
Although the paper isn't brought before six
Although he doesn't drive the car very well
Although these things get done gradually

4. Substitute, using මිසක්

a. .... මහත්තයා යන්නෙ නෑ.

I (but)
Gunapala (but)
The boy who works in the estate (but)
The man who does the wholesale business (but)
The child who came yesterday (but)

b. .... කෑම කන්න බෑ.

I can work (but)
Gunapala can drink beer (but)
The carpenter can work all day (but)
He can get a good wage (but)
He can cook meat curries well (but)

B. Transform according to the model, changing the sentence given to an "although" clause and adding it to සල්ලි හම්බවෙන්නෙ නෑ.

මහත්තයා යනවා...මහත්තයා ගියාට සල්ලි හම්බවෙන්නෙ නෑ.

1. බඬා හරියට වැඩ කරනවා.
2. නෝනා සේරම ගෙදර වැඩ කරනවා.
3. ළමයා ඉස්කෝලෙ අවුරුදු පාලොහක් ඉන්නවා.
4. තමුසෙ ලංකාවෙ ඉඳලා යනවා.
5. තමුසෙ දේසපාලන වැඩ අත අරිනවා.
6. මහත්තයා බොහොම හොඳ ගුරුවරයෙක්.

7. ඔහේ ලැක්වර්වලට බොහොම ප්‍රසිද්දයි.
8. තමුසෙ සල්ලි දෙන්න කැමතියි.
9. නෝනයි මහත්තයයි පාටි දෙසීයක් දැම්මා.

C. Transform the following sentences with passive verbs to the past tense according to the model:

මේ මාලු හොඳට බැදෙනවා...මේ මාලු හොඳට බැදුනා.

1. මේ එලෝලු හොඳට තැම්බෙනවා.
2. ලංකාවෙ හොඳ වී වර්ග වැවෙනවා.
3. මේ කාර් ඉක්මනට කැඩෙනවා.
4. මේ දාගැබ හඳ එලියට ඈතට පේනවා.
5. මගේ පොත ලේසියෙන් විකිනෙනවා.
6. මේ ගොඩනැගිල්ල ලස්සනට හැදෙනවා.

D. Say in Sinhalese:

1. Do they grow wheat in this area?
2. No. People in this area don't like to grow that.
3. Also the climate isn't good enough. There is too much moisture.
4. Then what do the farmers grow in this vicinity?
5. Mostly they grow rice.
6. They like to grow rice because that is their main food.
7. Why? Don't they eat any food made of wheat?
8. They do eat (it) to some extent, but for that they use imported wheat.
9. Although they eat some foods like that, mostly they like rice with hot curries and a good coconut salad.
10. Ah! I am very fond of eating hot curries, too.
11. In that case come with me to my place and I'll prepare a good curry and pickle.
12. Fine! Since I went into residence in this hotel, I haven't been able to get a good hot curry.

13. People in Ceylon eat a lot of fish, don't they?
14. Yes, but it's difficult to buy good fish in this area.
15. Is that so? But Ceylon has the sea all around it, hasn't it?

16. Yes, but we haven't been much interested in (i.e., about, regarding) the development of the fishing industry.
17. That's the reason that we have to import fish.
18. But these days the government is getting very interested in developing the fish industry.
19. That's why they are spending a lot of money for that.
20. But you can't carry out a country's development in a day or two, eh? You have to take a lot of effort for that.

Review 9

A. Substitute orally:

1. ඒ ගොල්ල ....

might go in their own cars
bought their own books to learn about politics
do not choose their own representative
are reading the newspapers they themselves like
bought the things they themselves needed
went in place of their own relatives
went abroad on behalf of their own parties
appointed a leader from the party to which they belonged

2. .... එයාගෙ හිතට අල්ලන්නෙ නැහිලු.

running for Parliament
appointing new ministers
living in underdeveloped areas
walking around all the time in the rain
listening to useless talk in the rain
people who loaf around in the shop on the corner
a government that doesn't give money to the poor
Hindi movies that have a lot of songs
a representative who does nothing
the Prime Minister who is in now

3. .... මට කතා කරන්න එපා.

while you are eating
while you are reading that book
while you are driving the car fast
while I am reading
while Banda is climbing the trees
while you are drinking toddy
while you are watching the movie
while I am working in the library

4. .... මට වැඩ කරන්න වදියක් නෑ.

even if Gunapala comes now
even if we don't go to the movies
even if it stops raining
even if the weather is good
even if the master tells me not to hurry
even if you give me food free
even if the Prime Minister chooses me
even if he brings the inscription tomorrow
even if the chief monk doesn t close the temple library
even if I don't go to hear Mister Weerasinghe's dull talk

5. ඒක ඉවර කරන්න අපිට .... ඕන.

an hour and a half
a half hour
three days and a half
half of a year
the whole four weeks
two years and a half
one half of a glass
four glasses and a half
half a week
eight and a half weeks

6. .... ඔයාට මොකුත් හම්බවෙන්නෙ නෑ.

although you go
although you work in the sun
although he has gotten the loan
although Gunapala bought the estate last week
although I give goods on credit every day
although he is a good representative
although Banda is not coming tomorrow

although you are a good driver
although he is not a carpenter

B. Transform according to the model, joining the sentences with මිසක්.

මට ඒ වැඩ පුලුවනි. මහත්තයාට බෑ...මට මිසක් මහත්තයාට ඒ වැඩ බෑ.

1. මහත්තයාට රා බොන්න පුලුවනි. මට බෑ.
2. ළමයා චිත්‍රපටි බලන්න යනවා. වෙන කවුරුවත් යන්නෙ නෑ.
3. බංඩාට එලිවෙනකං නටන්න පුලුවන්. වෙන කාටවත් බෑ.
4. මේ දේසගුනේ රස්තියාදු ගහන්න හොඳයි. වෙන මොකකටවත් හොඳ නෑ.
5. වැව්වල වතුර ගොවිතැන් කරන්න හොඳයි. බොන්න හොඳ මදි.
6. ගුනේ දේසපාලන කතා අහන්න යනවා. වෙන කතා අහන්න යන්නෙ නෑ.

C. Transform according to the model, using හින්දා 'because':

මෙහේ දේසගුනේ හොඳයි. මම මෙහේ ඉන්නවා...
මෙහේ දේසගුනේ හොඳ හින්දා මම මෙහේ ඉන්නවා.

1. අව්ව සැරයි. අපි ෂෝ එක බලන්න ගියා.
2. එයා හොඳට වැඩ කරනවා. අප්ට රස්සාවක් දෙන්න පුලුවනි.
3. මෙහේ සෙල්ලිපි බොහොම පරනයි. මම මෙහේ තව ටිකක් ඉන්න කැමතියි.
4. ඒ ගොල්ල හොඳ නියෝජිතයෙක් තේරුවා. ඒ පලාත දියුනු වෙනවා.
5. මම සිංහල හුඟක් දන්නෙ නෑ. ඒ මිනිස්සුත් එක්ක ඉන්න ආසායි.
6. එයා නිතරම දේසපාලන ලැක්චර් අහන්න ගියා. විබාගෙ පාස් කෙරුවෙ නෑ.
7. මට මේ වැඩ කරන්න බෑ. එයා කෙරුවොත් වැඩියෙ හොඳයි.
8. මිනිහා හරි විහිලුකාරයා. එයාට එන්න කියන්න.

D. Transform according to the model, using දෙනවා as 'allow to':

ළමයා වැඩ කෙරුවා...ළමයාට වැඩ කරන්න දෙනවා.

1. බබා හොඳ ඉස්කෝලෙකට යනවා.
2. මහත්තයා පරන දුර්ලබ පොත් බලනවා.
3. නෝනා ඒ කාමරේ ඇතුලට යනවා.
4. ගොනා ඒ වෙල්යායට ගිහිල්ලා කනවා.
5. දොස්තර ඒ ලෙඩ්ඩු බලනවා.
6. මිනිහා දේසපාලන රැස්වීමට යනවා.

E. Transform according to the model, forming a negative :

පොතක් බලන්න යමු...පොතක් බලන්න නොගිහිං ඉඳිමු.

1. ඒ පෙල්ලිපි කියවන්න යමු.
2. එයාට ඒ කතාව කියමු.
3. ඩ්‍රයිවර් එන්නෙ නැති නිසා අපි කාර් එක එලවමු.
4. මේ කොට්ඨාසෙට අලුත් නියෝජිතයෙක් තෝරමු.
5. අපේ වෙල්යායෙ අස්වැන්න ඔක්කොම එක්කාසු කරමු.
6. අද ඒ ගෙදර ගිහිල්ලා රා බොමු.
7. පොඩි ලමයින්ට සුරුට්ටු බොන්න දෙමු.
8. ජිනසේනව පාර්ලිමේන්තු ආසනේට පත්කරමු.

F. Transform according to the model, adding ව to an appropriate form:

මම මිනිහා කඩේදි දැක්කා...මම මිනිහාව කඩේදි දැක්කා.

1. අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමා අලුත් මන්ත්‍රීවරයෙක් පත්කෙරුවා.
2. තාත්තා මේ දවස්වල බබා බලාගන්නවා.
3. ගුරුවරයා සිගරැට් බොන ලමයි දැක්කා.
4. මම මුල්ගුරුවරයා අඳුනාගත්තා.
5. මහත්තයා ඒ මිනිස්සු හම්බවෙන්න ගියා ද?
6. මහත්තයා ජිනසේනගෙ දුවගෙ ලමයි දන්නවා, නේ.
7. අපි ඒ පෙරහැරට ගිහිල්ලා හොඳ නැට්ටුවෝ බලමු.
8. නුවර පෙරහැරට ගියාම හුඟක් ගම්මු බලන්න හම්බවෙනවා.

G. Conversations: John visits an area that the government is trying to develop and talks to a farmer about the land, the crops, and the progress they are making.

John visits a shop in which he has bought books during his stay in Ceylon to tell the proprietor that he is returning to his country. They talk about his future plans and discuss ways in which he can continue to get Sinhalese books in the future.

APPENDIX

Noun and Verb Forms

1. NOUN FORMS

1.1 Regular Nouns

1.11 The Singular

Regular nouns in the singular may be divided into five classes, depending on their inflection.

Class 1

Nouns of Class 1 are characterized by a direct singular definite form in එක. The endings are as follows:

	Definite			Indefinite	
Dir.	-ə	බස් එක	'bus'	-ak	බස් එකක්
Dat.	-əTə	බස් එකට		-əkəTə	බස් එකකට
Gen.	-ee	බස් එකේ		-əkə	බස් එකක
Inst.	-eŋ	බස් එකෙන්		-əkiŋ	බස් එකකින්

Class 2

Nouns of Class 2 are characterized by the following endings:

	Definite			Indefinite	
Dir.	-ə	පොත	'book'	-ak	පොතක්
Dat.	-əTə	පොතට		-əkəTə	පොතකට
Gen.	-e, -ee	පොතේ		-əkə	පොතක
Inst.	-eŋ	පොතෙන්		-əkiŋ	පොතකින්

Note that the endings of Class 2 are like those of Class 1 but nouns of Class 2 do not add -ek-.

Class 3

Nouns of Class 3 are characterized by the following endings:

	Definite			Indefinite	
Dir.	-ə	ගෙදර	'house'	-ak	ගෙදරක්
Dat.	-əTə	ගෙදරට		-əkəTə	ගෙදරකට
Gen.	-ə	ගෙදර		-əkə	ගෙදරක
Inst.	-iŋ	ගෙදරින්		-əkiŋ	ගෙදරකින්

Note that Class 3 nouns have -iŋ in the definite instrumental and that the definite direct and genitive are identical. Otherwise, the endings are like those of Classes 1 and 2.

Class 4

Nouns of Class 4 are characterized by the following endings:

	Definite			Indefinite	
Dir.	-e, -ee	කඩේ	'shop'	-eak	කඩයක්
Dat.	-eTə, -eeTə	කඩේට		-ekəTə, -eekəTə	කඩේකට
Gen.	-e, -ee	කඩේ		-ekə, -eekə	කඩේක
Inst.	-eŋ	කඩෙන්		-ekiŋ, -eekiŋ	කඩේකින්

If a noun has -ee in the direct definite (i.e., කඩේ) it will have -ee- in the other places in which -ee- appears above. If a noun has -e in the direct definite (i.e. ඉස්කෝලෙ) it will have -e where -e- appears above.

Note the Sinhalese spelling of the direct indefinite.

Class 5

Class 5 nouns include only those that are animate, and are characterized by the following endings:

	Definite			Indefinite	
Dir.	-	මිනිහා	'man'	-ek	මිනිහෙක්
Dat.	-Tə	මිනිහාට		-ekuTə	මිනිහෙකුට
Gen.	-ge	මිනිහාගෙ		-ekuge	මිනිහෙකුගෙ
Inst.	-geŋ	මිනිහාගෙන්		-ekugeŋ	මිනිහෙකුගෙන්

1.12 The Plural

Except for Class 1, in which the plural may be obtained by removing the ඒක of the direct definite, the direct plurals of nouns are not predictable from the singular and must be learned for individual nouns. They are thus given in the Glossary. However, once the direct plural is known, the other plural case endings may be predicted.

1.121 Inanimate Plurals (Classes 1 - 4)

The following case endings are added to the direct plural form to make the other case forms:

Dir.	-	පොත්	'books'
Dat.	-waləTə	පොත්වලට	
Gen.	-walə	පොත්වල	
Inst.	-waliŋ	පොත්වලින්	

1.122 Animate Plurals (Class 5)

For animate plurals in -ලා , the same animate case endings used in the singular are added without any other change:

Dir.	-	නෝනාලා	'ladies'
Dat.	-Tə	නෝනාලාට	
Gen.	-ge	නෝනාලාගෙ	
Inst.	-geŋ	නෝනාලාගෙන්	

For other animate plurals, -න් is added to the direct plural to form an oblique stem and the same endings as above are then added. If the direct plural ends in -o, this is replaced by -a-:

Dir.	-	මිනිස්සු	'men'	දරුවො	'children'
Dat.	-nTə	මිනිස්සුන්ට		දරුවන්ට	
Gen.	-nge	මිනිස්සුන්ගෙ		දරුවන්ගෙ	
Inst.	-ngeŋ	මිනිස්සුන්ගෙන්		දරුවන්ගෙන්	

1.2 Irregular Nouns

Nouns which do not follow the pattern discussed above are classified as irregular nouns.

Class 1

There are no irregular Class 1 nouns.

Class 2

A few nouns like අත 'hand' which otherwise show the characteristics of Class 2 have an instrumental ending in -in: අතින්.

Class 3

Some nouns which otherwise have the endings characteristic of Class 3 end in a vowel other than -ə in the direct singular. Like Class 3 nouns the definite direct and genitive are the same and -ට is added to form the dative case, but unlike other Class 3 nouns, the final vowel of the stem is not lost before the addition of the instrumental -in. This applies to the noun රෑ 'night' and any noun ending in -දා 'day'. Note the -යි- in the spelling of the instrumental:

Direct	රෑ 'night'	සඳුදා 'Monday'
Dative	රෑට	සඳුදාට
Genitive	රෑ	සඳුදා
Instrumental	රෑයින්	සඳුදායින්

Class 4

The noun ගේ 'house' has the irregular genitive definite form ගෙයි.

Class 5

Some nouns that otherwise are similar to Class 5 add කෙනෙක් to form a "respectful indefinite." This applies to kinship terms and also to the nouns දොස්තර , ඇපොතිකරි , ඩ්‍රයිවර් , and to other such occupation terms borrowed from English or other Western languages.

With some nouns such as මහත්තයා the respectful indefinite is optional, and when used indicates greater respect. මහත්තයා is irregular in that it adds an -ත් before කෙනෙක් . Thus it has the indefinite form මහත්තයත් කෙනෙක් as well as මහත්තයෙක්. Many speakers pronounce this as mahattæŋ kenek.

The noun හාමුදුරුවො 'Buddhist monk' has another type of respectful indefinite හාමුදුරු නමක් indicating very high respect.

2. VERB FORMS

2.1 Regular Verbs

For regular verbs, all of the forms that occur in this book are formed on three stems: the present stem, the past stem, and the past participial stem.

2.11 The Present Stem

The present stem is obtained by removing the -nəwa of the present tense simple form. Verbs are either Class 1, Class 2 or Class 3 depending on the final vowel of the present tense stem; those with -ə- are Class 1, those with -i- are Class 2, and those with -e- are Class 3:

Class 1:	කපනවා	'cut'
Class 2:	අදිනවා	'draw, pull'
Class 3:	තේරෙනවා	'understand'

The following verb forms, in addition to the simple form, are made from the present tense stem:

	Class 1	Class 2	Class 3
Present Simple:	කපනවා	අදිනවා	තේරෙනවා
Infinitive:	කපන්න	අදින්න	තේරෙන්න
Present Emphatic:	කපන්නෙ	අදින්නෙ	තේරෙන්නෙ
-wi Form	කපාවි	අදීවි	තේරේවි

NOTE: The stem-final vowel is lengthened before -wi.

Present Verbal Adjective:	කපන	අදින	තේරෙන
-nnan Form:	කපන්නම්	අදින්නම්	වැටෙන්නම්
-mu Form:	කපමු	අදිමු	වැටෙමු

NOTE: Those Class 3 verbs that take a dative case subject, such as තේරෙනවා do not usually occur in -nnan or -mu forms, since those forms rarely occur with a first person direct case subject expressed or implied.

Two forms are made from the present tense verbal adjective form; that is, the present temporal gerund and a verbal noun in ekə:

Present Temporal Gerund:	කපන කොට	අදින කොට	පේරෙන කොට
Verbal Noun:	කපන එක	අදින එක	පේරෙන එක

2.12 The Past Stem

To form a past stem, verbs of all classes change the vowels in the stem as follows:

ə is replaced by e
a is replaced by æ
aa is replaced by ææ
o is replaced by e
oo is replaced by ee
u is replaced by i
uu is replaced by ii

Also:

Verbs of Class 1 with a present stem ending in -yə- or -wə- replace the -yə- or -wə- by -ww-. Other verbs of Class 1 replace the stem-final vowel by -uw-.

Verbs of Class 2 double the final consonant of the present stem (-n̆d- becomes -nd-) and lose the final vowel.

Verbs of Class 3 replace the final vowel of the stem by -un-.

Thus:

	Present Tense	Present Stem	Past stem
Class 1:	කියනවා	කිය-	කිව්වි-
	එලවනවා	එලව-	එලෙව්වි
	කපනවා	කප-	කැපුවි
Class 2:	අදිනවා	අදි-	ඇද්දි-
Class 3:	පේරෙනවා	පේරෙ-	පේරුන්-

The following forms are made from the past stem:

	Class 1	Class 2	Class 3
Past Simple:	කැපුවා	ඇද්දා	ජේරුණා
Past Emphatic:	කැපුවේ	ඇද්දේ	ජේරුණේ
Past Conditional:	කැපුවොත්	ඇද්දොත්	ජේරුණොත්
Past Temporal Gerund:	කැපුවාම	ඇද්දාම	ජේරුණාම
Past Tense Verbal Adjective:	කැපුව or කැපු	ඇද්ද	ජේරුණ or ජේරුණු
Past Concessive:	කැපුවත්	ඇද්දත්	ජේරුණත්
-වෙ Form:	කැපුවාවෙ	ඇද්දාවෙ	ජේරුණාවෙ

2.13 The Past Participial Stem

The past participial stem is formed from the present stem as follows:

For Class 1 verbs, the past participial stem is the same as the present tense stem. Some dialects, however, lengthen the -ə- of the present stem to -aa-.

Class 2 verbs change the stem vowel as for the past tense, but do not double the last consonant of the stem, and replace the final -i- of the stem by -ə-.

Class 3 verbs replace the final -e of the present stem by -i. If the stem is two syllables and the first syllable is not long, there is an alternate form with -ii-. Thus:

	Present Stem	Past Participle Stem		
Class 1:	කප-	කප-	or	කපා-
Class 2:	ඇදි-	ඇද-		
Class 3:	ජේරෙ-	ජේරි-		
	වැටෙ-	වැටි-		වැටී-

The following forms are made from the past participial stem:

	Class 1	Class 2	Class 3
Past Participle:	කපලා, කපාලා	ඇදලා	ජේරිලා වැටිලා, වැටීලා
Past Participial Adjective:	කපපු, කපාපු	ඇදපු	ජේරිච්ච වැටිච්ච
Reduplicated Form:	කප කප	ඇද ඇද	ජේරි ජේරි

NOTE: The past participial adjective for Class 3 verbs always has a short -i- before -ccə- whether or not there are alternate forms of the past participial stem.

2.2 Irregular Verbs

There is in Sinhalese a group of irregular verbs which is characterized by the fact that the form of the past stem, the past participle and/or the past participial adjective is not predictable from the present stem. Each of these forms must be learned separately. However, those forms that are made from the present stem can be formed by the regular process of dropping -නවා from the simple present to get the present stem and adding the usual endings. Also, those forms made from the past stem may be formed by adding the appropriate endings to the past stem which is obtained by dropping the -a or -aa (i.e. -ා) of the simple past.

The verbs of this type that have occurred in this text are:

Simple Present	Simple Past	Past Participle	Past Participial Adjective
තියෙනවා 'be' (inan)	තිඋනා	තිලා or තිබිලා	තිච්ච or තිබිච්ච
යනවා 'go'	ගියා	ගිහිල්ලා or ගිහින්	ගියපු
දෙනවා 'give'	දුන්නා	දීලා	දීපු
බොනවා 'drink'	බිව්වා	බීලා	බීපු
ගන්නවා 'get'	ගත්තා	අරගන, අරගෙන අරන්	අරගත්ත
නවතිනවා 'stay'	නැවතුනා	නැවතිලා	නැවතිච්ච
එනවා 'come'	ආවා	ඇවිල්ලා	ආපු
ඉන්නවා 'be' (anim.)	උන්නා	ඉඳලා	ඉඳපු
ගෙනියනවා 'take away'	ගෙනිච්චා	ගෙනිහිල්ලා ගෙනිහිං	ගෙනිච්ච

ගේනවා 'bring'	ගෙනාවා	ගෙනැල්ලා ගෙනැත්	ගෙනාපු
වෙනවා 'become'	උනා	වෙලා	වෙච්ච
ගෙවදිනවා 'enter (a new house)'	ගෙවදුනා	ගෙවදිලා	ගෙවදිච්ච
දානවා 'put'	දැම්මා	දාලා	දාපු
දනවා 'burn'	දැවා	දාලා	දාපු දාච්ච
කනවා 'eat'	කැවා	කාලා	කාපු
පේනවා 'see'	පෙනුනා	පෙනිලා	පෙනිච්ච

There is a very small group of irregular verbs with an occasional irregularity other than those specified above. Those that have occurred in this text are:

-mu Forms:

ගන්නවා	has	ගනිමු	or	ගම්මු
ඉන්නවා	has	ඉඳිමු		

-wi Forms:

ගන්නවා	has	ගනීවි
ඉන්නවා	has	ඉඳීවි
බොනවා	has	බොයි
ගේනවා	has	ගෙනේවි
පේනවා	has	පෙනේවි
දන්නවා	has	දනීවි

Reduplicated forms:

ඉන්නවා	has	ඉඳ ඉඳ
කනවා	has	කකා
ගහනවා	has	ගගහා
වෙනවා	has	වෙවී
පේනවා	has	පෙනී පෙනී
දෙනවා	has	දීදී
දානවා	has	දදා
දනවා	has	දදා

GLOSSARY

This glossary has two parts: Sinhalese-English and English-Sinhalese. In both, the class of Sinhalese nouns is indicated, and the plurals are given except for nouns of Class 1 for which the plural may be predicted as stated in Lesson 2. Plurals in -වල් , -ලා , and -වරු, wherever these are simply added to the singular without further change, are indicated by these forms only, without repeating the noun. Verb classes are not given, since these may be predicted from the stem vowels, but irregular verbs are noted. Their irregular forms can be found in the grammatical appendix. Abbreviations should be self-explanatory, except that n. pl. 'plural noun' implies that the noun it follows does not usually occur in the singular.

In this text, enough of the Sinhalese writing system has been included to write Colloquial Sinhalese. (For the Literary language, other letters, not included in this book, are necessary.) For the alphabet as used here, the alphabetical order follows the usual Sinhalese practice, with the order of letters as follows:

අ, ආ, ඇ, ඈ, ඉ, ඊ, උ, ඌ, එ, ඒ, ඔ, ඕ, ං, ක, ග, ඟ, ච, ජ, ට,
ඩ, ඬ, ත, ද, න, ඳ, ප, බ, ම, ඹ, ය, ර, ල, ව, ස, හ, ළ, ණ.

This should cause no difficulty, but the following points should be noted:

1. The vowels precede the consonants as a set, and for each vowel, the short form precedes the long.

2. ං never occurs at the beginning of a word. It is alphabetized between the vowels and the other consonants. Thus ක will precede කං which will precede කග , and all of them will be followed by කා , කාං , කාග , in that order.

10

3. ඟ follows ග and ඬ follows ඩ. The other half-nasals follow the full nasal produced in the same position in the mouth. Thus ඳ follows න and ඹ follows ම.

SINHALESE-ENGLISH

අකමැති	dislike
අකුර	n2, letter (alphabetical); pl. අකුරු
අක්කා	n5, older sister; indef. ...කෙනෙක් pl. ...ලා
අග	n3, end, chief; pl. ...වල්
අගනුවර	n2, capital; pl. ...වල්
අගමැතිතුමා	n5, Prime Minister; pl. ...ලා, අගමැතිවරු
අගෝස්තුව	n2, August; no. pl.
අග්‍රාංඩුකාරතුමා	n5, Governor General; pl. ...ලා
අඟල	n2, inch; pl. අඟල්
අඟහරුවාදා	n3, Tuesday
අච්චාරුව	n2, pickle; pl. අච්චාරු
අට	eight; stem
අඩිය	n2, foot; pl. අඩි
අඩිය	n2, drink, 'slug'; pl. අඩි
අඩු	less
අඩු කරනවා	reduce
අත අරිනවා	give up, v. irr.
අතන	there (that spot over there)
අතර මඟ	on the way
අතරෙ	between, among
අත්තිවාරම	n2, foundation; pl. අත්තිවාරම්
අද	n3, today
අදහස් කරනවා	intend
අදහස	intention
අදිනවා	fetch, draw
අනිත්	other
අනුරාදපුරේ	n4, Anuradhapura; no. pl.

අනූව	ninety; stem අනූ
අන්තිම	last, end
අඳුනා ගන්නවා	get acquainted with
අපි	we
අප්‍රියෙල්	April; n. pl.
අමතක වෙනවා	forget, v. irr.
අමාරු	difficult
අමාරුව	n2, difficulty (ailment); pl. අමාරු
අමුතු	strange, new
අමුත්තා	n5, visitor, stranger; pl. අමුත්තො
අම්මා	n5, mother; indef. ...කෙනෙක්
	pl. ...ලා
අය	n5, people
අයිති	belong to
අයිතිවාසිකම	n2, right; pl. අයිතිවාසිකම්
අයින	n2, edge, bank; pl. අයින්
අයිසෙ	friend, buddy (term of address)
අය්යා	n5, older brother; indef. ...කෙනෙක්
	pl. ...ලා
අර	that, those (over there)
අරක	that one (over there); pl. අරවා
අරයා	he, she (that person over there)
	pl. ...ලා
අරවා ගන්නවා	get opened, v. irr.
අරහෙ	(over) there
අල	yams, n. pl.
අලුත්	new
අල්ලනවා	catch, hold, appeal to
අල්ලපු	next, adjoining
අල්ලා ගන්නවා	catch, v. irr.
අවබෝදෙ	n4, understanding; pl. අවබෝද
අවුරුද්ද	n2, year; pl. අවුරුදු
අව්ව	n2, sunshine, no pl.
අසනීපෙ	n4, illness; pl. අසනීප
අසූව	eighty; stem අසූ
අස්වැන්න	n2, harvest; no. pl.

අහගන ඉන්නවා	listen to, v. irr.
අහනවා	ask, listen
ආ	oh
ආගම	n2, religion; pl ආගම්
ආදාර කරනවා	support
ආදාරෙ	n4, support; pl. ආදාර
ආපහු	back
ආයිබෝ, ආයිබෝවන්, ආයුබෝවන්	hello, good-bye, greetings
ආයෙත්	again
ආරංචි	information, news
ආරස්සා කරනවා	protect, v. irr.
ආරාදනා කරනවා	invite
ආසනේ	n4, seat; pl. ආසන
ආසා	eager
ආසාව	n2, desire; pl. ආසාවල්
ආහාරෙ	n4, food; pl. ආහාර

ඇක්සිඩන්ට් එක	n1, accident
ඇක්ස්ප්‍රස් එක	n1, express (train)
ඇඟ	n2, body; pl. ...වල්
ඇඟිල්ල	n, finger; pl. ඇඟිලි
ඇඩ්‍රස් එක	n1, address
ඇඩ්වාන්ස් එක	n1, advance
ඇති	might, might be
ඇතුල්වෙනවා	enter, v. irr.
ඇත්ත	n2, truth; no pl.
ඇපල්	apples, n. pl.
ඇපොතිකරි	n5, apothecary; indef. ...කෙනෙක් pl. ...වරු, ...ලා
ඇපොයින්ට්මන්ට් එක	n1, appointment
ඇමතිවරයා	n5, minister; pl. ඇමතිවරු
ඇමෙරිකාව	n2, America; no pl.
ඇයි	why
ඇවිදිනවා	stroll, walk, v. irr.
ඇහෙනවා	hear (dat. subj.)

ඈත	distance
ඉංගිරිසි	English
ඉක්මන් කරනවා	hurry
ඉක්මනට	fast, quickly
ඉගැන්නීම	n2, teaching; pl. ඉගැන්නීම්
ඉගෙන ගන්නවා	learn, study, v. irr.
ඉඩ	n2, space, time to spare; pl. ඉඩ
ඉඩ තියෙනවා	there is a possibility, v. irr.
ඉඩ දෙනවා	give permission, v. irr.
ඉතාම	most
ඉතින්	so, then
ඉදිරිපත්වෙනවා	come forward, v. irr.
ඉනිමග	ladder, pl. ඉනිමං
ඉන්දියාව	n2, India; no pl.
ඉන්නවා	live, be (animate) v. irr.
ඉන්ශුවර් කරනවා	insure, v. irr.
ඉඳලා	from
ඉඳලා හිටලා	occasionally
ඉරිදා	n3, Sunday; no pl.
ඉල්ලා ගන්නවා	borrow (for oneself), v. irr.
ඉවර	done, finished
ඉවර කරනවා	complete, finish (trans.), v. irr.
ඉවර වෙනවා	get done, be finished, come to an end; v. irr.
ඉස්කෝල පොත	n2, school book; pl. ඉස්කෝල පොත්
ඉස්කෝලෙ	n4, school; pl. ඉස්කෝල
ඉස්ටේසම	n2, station; pl. ඉස්ටේසම්
ඉස්පාසුව	n2, rest, peace; pl. ඉස්පාසු
ඉස්පිරිතාලෙ	n4, hospital; pl. ඉස්පිරිතාල
ඉස්සර	before (of time)
ඉස්සරහ	in front of
ඉස්සරහින්	in front
ඉස්සා	n5, shrimp; pl. ඉස්සො
ඉස්සෙල්ලා	before, earlier
ඉහල	above

ඊලග	next
ඊසාන	n2, Northeast; no pl.
උගන්නනවා	teach, v. irr.
උඩරට	n3, up-country; no pl.
උතුර	n2, North; no pl.
උතුරු	Northern
උත්සවේ	n4, festival, function; pl. උත්සව
උදව්ව	n2, help; pl. උදව්
උදෙන්ම	early in the morning
උදේ	n4, morning; no pl.
උනන්දු වෙනවා	be interested, v. irr.
උන්නැහේ	he, that gentleman (in question); pl. ...ලා
උපදෙස්	advice, n. pl.
ඌරා	n4, pig; pl. ඌරෝ
ඌරු මස්	pork, n. pl.
එංගලන්තෙ	n4, England; no pl.
එක	one; stem එක්
එකඟවෙනවා	agree, v. irr.
එක වගෙයි	alike
එකොලහ	eleven; stem එකොලොස්
එක්ක එනවා	bring (a person), v. irr.
එක්කාසු කරනවා	collect, put together
එතකං	till then
එතකොට	then
එතන	there (that spot in question)
එනවා	come, v. irr.
එපා	don't, don't want
එපා වෙනවා	get fed up, v. irr.
එයා	he, she (in question); pl. ...ලා
එලවනවා	drive
එලිය	n2, light; pl. එලි
එලිවෙනවා	get light, approach dawn

එළෝළු	vegetables, n. pl.
එළෝළුව	n2, vegetable curry; pl. එළෝළු
එල්ලනවා	hang
එවනවා	send (towards)
එහා	beyond, away
එහෙනං	if so, then
එහෙම	'like that, in that way'
එහෙමද	is that so
එහේ	there (the place in question)
ඒ	that (in question)
ඒ උනත්	even then
ඒක	that one (in question)
ඒකයි	that's why
ඒත්	even then
ඒ තරම්	that much
ඒ නිසා	therefore
ඒවා	things
ඔක්කොම	all
ඔක්තෝබර්	October, n. pl.
ඔච්චර	that much
ඔතන	there (that spot by you)
ඔය	that (by you)
ඔයා	you (familiar); that person by you pl. ...ලා
ඔරුව	n2, canoe; pl. ඔරු
ඔළුව	n2, head; pl. ඔළු
ඔව්	yes
ඔස්ටින් එක	n1, Austin
ඔහේ	there (by you), you
ඕක	that one (by you); pl. ඕවා
ඕඩරේ	n4, order; pl. ඕඩර
ඕන	want (Dat. subj.); must, have to (Direct subj.)
ඕන කරන	necessary
ඕන දෙයක්	n4, anything; pl. ඕන දේවල්

කං	until
කට	n2, mouth; pl. ...වල්
කට දන	hot, spicy
කට දනවා	to be hot or spicy; burn the mouth, v. irr.
කටයුතු	activities
කඩනවා	pick; break (in two)
කඩුගන්නාව	n2, Kadugannawa; no pl.
කඩේ	n4, shop; pl. කඩ, කඩවල්
කඩේ කරනවා	keep shop, v. irr.
කතා කරනවා	speak, call, v. irr.
කතාව	n2, talk, lecture; pl. කතා, කතාවල්
කර්තෘවරයා	n5, author; pl. කර්තෘවරු
කනවා	eat
කන්තෝරුව	n2, office; pl. කන්තෝරු
කන්ද	n2, hill; pl. කඳු
කපනවා	cut
කපලාරු කරනවා	plaster, v. irr.
කබුක් ගල	a kind of brick; pl. කබුක් ගල්
කමක් නෑ	'it doesn't matter'
කම්මැලි	lazy, disinclined
කඹේ	n4, rope; pl. කඹ
කරදර වෙනවා	trouble oneself, v. irr.
කරදරේ	n4, trouble; pl. කරදර
කරනවා	do, make, v. irr.
කරිය	n2, curry; pl. කරි
කර්මාන්තෙ	n4, the industry; pl. කර්මාන්ත
කල්	time
කලබලේ	n4, haste, trouble; pl. කලබල
කලවම් කරනවා	mix
කලින්	earlier
කලුගල	n2, black granite; pl. ...ගල්
කලුතර	n3, Kalutara; no pl.
කල්තියා	early
කල්පනා කරනවා	think, v. irr.
කල්පනාව	n2, idea; pl. කල්පනාවල්

කවදත්	every day, generally
කවදාවක්	any day
කවුන්ටරේ	n4, counter; pl. කවුන්ටර
කවුරුත්	everybody
කාර් එක	n1, car, automobile
කාලෙ	n4, period, time; pl. කාල, කාලවල්
කැමති	like (to), subj. in Dat.
කැමරාව	n2, camera; pl. කැමරා, කැමරාවල්
කැමැත්ත	n2, wish; no pl.
කෑම	n2, food; pl. කෑම්
කෑම එකක්	a meal
කෑම බීම	n2, food and drink; pl. කෑම් බීම්
කිට්ටුව	near
කිතුල් රා	Kitul Toddy, n. pl.
කියනවා	say
කියවනවා	read
කිරි	milk, n. pl.
කිසිම	any whatsoever
කීපෙ	few, several; indef. කීපයක්; animate කීපදෙනා
කීය	how many, how much
කුකුලා	n5, fowl; pl. කුකුල්ලු
කුකුල් මස්	chicken meat, n. pl.
කුරුල්ලා	n5, bird; pl. කුරුල්ලො
කුලිය	n2, wage; pl. කුලි
කුලිකාර් එක	n1, hiring car, taxi
කුස්සි අම්මා	n5, female cook; pl. ...ලා
කුස්සිය	n2, kitchen; pl. කුස්සි
කූල්ඩ්‍රින්ක් එක	n1, cool drink; pl. කූල්ඩ්‍රින්ක්ස්
කෙනා	person; indef. කෙනෙක්
කෙලවර	n2, end; pl. ...වල්
කෙසෙල් ගෙඩිය	n2, banana; pl. ...ගෙඩි
කොච්චර	how much
කොට්ඨාසෙ	n4, district, constituency; pl. කොට්ඨාස
කොතන	where (what spot)
කොන්ක්‍රීට් එක	n1, concrete
කොපිය	n2, copy; pl. කොපි

කොම්පැනිය	n2, company; pl. කොම්පැන්
කොයි	which
කොළඹ	n3, Colombo; no pl.
කොස්	a kind of wood
කොහාට	where
කොහේවත්	somewhere?
කොහොම	how
කොහොම හරි	somehow or other
කෝච්චිය	n2, train; pl. කෝච්චි
කෝපි	coffee; no pl.
ක්‍රමක්‍රමෙන්	gradually
ක්‍රමේ	n4, method; pl. ක්‍රම
ක්‍රිස්තුවර්ෂෙ	n4, Christian era; no pl.
ගං උළු	tiles (village), n. pl.
ගං සභාව	n2, village council; pl. ...සභා, ...සභාවල්
ගඟ	n2, river, pl. ගංගා, ගඟවල්
ගඩොල	n2, brick; pl. ගඩොල්
ගතකරනවා	spend (time), v. irr.
ගනන	n2, number; pl. ගනන්
ගනුදෙනුව	n2, transaction, loan; pl. ගනුදෙනු
ගන්න දෙයක් නෑ	totally damaged
ගන්නවා	take, buy, v. irr.
ගම	n2, village; pl. ගම්
ගමන	n2, journey, instance; pl. ගමන්
ගම්බද	rural
ගම්මු	n5, villagers, n. pl.
ගල	n2, stone; pl. ගල්
ගලවනවා	remove (from body), undo
ගහ	n2, tree; pl. ගස්
ගහනවා	hit, poke, strike
ගාන	n2, amount, number, price; pl. ගනන්
ගාල්ල	n2, Galle
ගැන	about
ගැරේජ් එක	n1, garage
ගිනිකොන	n2, Southeast; no pl.

ගින්දර	n2, fire; no pl.
ගිය	last (of time)
ගුරුවරයා	n5, teacher; pl. ගුරුවරු
ගෙඩිය	n2, fruit, nut; pl. ගෙඩි
ගෙදර	n3, home; pl. ...වල්
ගෙනියනවා	take (away), v. irr.
ගෙන්නනවා	import
ගෙයක් ගානෙ	house to house
ගෙවදිනවා	move into a new house, v. irr.
ගෙවනවා	pay
ගේ	n4, house; pl. ගෙවල් ; gen. ගෙයි
ගේට්ටුව	n2, gate; pl. ගේට්ටු
ගේනවා	bring, v. irr.
ගොඩනැගිල්ල	n2, building; pl. ...නැගිලි
ගෝල්පේස්	Galle Face; n. pr.
ග්‍රීස්ම	hot (weather)
චන්දෙ	n4, vote, election; pl. චන්ද
චිත්‍රපටිය	n2, movie; pl. ...පටි
චීනෙ	n4, China

ජනවාරිය	n2, January; pl. ජනවාරි
ජාතිය	n2, kind; pl. ජාති
ජීවත්වෙනවා	live, reside, v. irr.
ජීවිතේ	n4, life; pl. ජීවිත
ජූනි	June, n. pl.
ජූලි	n2, July; no pl.
ටයර් එක	n1, tire
ටවුම	n2, town; pl. ටවුම්
ටැක්සිය	n2, taxi; pl. ටැක්සි
ටැල්පෝන් කරනවා	telephone, v. irr.
ටිකක්	a little, some
ටික ටික	little by little
ටික දවසක්	a few days
ටිකැට් එක	n1, ticket
ටිකැට් කපනවා	discharge from the hospital, v. irr.
ටිකින් ටික	little by little

ඩොක්ට	doctor (Dr.)
ඩ්‍රයිවර්	n5, driver; indef. ..කෙනෙක් ; pl. ...ලා

-ත්	too, also
-ත් එක්ක	with
තක්කාලි	tomato, n. pl.
තමන්, තමුන්	oneself
තමයි	indeed
තමුසෙ	you (informal, intimate)
තම්බනවා	boil (solids)
තරගෙ	n4, competition; pl. තරග
තරම්	as much as
තරමක්	somewhat, fairly
තව	yet, more
තාත්තා	n5, father; indef. ...කෙනෙක් ; pl. ...ලා
තානායම	n2, rest house; pl. තානායම්
තාම	still, yet
තාමත්	still
තැලෙනවා	get dented
තියෙනවා	be, there is (animate), v. irr.
තිස්සෙ	throughout
තිහ	thirty; stem තිස්
තුන	three; stem තුන්
තැන	n3, place, spot; pl. තැන්
තිරිඟු	wheat, n. pl.
තුවාලෙ	n4, wound, injury; pl. තුවාල
තෙතමනේ	n4, wetness; no pl.
තෙල	oil, n. pl.
තෙලිජ්ජ	sap, n. pl.
තේ	tea, n. pl.
තේරෙනවා	understand (dat. subj.)
තොග වෙළඳාම	n2, wholesale trade; pl. ...වෙළඳාම්
තොරතුර	n2, information, news; pl. තොරතුරු
තෝරනවා	select
තෝරාගන්නවා	choose, select, v. irr.
ත්‍රීරෝස් එක	n1, Three Rose

ද	question marker
දකුන	n2, South; no pl.
දකුනු	southern
දනවා	burn (intr.), v. irr.
දන්නනවා	inform
දන්නවා	know, v. irr.
දඹාන	n2, Dambana; no pl.
දර	firewood, n. pl.
දරුවා	child, offspring; pl. දරුවෝ
දවල්	daytime, noontime
දවස	n2, day; pl. දවස්
දහඅට	eighteen; stem දහඅට
දහතුන	thirteen; stem දහතුන්
දහනමේ	nineteen; stem දහනම
දහසය, දාසය	sixteen; stem දාසය
දහේ	ten; stem දහ ; indef. දහයක්
දාගැබ	n2, stupa; pl. දාගැප්
දානවා	put
දාහ	thousand; stem දාස්
දාහත	seventeen; stem දාහත්
දාහතර	fourteen; stem දාහතර
දැන්	now
දැනගන්නවා	get to know, v. irr.
දැනට	right now
දැනීම	n2, knowledge
දැන්වීම	n2, notice; pl. දැන්වීම්
-දි	while
දිගටම	all along
දිනාගන්නවා	win, v. irr.
දියුනු	developed
දිහාව	n2, area; pl. දිහා, දිහාවල්
දුටුගැමුනු	Dutugemunu, pr. N
දුන්තෙල්	duntel, n. pl.
දුප්පත්	poor
දුර	far

දුර්ලබ	scarce
දුව	n5, daughter; pl.
දෙක	two; stem දෙ
දෙගොල්ල	two groups (people)
දෙනවා	give, v. irr.
දෙන්නා	two (animate form)
දෙසැම්බර්	December, n. pl.
දේ	n4, thing; pl. දේවල්
දේසගුනේ	n4, climate; no pl.
දේසපාලන	political
දේසපාලනේ	n4, politics; no pl.
දොර	n2, door; pl. ...වල්
දොලහ	twelve; stem දොලොස්
දොස්තර	n5, doctor; indef. ...කෙනෙක් ; pl. දොස්තර්ලා

නං	if
නංගි	n5, younger sister; indef. ...කෙනෙක්; pl. ...ලා
නටනවා	dance
නඩු දානවා	file action, v. irr.
නතරවෙනවා	tarry, stop
නම්	of course
නම	n2, name; pl. නම්
නමුත්	but
නමේ	nine; stem නම ; indef. නමයක්
නය	n2, loan, credit; no pl.
නර්සිංහෝම් එක	n1, nursing home
නවකතා පොත	n2, novel; pl. ...පොත්
නවකතාව	n2, novel; pl. නවකතා, නවකතාවල්
නවතිනවා	stop, stay (intr), v. irr.
නවත්තනවා	stop (tr.)
නායක	chief
නායකයා	n5, leader; pl. නායකයො
නැගෙනහිර	East, eastern; no pl.
නැතිවෙනවා	get lost, v. irr.
නැතුව	without

නැතුව ඇති	maybe not
නැත්තං	of else, if not
නැද්ද	isn't there?
නැවිකට් එක	n1, Navy Cut
නෑ	no, not
නෑදෑයා	n5, relative; pl. නෑදෑයො
නැට්ටුවා	n5, dancer; pl. නැට්ටුවො
නැටුම	n2, dance; pl. නැටුම්
නිකං	plain, simple
නිකං ඉන්නවා	stay without doing anything, v. irr.
නිතර නිතර	frequently, often
නිතරම	always
නිදහස් උත්සවේ	n4, Independence festival; no pl.
නිදානෙ	n4, treasure; pl. නිදාන
නියම	fixed, certain
නියෝජිතයා	n5, representative; pl. නියෝජිතයො, නියෝජිතවරු
නිරිත	n2, Southwest; no pl.
නිවාඩුව	n2, vacation; pl. නිවාඩු
නිසා	due to; because of
නුවර	n3, Kandy; no pl.
නුවර	n3, city; pl. ...වල්
නුවර එළිය	n2, Nuwara Eliya; no pl.
නෙවි	not
නේ, නේද	isn't it; aren't they
නේන්නං, ඒක නේන්නං	that's certain
නොදියුණු	undeveloped
නොමිලෙ	free of charge
නොයෙක්	various
නොවැම්බර්	November; n. pl.
නෝනා	n5, lady, madam; indef. ...කෙනෙක් pl. ...වරු, නෝනලා
නෝනාමහත්තයා	n5, lady, madam; pl. ...මහත්තුරු
පක්ෂෙ	n4, (political) party; pl. පක්ෂ
පටන්ගන්නවා	begin, start, v. irr.
පඩිය	n2, salary; pl. පඩි
පත්කරනවා	appoint

පත්තරේ	n4, newspaper; pl. පත්තර
පදිංචිය	residence, occupancy; pl. පදිංචි
පදිංචිවෙනවා	settle down, v. irr.
පනහ	fifty; stem පනස්
පනිනවා	jump
පන්තිය	n2, class; pl. පන්ති
පපුව	n2, chest; pl. පපු
පයින්	on foot
පයින්ට් එක	n1, pint
පරක්කු	late
පරක්කු වෙනවා	be late, v. irr.
පරන	old
පරිස්සමෙන්	carefully
පරිස්සම් කරනවා	take care of, v. irr.
පරීක්සා කරවාගන්නවා	get (oneself) examined, v. irr.
පල්	dry, useless
පලතුරු	fruit; n. pl.
පළාත	n2, province, region; pl. පළාත්
පල්හැල්ල	n2, dry, useless discussion; pl. ...හැලි
පවතිනවා	last, v. irr.
පවත්තනවා	conduct, hold
පවත්වනවා	conduct, hold, v.
පවුල	n2, family; pl. පවුල්
පස්සෙ	after, afterwards, later
පහ	five; stem පස්
පාටිය	n2, party; pl. පාටි
පායනවා	clear up, become dry
පාර	street, road; pl. ...වල්
පාර	n2, time, instance; no pl.
පාර්ලිමේන්තුව	n2, Parliament; pl. පාර්ලිමේන්තු
පාර්සලේ	n4, parcel; pl. පාර්සල්, පාර්සල
පාළහ	fifteen; stem පාළොස්
පාළොස්සකදා	full moon day
පාවිච්චිය	use n2
පාවිච්චි කරනවා	use, v. irr.
පාස්කරනවා	pass (an exam)
පැකැට් එක	n1, pack

පැටිස් එක	n1, patty
පැතිරෙනවා	spread
පැත්ත	n2, area, locality, side; pl. පැති
පැනි	syrup, treacle, n. pl.
පැය	n2, hour; pl. පැය
පැලෙනවා	split
පැහෙනවා	ferment
පික්චර් එක	n1, movie, picture
පිට	n3, outside; no pl.
පිටරට	n3, foreign country; pl. ...වල්
පිටවෙනවා	come out, v. irr.
පිටිසර	rural area; pl. ...වල්
පිදුරු	straw, n. pl.
පින්තූරෙ	n4, picture; pl. පින්තූර
පිරිමියා	n5, man, male; pl. පිරිමි
පිලිගන්නවා	accept, believe, v. irr.
පුච්චනවා	burn, fire
පුතා	n5, son; pl. ...ලා, පුත්තු
පුද්ගලික	private
පුද්ගලිකව	privately
පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව	n2, Department of Archeology; pl. ...දෙපාර්තමේන්තු
පුරාන	ancient
පුරුදු	accustomed
පුරුදු වෙනවා	get practice, v. irr.
පුලුවන්	can (dat. subj.)
පුලුවන්කම	n2, possibility; pl. ...කම්
පුස්කොල පොත	palm leaf book; pl. ...පොත්
පුස්තකාලෙ	n4, library; pl. ...කාල
පූජා කරනවා	offer, v. irr.
පෙන්නනවා	show
පෙබරවාරිය	n2, February; pl. පෙබරවාරි
පෙරහැර	n2, procession; pl. ...වල්
පෙරේදා	n3, day before yesterday; no pl.
පේනවා	see (dat. subj.), v. irr
පොකුන	n2, pond; pl. පොකුනු
පොඩි	small, little

පොඩිවෙනවා	get crushed, smashed, v. irr.
පොඩ්ඩක්	a little while
පොත	n2, book; pl. පොත්
පොත්ගුල	n2, library; pl. ...ගුල්
පොල්	coconuts, n. pl.
පොල් අත්ත	n2, coconut leaf; pl. ...අතු
පොලව	n2, earth; pl. පොලෝ
පොලිසිය	n2, police; pl. පොලිසි
පෝයදා	Poya day
පෝස්කාට් එක	n1, postcard
ප්‍රකාස කරනවා	express, publish, v. irr.
ප්‍රයෝජනවත්	useful
ප්‍රසිද්ද	famous; well-known
ප්‍රස්නෙ	n4, question; pl. ප්‍රස්න
fපිල්ම් එක	n1, movie, film
fප්‍රයිඩ්රයිස්	fried rice, n. pl.

බංගලාව	n2, bungalow; pl. බංගලා, බංගලාවල්
බඩගින්න	n2, hunger; pl. බඩගිනි
බඩුව	n2, piece of goods; pl. බඩු
බත්	cooked rice, n. pl.
බතල	sweet potatoes, n. pl.
බදාදා	n3, Wednesday
බදිනවා	fry
බඳිනවා	tie up, build
බබා	n5, baby, child; pl. ...ලා
බය	n2, fear; no pl.
බයෙන් බයෙන්	worriedly; in fear
බර	heavy
බලකරනවා	force, v. irr.
බලන් ඉන්නවා	wait
බලනවා	look
බලාගන්නවා	look after, v. irr.
බලාපොරොත්තුව	n2, expectation; pl. බලාපොරොත්තු
බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්නවා	expect, v. irr.
බස් එක	n1, bus

බස්නාහිර	n3, West; no pl.
බහිනවා	descend
බාගෙ	n4, half; pl. බාග
බාදාව	n2, hindrance; pl. බාදා, බාදාවල්
බාප්පා	uncle (paternal); indef. ...කෙනෙක් pl. ...ලා
බාරදෙනවා	hand over, v. irr.
බාරෙ	in the custody of
බාසාව	n2, language; pl. බාසා, බාසාවල්
බෑ	can't (dat. subj.)
බෑනා	n5, nephew, son-in-law; pl. බෑ[illegible]ලා
බිත්තිය	n2, wall; pl. බිත්ති
බිඳෙනවා	get broken
බිස්නස් එක	n1, business
බීම	n2, drink; pl. බීම්
බීර	beer, n. pl.
බුරුමෙ	n4, Burma
බෙදනවා	distribute, deliver, divide
බේත් කරනවා	give medical treatment, v. irr.
බොනවා	drink, smoke, v. irr.
බොරුව	n2, lie; pl. බොරු
බොහොම	very
බෝතලේ	n4, bottle; pl. බෝතල, බෝතල්
බ්‍රහස්පතින්දා	n3, Thursday
බ්‍රේක් එක	n1, brake
ම	emphatic particle
මංඩි	sediment, n. pl.
මතක	remember
මතුවෙනවා	appear, v. irr.
මදි	not enough; too little
මදිනවා	tap
මදි වෙනවා	becomes insufficient, v. irr.
මද්‍යම	middle
	Members of Parliament
මන්ත්‍රීවරයා	n5, Member of Parliament; pl. මන්ත්‍රීවරු

මම	I
මයි	certainly, surely
මල	n2, flower; pl. මල්
මල්ලි	n5, younger brother; indef. ...කෙනෙක් pl. ...ලා
මස්	meat, n. pl.
මස්රෝල් එක	n1, meat roll
මහ ඔය	n3, Maha Oya; no pl.
මහජන	public (adj.)
මහජනයා	n5, public; no pl.
මහත්තයා	n5, gentleman, master, sir; opt. indef. ...කෙනෙක් ; pl. මහත්තුරු
මහත්මයා	n5, sir, gentleman; pl. මහත්වරු
මහන්සිවෙනවා	exert oneself; tire oneself, v. irr.
මහරැජින	n5, queen; pl. මහරැජිනියෝ
මාතලේ	n4, Matale; no pl.
මාතෘකාව	n2, topic; pl. මාතෘකා, මාතෘකාවල්
මාමා	n5, uncle (maternal); indef. ...කෙනෙක් pl. ...ලා
මාරුවෙනවා	cross over, v. irr.
මාර්තුව	n2, March; pl. මාර්තු
මාලු කර්මාන්තෙ	n4, fishing industry; pl. ...කර්මාන්ත
මාලුව	n2, fish curry; (curry); pl. මාලු
මාලුවා	n5, fish; pl. මාලු, මාලුවෝ
මාසෙ	n4, month; pl. මාස
මැද	n3, middle; no pl.
මැයි	May, n. pl.
මැලේ	(stem) Malays
මිනිත්තුව	n2, minute; pl. මිනිත්තු
මිනිහා	n5, man; pl. මිනිස්සු
මිරිස්	red pepper, n. pl.
මිසක්	except, but (for)
මිස්ට	Mr.
මීගමුව	Negombo; no pl.
මුට්ටිය	n2, pot; pl. මුට්ටි
මුදල	n2, money; pl. මුදල්
මුදවනවා	freeze, solidify

මුදවාපු කිරි	yoghurt, n. pl.
මුද්දරේ	n4, stamp; pl. මුද්දර
මුනගැහෙනවා	meet, see
මුන්නැහේ	n5, this gentleman; pl. ...ලා
මුරකාරයා	n5, watchman; pl. මුරකාරයෝ
මුල්	chief
මුල	beginning (of); no pl.
මුල්ල	n2, corner; pl. මුලු
මුලු...ම	whole, entire
මුහුද, මූද	n2, sea; pl. මුහුදු, මූදු
මූදුබඩ	coastal
මූන	n2, face; pl. මූනු
මෙච්චර	this much
මෙතන	here
මෙන්න	'here you are'
මෙයා	he, she (this person); pl. ...ලා
මෙහා	this way
මෙහෙ	here
මේ	this, these; pl. මේවා
මේක	this one; pl. මේවා
මේ පාර	this time
මේසෙ	n4, table; pl. මේස
මොකක් වත්	anything whatsoever
මොකුත්	anything, something
මොනවා	what

යකඩෙ	n4, iron; pl. යකඩ
යටතෙ	under the jurisdiction of
යතුර	n2, key; pl. යතුරු
යනවා	go, v. irr.
යන්තම්	barely, just
...යන්න	letter of the alphabet (preceded by the letter)
යවනවා	send
යාපනේ	n4, Jaffna; no pl.
යාරෙ	n4, yard; pl. යාර

යාලුවා	n5, friend; pl. යාලුවෝ
යුස	juice, n. pl.
රජ්ජුරුවෝ	n5, king; indef. රජ්ජුරු කෙනෙක් pl. රජවරු
රට උලු	tiles (factory), n. pl.
රට තොට	n2, country and surroundings; pl.
රවුම	n2, stroll; pl. රවුම්
රවුමක් ගහනවා	go for a stroll
රස	tasty
රස්තියාදුව	n2, loafing; pl. රස්තියාදු
රස්තියාදුකාරයා	n2, loafer; pl. ...කාරයෝ
රස්තියාදු ගහනවා	loaf
රස්තියාදුවෙනවා	waste time, v. irr.
රස්නෙ	n4, heat; no pl.
රස්සාව	n2, job, position; pl. රස්සාවල්
රා	toddy, n. pl.
රැස්වීම	n2, meeting; pl. රැස්වීම්
රෑ	n3, night: pl. රෑ, රෑවල්
රෑ දවල්	day and night
රෑ වෙනවා	be late at night: become night, v. irr.
රිදෙනවා	ache
රුපියල	n2, rupee; pl. රුපියල්
රුවන්වැලි සෑය	n2, Ruwanweliseya; no pl.
රෙජිස්ටර් ලියුම	n2, registered letter; pl. ...ලියුම්
රෙපයාර් එක	n1, repair
රෝයල් කොලීජිය	n2, Royal College
ලංකාව	n2, Ceylon; no pl.
ලංසි	(stem) Burghers
ලඟ	near
ලඟට	up to
ලඟදි	recently
ලබන	next (time)
ලබාගන්නවා	obtain, v. irr.
ලමයි	n5, child, boy, girl; pl. ලමයි
ලස්සන	beautiful, pretty

ලාබෙ	n4, profit; pl. ලාබ
ලැක්චර් එක	n1, lecture
ලෑස්තිකරනවා	make ready, prepare, v. irr.
ළිඳ	n2, well; pl. ළිං
ලියුම	n2, letter; pl. ලියුම්
ලිවීම	n2, writing; pl. ලිවීම්
ලීය	n2, wood, timber; pl. ලී
-ලු	it seems
ලෙඩා	n5, patient; pl. ලෙඩ්ඩු
ලේසි	easy
ලොකු	big
ලොරිය	n2, truck; pl. ලොරි

වංගුව	n2, curve; pl. වංගු
වගයක්	some
වගේ	like, similar to
වචනෙ	n4, word; pl. වචන
වටකරනවා	surround
වටේටම	(all) around
වඩිනවා	go (for monks)
වඩුවා	n5, carpenter; pl. වඩුවෝ
වඩුවැඩ	n2, carpentry; no pl.
වත්ත	n2, estate; pl. වතු
වයඹ	n2, Northwest
වරද	n2, fault, mistake; pl. ...වල්, වැරදි
වරිච්චිය	n2, wattle and daub; pl. වරිච්චි
වරුසාව	n2, rain; pl. වරුසා, වරුසාවල්
වහනවා	close
වහල	roof; pl. ...වල්
වහිනවා	rain, v. irr.
වාට්ටුව	n2, ward; pl. වාට්ටු
වාඩිවෙනවා	sit; v. irr.
වැට	n2, fence; pl. ...වල්
වැටෙනවා	fall
වැඩකාරයා	n5, servant; pl. වැඩකාරයෝ
වැඩපල	n2, workshop; pl. ...වල්

වැඩි හරිය	majority
වැඩියෙ	much more than
වැඩේ	n4, work; indef. වැඩක් ; pl. වැඩ
වැදගත්	respectable
වැද්දා	n5, Vedda; pl. වැද්දො
වැඳුම් පිදුම්	offerings
වැව	n2, tank; pl. වැව්
වැස්ස	n2, rain; pl. වැහි
වැහෙනවා	drip
විකිනෙනවා	be sold
විටමින් එක	n1, vitamin
විතර	only, about, approximately, as much as
විදිය	n4, way, manner; pl. විදි
විනෝද කරනවා	liven up
විනෝද වෙනවා	enjoy oneself, v. irr.
විනෝදෙ	n4, pleasure; pl. විනෝද
විභාගෙ	n4, examination; pl. විභාග
වියදම	n2, expenditure, cost; pl. වියදම්
වියදම් කරනවා	spend (money), v. irr.
වියදම් වෙනවා	get spent, v. irr.
වියලි	dry
විවෘත කරනවා	(declare) open
විවේචනේ කරනවා	criticize, v. irr.
විසාකා විද්‍යාලෙ	n4, Visakha College
විසේසඥයා	n5, specialist; pl. විසේසඥයො
විස්ස	twenty; stem විසි
විහාර ගේ	n4, shrine house; pl. ...ගෙවල්
විහාරෙ	n4, temple; pl. විහාර
විහිලුකාරයා	n5, jokester; pl. ...කාරයො
වී	paddy (unhusked, uncooked rice; n. pl.
වීදුරුව	n2, glass; pl. වීදුරු
වෙන	other, else
වෙනදා	(on) other days
වෙනම	separately
වෙනවා	become, be, happen, v. irr.
වෙනස	n2, difference; pl.
වෙනස්	different

වෙනස් කරනවා	change (trans.), v. irr.
වෙනස් වෙනස්	various, different
වෙනුවට	instead of
වෙනුවෙන්	on behalf of
වෙන්න ඇති	may be
වෙන්න පුළුවනි	it may be
වෙලාව	n2, time; pl. වෙලා, වෙලාවල්
වෙල්යාය	n2, stretch of fields; pl. වෙල්යායවල්
වෙසක් එක	n1, Vesak (a Buddhist festival)
වේයා	n5, white ant; pl. වේයො
වෝකර් ගැරේජ් එක	n1, Walker garage

ශත්	ah
ෂෝ එක	n1, show

සතවර්සෙ	n4, century; pl. සතවර්ස
සතුට	n2, pleasure; pl. සතුටු
සතේ	n4, cent; pl. සත
සනීපෙ	health; pl. සනීප
සන්තෝස	pleased
සඳුදා	n3, Monday
සපත්තුව	n2, shoe; pl. සපත්තු
සමහර විට	perhaps
සමහරු	some people, n. pl.
සමාජ වැඩ	public service
සමාන	similar
සමිතිය	n2, association; pl. සමිති
සම්බන්දව	concerning
සම්බෝලෙ	n4, salad; pl. සම්බෝල
සරුසාරෙට	elegantly, elaborately
සර්විස් කරනවා	service, v. irr.
සල්ලි	money, n. pl.
සවුත්තු	hopeless: useless
සලකලා බලනවා	consider, think
සාප්පුව	n2, shop; pl. සාප්පු

සාහිත්‍යය	n2, literature; pl. සාහිත්‍ය
සැනේට් සබාව	n2, Senate; pl. ...සබා, සබාවල්
සැපේ	n4, comfort; pl. සැප
සැප්තැම්බර්	September, n. pl.
සැර	strong
සැරසිල්ල	n2, decorations; pl. සැරසිලි
සැරේ	n4, instance; no pl.
සැන්ඩ්විච් එක	n1, sandwich
සිංදුව	n2, song; pl. සිංදු
සිංහල	n2, Sinhalese, adj.; no pl.
සිංහල අවුරුද්ද	n2, Sinhalese New Year; pl. ...අවුරුදු
සිංහලයා	Sinhalese man; pl. සිංහලයෝ
සිකුරාදා	n3, Friday
සිගරැට් එක	n1, cigarette
සිද්දවෙනවා	happen, v. irr.
සිද්දස්ථානෙ	n4, holy place; pl. සිද්දස්ථාන
සිරිත	n2, habit, nature; pl. සිරිත්
සිරිමහ බෝධිය	n2, Sacred Bodhi tree; no pl.
සිල් ගන්නවා	observe fasting, v. irr.
සිල්ලර වෙළඳාම	n2, retail trade; pl. ...වෙළඳාම්
සීගිරි ගල	n2, Siigiriya rock
සීගිරිය	n2, Siigiriya; no pl.
සීනි	sugar, n. pl.
සීය	hundred; stem සිය
සීරෙනවා	get scratched, bruised
සුදු	white
සුද්ද කරනවා	clean up, v. irr.
සුමානෙ	n4, week; pl. සුමාන
සුරුට්ටුව	n2, cigar; pl. සුරුට්ටු
සුළු	minor
සුළු ජාතිය	n2, minority, community; pl. ...ජාති
සුවඳ	n2, fragrance; pl. ...වල්
සුවඳ	fragrant
සෙනග	n2, crowd; no pl.
සෙනසුරාදා	n3, Saturday
සෙල්ලිපිය	n2, inscription; pl. ...ලිපි
සේරම	all, everyone

සොයා ගන්නවා	find, v. irr.
සොල්දොර	n2, upstairs; pl. ...වල්
සෝදනවා	wash (tr.)

හකුරු	hakuru, n. pl.
හත	seven; stem හත්
හතර	four; stem හතර
හතලිහ	forty; stem හතලිස්
හදනවා	make; prepare; build
හදිස්සිය	n2, emergency; pl. හදිස්සි
හන්දිය	n2, corner; pl. හන්දි
හඳ	n2, moon; pl. ...වල්
හපන්කම	n2, cleverness; pl. ...කම්
හමාර	half (after numbers)
හමාරක්	or so
හම්බවෙනවා	meet, see (to speak with); (with infinitive) get a chance to, v. irr.
හය	six; stem හය
හයියෙන්	fast
හරකා	n5, cow; pl. හරක්
හරි	or
හරි	correct, fine
හරිය	n2, portion; pl. ...වල්
හරියනවා	become right
හරක් මස්	beef, n. pl.
හරියට	exactly
හවස	afternoon
හා	oh
හාදයා	n5, fellow; pl. හාදයෝ
හාමුදුරුවෝ	n5, monk; indef. හාමුදුරුනමක් pl. හාමුදුරුවරු
හාල්	uncooked, husked rice, n. pl.
හැට	sixty; stem හැට
හැටියට	as
හැතැප්ම	n2, mile; pl. හැතැප්ම

හැත්තෑව	seventy; stem හැත්තෑ
හැදෙනවා	get diseases
හැන්ද	n2, spoon; pl. හැඳි
හැන්දෑව	n2, evening; no pl.
හැපෙනවා	collide
හැබැයි	however
හැබෑ	true, so
හැම...ම	every
හැර ගහනවා	make a temporary ladder attached to a tree
හැරෙනවා	turn
හැසිරෙනවා	behave
හිග, හිඟ	scarce
හිටියා	there was
හිටිහැටියෙ	suddenly
හිත	n2, mind; pl. හිත්
හිතනවා	think
හිතවත්	well-wishing
හිතවත්කම	n2, friendship; pl. ...කම්
හිතාගන ඉන්නවා	intend, resolve, v. irr.
හිතේ තියෙනවා	intend
හින්දි	Hindi
හින්දා	because
හුඟක්	many; a lot also: many people හුඟක් දෙනා
හුනු	n2, lime, plaster
හුලඟ	n2, wind; pl. හුලං
හු කියනවා	hoot
හෙට	n3, tomorrow; no pl.
හෙල්ලෙනවා	move
හෙවිලි කරනවා	thatch, v. irr.
හේතුව	n2, reason; pl. හේතු
හොඳ	good
හොඳට	well
හෝටලේ	n4, hotel, restaurant; pl. හෝටල, හෝටල්
හෝඩිය	n2, alphabet; pl. හෝඩි
හෝල් එක	n1, hall

about (concerning)	ගැන	
" (approximately)	විතර	
above	ඉහල	
accept	පිළිගන්නවා	v. irr.
accident	ඇක්සිඩන්ට් එක	
accustomed	පුරුදු	
ache	රිදෙනවා	
(get) acquainted	අඳුනා ගන්නවා	v. irr.
activities	කටයුතු	n. pl.
address	ඇඩ්‍රස් එක	
adjoining	අල්ලපු	
advance	ඇඩ්වාන්ස් එක	
advice	උපදෙස්	n. pl.
after	පස්සෙ	
afternoon	හවස	n. 3, no pl.
afterwards	පස්සෙ	
again	ආයෙත්	
agree	එකඟ වෙනවා	v. irr.
ah	ශත්	
ailment	අමාරුව	n2, pl. අමාරු
alike	එක වගේ	
all	සේරම, ඔක්කොම	
(all) along	දිගටම	
alphabet	හෝඩිය	n2, pl. හෝඩි
also	...ත්	
always	නිතරම	
America	ඇමෙරිකාව	n2, no pl.
among	අතරෙ	
amount	ගාන	n2, no pl.
ancient	පුරාන	
Anuradhapura	අනුරාදපුරේ	n4, no pl.
any amount	කොච්චරවත්	
any day	කවදාවත්	
anything	මොකුත්, ඕන දෙයක්	

anything whatsoever මොකක්වත්
anywhere කොහේවත්
apothecary ඇපොතිකරි n5,
indef. ...කෙනෙක් pl. ...වරු
appeal (to) අල්ලනවා
appear මතු වෙනවා , v. irr.
apples ඇපල්, n. pl.
appoint පත්කරනවා
appointment ඇපොයින්ට්මන්ට් එක
approximately විතර
April අප්‍රියෙල්, n. pl.
Archaeology Department පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
n2, pl. ...දේපාර්තමේන්තු
area පැත්ත n2, pl. පැති
දිහාව n2, pl. දිහා(වල්)
හරිය n2, no pl.
(all) around වටේටම
as හැටියට
(put) aside පැත්තකට දානවා v. irr.
ask අහනවා
association සමිතිය n2,pl. සමිති
August අගෝස්තු n. pl.
Austin ඔස්ටින් එක
author කර්තෘවරයා n5, pl. කර්තෘවරු
automobile කාර් එක
away එහා(ට)

baby බබා n5, pl. ...ලා
back ආපහු
bake පුච්චනවා
banana කෙසෙල් ගෙඩිය n2, pl. කෙසෙල් ගෙඩි
barely යන්තම්
be (inan.) තියෙනවා v. irr.
" (anim.) ඉන්නවා v. irr.
beautiful ලස්සන

because	නිසා; හින්දා	
become	වෙනවා	v. irr.
beef	හරක් මස්	n. pl.
beer	බීර	no pl.
before	ඉස්සෙල්ලා	
before (of time)	ඉස්සර	
begin	පටන්ගන්නවා	v. irr.
beginning	මුල	n3, no pl.
(on) behalf (of)	වෙනුවෙන්	
behave	හැසිරෙනවා	
believe	පිළිගන්නවා	v. irr.
belong to	අයිති	
between	අතර	
beyond	එහා	
big	ලොකු	
bird	කුරුල්ලා	n5, pl. කුරුල්ලෝ
black granite	කලු ගල	n2, pl. කලු ගල්
body	ඇඟ	n2, pl. ...වල්
boil (solids)	තම්බනවා	
book	පොත	n2, pl. පොත්
borrow (for oneself)	ඉල්ලා ගන්නවා	v. irr.
bottle	බෝතලේ	n4, pl. බෝතල, (බෝතල්)
boy	ළමයා	n5, pl. ළමයි
brake	බ්‍රේක් එක	
break	කඩනවා, (get broken)කැඩෙනවා, බිඳෙනවා	
brick	ගඩොල	n2, pl. ගඩොල්
bring	ගේනවා	v. irr.
bring (a person)	එක්ක එනවා	v. irr.
brother (younger)	මල්ලී	indef. ...කෙනෙක් pl. ...ලා
(older)	අයියා	indef. ...කෙනෙක් pl. ...ලා
bruised	සීරෙනවා	
buddy	අයියෙ	
build	හදනවා, බඳිනවා	
building	ගොඩනැගිල්ල	n2, pl. ගොඩනැගිලි
bungalow	බංගලාව	n2, pl. බංගලා
Burghers	ලංසි	n5, (pl. and stem)
Burma	බුරුමෙ	n4, no pl.

burn	පුච්චනවා	
burn (intr.)	දනවා	v. irr.
burn the mouth	කට දනවා	v. irr.
bus	බස් එක	
business	බිස්නස් එක	
but	නමුත්, මිසක්	
buy	ගන්නවා	v. irr.
call	කතා කරනවා	v. irr.
camera	කැමරාව	n2, pl. කැමරා
can	පුලුවන්	
canoe	ඔරුව	n2, pl. ඔරු
can't	බැ	
capital	අගනුවර	n3, pl. ...වල්
car	කාර් එක	
care (in, . . . of)	බාරෙ	
(take) care	පරිස්සම් කරනවා	v. irr.
carefully	පරිස්සමෙන්	
carpenter	වඩුවා	n5, pl. වඩුවො
carpentry	වඩුවැඩ	n2, no pl.
catch	අල්ලනවා	
" (for oneself)	අල්ලා ගන්නවා	
cent	සතේ	n4, pl. සත
century	සතවර්සෙ	n4, pl. සතවර්ස
ceremony	උත්සවේ	n4 pl. උත්සව
certain	ඒක නේන්නං	
certainly	මයි	
Ceylon	ලංකාව	n2, no pl.
chance (get a)	හම්බවෙනවා	(dat. subj.)
change (trans.)	වෙනස් කරනවා	v. irr.
chest	පපුව	n2, pl. පපු
chicken	කුකුලා	n5, pl. කුකුල්ලු
" meat	කුකුල් මස්	
chief	මුල්, නායක, ප්‍රදාන	
child	ලමයා	n5, pl. ලමයි
	දරුවා	n5, pl. දරුවො

China චීනෙ n4
choose තෝරා ගන්නවා v. irr.
Christian Era ක්‍රිස්තුවර්ෂෙ n4, no pl
cigar සුරුට්ටුව n2, pl. සුරුට්ටු
cigarette සිගරට් එක
city නුවර n3, pl. ...වල්
class පන්තිය n2, pl. පන්ති
clean up සුද්ද කරනවා v. irr.
clear up පායනවා
cleverness හපන්කම
climate දේසගුනේ n4, no pl.
close වහනවා
coastal මූදුබඩ
coconut පොල් ගෙඩිය n2, pl. පොල් ගෙඩි
coconut leaf පොල් අත්ත n2, pl. පොල් අතු
coffee කෝපි n. pl.
collide හැපෙනවා
Colombo කොළඹ n3, no pl.
come එනවා v. irr.
comfort සැපේ n4, pl. සැප
company කොම්පැනිය n2, pl. කොම්පැනි
competition තරගෙ n4, pl. තරග
concerning සම්බන්දව
concrete කොන්ක්‍රීට් එක
conduct පවත්වනවා, පවත්තනවා
consider සලකනවා
continue පවතිනවා v. irr.
cook (female) කුස්සි අම්මා n5, pl. කුස්සි අම්මලා
cool (drink) කූල්ඩ්‍රින්ක් එක pl. කූල්ඩ්‍රින්ක්ස්
copy කොපිය n2, pl. කොපි
corner (junction) හන්දිය n2, pl. හන්දි
" (of a room, etc.) මුල්ල n2, pl. මුලු
correct හරි
cost වියදම n2, pl. වියදම්
counter කවුන්ටරේ n4, pl. කවුන්ටර
country රට n2, pl. ...වල්
" (and surroundings) රට තොට

cow හරකා n5, pl. හරක්
credit නය n2, no pl.
criticize විවේචනේ කරනවා v. irr.
cross over මාරුවෙනවා v. irr.
crowd සෙනග n2, no pl.
(get) crushed පොඩිවෙනවා v. irr.
curry කරිය n2, pl. කරි
curve වංගුව n2, pl. වංගු
cut කපනවා

dance (v.) නටනවා
" (n.) නැටුම n2, pl. නැටුම්
dancer නැට්ටුවා n5, pl. නැට්ටුවෝ
daughter දුව n5, pl. දුවලා
dawn එළිවෙනවා v. irr.
day දවස n2, pl. දවස්
day and night රෑ දවල්
December දෙසැම්බර් n2, pl. දෙසැම්බර්
decoration සැරසිල්ල n2, pl. සැරසිලි
deliver බෙදනවා
(get) dented තැලෙනවා
descend බහිනවා
desire ආසාව n2, pl. ආසාවල්
developed දියුනු
difference වෙනස n2, no pl.
different වෙනස්
difficult අමාරු
difficulty අමාරුව n2
discharge (from the hospital) ටිකැට් කපනවා
disinclined කම්මැලි
dislike අකමැති
district (constituency) කොට්ටාසෙ n4, pl. කොට්ටාස
divide බෙදනවා
do කරනවා v. irr.
doctor දොස්තර(කෙනෙක්) n5, pl. දොස්තරවරු ,...ලා

(it) doesn't matter කමක් නෑ
don't එපා
door දොර n2, pl. ...වල්
draw අදිනවා
drink (v.) බොනවා v. irr.
" (n.) බීම n2, pl. බීම්
drip වැහෙනවා
drive එලවනවා
driver ඩ්‍රයිවර් කෙනෙක් n5, pl. ඩ්‍රයිවර්ලා
dry වියලි
dry discussion පල්හෑල්ල n2, pl. පල්හෑලි
duntel දුන්තෙල් n. pl.
during -දී

eager ආසා
earlier ඉස්සෙල්ලා, කලින්
early කල්තියා
earth පොලව n2, pl. පොලෝ
east, eastern නැගෙනහිර n3, no pl.
easy ලේසි
eat කනවා v. irr.
edge අයින n2, pl. අයින්

eight අට stem අට
eighteen දහ අට stem දහ අට
eighty අසූව stem අසූ
elaborately සරුසාරෙට
election චන්දෙ n4, pl. චන්ද
eleven එකොලහ stem එකොලොස්
else වෙන, තව
emergency හදිස්සිය n2, pl. හදිස්සි
end (n.) අග n3, pl. ...වල්
අන්තිම n2, no pl.
කෙලවර n2 ...වල්
end (v.) ඉවර වෙනවා v. irr.

England	එංගලන්තෙ	n4, no pl.
English	ඉංගිරිසි	
enjoy oneself	විනෝද වෙනවා	v. irr.
enjoyment	විනෝදෙ	n4, pl. විනෝද
enter	ඇතුල්වෙනවා	v. irr.
entire	මුලු...ම	
estate	වත්ත	n2, pl. වතු
etcetera	එහෙම	
evening	හැන්දෑව	n2, no pl.
every	හැම...ම	
everybody	කවුරුත්	
everyday	කවදත්	
everyone	සේරම, ඔක්කොම	
exactly	හරියට	
examination	විභාගෙ	n4, pl. විභාග
(get) examined	පරික්ෂාකරවා ගන්නවා	v. irr.
except	මිසක්, ඇරෙන්න	
exert oneself	මහන්සි වෙනවා	v. irr.
expect	බලාපොරොත්තු වෙනවා බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්නවා	v. irr.
expectation	බලාපොරොත්තුව	n2, pl. බලාපොරොත්තු
expenditure	වියදම	n2, pl. වියදම්
express	ප්‍රකාශකරනවා	v. irr.
express train	ඇක්ස්ප්‍රස් එක	

face	මූන	n2, pl. මූනු
fall	වැටෙනවා	
family	පවුල	n2, pl. පවුල්
famous	ප්‍රසිද්ද	
far	දුර, ඇත	
fast	ඉක්මනට, හයියෙන්	
father	තාත්තා	n5, pl. ...ලා
fault	වරද	n2, pl. ...වල්, වැරදි
fear	බය	n2, no pl.
February	පෙබරවාරිය	n2, pl. පෙබරවාරි

(get) fed up	එපා වෙනවා	v. irr.	
fellow	හාදයා	n5, pl.	හාදයෝ
fence	වැට	n2, pl.	...වල්
ferment	පැහෙනවා		
festival	උත්සවේ	n4, pl.	උත්සව
few	කීපෙ		
(stretch of) fields	වෙල්යාය	n2, pl.	...
fifteen	පාලහ	stem	පාලොස්
fifty	පනහ	stem	පනස්
file action	නඩු දානවා	v. irr.	
film	f පිල්ම් එක		
find	සොයාගන්නවා	v. irr.	
finger	ඇඟිල්ල	n2, pl.	ඇඟිලි
finish	ඉවර කරනවා	v. irr.	
(be) finished	ඉවර වෙනවා	v. irr.	
finished	ඉවර		
fire	ගින්දර	n2, no pl.	
firewood	දර	n. pl.	
first	පලවෙනි		
fish	මාලුවා	n5, pl.	මාලුවෝ, මාලු
fish curry	මාලුව	n2,pl.	මාලු
fishing industry	මාලු කර්මාන්තෙ	n4, pl.	මාලු කර්මාන්ත
five	පහ	stem	පස්
fixed	නියම		
flower	මල	n2,pl.	මල්
food	කැම	n2, pl.	කැම්
	ආහාරෙ	n4, pl.	ආහාර
foot	අඩිය	n2, pl.	අඩි
force	බලකරනවා	v. irr.	
foreign country	පිටරට	n3, pl.	...වල්
forget	අමතක වෙනවා	v. irr.	
forty	හතලිහ	stem	හතලිස්
(come) forward	ඉදිරිපත් වෙනවා		
foundation	අත්තිවාරම	n2, pl.	අත්තිවාරම්
four	හතර		
fourteen	දාහතර	stem	දාහතර
fragrance, fragrant	සුවඳ	n2	...වල්

free	නොමිලෙ		
freeze	මුදවනවා		
frequently	නිතර නිතර		
Friday	සිකුරාදා	n3, no pl.	
fried rice	ෆ්‍රයිඩ්රයිස්	n. pl.	
friend	යාලුවා	n5, pl.	යාලුවෝ
friendship	හිතවත්කම	n2, pl.	හිතවත්කම්
from	ඉඳලා		
(in) front (of)	ඉස්සරහා		
fruit	පලතුරු	n. pl.	
	ගෙඩිය	n2, pl.	ගෙඩි
fry	බදිනවා		
full moon day	පාලොස්සකදා	n3	පාලොස්සක දවස්
Galle	ගාල්ල	n2	
garage	ගැරේජ් එක		
gate	ගේට්ටුව	n2 , pl.	ගේට්ටු
gentleman	මහත්තයා	n5, pl.	මහත්තුරු
	මහත්මයා	n5, pl.	මහත්වරු
get (obtain)	හම්බවෙනවා		
" (a disease)	හැදෙනවා		
get down to	බහිනවා		
give	දෙනවා	v. irr.	
give up	අත අරිනවා	v. irr.	
glass	වීදුරුව	n2, pl.	වීදුරු
go	යනවා	v. irr.	
good	හොඳ		
(piece of) goods	බඩුව	n2 , pl.	බඩු
Governor General	අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමා	n5, pl.	...ලා
gradually	ක්‍රමක්‍රමෙන්		
greetings	ආයිබෝ		
habit	සිරිත	n2, pl.	සිරිත්
hakuru	හකුරු	n. pl.	

half	බාගෙ	n2, pl.	බාග
" (with numbers)	හමාර		
hall	හෝල් එක		
hand over	බාර දෙනවා	v. irr.	
hang (trans.)	එල්ලනවා		
happen	(සිද්ද) වෙනවා	v. irr.	
harvest	අස්වැන්න	n2, no pl.	
haste	කලබලේ	n4, no pl.	
he	එයා, උන්නැහෙ, මුන්නැහෙ, අරුන්නැහෙ	pl.	..ලා
head	ඔලුව	n2, pl.	ඔලු
health	සනීපෙ		
heat	රස්නෙ	n4, no pl.	
hear	ඇහෙනවා		
heavy	බර		
help	උදව්ව	n2, pl.	උදව්
here	මෙහෙ, මෙතන		
" (it is)	මෙන්න		
hill	කන්ද	n2, pl.	කඳු
Hindi	හින්දි		
hindrance	බාදාව	n2, pl.	බාදා, බාදාවල්
hiring car	කුලීකාර් එක		
hit	ගහනවා		
holy place	සිද්දස්තානෙ	n4, pl.	සිද්දස්තාන
home	ගෙදර	n3, pl.	...වල්
hoot	හූ කියනවා		
hopeless	සවුත්තු		
hospital	ඉස්පිරිතාලෙ	n4, pl.	ඉස්පිරිතාල
hot (season)	ග්‍රීස්ම		
" (spicy)	කටදන		
hotel	හෝටලේ	n4, pl.	හෝටල, හෝටල්
hour	පැය	n2, pl.	පැය
house	ගේ	n4, pl.	ගෙවල්
housewarm	ගෙවදිනවා	v. irr.	
how	කොහොම		
how many	කීදෙනා		
how much	කොව්වර		
however	හැබැයි		

hundred	සිය	stem	(එක)සිය
hunger	බඩගින්න	n2, pl.	බඩගිනි
hurry	ඉක්මන් කරනවා	v. irr.	

I

I	මම		
idea	කල්පනාව	n2, pl.	කල්පනා, ...වල්
if	නං		
if not	නැත්තං		
if so	එහෙනං, එහෙමනං		
illness	අසනීපෙ	n4, pl.	අසනීප
import	ගෙන්නනවා		
inch	අඟල	n2, pl.	අඟල්
indeed	තමයි		
independence festival	නිදහස් උත්සවේ	n4, pl.	...උත්සව
India	ඉන්දියාව	n2, no pl.	
industry	කර්මාන්තෙ	n2, pl.	කර්මාන්ත
inform	දන්නනවා		
information	තොරතුර	n2, pl.	තොරතුරු
injury	තුවාලෙ	n4, pl.	තුවාල
inscription	සෙල්ලිපිය	n2, pl.	සෙල්ලිපි
insufficient	මදි		
insure	ඉන්ෂුවර් කරනවා	v. irr.	
instead (of)	වෙනුවට		
intend	හිතේ තියෙනවා	v. irr.	
	හිතාගෙන ඉන්නවා	v. irr.	
	අදහස් කරනවා	v. irr.	
intention	අදහස	n2, pl.	අදහස්
(be) interested	උනන්දු වෙනවා	v. irr.	
invite	ආරාධනා කරනවා	v. irr.	
iron	යකඩෙ	n4, pl.	යකඩ
isn't it	නේ, නේද		

Jaffna	යාපනේ	n4, no pl.	
January	ජනවාරිය	n2, pl.	ජනවාරි

job	රස්සාව	n2, pl.	රස්සා, රස්සාවල්
	වැඩේ	n4, pl.	වැඩ
jokester	විහිලුකාරයා	n5, pl.	විහිලුකාරයෝ
journey	ගමන	n2, pl.	ගමන්
juice	යුස	n. pl.	
July	ජූලි	n. pl.	
jump	පනිනවා		
June	ජූනි	n. pl.	
just	යන්තම්, නිකං		

kabuk	කබුක් ගල	n2, pl.	...ගල්
Kandy	නුවර	n3, no pl.	
key	යතුර	n2, pl.	යතුරු
kind	ජාතිය	n2, pl.	ජාති
king	රජ්ජුරුවෝ	n5, pl.	රජවරු
kitchen	කුස්සිය	n2, pl.	කුස්සි
kitul	කිතුල්	n. pl.	
know	දන්නවා	v. irr.	
(get to) know	දැනගන්නවා		
knowledge	දැනීම	n2, pl.	දැනීම්
jak (wood)	කොස්	n. pl.	

ladder	ඉනිමග	n2, pl.	ඉනිමං
(make a temporary) ladder	හැර ගහනවා		
lady	නෝනා	n5, pl.	නෝනලා
language	බාසාව	n2, pl.	බාසා, බාසාවල්
last	අන්තිම	n3, no pl.	
" (time)	ගිය		
late	පරක්කු		
" (at night)	රෑ වෙනවා	v. irr.	
(be) late	පරක්කු වෙනවා	v. irr.	
later	පස්සෙ		
lazy	කම්මැලි		
leader	නායකයා	n5, pl.	නායකයෝ
learn	ඉගනගන්නවා	v. irr.	

lecture කතාව n2, pl. කතා, කතාවල්
" ලැක්චර් එක
less අඩු
letter ලියුම n2, pl. ලියුම්
" (of alphabet) අකුර n2, pl. අකුරු
library පොත්ගුල n2, pl. පොත්ගුල්
පුස්තකාලෙ n4, pl. පුස්තකාල
lie බොරුව n2, pl. බොරු
life ජීවිතේ n4, pl. ජීවිත
light එළිය n2, pl. එළි
like කැමති
" (similar) වගේ
lime (calcium carbonate) හුනු n. pl.
listen අහනවා
literature සාහිත්‍යය n2, pl. සාහිත්‍ය
little පොඩි
(a) little ටිකක්, පොඩ්ඩක්
live ජීවත්වෙනවා v. irr.
liven up විනෝද කරනවා v. irr.
loaf රස්තියාදු ගහනවා
loafing රස්තියාදුව n2, pl. රස්තියාදු
loan නය n2, no pl.
locality පැත්ත n2, pl. පැති
" දිහාව n2, pl. දිහා, දිහාවල්
look බලනවා
look after බලාගන්නවා v. irr.
(get) lost නැතිවෙනවා v. irr.
(a) lot හුඟක්

madam නෝනා (මහත්තයා) n5, pl. නෝනා (මහත්තුරු)
majority වැඩිහරිය
make කරනවා , හදනවා
Malays මැලේ n5 (plural and stem)
man මිනිහා n5, pl. මිනිස්සු
" (male) පිරිමියා n5, pl. පිරිමි

manner	විදිය	n2, pl.	විදි
	හැටිය	n2, pl.	හැටි
many	හුඟක්		
March	මාර්තුව	n2, pl.	මාර්තු
master	මහත්තයා	n5, pl.	මහත්තුරු
May	මැයි	n. pl.	
maybe	වෙන්න පුලුවනි		
maybe not	වෙන්න ඇති, නැතුව ඇති		
meal	කැම		
meat	මස්		
meat roll	මස්රෝල් එක		
medium	මද්යම		
meet	හම්බවෙනවා, මුනගැහෙනවා	v. irr.	
meeting	රැස්වීම	n2, pl.	රැස්වීම්
Member of Parliament	මන්ත්‍රීතුමා	n5, pl.	..ලා
	මන්ත්‍රීවරයා	n5, pl.	මන්ත්‍රීවරු
method	ක්‍රමේ	n4, pl.	ක්‍රම
middle	මැද	n3, no pl.	
might (be)	ඇති		
mile	හැතැප්ම	n2	
milk	කිරි	n. pl.	
mind	හිත	n2, pl.	හිත්
minister	ඇමතිවරයා	n5, pl.	ඇමතිවරු
minor	සුලු		
minority community	සුලුජාතිය	n2, pl.	සුලුජාති
minute	මිනිත්තුව	n2,	මිනිත්තු
mistake	වරද	n2, pl.	වැරදි, වරදවල්
mix	කලවං කරනවා	v. irr.	
Monday	සඳුදා	n3, no pl.	
money	සල්ලි	n. pl.	
	මුදල	n2, pl.	මුදල්
monk	හාමුදුරුවෝ	n5 pl.	හාමුදුරුවරු
month	මාසෙ	n4, pl.	මාස
moon	හඳ	n2, no pl.	හඳවල්
more	තව		
more than	වැඩියෙ		

morning උදේ n4, no pl.
most ඉතාම
mouth කට n2, pl. ...වල්
move හෙල්ලෙනවා
movie චිත්‍රපටිය n2, pl. චිත්‍රපටි
    fපිල්ම් එක
    පික්චර් එක
much වැඩියෙ, හුඟක්
(that) much ඔච්චර, අච්චර, එච්චර (ඔය ,etc.) තරම්, තරමට
(as) much (as) විතර, තරම්
must ඕන

name නම n2, pl. නම්
nature සිරිත n2, pl. සිරිත්
navy cut නැවිකට් එක
near ලඟ, කිට්ටුව
necessary ඕන (කරන)
Negombo මීගමුව n2, no pl.
nephew බෑනා n5, pl. බෑනලා
nevertheless ඒ උනත්, ඒත්
new අලුත්, අමුතු
news ආරංචිය n2, pl. ආරංචි
    තොරතුර n2, pl. තොරතුරු
newspaper පත්තරේ n4, pl. පත්තර
New Year (අලුත්) අවුරුද්ද n2, pl. ...අවුරුදු
next (near) ලඟ
  " (adjoining) අල්ලපු
  " (time) ලබන
night රෑ n3, pl. රෑ (වල්)
nine නමේ stem නම
nineteen දහනමේ stem දහනම
ninety අනූව stem අනූ
no නෑ
north උතුර n2, no pl.
northeast ඊසාන n2, no pl.
northern උතුරු

northwest	වයඹ		
not	නෑ, නෙවි, නෙමේ		
notice	දැන්වීම	n2, pl.	දැන්වීම්
November	නොවැම්බර්	n. pl.	
novel	නවකතාව	n2, pl.	නවකතා, නවකතාවල්
	නවකතා පොත	n2, pl.	...පොත්
now	දැං		
now and then	ඉඳලා හිටලා		
(right) now	දැනට, දැම්ම		
number	ගනන, ගාන	n2, pl.	ගනන්
nursing home	නර්සිංහෝම් එක		
nut	ගෙඩිය	n2, pl.	ගෙඩි
obtain	ලබාගන්නවා	v. irr.	
occasionally	ඉඳලා හිටලා		
occupancy	පදිංචිය	n2, no pl.	
October	ඔක්තෝබර්	n. pl.	
of course	නං		
offer (religiously)	පූජා කරනවා	v. irr.	
offerings	වැඳුම් පිදුම්	n. pl.	
office	කන්තෝරුව	n2, pl.	කන්තෝරු
often	නිතර නිතර		
oh	ආ, හා, ෂහ්		
oil	තෙල	n2, pl.	තෙල්
old	පරන		
(on) foot	පයින්		
one	එක		
oneself	තමන්, තමුන්		
only	විතර		
(declare) open	විවෘත කරනවා		
(get something) opened	අරවා ගන්නවා	v. irr.	
or	හරි		
or so	හමාරක්		
order	ඕඩරේ	n4, pl.	ඕඩර

other වෙන, අනිත්
otherwise නැත්තං
out පිට n3, no pl.
(go) out පිටවෙනවා v. irr.

pack පැකට් එක
paddy වී n. pl.
palm leaf book පුස්කොල පොත n2, pl. ...පොත්
parcel පාර්සලේ n4, pl. පාර්සල්, පාර්සල
parliament පාර්ලිමේන්තුව n2, pl. පාර්ලිමේන්තු
party පාටිය n2, pl. පාටි
" (political) පක්සෙ n4, pl. පක්ස
pass (an exam) පාස්කරනවා v. irr.
patient ලෙඩා n5, pl. ලෙඩ්ඩු
patty පැටිස් එක
pay ගෙවනවා
peace (rest) ඉස්පාසුව n2, pl. ඉස්පාසු
people අය, ගොල්ල
(red) pepper මිරිස් n. pl.
perhaps සමහර විට
period කාලෙ n4, pl. කාල
permit ඉඩ දෙනවා v. irr.
person කෙනා
picture පින්තූරෙ n4, pl. පින්තූර
pick කඩනවා
pickle අච්චාරුව n2, pl. අච්චාරු
pig ඌරා n4, pl. ඌරෝ
pint පයින්ට් එක
place තැන n3, pl. තැන්
plaster හුනු n. pl.; කපලාරු කරනවා v. irr.
pleased සන්තෝස
pleasure සතුට n2, pl. සතුටු
විනෝදෙ n4, pl. විනෝද
police පොලීසිය n2, pl. පොලීසි
political දේසපාලන
politics දේසපාලනේ n4, no pl.

pond	පොකුන	n2, pl.	පොකුනු
poor	දුප්පත්		
pork	ඌරු මස්	n. pl.	
portion	හරිය	n2, pl.	...වල්
	කොටස	n2, pl.	කොටස්
possibility	ඉඩ		
postcard	පෝස්කාඩ් එක		
pot	මුට්ටිය	n2, pl.	මුට්ටි
Poya day	පෝයදා	n3, pl.	පෝය දවස්
(get) practice	පුරුදු වෙනවා	v. irr.	
prepare	ලෑස්තිකරනවා	v. irr.	
pretty	ලස්සන		
price	ගාන, ගනන	n2, pl.	ගනන්
Prime Minister	අගමැතිතුමා	n5, pl.	...ලා
	අගමැතිවරයා	n5, pl.	අගමැතිවරු
private	පුද්ගලික		
privately	පුද්ගලිකව		
procession	පෙරහැර	n2, pl.	...වල්
profit	ලාබෙ	n4, pl.	ලාබ
protect	ආරස්සා කරනවා	v. irr.	
province	පලාත	n2, pl.	පලාත්
public	මහජනයා	n5, no pl.; adj.	මහජන
public service	සමාජ වැඩේ	n4, pl.	සමාජ වැඩ
publish	ප්‍රකාස කරනවා	v. irr.	
put	දානවා		

queen	මහරැජින	n5, pl.	මහරැජිනියො
question	ප්‍රශ්නෙ	n4, pl.	ප්‍රශ්න
quick	ඉක්මන්		
quickly	ඉක්මනට		

rain (n.)	වැස්ස	n2, pl.	වැහි
	වරුසාව	n2, pl.	වරුසා, වරුසාවල්
" (v.)	වහිනවා		

read	කියවනවා		
(make) ready	ලෑස්තිකරනවා	v. irr.	
really	හරි		
reason	හේතුව	n2, pl.	හේතු
recently	ලඟදි		
reduce	අඩුකරනවා		
region	පලාත	n2, pl.	පලාත්
	දිහාව	n2, pl.	දිහා, දිහාවල්
registered letter	රෙජිස්ටර් ලියුම	n2, pl.	...ලියුම්
relative	නෑදෑයා	n5, pl.	නෑදෑයො
religion	ආගම	n2, pl.	ආගම්
remember	මතක		
remove	ගලවනවා		
repair	රෙපෙයාර් එක		
representative	නියෝජිතයා	n5, pl.	නියෝජිතයො
residence	පදිංචිය	n2, no pl.	
respectable	වැදගත්		
rest	ඉස්පාසුව	n2, pl.	ඉස්පාසු
rest house	තානායම	n2, pl.	තානායම්
retail trade	සිල්ලර වෙළඳාම	n2, pl.	...වෙළඳාම්
rice (cooked)	බත්	n. pl.	
" (unhusked, paddy)	වී	n. pl.	
" (uncooked, husked)	හාල්	n. pl.	
right	අයිතිවාසිකම	n2, pl.	අයිතිවාසිකම්
river	ගඟ	n2, pl.	ගඟවල්, ගංගා
road	පාර	n2, pl.	...වල්
rock	ගල	n2, pl.	ගල්
roof	වහලෙ	n2, pl.	වහල, වහලවල්
rope	කඹේ	n4, pl.	කඹ
rupee	රුපියල	n2, pl.	රුපියල්
rural	ගම්බද, පිටිසර	n3, pl.	...වල්
Ruwanweliseya	රුවන්වැලි සෑය	n2, no pl.	

Sacred Bodhi Tree	සිරිමහ බෝදිය	n2, no pl.	
salad	සම්බෝලෙ	n4, pl.	සම්බෝල
salary	පඩිය	n2, pl.	පඩි

sandwich	සැන්ඩ්විච් එක		
sap	තෙලිජ්ජ	n. pl.	
Saturday	සෙනසුරාදා	n3, no pl.	
say	කියනවා		
scarce	හිඟ, හිඟ, දුර්ලබ		
school	ඉස්කෝලෙ	n4, pl.	ඉස්කෝල
(get) scratched)	සීරෙනවා		
sea	මූද, මුහුද	n2, pl.	මූදු, මුහුදු
sediment	මන්ඩි	n. pl.	
see	පේනවා	v. irr.	
" (watch)	බලනවා, දකිනවා		
" (meet)	හම්බවෙනවා		
(it) seems	-ලු		
select	තෝරනවා		
Senate	සැනේට් සභාව	n2, pl.	...සභා, ...සභාවල්
send (away)	යවනවා		
" (towards)	එවනවා		
separately	වෙනම		
September	සැප්තැම්බර්	n2, n. pl.	
servant	වැඩකාරයා	n5, pl.	වැඩකාරයො
service (cars)	සර්විස් කරනවා		
settle down	පදිංචිවෙනවා	v. irr.	
seven	හත	stem	හත්
seventeen	දාහත	stem	දාහත්
seventy	හැත්තෑව	stem	හැත්තෑ
several	කීපෙ		
she (in question)	ඈ		
shoe	සපත්තුව	n2, pl.	සපත්තු
shop	කඩේ	n4, pl.	කඩ, කඩවල්
	සාප්පුව	n2, pl.	සාප්පු
(keep) shop	කඩේ කරනවා	v. irr.	
show (n.)	ෂෝ එක		
" (v.)	පෙන්නනවා		
shrimp	ඉස්සා	n5, pl.	ඉස්සො
shrine house	විහාර ගේ	n4, pl.	...ගෙවල්
side	පැත්ත	n2, pl.	පැති

Sigiriya	සිගිරිය	n2, no pl.	
(take) sil	සිල් ගන්නවා	v.irr.	
similar	වගේ, සමාන		
Sinhalese	සිංහල	n2, no pl.	
Sinhalese (person)	සිංහලයා	n5, pl.	සිංහලයෝ
sir	මහත්තයා	n5, pl.	මහත්තුරු
	මහත්මයා	n5, pl.	මහත්වරු, මහත්මයාලා
sister (younger)	නංගි	n5, pl.	...ලා
" (older)	අක්කා	n5, pl.	...ලා
sit	වාඩිවෙනවා	v. irr.	
six	හය	stem	හය
sixteen	දාසය, දහසය	stem	දාසය, දහසය
sixty	හැට	stem	හැට
small	පොඩි		
(get) smashed	පොඩිවෙනවා	v. irr.	
smoke (tobacco)	බොනවා	v. irr.	
so	ඉතිං		
(be) sold	විකිනෙනවා		
solidify	මුදවනවා		
some	ටිකක්, වගයක්, කීපයක්		
some people	සමහරු	n5, n. pl.	
somehow	කොහොමහරි		
something	මොකුත්		
somewhat	තරමක්		
son	පුතා	n5, pl.	...ලා, පුත්තු
son-in-law	බැනා	n5, pl.	...ලා
song	සිංදුව	n2, pl.	සිංදු
south	දකුණ	n2, no pl.	
southeast	ගිනිකොන	n2, no pl.	
southern	දකුණු		
southwest	නිරිත	n2, no pl.	
space	ඉඩ	n2, no pl.	
speak	කතාකරනවා	v. irr.	
specialist	විශේෂඥයා	n5, pl.	විශේෂඥයෝ
spend (money)	වියදම්කරනවා		
" (time)	ගතකරනවා		
(get) spent	වියදම්වෙනවා	v. irr.	

spicy	කටදන		
split	පැලෙනවා		
spoon	හැන්ද	n2, pl.	හැඳි
spread	පැතිරෙනවා		
stamp	මුද්දරේ	n4, pl.	මුද්දර
station	ඉස්ටේසම	n2, pl.	ඉස්ටේසම්
stay	නවතිනවා		
still	තාම, තවම		
stone	ගල	n2, pl.	ගල්
stop (intrans.)	නවතිනවා, නතරවෙනවා	v. irr.	
" (trans.)	නවත්තනවා		
strange	අමුතු		
stranger	අමුත්තා	n5, pl.	අමුත්තො
straw	පිදුරු	n. pl.	
strike	ගහනවා		
stroll (n.)	රවුම	n2, pl.	රවුම්
" (v.)	රවුමක් ගහනවා,	v. irr.	ඇවිදිනවා
strong	සැර		
study	ඉගනගන්නවා	v. irr.	
stupa	දාගැබ	n2, pl.	දාගැප්
suddenly	හිටිහැටියෙ		
sugar	සීනි	n. pl.	
Sunday	ඉරිදා	n3, no pl.	
sunshine	අව්ව	n2, no pl.	
support (n.)	ආදාරෙ	n4, pl.	ආදාර
" (v.)	ආදාර කරනවා	v. irr.	
surely	මයි		
surround	වටකරනවා		
sweet potatoes	බතල	n. pl.	
syrup	පැනි	n. pl.	

table	මේසෙ	n4, pl.	මේස
take	ගන්නවා	v. irr.	
take away	ගෙනියනවා	v. irr.	
talk (n.)	කතාව	n2, pl.	කතා
" (v.)	කතාකරනවා	v. irr.	

tank	වැව	n2, pl.	වැව්
tap	මදිනවා		
tarry	නතරවෙනවා		
tasty	රස, රහ		
taxi	ටැක්සිය	n2, pl.	ටැක්සි
tea	තේ	n. pl.	
teach	උගන්නනවා		
teacher	ගුරුවරයා	n5, pl.	ගුරුවරු
teaching	ඉගැන්නීම	n2, pl.	ඉගැන්නීම්
telephone (n.)	ටැලිෆෝන් එක		
" (v.)	ටැලිෆෝන් කරනවා	v. irr.	
temple (shrine house)	විහාරෙ	n4, pl.	විහාර
" (complex)	පන්සල	n2, pl.	පන්සල්
ten	දහේ, දහය	stem	දහ
that (by you)	මේ, ඔය, අර, ඒ		
that (one)	ඕක, අරක, ඒක		
thatch	සෙවිලි කරනවා	v. irr.	
then	එතකොට, ඉතිං		
there	ඔහේ, අරහේ, එහේ, ඔතන, අතන, එතන		
therefore	ඒනිසා		
these	මේ		
thing	දේ	n4., pl.	දේවල්
think	කල්පනා කරනවා, හිතනවා		
thirteen	දහතුන	stem	දහතුන්
thirty	තිහ	stem	තිස්
this	මේ		
this one	මේක		
this much	මෙච්චර		
this way (direction)	මෙහා,		
" " (manner)	මෙහෙම		
thousand	දාහ	stem	දාස්
three	තුන	stem	තුන්
throughout	තිස්සෙ		
Thursday	බ්‍රහස්පතින්දා	n3, no pl.	
ticket	ටිකැට් එක		
tie	බදිනවා		

tiles	උළු	n. pl.	
till then	එතකං		
timber	ලීය	n2, pl.	ලී
time	කාලෙ	n4, pl.	කාල, කාලවල්
		n2, pl.	වෙලා, වෙලාව
time (instance)	ගමන, සැරේ, පාර		
tire	ටයර් එක		
tire (oneself)	මහන්සි වෙනවා	v. irr.	
today	අද	n3, no pl.	
toddy	රා	n. pl.	
tomato	තක්කාලි, තක්කලි	n. pl.	
tomorrow	හෙට	n3, no pl.	
too (also)	...ත්		
too much	වැඩි, වැඩියෙ		
too little	මදි		
topic	මාත්‍රෘකාව	n2, pl.	මාත්‍රෘකා, මාත්‍රෘකාවල්
town	ටවුම	n2, pl.	ටවුම්
transaction	ගනුදෙනුව	n2, pl.	ගනුදෙනු
train	කෝච්චිය	n2, pl.	කෝච්චි
treasure	නිදානෙ	n4, pl.	නිදාන, නිදන්
treat (medical)	බේත් කරනවා	v. irr.	
tree	ගහ	n2, pl.	ගස්
trouble	කරදරේ	n4, pl.	කරදර
	කලබලේ	n4, pl.	කලබල
trouble oneself	කරදර වෙනවා	v. irr.	
truck	ලොරිය	n2, pl.	ලොරි
true	හැබෑ		
truth	ඇත්ත	n2, no pl.	
Tuesday	අඟහරුවාදා	n3, no pl.	
turn	හැරෙනවා		
twelve	දොළහ	stem	දොළොස්
twenty	විස්ස	stem	විසි
two	දෙක	stem	දෙ
two (animate)	දෙන්නා		

u

uncle (maternal)	මාමා	n5, pl.	...ලා
" (paternal)	බාප්පා	n5, pl.	...ලා
under jurisdiction of	යටතෙ		
understand	තේරෙනවා		
understanding	අවබෝදෙ	n4, no pl.	
undeveloped	නොදියුනු		
undo	ගලවනවා		
until	කං		
up-country	උඩරට	n3, no pl.	
upstairs	සොල්දොර	n2, pl.	...වල්
	සොල්දරේ	n4, pl.	සොල්දර
use	පාවිච්චිකරනවා	v. irr.	
useful	ප්‍රයෝජනවත්		
useless	සවුත්තු, පල්		
useless discussion	පල්හෑල්ල		

vacation	නිවාඩුව	n2, pl.	නිවාඩු
various	නොයෙක්, වෙනස් වෙනස්		
Vedda	වැද්දා	n5, pl.	වැද්දො
vegetable (curry)	එලෝළුව	n2, pl.	එලෝළු
vegetables	එලෝළු	n. pl.	
very	බොහොම		
vesak	වෙසක් එක	n1, no pl.	
village	ගම	n2, pl.	ගම්
village council	ගංසබාව	n2, pl.	ගංසබා, ගංසබාවල්
villagers	ගම්මු	n5, n. pl.	
visit (go to)	ගිහිං එන්න යනවා	v. irr.	
(come to)	ඇවිත් යන්න එනවා	v. irr.	
visitor	අමුත්තා	n5, pl.	අමුත්තො
vitamin	විටමින් එක		
vote	චන්දෙ	n4, pl.	චන්ද

wage	කුලිය	n2, pl.	කුලී

wait	බලන් ඉන්නවා		
walk	ඇවිදිනවා	v. irr.	
wall	බිත්තිය	n2, pl.	බිත්ති
want	ඕන		
wash	සෝදනවා, හෝදනවා		
watchman	මුරකාරයා	n5, pl.	මුරකාරයො
wattle and daub	වරිච්චිය	n2, pl.	වරිච්චි
way	විදිය	n2, pl.	විදි
	හැටිය	n2, no pl.	
way (in this)	මෙහෙම; මේ විදිය		
(in that)	එහෙම, ඔහොම ; ඒ විදිය, ඔය විදි		
(in what)	කොහොම; කොයි විදිය		
(on the) way	අතරමග		
ward	වාට්ටුව	n2, pl.	වාට්ටු
we	අපි		
Wednesday	බදාදා	n3, no pl.	
week	සුමානෙ	n4, pl.	සුමාන
well (adv.)	හොඳට, හොඳින්		
well (water)	ළිඳ	n2, pl.	ළිං
well-wishing	හිතවත්		
west, western	බස්නාහිර	n3, no pl.	
wetness	තෙතමනේ	n4, no pl.	
what	මොනවා , මොක, මොකක්		
whatsoever	කිසිම		
(anything) whatsoever	මොනවා හරි, මොකක් හරි		
wheat	තිරිඟු	n. pl.	
where	කොහෙ, කොතන		
which	කොයි		
while	...දී		
white	සුදු		
white ant	වේයා	n5, pl.	වේයො
whole	මුලු...ම		
wholesale trade	තොග වෙළඳාම	n2,pl.	තොග වෙළඳාම්
why	ඇයි, මොක (ද)		
win	දිනනවා		
wind	හුළඟ	n2, pl.	හුළං

wish කැමැත්ත n2, pl. කැමති
with (-ත්) එක්ක
without නැතුව
wood ලීය n2, pl. ලී
word වචනෙ n4, pl. වචන
work (n.) වැඩේ n4, pl. වැඩ
work (v.) වැඩ කරනවා
workshop වැඩපල n2, pl. ...වල්
wound තුවාලෙ n4, pl. තුවාල
writing ලිවීම n2, pl. ලිවීම්

yams අලේ n4, pl. අල
yard (measure) යාරෙ n4, pl. යාර
year අවුරුද්ද n2, pl. අවුරුදු
yes ඔව්
yesterday ඊයෙ n3, no pl. (day before) පෙරේදා
yet තාම, තවම
yet (another) තව
yoghurt මුදවාපු කිරි n. pl.
you ඔයා pl. ඔයාලා
    තමුසෙ pl. තමුසෙලා
    ඔහේ pl. ඔහේලා